

รายงานฉบับสมบูรณ์

โครงการสำรวจความพึงพอใจในการให้บริการของสำนักงานพิพิธภัณฑ์เกษตร
เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน)
ประจำปีงบประมาณ 2565

โดย

ผศ.ศิวনারถ หงษ์ประยูร

คณบดี

ดร.พันธกานต์ ทานนท์

รองคณบดี

อาจารย์สัญญาทิพย์ เพ็ญภักตร์

อาจารย์ประจำหลักสูตรการสื่อสารการแสดงดิจิทัล

คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

อาจารย์จินณธิศา สุระประเสริฐ

หัวหน้าหลักสูตรการออกแบบภายใน

คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

บทสรุปผู้บริหาร

สำนักงานพิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) หรือ ปกณ. มีวิสัยทัศน์ คือ “เป็นพิพิธภัณฑ์ชั้นนำแห่งการเรียนรู้ พระเกียรติคุณและพระอัจฉริยภาพ ของ กษัตริย์เกษตร และเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง นวัตกรรมด้านการเกษตรของประเทศ” เพื่อให้การขับเคลื่อนตามวิสัยทัศน์บรรลุผลเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ตลอดระยะเวลาดำเนินงาน 13 ปี ปกณ. ได้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และมุ่งมั่นการขับเคลื่อน เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้ภูมิปัญญา นวัตกรรมเกษตรเศรษฐกิจพอเพียงในรูปแบบพิพิธภัณฑ์มีชีวิต โดยได้จัดแสดงนิทรรศการในรูปแบบที่ทันสมัยในอาคาร และจัดแสดงต้นแบบฐานการเรียนรู้ ให้สัมผัส ของจริงและฝึกปฏิบัติ สามารถเรียนรู้จากวิทยากรผู้ปฏิบัติจริงได้ จัดกิจกรรมนิทรรศการพิเศษอย่างต่อเนื่องเพื่อสร้างแรงบันดาลใจ และจุดประกายความคิดแก่ผู้เข้ามาชมและเรียนรู้ในการ นำไปประยุกต์ใช้ในวิถีชีวิตต่อไป

ทั้งนี้ ในช่วงปี พ.ศ. 2563 - 2564 ประเทศไทยประสบปัญหาการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัส โควิด 2019 (COVID-19) ที่ส่งผลต่อรูปแบบการให้บริการและการเข้ามาเยี่ยมชมที่ ปกณ. ประกอบกับ แผนยุทธศาสตร์ที่ต้องการพัฒนาสื่อ และการจัดแสดงนิทรรศการ รวมทั้งฐานการเรียนรู้ที่ทันสมัย เพื่อเผยแพร่พระเกียรติคุณพระอัจฉริยภาพรูปแบบวิถีใหม่ ปกณ. จึงเพิ่มรูปแบบการเข้าชมและการเข้าร่วมกิจกรรมเป็นแบบออนไลน์ ผ่านทางช่องทางสื่อโซเชียลมีเดียต่าง ๆ ของ ปกณ. เช่น Facebook เพจพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ YouTube ช่องพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ Zoom Meeting รวมทั้ง ประชาสัมพันธ์ผ่าน Application Line: พิพิธภัณฑ์เกษตรฯ Instagram: wisdomkingmuseum TikTok: wisdomkingmuseum และพิพิธภัณฑ์เสมือนจริง เป็นต้น

อีกทั้งพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ยังได้ขับเคลื่อนงาน ถ่ายทอดองค์ความรู้ผ่านพื้นที่ออนไลน์ เพื่อตอบโจทย์การดำเนินงานในการเป็นศูนย์กลางการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สาธารณชนในวงกว้างมากยิ่งขึ้น ผ่านการจัดทำรายการออนไลน์ในรูปแบบที่สนุกสนาน เข้าใจง่าย เผยแพร่ผ่านเฟซบุ๊กแฟนเพจ และยูทูปของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ จำนวน 6 รายการ ได้แก่ 1) รายการเกษตร ON LINE By พิพิธภัณฑ์เกษตร 2) รายการ กิน อยู่ ดี 3) รายการ วิชาของแผ่นดิน 4) รายการเพลินบนจอ 5) รายการเกษตรภูธร และ 6) รายการเรื่องเล่าชาวเกษตร

ด้วยเหตุนี้คณะวิจัยจึงมีความสนใจในการศึกษาทั้งในส่วนของการนำชมพิพิธภัณฑ์ในรูปแบบออนไลน์ การเปิดรับสื่อของผู้รับบริการ พฤติกรรมการใช้บริการ และความพึงพอใจของผู้รับบริการ ที่มีต่อการมาใช้บริการ และรายการออนไลน์ทั้ง 6 รายการ ทั้งนี้เพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษา มาใช้เป็นแนวทางในการวางแผนการพัฒนาการบริการให้มีประสิทธิภาพ และสร้างความพึงพอใจ ให้เกิดแก่ผู้มารับบริการของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ต่อไป โดยการศึกษาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์หลัก 3 ประการ คือ

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับสื่อของผู้รับบริการของพิพิธภัณฑการเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

2. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้บริการของผู้รับบริการที่มีต่อพิพิธภัณฑการเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้รับบริการที่มีต่อการมาใช้บริการที่พิพิธภัณฑการเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

โดยการศึกษาในครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method) แบ่งระเบียบวิธีวิจัยเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้วิธีการ คือ 1) การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) กับกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 15 คน 2) การสังเกตกระบวนการนำชมแบบ Online 3) การสนทนากลุ่ม (Focus Group) ผู้เข้ารับบริการในโครงการส่งเสริมการเรียนรู้ ในรูปแบบ Online จำนวน 2 กลุ่ม และผู้ชมรายการที่เผยแพร่ผ่านแฟนเพจพิพิธภัณฑการเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ และยูทูบ 6 รายการ จำนวน 2 กลุ่ม รวม 24 คน และ 4) การศึกษาพิพิธภัณฑเสมือนจริงในเว็บไซต์ <https://www.wisdomking.or.th/th>

ส่วนที่ 2 การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ในรูปแบบของการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยใช้แบบสอบถาม และแบบสอบถามออนไลน์เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้รับบริการที่มาใช้บริการที่พิพิธภัณฑการเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ทั้งในรูปแบบ On-site จำนวน 505 ตัวอย่าง และรูปแบบ Online จำนวน 546 ตัวอย่าง ผลการวิจัยมีดังนี้

1.1 โครงการส่งเสริมการเรียนรู้เกษตรเศรษฐกิจพอเพียง Online

■ จุดเริ่มต้นของโครงการ

โครงการส่งเสริมการเรียนรู้เกษตรเศรษฐกิจพอเพียง ในรูปแบบ Online เริ่มจัดขึ้นเพื่อเพิ่มการเข้าถึงของผู้รับบริการให้สามารถมาเยี่ยมชมที่พิพิธภัณฑการเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ได้สะดวกมากยิ่งขึ้น ในกรณีโรงเรียน หน่วยงาน องค์กร อยู่ในพื้นที่ห่างไกล หรือในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคอุบัติใหม่ ที่ทำให้ไม่สามารถมาเยี่ยมชมที่พิพิธภัณฑฯ ได้ ทั้งนี้เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการเยี่ยมชม ทั้งในด้านองค์ความรู้ และความพร้อมทางด้านเครื่องมือสื่อสารทางพิพิธภัณฑการเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ จึงได้มีการออกแบบการเยี่ยมชมในรูปแบบ Online โดยกำหนดหลักสูตร เป็น 2 หลักสูตร คือ 1) หลักสูตร Online ตามรอยพ่อ และ 2) หลักสูตร Online เกษตรลงมือทำ

■ กระบวนการเยี่ยมชมโครงการส่งเสริมการเรียนรู้เกษตรเศรษฐกิจพอเพียง Online ประกอบด้วย

1. การทักทาย แนะนำผู้เข้าชม
2. แนะนำพิพิธภัณฑการเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ

3. ชვენแนะนำพิพิธภัณฑผ่านพิพิธภัณฑเสมือนจริง
4. ชვენชมภาพยนตร์ 2 มิติ
5. ชვენเล่นเกม
6. สรุปกิจกรรมและให้ผู้เยี่ยมชมพุดความรู้สีก

ทั้งนี้การเยี่ยมชมในโครงการส่งเสริมการเรียนรู้เกษตรเศรษฐกิจพอเพียง Online กลุ่มตัวอย่างได้แสดงความคิดเห็นในประเด็นที่สำคัญ ดังนี้

1) ความรู้ที่ได้รับ กลุ่มตัวอย่างชื่นชม และแสดงความคิดเห็นว่าเป็นการจัดกิจกรรมที่ทำให้ได้รับความรู้มากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลของพิพิธภัณฑการเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ หรือความรู้เกี่ยวกับเรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง การทำเห็ดตะกร้า ไบโอดีเซล ซึ่งความรู้ี้สามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้

2) ผู้นำชม มีการอธิบาย แนะนำพิพิธภัณฑการเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ เป็นอย่างดี การแต่งกายเรียบร้อย เหมาะสม และมีความเอาใจใส่ตลอดระยะเวลาของการนำชม

3) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เป็นด้านการประชาสัมพันธ์ เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่าหลักสูตร เป็นหลักสูตรที่ดี มีความน่าสนใจ ควรจะประชาสัมพันธ์ให้องค์กรอื่น ๆ ได้รับความรู้ และได้รับประโยชน์เช่นเดียวกัน

1.2 พิพิธภัณฑเสมือนจริง (Virtual Museum)

ในส่วนของการศึกษาพิพิธภัณฑเสมือนจริงของพิพิธภัณฑการเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ใน <https://www.wisdomking.or.th/th> สรุปได้ดังนี้

■ การเข้าถึงเพื่อเข้าชมพิพิธภัณฑเสมือนจริง

1. พิพิธภัณฑเสมือนจริง มีระบบที่สามารถเข้าชมได้ง่ายผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต และเข้าชมได้ด้วยอุปกรณ์ที่หลากหลาย ได้แก่ ผ่านทางคอมพิวเตอร์ Tablet และ Smartphone ทำให้มีการเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้ในวงกว้างมากขึ้น ทั้งกลุ่มเป้าหมายในกรุงเทพฯ และต่างจังหวัด

2. อุปกรณ์ที่แตกต่างกัน มีการแสดงผลที่แตกต่างกัน ดังนี้

- คอมพิวเตอร์และ Tablet มีการแสดงผลและลักษณะการใช้งานที่เหมือนกัน
- Smartphone มีการแสดงผลที่แตกต่างออกไป โดยมีตำแหน่งของเมนูที่แตกต่างกัน และขนาดรูปภาพมีเล็กลง ในการเข้าชมพิพิธภัณฑเสมือนจริงต้องมีการปรับหมุนหน้าจอ เมื่อเปิดส่วนควบคุมจะบังหน้าจอครึ่งหนึ่งของ Smartphone และมี tab ของส่วน Chat ที่บังกลางหน้าจอ

■ ด้านการออกแบบ

1. องค์ประกอบในการออกแบบ เช่น ข้อความตัวอักษร ภาพถ่าย ภาพปริทัศน์ 360° เสียงบรรยายเนื้อหา ดนตรี และเสียงประกอบนั้น มีการออกแบบที่ใช้รูปแบบที่คล้ายคลึงกัน มีส่วนให้ผู้เข้าชมรับรู้ถึงกระบวนการ และวิธีการในการรับชมได้ง่าย ซึ่งเป็นประโยชน์ในการเข้าเรียนรู้ภายในเวลาอันสั้น โดยองค์ประกอบที่มีความแตกต่างกันในแต่ละพิพิธภัณฑ ได้แก่

- ด้านดนตรีประกอบซึ่งพิพิธภัณฑสถานหลวงรักเรา ส่วนอาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ไม่มี
- ด้านปุ่มสำหรับเปิด/ปิด Key Plan จะมีเฉพาะพิพิธภัณฑสถานเหมือนจริง พิพิธภัณฑสถานหลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 และนิทรรศการจักษุภัณฑ์ อัครลักษณ์วัฒนธรรมเกษตร อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 2

- อุปกรณ์ Smartphone ไม่มีส่วน Key Plan ในส่วนนิทรรศการจักษุภัณฑ์ อัครลักษณ์วัฒนธรรม พิพิธภัณฑสถานดินดล พิพิธภัณฑสถานป่าดงพงไพร และพิพิธภัณฑสถานหัตถกรรม

2. มีการออกแบบที่ง่ายต่อการเข้าใจ

- แผงควบคุม ซึ่งมีมุมมองพิพิธภัณฑสถานเหมือนจริงในการเลือกชม และมีปุ่มสำหรับเลื่อนไปยังทิศทางต่าง ๆ โดยในรายละเอียดของส่วนแผงควบคุมนั้น มีปุ่มบางส่วนที่เมื่อวางเมาส์บนปุ่มจะมีตัวหนังสือเพื่ออธิบายความหมายของปุ่มนั้น และบางส่วนยังไม่มี

- มีการใช้ Key Plan เพื่อให้ผู้เข้าชมมองเห็นตำแหน่งในการยืน, มุมมอง และภาพรวมของ layout ของผังพื้นที่ในแต่ละอาคาร โดย Key Plan มีรูปแบบในการปิด/เปิด พื้นหลังและสัดส่วนของขนาดเมื่อเทียบกับหน้าจอของพิพิธภัณฑสถานเหมือนจริงที่แตกต่างกัน

- การออกแบบ Symbol ที่สื่อสารว่ามีข้อมูลเพิ่มเติม ใช้ Symbol ที่แตกต่างกันในบางส่วน อาจทำให้เกิดความเข้าใจคลาดเคลื่อนของผู้เข้าชม

■ ด้านคุณสมบัติ และประโยชน์ของพิพิธภัณฑสถานเหมือนจริง

1. ความสามารถในการตอบสนองต่อความแตกต่างระหว่างบุคคล เช่น กลุ่มเด็ก กลุ่มวัยรุ่น กลุ่มวัยผู้ใหญ่ กลุ่มวัยสูงอายุ และกลุ่มผู้ทุพพลภาพนั้น มีการออกแบบสำหรับบางกลุ่มบุคคล เช่น

กลุ่มเด็ก – มีการใช้ Animation ที่สนุกสนาน เพื่อเป็นสื่อสำหรับกลุ่มเด็ก และดึงดูดความสนใจ

กลุ่มวัยรุ่นและกลุ่มผู้ใหญ่ – เป็นกลุ่มที่สามารถใช้เครื่องมือในการเข้าชมด้วยตัวเองได้ และสามารถเลือกเข้าชมในส่วนที่ตนเองสนใจได้ เป็นกลุ่มที่สามารถพากลุ่มอื่นที่ไม่สามารถใช้เครื่องมือด้วยตนเองชมพิพิธภัณฑสถานได้

กลุ่มวัยสูงอายุ – เป็นกลุ่มที่อาจจะไม่เข้าใจในเครื่องมือที่ใช้เข้าชมพิพิธภัณฑสถานเหมือนจริง รวมถึงอาจไม่พร้อมในเรื่องของการอ่าน โดยทางพิพิธภัณฑสถานเหมือนจริงยังขาดการเตรียมข้อมูลสำหรับกลุ่มนี้

กลุ่มผู้ทุพพลภาพ – เป็นกลุ่มที่มีข้อจำกัดในด้านการเข้าชมพิพิธภัณฑสถานเหมือนจริง เช่น ด้านการฟัง ด้านการมองเห็น เป็นต้น โดยทางพิพิธภัณฑสถานเหมือนจริงยังขาดการเตรียมข้อมูลสำหรับกลุ่มนี้

2. การใช้เทคนิคและสื่อประสมที่หลากหลายเพื่อสร้างแรงจูงใจและกระตุ้นการเรียนรู้ มีการนำเสนอข้อมูล วัตถุ มีความสมจริง สามารถมองเห็นได้อย่างละเอียด โดยไม่ทำให้วัตถุเสียหาย

โดยทางพิพิธภัณฑ์มีการใช้เทคนิคและสื่อประสม ดังนี้ 1) ตัวหนังสือ 2) รูปภาพ 3) วิดีทัศน์ 4) สื่อ Youtube 5) โมเดลสามมิติ 6) ภาพปริทัศน์ 360°

■ **ด้านการเพิ่มประสิทธิภาพของการเรียนรู้ของผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์** ผู้เข้าชมมีความชื่นชอบ และรู้สึกสนุกสนานกับการชมต่อวัตถุหรือสถานที่ในพิพิธภัณฑ์เสมือนจริง

จะเห็นได้ว่าสื่อที่ใช้ในพิพิธภัณฑ์เสมือนจริงทั้ง 5 ส่วนนั้น ส่วนมากเป็นสื่อที่เรียนรู้ฝ่ายเดียว และยังขาดการสร้างการติดต่อสื่อสารระหว่างผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์ ซึ่งการสร้างกลุ่มติดต่อกันระหว่างผู้เข้าชม เป็นช่องทางที่น่าสนใจที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ แลกเปลี่ยนข้อมูล รวมถึงเป็นการประชาสัมพันธ์พิพิธภัณฑ์ในด้านต่าง ๆ ได้อีกทาง

1.3 รายการ Online

จากการศึกษาของข้อมูลรายการออนไลน์ ทั้ง 6 รายการ สามารถสรุปผลการวิจัย ได้ดังนี้

1. รายการเกษตร ON LINE by พิพิธภัณฑ์เกษตร เผยแพร่ทุกวันอังคาร เวลา 18.00 น. โดยมีรูปแบบรายการว่าไรดีการเกษตร นำเสนอเกี่ยวกับเคล็ดลับในการทำการเกษตร ผ่านการดำเนินรายการของพิธีกร 2 คน พร้อมกับการมีวิทยากรมาสาธิตในรายการ เพื่อให้ผู้ชมเห็นขั้นตอนในการทำเทคนิคทางการเกษตร โดยกลุ่มตัวอย่างของรายการส่วนใหญ่อยู่อายุ 55 ปี ขึ้นไป

■ **ความคิดเห็นของผู้ชมรายการที่มีต่อรายการเกษตร ON LINE By พิพิธภัณฑ์เกษตร**

ด้าน	จุดเด่น	ข้อเสนอแนะ
รูปแบบและการนำเสนอของรายการ	- วิธีการนำเสนอรายการได้อย่างน่าสนใจรายการดูสนุกสนาน มีการพูดคุยทำกิจกรรม พร้อมการสาธิตที่ชวนน่าติดตาม	- ควรเพิ่มการใส่โลโก้ตลอดรายการ - เพิ่มเทคนิคการนำเสนอของรายการ เช่น เพิ่มภาพประกอบ การใส่คำบรรยาย เพิ่มขนาดภาพให้มีความหลากหลายในรายการ การใส่ลูกเล่นพิเศษในรายการเพื่อสร้างความดึงดูดมากยิ่งขึ้น
เนื้อหารายการ	- เนื้อหาที่น่าสนใจสามารถนำไปใช้ได้จริง	- ควรเพิ่มเติมประเด็นเนื้อหาใหม่ ๆ ที่ใกล้ตัวกับผู้ชม จะได้มีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น - เป็นประเด็นเนื้อหาที่คนเมืองสามารถทำได้ - ควรเพิ่มเนื้อหาต่อยอดให้ผู้ชมเห็นผลลัพธ์ของสิ่งที่รายการนำเสนอ เช่น เมื่อสอนวิธีการทำไปแล้ว หลังจากนั้นอีก 7-15 วันของการปลูกสิ่งที่นำเสนอในรายการนั้นจะเกิดผลอย่างไรต่อไป
พิธีกร	- พิธีกรทั้ง 2 คน มีการรับส่งกันดีตลอดทั้งรายการ	- แยกรับเชิญ ซึ่งมีผลต่อการดำเนินรายการเนื่องจากแขกรับเชิญบางท่านอาจพูดซ้ำนั้งเรียบ ทำให้เกิดความไม่สมดุลกับพิธีกร

ด้าน	จุดเด่น	ข้อเสนอแนะ
		ที่สนุกสนาน จึงทำให้รรถรสของรายการขาดหายไป - ควรนำเสนอให้พิธีกรพูดคุยกับผู้ชมรายการมากกว่าตัวพิธีกรและแขกรับเชิญพูดคุยกันเองเพียงอย่างเดียว
เวลาและช่วงเวลาในการเผยแพร่		- ให้มีความกระชับได้มากกว่านี้ เนื่องจากพฤติกรรมของผู้ชมรายการในสื่อออนไลน์นั้นมักใช้เวลาในการรับชมคลิปต่าง ๆ ที่สั้นกระชับ - ลดเวลาช่วงต้นรายการลง และเพิ่มช่วงการให้องค์ความรู้ หรือการสาธิตให้มากขึ้น

2. รายการ กิน อยู่ ดี เป็นรายการรายการวาไรตี้อาหาร โดยนำวัตถุดิบภายในฐานการเรียนรู้ของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ตลอดจนผลิตภัณฑ์ ผลิตภัณฑ์จากเครือข่ายเกษตรกร มาจัดสรรเป็นเมนูอาหารน่าสนใจ เผยแพร่ทุกวันพุธ เวลา 18.00 น. และกลุ่มเป้าหมายหลักที่รับชมรายการนั้น จะเป็นผู้ชมที่มีอายุตั้งแต่ 25 ปีขึ้นไป

■ ความคิดเห็นของผู้ชมรายการที่มีต่อรายการ กิน อยู่ ดี

ด้าน	จุดเด่น	ข้อเสนอแนะ
รูปแบบและการนำเสนอของรายการ	- จุดเด่นของรายการนี้ คือ การนำวัตถุดิบรอบตัวมาสร้างสรรค์เป็นเมนูอาหารตามได้ โดยผู้ชมสามารถทำตามได้	- ควรเพิ่มเมนูที่พิเศษต่าง ๆ เพื่อดึงดูดความสนใจของผู้ชม - เพิ่มภาพประกอบ การขึ้นอธิบายวัตถุดิบต่าง ๆ เครื่องปรุงในการทำ - เสียงเพลงที่ใช้ประกอบในรายการนั้นเป็นเพลงเดียวกันตลอดทั้งรายการ และเสียงดังเกินไปจนกลบเสียงพูดของพิธีกร - คนตรีในรายการยังไม่มีความเป็นเอกลักษณ์
เนื้อหารายการ	- เนื้อหารายการด้านอาหารนั้นสามารถดึงดูดความสนใจของผู้ชมได้	- รายการเน้นวัตถุดิบ หรือสินค้าในพิพิธภัณฑ์ซึ่งในพื้นที่อื่น ๆ อาจไม่มี ก็ไม่สามารถไปซื้อมาทำเมนูอาหารนั้นได้จริง - ควรมีการนำเสนอเมนูที่พิเศษ แปลกใหม่ เพื่อยกระดับเมนูอาหาร ช่วยให้รายการมีความน่าสนใจ

ด้าน	จุดเด่น	ข้อเสนอแนะ
		- เพิ่มเทคนิคต่าง ๆ ในการทำเมนูอาหารนั้น ๆ เพื่อให้ผู้ชมรับรู้ไปด้วยก็จะทำให้รายการมีความน่าสนใจยิ่งขึ้น
พิธีกร	- พิธีกรสามารถนำเสนอรายการออกมาได้อย่างน่าสนใจ มีสไตล์เฉพาะตัวเข้ากับรายการ	- ในช่วงต้นรายการอาจมีบทพูดพิธีกรมากเกินไป ทำให้รายการน่าเบื่อ ควรตัดทอนช่วงต้นรายการ และช่วงที่ฟุ่มเฟือยออก
เวลาและช่วงเวลาในการเผยแพร่		- ควรกระชับเวลาในการนำเสนอให้สั้นลง

3. รายการวิชาของแผ่นดิน รายการวิชาของแผ่นดิน เป็นรายการที่นำองค์ความรู้จากการจัดอบรมวิชาของแผ่นดินที่จัดขึ้นในงานตลาดเศรษฐกิจพอเพียงมาผลิตเป็นรายการ เผยแพร่ทุกวันพฤหัสบดี เวลา 18.00 น.

■ ความคิดเห็นของผู้ชมรายการที่มีต่อรายการวิชาของแผ่นดิน

ด้าน	จุดเด่น	ข้อเสนอแนะ
รูปแบบและการนำเสนอของรายการ	- รายการนี้มีความเฉพาะกลุ่มเป็นการนำคลิปวิดีโอจากการบรรยายของวิทยากรมาตัดต่อเป็นรูปแบบ รายการออนไลน์	- การนำเสนอค่อนข้างมีความซ้ำเรื่องของรูปภาพ เนื่องจากใช้พื้นที่ห้องอบรม - ควรมีการวางแผนรายการตั้งแต่การอบรม ทั้งการวางกล้องในการถ่ายทำเพื่อจะสามารถนำมาตัดต่อได้ในภายหลัง - ควรมีภาพประกอบในรายการ การใส่เอฟเฟกต์ประกอบ ตัดต่อรายการมีความกระชับมากยิ่งขึ้น - ควรมีการใส่ประวัติวิทยากรสั้น ๆ หรือส่วนที่เป็นประเด็น สำคัญในการบรรยายแต่ละครั้ง เพื่อให้รายการมีความน่าสนใจยิ่งขึ้น
เนื้อหารายการ	- เนื้อหารายการมีความสำคัญที่สามารถพัฒนาให้น่าสนใจได้	- ควรคัดเลือกประเด็นที่ตอบโจทย์หรือตรงกับความต้องการของผู้ชม หรือต้องนำเสนอว่าประเด็นดังกล่าวในรายการที่วิทยากรกำลังนำเสนอจะส่งผลดี หรือช่วยแก้ไข้ปัญหาของผู้ชมได้อย่างไร ก็จะทำให้มีความใกล้ชิดของผู้ชมยิ่งขึ้น

ด้าน	จุดเด่น	ข้อเสนอแนะ
		- การพัฒนารายการควรมีการตั้งชื่อตอนที่น่าสนใจ หรือทำภาพปกคลิปให้ดึงดูดก็จะช่วยให้ผู้ชมในออนไลน์กดเข้ามารับชมได้ยิ่งขึ้น
เวลาและช่วงเวลาในการเผยแพร่		- มีเวลาในการนำเสนอที่ค่อนข้างนานเกินไป ควรมีการคัดสรรประเด็นสำคัญ การตัดต่อให้สั้นกระชับ

4. รายการเพลินบนจอ เป็นรายการท่องเที่ยว ที่พาผู้ชมไปพาเที่ยว ทำกิจกรรมต่าง ๆ ภายในพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ความยาวรายการประมาณ 10 นาที เผยแพร่ทุกวันศุกร์ เวลา 18.00 น.

■ ความคิดเห็นของผู้ชมรายการที่มีต่อรายการเพลินบนจอ

ด้าน	จุดเด่น	ข้อเสนอแนะ
รูปแบบและการนำเสนอของรายการ	- รูปแบบรายการมีความสนุกสนาน น่าสนใจ ด้วยมาตรฐานการถ่ายทำ การตัดต่อ การใส่ลูกเล่นประกอบในรายการ	- เรื่องเสียงประกอบและการเล่นมุกอาจจะมีส่วนจังหวะที่ยังไม่สนุกสนานเต็มที่ - ควรมีการเพิ่ม Insert ภาพเข้าเพิ่มเติม - ควรตัดต่อให้มีความกระชับเนื่องจากรายการเป็นรายการที่สนุกสนาน - มุมภาพอาจจะให้มีความหลากหลายไม่ใช่มุมภาพเดียวกันซ้ำ ๆ
เนื้อหารายการ	- รายการเพลินบนจอเป็นการรายการที่สดใส ด้วยรุ่น	- เป็นการรายการที่สดใส ด้วยรุ่น เพราะฉะนั้นภาษาที่ใช้ในการนำเสนอของรายการควรปรับเป็นภาษาวัยรุ่นได้มากกว่านี้ - ควรนำเสนอประเด็นที่ผู้ชมกำลังสนใจ หรือการตั้งชื่อเรื่องชื่อตอนในแต่ละครั้งให้น่าสนใจ
พิธีกร	- พิธีกรทั้ง 2 คน มีการพูดที่ผ่อนคลาย สนุกสนานกับรูปแบบรายการท่องเที่ยว - พิธีกรพูดรับส่งกันได้ดี	- เนื่องจากรายการเป็นรายการท่องเที่ยว การแต่งกายของพิธีกรควรมีความผ่อนคลายมากกว่านี้
เวลาและช่วงเวลาในการเผยแพร่		- ผู้ผลิตรายการควรจะลดทอนเวลาให้สั้นลง กระชับในการดำเนินเรื่อง - ควรจะคัดสรรเฉพาะประเด็นหลักในการนำเสนอแต่ละตอนที่เป็นองค์ประกอบย่อย

ด้าน	จุดเด่น	ข้อเสนอแนะ
		ออกไป เพื่อสร้างการเชิญชวนให้รับชมรายการมากยิ่งขึ้น

5. รายการเรื่องเล่าชาวเกษตร เป็นรายการ Live ผ่านทาง Facebook เพื่อประชาสัมพันธ์และนำเสนอข้อมูลข่าวสาร ของเครือข่าย และพิธีภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ เผยแพร่ทุกวันเสาร์ เวลา 12.00 น.

■ ความคิดเห็นของผู้ชมรายการที่มีต่อรายการเล่าชาวเกษตร

ด้าน	จุดเด่น	ข้อเสนอแนะ
รูปแบบและการนำเสนอของรายการ	- การเล่าข่าวสาร กิจกรรมต่าง ๆ และการมีกิจกรรมร่วมสนุกของผู้ชมเป็นเรื่องที่ดี ที่จะสามารถสร้างปฏิสัมพันธ์สองทางระหว่างรายการและผู้ชม	- เพื่อความราบรื่นในรายการควรมีการเตรียมพร้อมเกี่ยวกับการขึ้นภาพ Insert ในรายการ การยกนำเสนอประเด็นที่น่าสนใจขึ้นมาในรายการให้มีความน่าสนใจยิ่งขึ้น
เนื้อหารายการ	- เนื้อหาในรายการมีความหลากหลาย - รายการมีความครีเอทีฟและสร้างสรรค์	- เนื้อหารายการอาจปรับให้มีประเด็น หรือเนื้อหาที่เล่าในรายการให้เกี่ยวกับคนยุคใหม่ วัยรุ่นในเมือง หรือเกี่ยวกับการทำการเกษตรของคนเมือง เช่น การทำการเกษตรสำหรับคนที่ไม่มีพื้นที่น้อย ๆ ตามคอนโด เป็นต้น - เนื้อหาในรายการอาจมีการสลับช่วงไปมาที่สร้างความสับสนให้กับผู้ชมได้ และหากมีการพูดถึงผลิตภัณฑ์ที่นำมาเสนอในรายการ ควร Insert ภาพขึ้นมาเพื่อให้ผู้ชมเห็นได้ชัดเจน - ควรเพิ่มการขยายเนื้อหาในรายการเพิ่มยิ่งขึ้นว่ามีประโยชน์อย่างไรต่อผู้ชมก็จะทำให้รายการมีความน่าสนใจยิ่งขึ้น
พิธีกร	พิธีกรสามารถนำเสนอรายการออกมาได้ดี ในการเล่าข่าว และกิจกรรมในรายการ	- ยังมีเรื่องของการลำดับคิว และการรับส่งในบางช่วงที่ติดขัด - เรื่องการใช้สายตาในการมองไปทางข้าง ๆ อาจส่งผลต่อการรับชมของผู้ชมว่าพิธีกรหันไปมองบทหรือทีมงาน ทางรายการควรมีระบบการดำเนินงานที่เอื้อต่อการดูคิวหรือประเด็น

ด้าน	จุดเด่น	ข้อเสนอแนะ
		ต่าง ๆ ในรายการที่จะได้ไม่กวนสายตาผู้ชมด้วย
เวลาและช่วงเวลาในการเผยแพร่	- เวลาและช่วงเวลาในการเผยแพร่มีความเหมาะสมต่อรูปแบบการไลฟ์สดกับกลุ่มเป้าหมายวัยผู้ใหญ่ที่จะรับชมรายการ หรือฟังการเล่าข่าวไปเรื่อย ๆ ได้ระหว่างการทำกิจกรรมระหว่างวัน	- มุมของผู้ชมรายการในช่วงวัยทำงานมองว่าความยาวของรายการควรมีการลดทอนให้สั้นลงกว่านี้ได้ เพื่อสอดคล้องกับพฤติกรรมการเสพสื่อของกลุ่มผู้ชมวัยรุ่น

6. รายการเกษตรภูธร เป็นรายการที่เป็นการร่วมมือกันระหว่างเครือข่าย เพื่อนำองค์ความรู้ด้านการเกษตรที่ประสบความสำเร็จจากพื้นที่ต่าง ๆ ในการน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ เพื่อจะสร้างแรงบันดาลใจด้านการเกษตรให้กับผู้ชมได้ โดยรายการเผยแพร่ทุกวันอาทิตย์ เวลา 18.00 น.

■ ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างผู้ชมรายการที่มีรายการเกษตรภูธร

ด้าน	จุดเด่น	ข้อเสนอแนะ
รูปแบบและการนำเสนอของรายการ	- มีความน่าสนใจ เพราะสามารถถ่ายทอดเรื่องราวที่เป็นแรงบันดาลใจจากเกษตรกรตัวจริง ในพื้นที่จริง ทำให้ผู้ชมสามารถนำความรู้ไปใช้ได้ - สามารถเป็นรายการที่ถ่ายทอดความรู้และเรียนรู้ผ่านชีวิตของเกษตรกรรับเชิญที่มีความรู้ในรายการได้	- เรื่องการนำเสนอ มุมภาพ การเล่าเรื่องควรมีความกระชับ และเพิ่มเทคนิคต่าง ๆ เช่น การขึ้น Pop Up ตัวหนังสือหรือลูกเล่นในรายการ การเพิ่มภาพ Insert และการขึ้นคำบรรยายตลอดทั้งรายการ - การใช้เพลงที่สามารถลงจังหวะเพื่อสร้างการดึงดูด - โทสนีในรายการควรคุมธีมให้มีความสดใสให้ชวนน่าติดตามมากยิ่งขึ้น
เนื้อหารายการ	- เป็นรายการที่มีเนื้อหาที่สร้างสรรค์ น่าติดตาม เป็นเนื้อหารายการที่ดี	- เนื้อหาของรายการยังจำกัดอยู่ในวงแคบสามารถขยายประเด็นเนื้อหาจากพื้นที่ชุมชนไปยังโรงเรียน หรือส่วนต่าง ๆ ได้เพิ่มขึ้น - การนำเสนอเนื้อหารายการหากมีการสำรวจความต้องการของผู้ชม ว่าต้องการรู้หรือ

ด้าน	จุดเด่น	ข้อเสนอแนะ
		ประเด็นไหน จะทำให้รายการสามารถผลิตเนื้อหาที่ผู้ชมต้องการรับชมได้ - เน้นการชูทรัพยากรท้องถิ่นในแต่ละพื้นที่ ก็จะสามารถทำให้รายการน่าสนใจยิ่งขึ้น
เวลาและช่วงเวลาในการเผยแพร่	- ความยาวของรายการมีความเหมาะสมต่อการรับชม แต่ก็ควรดำเนินเรื่องราวในรายการให้กระชับ	- ควรดึงไฮไลต์สำคัญของรายการขึ้นมานำเสนอ ซึ่งหากมีการติดต่อประเด็นสำคัญให้กระชับ รายการจะสั้นลง จะสะดวกต่อการรับชมของผู้ชม

2. สรุปผลการวิจัยเชิงปริมาณ

■ ผลการวิจัยเชิงปริมาณ เก็บข้อมูลในรูปแบบ On-site

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จากจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 505 คน พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 62.38 ช่วงอายุระหว่าง 35-44 ปี มากที่สุด ร้อยละ 22.57 ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 33.73 มีอาชีพข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ ร้อยละ 37.23 ด้านจังหวัด/ภาคที่พักอาศัย ส่วนใหญ่พักอาศัยจังหวัดกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ร้อยละ 60.00

2.1 พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร สื่อ/ช่องทางที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รู้จักพินิจภัณฑ์ การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ อันดับ 1 คือ อาจารย์/รุ่นพี่-รุ่นน้อง/เพื่อน/คนรู้จัก แนะนำ ร้อยละ 62.97 ด้านประเด็นข่าวสาร กลุ่มตัวอย่างได้รับทราบประเด็นข่าวสาร อันดับ 1 เป็นเรื่องกำหนดการกิจกรรมทั่ว ๆ ไป ร้อยละ 53.66 และมีความคิดเห็นต่อการประชาสัมพันธ์ อันดับ 1 มีรายละเอียดที่ชัดเจนและเพียงพอ ร้อยละ 63.17

2.2 พฤติกรรมการใช้บริการ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มาใช้บริการที่พินิจภัณฑ์ การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ เป็นครั้งแรก ร้อยละ 78.02 ด้านบุคคลที่มาใช้บริการพร้อมกับกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ส่วนใหญ่มากับโรงเรียน/หน่วยงาน ร้อยละ 89.3 ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมของพินิจภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ พบว่า อันดับ 1 คือ โครงการส่งเสริมการเรียนรู้ ร้อยละ 88.91 อันดับ 2 เยี่ยมชมพินิจภัณฑ์แบบ Walk-in ร้อยละ 12.08 อันดับ 3 โครงการท่องเที่ยวสุขสันต์ที่พินิจภัณฑ์เกษตรฯ ร้อยละ 7.92

2.3 ความพึงพอใจ

สรุปค่าเฉลี่ย และความพึงพอใจของผู้รับบริการต่อพิพิธภัณฑการเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ

ที่	นิทรรศการในอาคาร	ค่าเฉลี่ย	ร้อยละ
1	พิพิธภัณฑในหลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 1	4.57	91.40%
2	พิพิธภัณฑในหลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 2	4.54	90.80%
3	พิพิธภัณฑนวัตกรรมเกษตรเศรษฐกิจพอเพียง	4.58	91.60%
4	พิพิธภัณฑเกษตรตามรอยพ่อ	4.60	92.00%
5	กิจกรรมฝึกปฏิบัติการทำเกษตรเศรษฐกิจพอเพียง	4.64	92.80%

2.4 ความพึงพอใจด้านการบริการ

สรุปค่าเฉลี่ยความพึงพอใจที่มีต่อการให้บริการดังตารางต่อไปนี้

ที่	การให้บริการ	ค่าเฉลี่ย	ร้อยละ
1.	ความพึงพอใจต่อการจองหรือติดต่อเข้าชม	4.59	91.80%
2.	ความพึงพอใจต่อเจ้าหน้าที่นำชม	4.59	91.80%
3.	ความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวก	4.56	91.20%
เฉลี่ย		4.58	91.60%

■ ผลการวิจัยเชิงปริมาณ เก็บข้อมูลในรูปแบบ Online

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จากจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 546 คน สรุปได้ดังนี้ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 64.29 รองลงมาเป็นเพศชาย ร้อยละ 34.07 ด้านช่วงอายุ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีอายุระหว่าง 35-44 ปี มากที่สุด ร้อยละ 27.66 ด้านการศึกษา กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี มากที่สุด ร้อยละ 45.05 และส่วนใหญ่มีอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน ร้อยละ 27.29 ด้านจังหวัด/ภาคที่พักอาศัย พักอาศัยจังหวัดกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ร้อยละ 44.32

2.5 การเปิดรับข่าวสารและการใช้บริการ การใช้บริการในรูปแบบ Online ของพิพิธภัณฑการเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ใช้บริการเป็นครั้งแรก ร้อยละ 44.32 ส่วนกิจกรรมในรูปแบบ Online ที่กลุ่มตัวอย่างเข้าร่วม อันดับ 1 รับชมรายการ เกษตรภูธร ร้อยละ 20.88 อันดับ 2 รับชมรายการเกษตร ON LINE by พิพิธภัณฑเกษตร ร้อยละ 15.75 อันดับ 3 รับชมรายการ วิชาของแผ่นดิน ร้อยละ 15.02

ด้านสื่อ/ช่องทางที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ทราบข่าวกิจกรรมในรูปแบบ Online ของพิพิธภัณฑการเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ อันดับ 1 คือ เฟซบุ๊ก ร้อยละ 57.51 นอกจากนั้น พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ได้รับทราบประเด็นข่าวสารผ่านทาง Online อันดับ 1 กำหนดการกิจกรรม

ทั่ว ๆ ไป ร้อยละ 46.52 ด้านความคิดเห็นต่อการประชาสัมพันธ์ในรูปแบบ Online อันดับ 1 มีรายละเอียดที่ชัดเจนและเพียงพอ ร้อยละ 66.12

2.6 ด้านความพึงพอใจ

สรุปค่าเฉลี่ย และความพึงพอใจต่อการใช้บริการในรูปแบบ Online ของพิพิธภัณฑ์ การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ดังนี้

ที่	การให้บริการ	ค่าเฉลี่ย ความพึงพอใจ	ร้อยละ
1	การเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์เสมือนจริง (Virtual Museum)	4.24	84.80%
2	ตลาดเศรษฐกิจพอเพียงในรูปแบบ Online	4.23	84.60%
3	โครงการอบรมในรูปแบบ Online	4.22	84.40%
4	การฝึกอบรมการทำเกษตรเศรษฐกิจพอเพียงในรูปแบบ Online	4.16	83.20%
เฉลี่ย		4.21	84.20%

ที่	การให้บริการ	ค่าเฉลี่ย ความพึงพอใจ	ร้อยละ
1	การจองหรือติดต่อเข้าร่วมในรูปแบบ Online	4.25	85.00%
2	เจ้าหน้าที่นำชมในการเยี่ยมชมแบบ Online	4.25	85.00%
3	สิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมในรูปแบบ Online	4.26	85.20%
เฉลี่ย		4.25	85.00%

ที่	การให้บริการ	ค่าเฉลี่ย ความพึงพอใจ	ร้อยละ
1	รายการเกษตร ONLINE by พิพิธภัณฑ์เกษตร	4.45	89.00%
2	รายการ กิน อยู่ ดี	4.29	85.80%
3	รายการวิชาของแผ่นดิน	4.33	86.60%
4	รายการเพลินบนจอ	4.42	88.40%
5	รายการเกษตรภูธร	4.48	89.60%
6	รายการเรื่องเล่าชาวเกษตร	4.65	93.00%
เฉลี่ย		4.44	88.80%

ข้อเสนอแนะของนักวิจัย

ข้อเสนอแนะต่อการเยี่ยมชม Online

1. จากการศึกษาในกระบวนการเยี่ยมชมแบบ Online พบว่า กลุ่มตัวอย่างแสดงความคิดเห็นว่ากิจกรรมในช่วงนี้อาจจะยาวเกินไป โดยเฉพาะหากกลุ่มเป้าหมายเป็นกลุ่มนักเรียนในระดับประถมศึกษา ดังนั้นในขั้นตอนนี้หากมีการผลิตสื่อเพื่อแนะนำพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ให้มีความเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย เช่น เด็กเป็นคลิปการ์ตูน หรือลดระยะเวลาให้น้อยลง จะทำให้เกิดความน่าสนใจเพิ่มมากขึ้น

2. ช่วงแนะนำพิพิธภัณฑ์โดยใช้พิพิธภัณฑ์เสมือนจริง ควรมี Key plan และมีจุดเชื่อมโยงเพื่อแจ้งว่า จากจุดนี้สามารถไปเยี่ยมชมจุดใดต่อได้ มีลักษณะคล้าย ๆ เกมลากเส้นต่อจุด เพื่อให้ผู้เข้าชมสามารถเข้าใจภาพรวมของผังพื้นที่จัดแสดงอยู่ได้ เนื่องจากผู้เยี่ยมชมในรูปแบบ Online ไม่เคยมาเยี่ยมชมที่พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ดังนั้น จึงไม่สามารถเห็นภาพรวมได้

3. ในขั้นตอนการเปิดภาพยนตร์ 2 มิติ พบว่า ในส่วนของกลุ่มเป้าหมายที่เป็นผู้ใหญ่ อาจไม่เหมาะที่จะให้ดูการ์ตูน ดังนั้นควรมีหนังสือ หรือคลิปวิดีโอที่ให้ความรู้แทน

4. ควรมีการกำหนดการประเมินผล หรือติดต่อสอบถามไปยังผู้ประสานงานหลังเสร็จสิ้นกระบวนการเยี่ยมชมให้ชัดเจน กลุ่มเป้าหมายบางท่านไม่ได้รับการติดต่อกลับหลังจากเสร็จสิ้นการอบรม และทุกท่านแสดงความคิดเห็นไปในแนวทางเดียวกันว่า ต้องการให้มีการติดต่อกลับ เพื่อนำข้อมูลไปพัฒนาต่อ รวมถึงต้องการให้มีช่องทางในการติดต่อระหว่างพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ และผู้เข้าชมเพื่อแจ้งข้อมูลเกี่ยวกับหลักสูตรอื่น ๆ

ข้อเสนอแนะต่อพิพิธภัณฑ์เสมือนจริง

จากการวิเคราะห์พิพิธภัณฑ์เสมือนจริง มีข้อเสนอแนะต่อการพัฒนาพิพิธภัณฑ์ในด้านรูปแบบของพิพิธภัณฑ์ โดยมีหัวข้อย่อย ดังต่อไปนี้

- การเข้าถึงพิพิธภัณฑ์ผ่านอุปกรณ์ต่าง ๆ ควรเป็นไปในรูปแบบเหมือนกัน
- การออกแบบ Web page ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบต่าง ๆ เช่น Key plan ส่วนควบคุมทิศทาง สัญลักษณ์ในการคลิกเพื่อศึกษาข้อมูลเพิ่มเติม เป็นต้น ให้มีความชัดเจน เข้าใจได้ง่าย เพื่อเอื้อประโยชน์สำหรับผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์เสมือนจริงให้มีความเข้าใจในการชมพิพิธภัณฑ์
- สื่อที่ใช้ในการให้ข้อมูลเพิ่มเติมในพิพิธภัณฑ์เสมือนจริง ควรมีความหลากหลาย และสามารถศึกษาลักษณะสิ่งของที่นำมาโชว์ได้อย่างใกล้ชิด
- การเพิ่มพื้นที่สำหรับการติดต่อกันระหว่างผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์

ข้อเสนอแนะต่อการผลิตรายการ

จากการวิจัยเพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้ชมรายการ ประกอบทั้งการทบทวนแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการผลิตรายการ คณะวิจัยมีข้อเสนอแนะต่อการพัฒนารายการออนไลน์ในภาพรวม ดังนี้

1. ควรมีไตเติ้ลรายการ และท้ายรายการ เพื่อสร้างเอกลักษณ์ของรายการ และเป็นการแนะนำรูปแบบและเนื้อหาของรายการให้ผู้ชมได้ทราบ
2. ควรเพิ่มเทคนิคการนำเสนอของรายการ เช่น เพิ่มภาพประกอบ การใส่คำบรรยาย การใส่เอฟเฟกต์ประกอบ การใส่ Pop up การขึ้นอธิบายวัตถุดิบต่าง ๆ เครื่องปรุงต่าง ๆ เสียงตบมุก หรือวิดีโอการดำเนินกิจกรรม หรือสิ่งที่คนเดินเรื่องอธิบายหรือลูกเล่นพิเศษในรายการเพื่อสร้างความดึงดูดมากยิ่งขึ้น
3. ควรเพิ่มเติมประเด็นเนื้อหาใหม่ ๆ ที่ใกล้ตัวกับผู้ชม จะได้มีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น เช่น เป็นประเด็นเนื้อหาที่คนเมือง หรือคนยุคใหม่ วัยรุ่นในสังคมเมืองที่สนใจเกษตรที่มีพื้นที่จำกัดให้สามารถทำตามได้ การยกระดับเมนูอาหาร หรือการทำเกษตรแบบใหม่ที่ใกล้ชิด หรือช่วยแก้ไขปัญหาของผู้ชมได้อย่างไร ก็จะทำให้มีความใกล้ชิดของผู้ชมยิ่งขึ้น และอาจมีการสำรวจความต้องการของผู้ชมว่าต้องการรู้หรือทราบประเด็นไหน ก็จะทำให้รายการสามารถผลิตเนื้อหาที่ผู้ชมต้องการรับชมได้
4. การนำไฮไลต์ในรายการมาตัดต่อเพื่อนำเสนอ เพื่อดึงดูดความสนใจในช่วงต้นรายการ
5. ควรมีโลโก้รายการขึ้นตลอดทั้งรายการ
6. หากมีการแบ่งช่วงรายการ ควรมีการคั่นช่วงให้ผู้ชมเห็นการแบ่งช่วงรายการที่ชัดเจน
7. ควรใช้ขนาดภาพที่มีความหลากหลายมากขึ้น เนื่องจากปัจจุบันยังใช้ Medium Shot เป็นส่วนมาก และระวังเรื่องการสั่นไหวของกล้อง
8. ควมเรื่องโทนสีของภาพในรายการที่มีผลต่อการนำเสนอรายการ
9. การพัฒนารายการควรมีการตั้งชื่อตอนให้น่าสนใจ ใช้คำที่โดนใจในออนไลน์ หรือการทำภาพปกคลิปให้ดึงดูดก็จะช่วยให้ผู้ชมในออนไลน์กดเข้ามาชมได้ยิ่งขึ้น
10. การแต่งกายของพิธีกรควรปรับให้มีความสอดคล้องกับรูปแบบและเนื้อหาของรายการ
11. ผู้ผลิตรายการสามารถลดเวลาของรายการให้สั้นลง การดำเนินเรื่องให้กระชับ โดยคัดสรรเฉพาะประเด็นหลักในการนำเสนอ
12. ควรขึ้นคำบรรยายแทนเสียงตลอดทั้งรายการ เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับคนที่ไม่สามารถเปิดฟังเสียงได้ในเวลานั้น
13. ควรมีการคุมโทนของดนตรีประกอบรายการ การสร้างเสียงดนตรีประจำรายการ เพื่อสร้างการจดจำให้กับผู้ชม และการมีเอกลักษณ์เฉพาะตัวของรายการ
14. หากรายการมีการเพิ่มการมีส่วนร่วมท้ายรายการ เช่น การเล่นเกม กิจกรรมร่วมกับทางรายการ ก็จะทำให้รายการมีส่วนร่วมยิ่งขึ้น

15. ควรเน้นการชูทรัพยากรท้องถิ่นในแต่ละพื้นที่ หรือผลสำเร็จของแต่ละชุมชน ที่จะสามารถเป็นประโยชน์ต่อผู้ชมหรือผู้คนที่อยู่ในชุมชนอื่น ๆ ที่จะสามารถนำองค์ความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้ ก็จะสามารถทำให้รายการน่าสนใจยิ่งขึ้น

16. ความยาวของรายการเกษตรกรรมในปัจจุบันนั้นเหมาะสมต่อการรับชม แต่ก็ควรดำเนินเรื่องราวในรายการให้กระชับขึ้น และควรดึงไฮไลต์สำคัญของรายการขึ้นมานำเสนอ ซึ่งหากมีการตัดต่อประเด็นสำคัญให้กระชับ รายการจะสั้นลง ก็จะสะดวกต่อการรับชมของผู้ชม

ข้อเสนอแนะต่อการสื่อสารผ่านเฟซบุ๊ก

1. จำนวนการโพสต์ต่อวันอยู่ในเกณฑ์ดี ทำให้สามารถสื่อสารได้ทุกช่วงเวลา แต่ทว่าอัตราการโพสต์ในวันจันทร์ค่อนข้างน้อย ควรกระจาย Content ให้ครบในทุก ๆ วัน เพื่อให้สามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้มากขึ้น และก่อให้เกิด Engagement ใน Fan page ตลอดเวลา

2. ประเภทของสื่อที่ใช้โพสต์ ในส่วนของ Link อาจเพิ่มเติมด้วยการนำ Link ข่าวที่เกี่ยวข้ององค์กรที่อยู่ในสื่ออื่นมาแชร์เพิ่มเติมใน Fan page

3. ควรมีการซื้อโฆษณากระตุ้นให้คลิปสามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้เพิ่มมากขึ้น

4. ควรใส่ชื่อรายการในการโพสต์แต่ละครั้ง เพื่อช่วยการค้นหาของผู้ชมได้สะดวกขึ้น

รับรองผลการวิเคราะห์ข้อมูล

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ศิวินารถ หงษ์ประยูร)

คณบดีคณะนิเทศศาสตร์

มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

สารบัญ

หน้าที่

บทสรุปผู้บริหาร	(1)
สารบัญ.....	ก
สารบัญภาพ.....	ค
สารบัญตาราง.....	ช
บทที่ 1	1
1.1 ที่มาและความสำคัญ	1
1.2 ปัญหานำวิจัย	4
1.3 วัตถุประสงค์การวิจัย	5
1.4 สมมติฐานการวิจัย.....	5
1.5 นิยามศัพท์ที่เกี่ยวข้อง.....	5
1.6 ขอบเขตการวิจัย.....	6
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	7
บทที่ 2	8
2.1 ข้อมูลพิพจน์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว	8
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการสื่อสาร	48
2.3 แนวคิดสื่อสังคมออนไลน์.....	51
2.4 แนวคิดเรื่องความเป็นจริงเสมือน (Virtual Reality).....	60
2.5 แนวคิดเกี่ยวกับการผลิตรายการ.....	68
2.6 แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ	75
2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	81
บทที่ 3	90
3.1 ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)	90
3.2 ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research).....	95
บทที่ 4	100
4.1 การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research).....	100
4.2 การวิจัยเชิงปริมาณ	192
บทที่ 5	276
5.1 สรุปผลการวิจัย	277
5.2 อภิปรายผลการวิจัย.....	307
5.3 ข้อเสนอแนะ	315

ภาคผนวก.....	335
ภาคผนวก ก.....	336
ภาคผนวก ข.....	337
ภาคผนวก ค.....	338
ภาคผนวก ง.....	346
ภาคผนวก จ.....	357
ประวัติผู้วิจัย.....	360

สารบัญภาพ

หน้าที่

ภาพที่ 2.1 การจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา (อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 1)	
โซนจัดแสดงที่ 1 พระราชพิธีในวิถีเกษตร	10
ภาพที่ 2.2 การจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา (อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 1)	
โซนจัดแสดงที่ 2 กษัตริย์เกษตร	11
ภาพที่ 2.3 การจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา (อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 1)	
โซนจัดแสดงที่ 3 หลักการทรงงาน	12
ภาพที่ 2.4 การจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา (อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 1)	
โซนจัดแสดงที่ 4 หัวใจไฟเกษตร	13
ภาพที่ 2.16 นิทรรศการฉลองพระราชปณิธาน	21
ภาพที่ 2.17 การจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา (อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 2)	
โซนจัดแสดงที่ 1 เกษตรไทย เกษตรโลก	22
ภาพที่ 2.18 การจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา (อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 2)	
โซนจัดแสดงที่ 2 มหัศจรรย์ท้องทุ่ง	23
ภาพที่ 2.19 การจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา (อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 2)	
โซนจัดแสดงที่ 3 วิถีเกษตรลุ่มน้ำ	24
ภาพที่ 2.20 การจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา (อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 2)	
โซนจัดแสดงที่ 4 ตลาดเก่าชาวเกษตร (ตลาดเงินทวี)	24
ภาพที่ 2.21 การจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา (อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 2)	
โซนจัดแสดงที่ 5 น้อมนำคำพ่อสอน	25
ภาพที่ 2.22 การจัดแสดงพิพิธภัณฑ์มหัศจรรย์พันธุ์กรรม (อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 3)	
โซนจัดแสดงที่ 1 แรงบันดาลใจ...เจ้าฟ้านักอนุรักษ์	26
ภาพที่ 2.23 การจัดแสดงพิพิธภัณฑ์มหัศจรรย์พันธุ์กรรม (อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 3)	
โซนจัดแสดงที่ 2 พันธุ์กรรมสร้างชีวิต	27
ภาพที่ 2.24 การจัดแสดงพิพิธภัณฑ์มหัศจรรย์พันธุ์กรรม (อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 3)	
โซนจัดแสดงที่ 3 พันธุ์กรรมตามนิเวศ	27
ภาพที่ 2.25 การจัดแสดงพิพิธภัณฑ์มหัศจรรย์พันธุ์กรรม (อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 3)	
โซนจัดแสดงที่ 4 อนุรักษ์พันธุ์กรรม...ทำได้	28

ภาพที่ 2.26 การจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ป่าดงพงไพร (อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 4)	
โซนจัดแสดงที่ 1 สมุดแห่งธรรมชาติ	29
ภาพที่ 2.27 การจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ป่าดงพงไพร (อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 4)	
โซนจัดแสดงที่ 2 เสียงแห่งธรรมชาติ (ป่ากลางวัน-ป่ากลางคืน)	29
ภาพที่ 2.28 การจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ป่าดงพงไพร (อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 4)	
โซนจัดแสดงที่ 3 น้อมนำพระราชดำรัสเพื่อธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	30
ภาพที่ 2.29 การจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ป่าดงพงไพร (อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 4)	
โซนจัดแสดงที่ 4 กลับคืนสู่วิถีธรรมชาติ.....	30
ภาพที่ 2.30 การจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ดินดล (อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 7)	31
ภาพที่ 2.31 การจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ดินดล (อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 7)	
โซนจัดแสดงที่ 1 ชีวิตในดิน.....	31
ภาพที่ 2.32 การจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ดินดล (อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 7)	
โซนจัดแสดงที่ 2 โรงภาพยนตร์ 4 มิติ 360 องศา ดินมีชีวิต	32
ภาพที่ 2.33 การจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ดินดล (อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 7)	
โซนจัดแสดงที่ 3 คืนชีวิตให้ผืนดิน	32
ภาพที่ 2.34 การจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ดินดล (อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 7)	
โซนจัดแสดงที่ 4 นักวิทยาศาสตร์ดินเพื่อมนุษยธรรม	33
ภาพที่ 2.35 แสดงการจัดนิทรรศการกลางแจ้ง พิพิธภัณฑ์นวัตกรรมการเกษตรเศรษฐกิจพอเพียง	33
ภาพที่ 2.37 แสดงการจัดนิทรรศการกลางแจ้ง พิพิธภัณฑ์นวัตกรรมการเกษตรเศรษฐกิจพอเพียง	34
ภาพที่ 2.39 แสดงการจัดนิทรรศการกลางแจ้ง พิพิธภัณฑ์เกษตรตามรอยพ่อ	35
ภาพที่ 2.41 ตัวอย่างโปสเตอร์โครงการท่องเที่ยวสุขสันต์ รูปแบบ ON-SITE	36
ภาพที่ 2.42 ตัวอย่างโปสเตอร์โครงการท่องเที่ยวสุขสันต์ รูปแบบ ONLINE	37
ภาพที่ 2.43 ตัวอย่างพิพิธภัณฑ์เสมือนจริง อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 1.....	38
ภาพที่ 2.44 ตัวอย่างพิพิธภัณฑ์เสมือนจริง อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 2	39
ภาพที่ 2.45 ตัวอย่างพิพิธภัณฑ์เสมือนจริง อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 3	40
ภาพที่ 2.46 ตัวอย่างพิพิธภัณฑ์เสมือนจริง อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 7	41
ภาพที่ 2.47 ตัวอย่างนิทรรศการเสมือนจริง อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 2.....	42
ภาพที่ 2.48 ตัวอย่างรายการเกษตร ON LINE BY พิพิธภัณฑ์เกษตร	43
ภาพที่ 2.49 ตัวอย่างรายการเกษตร ON LINE BY พิพิธภัณฑ์เกษตร	43
ภาพที่ 2.50 ตัวอย่างรายการ กิน อยู่ ดี.....	44

ภาพที่ 2.51 ตัวอย่างรายการ กิน อยู่ ดี.....	44
ภาพที่ 2.52 ตัวอย่างรายการวิชาของแผ่นดิน.....	45
ภาพที่ 2.53 ตัวอย่างรายการวิชาของแผ่นดิน.....	45
ภาพที่ 2.54 ตัวอย่างรายการเพลินบนจอ.....	46
ภาพที่ 2.55 ตัวอย่างรายการเพลินบนจอ.....	46
ภาพที่ 2.56 ตัวอย่างรายการเรื่องเล่าชาวเกษตร.....	47
ภาพที่ 2.57 ตัวอย่างรายการเกษตรภูธร.....	47
ภาพที่ 2.58 ตัวอย่างรายการเกษตรภูธร.....	48
ภาพที่ 4.1 หน้าเว็บไซต์แสดงการดาวน์โหลดใบสมัครเข้าร่วมอบรม.....	104
ภาพที่ 4.2 แสดงใบสมัครเข้าร่วมโครงการส่งเสริมการเรียนรู้ฯ ONLINE.....	105
ภาพที่ 4.3 แสดงขั้นตอนการหักทนาย และแนะนำผู้นำชม ในกระบวนการนำชมในรูปแบบ ONLINE.....	110
ภาพที่ 4.4 แสดงขั้นตอนการแนะนำพิพิธภัณฑ์ ในกระบวนการนำชมในรูปแบบ ONLINE.....	110
ภาพที่ 4.5 แสดงการนำชมพิพิธภัณฑ์เสมือนจริงในส่วนอาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 1.....	112
ภาพที่ 4.6 ผู้นำชมอธิบายรายละเอียดของส่วนทางเข้าของพิพิธภัณฑ์.....	112
ภาพที่ 4.7 ผู้นำชมอธิบายสัญลักษณ์ในพิพิธภัณฑ์เสมือนจริง.....	112
ภาพที่ 4.8 ผู้นำชมอธิบายรายละเอียดในส่วนจัดแสดง.....	113
ภาพที่ 4.9 การ์ตูน 2 มิติ ในกระบวนการนำชมในรูปแบบ ONLINE.....	114
ภาพที่ 4.10 ช่วงเล่นเกม ในกระบวนการนำชมในรูปแบบ ONLINE.....	115
ภาพที่ 4.11 ช่วงผู้เยี่ยมชมกล่าวขอบคุณ ในกระบวนการนำชมในรูปแบบ ONLINE.....	116
ภาพที่ 4.12 แสดงรูปแบบของหน้า HOMEPAGE หลักผ่านทางคอมพิวเตอร์.....	121
ภาพที่ 4.13 แสดงรูปแบบของหน้า HOMEPAGE หลักผ่านทาง TABLET.....	122
ภาพที่ 4.14 แสดงรูปแบบของหน้า HOMEPAGE หลักผ่านทาง SMARTPHONE.....	122
ภาพที่ 4.15 แสดงการเข้าถึงเมนูของพิพิธภัณฑ์เสมือนจริง.....	123
ภาพที่ 4.16 แสดง WEB PAGE ในส่วนพิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา (คอมพิวเตอร์, TABLET).....	123
ภาพที่ 4.17 แสดงรูปแบบของพิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 (คอมพิวเตอร์, TABLET).....	124
ภาพที่ 4.18 แสดงรูปแบบ WEB PAGE ของนิทรรศการจักสับ จักสาน อัตลักษณ์วัฒนธรรมเกษตร อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 2 (คอมพิวเตอร์, TABLET).....	124

ภาพที่ 4.19 แสดงรูปแบบ WEB PAGE ส่วนพิพิธภัณฑ์ดินตล อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 7 (คอมพิวเตอร์, TABLET).....	125
ภาพที่ 4.20 แสดงรูปแบบ WEB PAGE ส่วนพิพิธภัณฑ์ป่าดงพงไพร อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 4 (คอมพิวเตอร์, TABLET).....	125
ภาพที่ 4.21 แสดงรูปแบบ WEB PAGE ส่วนพิพิธภัณฑ์มหัศจรรย์พันธุกรรม อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 3 (คอมพิวเตอร์, TABLET).....	125
ภาพที่ 4.22 แสดงรูปแบบ WEB PAGE ส่วนนิทรรศการจากเส้นด้ายสู่ลายผ้า (คอมพิวเตอร์, TABLET).....	126
ภาพที่ 4.23 แสดง WEB PAGE ในส่วนพิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา (SMARTPHONE).....	126
ภาพที่ 4.25 แสดงรูปแบบ WEB PAGE ของนิทรรศการจักสืบ จักสาน อัตลักษณ์วัฒนธรรมเกษตร (SMARTPHONE)	127
ภาพที่ 4.26 แสดงรูปแบบ WEB PAGE ส่วนพิพิธภัณฑ์ดินตล (SMARTPHONE)	127
ภาพที่ 4.27 แสดงรูปแบบ WEB PAGE ส่วนพิพิธภัณฑ์ป่าดงพงไพร (SMARTPHONE).....	128
ภาพที่ 4.28 แสดงรูปแบบ WEB PAGE ส่วนพิพิธภัณฑ์มหัศจรรย์พันธุกรรม (SMARTPHONE)....	128
ภาพที่ 4.29 แสดงรูปแบบ WEB PAGE ส่วนนิทรรศการจากเส้นด้ายสู่ลายผ้า (SMARTPHONE)..	129
ภาพที่ 4.30 แสดงรูปแบบพิพิธภัณฑ์เสมือนจริงของอาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 1 ในส่วนทางเข้าอาคาร	131
ภาพที่ 4.31 แสดงรูปแบบนิทรรศการ จักสืบ จักสาน อัตลักษณ์วัฒนธรรมเกษตร อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 2	132
ภาพที่ 4.32 แสดงหน้า WEB PAGE ของพิพิธภัณฑ์ดินตล	132
ภาพที่ 4.33 แสดงรูปแบบ HOMEPAGE ของพิพิธภัณฑ์ป่าดงพงไพร	133
ภาพที่ 4.34 แสดงรูปแบบ HOMEPAGE ของพิพิธภัณฑ์มหัศจรรย์พันธุกรรม.....	133
ภาพที่ 4.35 แสดงรูปแบบ HOMEPAGE ของนิทรรศการจากเส้นด้ายสู่ลายผ้า.....	133
ภาพที่ 4.36 แสดงรูปแบบของ HOMEPAGE ของพิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 (SMARTPHONE)	134
ภาพที่ 4.37 แสดงรูปแบบ WEB PAGE ของนิทรรศการจักสืบ จักสาน อัตลักษณ์วัฒนธรรมเกษตร อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 2 (SMARTPHONE)	134
ภาพที่ 4.38 แสดงรูปแบบ WEB PAGE ส่วนพิพิธภัณฑ์ดินตล (SMARTPHONE)	135
ภาพที่ 4.39 แสดงรูปแบบ WEB PAGE ส่วนพิพิธภัณฑ์ป่าดงพงไพร (SMARTPHONE).....	135
ภาพที่ 4.40 แสดงรูปแบบ WEB PAGE ส่วนพิพิธภัณฑ์มหัศจรรย์พันธุกรรม (SMARTPHONE)....	135

ภาพที่ 4.41 แสดงรูปแบบ WEB PAGE ส่วนนิทรรศการจากเส้นด้ายสู่ลายผ้า (SMARTPHONE) ..	136
ภาพที่ 4.42 แสดงลักษณะเมื่อเอาเมาส์วางที่ปุ่ม LINK.....	137
ภาพที่ 4.43 แสดงรูปแบบการคลิกเพื่อเลือกมุมมองในพิพิธภัณฑ์เสมือนจริง.....	138
ภาพที่ 4.44 แสดงลักษณะการคลิกในพิพิธภัณฑ์เสมือนจริง	138
ภาพที่ 4.45 แสดงรูปแบบการคลิกใน KEY PLAN เพื่อเลือกมุมมอง.....	138
ภาพที่ 4.46 แสดงขนาด ตำแหน่ง ของ KEY PLAN ของพิพิธภัณฑ์ในหลวงรัชกาลที่ ๑๐	
อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ ๕ ชั้น 1	139
ภาพที่ 4.47 แสดงตำแหน่ง ลักษณะ ขนาด ของ KEY PLAN ในพิพิธภัณฑ์ส่วนต่าง ๆ	141
ภาพที่ 4.48 ตัวอย่างรายการเกษตร ON LINE BY พิพิธภัณฑ์เกษตร	149
ภาพที่ 4.49 ตัวอย่างรายการ กิน อยู่ ดี.....	154
ภาพที่ 4.50 ตัวอย่างวิชาของแผ่นดิน	159
ภาพที่ 4.51 ตัวอย่างรายการเพลินบนจอ	164
ภาพที่ 4.52 ตัวอย่างรายการเรื่องเล่าชาวเกษตร	168
ภาพที่ 4.53 ตัวอย่างรายการเกษตรภูธร.....	174
ภาพที่ 4.57 กราฟสถิติยอด VIEW และ ENGAGEMENT รายการ กิน อยู่ ดี แยกรายตอน	185
ภาพที่ 4.58 กราฟสถิติยอด VIEW และ ENGAGEMENT รายการวิชาของแผ่นดิน แยกรายตอน ..	187
ภาพที่ 4.59 กราฟสถิติยอด VIEW และ ENGAGEMENT รายการเพลินบนจอ แยกรายตอน	189
ภาพที่ 4.60 กราฟสถิติยอด VIEW และ ENGAGEMENT รายการเกษตรภูธร แยกรายตอน.....	191
ภาพที่ 5.1 สรุปขั้นตอนการจองเข้าชม โครงการส่งเสริมการเรียนรู้ฯ ONLINE.....	279

สารบัญตาราง

หน้าที่

ตารางที่ 3.1 รายชื่อผู้อำนวยการผลิตรายการออนไลน์.....	91
ตารางที่ 3.2 จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพของผู้มาเยี่ยมชมของโครงการ ส่งเสริมการเรียนรู้.....	92
ตารางที่ 3.3 แสดงกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรูปแบบการมาเยี่ยมชม	93
ตารางที่ 3.4 รายชื่อกลุ่มตัวอย่างในโครงการส่งเสริมการเรียนรู้.....	93
ตารางที่ 3.5 รายชื่อกลุ่มตัวอย่างผู้ชมรายการ ONLINE	94
ตารางที่ 3.6 แสดงจำนวนประชากร.....	95
ตารางที่ 3.7 แสดงกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรูปแบบการมาเยี่ยมชม	97
ตารางที่ 4.1 สรุปการวิเคราะห์การเข้าถึง WEB PAGE ของพิพิธภัณฑ์ส่วนต่าง ๆ.....	129
ตารางที่ 4.2 แสดงการวิเคราะห์ในด้านการออกแบบของพิพิธภัณฑ์เสมือนจริง	136
ตารางที่ 4.3 แสดงสัญลักษณ์ที่ใช้ในพิพิธภัณฑ์.....	142
ตารางที่ 4.4 สรุปสื่อที่ใช้ในพิพิธภัณฑ์เสมือนจริง	145
ตารางที่ 4.5 รายการเกษตร ON LINE BY พิพิธภัณฑ์เกษตร	149
ตารางที่ 4.6 รายการ กิน อยู่ ดี.....	154
ตารางที่ 4.7 รายการวิชาของแผ่นดิน	160
ตารางที่ 4.8 รายการเพลินบนจอ	164
ตารางที่ 4.9 รายการเรื่องเล่าชาวเกษตร	169
ตารางที่ 4.10 รายการเกษตรภูธร.....	174
ตารางที่ 4.11 สรุปข้อมูลของเฟซบุ๊กพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ.....	180
ตารางที่ 4.12 สรุปจำนวนคลิป VIEW ENGAGEMENT และ ENGAGEMENT/NO. OF CLIP แยกแต่ละรายการ	181
ตารางที่ 4.13 วันที่เผยแพร่ ชื่อตอน VIEW และ ENGAGEMENT รายการเกษตร ON LINE BY พิพิธภัณฑ์เกษตร	181
ตารางที่ 4.14 วันที่เผยแพร่ ชื่อตอน VIEW และ ENGAGEMENT รายการกิน อยู่ ดี	184
ตารางที่ 4.15 วันที่เผยแพร่ ชื่อตอน VIEW และ ENGAGEMENT รายการวิชาของ แผ่นดิน	186
ตารางที่ 4.16 วันที่เผยแพร่ ชื่อตอน VIEW และ ENGAGEMENT รายการเพลินบนจอ	188
ตารางที่ 4.17 วันที่เผยแพร่ ชื่อตอน VIEW และ ENGAGEMENT รายการเพลินบนจอ	190

ตารางที่ 4.18 จำนวน ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ	192
ตารางที่ 4.19 จำนวน ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุ.....	193
ตารางที่ 4.20 จำนวน ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษาขั้นสูงสุด	194
ตารางที่ 4.21 จำนวน ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพ	195
ตารางที่ 4.22 จำนวน ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามจังหวัด/ภาคที่พักอาศัย	196
ตารางที่ 4.23 จำนวน และร้อยละสื่อหรือช่องทางที่ทำให้รู้จักพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิม พระเกียรติฯ.....	197
ตารางที่ 4.24 จำนวน และร้อยละประเด็นข่าวสารที่เปิดรับเกี่ยวกับพิพิธภัณฑ์ การเกษตรเฉลิม พระเกียรติฯ	198
ตารางที่ 4.25 จำนวน และร้อยละความคิดเห็นที่มีต่อการประชาสัมพันธ์ของพิพิธภัณฑ์ การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ.....	198
ตารางที่ 4.26 จำนวน ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามจำนวนครั้งที่มาใช้บริการที่ พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ	199
ตารางที่ 4.27 จำนวน ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามบุคคลที่มาใช้บริการพร้อม กลุ่มตัวอย่างที่พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ	199
ตารางที่ 4.28 จำนวน และร้อยละการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของพิพิธภัณฑ์การเกษตร เฉลิม พระเกียรติฯ.....	200
ตารางที่ 4.29 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ความหมาย และอันดับความพึงพอใจที่มีต่อการ จัดแสดงนิทรรศการของพิพิธภัณฑ์ฯ ในอาคาร	201
ตารางที่ 4.30 จำนวน และเหตุผลที่พึงพอใจการจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา อาคารเฉลิม พระเกียรติฯ 5 ชั้น 1	202
ตารางที่ 4.31 จำนวน และเหตุผลที่พึงพอใจการจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา อาคารเฉลิม พระเกียรติฯ 5 ชั้น 2	204
ตารางที่ 4.32 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ความหมาย และอันดับ ความพึงพอใจการจัด แสดงฐานการเรียนรู้ พิพิธภัณฑ์นวัตกรรมการเกษตรเศรษฐกิจพอเพียง	205
ตารางที่ 4.33 จำนวน และเหตุผลที่พึงพอใจการจัดแสดงฐานการเรียนรู้ พิพิธภัณฑ์ นวัตกรรมการเกษตรเศรษฐกิจพอเพียง.....	206
ตารางที่ 4.34 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ความหมาย และอันดับ ความพึงพอใจการจัด แสดงฐานการเรียนรู้ พิพิธภัณฑ์เกษตรตามรอยพ่อ	208

ตารางที่ 4.35 จำนวนและเหตุผลที่ประทับใจการจัดแสดงฐานการเรียนรู้ พิพิธภัณฑ	
เกษตรตามรอยพ่อ	209
ตารางที่ 4.36 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ความหมาย และอันดับความพึงพอใจของ	
ผู้เข้าร่วมกิจกรรมฝึกปฏิบัติการทำเกษตรเศรษฐกิจพอเพียงของพิพิธภัณฑ	
การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ.....	210
ตารางที่ 4.37 จำนวน ร้อยละ และอันดับเปรียบเทียบความพึงพอใจที่มีต่อการจัดแสดง	
นิทรรศการในอาคาร ของพิพิธภัณฑการเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ.....	212
ตารางที่ 4.38 จำนวน ร้อยละ และอันดับเปรียบเทียบความพึงพอใจที่มีต่อการจัดแสดง	
ฐานการเรียนรู้ ของพิพิธภัณฑการเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ	212
ตารางที่ 4.39 สรุปค่าเฉลี่ยความพึงพอใจที่มีต่อการการจัดแสดงนิทรรศการในอาคาร	
ของพิพิธภัณฑการเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ	213
ตารางที่ 4.40 สรุปค่าเฉลี่ยความพึงพอใจที่มีต่อการการจัดแสดงนิทรรศการกลางแจ้ง	
ของพิพิธภัณฑการเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ	213
ตารางที่ 4.41 สรุปค่าเฉลี่ยความพึงพอใจที่มีต่อกิจกรรมฝึกปฏิบัติการทำเกษตร	
เศรษฐกิจพอเพียงของพิพิธภัณฑการเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ	213
ตารางที่ 4.42 จำนวนและร้อยละการจองหรือติดต่อเข้าชมที่พิพิธภัณฑการเกษตรเฉลิม	
พระเกียรติฯ.....	214
ตารางที่ 4.43 จำนวน และร้อยละช่องทางการจองหรือติดต่อเข้าชมที่พิพิธภัณฑ	
การเกษตรเฉลิม พระเกียรติฯ	214
ตารางที่ 4.44 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ความหมาย และ อันดับ ความพึงพอใจต่อการ	
จองหรือติดต่อเข้าชมที่พิพิธภัณฑการเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ (จำนวนผู้เคย	
ติดต่อ 50 คน).....	215
ตารางที่ 4.45 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ความหมาย และอันดับ ความพึงพอใจต่อ	
เจ้าหน้าที่นำชม ของพิพิธภัณฑการเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ	217
ตารางที่ 4.46 สรุปความคิดเห็นที่มีต่อเจ้าหน้าที่นำชม	219
ตารางที่ 4.47 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ความหมาย และอันดับ ความพึงพอใจต่อสิ่ง	
อำนวยความสะดวกของพิพิธภัณฑการเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ.....	220
ตารางที่ 4.48 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	222
ตารางที่ 4.49 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม.....	223

ตารางที่ 4.50 สรุปค่าเฉลี่ยความพึงพอใจที่มีต่อการให้บริการที่พิพิธภัณฑ์การเกษตร เฉลิม พระเกียรติฯ	224
ตารางที่ 4.51 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อเจ้าหน้าที่นำชมจำแนกตาม ลักษณะประชากรศาสตร์	227
ตารางที่ 4.52 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวกจำแนก ตามลักษณะประชากรศาสตร์	230
ตารางที่ 4.53 จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ.....	233
ตารางที่ 4.54 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุ.....	234
ตารางที่ 4.55 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษาขั้นสูงสุด	235
ตารางที่ 4.56 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพ	236
ตารางที่ 4.57 จำนวน ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามภาคที่พักอาศัย.....	237
ตารางที่ 4.58 จำนวน ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามจำนวนการมาใช้บริการใน รูปแบบ ONLINE ของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ.....	238
ตารางที่ 4.59 จำนวน ร้อยละ การเข้าร่วมกิจกรรมรูปแบบ ONLINE ของพิพิธภัณฑ์ เกษตรเฉลิม พระเกียรติฯ	239
ตารางที่ 4.60 จำนวน ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสื่อที่ทำให้ทราบข่าวสาร กิจกรรมในรูปแบบ ONLINE ของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ.....	240
ตารางที่ 4.61 จำนวน ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามประเด็นข่าวสารที่ได้รับผ่าน ทาง ONLINE.....	241
ตารางที่ 4.62 จำนวน ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความคิดเห็นที่มีการ ประชาสัมพันธ์จากพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ	241
ตารางที่ 4.63 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ความหมาย และอันดับ ความพึงพอใจที่มีต่อการ เยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์เสมือนจริง (VIRTUAL MUSEUM) ของพิพิธภัณฑ์ การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ.....	242
ตารางที่ 4.64 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ความหมาย อันดับ ความพึงพอใจการจัดตลาด เศรษฐกิจพอเพียงในรูปแบบ ONLINE ของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระ เกียรติฯ	243
ตารางที่ 4.65 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ความหมาย อันดับ ความพึงพอใจการจัด โครงการอบรมในรูปแบบ ONLINE ของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระ เกียรติฯ	244

ตารางที่ 4.66 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ความหมาย อันดับ ความพึงพอใจต่อการฝึก ปฏิบัติการทำเกษตรเศรษฐกิจพอเพียงในรูปแบบ ONLINE ของพิพิธภัณฑ การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ.....	245
ตารางที่ 4.67 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมในรูปแบบ ONLINE.....	246
ตารางที่ 4.68 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ความหมาย อันดับ ความพึงพอใจต่อขั้นตอนการ ให้บริการในส่วนของการจองหรือติดต่อเข้าชม ของพิพิธภัณฑการเกษตร เฉลิมพระเกียรติฯ	247
ตารางที่ 4.69 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ความหมาย อันดับ ความพึงพอใจต่อเจ้าหน้าที่ นำชมในรูปแบบการเยี่ยมชมแบบ ONLINE	249
ตารางที่ 4.70 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมด้านเจ้าหน้าที่นำชมในรูปแบบการเยี่ยมชมแบบ ONLINE	251
ตารางที่ 4.71 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ความหมาย อันดับ ความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวก ในการจัดกิจกรรมในรูปแบบ ONLINE ของพิพิธภัณฑ การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ.....	252
ตารางที่ 4.72 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมใน รูปแบบ ONLINE	253
ตารางที่ 4.73 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ความหมาย อันดับ ความพึงพอใจต่อรายการ เกษตร ON LINE BY พิพิธภัณฑเกษตร	254
ตารางที่ 4.74 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมต่อรายการ เกษตร ON LINE BY พิพิธภัณฑเกษตร	255
ตารางที่ 4.75 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ความหมาย อันดับ ความพึงพอใจต่อรายการ กิน อยู่ ดี	256
ตารางที่ 4.76 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมต่อรายการ กิน อยู่ ดี.....	257
ตารางที่ 4.77 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ความหมาย อันดับ ความพึงพอใจต่อรายการ วิชาของแผ่นดิน	258
ตารางที่ 4.78 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมต่อรายการ วิชาของแผ่นดิน	259
ตารางที่ 4.79 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ความหมาย อันดับ ความพึงพอใจต่อรายการ เพลินบนจอ	260
ตารางที่ 4.80 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมต่อรายการ เพลินบนจอ.....	261
ตารางที่ 4.81 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ความหมาย อันดับ ความพึงพอใจต่อรายการ เกษตรภูธร.....	262

ตารางที่ 4.82 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมต่อรายการ เกษตรภูธร	263
ตารางที่ 4.83 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ความหมาย อันดับ ความพึงพอใจต่อรายการ เรื่องเล่าชาวเกษตร	264
ตารางที่ 4.84 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมต่อรายการ เรื่องเล่าชาวเกษตร.....	265
ตารางที่ 4.85 สรุปค่าเฉลี่ยความพึงพอใจที่มีต่อการให้บริการในรูปแบบ ONLINE ของ พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ	266
ตารางที่ 4.86 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อการเยี่ยมชมในส่วนของ พิพิธภัณฑ์เสมือนจริง (VIRTUAL MUSEUM) ในภาพรวมจำแนกตาม ลักษณะประชากรศาสตร์.....	269
ตารางที่ 4.87 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อเจ้าหน้าที่นำชมในการเยี่ยมชม แบบ ONLINE จำแนกตามลักษณะประชากรศาสตร์	272
ตารางที่ 4.88 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวกในการ จัดกิจกรรมในรูปแบบ ONLINE จำแนกตามลักษณะประชากรศาสตร์	274
ตารางที่ 5.1 รายการเกษตร ON LINE BY พิพิธภัณฑ์เกษตร	284
ตารางที่ 5.2 รายการ กิน อยู่ ดี.....	286
ตารางที่ 5.3 รายการวิชาของแผ่นดิน	287
ตารางที่ 5.4 รายการเพลินบนจอ	289
ตารางที่ 5.5 รายการเรื่องเล่าชาวเกษตร	291
ตารางที่ 5.6 รายการเกษตรภูธร.....	292
ตารางที่ 5.7 สรุปค่าเฉลี่ยความพึงพอใจที่มีต่อการการจัดแสดงนิทรรศการในอาคารของ พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ	297
ตารางที่ 5.8 สรุปค่าเฉลี่ยความพึงพอใจที่มีต่อการให้บริการที่พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิม พระเกียรติฯ.....	299
ตารางที่ 5.9 สรุปค่าเฉลี่ยความพึงพอใจที่มีต่อการให้บริการในรูปแบบ ONLINE ของ พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ	305

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญ

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้จัดตั้งพิพิธภัณฑสถานเกษตรเฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร เนื่องในมหามงคลสมัยที่พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงครองสิริราชสมบัติครบรอบ 50 ปี ในปี พ.ศ. 2539 โดยสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินประกอบพิธีวางศิลาฤกษ์การก่อสร้างอาคารพิพิธภัณฑสถานเมื่อวันที่ 4 กรกฎาคม พ.ศ. 2539 และพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร เสด็จพระราชดำเนินเป็นองค์ประธานในพิธีเปิดเมื่อวันที่ 21 มกราคม พ.ศ. 2545 ต่อมากระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ดำเนินการจัดตั้งสำนักงานพิพิธภัณฑสถานเกษตรเฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) เพื่อดำเนินการบริหารงานตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งเป็น “สำนักงานพิพิธภัณฑสถานเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน)” ในปี พ.ศ. 2552 โดยมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 23 มิถุนายน พ.ศ. 2552 เป็นต้นมา

สำนักงานพิพิธภัณฑสถานเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) หรือ ปกณ. มีวิสัยทัศน์ คือ “เป็นพิพิธภัณฑสถานชั้นนำแห่งการเรียนรู้ พระเกียรติคุณและพระอัจฉริยภาพของเกษตรไทย และเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง นวัตกรรมด้านการเกษตรของประเทศไทย” และได้กำหนดเป้าประสงค์ในการดำเนินงานไว้ 4 ด้าน ดังนี้

1. ให้เกิดการเรียนรู้และตระหนักรู้ในพระเกียรติคุณและพระอัจฉริยภาพด้านการเกษตรของพระมหากษัตริย์และพระบรมวงศานุวงศ์
2. ส่งเสริมสนับสนุนการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการเกษตรเพื่อการสืบสาน รักษา ต่อยอด
3. เป็นศูนย์การเรียนรู้ที่รวบรวมองค์ความรู้ ภูมิปัญญา นวัตกรรมด้านการเกษตร บนพื้นฐานหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และ
4. สร้างเครือข่ายและภาคีความร่วมมือในการขยายผลการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการเกษตร

การขับเคลื่อนตามวิสัยทัศน์และวัตถุประสงค์ดังกล่าวนี้ สำนักงานพิพิธภัณฑสถานเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) ได้กำหนดพันธกิจขององค์กรไว้ 4 ด้านด้วยกัน กล่าวคือ 1. เผยแพร่พระเกียรติคุณและพระอัจฉริยภาพด้านการเกษตรของพระมหากษัตริย์และพระบรมวงศานุวงศ์ 2. สืบสาน รักษา ต่อยอด หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการเกษตร

3. บริหารจัดการให้เป็นพิพิธภัณฑสถานแห่งการเรียนรู้ของประเทศ และ 4. ส่งเสริม สนับสนุน เครือข่าย และภาคีความร่วมมือในการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการเกษตร

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 สำนักงานพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) ได้กำหนดยุทธศาสตร์สำคัญ เพื่อการขับเคลื่อนใน 5 ประเด็นยุทธศาสตร์ และ 13 กลยุทธ์ อันประกอบด้วย

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 ขับเคลื่อนพระเกียรติและคุณพระอัจฉริยภาพกษัตริย์เกษตร สู่สังคมให้เป็นที่ยอมรับ ภายใต้การดำเนินงานใน 2 กลยุทธ์ คือ กลยุทธ์ที่ 1 พัฒนาสื่อ และการจัดแสดงนิทรรศการ รวมทั้งฐานการเรียนรู้ที่ทันสมัย และกลยุทธ์ที่ 2 เผยแพร่พระเกียรติคุณ และพระอัจฉริยภาพรูปแบบวิถีใหม่

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 ขับเคลื่อนเชื่อมโยงและประยุกต์หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการเกษตรสู่สังคม ภายใต้การดำเนินงานใน 2 กลยุทธ์ คือ กลยุทธ์ที่ 3 ขยายเครือข่าย และภาคีความร่วมมือในการ สืบสาน รักษา ต่อยอด หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการเกษตร และกลยุทธ์ที่ 4 พัฒนาความร่วมมือกับเครือข่ายและภาคีความร่วมมือ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 ยกระดับการเผยแพร่ องค์ความรู้ ภูมิปัญญาและนวัตกรรมเกษตรเศรษฐกิจพอเพียง ภายใต้การดำเนินงานใน 3 กลยุทธ์ คือ กลยุทธ์ที่ 5 เผยแพร่องค์ความรู้ภูมิปัญญาและนวัตกรรมเกษตรเศรษฐกิจพอเพียง กลยุทธ์ที่ 6 การวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อสร้างองค์ความรู้สู่การนำไปใช้ประโยชน์ และกลยุทธ์ที่ 7 ส่งเสริมการเรียนรู้ ในรูปแบบวิถีใหม่

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 การบริหารจัดการและสร้างภาพลักษณ์องค์กร โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ภายใต้การดำเนินงานใน 3 กลยุทธ์ คือ กลยุทธ์ที่ 8 พัฒนาการประชาสัมพันธ์และการสื่อสารองค์กร กลยุทธ์ที่ 9 พัฒนาการให้บริการ ลูกค้าสัมพันธ์ และการตลาด และกลยุทธ์ที่ 10 พัฒนาระบบเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการบริหารองค์กร

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5 พัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการองค์กรบนฐานธรรมาภิบาล ภายใต้การดำเนินงานใน 3 กลยุทธ์ คือ กลยุทธ์ที่ 11 การบริหารจัดการองค์กรที่ดี กลยุทธ์ที่ 12 การพัฒนาบุคลากรสู่ Smart officer และกลยุทธ์ที่ 13 การบริหารงานบุคคล

จากวิสัยทัศน์ เป้าประสงค์ พันธกิจขององค์กร รวมทั้งแผนยุทธศาสตร์สำคัญตามที่ได้กล่าวไปนั้น เพื่อให้การดำเนินงานของสำนักงานพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) บรรลุผลเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ จำเป็นต้องใช้เครื่องมือหลากหลายเพื่อขับเคลื่อนองค์กรซึ่ง “การสื่อสาร” เป็นเครื่องมือสำคัญอย่างหนึ่งในการให้ข้อมูลต่าง ๆ ไปสู่กลุ่มเป้าหมาย โดยจะเห็นได้ว่าที่ผ่านมา สำนักงานพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) ได้ให้ความสำคัญกับการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับการเกษตร ผ่านโครงการต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง เพื่อเผยแพร่ โดยมุ่งหวังให้เกิดการรับรู้และพึงพอใจต่อการบริการขององค์กรในฐานะหน่วยงานหลักที่ส่งเสริมและให้ความรู้ด้านเกษตรเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้

ตลอดระยะเวลาดำเนินงาน 12 ปี สำนักงานพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) (พกฉ.) ได้มีการพัฒนามาอย่างต่อเนื่อง และมุ่งมั่นการขับเคลื่อนเพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญา นวัตกรรมเกษตรเศรษฐกิจพอเพียงในรูปแบบพิพิธภัณฑสถานมีชีวิต โดยได้จัดแสดงนิทรรศการในรูปแบบที่ทันสมัยในอาคาร และจัดแสดงต้นแบบฐานการเรียนรู้ ให้สัมผัสของจริงและฝึกปฏิบัติได้ สามารถเรียนรู้จากวิทยากรผู้ปฏิบัติจริงได้ จัดกิจกรรมนิทรรศการพิเศษอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างแรงบันดาลใจ และจุดประกายความคิดแก่ผู้เข้ามาชมและเรียนรู้ในการนำไปประยุกต์ใช้ในวิถีชีวิตต่อไป โดยมีทั้งพิพิธภัณฑสถานในอาคาร อันประกอบไปด้วย 6 พิพิธภัณฑสถาน ได้แก่ พิพิธภัณฑสถานในหลวงรัชกาลที่ 9 พิพิธภัณฑสถานหัตถกรรมพื้นบ้าน พิพิธภัณฑสถานป่าดงพญาไฟ พิพิธภัณฑสถานวิถีน้ำ พิพิธภัณฑสถานดินดล พิพิธภัณฑสถานเกษตรคือชีวิต และในส่วนของพิพิธภัณฑสถานกลางแจ้ง ประกอบด้วย 2 พิพิธภัณฑสถาน ได้แก่ พิพิธภัณฑสถานนวัตกรรมเกษตรเศรษฐกิจพอเพียง พิพิธภัณฑสถานเกษตรตามรอยพ่อ นอกจากนี้ ยังมีพิพิธภัณฑสถานหัตถกรรมเกษตร มาดู พาวิลเลียน ฐานการเรียนรู้เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการเกษตร และเกษตรทฤษฎีใหม่ ตลาดเศรษฐกิจพอเพียง Wisdom Farm อาคารบริการ และระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัย รวมทั้ง มีภูมิทัศน์ในพื้นที่ที่สวยงามร่มรื่น ซึ่งเปิดให้บริการประชาชนเข้าชมในวันอังคาร ถึงวันอาทิตย์ ตั้งแต่เวลา 09.00 - 16.00 น. ของทุกวัน ยกเว้นวันจันทร์และวันหยุดนักขัตฤกษ์ เปิดให้เข้าชมทั้งในส่วนบุคคลแบบอ้าวน้ำ (walk in) หรือการเข้าชมเป็นหมู่คณะเพื่อให้ผู้รับบริการมีความรู้ความเข้าใจในหลักการ แนวทางการดำเนินงาน จึงมีการจัดบริการการต้อนรับนำชม และการจัดกระบวนการเรียนรู้ เพื่อให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับนโยบาย วิสัยทัศน์ภารกิจ และวัตถุประสงค์ของสำนักงานพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) ที่วางไว้

นอกจากนี้ ในช่วงที่ประเทศไทยประสบปัญหาการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ที่ส่งผลต่อรูปแบบการเข้ามาเยี่ยมชม ณ สำนักงานพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) ประกอบกับแผนยุทธศาสตร์ที่ต้องการพัฒนาสื่อ และการจัดแสดงนิทรรศการ รวมทั้งฐานการเรียนรู้ที่ทันสมัยเพื่อเผยแพร่พระเกียรติคุณ และพระอัจฉริยภาพรูปแบบวิถีใหม่ จึงทำให้สำนักงานพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) มีการเพิ่มเติมรูปแบบการเยี่ยมชมแบบ Online เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับผู้รับบริการ โดยได้จัดกระบวนการเรียนรู้ผ่านพิพิธภัณฑสถานเสมือนจริง ตลาดเศรษฐกิจพอเพียง Online โครงการอบรม Online โดยผู้รับบริการไม่ต้องเดินทางไปยังสถานที่จริง อีกทั้งทางพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติฯ ยังได้ขับเคลื่อนงานเผยแพร่พระอัจฉริยภาพและถ่ายทอดองค์ความรู้ผ่านพื้นที่ Online เพื่อตอบโจทย์การดำเนินงานในการเป็นศูนย์กลางการขับเคลื่อนหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่สาธารณชนในวงกว้างมากยิ่งขึ้น ผ่านการจัดทำรายการ Online ในรูปแบบที่สนุกสนาน เข้าใจง่าย เพื่อเผยแพร่องค์ความรู้ด้านเกษตรให้กับผู้รับบริการทั่วประเทศผ่านรายการที่เผยแพร่ในเฟซบุ๊กแฟนเพจ และยูทูปของพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติฯ โดยในระยะแรกมีรายการทั้งหมด 12 รายการ แต่มีการจัดระเบียบรายการใหม่เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปได้อย่างยิ่งยั้งจึงคงเหลือรายการที่ยังออกอากาศจริง จำนวน 6 รายการ ได้แก่ รายการเกษตร ON

LINE By พิกิภัณฑ์เกษตร รายการกิน อยู่ ดี รายการวิชาของแผ่นดิน รายการเพลินบนจอ รายการเกษตร
ภูธร และรายการเรื่องเล่าชาวเกษตร

การจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับการเกษตรของสำนักงานพิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) ผ่านกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับการเกษตรผ่านการจัดแสดงนิทรรศการ การขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการเกษตรผ่านการจัดตลาดเศรษฐกิจพอเพียง หรือโครงการการเรียนรู้เกษตรเศรษฐกิจพอเพียงผ่านหลักสูตรทั้ง 13 หลักสูตร ที่ผ่านมานั้น กลุ่มเป้าหมายที่เข้ามาเรียนรู้ ได้แก่ นักเรียน นักศึกษา บุคลากร ภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชนทั่วไป แต่อย่างไรก็ดี สำนักงานพิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) ยังคงต้องดำเนินการพัฒนาต่อไป เพื่อให้ พกจ. มุ่งสู่การเป็นพิพิธภัณฑ์แห่งการรักชาติ รักแผ่นดิน รักสถาบันพระมหากษัตริย์ และรักทรัพยากร รวมทั้งจะได้เป็นสื่อแสดงถึงพระเกียรติคุณและพระอัจฉริยภาพของพระมหากษัตริย์ และพระบรมวงศานุวงศ์ ทางด้านการเกษตร ที่ได้ทรงช่วยเสริมสร้างคามอยู่ดีมีสุขให้กับอาณาประชาราษฎร์ ตลอดจนการพัฒนาให้ พกจ. เป็นทั้งแหล่งการเรียนรู้และแหล่งท่องเที่ยวควบคู่กัน ซึ่งจะเกิดประโยชน์กับสังคม ชุมชน และประชาชนที่ได้เข้ามาแสวงหา ความรู้ และนันทนาการควบคู่กันไป

ดังนั้น เพื่อต้องการทราบถึงความพึงพอใจของผู้รับบริการที่มีต่อการให้บริการของสำนักงาน
พิพิธภัณฑสถานเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) คณะวิจัยจึงมีความ
สนใจในการศึกษาทั้งในส่วนของการนำชมพิพิธภัณฑสถานในรูปแบบ Onsite และรูปแบบ Online การ
เปิดรับสื่อของผู้รับบริการ พฤติกรรมการใช้บริการ และความพึงพอใจของผู้รับบริการที่มีต่อการมาใช้
บริการ และรายการออนไลน์ทั้ง 6 รายการ ของสำนักงานพิพิธภัณฑสถานเฉลิมพระเกียรติ
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) รวมถึงผู้รับบริการมีปัญหาหรือข้อเสนอแนะในการ
ให้บริการอย่างไร ทั้งนี้เพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษา มาใช้เป็นแนวทางในการวางแผนการพัฒนาการ
บริการให้มีประสิทธิภาพ และสร้างความพึงพอใจให้เกิดแก่ผู้มารับบริการของสำนักงานพิพิธภัณฑ
สถานเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) ต่อไป

1.2 ปัญหานำวิจัย

1.2.1 พฤติกรรมการเปิดรับสื่อของผู้รับบริการของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติ
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เป็นอย่างไร

1.2.2 พฤติกรรมการใช้บริการของผู้รับบริการที่มีต่อพิพธิภณท์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติ
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เป็นอย่างไร

1.2.3 ความพึงพอใจของผู้รับบริการที่มีต่อการมาใช้บริการที่พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เป็นอย่างไร

1.3 วัตถุประสงค์การวิจัย

1.3.1 เพื่อศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับสื่อของผู้รับบริการของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

1.3.2 เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้บริการของผู้รับบริการที่มีต่อพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

1.3.3 เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้รับบริการที่มีต่อการมาใช้บริการที่พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

1.4 สมมติฐานการวิจัย

1.4.1 ผู้รับบริการที่มีลักษณะประชากรศาสตร์แตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อเจ้าหน้าที่นำชมและสิ่งอำนวยความสะดวกของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวแตกต่างกัน

1.4.2 ผู้รับบริการที่มีลักษณะประชากรศาสตร์แตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์เสมือนจริง (Virtual Museum) เจ้าหน้าที่นำชม และสิ่งอำนวยความสะดวกของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวแตกต่างกัน

1.5 นิยามศัพท์ที่เกี่ยวข้อง

พจน. หมายถึง สำนักงานพิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน)

กิจกรรมของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว หมายถึง การจัดแสดงหรือจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ อันได้แก่ พิพิธภัณฑ์เสมือนจริง พิพิธภัณฑ์ในอาคาร พิพิธภัณฑ์กลางแจ้ง นิทรรศการพิเศษต่าง ๆ ตลาดเศรษฐกิจพอเพียง และกิจกรรมต่าง ๆ ที่ถูกจัดขึ้นทั้งรูปแบบ On-site และรูปแบบ Online

การเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์ในรูปแบบ On-site หมายถึง พิพิธภัณฑ์ในอาคาร พิพิธภัณฑ์กลางแจ้ง นิทรรศการพิเศษต่าง ๆ ตลาดเศรษฐกิจพอเพียง และกิจกรรมต่าง ๆ ที่ถูกจัดขึ้นโดยพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ โดยผู้รับบริการจะต้องเดินทางเข้าไปเยี่ยมชม ณ สถานที่จริง

การเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์ในรูปแบบ Online หมายถึง การเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์ผ่านระบบออนไลน์ โดยมีกระบวนการนำชมและเยี่ยมชมผ่านพิพิธภัณฑ์เสมือนจริง ตลาดเศรษฐกิจพอเพียง Online โครงการอบรม Online โดยผู้รับบริการไม่ต้องเดินทางไปยังสถานที่จริง

รายการ Online หมายถึง รายการที่ผลิตขึ้นโดยพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ เป็นรูปแบบรายการ Online ที่เผยแพร่ในเฟซบุ๊กแฟนเพจ และยูทูปของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิม

พระเกียรติฯ ได้แก่ 1) รายการ ON LINE By พิพิธภัณฑสถาน 2) รายการ กิน อยู่ ดี 3) รายการ วิชาของแผ่นดิน 4) รายการเพลินบนจอ 5) รายการเกษตรภูธร และ 6) รายการเรื่องเล่าชาวเกษตร

พฤติกรรม的开รับสื่อ หมายถึง สื่อที่เปิดรับ ประเด็นข้อมูลข่าวที่เปิดรับสื่อจากพิพิธภัณฑสถานเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ

พฤติกรรมการใช้บริการ หมายถึง ลักษณะที่ผู้รับบริการมาเข้ามาเยี่ยมชมพิพิธภัณฑสถานเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ทั้งรูปแบบ On-site และรูปแบบ Online ได้แก่ รูปแบบในการรับบริการ จำนวนครั้งที่เข้าชม บุคคลที่ร่วมเข้าชม และกิจกรรมที่เข้าชม

ความพึงพอใจของผู้รับบริการ หมายถึง ความรู้สึกของผู้รับบริการภายหลังจากที่ได้เข้าชมที่พิพิธภัณฑสถานเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ โดยแบ่งความพึงพอใจตามรูปแบบการให้บริการ ดังนี้

- **ความพึงพอใจของผู้รับบริการในรูปแบบ On-site** ได้แก่ การจัดแสดงนิทรรศการของพิพิธภัณฑสถาน พิพิธภัณฑสถานกลางแจ้ง พิพิธภัณฑสถานวัฒนธรรมเกษตรเศรษฐกิจพอเพียง พิพิธภัณฑสถานตามรอยพ่อ การฝึกปฏิบัติการทำเกษตรเศรษฐกิจพอเพียง ขั้นตอนการให้บริการ เจ้าหน้าที่ที่น่าชม และสิ่งอำนวยความสะดวก

- **ความพึงพอใจของผู้รับบริการในรูปแบบ Online** ได้แก่ ความรู้สึกของผู้เข้ารับบริการที่มีต่อการเยี่ยมชมแบบ Online พิพิธภัณฑสถานเสมือนจริง ตลาดเศรษฐกิจพอเพียงในรูปแบบ Online โครงการอบรมในรูปแบบ Online การฝึกปฏิบัติการทำเกษตรเศรษฐกิจพอเพียงในรูปแบบ Online ขั้นตอนการให้บริการ เจ้าหน้าที่ที่น่าชม และสิ่งอำนวยความสะดวก และความพึงพอใจต่อการจัดรายการเกษตร ON LINE By พิพิธภัณฑสถาน รายการกิน อยู่ ดี รายการวิชาของแผ่นดิน รายการเพลินบนจอ รายการเกษตรภูธร และรายการเรื่องเล่าชาวเกษตร

ผู้รับบริการ หมายถึง ประชาชนที่เข้ามาเยี่ยมชมพิพิธภัณฑสถานเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ทั้งในลักษณะทั้งรูปแบบ On-site และรูปแบบ Online โดยมีอายุตั้งแต่ 12 ปีขึ้นไป

1.6 ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา การสำรวจพฤติกรรม的开รับสื่อ พฤติกรรมการใช้บริการ และความพึงพอใจของผู้รับบริการที่มีต่อการมาใช้บริการที่พิพิธภัณฑสถานเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ในส่วนรูปแบบ On-site และรูปแบบ Online

ขอบเขตด้านระยะเวลา การเก็บข้อมูลเพื่อสำรวจความพึงพอใจของผู้รับบริการของสำนักงานพิพิธภัณฑสถานเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) ดำเนินการเก็บข้อมูลในช่วงระยะเวลาตั้งแต่วันที่ 1 มีนาคม พ.ศ. 2565 ถึงวันที่ 5 สิงหาคม พ.ศ. 2565 เท่านั้น โดยเก็บข้อมูลจากผู้เข้ารับบริการแบบ On-site จำนวน 505 ตัวอย่าง และผู้เข้ารับบริการแบบ Online จำนวน 546 ตัวอย่าง รวมทั้งการสนทนากลุ่ม จำนวน 24 คน เพื่อเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างได้ครบตามจำนวนที่กำหนดไว้

ขอบเขตด้านประชากร ศึกษาผู้รับบริการที่มีอายุตั้งแต่ 12 ปีขึ้นไป เนื่องจากเป็นช่วงอายุที่สามารถอ่านและทำความเข้าใจแบบสอบถามได้

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.7.1 ทำให้ทราบคุณลักษณะทางประชากรศาสตร์ การเปิดรับสื่อ พฤติกรรมการใช้บริการ และความพึงพอใจของผู้รับบริการที่มีต่อพิพิธภัณฑการเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ อันจะเป็นข้อมูลสำหรับการวางแผนด้านนโยบาย เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในด้านการบริการต่อไป

1.7.2 สามารถนำข้อมูลจากการวิจัยครั้งนี้ มาพัฒนาและปรับปรุงขั้นตอนการบริการ การนำชม และการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการ นำไปสู่การสร้างความรู้สึกระทึกใจ และส่งผลต่อการกลับมาเยี่ยมชมซ้ำที่พิพิธภัณฑการเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ในอนาคต

1.7.3 ขั้นตอนของกระบวนการศึกษาและเก็บข้อมูลในงานวิจัยครั้งนี้ เป็นการส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วม เน้นให้เกิดการสื่อสารแบบสองทางในกระบวนการสื่อสารในกิจกรรมต่าง ๆ ของพิพิธภัณฑการเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ สามารถนำข้อมูลมาพัฒนาการจัดการเรียนรู้ และกิจกรรมต่าง ๆ โดยเฉพาะกระบวนการสื่อสารในรูปแบบออนไลน์ที่ตรงกับความต้องการของผู้รับบริการเพิ่มมากขึ้น

1.7.4 สามารถนำข้อมูลที่ค้นพบจากงานวิจัยครั้งนี้ไปประยุกต์ใช้เพื่อใช้วางแผนการสื่อสารสร้างการเข้าถึงสื่อ และกระจายข้อมูลข่าวสารไปยังผู้รับบริการให้เข้ามาร่วมชม หรือเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของพิพิธภัณฑการเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้

1.7.5 สามารถนำข้อมูลความคิดเห็น และข้อเสนอแนะของผู้รับบริการไปต่อยอดและพัฒนาในการผลิตรายการ Online ทั้งในเรื่องของรูปแบบ และเนื้อหา และเทคนิคต่าง ๆ ของพิพิธภัณฑการเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้รับบริการ และสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ที่ต้องการขับเคลื่อนพระเกียรติและคุณพระอัจฉริยภาพกษัตริย์เกษตรสู่สังคมให้เป็นที่ประจักษ์ ภายใต้การพัฒนาสื่อ และการจัดแสดงนิทรรศการ รวมทั้งฐานการเรียนรู้ที่ทันสมัยต่อไปได้

บทที่ 2

การทบทวนวรรณกรรมหรือเอกสารที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง “โครงการสำรวจความพึงพอใจในการให้บริการของสำนักงานพิพิธภัณฑสถานเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) ประจำปีงบประมาณ 2565” คณะวิจัยได้ใช้แนวคิดต่อไปนี้เป็นแนวทางในการวิจัย

- 2.1 ข้อมูลพิพิธภัณฑสถานเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
- 2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการสื่อสาร
- 2.3 แนวคิดเกี่ยวกับสื่อสังคมออนไลน์
- 2.4 แนวคิดเรื่องความเป็นจริงเสมือน (Virtual Reality)
- 2.5 แนวคิดเกี่ยวกับการผลิตรายการ
- 2.6 แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ
- 2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 2.7.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพิพิธภัณฑสถานเสมือนจริง
 - 2.7.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารผ่านสื่อสมัยใหม่
 - 2.7.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ

2.1 ข้อมูลพิพิธภัณฑสถานเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้จัดตั้งพิพิธภัณฑสถานเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในมหามงคลสมัยที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงครองสิริราชสมบัติครบรอบ 50 ปี ในปี พ.ศ. 2539 โดยสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินประกอบพิธีวางศิลาฤกษ์การก่อสร้างอาคารพิพิธภัณฑสถาน เมื่อวันที่ 4 กรกฎาคม พ.ศ. 2539 และพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร เสด็จพระราชดำเนินเป็นองค์ประธานในพิธีเปิดเมื่อวันที่ 21 มกราคม พ.ศ. 2545 ต่อมากระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ดำเนินการจัดตั้งสำนักงานพิพิธภัณฑสถานเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) เพื่อดำเนินการบริหารงานตามพระราชกฤษฎีกา จัดตั้งสำนักงานพิพิธภัณฑสถานเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) พ.ศ. 2552 โดยมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 23 มิถุนายน พ.ศ. 2552

วิสัยทัศน์

“เป็นพิพิธภัณฑ์ชั้นนำแห่งการเรียนรู้ พระเกียรติคุณและพระอัจฉริยภาพของกษัตริย์เกษตร และเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง นวัตกรรม ด้านการเกษตรของประเทศ”

พันธกิจ

1. เผยแพร่พระเกียรติคุณและพระอัจฉริยภาพด้านการเกษตร ของพระมหากษัตริย์และพระบรมวงศานุวงศ์
2. สืบสาน รักษา ต่อยอด หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการเกษตร
3. บริหารจัดการองค์กรให้เป็นพิพิธภัณฑ์แห่งการเรียนรู้ของประเทศ
4. ส่งเสริม สนับสนุน เครือข่ายและภาคีความร่วมมือในการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการเกษตร

เป้าประสงค์

1. ให้เกิดการเรียนรู้และตระหนักรู้ในพระเกียรติคุณและพระอัจฉริยภาพด้านการเกษตร ของพระมหากษัตริย์และพระบรมวงศานุวงศ์
2. ส่งเสริมสนับสนุนการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการเกษตรเพื่อการสืบสาน รักษา ต่อยอด
3. เป็นศูนย์การเรียนรู้ที่รวบรวมองค์ความรู้ ภูมิปัญญา นวัตกรรมด้านการเกษตร บนพื้นฐานหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
4. สร้างเครือข่ายและภาคีความร่วมมือในการขยายผลการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการเกษตร

ทั้งนี้พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ได้มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับการเกษตร เพื่อเผยแพร่พระเกียรติคุณและพระอัจฉริยภาพของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และพระบรมวงศานุวงศ์ โดยในปี พ.ศ. 2565 จัดแสดงนิทรรศการออกเป็น 3 ส่วน คือ

1. พิพิธภัณฑ์ในอาคาร เปิดให้เข้าชม 4 พิพิธภัณฑ์ คือ พิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา พิพิธภัณฑ์มหัศจรรย์พันธุ์กรรม พิพิธภัณฑ์ป่าดงพงไพร และพิพิธภัณฑ์ดินดล
2. พิพิธภัณฑ์กลางแจ้ง เปิดให้เข้าชม 2 พิพิธภัณฑ์ คือ พิพิธภัณฑ์นวัตกรรมเกษตรเศรษฐกิจพอเพียง และพิพิธภัณฑ์เกษตรตามรอยพ่อ
3. พิพิธภัณฑ์กษัตริย์เกษตร พื้นที่ MADO Pavilion ริมถนนพหลโยธิน เรียนรู้การเดินทางตามรอยพ่อผ่านสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัย (Interactive) ซึ่งมีเกมสวมหมวกให้ภูเขา สวมรองเท้าให้ตื่นตอย และเกมเกษตรทฤษฎีใหม่ประยุกต์ การ์ตูนแอนิเมชัน เรื่อง “70 ปี กษัตริย์ เกษตร” เชื่อมโยงภูมิปัญญาเกษตรไทยที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตคนรุ่นใหม่สัมผัสคุณค่าวิถีเกษตรไทย

ที่ร้านอาหาร “กิน อยู่ ดี” และ ร้าน MADO café จำหน่ายอาหาร เครื่องดื่ม สินค้าเกษตรปลอดภัย และผลผลิต ผลิตภัณฑ์จากเครือข่ายพืชรักษ์ในเกษตรฯ

โดยในส่วนการจัดแสดงพืชรักษ์ในอาคาร และพืชรักษ์กลางแจ้ง มีรายละเอียด ดังนี้

2.1.1 พืชรักษ์ในอาคาร

2.1.1.1 พืชรักษ์ในหลวงรักเรา (อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 1) แบ่งการจัดแสดง เป็น 5 โซน ดังนี้

■ โซนจัดแสดงที่ 1 พระราชพิธีในวิถีเกษตร

ภาพที่ 2.1 การจัดแสดงพืชรักษ์ในหลวงรักเรา (อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 1)

โซนจัดแสดงที่ 1 พระราชพิธีในวิถีเกษตร

พระราชพิธีพืชมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ เป็นพระราชพิธีที่มีแต่โบราณเพื่อความเป็นสิริมงคลและสร้างขวัญกำลังใจให้แก่เกษตรกร เมื่อเริ่มต้นฤดูกาลเพาะปลูก และได้ถูกยกเลิกไปเมื่อ พ.ศ. 2479 และต่อมา พ.ศ. 2503 พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงฟื้นฟูพระราชพิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญขึ้นเพื่อเป็นการสืบทอดโบราณราชประเพณี

■ โซนจัดแสดงที่ 2 กษัตริย์เกษตร

ภาพที่ 2.2 การจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ในหลวงรัชกาลที่ 5 (อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 1)

โซนจัดแสดงที่ 2 กษัตริย์เกษตร

ในโซนนี้จัดแสดงพระราชประวัติ ตั้งแต่พระองค์ทรงพระราชสมภพ 5 ธันวาคม พ.ศ. 2470 พระราชมหายุทธกิจกว่า 60 ปี ผ่านภาพถ่ายฝีพระหัตถ์ของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ความสัมพันธ์ของพระมหากษัตริย์กับการเกษตร ในยุคสมัยสุโขทัย สมัยอยุธยา สมัยธนบุรี สมัย รัตนโกสินทร์ และตำนานการก่อเกิดเกษตรกรรม การชมภาพยนตร์การ์ตูนแอนิเมชัน 3 มิติ ในโรงภาพยนตร์กษัตริย์เกษตร กว่า 120 ที่นั่ง จำนวน 9 เรื่อง ประกอบด้วย

1. เรื่องของพ่อในบ้านของเรา
2. แผ่นดินของเรา
3. ทรัพย์ ดิน สินน้ำ
4. ไผ่รวกกับทานตะวันผู้ขี้โง่
5. เมล็ดสุดท้าย
6. คิดถึงมีลืมนเลือน
7. สืบทอดความดีงาม
8. อัจฉริยะนวัตกรรม
9. แก่ลงดิน เปลี่ยนดินให้เป็นทอง

■ โซนจัดแสดงที่ 3 หลักการทรงงาน

ภาพที่ 2.3 การจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา (อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 1)

โซนจัดแสดงที่ 3 หลักการทรงงาน

หลักการทรงงานในพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงยึดทางสายกลางสอดคล้องกับ สิ่งแวดล้อมและสามารถปฏิบัติได้จริง ทรงมีคุณลักษณะรอบคอบและทรงคิดค้นหาแนวทางพัฒนาเพื่อมุ่งสู่ประโยชน์สูงสุดสำหรับราษฎร โดยหลักการทรงงานมีทั้งหมด 23 ข้อ นำเสนอบางส่วน ดังนี้

1. ศึกษาข้อมูลอย่างเป็นระบบ ทรงศึกษาค้นคว้าข้อมูลรายละเอียดอย่างเป็นระบบ จากข้อมูล เอกสารแผนที่ สอบถามจากเจ้าหน้าที่ นักวิชาการ และราษฎรในพื้นที่ ให้ได้รายละเอียดที่ถูกต้อง
2. ระเบิดจากข้างใน ต้องสร้างความเข้มแข็งให้คนในชุมชนที่เราเข้าไปพัฒนาพร้อมที่จะรับการพัฒนาล่วงหน้า แล้วจึงค่อยออกสู่สังคมภายนอก
3. แก้ปัญหาที่จุดเล็ก ทรงมองปัญหาในภาพรวมก่อนเสมอ แต่การแก้ปัญหานั้นทรงเริ่มจากจุดเล็กๆ (Micro) คือ การแก้ไขปัญหเฉพาะหน้าที่คนมักจะมองข้าม
4. ทำตามลำดับขั้น เริ่มจากสิ่งที่จำเป็นที่สุดก่อนของประชาชนภูมิสังคม การพัฒนาใด ๆ ต้องคำนึงถึงสภาพภูมิประเทศของบริเวณนั้น และสังคมวิทยาเกี่ยวกับลักษณะนิสัยใจของคน
5. องค์กรรวม ทรงมีวิธีคิดแบบองค์รวม (Holistic) หรือ มาอย่างครบวงจร ทรงมองเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นและแนวทางแก้ไขอย่างต่อเนื่อง
6. ไม่ติดตำรา การพัฒนาตามแนวพระราชดำริ มีลักษณะการพัฒนาที่อนุโลมและกลมกลืนกับสภาพธรรมชาติสิ่งแวดล้อม สภาพของสังคมที่จิตวิทยาแห่งชุมชน คือ ไม่ติดตำรา ไม่ผูกมัดติดกับวิชาการและเทคโนโลยีที่ไม่เหมาะสมกับสภาพจริง

7. ประหยัด เรียบง่าย ได้ประโยชน์สูงสุด ทรงใช้หลักในการแก้ไขปัญหาด้วยความเรียบง่าย แลประหยัด ราษฎรสามารถทำได้เอง หาได้เองในท้องถิ่น และประยุกต์ใช้สิ่งที่มีอยู่ในภูมิภาคนั้น ๆ มา แก้ไขปัญหาโดยไม่ต้องลงทุนสูงหรือใช้เทคโนโลยีที่ไม่ยุ่งยากนัก

8. ทำให้ง่าย ทรงคิดค้น ดัดแปลง ปรับปรุง แก้ไขงานการพัฒนาประเทศตามแนวพระราชดำริ ให้ดำเนินไปได้โดยง่าย ไม่ยุ่งยากซับซ้อน

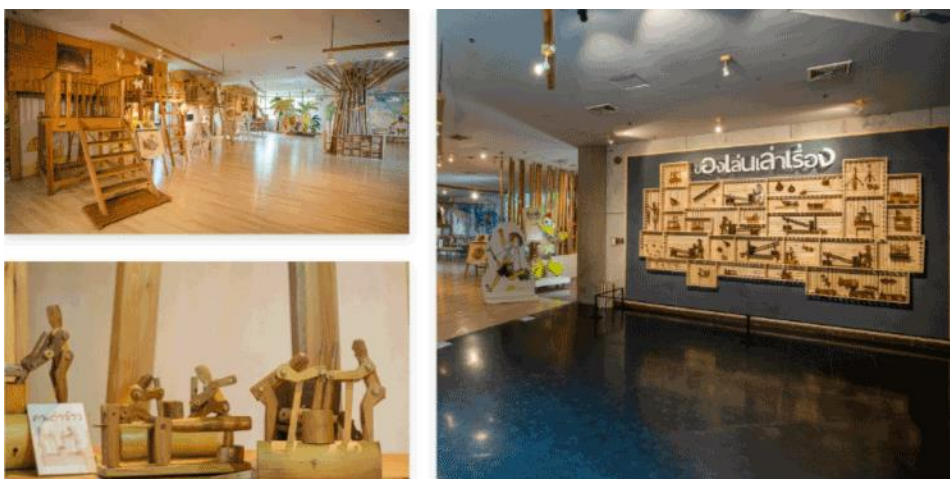
9. การมีส่วนร่วม/ทำงานเป็นทีม การร่วมกันแสดงความเห็นและรู้จักรับฟังความคิดเห็นของคนอื่น ต้องหัดทำให้กว้างขวางหนักแน่น

10. ประโยชน์ส่วนรวม ทรงระลึกถึงประโยชน์ของส่วนรวมเป็นสำคัญ

11. บริการที่จุดเดียว การบริการแบบเบ็ดเสร็จ หรือ One Stop Service ที่เกิดขึ้นเป็นครั้งแรก โดยทรงให้ “ศูนย์การศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริเป็นแบบในการบริการรวมที่จุดเดียว เพื่อประโยชน์ต่อประชาชนที่จะมาขอใช้บริการจะบริการรวมที่จุดเดียว”

12. ธรรมชาติช่วยธรรมชาติ หากเราต้องการแก้ไขปัญหาจะต้องใช้ธรรมชาติเข้าช่วยเหลือ ได้พระราชทานพระราชดำริการปลูกป่าโดยไม่ต้องปลูก ปลอ่ยให้ธรรมชาติช่วยในการฟื้นฟูธรรมชาติ

■ โซนจัดแสดงที่ 4 หัวใจไฟเกษตร

ภาพที่ 2.4 การจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา (อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 1)

โซนจัดแสดงที่ 4 หัวใจไฟเกษตร

สนุกกับของเล่นในวิถีเกษตรจากธรรมชาติใกล้ตัว ทำได้เองพร้อมองค์ความรู้ในวิถีเกษตร เครื่องสีข้าวด้วยมือ เครื่องใช้ไม้สอยในการประกอบอาชีพเกษตร

■ โซนจัดแสดงที่ 5 ตามรอยพ่ออยู่อย่างพอเพียง

ภาพที่ 2.5 การจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา (อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 1)

โซนจัดแสดงที่ 5 ตามรอยพ่ออยู่อย่างพอเพียง

พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงมีพระราชจริยวัตรตามวิถีแห่งปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้วยพระองค์ท่านเอง ถ่ายทอดเรื่องราวพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ที่ทรงเป็นแบบอย่างการใช้สิ่งของต่าง ๆ อย่างคุ้มค่า เช่น หลอดยาสีพระทนต์ ดินสอคู่พระหัตถ์ เป็นต้น

พระราชดำริที่พระราชทานเกี่ยวกับงานพัฒนาที่ทรงยึดเศรษฐกิจพอเพียง เกษตรทฤษฎีใหม่ เศรษฐกิจพอเพียงภาคการเกษตร โดยใช้หลักคิดคำนวณแบ่งที่ดินออกเป็นสามชัดเจน กักเก็บน้ำ (30) พืชต่าง ๆ (30) ที่นา (30) ที่อยู่อาศัย (10) ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง หลัก 3 ห่วง 2 เงื่อนไข

ภาพที่ 2.6 การจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา (อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 1)

โซนจัดแสดงที่ 5 ตามรอยพ่ออยู่อย่างพอเพียง หลัก 3 ห่วง 2 เงื่อนไข

■ โซนจัดแสดงที่ 6 วิถีเกษตรของพ่อ

ภาพที่ 2.7 การจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา (อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 1)

โซนจัดแสดงที่ 6 วิถีเกษตรของพ่อ

จัดแสดงนิทรรศการพระอัจฉริยภาพด้านการจัดการ ดิน น้ำ ป่า คน จากโครงการส่วนพระองค์ ภายในแบ่งเป็น 6 ศูนย์พัฒนา ดังนี้

■ โครงการสวนจิตรลดา ภายในพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

ภาพที่ 2.8 การจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา (อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 1)

โซนจัดแสดงที่ 6 วิถีเกษตรของพ่อ : โครงการสวนจิตรลดา ภายในพระตำหนักจิตรลดารโหฐาน

พระราชวังดุสิต ห้องทดลองแห่งแรก พัฒนาสู่พื้นที่จริงในแต่ละ ภูมิภาคทั่วประเทศ ได้แก่ โครงการหลวง ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

โครงการส่วนพระองค์สวนจิตรลดา พื้นที่ประมาณ 50 ไร่ ภายใน พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงเสด็จเยี่ยมพสกนิกรในพื้นที่ต่าง ๆ ทอดพระเนตรความเดือดร้อนของเกษตรกร ทรงมุ่งมั่นที่จะแก้ไขและพัฒนาการเกษตรไทยให้เจริญก้าวหน้า โครงการส่วนพระองค์สวนจิตรลดา จึงเกิดขึ้นเพื่อเป็นโครงการทดลองในการหาวิธีแก้ไขปัญหาด้านการเกษตรอย่างเป็นระบบ ตั้งแต่ขั้นตอนการผลิตวัตถุดิบ แปรรูป จำหน่าย รวมทั้งนำส่วนที่เหลือจากขั้นตอนการผลิตมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด โครงการหลวงมีพระราชประสงค์ที่จะแก้ปัญหาคัดไม้ทำลายป่า และหาพืชที่เหมาะสมให้ชาวเขาปลูกทดแทนฝิ่น และจัดตั้งศูนย์พัฒนาขึ้นเพื่อถ่ายทอดความรู้ให้เกษตรกร ตรา “ดอยคำ” ใช้กับผลิตภัณฑ์ ทุกชนิดของโครงการหลวง

■ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ภาพที่ 2.9 การจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา (อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 1)

โซนจัดแสดงที่ 6 วิถีเกษตรของพ่อ : ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนอันเนื่องมาจากพระราชดำริแก้ปัญหาทางการเกษตรพัฒนาแหล่งน้ำ ปรับปรุงดิน ฟื้นฟูป่า อนุรักษ์พืชสมุนไพรท้องถิ่น และการทำเกษตรผสมผสาน ทฤษฎีใหม่ เขาหินซ้อน (20: 20: 50 : 10) (20) แหล่งน้ำและการเลี้ยงปลา (20) พื้นที่ปลูกข้าว (50) พืชสวนผสมผสาน (10) ที่อยู่อาศัย ผักสวนครัว สมุนไพร

■ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ภาพที่ 2.10 การจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา (อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ ชั้น 1)
โซนจัดแสดงที่ 6 วิถีเกษตรของพ่อ : ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ศึกษา ทดลอง วิจัย เพื่อหารูปแบบการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ภาคเหนือ และเผยแพร่แก่ประชาชน ศึกษาการปลูกป่า 3 อย่าง ประโยชน์ 4 อย่าง การสร้างฝายชะลอความชุ่มชื้น การปลูกหญ้าแฝกเพื่ออนุรักษ์ดินและน้ำ การศึกษาด้านการประมงร่วมกับการศึกษาเกษตรกรรม ปศุสัตว์ และเกษตรอุตสาหกรรม

■ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ภาพที่ 2.11 การจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา (อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 1)
โซนจัดแสดงที่ 6 วิถีเกษตรของพ่อ : ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ศึกษาพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเล รวมทั้งแผนพัฒนาการจัดการทรัพยากรให้เหมาะสม และยั่งยืนตลอดไป ระบบการจัดการน้ำเพื่อการเพาะเลี้ยงชายฝั่งอ่าวคุ้งกระเบนร่วมกับชุมชนช่วยกัน

อนุรักษ์พื้นที่ป่าชายเลนจนกลายเป็นป่าที่มีความอุดมสมบูรณ์ที่สุดในจังหวัดจันทบุรี และจัดทำเส้นทางเดินศึกษาธรรมชาติ เพื่อเผยแพร่ความรู้เรื่องระบบนิเวศแก่ผู้สนใจ

■ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ภาพที่ 2.12 การจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา (อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 1)

โซนจัดแสดงที่ 6 วิถีเกษตรของพ่อ : ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

สนับสนุนกิจกรรมการฟื้นฟูดิน คั้นป่า และการพัฒนาคุณภาพชีวิตของราษฎรในการประกอบอาชีพด้วยระบบเครือข่ายน้ำ (อ่างพวง) และการแก้ไขปัญหาดินดานด้วยการปลูกหญ้าแฝก

■ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ภาพที่ 2.13 การจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา (อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 1)

โซนจัดแสดงที่ 6 วิถีเกษตรของพ่อ : ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ศึกษาวิจัยดินพรุ และนำผลสำเร็จไปเป็นแบบอย่างในการพัฒนาพื้นที่พรุอื่น ๆ และการแก้ปัญหาดินเปรี้ยวด้วยวิธีแก้แล้งดิน โดยทำให้ดินแห้งสลับเปียก

■ โซนจัดแสดงที่ 7 นวัตกรรมของพ่อ

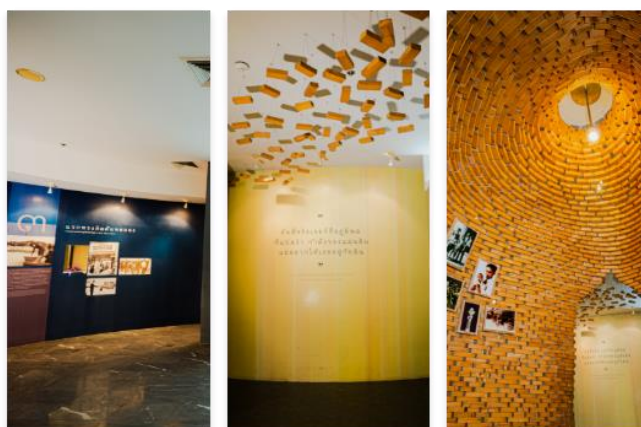

ภาพที่ 2.14 การจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา (อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 1)

โซนจัดแสดงที่ 7 นวัตกรรมของพ่อ

ทรงคิดค้นประดิษฐ์กรรมเพื่อคนไทยและเกษตรกรไทย ด้วยพระวิริยะและพระปรีชาสามารถของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงศึกษา คิดค้น ทดลองซ้ำ ๆ สิ่งที่เกิดขึ้นเนื่องจากความพยายามแก้ปัญหาด้านการเกษตร พลังงาน และสิ่งแวดล้อม จนปรากฏเป็นประดิษฐ์กรรมหรือนวัตกรรมที่ไม่มีผู้ใดคิดหรือทำขึ้นมาก่อนซึ่งในโลกยุคปัจจุบัน ถือเป็นทรัพย์สินทางปัญญามีมูลค่ายิ่งต่อเศรษฐกิจและศักดิ์ศรีของประเทศ พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร มีพระราชดำริให้จดสิทธิบัตรจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า และแจ้งจดลิขสิทธิ์ในสิ่งที่ได้ทรงคิดค้นเพื่อเป็นสมบัติภูมิปัญญาเป็นมรดกสำหรับคนไทยและประเทศไทยในอนาคต

■ โซนจัดแสดงที่ 8 ภูมิพลังแผ่นดิน

ภาพที่ 2.15 การจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา (อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 1)

โซนจัดแสดงที่ 8 ภูมิพลังแผ่นดิน

จัดแสดงนิทรรศการ ภาพยนตร์ส่วนพระองค์เมื่อครั้งทรงพระเยาว์ภายในโดมไม้สนที่แสนจะอบอุ่น และการเรียนรู้ 7 ช่วงสมัยของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ผ่านสื่อหนังสือดิจิทัลเล่มยักษ์

พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงขึ้นครองราชย์ในพระราชพิธีบรมราชาภิเษก เมื่อ พ.ศ. 2489 และมีปฐมบรมราชโองการ “เราจะครองแผ่นดินโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยาม” ภูมิพลังแผ่นดิน ช่วงสมัยของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร 1 – 7 ช่วงสมัย

ช่วงสมัยที่ 1 พระอภิบาลของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี (พ.ศ. 2470 – 2495)

ช่วงสมัยที่ 2 เสด็จเยี่ยมราษฎรเพื่อทรงสำรวจชีวิตความเป็นอยู่และสภาพภูมิประเทศ (พ.ศ. 2495 – 2504)

ช่วงสมัยที่ 3 แรกทรงคิดค้นทดลอง หาหนทางบรรเทาทุกข์แก่ราษฎร (พ.ศ. 2504 - 2514)

ช่วงสมัยที่ 4 จากฝนหลวงถึงโครงการหลวง จากการจัดการน้ำถึงงานรักษาป่าไม้

(พ.ศ. 2514 – 2524)

ช่วงสมัยที่ 5 ศูนย์ศึกษาการพัฒนา พิพิธภัณฑธรรมชาติที่มีชีวิตให้บริการแบบเบ็ดเสร็จ

(พ.ศ. 2524 – 2534)

ช่วงสมัยที่ 6 ทางรอดชีวิต : ทฤษฎีใหม่ และเศรษฐกิจพอเพียง (พ.ศ. 2534 – 2544)

ช่วงสมัยที่ 7 ภูมิพลังแผ่นดิน ไทยแซ่ซ้องสรรเสริญ – พระบารมี (พ.ศ. 2544 – ปัจจุบัน)

นิทรรศการฉลองพระราชปณิธาน

จัดแสดงนิทรรศการพระราชประวัติ พระราชกรณียกิจ พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดลราชกุมาร พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว จนกระทั่งการสนองพระราชปณิธานเพื่อประโยชน์สุขของปวงประชาชนชาวไทยทั่วทั้งแผ่นดิน โดยพระองค์ทรงมุ่งมั่นในการสืบสาน รักษา ต่อยอด พระราชดำริและพระราชปณิธานของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร (รัชกาลที่ 9) ในการบำบัดทุกข์ บำรุงสุขเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ปวงประชาชนชาวไทย และการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้า มั่นคง และยั่งยืน

ภาพที่ 2.16 นิทรรศการฉลองพระราชปณิธาน

ประกอบด้วยนิทรรศการ

1. หล่อหลอมกล่อมเกล่า สมเด็จพระบรมราชชนกและสมเด็จพระบรมราชชนนี ทรงอบรมเลี้ยงดูพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร (รัชกาลที่ 9) ตั้งแต่ทรงพระเยาว์จนกระทั่งเสด็จขึ้นครองราชย์สมบัติพระองค์ทรงอุทิศพระวรกายประกอบพระราชกรณียกิจเพื่อประชาชนอย่างต่อเนื่อง และทรงบำเพ็ญพระองค์อยู่ในทศพิธราชธรรมตลอดรัชสมัย

2. แบบอย่างสืบสานงานแผ่นดิน พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร และสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ทรงร่วมกันปฏิบัติพระราชภารกิจต่าง ๆ เพื่อพสกนิกรและเพื่อเป็นแบบอย่างให้กับพระราชโอรสและพระราชธิดา เพื่อให้สืบสานงานแผ่นดินต่อไป

3. พระมหากษัตริย์ในราชวงศ์จักรี รายพระนามพระมหากษัตริย์ไทย ตั้งแต่รัชกาลที่ 1 - 9

4. สมองพระราชปณิธานและประโยชน์ของประชาชนชาวไทยทั้งปวง สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร มีพระราชดำรัสตอบรับการขึ้นทรงราชย์ ความว่า “ตามที่ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ปฏิบัติหน้าที่ประธานรัฐสภาได้กล่าวในนามของปวงชนชาวไทย เชิญข้าพเจ้าขึ้นครองราชย์เป็นพระมหากษัตริย์ ว่าเป็นไปตามพระราชประสงค์ของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร และเป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมายที่ตราว่าด้วยการสืบราชสันตติวงศ์กับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยนั้น ข้าพเจ้าขอตอบรับเพื่อสนองพระราชปณิธานและเพื่อประโยชน์ของประชาชนชาวไทยทั้งปวง” (1 ธันวาคม พ.ศ. 2559)

5. พระราชกรณียกิจด้านการเกษตร พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงให้ความสำคัญกับอาชีพเกษตรกรรม ซึ่งเป็นอาชีพหลักของ

ประชาชนชาวไทย มีโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริที่ได้พระราชทานให้กับราษฎรครอบคลุม ตั้งแต่การจัดหาและพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเพาะปลูก การเลี้ยงสัตว์ การอุปโภค บริโภค เช่น คลินิก เกษตรเคลื่อนที่ โครงการเกษตรวิทยา และการสืบสานงานพระราชพิธีจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ

2.1.1.2 พิพิธภัณฑิ์ในหลวงรักเรา (อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 2) แบ่งการจัดแสดงเป็น 5 โซน ดังนี้

- โซนจัดแสดงที่ 1 เกษตรไทย เกษตรโลก

ภาพที่ 2.17 การจัดแสดงพิพิธภัณฑิ์ในหลวงรักเรา (อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 2)

โซนจัดแสดงที่ 1 เกษตรไทย เกษตรโลก

จัดแสดงนิทรรศการ นำเสนอแนวคิด เรียนรู้อดีต เข้าใจปัจจุบัน สร้างสรรค์อนาคต เพื่อให้เราเรียนรู้จุดเปลี่ยนสำคัญ พัฒนาการเกษตร ผลกระทบจากบริบทของสังคมโลกต่อเกษตรไทยในอดีต โดยเฉพาะในช่วง 5 ทศวรรษ ซึ่งเป็นช่วงเวลาสำคัญของการเปลี่ยนแปลง ผลกระทบที่เกิดขึ้นและการย้อนคืนสู่ฐานเดิมของสังคมด้วยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

■ โซนจัดแสดงที่ 2 มหัศจรรย์ท้องทุ่ง

ภาพที่ 2.18 การจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา (อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 2)

โซนจัดแสดงที่ 2 มหัศจรรย์ท้องทุ่ง

จัดแสดงนิทรรศการบรรยากาศยามเย็นหลังเสร็จสิ้นภารกิจในทุ่งนาในไร่นาสวน ริมน้ำมี บัวสาย ชาวบ้านมักจะพายเรือมาแวะเก็บสายบัวตามริมคลองไปทำอาหาร ตามริมน้ำก็จะมีนกน้ำ นกยาง จะหากินพวกหอย ปู ปลา ที่อาศัยอยู่ตามผิวดินในน้ำ สัมผัสเรื่องราวของความสุขและ สนุกสนานในวิถีเกษตรที่เกื้อกูลกันระหว่างคนและ ธรรมชาติ ผ่านบทเพลง “มหัศจรรย์ท้องทุ่ง” ซึ่งแต่ เนื้อร้อง ทำนอง และขับร้องโดย ครูสลา คุณวุฒิ ร่วมเป็นส่วนหนึ่งของวิถีงานบุญ ด้วยการลงแรง ดำข่มจิ้น และสนุกสนานกับการเป็นทางเครื่องของศิลปินลูกทุ่งในเวทีร่วางด้วยระบบ Hologram แบบถ่ายทอดสด ซึ่งเป็นเทคนิคการจัดแสดงนิทรรศการที่ทันสมัยที่สุด บริเวณกลางห้องงานวัด หลังจากฤดูเก็บเกี่ยวหรือหมดจากฤดูทำนา เก็บข้าวเข้ายุ้งเข้าฉางเรียบร้อยแล้วก็จะเป็นเวลา ของงานรื่นเริง เช่น งานบุญสำคัญประจำปี ที่จะจัดกันในวัดซึ่งเป็นศูนย์รวมจิตใจของชาวบ้าน

■ โซนจัดแสดงที่ 3 วิถีเกษตรลุ่มน้ำ

ภาพที่ 2.19 การจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา (อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 2)
โซนจัดแสดงที่ 3 วิถีเกษตรลุ่มน้ำ

เรื่องราววิถีเกษตรไทย สังคมเกษตรตั้งแต่วิธีการผลิตการขนส่งสินค้าทางน้ำ สู่ตลาด สถานที่รวบรวมสินค้าการเกษตรและแหล่งกระจายสินค้าสู่ชุมชน การรวบรวมผลผลิตจากภูมิภาคต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นผลผลิตจากพื้นที่ราบสูงทางภาคเหนือ ที่ราบสูงภาคอีสาน ที่ราบลุ่มภาคกลาง และบริเวณพื้นที่ชายฝั่งทะเลทั้งทางตะวันออก ภาคกลาง และภาคใต้ ผลผลิตที่หลากหลายแสดงถึงความอุดมสมบูรณ์ และความหลากหลายของแหล่งทรัพยากรธรรมชาติ

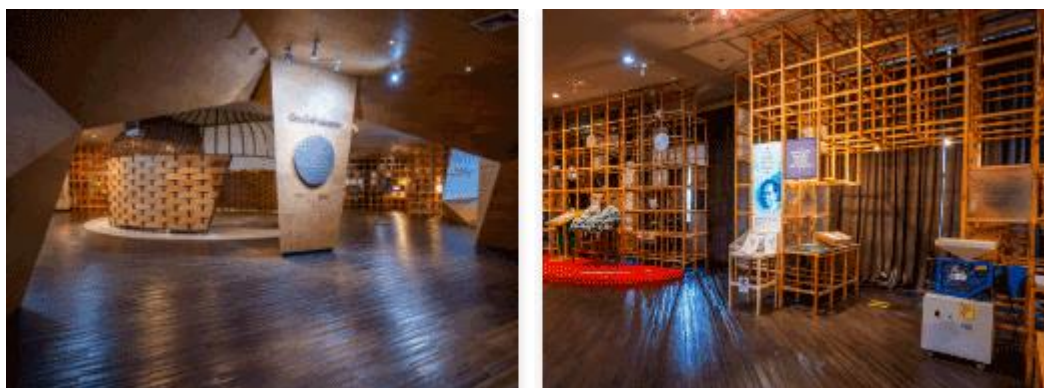
■ โซนจัดแสดงที่ 4 ตลาดเก่าชาวเกษตร (ตลาดเงินทิว)

ภาพที่ 2.20 การจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา (อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 2)
โซนจัดแสดงที่ 4 ตลาดเก่าชาวเกษตร (ตลาดเงินทิว)

เมื่อสินค้าการเกษตรต่าง ๆ ขนขึ้นสู่ท่าเรือแล้วจะถูกนำมาขายในตลาดตามชุมชนต่าง ๆ ซึ่งย่านตลาดนี้ในอดีตมักจะมีลักษณะเป็นร้านห้องแถวตั้งเรียงรายจำหน่ายสินค้าที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิต

■ โซนจัดแสดงที่ 5 น้อมนำคำพ่อสอน

ภาพที่ 2.21 การจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา (อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 2)

โซนจัดแสดงที่ 5 น้อมนำคำพ่อสอน

จัดแสดงนิทรรศการพระราชกรณียกิจสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ซึ่งทรงเป็นองค์ประธานแห่งการน้อมนำตามพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ได้ตามเสด็จพระราชดำเนินไปในถิ่นทุรกันดารทั่วประเทศ ภาพที่คนไทยเห็นกันจนชินตา คือ ทรงประทับอยู่เคียงข้างพระราชบิดาและทรงจดสิ่งต่าง ๆ ที่ทรงงานลงในสมุดบันทึกเรื่องราวของบุคคล เครือข่ายของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ที่ได้น้อมนำพระราชดำริและหลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราชบรมนาถบพิตร มาปฏิบัติจนเกิดผล

2.1.1.3 พิพิธภัณฑ์มหัศจรรย์พันธุ์กรรม อาคาร 3

จัดแสดงนิทรรศการเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้เรื่องราวของพันธุ์กรรมพืช เพื่อให้เข้าใจถึงคุณค่า ความหมาย ความสำคัญ ที่สะท้อนความหลากหลายของพันธุ์กรรมอันเป็นมรดกที่มีคุณค่าและให้ประโยชน์มากมาย และร่วมสืบสานพระราชปณิธานตามรอยเจ้าฟ้านกอนุรักษ์ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี “การรักทรัพยากร คือ การรักษาดี รักแผ่นดิน” แบ่งการจัดแสดงนิทรรศการออกเป็นโซนต่างๆ ดังนี้

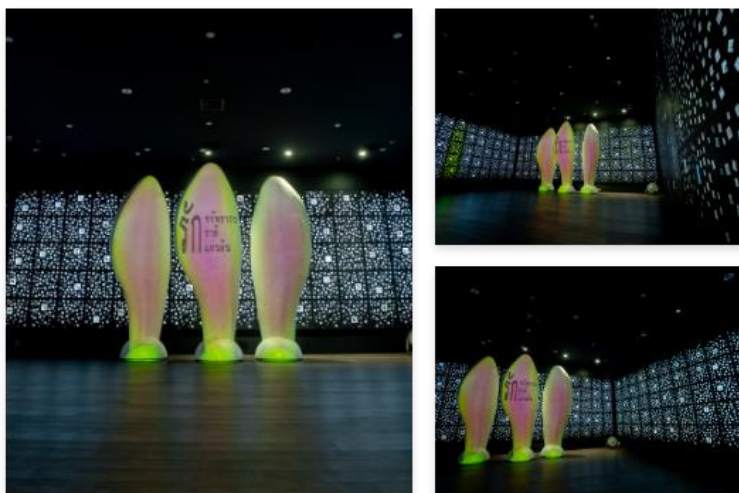
■ โซนจัดแสดงที่ 1 แรงแบบดาลใจ...เจ้าฟ้านักอนุรักษ์

ภาพที่ 2.22 การจัดแสดงพิพิธภัณฑ์มหัศจรรย์พันธุ์กรรม (อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 3)
โซนจัดแสดงที่ 1 แรงแบบดาลใจ...เจ้าฟ้านักอนุรักษ์

จากแรงบันดาลใจ เมื่อทรงพระเยาว์ ได้เปิดทางให้ทรงพระดำเนินตามรอยพระราชปณิธานของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ในการอนุรักษ์พรรณไม้และทรัพยากรธรรมชาติ ในเวลาต่อมาเกิดเป็น “โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ” (อพ.สธ.) และมูลนิธิ อพ.สธ. ดำเนินงานเกี่ยวกับการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชและครอบคลุมไปถึงสัตว์ต่าง ๆ ดิน หิน แร่ หีดรา และรวมไปถึงวัฒนธรรมหรือวิถีชีวิตของกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ที่ผูกพันและเคารพในธรรมชาติ ด้วยทรงตระหนักทราบดีถึงธรรมชาติแห่งชีวิตว่าสรรพสิ่งเหล่านั้นล้วนพันเกี่ยวและมีประโยชน์แท้แก่มหาชน จึงทรงงานเพื่อปกป้องรักษาคุ้มครองทรัพยากรเพื่อประเทศชาติและคนไทยโดยถ้วนหน้า

■ โซนจัดแสดงที่ 2 พันธุกรรมสร้างชีวิต

ภาพที่ 2.23 การจัดแสดงพิพิธภัณฑ์มหัศจรรย์พันธุกรรม (อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 3)

โซนจัดแสดงที่ 2 พันธุกรรมสร้างชีวิต

พลังแห่งพันธุกรรมที่จะถูกปลูกให้ต้น และหาคำตอบเรื่องพันธุกรรมพืชในเมืองไทยมีมากแค่ไหนและกำลังเกิดอะไรขึ้นกับทรัพยากรพันธุกรรมพืชของไทย ความหลากหลายของพันธุกรรมพืชมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิต เพราะพันธุกรรมพืชสร้างชีวิต สร้างปัจจัย 4 แห่งการดำรงอยู่ของทุกชีวิต ไม่ว่าจะเป็นอาหาร ยารักษาโรค เครื่องนุ่งห่ม และที่อยู่อาศัย ล้วนก่อกำเนิดมาจากพันธุกรรมที่มีชีวิต และจากวิวัฒนาการจะเห็นได้ว่าพันธุกรรมข้าว ผักพื้นบ้าน และพืชสมุนไพร ต่างพากันเสี่ยงสูญพันธุ์ไปนับหลายพันสายพันธุ์และหลายร้อยชนิด ถึงเวลาแล้วที่ทุกท่านจะต้องช่วยกันรักษาพันธุกรรมพืชเพื่อสร้างคลังอาหารที่มั่นคง ยั่งยืนต่อไป สู่อิสระแห่งการพึ่งพาตนเองในอนาคต

■ โซนจัดแสดงที่ 3 พันธุกรรมตามนิเวศ

ภาพที่ 2.24 การจัดแสดงพิพิธภัณฑ์มหัศจรรย์พันธุกรรม (อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 3)

โซนจัดแสดงที่ 3 พันธุกรรมตามนิเวศ

คุณค่าแห่งความหลากหลายชุมทรัพย์ที่ฝากไว้ในแผ่นดินเมืองไทย มีพันธุ์กรรมพืชหลากหลายมากกว่า 3 หมื่นชนิด ล้วนมีเมล็ดเป็นต้นกำเนิดเมล็ดพืชหลากหลายมาจากป่าต่างนิเวศหรือภูมิภาค เมื่อป่าลดเมล็ดพันธุ์แข็งแรงจากป่าจึงหายากหรือสูญหาย พืชหลากหลายน้อยลง การขาดทางเลือกทำให้ขาดอิสระและความมั่นคง ชาวชนบทที่รู้คุณค่าของพืชต่าง ๆ อย่างดี จึงแสวงหาและเก็บเมล็ดพันธุ์จากป่ามาปลูกขยายพันธุ์ในชุมชนตามนิเวศของแต่ละท้องถิ่น

ความหลากหลายของพันธุ์กรรมพืช ทำให้มีครบปัจจัย 4 ในการดำรงชีวิต ได้แก่ อาหาร ยารักษาโรค เครื่องนุ่งห่ม และที่อยู่อาศัย รวมถึงเครื่องมือเครื่องใช้เพื่อการประกอบอาชีพ และเมื่อมีภัยพิบัติ พืชชนิดหนึ่งหายไป ก็ยังมีอีกหลายชนิดให้พึ่งพา มีอิสระและความมั่นคง เหมือนฝากเงินไว้ในดิน ฝากของกินของใช้ไว้ในสวน

■ โซนจัดแสดงที่ 4 อนุรักษ์พันธุ์กรรม...ทำได้

ภาพที่ 2.25 การจัดแสดงพิพิธภัณฑ์มหัศจรรย์พันธุ์กรรม (อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 3)

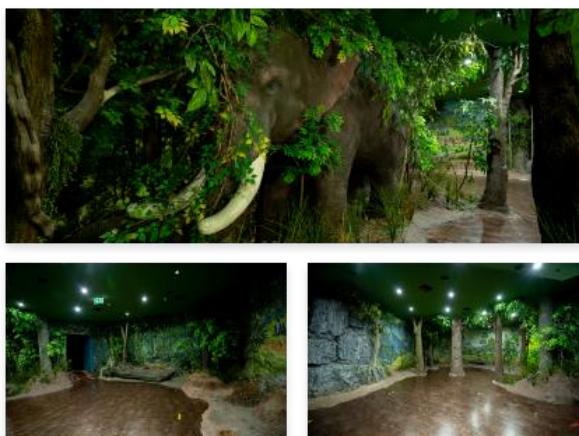
โซนจัดแสดงที่ 4 อนุรักษ์พันธุ์กรรม...ทำได้

สะท้อนวิธีการอนุรักษ์พันธุ์กรรมพืชผ่านขั้นตอนการเรียนรู้ทั้ง 4 ขั้นตอน ได้แก่ การปลูก การกิน การคัดพันธุ์ และการพัฒนาพันธุ์พืช และในแต่ละขั้นตอนจะมีเกมให้ได้ร่วมเรียนรู้ และทำความรู้จักกับพันธุ์กรรมพืชอีกมากมาย

2.1.1.4 พิพิธภัณฑ์ป่าดงพงไพร (อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 4)

จัดแสดงนิทรรศการเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้เรื่องราวของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะพาให้ทุกท่านได้รู้จักเรื่องราวของธรรมชาติอันยิ่งใหญ่ในฐานที่เราเป็นเพียงมนุษย์ตัวเล็ก เป็นสิ่งมีชีวิต 1 ใน 2,000,000 ชนิด ที่ถูกค้นพบแล้ว และเชื่อมั่นว่ายังมีสิ่งมีชีวิตอีกเป็นล้านชนิดบนโลกที่ยังไม่ถูกค้นพบ ทุกชีวิตบนโลกล้วนมีหน้าที่เพื่อการใช้ชีวิตและการดำรงชีวิตร่วมกัน พิพิธภัณฑ์ป่าดงพงไพรแบ่งการจัดแสดงนิทรรศการออกเป็น 4 โซนนิทรรศการ ดังนี้

■ โซนจัดแสดงที่ 1 สมดุลแห่งธรรมชาติ

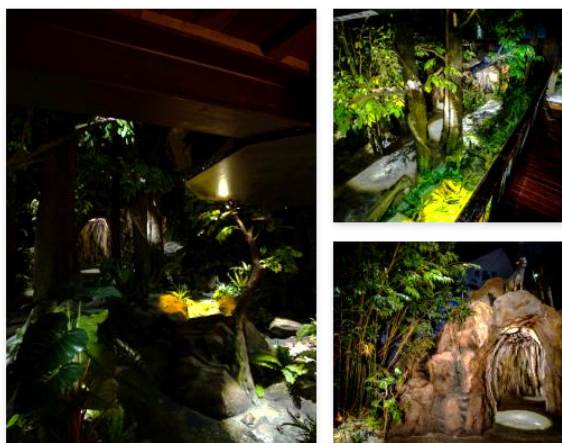

ภาพที่ 2.26 การจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ป่าดงพงไพร (อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 4)

โซนจัดแสดงที่ 1 สมดุลแห่งธรรมชาติ

สมดุลแห่งชีวิต ทุกชีวิตบนโลกล้วนมีหน้าที่เพื่อการใช้ชีวิตและการดำรงชีวิตร่วมกันบนโลกใบนี้ มีทรัพยากรธรรมชาติที่หลากหลายซึ่งเพียงพอและเหมาะสมกับทุกชีวิต พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงตระหนักว่าทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นรากฐานสำคัญที่ช่วยสร้างและพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีอย่างยั่งยืนแก่คนไทยและสังคมไทย ทรงศึกษาระบบของธรรมชาติอย่างละเอียดลึกซึ้งและเข้าใจในความเกื้อกูลของสรรพสิ่งซึ่งล้วนมีหน้าที่ในธรรมชาติ ดิน น้ำ อากาศ พืช สัตว์ รวมทั้งมนุษย์ต่างต้องพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน จึงได้พระราชทานแนวพระราชดำริในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อเป็นแนวทางให้คนไทยได้ช่วยกันดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

■ โซนจัดแสดงที่ 2 เสียงแห่งธรรมชาติ (ป่ากลางวัน-ป่ากลางคืน)

ภาพที่ 2.27 การจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ป่าดงพงไพร (อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 4)

โซนจัดแสดงที่ 2 เสียงแห่งธรรมชาติ (ป่ากลางวัน-ป่ากลางคืน)

สัมผัสบรรยากาศป่ากลางวัน แอบชมดูสัตว์น้อยใหญ่ที่วนเวียนมาชุมนุมกันใต้ต้นไม้ใหญ่ ปล่อยให้ตัวเองไปในช่วงเวลากลางวันเพื่อชมวงจรแห่งวิถีธรรมชาติและชีวิตภายในป่าทั้ง 3 ชนิด คือ ป่าเต็งรัง ป่าเบญจพรรณ และป่าดงดิบ ซึ่งทุกชีวิตต่างต้องมีการปรับตัวอย่างสมดุลและได้สร้างสีสันให้กับธรรมชาติอย่างสวยงาม และผจญภัยกับการเดินป่ากลางคืน ฟังเสียงจากธรรมชาติที่กำลังบอกเล่าเรื่องราวของชีวิตแต่ละชีวิตที่ดำรงอยู่ร่วมกันอย่างสมดุล ตั้งแต่แมลงตัวเล็กที่แทบจะมองไม่เห็นด้วยตา ไปจนถึงสัตว์ใหญ่อย่างกระทิง สิ่งมีชีวิตเล็กอย่างเห็ดราไปจนถึงไม้ใหญ่ ล้วนมีเรื่องราวเชื่อมโยงเกี่ยวพันกัน เชิญผจญภัยไปในป่าอย่างมนุษย์ตัวเล็ก ๆ ที่เคารพต่อธรรมชาติอันยิ่งใหญ่ และรู้จักสัตว์น้อยใหญ่ที่ออกหากินในเวลายามค่ำคืน

■ โซนจัดแสดงที่ 3 น้อมนำพระราชดำรัสเพื่อธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ภาพที่ 2.28 การจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ป่าดงพงไพร (อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 4)

โซนจัดแสดงที่ 3 น้อมนำพระราชดำรัสเพื่อธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ป่าคือชีวิต ชีวิตของพืช ชีวิตของสัตว์ ชีวิตของมนุษย์ ทุกชีวิตจึงควรที่จะรักษาและตระหนักถึงความสำคัญของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

■ โซนจัดแสดงที่ 4 กลับคืนสู่วิถีธรรมชาติ

ภาพที่ 2.29 การจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ป่าดงพงไพร (อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 4)

โซนจัดแสดงที่ 4 กลับคืนสู่วิถีธรรมชาติ

ถึงเวลาที่เราต้องเดินกลับสู่วิถีชีวิตแห่งความสมดุลในฐานะสิ่งมีชีวิตหนึ่งในธรรมชาติ ซึ่งมีหน้าที่รับและส่งพลังงานธรรมชาติไปสู่ชีวิตอื่น มิใช่การรับเพียงอย่างเดียวหรือรับมากเกินไป

2.1.1.5 พิพิธภัณฑ์ดินตล (อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 7)

ภาพที่ 2.30 การจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ดินตล (อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 7)

จัดแสดงนิทรรศการเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้เรื่องราวความสำคัญของดิน เพราะดินเป็นฐานกำเนิดของสิ่งมีชีวิตทั้งพืชและสัตว์ พร้อมกับการร่วมกันผจญภัยไปในโลกใต้ดิน เรียนรู้และเข้าใจโลกใต้ดินอย่างแท้จริงผ่านภาพยนตร์ 4 มิติ 360 องศา ที่จะตอกย้ำความสำคัญของดิน แบ่งการจัดแสดงนิทรรศการออกเป็นโซนต่างๆ ดังนี้

■ โซนจัดแสดงที่ 1 ชีวิตในดิน

ภาพที่ 2.31 การจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ดินตล (อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 7)

โซนจัดแสดงที่ 1 ชีวิตในดิน

ดินเปรียบเสมือนบ้านของทุกชีวิตทั้งมีชีวิตและไม่มีชีวิต ทั้งที่อยู่ใต้ดินและบนดิน รวมถึงองค์ประกอบอื่น ๆ ได้แก่ แร่ธาตุ น้ำ และอากาศ ที่เกื้อหนุนให้สิ่งมีชีวิตในดินร่วมกันสร้างความอุดมสมบูรณ์ให้กับดินแล้วส่งต่อไปยังพืช สัตว์ และมนุษย์

■ โซนจัดแสดงที่ 2 โรงภาพยนตร์ 4 มิติ 360 องศา ดินมีชีวิต

ภาพที่ 2.32 การจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ดินดล (อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 7)

โซนจัดแสดงที่ 2 โรงภาพยนตร์ 4 มิติ 360 องศา ดินมีชีวิต

โลกใต้ดินมีสิ่งมหัศจรรย์ที่เรามองเห็นและมองไม่เห็น แต่ทุกชีวิตต่างอยู่ด้วยกันแบบพึ่งพาอาศัยเพื่อสร้างความสมดุลแห่งชีวิตในวัฏจักรโลกใต้ดิน

■ โซนจัดแสดงที่ 3 ค้นชีวิตให้ผืนดิน

ภาพที่ 2.33 การจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ดินดล (อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 7)

โซนจัดแสดงที่ 3 ค้นชีวิตให้ผืนดิน

ความอุดมสมบูรณ์ของผืนดินมาจากสิ่งมีชีวิตที่มีอยู่มากมายและหลากหลายภายในโลกใต้ดิน ดังนั้นดินมีชีวิตก็เพราะมีสิ่งมีชีวิตในดิน

■ โซนจัดแสดงที่ 4 นักวิทยาศาสตร์ดินเพื่อมนุษยธรรม

ภาพที่ 2.34 การจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ดินดล (อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 7)

โซนจัดแสดงที่ 4 นักวิทยาศาสตร์ดินเพื่อมนุษยธรรม

พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงงานด้านดินอย่างต่อเนื่องยาวนาน มีผลงานคือคุณภาพชีวิตของคนไทยที่ดีขึ้น ทำให้นานาชาติประจักษ์ในพระปัญญาคุณและพระเมตตาคุณ โดยในปี พ.ศ. 2555 สหภาพวิทยาศาสตร์ทางดินนานาชาติ (IUSS) ร่วมเทิดพระเกียรติจอมเกล้าถวายรางวัล “นักวิทยาศาสตร์ดินเพื่อมนุษยธรรม” และต่อมามองค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (FAO of UN) กำหนดวันที่ 5 ธันวาคม (วันเฉลิมพระชนมพรรษา) เป็นวันดินโลก เริ่มครั้งแรกในปี พ.ศ. 2558

2.1.2 พิพิธภัณฑ์กลางแจ้ง

2.1.2.1 พิพิธภัณฑ์นวัตกรรมการเกษตรเศรษฐกิจพอเพียง

เรียนรู้นวัตกรรมเกษตรเศรษฐกิจพอเพียง การใช้ประโยชน์ในพื้นที่ขนาดเล็ก 1 ไร่พอเพียงการทำเกษตรพอเพียงเมือง เพื่อการพึ่งตนเองในการผลิตอาหารปลอดภัย นวัตกรรมที่อยู่อาศัย

ภาพที่ 2.35 แสดงการจัดนิทรรศการกลางแจ้ง พิพิธภัณฑ์นวัตกรรมการเกษตรเศรษฐกิจพอเพียง

- บ้านดินบ้านฟาง

ภาพที่ 2.36 แสดงการจัดนิทรรศการกลางแจ้ง พิพิธภัณฑน์วัดกรรมเกษตรเศรษฐกิจพอเพียง
บ้านดินบ้านฟาง

- นวัตกรรมบ้านพึ่งตนเองด้านพลังงาน

ภาพที่ 2.37 แสดงการจัดนิทรรศการกลางแจ้ง พิพิธภัณฑน์วัดกรรมเกษตรเศรษฐกิจพอเพียง
นวัตกรรมบ้านพึ่งตนเองด้านพลังงาน

■ ภูมิปัญญาวิถีไทย 4 ภาค

ภาพที่ 2.38 แสดงการจัดนิทรรศการกลางแจ้ง พิพิธภัณฑ์นวัตกรรมการเกษตรเศรษฐกิจพอเพียง
ภูมิปัญญาวิถีไทย 4 ภาค

2.1.2.2 พิพิธภัณฑ์เกษตรตามรอยพ่อ

พิพิธภัณฑ์กลางแจ้งเกษตรตามรอยพ่อ เรียนรู้เกษตรทฤษฎีใหม่ประยุกต์ ทำนา 1 ไร่
มั่งคั่ง ยั่งยืน เทคนิคการขยายพันธุ์พืช การจัดการเรือนเพาะชำ

ภาพที่ 2.39 แสดงการจัดนิทรรศการกลางแจ้ง พิพิธภัณฑ์เกษตรตามรอยพ่อ

■ นวัตกรรมปลูกผักคุณภาพในโรงเรือนให้มีกินมีใช้ตลอดปี

ภาพที่ 2.40 แสดงการจัดนิทรรศการกลางแจ้ง พิพิธภัณฑ์เกษตรตามรอยพ่อ
นวัตกรรมปลูกผักคุณภาพในโรงเรือน

ตลาดเศรษฐกิจพอเพียง

นอกจากนั้นเพื่อขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการเกษตร ได้มีการจัดตลาดเศรษฐกิจพอเพียงทุกวันเสาร์ วันอาทิตย์ ในทุกสัปดาห์แรกของเดือน เป็นตลาดแห่งมิตรภาพ และการแบ่งปัน เพื่อจุดประกายความคิด แลกเปลี่ยนเรียนรู้ภูมิปัญญาวัฒนธรรมเกษตรเศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวทางเกษตรเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อลดค่าใช้จ่ายเพิ่มรายได้สู่ความสุขที่ยั่งยืน รวมถึงการจำหน่ายสินค้า ผลผลิตทางการเกษตรปลอดภัย จากเครือข่ายพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ทั่วประเทศ โดยมีรายละเอียดกิจกรรม ดังนี้

โครงการท่องเที่ยวสุขสันต์ ที่พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ

จัดขึ้นทุกวันหยุดวันเสาร์-วันอาทิตย์ โดยเปิดให้ประชาชนเข้ามาสร้างความสัมพันธ์ในครอบครัว ร่วมสร้างความสุขและสร้างประสบการณ์ให้ลูกหลานผ่านการเรียนรู้ เกษตรเศรษฐกิจพอเพียงในบรรยากาศท่ามกลางธรรมชาติ โดยในปัจจุบันจัดทั้งในรูปแบบ On-site และรูปแบบ Online

เรียนรู้อะไรสนุกทุกครอบครัว

กิจกรรมท่องเที่ยวสุขสันต์ ที่พิพิธภัณฑ์การเกษตร

ร่วมสร้างประสบการณ์

ความสุข สนุก รอยยิ้ม และเสียงหัวเราะ

ในวันหยุดเสาร์ - อาทิตย์
สัปดาห์ที่ 23 และ 4 ของเดือน

ประจำเดือน

เมษายน 2565

9 เม.ย. 65 ปลูกผักยกแคร่ ทำได้ก้วย

10 เม.ย. 65 ชาญโนไพรเพื่อสุขภาพ

23 เม.ย. 65 ย้ายดิน ปั่นก้อน สร้างบ้าน

24 เม.ย. 65 เกี้ยวข้าว สักข้าว พุงข้าวหม้อดิน

30 เม.ย. 65 สุกต๋อผลไม้

กำหนดการ

09.30 น. ลงทะเบียน

10.00 น. ชมฐานพิพิธภัณฑ์กลางแจ้ง

ฝึกปฏิบัติตามหลักสูตร

12.00 น. รับประทานอาหารกลางวัน

13.00 น. ชมพิพิธภัณฑ์ในอาคาร

ชมภาพยนตร์แอนิเมชัน 3 มิติ

14.00 น. ปิดกิจกรรม

เพียง 150 บ. / ท่าน

ONE DAY TRIP

www.wisdomkingmuseum.org

@wisdomkingmuseum

094-649-2331, 087-359-7071

ภาพที่ 2.41 ตัวอย่างโปสเตอร์โครงการท่องเที่ยวสุขสันต์ รูปแบบ On-site

ภาพที่ 2.42 ตัวอย่างโปสเตอร์โครงการท่องเที่ยวสุสาน รูปแบบ Online

โครงการส่งเสริมการเรียนรู้เกษตรเศรษฐกิจพอเพียง

หลักสูตรเรียนรู้ด้านเกษตรเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักเรียน นักศึกษา หรือหน่วยงานต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับหลักสูตรการเรียนรู้ของกระทรวงศึกษาธิการและนโยบายของรัฐบาล “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” เรียนรู้เกษตรเศรษฐกิจพอเพียง หลักทรงงานในพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ธรรมชาติสิ่งแวดล้อม และพันธุกรรมพืช ผ่านกิจกรรม สร้างสรรค์ความคิด ฐานจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ในอาคาร พิพิธภัณฑ์กลางแจ้ง ที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้ หลากหลายรูปแบบ ทั้งทฤษฎีและลงมือปฏิบัติได้จริง ให้นักเรียน นักศึกษา บุคลากรหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชนทั่วไป ซึ่งมีอยู่หลายหลักสูตรและระยะเวลาให้เลือกเรียนรู้กัน ตั้งแต่ 2 ชั่วโมง 3 ชั่วโมง 5 ชั่วโมง หรือรูปแบบค่ายการเรียนรู้ 2 วัน 1 คืน หรือ 3 วัน 2 คืน จำนวน 13 หลักสูตร ดังนี้

1. หลักสูตร “ตามรอยพ่อ”
2. หลักสูตร “เกษตรสร้างสรรค์”
3. หลักสูตร “วิถีเกษตรของพ่อ”
4. หลักสูตร “สืบทอดพระราชปณิธาน กษัตริย์เกษตร”
5. หลักสูตร “นวัตกรรมของพ่อ”
6. หลักสูตร “พอดีพอเพียง”
7. หลักสูตร “ตามรอยพ่อ กษัตริย์เกษตรเศรษฐกิจพอเพียง”
8. หลักสูตร “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้”

9. หลักสูตร “รู้ก่อนทำ ตามรอยพ่อ”
10. หลักสูตรอบรม/ค่ายการเรียนรู้ “วิถีพอเพียง ระยะเวลาเรียนรู้ 2 วัน 1 คืน”
11. หลักสูตรอบรม/ค่ายการเรียนรู้ “ต้นกล้าพอเพียง ระยะเวลาเรียนรู้ 3 วัน 2 คืน”
12. หลักสูตรเกษตรเคลื่อนที่ “เกษตรพอเพียง”
13. หลักสูตรเกษตรเคลื่อนที่ “เกษตรพึ่งตนเอง”

2.1.3 พิพิธภัณฑ์เสมือนจริง (Virtual Museum)

ทั้งนี้ในปี พ.ศ. 2565 นอกจากการจัดแสดงนิทรรศการและการจัดกิจกรรมดังที่กล่าวไปแล้วนั้น การเฉลิมพระเกียรติซึ่งผู้เข้ารับบริการสามารถเยี่ยมชมได้ที่พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ แล้ว ยังสามารถเยี่ยมชมในรูปแบบของพิพิธภัณฑ์เสมือนจริง ผ่านเว็บไซต์ ดังนี้

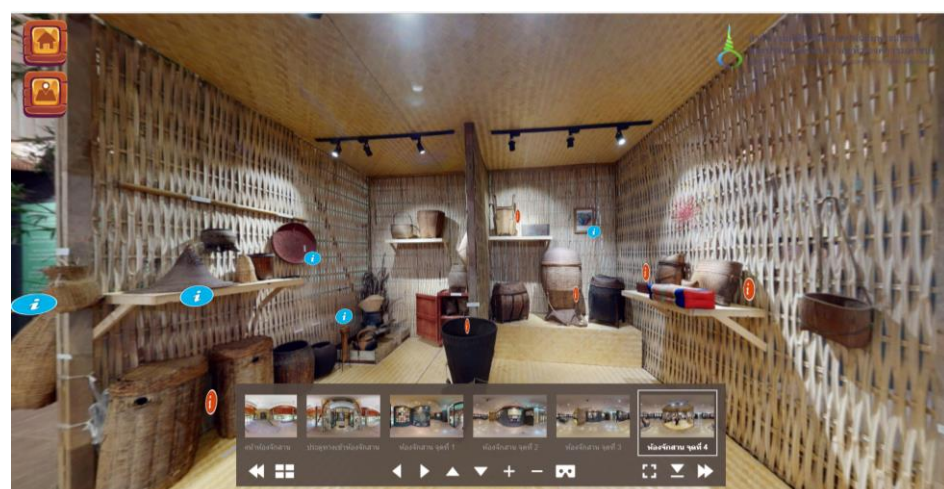
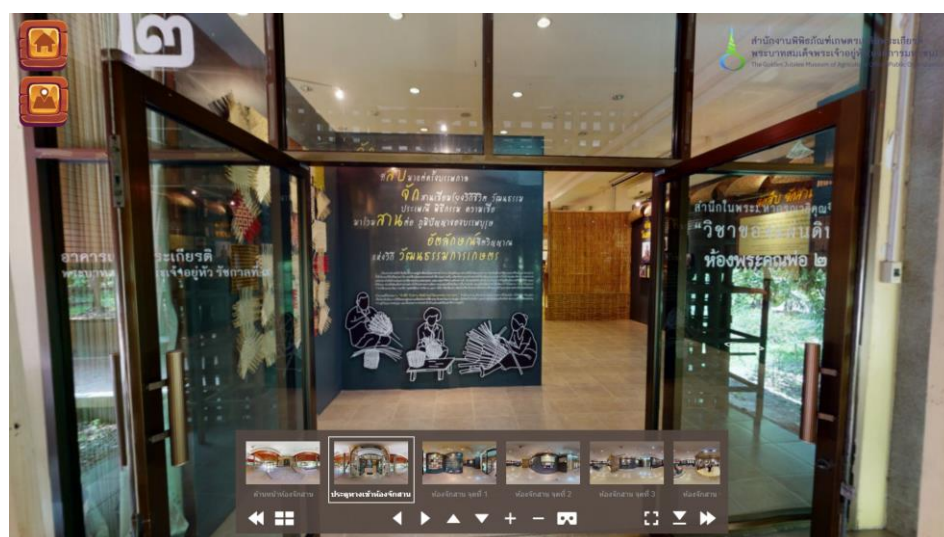
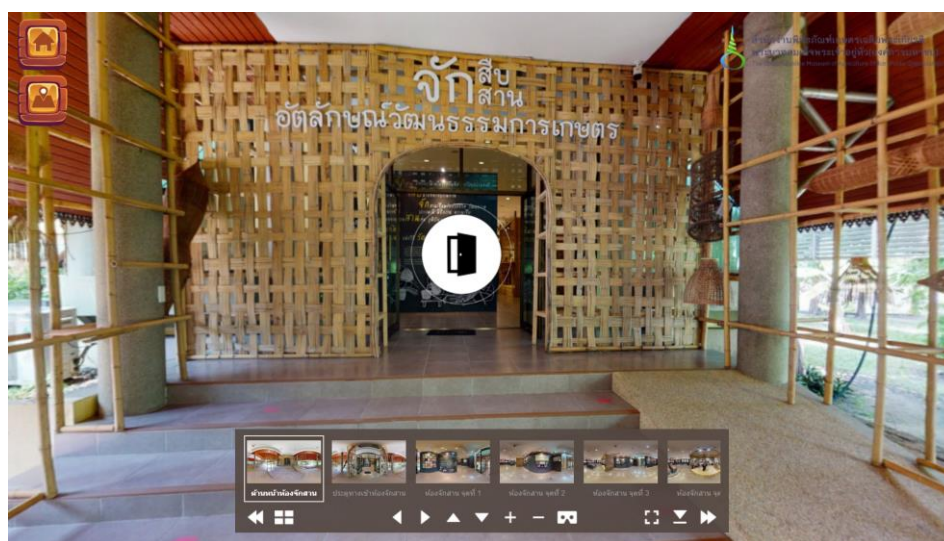
2.1.3.1. พิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา (อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 1)

<https://vrsiam.org/wisdomking/main/index.htm>

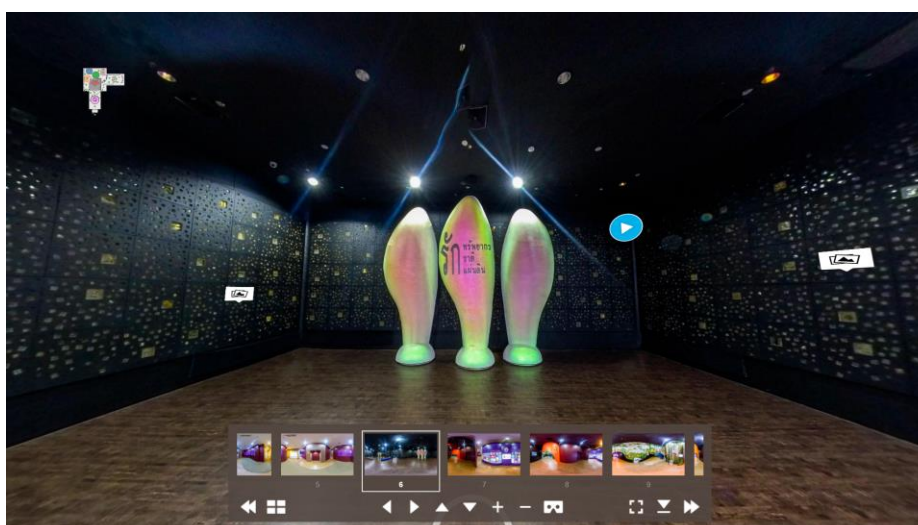
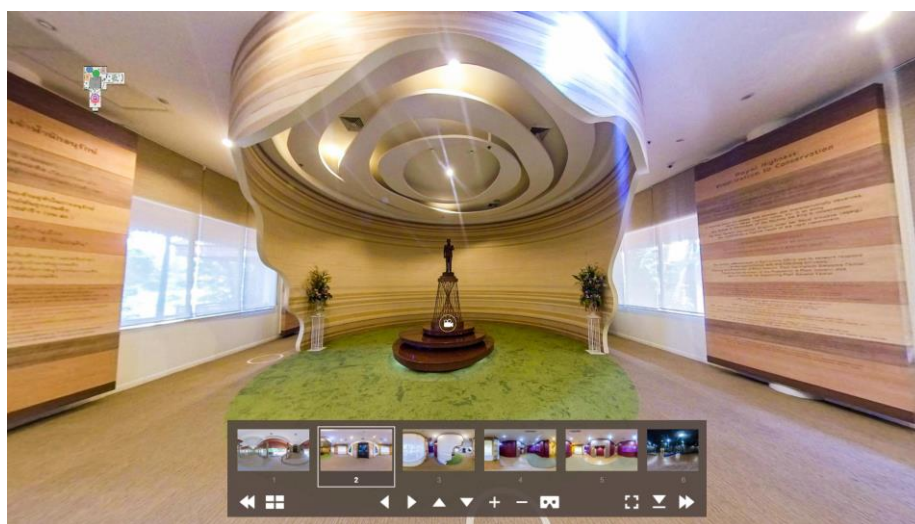
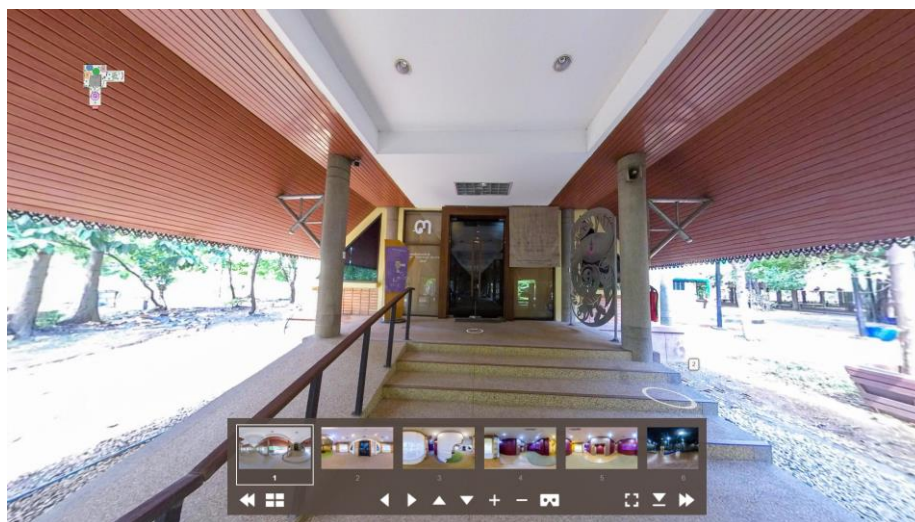
ภาพที่ 2.43 ตัวอย่างพิพิธภัณฑ์เสมือนจริง อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 1

2.1.3.2 ห้องจักสืบจักสาน อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 2

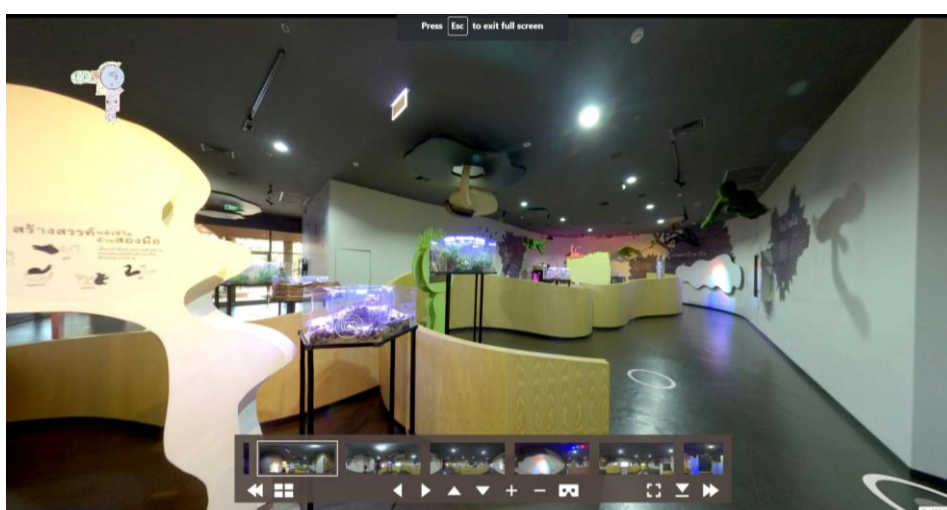
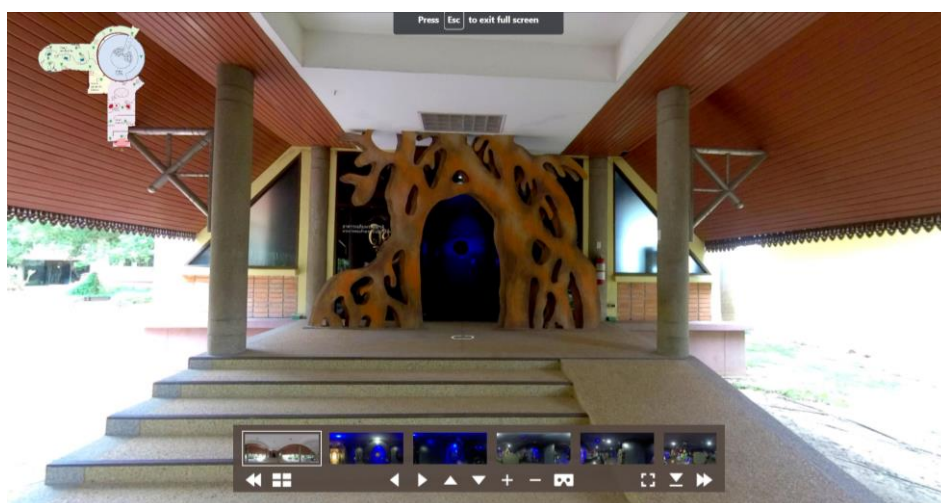
ภาพที่ 2.44 ตัวอย่างพิพิธภัณฑ์เสมือนจริง อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 2

2.1.3.3 พิพิธภัณฑ์หัตถกรรมพื้นบ้าน อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 3

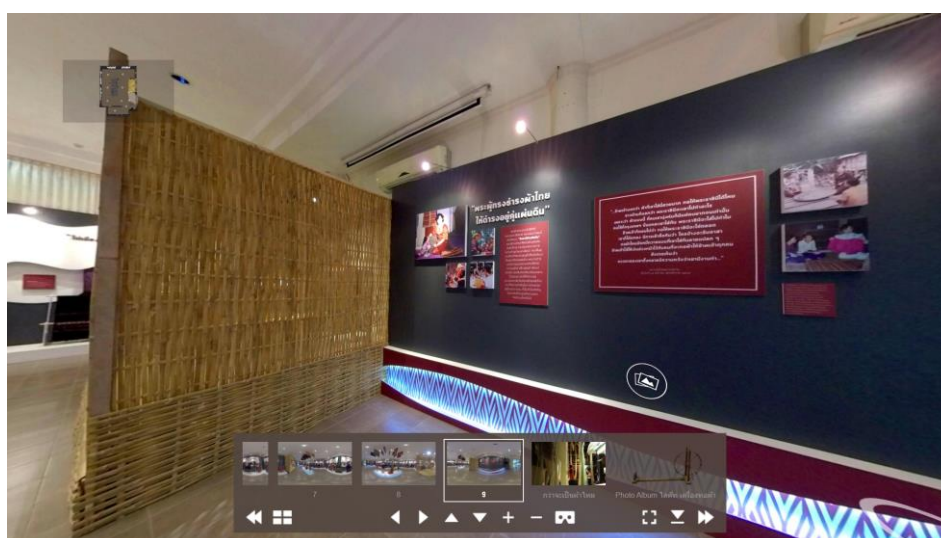
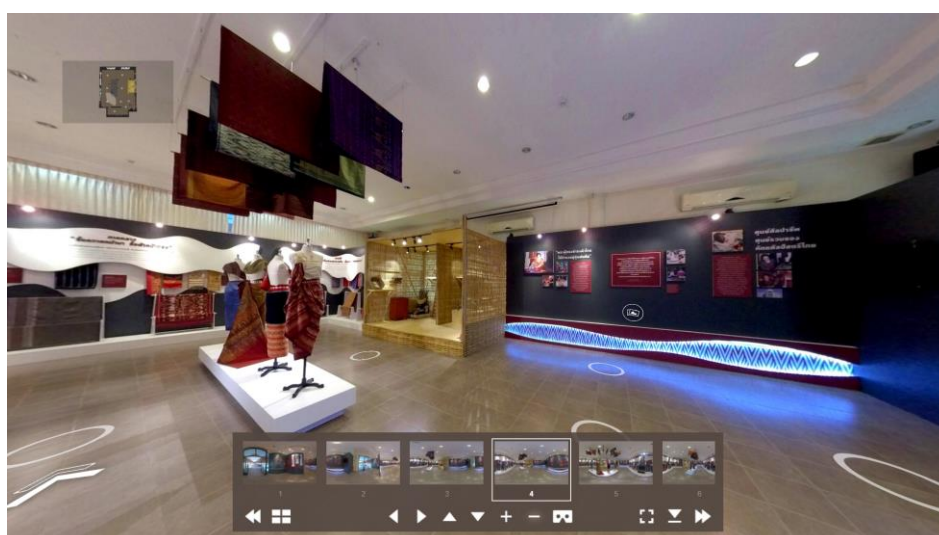
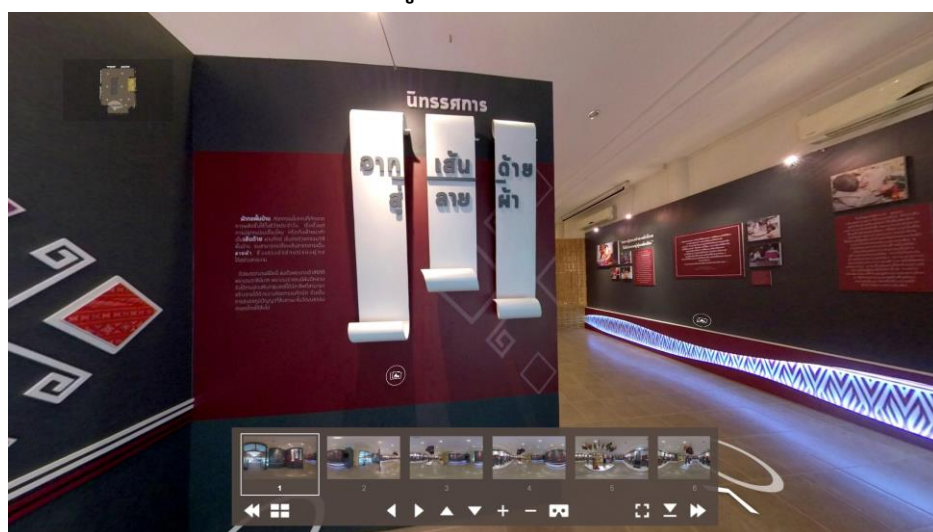
ภาพที่ 2.45 ตัวอย่างพิพิธภัณฑ์เสมือนจริง อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 3

2.1.3.4. พืชพันธุ์ดินดล อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 7

ภาพที่ 2.46 ตัวอย่างพืชพันธุ์เสมือนจริง อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 7

2.1.3.5 นิทรรศการ จากเส้นด้าย สู่ลายผ้า อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 2

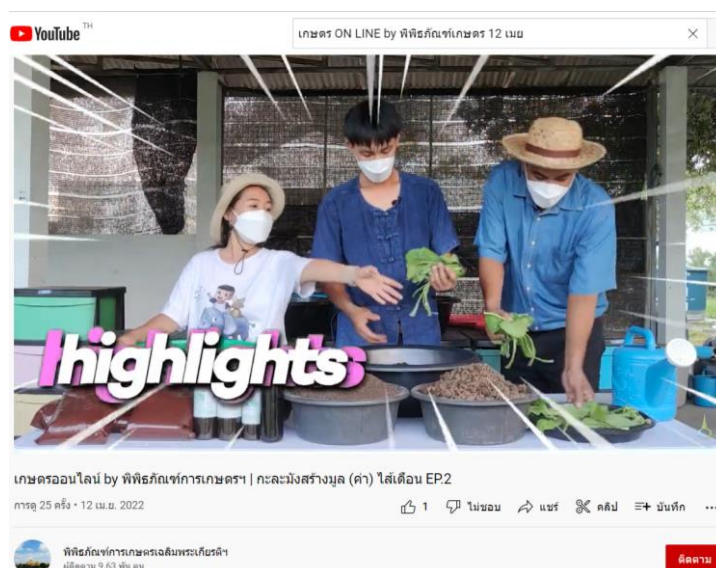
ภาพที่ 2.47 ตัวอย่างนิทรรศการเสมือนจริง อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 2

นอกจากนี้ พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ยังได้มีการผลิตรายการจำนวน 6 รายการ เพื่อเผยแพร่องค์ความรู้ ข้อมูล ข่าวสารต่าง ๆ ของผลิตภัณฑ์ผ่านทางเฟซบุ๊กแฟนเพจพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ (www.facebook.com/WisdomKingMuseum) และช่องยูทูปของ พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. รายการเกษตร ON LINE By พิพิธภัณฑ์เกษตร เผยแพร่ทุกวันอังคาร เวลา 18.00 น.

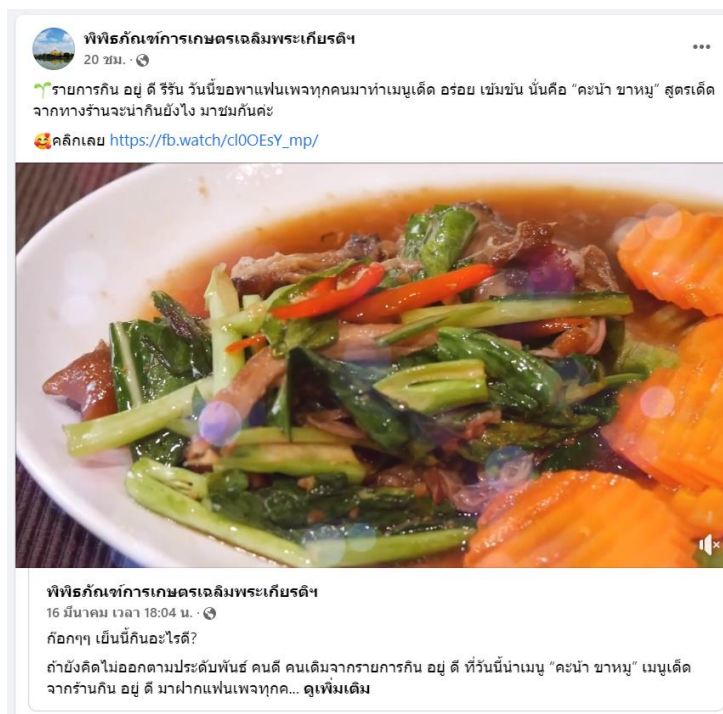

ภาพที่ 2.48 ตัวอย่างรายการเกษตร ON LINE By พิพิธภัณฑ์เกษตร เผยแพร่ทางเฟซบุ๊กแฟนเพจพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ

ภาพที่ 2.49 ตัวอย่างรายการเกษตร ON LINE By พิพิธภัณฑ์เกษตร เผยแพร่ทางยูทูปของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ

2. รายการกิน อยู่ ดี รายการที่นำเสนอเกี่ยวกับการนำวัตถุดิบภายในฐานการเรียนรู้ของ พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ตลอดจนผลิตภัณฑ์ ผลิตภัณฑ์ จากเครือข่ายเกษตรกร มาจัดสรรเป็นเมนูที่น่าสนใจ เผยแพร่ทุกวันพุธ เวลา 18.00 น.

ภาพที่ 2.50 ตัวอย่างรายการ กิน อยู่ ดี

เผยแพร่ทางเฟซบุ๊กแฟนเพจพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ

ภาพที่ 2.51 ตัวอย่างรายการ กิน อยู่ ดี

เผยแพร่ทางยูทูปของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ

3. รายการวิชาของแผ่นดิน เป็นรายการที่นำองค์ความรู้จากการจัดอบรมวิชาของแผ่นดิน ที่จัดขึ้นในงานตลาดเศรษฐกิจพอเพียง มานำเสนอทุกวันพฤหัสบดี เวลา 18.00 น.

ภาพที่ 2.52 ตัวอย่างรายการวิชาของแผ่นดิน

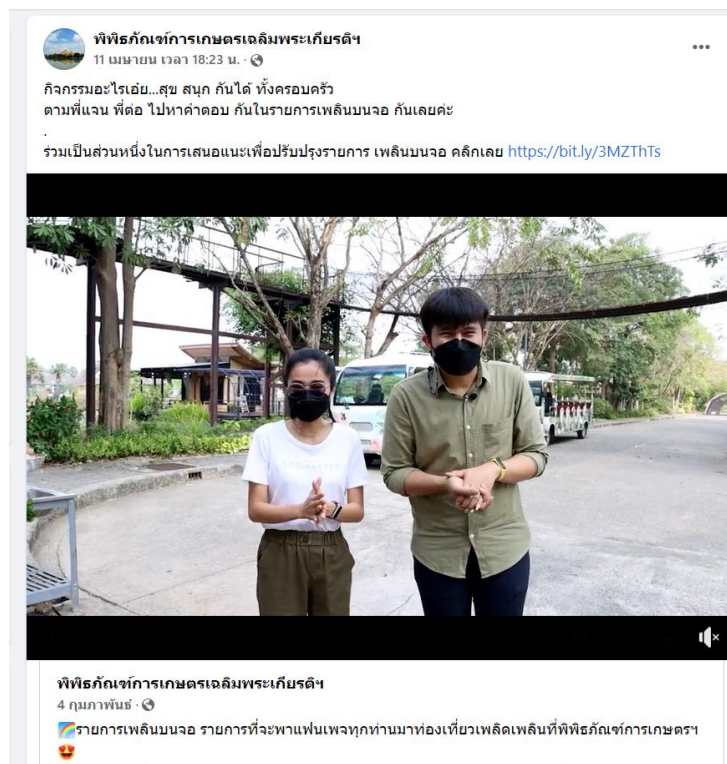
เผยแพร่ทางเฟซบุ๊กแฟนเพจพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระนครศรีอยุธยา

ภาพที่ 2.53 ตัวอย่างรายการวิชาของแผ่นดิน

เผยแพร่ทางยูทูปพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระนครศรีอยุธยา

4. รายการเพลินบนจอ เป็นรายการพาเที่ยว พาทำกิจกรรมต่าง ๆ ภายในพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ เผยแพร่ทุกวันศุกร์ เวลา 18.00 น.

ภาพที่ 2.54 ตัวอย่างรายการเพลินบนจอ
เผยแพร่ทางเฟซบุ๊กแฟนเพจพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ

ภาพที่ 2.55 ตัวอย่างรายการเพลินบนจอ
เผยแพร่ทางยูทูปพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ

5. รายการเรื่องเล่าชาวเกษตร เป็นรายการ Live ผ่านทาง Facebook เพื่อนำเสนอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับกิจกรรมของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ และ ข่าวสารเครือข่าย พกฉ. เผยแพร่ทุกวันเสาร์ เวลา 12.00 น.

ภาพที่ 2.56 ตัวอย่างรายการเรื่องเล่าชาวเกษตร

เผยแพร่ทางเฟซบุ๊กแฟนเพจพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ

6. รายการเกษตรภูธร เป็นรายการที่ให้เครือข่าย พกฉ. นำองค์ความรู้ในพื้นที่ของตนมานำเผยแพร่ รับชมได้ทุกวันอาทิตย์ เวลา 18.00 น.

ภาพที่ 2.57 ตัวอย่างรายการเกษตรภูธร

เผยแพร่ทางเฟซบุ๊กแฟนเพจพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ

ภาพที่ 2.58 ตัวอย่างรายการเกษตรภูธร

เผยแพร่ทางยูทูปของพิพิธภัณฑสถานเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ

จากข้อมูลพื้นฐานของพิพิธภัณฑสถานเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงพันธกิจ วิสัยทัศน์ การจัดแสดงไม่ว่าจะเป็นพิพิธภัณฑสถานในอาคาร และพิพิธภัณฑสถานกลางแจ้ง รวมถึงการปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน โดยพัฒนาไปสู่รูปแบบ Online ด้วยเหตุนี้การศึกษาเกี่ยวกับความพึงพอใจในการมาเยี่ยมชมทั้งรูปแบบ On-site การเยี่ยมชมแบบ Online รวมถึงความพึงพอใจที่มีต่อรายการต่าง ๆ จะเป็นพื้นฐานสำคัญที่จะนำไปสู่การพัฒนาการให้บริการให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้รับบริการ สถานการณ์การปรับเปลี่ยนของเทคโนโลยีต่อไป

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการสื่อสาร

การสื่อสารเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการนำมาใช้เป็นสื่อกลางในการแจ้งข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ขององค์กรไปยังประชาชนกลุ่มเป้าหมาย เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง ทั้งนี้การวิจัยครั้งนี้วัตถุประสงค์หลักเพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้รับบริการของสำนักงานพิพิธภัณฑสถานเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) โดยจะเห็นได้ว่าความพึงพอใจของผู้รับบริการนั้น เกิดจากปัจจัยหลาย ๆ ด้านด้วยกัน ไม่ว่าจะเป็น ผู้ส่งสาร คือ สำนักงานพิพิธภัณฑสถานเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) สาร สื่อหรือช่องทางต่าง ๆ ที่ทางพิพิธภัณฑสถานเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ได้ใช้ในการสื่อสารไปยังกลุ่มเป้าหมาย ดังนั้นเพื่อให้งานวิจัยเรื่องนี้สามารถวิเคราะห์ถึงรูปแบบของการสื่อสารได้ชัดเจนขึ้น คณะวิจัยได้นำแนวคิดและทฤษฎีการสื่อสารมาอธิบาย ดังนี้

ความหมายของการสื่อสาร

มีผู้ให้ความหมายหรือนิยามของคำว่าสื่อสารไว้หลากหลาย อาทิ

สมยศ นาวิการ (2546) กล่าวว่า การติดต่อสื่อสาร หมายถึง การถ่ายทอดข้อมูลจากบุคคลหนึ่งไปยังอีกบุคคลหนึ่งผ่านทางการใช้สัญลักษณ์บางอย่าง เพื่อความสำเร็จของการติดต่อสื่อสารของบุคคลทั้งสองจะต้องเข้าใจสิ่งที่ถูกถ่ายทอด หน้าที่ทางการบริหารทุกอย่างจะเกี่ยวพันกับการติดต่อสื่อสาร ดังนั้นความเข้าใจและการใช้การติดต่อสื่อสารอย่างถูกต้องจะสำคัญต่อการบรรลุความสำเร็จทางการบริหาร

วิทยา ต่านธำรงกุล (2546) ให้ความหมายของการสื่อสาร (communication) หมายถึง กระบวนการแลกเปลี่ยนข่าวสารข้อมูลและความเข้าใจระหว่างคนสองคนหรือกลุ่มคน โดยนิยามนี้การสื่อสารจะเกิดขึ้นได้ต่อเมื่อมีข่าวสารข้อมูลเป็นองค์ประกอบที่สำคัญ ข่าวสารข้อมูลจะอยู่ในรูปต่าง ๆ เช่น คำพูด ข้อเขียน ภาพ สัญลักษณ์ ฯลฯ นอกจากนี้การสื่อสารยังต้องประกอบไปด้วยความเข้าใจในความหมายของข่าวสารข้อมูล

องค์ประกอบพื้นฐานของการสื่อสาร

ซึ่งประกอบด้วย (พงษ์ วิเศษสังข์, 2548 อ้างถึงใน ภวินท์ ศรีเกษมสุข, 2562)

1. ผู้ส่งสาร (Source หรือ Sender) สำหรับผู้ส่งสารมีความหมายเกี่ยวกับ 2 คำ คือ Source หมายถึง ต้นตอของข่าวสาร (Originator) ขณะที่ Sender หมายถึง ผู้ถ่ายทอดข่าวสารของแหล่งต้นตอข่าวสาร (Originator) ซึ่งผู้ส่งสารนี้เป็นได้ทั้งบุคคลเพียงคนเดียว เป็นหมู่คณะ หรือเป็นองค์กรก็ได้
2. สาร (Message) สาร หรือ Message จะเป็นตัวกระตุ้น (Stimulus) ที่ผู้ส่งสารส่งไปยังผู้รับสาร เป็นได้ทั้งวจนภาษาและอวจนภาษา หรือทั้ง 2 อย่างพร้อมกันก็ได้
3. ช่องทางการสื่อสาร (Channel) คือตัวกลางของการสื่อสารจากผู้ส่งสารไปยังผู้รับสาร อาจเป็นบุคคล คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า อากาศ คลื่นแสง หรือเลเซอร์
4. ผู้รับสาร (Receiver) เป็นจุดหมายปลายทางของข่าวสาร ซึ่งในเหตุการณ์ที่ทำการสื่อสารนั้น ผู้รับสารอาจเป็นได้ทั้งผู้รับสารและผู้ส่งสารในคราวเดียวกัน (Transceiver)
5. การเข้ารหัส (Encoding) การเข้ารหัสเป็นกิจกรรมของผู้ส่งสารต้องกระทำก่อนส่งสาร โดยเข้ารหัสหรือเลือกใช้สัญลักษณ์เพื่อสื่อความหมาย ผ่านการแปลงข้อมูลข่าวสารให้เป็นภาษาหรือสัญญาณ (Signal) ให้เหมาะสมกับช่องทางการสื่อสารและผู้รับสารที่ต้องการจะส่งไปด้วย
6. การถอดรหัส (Decoding) การถอดรหัสเป็นกิจกรรมของผู้รับสาร โดยนำข่าวสารที่ได้รับมาตีความ (Interpretation) ผ่านการรับรู้และความเข้าใจของตนเอง
7. สิ่งรบกวน (Noise) สิ่งรบกวนคือสิ่งกระตุ้น (Stimulus) ที่ทำให้ผู้รับสารมีความเข้าใจที่ไม่ถูกต้องต่อข่าวสารที่ผู้ส่งสารส่งไป เนื่องจากส่งผลให้ผู้รับสารตีความคลาดเคลื่อนไปจากเดิม หรือเกิดความเข้าใจที่ไม่ตรงกัน สามารถแบ่งสิ่งรบกวนได้เป็น 3 ลักษณะ คือ

7.1 สิ่งรบกวนทางกายภาพ (Physical / External Noise) เป็นสิ่งรบกวนที่ผู้รับสารสามารถมองเห็น ได้ยิน หรือเป็นตัวกระตุ้นที่ดึงความสนใจไปจากข่าวสารได้

7.2 สิ่งรบกวนทางจิตใจ (Psychological / Internal Noise) เป็นสิ่งรบกวนที่เกิดขึ้นภายในตัวของผู้รับสารเอง ผ่านทางกระบวนการคิดและจิตใจ ขัดขวางต่อการตีความ หรือทำความเข้าใจในสิ่งที่ผู้ส่งสารกำลังส่งมา

7.3 สิ่งรบกวนทางความหมาย (Semantic Noise) เป็นการตีความในสัญลักษณ์ที่ใช้ในการสื่อสารไม่เหมือนกัน ทำให้เกิดความไม่เข้าใจกัน เนื่องจากการรับรู้ ประสบการณ์ของคนเราไม่เหมือนกัน

8. ปฏิกริยาตอบกลับ (Feedback) มีลักษณะคล้ายกับข่าวสาร (Message) เป็นสิ่งที่ผู้รับสารทำการสื่อสารกลับมายังผู้ส่งสาร อาจเป็นได้ทั้งวจนภาษาและอวจนภาษา หรือทั้ง 2 อย่างรวมกัน นอกจากนี้ ปฏิกริยาตอบกลับมีทั้งที่เป็นทางบวก (Positive Feedback) และทางลบ (Negative Feedback)

วัตถุประสงค์ของการสื่อสาร

การสื่อสารทุกครั้ง ไม่ว่าจะเป็นการสื่อสารแบบใดก็ตาม ย่อมมีวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่ผู้ส่งสารมีความตั้งใจให้เกิดขึ้นต่อผู้รับสารเสมอ ซึ่งปัจจุบันสามารถจำแนกได้ ดังนี้ (พงษ์ วิเศษสังข์, 2548 อ้างถึงใน ภวินท์ ศรีเกษมสุข, 2562)

1. เพื่อแจ้งให้ทราบ (To Inform) เป็นสิ่งที่ผู้ส่งสารต้องการจะบอกกล่าว เผยแพร่เล่าเรื่องราว เหตุการณ์ต่าง ๆ อาจเป็นของตนเอง ขององค์กร หรือของสังคมให้ผู้รับสารได้รับรู้รับทราบ เป็นข้อมูลประกอบในการใช้ชีวิตประจำวัน หรือเพื่อการตัดสินใจอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น การนำเสนอข่าวสารของสื่อมวลชน

2. เพื่อให้ความรู้ (To Educate) เป็นสิ่งที่ผู้ส่งสารต้องการให้ผู้รับสารเกิดการเรียนรู้ เป็นการทำความเข้าใจในสิ่งที่ลึกซึ้งไปกว่าการแจ้งให้ทราบ เช่น การสั่งสอนของบิดามารดา การสอนหนังสือของครูอาจารย์

3. เพื่อให้ความบันเทิง (To Entertain) เป็นสิ่งที่ผู้ส่งสารต้องการให้ผู้รับสารเกิดความสุข สนุกสนาน ความพึงพอใจ เพลิดเพลินในสิ่งที่ผู้ส่งสารทำการส่งออกไป

4. เพื่อโน้มน้าวใจ (To Persuade) เป็นสิ่งที่ผู้ส่งสารต้องการให้ผู้รับสารเกิดความรู้สึกเห็นด้วย คล้อยตาม อาจจะเป็นความเชื่อ หรือแม้แต่การให้ลงมือปฏิบัติ

5. เพื่อกระตุ้น (To Stimulate) เป็นการส่งสาร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้รับสารเกิดความรู้สึกอย่างใดอย่างหนึ่ง เป็นขั้นที่ลึกซึ้งกว่าการโน้มน้าวใจ เนื่องจากการโน้มน้าวใจเป็นเพียงการนำเสนอข้อมูลให้ผู้รับสารคล้อยตาม แต่การกระตุ้นเป็นการสร้างความรู้สึกให้ผู้รับสารอยากลงมือทำ เช่น กระตุ้นให้ผู้ที่กำลังลดการสูบบุหรี่ ไปสู่การเลิกสูบบุหรี่แบบถาวร

6. เพื่อรณรงค์ (To Mobilize) เป็นการสื่อสารที่ต้องการให้ผู้รับสารตระหนักถึงสิ่งที่เกิดขึ้น เช่น การใช้ถุงพลาสติกเป็นการทำลายสิ่งแวดล้อม ชี้ให้เห็นถึงผลเสียจากนั้นทำการเชิญชวนให้เลิกใช้ถุงพลาสติก หันมาใช้ถุงผ้าแทน จึงเป็นการสื่อสารเพื่อการรณรงค์นั่นเอง

จากการทบทวนแนวคิดการสื่อสารที่กล่าวมาแล้ว สรุปได้ว่า การสื่อสารเป็นกระบวนการอย่างหนึ่ง ที่ผู้ส่งสารและผู้รับสารสามารถส่งข้อมูล ในรูปแบบของข้อความ รูปภาพ เสียง เพื่อสร้างการรับรู้ ความความเข้าใจให้เกิดขึ้นตรงกัน โดยการศึกษาในครั้งนี้ คณะวิจัยนำแนวคิดเกี่ยวกับการสื่อสาร มาเป็นกรอบในการอธิบายกระบวนการสื่อสารจากพิพิธภัณฑการเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ผ่านสื่อและกิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดขึ้น ไปสู่ผู้รับสารในที่นี้คือ ผู้รับบริการที่มาเข้าชมพิพิธภัณฑการเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ว่ากระบวนการสื่อสารมีผลต่อความพึงพอใจของผู้รับสารอย่างไร มีปัญหาหรืออุปสรรคหรือไม่ เพื่อจะได้นำมาพัฒนากลยุทธ์การให้บริการหรือการกำหนดสื่อ หรือรูปแบบการสื่อสารให้ตอบสนองความต้องการและเข้าถึงกลุ่มผู้รับบริการมากยิ่งขึ้น

2.3 แนวคิดสื่อสังคมออนไลน์

ในยุคปัจจุบันที่สื่อมีการเปลี่ยนแปลง กล่าวคือ จากสื่อดั้งเดิมที่เน้นการสื่อสารผ่านสื่อมวลชน ได้ก้าวผ่านเข้าสู่ยุคของโซเชียลมีเดีย (Social Media) ที่เน้นการสื่อสารในระบบออนไลน์เพิ่มมากขึ้น อย่างเห็นได้ชัดเจน การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนครั้งยิ่งใหญ่ในกระบวนการสื่อสารสืบเนื่องจากพฤติกรรมของประชาชนที่เปลี่ยนไป โดยเฉพาะพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร พฤติกรรมการใช้สื่อ องค์กรต่าง ๆ ต้องมีการปรับตัวเพื่อให้สามารถสื่อสารเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้อย่างชัดเจน โดยพิพิธภัณฑการเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ เป็นอีกองค์กรที่มีการพัฒนาการสื่อสารไปยังผู้รับบริการ โดยเพิ่มการสื่อสารผ่านสื่อสังคมออนไลน์มากยิ่งขึ้น ด้วยเหตุนี้ คณะวิจัยจึงนำแนวคิดเกี่ยวกับสื่อสังคมออนไลน์มาเป็นกรอบการวิจัยเพื่อให้สามารถอธิบายกระบวนการสื่อสารได้ชัดเจนยิ่งขึ้น ดังนี้

ความหมายของสื่อสังคมออนไลน์

สื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) เป็นการผสมคำระหว่าง คำว่า Social คือ สังคม ซึ่งหมายถึง สังคมออนไลน์ และคำว่า Media คือ สื่อ ซึ่งหมายถึง เนื้อหา เรื่องราว บทความ วิดีโอ เพลง และรูปภาพ เป็นต้น ดังนั้น สื่อสังคมออนไลน์หมายถึง สื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่เป็นเครื่องปฏิบัติการทางสังคม เพื่อใช้ในการติดต่อสื่อสารและแบ่งปันข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ระหว่างกันผ่านทางระบบอินเทอร์เน็ต

สื่อสังคมออนไลน์ เกิดขึ้นจาก 2 แนวความคิด ได้แก่ Web 2.0 และ User Generated Content กล่าวคือ Web 2.0 เป็นวิธีการที่ผู้พัฒนาซอฟต์แวร์และผู้ใช้มีการใช้ประโยชน์จากอินเทอร์เน็ต ซึ่งเป็นที่ที่เนื้อหาและรูปแบบการใช้งานต่าง ๆ ถูกสร้างขึ้นและเผยแพร่โดยคนใดคนหนึ่ง ในขณะที่สามารถปรับเปลี่ยนรูปแบบโดยผู้ใช้งานจำนวนมากจากการเข้าร่วมซึ่งมีอยู่ตลอดเวลา ในขณะที่

UGC หมายถึง ผู้ใช้เป็นผู้สร้างสื่อเนื้อหาขึ้นเอง ซึ่งมีรูปแบบที่หลากหลาย และเผยแพร่ลงในพื้นที่สาธารณะ โดยสรุปแล้ว สื่อสังคมออนไลน์ คือ กลุ่มของรูปแบบการใช้ต่าง ๆ ที่อยู่บนอินเทอร์เน็ต ซึ่งสามารถสร้างขึ้นบนฐานของเทคโนโลยีและความคิดของ Web 2.0 และยอมให้มีการเปลี่ยนแปลงสร้างรูปแบบต่าง ๆ จากผู้ใช้ (พศิน ปิตินฤทธิ, 2552 อ้างถึงใน ภัทรสร หัวใจฉ่ำ, 2562)

Safko (2012 อ้างถึงใน ภาณุวัฒน์ บุหงาแดง, 2562) ได้ให้คำนิยามว่า สื่อสังคมออนไลน์นั้น อ้างถึงกิจกรรม การปฏิบัติ ตลอดจนพฤติกรรม ในหมู่ของกลุ่มผู้ใช้งานบนโลกออนไลน์ผ่านการเผยแพร่ข้อมูล ความรู้ และความคิดเห็นต่าง ๆ ผ่านรูปแบบของการสื่อสารสองทาง

ลักษณะของสื่อสังคมออนไลน์ (อัจฉริยา ทุงแจ้ง, 2560)

1. แพร่กระจายด้วยปฏิสัมพันธ์เชิงสังคม การแพร่กระจายของสื่อสังคมออนไลน์ทำได้ง่าย โดยแบ่งปันเนื้อหาซึ่งอาจอยู่ในรูปของภาพ เสียง หรือวิดีโอจากใครก็ได้ส่งผลให้เรื่องราวในปัจจุบันกลายเป็นเรื่อง Talk of the town ได้ง่ายขึ้น
2. มีผู้เข้าร่วมการสนทนาได้หลายคน (Many-to-many) จากการเปลี่ยนแปลงการแพร่กระจายข่าวสารของสื่อ กล่าวคือ เดิมสื่อแพร่กระจายข่าวสารแบบทางเดียว (One-to-many) เปลี่ยนเป็นการแพร่กระจายข่าวสารได้หลายคน ส่งผลให้การสนทนาหนึ่ง ๆ มีผู้เข้าร่วมพูดคุยในเรื่องที่สนใจร่วมกันหลายคน ไม่ว่าจะเป็นแก้ไข วิพากษ์วิจารณ์ และแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม
3. เปลี่ยนผู้บริโภคเนื้อหาเป็นผู้ผลิตคอนเทนต์ เนื่องจากสื่อสังคมออนไลน์เน้นผู้ใช้เป็นทั้งผู้ส่งสารและผู้รับสาร ทำให้ใคร ๆ สามารถผลิตคอนเทนต์และกระจายไปยังผู้อื่นได้อย่างเสรี

ประเภทของสื่อสังคมออนไลน์ (อัจฉริยา ทุงแจ้ง, 2560)

สื่อสังคมออนไลน์สามารถแบ่งได้หลากหลายประเภท ขึ้นอยู่กับลักษณะการนำไปใช้ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. Blog เกิดจากการย่อคำ Weblog ซึ่งมาจาก Web และ Log คือ ระบบจัดการเนื้อหาที่ผู้เขียนบล็อกสามารถเผยแพร่และแบ่งปันข้อมูล ข่าวสาร ข้อคิดเห็น และบทความส่วนตัวให้กับบุคคลอื่นได้ โดยมีการเรียงลำดับเนื้อหาจากใหม่ไปเก่า ผู้เขียนและผู้อ่านมีลักษณะการสื่อสารแบบเป็นกันเองผ่านการแสดงความคิดเห็น ทั้งนี้ใคร ๆ ก็สามารถเผยแพร่เนื้อหาผ่านการเขียนได้อย่างเสรี
2. Microblog บล็อกที่จำกัดขนาดการโพสต์ (Post) ข้อความในแต่ละครั้งไม่เกิน 140 ตัวอักษร เพื่อให้ง่ายต่อการอ่าน ตัวอย่าง Microblog ได้แก่ Twitter ซึ่งได้รับความนิยมทั้งจากบุคคลทั่วไปและองค์กรต่าง ๆ อย่างมากในปัจจุบัน นิยมใช้เพื่อแจ้งข่าวสารหรือแสดงสถานะว่ากำลังคิดสิ่งใดอยู่แก่เพื่อน ๆ ในสื่อสังคมออนไลน์
3. Social Networking เครือข่ายสังคมออนไลน์ที่เชื่อมต่อระหว่างบุคคลหรือกลุ่มบุคคลผ่านการแลกเปลี่ยนและแบ่งปันข้อมูลข่าวสารระหว่างกันก่อให้เกิดกลุ่มสังคม จะเห็นว่า Social Networking เป็นเว็บไซต์ที่ผู้คนสามารถติดต่อสื่อสารกับบุคคลอื่นได้ ลักษณะเด่นของ Social

Networking ประกอบด้วย โปรไฟล์ (Profiles) แสดงข้อมูลส่วนตัวของเจ้าของบัญชี การเชื่อมต่อ (Connecting) เพื่อสร้างเพื่อน และ การส่งข้อความ (Messaging) ทั้งข้อความส่วนตัวและข้อความสาธารณะ นักการตลาดนิยมใช้ Social Networking เป็นเครื่องมือทางการตลาดด้วยการสร้าง Page หรือ Group เพื่อ สร้างปฏิสัมพันธ์กับลูกค้า ตัวอย่าง Social Networking ที่ใช้กันอย่างแพร่หลาย ได้แก่ Facebook MySpace และ LinkedIn

4. Photo Sharing เว็บไซต์เกี่ยวกับการแบ่งปันรูปภาพ ผู้ใช้บริการสามารถฝากรูปภาพ โดย อัปโหลดและดาวน์โหลดรูปภาพมาใช้งานได้ ตลอดจนสามารถใช้เป็นพื้นที่สำหรับขายภาพที่ตนเอง นำเข้าไปฝากได้ ตัวอย่าง Photo Sharing ที่ใช้กันอย่างแพร่หลาย ได้แก่ Flickr และ Photobucket

5. Online Video เว็บไซต์ให้บริการวิดีโอออนไลน์โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย เนื้อหาที่น่าสนใจไม่ ถูกจำกัด โดยผังรายการที่ตายตัวประกอบกับไม่มีโฆษณาขึ้น ผู้ใช้บริการจึงสามารถเลือกชมตามความต้องการได้อย่างต่อเนื่องและสามารถเชื่อมโยงไปยังเว็บไซต์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องได้ ตัวอย่าง Online Video ที่ใช้กันอย่างแพร่หลาย ได้แก่ Youtube Yahoo และ MSN

6. Wikis เว็บไซต์ที่มีลักษณะเป็นแหล่งข้อมูลและความรู้ ผู้เขียนส่วนใหญ่มักเป็นนักวิชาการ หรือผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านต่าง ๆ อาทิ เศรษฐกิจ สังคม การเมือง และวัฒนธรรม ฯลฯ อีกทั้ง ผู้ใช้บริการสามารถเขียนและแก้ไขข้อมูลได้อย่างอิสระ ตัวอย่าง Wikis ที่ใช้กันอย่างแพร่หลาย ได้แก่ Wikipedia DiggZy และ Google Earth

7. Virtual Worlds การติดต่อสื่อสารจะมีลักษณะเป็นโลกเสมือนจริง โดยสร้างโลก จินตนาการจากการจำลองชีวิตส่วนหนึ่งลงไป ผู้ใช้บริการเสียค่าใช้จ่ายในการซื้อพื้นที่เพื่อใช้บริการ นำเสนอเรื่องราว ส่วนใหญ่จึงเป็นองค์กรหรือบริษัทธุรกิจด้านสื่อและการศึกษา ตัวอย่าง Virtual Worlds ที่ใช้กันอย่างแพร่หลาย ได้แก่ Second Life

8. Crowd Sourcing มาจากการรวมคำของ Crowd และ Outsourcing วัตถุประสงค์ของ เว็บไซต์ คือ ค้นหาคำตอบและวิธีแก้ปัญหาดังต่าง ๆ โดยขอความร่วมมือจากบุคคลในสังคมออนไลน์ซึ่ง อาจเป็นบุคคลทั่วไปหรือผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ช่วยเสนอความคิดเห็น เสนอแนะ และตรวจสอบ ข้อมูลร่วมกัน ตัวอย่าง Crowd Sourcing ที่ใช้กันอย่างแพร่หลาย ได้แก่ Idea Storm

9. Podcasting การรวมคำของ Pod ซึ่งก็คือ Personal On – Demand แปลว่า ความ ต้องการส่วนบุคคล และ Boardcasting ซึ่งก็คือ การรวมสื่อประเภทต่าง ๆ ให้อยู่ในรูปของภาพและ เสียง ดังนั้น Podcasting การนำภาพและเสียงที่บันทึกมาไว้ในเว็บไซต์ เพื่อเผยแพร่ให้บุคคลอื่นที่ สนใจสามารถดาวน์โหลดไปใช้งาน ตัวอย่าง Podcasting ที่ใช้กันอย่างแพร่หลาย ได้แก่ Wiggly Podcast และ Dual Geek Podcast

10. Discuss/Review/Opinion เป็นเว็บบอร์ด (Web board) ที่ผู้ให้บริการสามารถแสดง ความคิดเห็น เกี่ยวกับหัวข้อต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการเมือง เศรษฐกิจ และสินค้าตัวอย่าง Discuss/Review/Opinion ที่ใช้กันอย่างแพร่หลาย ได้แก่ Pantip Yahoo! Answer และ Epinions

ปัจจุบันจะเห็นได้ว่าการนำสื่อสังคมออนไลน์มาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน หรือองค์กรต่าง ๆ ได้นำมาเพื่อใช้เป็นช่องทางการติดต่อสื่อสารและประชาสัมพันธ์ข่าวสารต่าง ๆ โดยพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ได้มีการใช้สื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) ที่หลากหลาย โดยหลัก ๆ คือ เฟซบุ๊ก แฟนเพจ และยูทูป ด้วยเหตุนี้คณะวิจัยจึงนำเสนอรายละเอียดเกี่ยวกับสื่อดังกล่าว ดังนี้

เฟซบุ๊ก (Facebook)

เฟซบุ๊ก (Facebook) เป็นเว็บไซต์เครือข่ายสังคมออนไลน์ที่ได้รับการก่อตั้งโดยมาร์ค เอลเลียต ซัคเคอร์เบิร์ก (Mark Elliot Zuckerberg) ที่กำลังศึกษาอยู่ในคณะวิทยาศาสตร์คอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด พร้อมกับเพื่อนร่วมห้องที่ศึกษาอยู่ในคณะเดียวกันอีก 3 คน เฟซบุ๊กเริ่มเปิดให้บริการครั้งแรกในวันที่ 4 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 2004 โดยมีการจำกัดสมาชิกไว้เพียงกลุ่มผู้ก่อตั้ง และนักเรียนฮาร์วาร์ดเท่านั้น หลังจากนั้นถึงได้เปิดให้บริการกับมหาวิทยาลัยอื่น ๆ ในเวลาต่อมา ในวันที่ 11 กันยายน ค.ศ. 2006 ได้เปิดให้บุคคลทั่วไปที่มีอายุตั้งแต่ 13 ปีขึ้นไป และมีจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (Email) ได้ใช้บริการ ปัจจุบันเฟซบุ๊กถือเป็นเว็บไซต์รูปแบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่ได้รับความนิยมมากที่สุดในโลก (Stankov, Lazic et al., 2010 อ้างถึงใน ภทรสร หัวใจฉ่ำ, 2562)

เฟซบุ๊ก เป็นบริการบนอินเทอร์เน็ตที่จะทำให้ผู้ใช้สามารถติดต่อสื่อสารและร่วมทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งหรือหลาย ๆ กิจกรรมกับผู้ใช้งานเฟซบุ๊กคนอื่น ๆ โดยการใช้งานนั้นอาจเป็นการตั้งข้อคำถามคำตอบในเรื่องที่สนใจ การโพสต์รูป การโพสต์คลิปวิดีโอ การเขียนข้อมูลต่าง ๆ หรือการพูดคุยโต้ตอบกันแบบสด ๆ การเล่นเกมเป็นกลุ่ม และนอกจากนี้ยังสามารถร่วมกันทำกิจกรรมออนไลน์ต่าง ๆ ผ่านแอปพลิเคชันเสริม (Applications) ที่มีมากมาย ซึ่งแอปพลิเคชัน ดังกล่าวก็ได้ถูกพัฒนาให้มีความน่าสนใจอยู่เสมอ เป็นต้น ในการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social Network Service หรือ SNS) การเน้นไปที่การสร้างชุมชนออนไลน์ซึ่งผู้คนสามารถแลกเปลี่ยนแบ่งปันตามผลประโยชน์ กิจกรรม หรือความสนใจเฉพาะเรื่อง ซึ่งอาศัยระบบพื้นฐานของเว็บไซต์ที่ทำให้มีการโต้ตอบกันระหว่างผู้คน โดยแต่ละเว็บนั้นอาจมีการให้บริการที่ต่างกัน เช่น จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ กระดานข่าว เป็นต้น (พงศกร โค้วไพโรจน์, 2562)

ทั้งนี้การสื่อสารอย่างหนึ่งที่เป็นที่นิยมในเฟซบุ๊ก คือ การโพสต์คลิปวิดีโอ ซึ่งหลักการปฏิบัติที่ทำให้วิดีโอมีผลตอบรับที่ดีบน Facebook (META ,2019) มีดังนี้

1. ความเป็นต้นฉบับ

วิดีโอที่ความเป็นต้นฉบับนั้นแสดงให้เห็นถึงความเป็นเอกลักษณ์และคุณค่าของเพจที่สร้างวิดีโอเหล่านั้นขึ้นมา โดยวิดีโอเหล่านี้จะมีความโดดเด่น มีการตัดต่ออย่างดี และมีภาพที่หาจากที่อื่นบนเฟซบุ๊ก ไม่ได้ ดังนั้นควรให้ความสำคัญกับการเผยแพร่เนื้อหาวิดีโอที่มีสัญญาณความเป็นต้นฉบับที่สุด การเพิ่มสัญญาณความเป็นต้นฉบับของเพจให้ดีขึ้น ทำได้โดยแชร์วิดีโอที่เขียนบท ถ่ายทำ ตัดต่อ และเผยแพร่ด้วยตัวเอง หรือด้วยความช่วยเหลือจากพาร์ทเนอร์ด้านโปรดักชัน

ทั้งนี้สิ่งที่อาจทำให้สัญญาณความเป็นต้นฉบับลดลง และจำกัดระดับการเผยแพร่ คือ

- โพสต์เนื้อหาที่คัดลอกมา การโพสต์เนื้อหาที่มีอยู่แล้วบนเฟซบุ๊ก หรือเคยถูกโพสต์ที่อื่นมาแล้ว หมายความว่าทางเพจไม่ได้เป็นคนสร้างเนื้อหาขึ้นขึ้นมาเอง (แต่สามารถโพสต์เนื้อหาที่สร้างเองซ้ำได้)

- การโพสต์คลิปวิดีโอจำนวนมากหรือโพสต์ซ้ำ การโพสต์วิดีโอจากแหล่งอื่นโดยไม่มีการเปลี่ยนแปลงใด ๆ และนำวิดีโอมาปะติดปะต่อกันโดยมีการเพิ่มเติมเพียงเล็กน้อย เพจของเราควรเป็นแพลตฟอร์มของตนเอง กล่าวคือ เป็นสถานที่สำหรับแสดงให้ผู้อื่นรู้ว่าเราคือใคร และมีความคิดหรือสร้างสรรค์ผลงานอย่างไร เนื้อหาบนเฟซบุ๊ก ที่สะท้อนให้เห็นถึงความเป็นของแท้ ควรมีสัญญาของความเป็นต้นฉบับสูง

2. พฤติกรรมการรับชมและองค์ประกอบของวิดีโอ

วิดีโอที่มีองค์ประกอบบางอย่างและทำให้เกิดพฤติกรรมการรับชมบางรูปแบบ อาจได้รับการเผยแพร่บนเฟซบุ๊กมากขึ้น ตัวอย่างเช่น ผู้คนดูวิดีโอของคุณจนจบหรือไม่ สัญญาณจะชัดเจนขึ้นต่อเมื่อผู้ชมแสดงกิจกรรมต่าง ๆ ที่มีส่วนร่วมกับวิดีโอของคุณมากขึ้น การทำวิดีโอให้ยาวขึ้น และทำให้ผู้ชมสนใจจนติดตามดูจนจบ การวิจัยพบว่า ผู้คนบนเฟซบุ๊ก ชื่นชอบวิดีโอที่มีระยะเวลาสั้นกว่าและมีเรื่องราวให้ติดตาม เราให้ความสำคัญกับวิดีโอที่กระตุ้นให้ผู้ชมอยากติดตามดูต่อไปเรื่อย ๆ ฉะนั้น ต้องแน่ใจว่าได้วางแผนวิดีโอตั้งแต่ฉากเปิด การดำเนินเนื้อเรื่อง ความสมดุล ความซ้ำหรือเร็ว และบทสรุป ซึ่งจะดึงดูดความสนใจของผู้ชมให้ดูจนจบ

3. ความภักดีและความตั้งใจ

หากผู้ชมกลับมาดูวิดีโอของเพจเป็นประจำ จะถือว่าเป็นสัญญาณด้านบวกที่ดีมากสำหรับการเพิ่มระดับการเผยแพร่ โดยเฉพาะเมื่อเราเห็นว่าผู้คนตั้งใจค้นหาเนื้อหา หรือค้นหาในปลายทางที่เน้นเนื้อหาวิดีโอ เช่น Facebook Watch หรือบนเพจโดยตรง ซึ่งสามารถกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมเหล่านี้สำหรับวิดีโอได้ ดังนี้

- ปรับเนื้อหาให้เหมาะสมกับการค้นหาบนเฟซบุ๊ก เช่น ระบุชื่อวิดีโอและเขียนรายละเอียดให้ชัดเจนลงในโพสต์ รวมไปถึงใช้แท็กที่เกี่ยวข้องสองถึงสามแท็ก การทำเช่นนี้ช่วยให้เนื้อหาปรากฏต่อผู้ชมจำนวนมากขึ้น ทั้งในผลการค้นหาและในส่วนวิดีโอที่แนะนำซึ่งเรานำเสนอต่อผู้ชมผ่านฟีดข่าวและใน Facebook Watch

- เผยแพร่เนื้อหาพิเศษ (เช่น วิดีโอถ่ายทอดสด รูปภาพ หรือข้อความ) สลับกับการเผยแพร่วิดีโอที่มีความยาวมากกว่า เพื่อคงความสัมพันธ์กับบรรดาแฟน ๆ และเพิ่มการมีส่วนร่วม

4. การมีส่วนร่วม

การให้ความสำคัญกับเนื้อหาที่จุดประเด็นการสนทนาและทำให้เกิดการโต้ตอบกันระหว่างบุคคลจริงอย่างมีความหมาย โดยจะเพิ่มระดับการเผยแพร่ให้กับวิดีโอที่จูงใจให้เกิดการโต้ตอบกันระหว่างเพื่อนหรือผู้อื่น ซึ่งการกระทำดังกล่าวจะช่วยดังนี้

- จูงใจให้ผู้คนแสดงความคิดเห็นที่มีความหมาย มีการถามตอบกลับไปมาอย่างให้เกียรติซึ่งกันและกัน โดยจะต้องไม่ใช่การแสดงความเห็นในเชิงสแปมหรือไม่สมควร

- มีผู้คนแชร์ให้ด้วยความชื่นชอบ การแชร์ คือหนึ่งในเครื่องมือที่ดีที่สุดสำหรับการเผยแพร่แบบออร์แกนิกบน เฟซบุ๊ก
- มีส่วนร่วมกับผู้คนตลอด จำนวนการกดถูกใจและการแสดงความรู้สึกเพื่อพิจารณาว่าเนื้อหาใดควรได้รับการเพิ่มระดับการเผยแพร่เช่นกัน การมีปฏิสัมพันธ์เหล่านี้ควรเกิดขึ้นโดยธรรมชาติ ไม่ได้เกิดผ่านการหลอกล่อให้มีส่วนร่วม

Facebook live

การถ่ายทอดสด (Facebook live) เป็นคุณสมบัติหนึ่งที่สามารถทำการ “ถ่ายทอดสด” เรื่องราวต่าง ๆ ผ่านทางเฟซบุ๊กโดยผู้ที่เป็นเพื่อนของผู้ใช้งาน หรือ ผู้ที่ติดตามเพจสามารถร่วมชมการถ่ายทอดสดนี้ไปพร้อม ๆ กันได้ ในปัจจุบันสื่อวิดีโอออนไลน์ได้รับความนิยมมากขึ้นทั้งในต่างประเทศและในประเทศไทย การถ่ายทอดเพื่อการทำการตลาดช่วยให้แฟนเพจของแบรนด์ต่าง ๆ ธุรกิจ สามารถแชร์และแบ่งปันในรูปแบบผ่านการถ่ายทอดสดได้ง่าย ๆ และเป็นเครื่องมือสำคัญตัวใหม่ที่จะทำให้ธุรกิจการตลาดมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น (ประชาชาติธุรกิจออนไลน์, 2560 อ้างถึงใน ปัญญาสุลลิตา เจริญพูล, 2561)

เทคนิคการถ่ายทอดสด เพื่อให้สามารถเข้าถึงผู้คนในจำนวนมากขึ้น) มี รูปแบบ 6 ได้แก่ (peak-goe, 2016 อ้างถึงใน ปัญญาสุลลิตา เจริญพูล, 2561)

1. การแจ้งล่วงหน้า เป็นขั้นตอนที่สำคัญประการหนึ่ง ซึ่งการประกาศล่วงหน้าว่าจะมีอะไรเกิดขึ้น ดังนั้นก่อนการถ่ายทอดสดทุกครั้ง ควรโพสต์ประกาศลงไบนหน้าไทม์ไลน์ (Timeline) หรือ เพจขายสินค้าและบริการ เพื่อแจ้งวันและเวลาที่จะทำการถ่ายทอดสดให้ผู้ติดตามได้ทราบล่วงหน้า
2. การเกริ่นนำ เพื่อหาจุดให้สนใจ เป็นข้อความที่อยู่บนหัวของการถ่ายทอดสด หรือ แคปชั่น (Caption) เป็นสิ่งที่ต้องให้ความสำคัญ ยิ่งข้อความน่าสนใจมากเท่าไรยอดคนดูก็จะมากขึ้นเท่านั้น การตั้งหัวข้อที่ดีนอกจากต้องเด่นและดึงดูดความสนใจแล้วต้องสื่อความหมายให้ชัดเจนถึงเรื่องที่มีโอกาสเกิดหรือการเปิดเผยเนื้อหาบางส่วนเพื่อเรียกน้ำย่อยให้คนอยากติดตามมากขึ้น
3. อินเทอร์เนต เปรียบเสมือนคู่มือถ้าแผ่นเกิดการกระตุกทำให้คนดูเสียอารมณ์ เช่นเดียวกับการถ่ายทอดสด เนื้อเรื่องต้องไหลลื่น มีบทพูดที่ดีเป็นธรรมชาติ ดังนั้นอินเทอร์เนตที่ใช้เป็นปัจจัยสำคัญ หากการถ่ายทอดสดได้สักระยะแล้วเกิดการกระตุก หรืออินเทอร์เนตหลุดต้องหยุดการถ่ายทอดสดกะทันหันจะทำให้คนดูไม่ประทับใจ และทำให้ไม่อยากจะติดตามต่อ
4. การคุยเพื่อให้ดูเป็นคนพิเศษ เสน่ห์ของการถ่ายทอดสดที่แตกต่างจากการโพสต์วิดีโอทั่วไป คือ อ่านทุกการแสดงความคิดเห็นของผู้ชมและการตอบคำถาม หรือการแสดงความคิดเห็นกลับได้ทันที การที่ให้ความสนใจผู้ชม เรียกชื่อ หรือตอบคำถาม จะเป็นการทำให้ผู้ชมหรือผู้ติดตามการถ่ายทอดสดรู้สึกเหมือนเป็นคนพิเศษ สร้างปฏิสัมพันธ์ทำให้เกิดการสื่อสารแบบสองทาง ส่งเสริมให้คนอยากติดตามชมการถ่ายทอดสดต่อและสร้างการติดตามในครั้งต่อไป

5. กระตุ้นให้คนดูกดติดตาม เป็นการจบบายทอดสดที่มีประสิทธิภาพ กับการกระตุ้นให้คนดูนั้นกดติดตาม ข้อดีของการกดติดตามนั้นจะทำให้การถ่ายทอดสดครั้งต่อไปมีความง่ายมากขึ้นในฐานะของการสร้างคนดู เพราะเมื่อกดติดตามก็จะมีแจ้งเตือน (Notication) ขึ้นมาบอกคนที่กดติดตามเราเอาไว้ว่าเราได้เริ่มทำการถ่ายทอดสด

6. การถ่ายทอดสดอย่างสม่ำเสมอ เป็นแบบแผนที่มีควรวางตารางที่ชัดเจน เมื่อไหร่บ้างจะทำการถ่ายทอดสด ระยะห่างของการถ่ายทอดสดซึ่งไม่ควรจะนานเกิน และก็ไม่ควรจะถี่เกินไปเช่นกัน เพื่อสร้างอารมณ์อยากติดตามและไม่ทำให้ผู้ชมหรือผู้ติดตามเกิดความรำคาญกับการถ่ายทอดสดที่มากเกินไปจนจำเป็น ในครั้งแรกถ้ามีเนื้อหาดีข้อมูลน่าสนใจมีลูกเล่นในการนำเสนออาจจะได้ผลตอบรับที่ดีตามมา ดูได้จากยอดการกดไลค์ (Like) หรือยอดแชร์ (Share)

ยูทูป (YouTube)

ยูทูป (Youtube) หรือ www.youtube.com ได้ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2548 โดยบุคคลที่เป็นแกนนำสำคัญ คือ ชาร์ต เฮอร์เลย์ (Chad Hurley) เป็นผู้ก่อตั้งและประธานกรรมการบริหาร (CEO) สตีฟ เซน (Steve Chen) เป็นผู้ก่อตั้งและประธานกรรมการบริหารฝ่ายเทคโนโลยี (CTO) และ จาร์ เวด การ์ิม (Jawed Karim) เป็นผู้ก่อตั้งและที่ปรึกษา ในปี 2549 ยูทูปนั้นอยู่ในธุรกิจการดำเนินงานหรือเป็นเจ้าของ โดย กูเกิล (Google) มีสโลแกนเพื่อกระตุ้นแรงจูงใจว่า “คลื่นเสียงนี้เป็นของคุณ (Broadcast Yourself)” ยูทูปเป็นเว็บไซต์ที่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลาย จากการให้บริการวิดีโอแบบไม่มีค่าใช้จ่าย (free video sharing) และเปิดบริการเว็บไซต์ที่ผู้ใช้สามารถเข้าไปอัปโหลด (upload) เพื่อให้เห็นภาพและแลกเปลี่ยนภาพและเสียงผ่านคลิปวิดีโอ ยูทูปมีการบริการที่กว้างขวางและหลากหลาย โดยเนื้อหาการบริการจะรวมไปถึงภาพยนตร์และรายการโทรทัศน์ที่ออกอากาศในช่วงเวลาสั้น ๆ (TV clips) ซึ่งเป็นการบริการที่ดีเหมือนกับการใช้การรับส่งวิทยุโดยมีสมัครเล่น แต่เนื้อหาเช่นเดียวกันกับการรับส่งวิดีโอ (Videoblogging) โดยมีหลักการ การใช้งาน คือ เมื่อผู้ใช้สมัครเป็นผู้ใช้งาน (User) จะมีพื้นที่ส่วนตัวในการสร้างช่อง (Channel) เป็น ของตนเอง และสามารถสร้างเครือข่ายของผู้ชมวิดีโอ (Network) โดยหากผู้ชมเกิดความสนใจหรือชื่นชอบในวิดีโอของเรา ก็จะสามารถทำการกดติดตาม (Subscribe) เพื่อติดตามวิดีโอที่เรา กำลังจะอัปโหลด (Upload) ใหม่ได้เสมอ (กัลยากร ผูกวานิช, 2556 อ้างถึงใน ภทรสร หัวใจฉ่ำ, 2562)

จากการศึกษางานวิจัยของ ศตพล จันทรณรงค์ (2558 อ้างใน ประณาสี เหมเวช, 2560) ที่กล่าวว่า ยูทูป (YouTube) คือ เว็บไซต์โซเชียลมีเดีย (Social Media) ที่เป็นวิดีโอ ซึ่งมีเนื้อหาที่มีความหลากหลายไม่ว่าจะเป็นวิดีโอโฆษณา มิวสิควิดีโอ รายการโทรทัศน์ย้อนหลัง และคลิปวิดีโอจากบุคคลทั่วไป โดยคลิปวิดีโอที่เผยแพร่บนเว็บไซต์ยูทูป ส่วนมากจะเป็นคลิปวิดีโอที่ถ่ายทำ โดยประชาชนทั่วไป และอัปโหลดโดยมีการแบ่งประเภทและจัดอันดับคลิปโดยง่าย อุไรพร ชลสิริรุ่งสกุล (2555) กล่าวไว้ในหนังสือ Digital Commerce: Turn Buyers to Buyers: Turn Browsers to

Buyers ว่า “ยูทูบ” ถือเป็นเสิร์ชเอนจินที่มีผู้ใช้งานจำนวนมาก และ ยูทูบได้เปิดโอกาสให้ทุกคนสามารถสร้างยูทูบชาแนลได้ พร้อมทั้งสามารถหารายได้จากวิดีโอที่ผลิต ก่อให้เกิดความหลากหลายในเนื้อหาที่ช่วยตอบโจทย์ของกลุ่มคนรุ่นใหม่ที่ใช้เวลาอยู่กับโซเชียลมีเดียค่อนข้างมาก และดูวิดีโอออนไลน์มากกว่าทีวี ทำให้ยูทูบกลายเป็น The “Third Wave of Media” ต่อจากทีวี เน็ตเวิร์ค และ เคเบิลเน็ตเวิร์ค

ประเภทวิดีโอบนยูทูบที่ได้รับความนิยม มีเดียคิก (Mediakix, 2016 อ้างใน ประณาสี เหมเวช, 2560) ได้อธิบายความหมายของวิดีโอยอดนิยมที่มีผู้ใช้งานโซเชียลมีเดียทั่วโลกมากที่สุด 13 ประเภท ดังนี้

1. วิดีโอรีวิวลิตภัณฑ์ (Product Reviews Videos) สำหรับการรีวิวลิตภัณฑ์ ผู้ทรงอิทธิพลในยูทูบจะเป็นผู้ทำการทดลองใช้ผลิตภัณฑ์ตลอดจนนำผลลัพธ์จากการใช้ผลิตภัณฑ์หรือบริการบอกต่อผู้ติดตาม ผู้ชมวิดีโอในยูทูบส่วนใหญ่มักใช้ยูทูบในการหาข้อมูลต่าง ๆ ดังนั้น จึงทำให้วิดีโอที่เกี่ยวกับการรีวิวลิตภัณฑ์หรือบริการจะสามารถทำให้ผู้ชมเกิดการตัดสินใจตามผู้ทรงอิทธิพลได้มากขึ้น ในกูเกิล โน้ต (Google Note) บอกว่าผู้บริโภคร้อยละ 62 จะดูรีวิวลิตภัณฑ์ก่อนการตัดสินใจซื้อ และร้อยละ 52 ของผู้ซื้อสินค้ามักจะชอบซื้อสินค้าที่ได้รับการรีวิวลิตภัณฑ์

2. วิดีโอประเภทแนะนำวิธีการ (How-to Videos) โดยธรรมชาติของการเรียนรู้ วิดีโอในยูทูบจะช่วยให้ผู้ใช้สามารถเรียนรู้ทักษะพิเศษได้ เพราะเนื้อหาประเภทนี้สามารถดูได้ตลอดเวลา

3. วิดีโอประเภทไดอารี่ (Diary) วล็อก (Vlogs) หรือ วิดีโอวล็อก คือ การถ่ายทอดเรื่องราวเกี่ยวกับชีวิตประจำวัน ทุกวัน ตามวิถีชีวิตของยูทูบเบอร์ ในขณะที่ความถี่ของการลงวิดีโอวล็อกอาจจะสามารถทำได้ทุกวัน ซึ่งอาจจะเป็นการถ่ายทอดวิถีชีวิตปกติ หรือเรื่องราวที่ไม่ได้ตั้งใจให้เกิดรวมไปถึงการสร้างหัวข้อพิเศษใหม่ ๆ ในการถ่ายทอด ลักษณะจะเหมือนรายการโทรทัศน์ที่ปัจจุบันได้รับความนิยมและสามารถดึงดูดผู้ชมได้หลายล้านคน และมีการติดตามอย่างสม่ำเสมอ เพื่อรับชม "วล็อกส่วนตัว" ที่ชื่นชอบ

4. วิดีโอเกี่ยวกับเกม (Gaming Videos) ถ้าจะพูดถึงวิดีโอที่เกี่ยวกับเกมในยูทูบ จะเป็นลักษณะของความชอบแตกต่างกันตามไลฟ์สไตล์และวัฒนธรรม วิดีโอเกมจะรวมไปถึงการเล่นเกมนิเทศ เทคนิคการเล่น และการรีวิวลิตภัณฑ์การกระทำของเกมนิต่างๆ ช่องรายการยูทูบประเภทเกม ถือเป็นหนึ่งช่องที่ได้รับความนิยมเป็นอย่างมากในยูทูบ ประกอบกับยูทูบเบอร์ หรือผู้ทำวิดีโอเกี่ยวกับเกม สามารถสร้างรายได้จากการมีผู้ติดตามได้หลายล้าน และสามารถสร้างการมีส่วนร่วมของผู้บริโภคในระดับสูงมากอีกด้วย

5. วิดีโอประเภทตลก (Comedy/Skit Videos) วิดีโอตลกเป็นวิดีโออีกประเภทหนึ่งได้รับความนิยมและมีผู้สนใจรับชมเป็นจำนวนมากในยูทูบ จะเป็นการทำวิดีโอในลักษณะของการนำเสนอสร้างสรรค์เนื้อหาที่มีความสนุกสนาน

6. วิดีโอฮาลของ (Haul Videos) วิดีโอเป็นประเภทนี้จะเป็นวิดีโอที่ยูทูบเบอร์จะทำการโชว์ผลิตภัณฑ์ ส่วนใหญ่เป็นเครื่องสำอาง เสื้อผ้า หรือของใช้ภายในบ้าน หรือเป็นการโชว์ของหลังจาก

การชอปปิงก็ได้ รวมไปถึงการถูกจ้างเพื่อโฆษณาด้วย เพราะว่ายูทูบเบอร์ หรือผู้นำเสนอ จะทำการออกแบบวิธีการนำเสนอผลิตภัณฑ์ให้มีความตื่นเต้นมากขึ้น มีการให้ข้อมูลกับผู้ชมมี การใช้อ้างอิงถึงเทรนด์ กระแสความนิยม วิดีโออวดของกลายเป็นวิดีโอที่นิยมใช้กับช่องรายการ ความงาม แฟชั่น และไลฟ์สไตล์ รวมไปถึงผู้ชมมักเป็นผู้ทรงอิทธิพล หรือแบรนด์ต่าง ๆ

7. วิดีโอมีม (MEMS/TAGS Videos) การทำวิดีโอมุขซ้ำกัน โดยการหยิบเอาสิ่งที่กำลังเป็นกระแส ไม่ว่าจะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับคน สิ่งของ การ์ตูน ภาพยนตร์ หรือเรื่องบางอย่างที่แพร่กระจายอย่างรวดเร็วในสังคมอินเทอร์เน็ตมาทำเป็นวิดีโอให้กลายเป็นที่นิยมในยูทูบ อินสตาแกรม หรือเฟซบุ๊ก

8. วิดีโอประเภทให้คำปรึกษา (Favorites/Best Of) วิดีโอประเภทนี้จะแตกต่างจากวิดีโอประเภทรีวิว หรืออวดของ เพราะวิดีโอประเภทนี้จะเป็นการเลือกผลิตภัณฑ์ที่ชอบ หรือดีจริง ๆ เพื่อแบ่งปันผลิตภัณฑ์หรือบริการ ประสบการณ์การใช้ให้กับผู้ติดตามเท่านั้น หลายคนปรับเปลี่ยนสไตล์ของตนเองเพื่อให้กลายเป็นยูทูบเบอร์ หรือคนรู้จักในยูทูบ เพื่อที่จะเป็นผู้ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ ไปจนถึงการควบคุมกระบวนการตัดสินใจซื้อ เช่น อะไรที่ควรใส่ สถานที่ที่ควรไปในวันหยุด ซึ่งคำแนะนำต่าง ๆ สามารถสร้างให้ผู้ชมหรือผู้ติดตามเกิดความไว้วางใจและทำตามได้

9. วิดีโอเกี่ยวกับการศึกษา (Educational Videos) วิดีโอเกี่ยวกับการศึกษาจะเน้นการให้ข้อมูล การกระตุ้นความสนใจ รวมไปถึงวิดีโอแนวบันเทิง โดยวิดีโอเหล่านี้จะมีกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ ซึ่งอาจเป็นเด็กเล็ก หรือกลุ่มนักเรียน เนื่องจากวิดีโอเกี่ยวกับการศึกษาในยูทูบจะสามารถเก็บข้อมูลต่างๆ เช่น คำถาม คำตอบ หรือหัวข้อที่ต้องมีการอธิบาย เนื้อหาประเภทนี้จะมีผู้ใช้งานเข้าชมในจำนวนมาก และมีการใช้งานแบบซ้ำไปมา

10. วิดีโอแกะกล่องของใหม่ (Unboxing Videos) เป็นวิดีโอที่ถูกสร้างสรรค์วิธีการนำเสนอของยูทูบเบอร์แต่ละคน เพื่อสร้างให้เห็นถึงความตื่นเต้น ในขณะที่เปิดกล่องผลิตภัณฑ์ใหม่เป็นครั้งแรก โดยที่ผู้ติดตามจะรู้สึกมีประสบการณ์ร่วมกับผลิตภัณฑ์ใหม่นั้นด้วย ปัจจุบันกลายเป็นปรากฏการณ์ทางวัฒนธรรมไปแล้ว ที่วิดีโอแกะกล่องใหม่ในยูทูบจะสามารถทำให้เกิดการตัดสินใจซื้อได้อย่างรวดเร็ว และกลายเป็นช่องทางที่แบรนด์ต่าง ๆ จะสามารถสร้างการรับรู้ และความชัดเจนเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ หรือบริการใหม่ ๆ สู่กลุ่มผู้บริโภคอีกช่องทางหนึ่ง

11. วิดีโอประเภทถาม-ตอบ (Q&A Videos) วิดีโอประเภทถาม-ตอบจะสร้างให้ผู้ชมหรือผู้ติดตามได้มีส่วนร่วมในวิดีโอโดยยูทูบเบอร์จะเป็นผู้สร้างคำถามในวิดีโอ และผู้ชมหรือผู้ติดตามจะสามารถตอบคำถามของตนได้ที่ช่องใต้วิดีโอ การเข้าถึงที่ยากสำหรับผู้มีชื่อเสียงหรือดาราในยุคเดิม ๆ (Traditional Celebrities) ทำให้เข้าถึงยาก แต่ยูทูบเบอร์ในยุคปัจจุบันที่มีจำนวนผู้ติดตาม สามารถสร้างการมีส่วนร่วมกับผู้ชมและผู้ติดตามได้โดยตรง วิดีโอประเภทถาม-ตอบ จะเข้ามารองรับด้านการติดต่อสื่อสารกับกลุ่มผู้ชม ผู้ติดตามในโซเชียลมีเดียได้เป็นอย่างดี

12. วิดีโอของสะสม (Collection Videos) ในวิดีโอประเภทของสะสม ยูทูบเบอร์จะนำเสนอของสะสมที่สะสมมาเป็นเวลานานให้กับผู้ชม หรือผู้ติดตามได้ดู โดยวิดีโอประเภทของสะสมจะเน้นการนำเสนอเนื้อหาที่แสดงให้ผู้ติดตามได้เห็นถึงความชอบที่แท้จริงของยูทูบเบอร์

13. วิดีโอเล่นพิเรนทร์ (Prank Videos) วิดีโอประเภทนี้มีลักษณะคล้ายกับวิดีโอแกล้งคนในโทรทัศน์สมัยก่อน โดยวิดีโอเล่นพิเรนทร์ในยูทูบจะเน้นนำเสนอเรื่องตลก และการเล่นกับคนในสังคม โดยอาจจะเป็นการหยอกล้อเพื่อน คนในครอบครัว หรือคนที่ไม่รู้จัก วิดีโอเล่นพิเรนทร์กลายเป็นที่นิยมในปัจจุบันมียูทูบเบอร์หลายคนที่ทำวิดีโอประเภทนี้และมีผู้ติดตามจำนวนมาก โดยเนื้อหาวิดีโอเหล่านี้เน้นการเข้าถึงผู้ชมเพื่อต้องการยอดกดถูกใจ (like) และบอกต่อ (share)

จะเห็นได้ว่าสื่อสังคมออนไลน์ โดยเฉพาะเฟซบุ๊กและยูทูบตามที่กล่าวมานั้น ด้วยธรรมชาติของสื่อ และคุณลักษณะในการเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายนั้นมีความแตกต่างกัน ดังนั้น การศึกษาให้มีความเข้าใจในสื่อดังกล่าวจะทำให้สามารถวางแผนการผลิตสื่อเพื่อให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้ตรงกับวัตถุประสงค์ในการสื่อสารได้มากขึ้น คณะวิจัยจึงนำแนวคิดดังกล่าวมาเพื่อศึกษากระบวนการสื่อสารผ่านรายการ Online ของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ

2.4 แนวคิดเรื่องความเป็นจริงเสมือน (Virtual Reality)

2.4.1 ความหมายของความเป็นจริงเสมือน

“Virtual Reality” หรือ “ความเป็นจริงเสมือน” เป็นคำศัพท์ที่ถูกกล่าวถึงเมื่อประมาณ 40 ปีที่ผ่านมา ซึ่งมีการกล่าวถึงความหมายกันหลายแง่มุมสำหรับในประเทศไทยจัดว่า ความเป็นจริงเสมือนเป็นเทคโนโลยีใหม่สำหรับวงการศึกษาก่อนเพราะยังไม่มีนำมาใช้อย่างแพร่หลาย หากแต่อยู่ในระหว่างการค้นคว้าวิจัย และพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน ปี พ.ศ. 2541-2542 ได้บัญญัติศัพท์ภาษาไทยและแปลความหมายของ “Virtual Reality” ว่า “ความเป็นจริงเสมือน”

ความหมายของความเป็นจริงเสมือน (กลวัชร คล้ายนาค, 2551 อ้างถึงใน น้ำทิพย์ วิภาวิน, 2542)

ความเป็นจริงเสมือน คือ คอมพิวเตอร์เครื่องหนึ่งสร้างขึ้นเพื่อใช้งานเฉพาะอย่าง ความเสมือนจริงมีอุปกรณ์ที่ใช้ในการป้อนข้อมูล คือ คีย์บอร์ด มีหน่วยประมวลผล หรือซีพียู มีหน่วยความจำ มีอุปกรณ์แสดงผล คือ Head-Mounted Display (HMD) มีลักษณะเหมือนแว่นตา มีซอฟต์แวร์ที่ใช้กับเครื่องโดยเฉพาะ ซึ่งเหล่านี้มีอุปกรณ์เหมือนคอมพิวเตอร์และความเสมือนจริงยังมีการติดตั้งเครื่องเล่นซีดีรอมด้วย สามารถเปลี่ยนซอฟต์แวร์ได้ทันทีที่ต้องการ และมีฮาร์ดดิสก์ติดตั้งอยู่ภายในเครื่อง

กิดานันท์ มิลทอง (2543, น. 303) กล่าวว่า ความเป็นจริงเสมือนเป็นกลุ่มเทคโนโลยีเชิงโต้ตอบที่ผลักดันให้ผู้ใช้งานเกิดความรู้สึกของการเข้าร่วมภายในสิ่งแวดล้อมที่ไม่มีอยู่จริงที่สร้างขึ้นโดยคอมพิวเตอร์ พัฒนาการของความเป็นจริงเสมือนได้รับอิทธิพลมาจากแนวความคิดง่าย ๆ แต่มีอำนาจมากเกี่ยวกับการที่จะเสนอสารสนเทศอย่างไรให้ดีที่สุด นั่นคือ ถ้าผู้ออกแบบสามารถให้ประสาทสัมผัส

ของมนุษย์มีความค่อยเป็นค่อยไปในปฏิสัมพันธ์กับโลกทางกายภาพ ซึ่งเป็นสิ่งที่อยู่ล้อมรอบตัวเราแล้ว มนุษย์ก็สามารถรับรู้และเข้าใจสารสนเทศได้ง่ายขึ้น ถ้าสารสนเทศนั้นกระตุ้นการรับรู้สัมผัสของผู้รับ

กล่าวได้ว่า ความเป็นจริงเสมือน เป็นเทคโนโลยีที่ทำให้ผู้ใช้ได้มีประสบการณ์ของการเข้าร่วมในสิ่งแวดล้อมเสมือนซึ่งสร้างขึ้นโดยคอมพิวเตอร์ ซึ่งต้องใช้อุปกรณ์ในการป้อนข้อมูล และมีอุปกรณ์ในการแสดงผล เพื่อให้มนุษย์สามารถรับรู้และเข้าใจสารสนเทศได้ง่ายขึ้น

2.4.2 ประวัติและความเป็นมาของความเป็นจริงเสมือน

ความเป็นจริงเสมือนเกิดจากการวิจัยของรัฐบาลอเมริกันประมาณ 40 ปีที่ผ่านมา เพื่อการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีด้านการทหารและการจำลองในการบิน ต่อมาในระยะ พ.ศ. 2503-2512 (ค.ศ. 1960-1969) อีแวน ซูเทอร์แลนด์ (Ivan Sutherland) ได้ประดิษฐ์จอภาพสวมศีรษะ 3 มิติ รุ่นแรก อีกทั้งในระยะนั้นได้มีพัฒนาการด้านคอมพิวเตอร์กราฟิกเกิดขึ้น การใช้อุปกรณ์สวมศีรษะรวมกับคอมพิวเตอร์กราฟิก 3 มิติ ถือว่าเป็นต้นกำเนิดของเทคโนโลยีความเป็นจริงเสมือนในปัจจุบัน

ในระหว่าง พ.ศ. 2513-2532 มีการวิจัยในห้องปฏิบัติการวิจัยอวกาศ อาร์มสตรองได้พัฒนาเทคโนโลยีการจำลองการบินโดยการปรับปรุงเครื่องแสดงผลแบบสวมศีรษะให้ดีขึ้น เมื่อให้นักบินสวมใส่อุปกรณ์แล้วจะมีความรู้สึกกลมกลืนไปกับสิ่งแวดล้อมเสมือน ในระยะเดียวกันนั้นเองได้มีการวิจัยเกี่ยวกับความจริงเสมือนในมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ในสหรัฐอเมริกาเช่นกัน เช่น ที่มหาวิทยาลัยนอร์ทแคโรไลนา ได้มีการใช้เทคนิคความจริงในการสร้างจินตนาการด้านสถาปัตยกรรมและด้านการแพทย์ และที่มหาวิทยาลัยแห่งวิสคอนซินและคอนเนกติกัต ได้มีการวิจัยเกี่ยวกับ “ความจริงประดิษฐ์” (Artificial Reality) ซึ่งมีความปฏิสัมพันธ์กับโลกเสมือนจริงสามารถใช้ได้ทั้งด้านการศึกษาและการบันเทิง

ในช่วงประมาณ พ.ศ. 2531-2532 โครงการของนาซา (NASA) ได้เผยแพร่เทคโนโลยีความเป็นจริงเสมือนจริงไปโดยไม่ตั้งใจ โดยนักวิทยาศาสตร์ของนาซาได้รวมทำงานกับนักเขียนโปรแกรมและผู้ผลิตอุปกรณ์เกี่ยวกับเกมคอมพิวเตอร์ โดยนำเอาส่วนประกอบต่าง ๆ ที่มีอยู่แล้วมาประดิษฐ์รวมกันเพื่อให้ได้จอภาพสวมศีรษะที่มีราคาถูกลงและใช้ครั้งแรกโดยกองทัพอากาศ

ในปี พ.ศ. 2536 เทคโนโลยีความเป็นจริงได้แพร่หลายไปในด้านบันเทิง ในระยะต่อมา ผู้ผลิตเกมคอมพิวเตอร์ เช่น ซีกา และนินเทนโด ได้นำเทคโนโลยีความเป็นจริงมาใช้ในเกมต่าง ๆ แทนของเดิม ในขณะที่บริษัทต่าง ๆ ได้พัฒนาโดยการใช้ความจริงมาใช้ ทางสถาบันและกลุ่มนักวิจัยก็มีความพยายามในการนำความจริงในด้านต่าง ๆ เช่นกัน เช่น ด้านวิศวกรรม วิทยาศาสตร์ การแพทย์ และการฝึกอบรม (กิดานันท์ มลิทอง, 2543, น. 304-305) และผลจากการศึกษาค้นคว้าของสถาบันหลายแห่งทั่วโลกทำให้เกิดองค์ความรู้เกี่ยวกับ “ความเป็นจริงเสมือน” อย่างต่อเนื่อง ประกอบกับในปัจจุบันมีการพัฒนาอุปกรณ์ซอฟต์แวร์สำหรับสร้างความเป็นจริงเสมือนให้มีราคาถูกลงและลดความซับซ้อนของการใช้เทคโนโลยี ทำให้เทคโนโลยีความเป็นจริงเสมือนได้รับ

ความนิยมในวงการต่าง ๆ เป็นอย่างมาก ทั้งในวงการวิทยาศาสตร์ การศึกษา และวงการการศึกษา
พิพิธภัณฑ์และอุทยานประวัติศาสตร์ก็เช่นเดียวกัน

2.4.3 ระดับความเป็นจริงเสมือน

ในปี ค.ศ. 1996 คอลอสกี (Kalawsky, 1996) ได้แบ่งระดับความเป็นจริงเสมือน ตาม
วิธีการใช้และหลักการทำงานของอุปกรณ์เทคโนโลยีที่ต่างกันไว้ ดังนี้

1. ระบบสัมผัสเต็มรูปแบบ (Fully- Immersive Virtual Reality) เป็นต้นแบบของระบบ
ความเป็นจริงเสมือนที่เกิดขึ้นในยุคแรกและยังได้รับความนิยมตลอดมาจนกระทั่งปัจจุบัน เป็นระบบ
ที่ผู้ใช้สามารถรับรู้ข้อมูลด้วยประสาทสัมผัสอย่างเต็มรูปแบบโดยผ่านอุปกรณ์คอมพิวเตอร์เสริมพิเศษ
เป็นตัวช่วยรับสัมผัสนั้น เช่น การไต่กลิ่น จับตอสิ่งของ ไดยีนเสียงต่าง ๆ รอบตัว สามารถเคลื่อนที่
เสมือนว่ากำลังเดินอยู่ในสถานที่นั้นจริงด้วยตนเอง โดยการสัมผัสดังกล่าวนี้ต้องอาศัยวัสดุและ
อุปกรณ์คอมพิวเตอร์เป็นตัวช่วยรับสัมผัสและสร้างภาพ 3 มิติ โดยอุปกรณ์ในส่วนการแสดงผลข้อมูล
(Output Devices) ได้แก่

- จอภาพสวมศีรษะ (Head-Mounted Display: HMD) ประกอบด้วยแว่นตาที่บรรจุ
มอนิเตอร์ขนาดเล็ก ทำด้วยกระจก 3 มิติ (Stereoscopic Glasses) และมีหูฟังเพื่อให้ผู้ใช้สามารถได้
ยินเสียงรอบทิศทาง และมองเห็นสิ่งที่เป็นามธรรม หรือสิ่งประดิษฐ์ในลักษณะ 3 มิติ ในสิ่งแวดล้อม
นั้นได้ (กลวัชร คล้ายนาค, 2551, น. 11)

- บูม (Binocular Omni-Orientation Monitor: BOOM) คืออุปกรณ์กล้องมองภาพ
3 มิติ มีขาตั้งที่ช่วยกำหนดทิศทางของการมองของผู้ใช้ และมีมอนิเตอร์เล็ก ๆ และเลนส์ตา 2 ข้างอยู่ใน
กล่องเชื่อมต่อสัญญาณคอมพิวเตอร์คล้ายจอภาพสวมศีรษะ และมีคันโยกซึ่งผู้ใช้สามารถเปลี่ยน
มุมมองหรือเคลื่อนที่ในสิ่งแวดล้อมเสมือนโดยการโยกคันโยก

- เคฟว์ (Cave Automatic Virtual Environment : CAVE) เป็นระบบสร้างภาพลวงตา
3 มิติเสมือนจริง โดยมีการติดตั้งจอมอนิเตอร์รอบทิศทางในห้องสี่เหลี่ยมทรงลูกบาศก์ โดยติดตั้ง
จอมอนิเตอร์ขนาดเท่าผนังทุกด้านและพื้นห้อง เมื่อผู้ใช้สวมอุปกรณ์แว่นตามสร้างภาพน้ำหนักเบา จะ
ทำให้รู้สึกว่กำลังเดินในสถานที่เสมือนจริง

- แว่นตามองภาพ 3 มิติ (Shutter Glasses) เป็นแว่นที่มีเลนส์เป็นมอนิเตอร์ขนาดเล็กที่
ตาทั้ง 2 ข้าง สามารถแสดงผล 3 มิติ เพื่อลวงตาให้ผู้ใช้เห็นว่กำลังยืนในสถานที่นั้น ๆ และมองไป
รอบ ๆ เพื่อรับรู้ถึงกลิ่นของภาพ และเดินสำรวจได้

อุปกรณ์ในส่วนของการนำเข้าข้อมูล (Input Devices) ได้แก่ ถุงมือรับสัมผัส (Sensor Glove)
เป็นถุงมือที่มีเส้นใยนำแสงเป็นแนวตามนิ้วและข้อมือ เพื่อเป็นเครื่องรับรู้การเคลื่อนที่และส่งสัญญาณ
ไปยังคอมพิวเตอร์ เมื่อสวมถุงมือแล้วจะสามารถเข้าถึงสิ่งแวดล้อม และรับรู้ถึงวัตถุที่เป็นภาพลวงตาที่
ถูกสร้างขึ้นได้

2. ระบบรับสัมผัสบางส่วนหรือกึ่งรับสัมผัส (Semi-Immersive VR) เป็นระบบที่ถูกพัฒนาอุปกรณ์ในรุ่นต่อมา มีหลักการทำงานคล้ายกับรุ่นระบบรับสัมผัสเต็มรูปแบบ แต่มีการพัฒนาระบบจอภาพให้มื้มกว้างออกไป (wide angle display) ส่งสัญญาณที่เป็นความถี่สูง แสดงผลความละเอียดของภาพ 1000 ถึง 3000 เส้น ซึ่งแสดงภาพได้ละเอียดกว่าจอภาพสวมศีรษะ (Head-Mounted Display: HMD) แตกต่างตรงที่ระบบนี้เป็นการเล่นในส่วนอุปกรณ์แสดงผล

โดยอุปกรณ์ในส่วนการแสดงผลข้อมูล ได้แก่

- จอภาพมอนิเตอร์ขนาดใหญ่ (A Large Screen Monitor)
- ระบบจอภาพฉายโทรทัศน์ขนาดใหญ่ (A Large Screen Television Projector)
- ระบบจอภาพฉายโทรทัศน์ขนาดขยายหลายเท่า (Multiple Television Projection

System)

อุปกรณ์ในส่วนข้อมูลนำเข้า ได้แก่

- คันโยกควบคุมการเคลื่อนที่ของภาพ 3 มิติ
- อุปกรณ์ควบคุมการเคลื่อนที่ในสิ่งแวดล้อม 2 มิติ

3. ระบบความเป็นจริงเสมือนผานหน้าจอ (Non immersive VR หรือ Desktop VR) ต่อมาได้รับความนิยมและมีการพัฒนามาใช้ในวงการต่าง ๆ มากขึ้น เนื่องจากระบบระบบรับสัมผัสเต็มรูปแบบ (Immersive VR) ต้องใช้อุปกรณ์เสริมที่มีราคาแพงและขนาดใหญ่ จึงมีการพัฒนาทางด้านซอฟต์แวร์แทนเพื่อลดการใช้อุปกรณ์เสริมลงให้เหลือเพียงการทำงานบนจอคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคลเท่านั้น ซึ่งเป็นการสร้างภาพด้วยคอมพิวเตอร์กราฟระบบมัลติมีเดีย ประมวลผลด้วยภาษาคอมพิวเตอร์ และแสดงที่ หน้าจอมอนิเตอร์ มีหลักการทำงานโดยให้ผู้ใช้ นั่งอยู่ที่ หน้าจอมอนิเตอร์ แล้วจะสามารถควบคุมทิศทางการเคลื่อนที่เสมือนว่าไดเคลื่อนที่อยู่ในสถานที่นั้นจริง ซึ่งผู้ใช้จะต้องใช้จินตนาการสูงกว่าประเภทแรก เพราะความเป็นจริงเสมือนประเภทนี้เป็นารรับสัมผัสด้วยการดูภาพผ่านมอนิเตอร์และควบคุมการเคลื่อนที่ด้วยมือบังคับอุปกรณ์เพื่อเปลี่ยนมุมมองเท่านั้น (กลวัชร คล้ายนาค, 2551)

โดยอุปกรณ์ในส่วนการแสดงผลข้อมูล ได้แก่

- จอมอนิเตอร์แสดงผล (Monitors)

อุปกรณ์ในส่วนข้อมูลนำเข้า ได้แก่

- คีย์บอร์ด (Keyboard)
- เมาส์ (Mouse)
- แท้ร็กบอล (Trackball)
- จอยสติ๊ก (Joystick)
- ปากกาดิจิตอล (Digital Pen)

- Software เช่น Superscape, VRML, CAD รวมถึง Browsers สำหรับประมวลผล ซึ่งเป็นส่วนที่ผู้ใช้ ใช้งานสัมผัสและใช้ควบคุมการเคลื่อนที่ในสิ่งแวดล้อมเสมือน (Vladimir, 2000 อ้างถึงใน กลวัชร คล้ายนาค, 2551)

2.4.4 ความจริงเสมือนเพื่อการศึกษา

ในวงการศึกษา นั้น การสร้างจินตนาการเป็นวิธีการในการเสนอข้อมูลและมโนทัศน์แก่ผู้เรียน เพื่อช่วยให้เกิดความเข้าใจและการปรับตัวให้เข้าได้ในสังคม จึงมีการใช้สื่อการสอนประเภทหนังสือ ภาพและโสตทัศนวัสดุ และในปัจจุบันได้มีการนำเทคโนโลยีความจริงมาใช้เพื่อเพิ่มประสบการณ์ด้านนี้แก่ผู้เรียนด้วย

นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2531 เป็นต้นมาที่มีการนำความจริงมาใช้ในการศึกษาและ ออกแบบนั้น นักวิจัยได้คาดการณ์ว่าจะสามารถนำความจริงมาใช้ในการศึกษาได้ โดยใช้ในการ สอนคณิตศาสตร์หรือวิศวกรรมศาสตร์ไม่จำเป็นต้องคร่ำเคร่งอยู่กับ หนังสือตำราหรือการคำนวณแต่ เพียงอย่างเดียวอีกต่อไป นอกจากนี้ด้วยเทคโนโลยีความเป็นจริงเสมือนจะทำให้สารานุกรมกลายเป็น พหิพริทัศน์เสมือนที่เราสามารถท่องเที่ยวอยู่ภายในสถานที่นั้นได้อย่างสนุกสนาน

2.4.5 ภาพกับการเรียนการสอน (Image with Learning)

ภาพเป็นสื่อวัสดุที่สามารถมองเห็นด้วยตา ซึ่งเป็นประสาทสัมผัสที่มนุษย์สามารถรับรู้ได้มาก ประมาณร้อยละ 80 เมื่อเทียบกับประสาทสัมผัสอื่น ๆ ภาพจึงเป็นสิ่งสำคัญในฐานะสื่อที่อำนวยความสะดวก การเรียนรู้เป็นอย่างมาก (Groppe, 1966) และเป็นสื่อการเรียนการสอนที่มีคุณค่า โดย สามารถจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนได้ใกล้เคียงกับประสบการณ์ตรง สามารถนำเสนอสิ่งที่ ผู้เรียนไม่เคยพบเห็นหรืออยู่ห่างไกลมาใหญ่ได้ ผู้เรียนจึงเกิดการเรียนรู้ได้ง่าย

รูปภาพจึงเป็นสื่อการสอนที่เป็นสากล เนื่องจากสามารถดูภาพและเข้าใจความหมายจากภาพ ได้ ดังนั้นจึงมีการนำสื่อการสอนประเภทรูปภาพมาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนอย่างกว้างขวาง ใน การนำรูปภาพมาใช้ในระบบการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพขึ้นกับตัวแปรอื่น ๆ เช่น สถานภาพ ประสบการณ์เดิมของผู้เรียนและภูมิหลังทางวัฒนธรรมและสังคม

2.4.6 ภาพเสมือนจริง (Image based Environment)

ขอบเขตที่จำกัดของรูปภาพ คือ การเสนอมุมมองเพียงด้านเดียวและเป็นภาพนิ่ง ซึ่งผู้เรียนไม่สามารถมีปฏิสัมพันธ์โต้ตอบกับภาพได้ การนำภาพที่มีลักษณะเสมือนจริงมาใช้ในการนำเสนอภาพทำให้ เราสามารถเคลื่อนย้ายมุมมอง และเดินไปรอบบริเวณสถานที่และวัตถุต่าง ๆ ได้

ในปัจจุบันมีการใช้เทคโนโลยีในการสร้างสภาพแวดล้อมความจริงเสมือนเกิดขึ้น ซึ่งเรียกว่า VR โดยวิธีการใช้กล้องถ่ายรูปดิจิตอลถ่ายภาพจำนวนมากในทิศทางทั้งหมดจากจุดเดียวกัน จากนั้นขอ

ฟแวร์ VR จะผสมผสานภาพถ่ายเข้าด้วยกันอย่างรวดเร็ว เพื่อให้ได้ฉาก 360 องศา เมื่อมีการใช้อุปกรณ์คอมพิวเตอร์เลื่อนภาพ มุมมองรอบด้านจะเปลี่ยนไป และสามารถเปลี่ยนมุมมองด้านบนด้านล่างได้ด้วย รวากับบุคคลกำลังเดินตรงไปจุดศูนย์กลางของจอ โดยฉากเสมือนจริงเกิดจากภาพถ่ายจริง ๆ ที่เรียงซ้อนกันเป็นมุมมอง 360 องศา ซึ่งชนิดของภาพเสมือนจริงสามารถแบ่งได้ดังนี้

1. ภาพพาโนรามาเสมือน (Interactive Panorama) ในปัจจุบันสามารถสร้างภาพพาโนรามาได้โดยใช้ซอฟต์แวร์สร้างภาพด้วยการต่อภาพเข้าด้วยกัน รวมถึงกล้องดิจิทัลในปัจจุบันจะมีโปรแกรมในการสร้างภาพพาโนรามาไว้ด้วย นอกจากนี้โปรแกรมยังสามารถสร้างภาพพาโนรามาเสมือนเพื่อนำเสนอบนคอมพิวเตอร์ได้ โดยจะแสดงภาพพาโนรามาและเครื่องมือต่าง ๆ ที่ใช้ในการชมภาพ เช่น ปุ่มเลื่อนภาพไปทางซ้าย ปุ่มเลื่อนภาพไปทางขวา นอกจากนี้ผู้ชมสามารถมีปฏิสัมพันธ์โต้ตอบกับภาพได้ โดยภาพพาโนรามาเสมือนจะมีจุดสังเกตจะอยู่ตรงกลางภาพโดยที่ผู้ชมสามารถดูภาพสถานที่สิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ใดรอบตัว 360 องศา

2. วัตถุเสมือน (Interactive Object Movie) ผู้ชมสามารถมองวัตถุใดในมุมมองหรือจุดสังเกตที่แตกต่างกัน โดยมีวัตถุอยู่ตรงกลางและผู้ชมสามารถเคลื่อนที่ไปรอบ ๆ วัตถุนั้นได้ วัตถุที่นำมาสร้างอาจจะเป็นสิ่งของเล็ก ๆ ไปจนถึงสิ่งของขนาดใหญ่ การถ่ายภาพลักษณะนี้ควรเปลี่ยนมุมหรือเคลื่อนย้ายมุมในการถ่ายภาพรอบ ๆ วัตถุนั้นทุก ๆ 10-20 องศา โดยความกลมกลืนของการหมุนวัตถุขึ้นอยู่กับจำนวนองศาที่เปลี่ยนไปในการถ่ายภาพและจำนวนภาพที่ถ่าย โดยภาพวัตถุเสมือนที่นำเสนออาจเป็นเพียงการหมุนวัตถุในแนวระนาบหรือหมุนวัตถุได้รอบทิศทาง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวัตถุและจุดประสงค์ของผู้สร้าง

2.4.7 ภาพเสมือนจริงในการศึกษา

ภาพเสมือนจริงถูกนำมาใช้ในการศึกษา ซึ่งเริ่มแรกของการพัฒนานั้นเป็นเทคโนโลยีเพื่อการทหารซึ่งจะมีประโยชน์ในการเรียนรู้เส้นทาง ประโยชน์ของความจริงเสมือนที่รู้จักกันในปัจจุบันคือเกมส์ในคอมพิวเตอร์ นอกจากนี้ภาพพาโนรามาเสมือนจริง ยังได้ถูกนำมาใช้ในการทัศนศึกษาเสมือนจริงในเว็บไซต์ด้วย

การศึกษานอกสถานที่เสมือนมีประโยชน์ดังต่อไปนี้ (Los Angeles Education Partnership, 2001)

1. ผู้เรียนสามารถไปเยือนยังสถานที่ที่เขาไม่ถึงหรือที่อยู่ห่างไกล
2. ผู้เรียนสามารถสำรวจและเรียนรู้หลาย ๆ สถานที่ได้จากชั้นเรียนหรือที่บ้าน
3. ผู้เรียนสามารถกลับไปยังสถานที่ที่ต้องการได้หลายครั้ง
4. การศึกษานอกสถานที่เสมือนไม่ต้องเผชิญกับสภาพอากาศที่ไม่เป็นใจ

การสร้างพิพิธภัณฑ์เสมือนจริง หรือแหล่งการเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์เสมือนจริงได้นำภาพพาโนรามาเสมือนในการนำเสนอพิพิธภัณฑ์ รูปภาพจะถูกสร้างขึ้นเพื่อช่วยให้ผู้เยี่ยมชมรู้สึกเหมือนกับอยู่ในสถานที่นั้นจริง ๆ มีการแสดงข้อมูลถึงนิทรรศการที่แสดงอยู่จริง โดยพิพิธภัณฑ์เป็นเหมือนผู้เตรียมข้อมูลไว้ และผู้เข้าชมเป็นเสมือนผู้สะสมข้อมูล ดังนั้นพิพิธภัณฑ์เสมือนจริงควรเตรียมข้อมูลที่ครบถ้วนในการที่จะให้ผู้เข้าชมเสาะหา ถึงแม้จะมีกลุ่มผู้เข้าชมหลายประเภท

ในสวนด้านการนำเสนอข้อมูล สกรีเวน ซีจี (Screven C.G., 2000 อ้างถึงใน กลวัชร คล้ายนาค, 2551) กล่าวว่า เนื้อหาของสวนที่นำมาแสดง องค์กร การนำเสนอต้องเตรียมข้อมูลในทางบวกสำหรับการสร้างแรงจูงใจให้คนเข้ามาชม โดยสร้างการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล สนับสนุนการให้ข้อมูลและรูปแบบการนำเสนอที่น่าสนใจ และหลีกเลี่ยงสวนที่จะให้ผลทางลบ เช่น การใส่ความคิดเห็นสวนบุคคล การทำรูปแบบที่ไม่ให้ผู้เข้าชมมีปฏิสัมพันธ์ ใช้คำศัพท์ที่ยากต่อการเข้าใจ ข้อมูลที่เยอะเกินไป ตลอดจนการนำเสนอที่สร้างความสับสนให้กับผู้ใช้

2.4.8 ความหมายของพิพิธภัณฑ์เสมือนจริง

หมายถึงพิพิธภัณฑ์ที่อยู่ในโลกดิจิทัล โดยผู้ชมสามารถเข้าชมได้โดยผ่านระบบคอมพิวเตอร์ โดยวัตถุที่จัดแสดงสามารถอยู่ในรูปแบบของภาพ 2 มิติ และ 3 มิติ โดยสามารถมองในมุมต่าง ๆ ได้

2.4.8.1 ประเภทของพิพิธภัณฑ์เสมือนจริง

โกลกอส (อารี อิมสมบัติ, 2550 อ้างถึงใน อิทธิญา อาจารย์ภา, 2556, น. 17) ได้แบ่งพิพิธภัณฑ์บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเป็น 2 ประเภท ได้แก่

1. Online Brochure มีลักษณะที่จัดเตรียมข้อมูลเกี่ยวกับพิพิธภัณฑ์ เช่น เวลาในการเปิด - ปิดพิพิธภัณฑ์ ข้อมูลต่างๆ หรือรายละเอียดของแต่ละชั้นในอาคาร
2. Web Museum เป็นพิพิธภัณฑ์ที่นำเสนอส่วนต่างๆ ที่มีอยู่จริงมาใส่ใน web มีการจัดแบ่งหัวข้อของข้อมูลสารสนเทศ และมีการนำเสนอในรูปแบบต่างๆ

ส่วน เวบนอร์ ซไวเบนซ์ (อารี อิมสมบัติ, 2550 อ้างถึงใน อิทธิญา อาจารย์ภา, 2556, น. 17) มีการแบ่งพิพิธภัณฑ์เสมือนจริงตามวัตถุประสงค์ในการสร้างพิพิธภัณฑ์ ดังนี้

1. พิพิธภัณฑ์เสมือนจริงเพื่อการเรียนรู้ คือ Website เพื่อการเรียนรู้ออนไลน์ที่สมบูรณ์ โดยไม่จำกัดจำนวนการเข้าชม มีการรองรับการเรียนรู้แบบสืบสอบ และแบบค้นพบได้
2. พิพิธภัณฑ์เสมือนจริงเพื่อการตลาด มีจุดมุ่งหมายเพื่อขับเคลื่อนด้านการตลาดของพิพิธภัณฑ์ เพื่อเพิ่มจำนวนผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์ เพื่อให้ผู้ชมรับทราบเหตุการณ์พิเศษที่จัดขึ้น รวมถึงวัตถุต่าง ๆ ที่มีในพิพิธภัณฑ์ หรืออาจมีร้านค้าออนไลน์ของพิพิธภัณฑ์

และมีการแบ่งพิพิธภัณฑ์เสมือนบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ตามความสามารถในการพัฒนาเป็นพิพิธภัณฑ์เสมือน ดังนี้ (อารี อิมสมบัติ, 2550 อ้างถึงใน อิทธิญา อาจารย์ภา, 2556, น. 17)

1. The Brochure Museum เป็น Website ที่ใช้ข้อมูลเบื้องต้นของพิพิธภัณฑ์ เช่น ชนิดของวัตถุ รายละเอียดในการติดต่อพิพิธภัณฑ์
2. The Content Museum นำเสนอวัตถุที่มีในพิพิธภัณฑ์ และแนะนำการสำรวจออนไลน์ให้ผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์เสมือน เพื่อนำเสนอข้อมูลในเบื้องต้นของวัตถุ เหมาะสำหรับผู้เชี่ยวชาญมากกว่าบุคคลทั่วไป
3. The Learning Museum มีวัตถุประสงค์ในการรองรับผู้ชมเสมือนที่มีความแตกต่างด้านอายุ ภูมิหลัง และการศึกษา มีการเพิ่มเติมในการนำเสนอข้อมูลสารสนเทศที่สร้างความสนใจของผู้เข้าชม เพื่อให้ผู้ชมกลับเข้ามาชมอีกครั้ง และผู้ชมอาจจะเข้ามาชมวัตถุในพิพิธภัณฑ์จริงในอนาคต
4. The Virtual Museum มีการเชื่อมโยงไปยังวัตถุดิจิทัลซึ่งสร้างขึ้นโดยจำลองจากวัตถุจริง

2.4.8.2 ระดับของพิพิธภัณฑ์เสมือนจริง

พิพิธภัณฑ์เสมือนจริง ควรอนุญาตให้ผู้เข้าชมสามารถเลือกระดับของพิพิธภัณฑ์ได้ โดยมีการแบ่งระดับ ดังนี้

1. รูปแบบข้อความ มีลักษณะโครงสร้างที่มีหัวข้อ มีการใช้ตัวอักษร หรือภาษาเป็นสื่อ
2. รูปแบบกราฟิก มีการแยกแผนที่ในแต่ละชั้น หรือแต่ละห้องของอาคาร หรือมีภาพเคลื่อนไหว ทั้งแบบ 2 และ 3 มิติ
3. รูปแบบของประสบการณ์เข้าถึงแบบ 3 มิติ เป็นรูปแบบที่ผู้ชมรู้สึกเหมือนได้เดินเข้าชมในพิพิธภัณฑ์ ณ สถานที่จริง โดยรับรู้ผ่านทางหน้าจอคอมพิวเตอร์ โดยเคลื่อนที่โดยการใช้นาฬิกา หรือก้านควบคุม

จากงานวิจัยเรื่องแนวทางการออกแบบพิพิธภัณฑ์เสมือนจริง ได้จำแนกประเภทของการนำชมเสมือน (Virtual Tour) ไว้ 5 ประเภท ดังนี้ (วรพจน์ ส่งเจริญ, 2554 อ้างอิงจาก Worcester Polytechnic Institute, 2006)

1. พิพิธภัณฑ์เสมือนแบบตัวอักษร (Text-based) เป็นการนำชมที่บ่งบอกถึงความรู้สึกที่ถูกต้องของพื้นที่การจัดแสดงอย่างละเอียดโดยการบรรยาย จึงเป็นการนำชมแบบเรียบง่าย ไม่มีภาพประกอบ ทำให้ใช้งบประมาณไม่มาก
2. พิพิธภัณฑ์เสมือนแบบรูปภาพ (Photo-based) เป็นการนำชมแบบมีภาพประกอบกับคำบรรยายอย่างเจาะลึก เป็นการนำชมที่ไม่ซับซ้อนในการผลิต มีเพียงรูปภาพและคำบรรยายในการจัดแสดง
3. พิพิธภัณฑ์เสมือนแบบภาพปริทัศน์ (Panaromic) การนำชมลักษณะนี้ประกอบด้วยภาพปริทัศน์ 360 องศาของนิทรรศการ เพื่อให้เกิดความรู้สึกเสมือนจริงสำหรับผู้ใช้งาน การนำชมแบบนี้อาจมีต้นทุนสูง เพราะจำเป็นต้องใช้รูปภาพคุณภาพสูง เพื่อให้แน่ใจว่ารูปภาพมีความถูกต้อง มีความกลมกลืนเมื่อประกอบเข้าด้วยกัน

4. พิพิธภัณฑ์เสมือนแบบวีดิทัศน์ (Video-based) การนำชมแบบนี้ประกอบด้วยภาพวีดิทัศน์ของพิพิธภัณฑ์ ซึ่งมีเสียงและคำบรรยายประกอบเพื่อเพิ่มประสบการณ์ของผู้ชม มีค่าใช้จ่ายสูงในการผลิต และแก้ไข เพิ่มเติมข้อมูลใหม่ลำบาก จำเป็นต้องมีการผลิตวีดิทัศน์ใหม่ทั้งหมดหากมีข้อผิดพลาด

5. พิพิธภัณฑ์เสมือนแบบเรียลไทม์ (Real-time virtual reality) เป็นการนำชมที่ผสมผสานระหว่างแบบภาพปริทัศน์และแบบวีดิทัศน์ สามารถทำให้เกิดประสบการณ์เสมือนจริงของพิพิธภัณฑ์ ผู้ชมสามารถสำรวจพิพิธภัณฑ์ได้โดยไม่ถูกจำกัดเรื่องลำดับเส้นทาง ผู้ชมได้สัมผัสประสบการณ์ 360 องศาของวัตถุที่จัดแสดง ซึ่งส่วนใหญ่ไม่สามารถเคลื่อนย้ายได้ มีการปฏิสัมพันธ์แบบเรียลไทม์ คล้ายการเล่นเกม การผลิตมีรายละเอียดมาก จึงมีค่าใช้จ่ายสูงมาก

จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่าการพัฒนาในยุคดิจิทัล พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ได้มีการพัฒนาพิพิธภัณฑ์เสมือนจริง ได้แก่ พิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา พิพิธภัณฑ์ดินดล พิพิธภัณฑ์มหัศจรรย์พันธุ์กรรม และนิทรรศการจากเส้นด้าย สู่สายผ้า เพื่อให้สามารถเผยแพร่นิทรรศการไปยังผู้ที่สนใจแต่ไม่สะดวกเข้ามาเยี่ยมชมที่พิพิธภัณฑ์ได้มีโอกาสในการเรียนรู้ โดยในการวิจัยครั้งนี้ คณะวิจัยได้ศึกษาความพึงพอใจของผู้รับบริการที่มีต่อพิพิธภัณฑ์เสมือนจริงของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการพัฒนาพิพิธภัณฑ์เสมือนจริงในอาคารอื่น ๆ ต่อไป

2.5 แนวคิดเกี่ยวกับการผลิตรายการ

ส่วนหนึ่งของการวิจัยครั้งนี้ ได้ศึกษาในส่วนของการผลิตรายการที่พิพิธภัณฑ์การเกษตร เฉลิมพระเกียรติฯ ได้สร้างสรรค์ขึ้น โดยมีรายการทั้งหมดจำนวน 6 รายการ ได้แก่ รายการเกษตร ON LINE By พิพิธภัณฑ์เกษตร รายการกิน อยู่ ดี รายการวิชาของแผ่นดิน รายการเพลินบนจอ รายการเกษตรภูธร และรายการเรื่องเล่าชาวเกษตร ในรูปแบบรายการ Online ที่เผยแพร่องค์ความรู้ด้านเกษตรให้กับผู้รับบริการทั่วประเทศ เผยแพร่ในเฟซบุ๊กแฟนเพจ และยูทูปของพิพิธภัณฑ์ การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ คณะวิจัยจึงนำแนวคิดเกี่ยวกับการผลิตรายการมาประยุกต์ใช้เพื่อเป็นกรอบทำความเข้าใจต่อกระบวนการผลิตรายการต่าง ๆ จากส่วนผู้ผลิต อันหมายถึง สำนักงานพิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) ที่ได้กำหนดเนื้อหา และรูปแบบรายการ สู่การเผยแพร่ “สาร” ไปยังผู้รับบริการ โดยคณะวิจัยได้นำแนวคิดเกี่ยวกับการผลิตรายการโทรทัศน์มาประยุกต์ใช้ โดยจะพิจารณาองค์ประกอบของการจัดรายการ ส่วนประกอบของรายการ รูปแบบการนำเสนอรายการ และกระบวนการผลิตรายการ ดังนี้

2.5.1 องค์ประกอบของการจัดรายการ

สำหรับการทำความเข้าใจเกี่ยวกับองค์ประกอบของรายการของสำนักงานพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) คณะวิจัยได้ทบทวนข้อมูลเกี่ยวกับ

องค์ประกอบของรายการโทรทัศน์มาประยุกต์ใช้เพื่อทำความเข้าใจ และเป็นกรอบในการวิเคราะห์รายการ ดังนี้

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ และนิคม ทาแดง (2536 อ้างถึงใน เสรี เรือนหล้า, 2543, น. 36-37) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบสำคัญ 6 ประการของการจัดรายการโทรทัศน์ คือ

1. วัตถุประสงค์ของรายการผู้รับผิดชอบในการจัดรายการจำเป็นต้องกำหนดวัตถุประสงค์ของรายการให้เด่นชัดว่าต้องการให้ผู้ชมเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปด้านใด ผู้จัดรายการต้องทราบประเภทและรูปแบบ

2. ประเภทและรูปแบบของรายการ จะทำให้ทราบข้อดีและข้อเสีย

3. วิธีการเสนอรายการหมายถึง การดำเนินเรื่องของรายการที่จะทำให้น่าสนใจดึงดูดผู้ชมให้ติดตามโดยมีความสัมพันธ์กับรูปแบบซึ่งมีวิธีการนำเสนอ 2 แบบ คือ

- การนำเสนอรายการแบบเรียงลำดับก่อน-หลัง (Chronological) เป็นการนำเสนอรายการแบบตรงไปตรงมา โดยเรียงลำดับตามขั้นตอน เวลา และเหตุการณ์ หรือระยะทาง

- การนำเสนอแบบผกผัน (Flash back techniques) เป็นการดำเนินเรื่องในรายการแบบไม่เรียงลำดับก่อน-หลัง โดยเริ่มต้นจากจุดหนึ่งที่มีใจจุดเริ่มต้นและไม่เรียงลำดับขั้นตอน เวลา เหตุการณ์ หรือระยะทาง

4. เนื้อหาสาระของรายการ หมายถึง ประเด็นข้อคิดทรรศนะความรู้ สึกนิกคิด เจตคติ ค่านิยม และความชำนาญที่ผู้ชมจะได้รับหลังจากชมรายการแล้วเพื่อให้ผู้ชมรู้สึกว่ “ได้” อะไรสักอย่างจากรายการ

5. วิทยุณและอารมณ์ของรายการผู้จัดรายการต้องพยายามสร้างวิทยุณหรืออารมณ์ของรายการให้เกิดขึ้นเพื่อให้รายการมีชีวิตไม่ว่จะเป็นอารมณ์ที่เต็มไปด้วยความหวานชื่นและอารมณ์มั่วหมองและอารมณ์สนใจนับเป็นองค์ประกอบที่ขาดไม่ได้ในการจัดรายการ

6. เวลาและจังหวะรายการ

- การจัดรายการต้องกำหนดช่วงเวลาและความยาวของรายการให้เหมาะสมกับเนื้อหาสาระ รูปแบบและวิธีการนำเสนอ และมีจังหวะเดินเรื่องที่เหมาะสม โทรทัศน์เกี่ยวข้องกับผู้ชมในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะเรื่องของเวลาที่กำหนดไว้ เปรียบเสมือนการอ่านหนังสือจะอ่านเวลาใดเมื่อไรอ่านเร็วอ่านช้า หรืออ่านละเอียดก็ตาม แต่ถ้าเป็นโทรทัศน์นั้น จะขึ้นอยู่กับกรนำเสนอตามบทที่เขียนไว้และดำเนินไปตามกระบวนการผลิต

- จังหวะของรายการ หมายถึง ท่วงทีลีลาช้าเร็วของรายการเดินเรื่องเพื่อให้มีความรู้สึกว่ “พอดี” ในการเสนอรายการโทรทัศน์ โดยเฉพาะวิทัศน์เพื่อการศึกษาผู้ผลิตรายการจะต้องพิถีพิถันในการเสนอรายการแก่ผู้เรียนให้กรเรียนรู้ในเนื้อหาและการเก็บวัตถุดิบประสงค้ให้มากที่สุด (คำนี้ ภายสอน, 2524 อ้างถึงใน เสรี เรือนหล้า, 2543, น. 37)

2.5.2 ส่วนประกอบของรายการ

จากการทบทวน โดยใช้การศึกษาถึงส่วนประกอบรายการโทรทัศน์เป็นพื้นฐาน จะประกอบไปด้วยส่วนประกอบที่สำคัญ 4 ส่วน (ญาณิศา ไชยศรีหา, 2557, น. 58) ได้แก่

1. ไต่เต็ลรายการ คือ ส่วนประกอบของรายการโทรทัศน์ที่ทำหน้าที่บอกชื่อรายการ อยู่ในส่วนแรกสุดก่อนนำเสนอเนื้อหารายการ ประกอบขึ้นเพื่อป้องกันข้อผิดพลาดถึงชื่อรายการแนะนำผู้ร่วมรายการและผู้ดำเนินรายการ ทักทายผู้ชม และแนะนำเนื้อหารายการ
2. ตัวอย่างรายการ คือ ส่วนประกอบของรายการโทรทัศน์ที่เสนอตัวอย่างเนื้อหาของรายการที่จะออกอากาศในครั้งนั้น ประกอบขึ้นเพื่อเป็นการแจ้งข้อมูลที่สำคัญของรายการในการออกอากาศครั้งนั้นๆ เพื่อเป็นการดึงดูดใจผู้ชมรายการ
3. อินเตอร์ลูต คือ ส่วนประกอบของรายการโทรทัศน์ที่อยู่ระหว่างเนื้อหารายการและโฆษณาหรืออยู่ระหว่างเนื้อหารายการช่วงต่อไป
4. ท้ายรายการ คือ ส่วนประกอบของรายการโทรทัศน์ที่อยู่ลำดับท้ายสุดของรายการ มีหน้าที่ในการขอบคุณผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการผลิตรายการ

2.5.3 รูปแบบการนำเสนอรายการ

รูปแบบรายการวิทยุโทรทัศน์ (Program Format) หมายถึง ลักษณะโดยรวมของรายการวิทยุโทรทัศน์ ซึ่งใช้เทคนิค วิธีการ และลีลาการนำเสนอ เพื่อถ่ายทอดเนื้อหาสาระหรือสิ่งต่าง ๆ ที่ปรากฏในรายการให้เป็นที่น่าสนใจและดึงดูดความสนใจต่อผู้ชมรายการ โดยเทคนิควิธีการและลีลาการนำเสนอจะมีลักษณะแตกต่างกันไปทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความแตกต่างในการผสมผสานองค์ประกอบในการผลิตรายการ เช่น ภาพ เสียง ผู้ดำเนินรายการ ฉาก ภาพกราฟิก ผู้ร่วมรายการ รวมไปถึงสิ่งสนับสนุนการผลิตอื่น ๆ ประกอบกับปัจจุบันสภาพสังคมและเศรษฐกิจที่มีความสลับซับซ้อน ทำให้เนื้อหาสาระ ข่าวสาร ความรู้ ความบันเทิง มีปริมาณมากและหลากหลาย ขณะเดียวกันผู้ชมรายการที่มีความต้องการที่หลากหลายและแตกต่างกันไป ด้วยหน้าที่ของสถานีและผู้จัดรายการต้องพยายามคิดค้นหาจุดลงตัวที่พอดีระหว่างเนื้อหา รูปแบบ วิธีการนำเสนอ เนื้อหาของรายการกับความต้องการของผู้ชมรายการเพื่อให้ได้รายการที่ดีมีคุณภาพและเป็นที่น่าสนใจมากที่สุด (สุภวัฒน์ สงวนงาม, 2557, น. 28) โดยการจัดแบ่งรูปแบบของรายการโทรทัศน์สามารถแบ่งออกเป็นจำนวน 19 รูปแบบ ดังนี้ (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชานิเทศศาสตร์, 2550, น. 45-49)

1. รายการข่าว (News) เป็นรายการที่เน้นการนำเสนอเหตุการณ์ความเคลื่อนไหวต่าง ๆ ในสังคมที่ต้องมีความถูกต้องแม่นยำ แต่ไม่เน้นความบันเทิง
2. รายการสารคดี (Documentary) เป็นรายการที่นำเสนอเรื่องราวที่มีข้อเท็จจริงเพียงเรื่องเดียว แต่มีการนำเสนอที่หลากหลายน่าสนใจและมีสาระความรู้

3. รายการละคร (Drama) เป็นรายการที่ให้ความบันเทิงกับผู้ชมโดยเนื้อหาไม่ต้องเป็นเรื่องจริงเสมอไปอาจจะเป็นเรื่องที่มาจากจินตนาการหรือแต่งขึ้นเองทำให้ผู้ชมได้รับความสนุกสนานในการรับชม

4. รายการเกม (Game) เป็นรายการที่จะเน้นการแข่งขันเล่นเกมภายใต้เงื่อนไขที่ทางรายการ จำกัด ภายในเวลาอันจำกัด ซึ่งผู้ชมจะมีส่วนร่วมในการเชียร์ด้วยทำให้เกิดความสนุกสนาน

5. รายการตอบคำถาม (Quiz) เป็นรายการที่มีความคล้ายคลึงกับรายการเกมแต่แตกต่างกันที่เป็นการแข่งขันที่อาศัยไหวพริบความรู้ของผู้เล่นมากกว่าการใช้ทักษะร่างกาย

6. รายการพูด (Talk Show) เป็นรายการที่เน้นการพูดผู้ดำเนินรายการจะพูดคุยกับแขกรับเชิญ

7. รายการวาไรตี้ (Variety) เป็นรายการที่มีรูปแบบที่หลากหลายผสมผสานกันโดยส่วนใหญ่จะมีองค์ประกอบเป็นดนตรีและเพลงความตลกขบขันและการสนทนากับแขกรับเชิญ

8. รายการดนตรี (Music) เป็นรายการที่มุ่งให้ความบันเทิงด้วยการบรรเลงดนตรีการขับร้องเพลง

9. รายการกีฬา (Sport) เป็นรายการที่มุ่งเน้นการแข่งขันในเกมกีฬาประเภทใดประเภทหนึ่งทั้งแบบถ่ายทอดสดและการเปิดเทปบันทึกการแข่งขัน

10. รายการถ่ายทอดสด (Live) เป็นรายการที่นำเสนอภาพเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในทันทีไปยังผู้ชมโดยตรง

11. รายการสารคดีเชิงข่าว (News Documentary) เป็นรายการที่นำเสนอข่าวมาเสนอใหม่โดยใช้รูปแบบรายการสารคดี

12. รายการวิจารณ์ข่าว (News Commentary) เป็นรายการที่นำเสนอข่าววิพากษ์วิจารณ์โดยผู้ดำเนินรายการเองหรือมุมมองของแขกรับเชิญ

13. รายการพูดคุยสนทนาเชิงวิเคราะห์ข่าว (News and Talk) เป็นรายการที่หยิบยกประเด็นข่าวที่น่าสนใจมาวิเคราะห์พูดคุยโดยมีผู้ดำเนินรายการสองคนขึ้นไปพูดคุยกัน

14. รายการสารละคร (Docu-Drama) เป็นรายการที่นำเรื่องจริงมาเสนอด้วยรูปแบบการแสดงเป็นละครมีการพูดเรื่องเช่นเดียวกับละคร

15. รายการวาไรตี้ทอล์กโชว์ (Variety Talk Show) เป็นรายการที่นำการพูดคุยมาผสมกับรายการวาไรตี้โดยพูดคุยกับแขกรับเชิญเป็นหลัก

16. รายการวาไรตี้เกมโชว์ (Variety Game Show) เป็นรายการที่นำรูปแบบเกมมาผสมกับรูปแบบวาไรตี้และเพิ่มความบันเทิงอื่น ๆ เข้าไป

17. รายการข่าวบริการ (Service) เป็นรูปแบบการบริการพื้นที่การออกอากาศของสถานีโทรทัศน์ในการนำเสนอข่าวของหน่วยงานต่าง ๆ ที่ต้องการนำเสนอไปยังประชาชน

18. รายการโฆษณา (Advertising) เป็นรายการประกาศสินค้าหรือบริการเพื่อให้คนทั่วไปรู้จักสินค้าหรือการบริการนั้น

19. รายการประชาสัมพันธ์ (Public Relation) เป็นรายการที่แสวงหาความสัมพันธ์ความร่วมมือและการสนับสนุนจากประชาชนเพื่อให้ประชาชนยอมรับให้ความร่วมมือ

2.5.4 กระบวนการผลิตรายการ

โดยทั่วไปการผลิตรายการนั้น จะประกอบไปด้วย 4 ขั้นตอน คือ (Wetzel ,1990 อ้างถึงใน พจนา สะใบบาง, 2546, น. 25) ดังนี้

1. ขั้นวางแผนก่อนการผลิตรายการ (Preproduction Planning) เป็นขั้นตอนของการวางแผน ประชุมบุคลากรฝ่ายต่าง ๆ เตรียมงานให้พร้อมก่อนการบันทึกเสียง หรือการถ่ายทำรายการ นับเป็นขั้นตอนแรกที่มีความสำคัญมาก รายละเอียดของขั้นตอนก่อนการผลิตมีดังนี้

1) วางแผนทางการผลิต ผู้ผลิตรายการ (Producer) เป็นผู้ดำเนินการประชุมทีมงานฝ่ายต่าง ๆ ที่คัดเลือกให้มาร่วมงาน โดยแจ้งให้ทราบถึงข้อมูลเบื้องต้นของรายการที่จะทำ เช่น กลุ่มเป้าหมาย รูปแบบรายการ วัตถุประสงค์ของการผลิต วันและเวลาในการออกอากาศงบประมาณในการผลิต เพื่อให้ทุกฝ่ายทำความเข้าใจให้ตรงกันแล้ววางแผนในส่วนที่ตนเองรับผิดชอบในการผลิตต่อไป

2) การเขียนบท ผู้เขียนบท (Script Writer) เป็นผู้ที่ได้รับมอบหมายงานจากผู้ผลิตรายการ โดยต้องทำความเข้าใจกับรายละเอียดของรายการให้ชัดเจนเพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการเขียนบท เช่น กลุ่มผู้รับสาร กลุ่มเป้าหมายเป็นใคร อยู่ในช่วงวัยใด ความสนใจของเขาเป็นอย่างไร รายการนั้นมีความยาวในการนำเสนอเท่าไร วัตถุประสงค์ในการผลิตรายการเป็นอย่างไร จากนั้นจึงต้องค้นคว้าหาข้อมูลเนื้อหาสาระที่จะนำเสนอให้ผู้ชม โดยต้องทำให้มีความน่าสนใจน่ารับชม รับฟัง บท (Script) ก็เป็นส่วนสำคัญของการผลิตรายการ ซึ่งการเขียนบทของสื่อโทรทัศน์จะเน้นรายละเอียดทั้งด้านภาพและเสียง

3) การเตรียมวัสดุรายการ ในส่วนของการผลิตรายการโทรทัศน์จะมีความละเอียดซับซ้อน จึงต้องแบ่งทีมงานรับผิดชอบการทำงานด้านศิลปกรรม ได้แก่ ทีมฉากและอุปกรณ์ประกอบฉาก (Set & Props) ทีมเสื้อผ้า (Costume) ทีมช่างแต่งหน้า (Make Up) และทีมกราฟิก (Graphic)

4) การประสานงาน ในทีมงานผู้ผลิตจะมีผู้ประสานงานนัดหมายการประชุม ติดตามความคืบหน้าของงาน ทำสำเนาบทแจกทีมงานทุกฝ่าย ติดตามจองห้องสตูดิโอในวันและเวลาที่กำหนด แจ้งฝ่ายเทคนิคในวันที่จะบันทึกเทป นัดหมายพิธีกร แขกรับเชิญ ผู้ดำเนินรายการและผู้เข้าร่วมรายการ โดยผู้ที่ทำหน้าที่ประสานงานจะเป็นแกนกลางในการประสานงานระหว่างทีมงานในฝ่ายต่าง ๆ ให้การทำงานเป็นไปอย่างราบรื่น ขั้นตอนนี้ประกอบไปด้วยรายละเอียดที่สำคัญ 8 ประเด็นหลัก คือ (1) การพัฒนาแนวความคิด (2) การกำหนดวัตถุประสงค์และแนวทางการผลิตรายการ (3) การวิเคราะห์กลุ่มเป้าหมาย (4) การจัดทำงบประมาณ (5) การค้นคว้าหาข้อมูล

- (6) การกำหนดวิธีในการผลิตรายการ (7) การเขียนโครงสร้างรายการและบทโทรทัศน์ และ
(8) การประชุมทีมงานผลิตรายการ

2. ขั้นเตรียมการผลิตรายการ (Setup and Rehearsal) เป็นขั้นตอนที่ประกอบด้วยการจัดเตรียม (Setup) และการซ้อม (Rehearsal) ดังนี้

1) การจัดเตรียม (Setup) ทีมงานทุกคนต้องเตรียมงานทุกอย่างให้พร้อมภายในห้องจัดรายการและห้องควบคุมห้องจัดรายการก่อนการถ่ายทำทุกครั้ง เวลาที่ใช้ในการจัดเตรียมนี้ขึ้นอยู่กับความซับซ้อนของรายการที่จะผลิตและงบประมาณที่ได้รับ ซึ่งถูกกำหนดมาในขั้นตอนที่แล้ว ทีมงานทุกคนต้องรู้จักหน้าที่ของตนเองและควบคุมดูแลซึ่งกันและกัน เพื่อให้งานประสบความสำเร็จ การจัดเตรียมประกอบไปด้วยการดำเนินการดังนี้ การจัดเตรียมฉาก การจัดเตรียมไฟ การปรับแต่งเสียง การจัดเตรียมเทปและภาพประกอบต่าง ๆ

2) การซ้อม (Rehearsal) การซ้อมเป็นขั้นตอนที่จัดเตรียมเสมือนการถ่ายทำจริง ซึ่งประกอบไปด้วย 4 ลักษณะดังนี้

(1) การซ้อมแห้ง (Dry-run) คือ การซ้อมบทพูดหรือการตอบทักกันระหว่างพิธีกร โดยไม่จำเป็นต้องพูดกับไมโครโฟนหรือซ้อมในห้องสตูดิโอ จุดประสงค์เพื่อความคุ้นเคยกับบท ซักซ้อมคิวหรือทดลองจับเวลาก่อนบันทึกเสียงจริง

(2) การซ้อมกล้อง (Camera Rehearsal) คือ การที่ผู้กำกับรายการเรียกให้ผู้ดำเนินรายการมาอยู่ในฉากที่จะถ่ายทำจริง และควบคุมการแสดงและการพูดบทต่าง ๆ อย่างใกล้ชิด พร้อมทั้งกำหนดตำแหน่งที่จะต้องยืนหรือเคลื่อนไหวร่างกาย ในขณะเดียวกัน ผู้กำกับแจ้งให้ตากล้องรับภาพหรือใช้เทคนิคการเคลื่อนกล้องตามที่ต้องการ การซ้อมกล้องจึงเป็นเหมือนการซ้อม การจับภาพของตากล้อง ให้สอดคล้องการเคลื่อนไหวและการแสดงอารมณ์ท่าทางของผู้ดำเนินรายการในขณะที่ผู้ดำเนินรายการก็รู้ว่าควรยืนอยู่ในตำแหน่งใดและหันรับเข้ากับกล้องตัวใด

(3) การซ้อมอย่างต่อเนื่อง (Run-through) เป็นการซ้อมตั้งแต่ต้นจนจบรายการอย่างต่อเนื่อง เมื่อมีข้อผิดพลาดใด ๆ เกิดขึ้น ทีมงานจะได้ตรวจสอบและดำเนินการแก้ไขให้เรียบร้อย

(4) การซ้อมเหมือนจริง (Dress Rehearsal) เป็นการซ้อมที่เหมือนกับการออกอากาศจริง การซ้อมลักษณะนี้มักใช้กับรายการที่มีความสำคัญมาก รายการโทรทัศน์ส่วนใหญ่ใช้วิธีการบันทึกเทปไว้ล่วงหน้า การซ้อมเหมือนจริงจึงไม่มีความจำเป็น ขณะที่ซ้อมรายการอยู่นั้น ผู้ควบคุมการผลิตรายการ (Producer) จะทำหน้าที่เสมือนเป็นผู้ชมทางบ้าน นั่นคือ มองไปที่จอภาพเพื่อตรวจสอบภาพที่เกิดขึ้นว่ามีสิ่งใดผิดพลาดและต้องปรับปรุงเปลี่ยนแปลงบ้าง จากนั้นจึงนำมาปรึกษากับผู้กำกับรายการและทีมงานทุกคนเพื่อแก้ไขต่อไป

3. ขั้นการผลิตรายการ (Production) คือ ขั้นตอนของการบันทึกเทปรายการหรือถ่ายทอดสด หลังจากทีทีมงานทุกฝ่ายเตรียมความพร้อมมาเป็นอย่างดีในวันถ่ายทำจริงจะเป็นการรวม

ทีมงานมาประจำที่ห้องสตูดิโอหรือพื้นที่ที่กำหนดให้เป็นสถานที่ถ่ายทำ เพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ในขณะที่บันทึกเทปหรือออกอากาศสด

1) การบันทึกเทป (On videotape) วิธีการนี้เป็นที่นิยมของผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ในปัจจุบัน ช่วยให้งานไม่ยุ่งยากเพราะไม่จำเป็นต้องถ่ายทำตามลำดับเหตุการณ์หรือตลอดเหตุการณ์โดยมีวิธีการคือบันทึกการลงเทปจากนั้นนำเทปไปตัดต่อและผสมเสียง เพื่อเป็นรายการที่สมบูรณ์พร้อมออกอากาศต่อไป การถ่ายทำด้วยการบันทึกนี้ทำให้ทีมงานสามารถควบคุมและดูแลการทำงานได้เป็นอย่างดีผู้กำกับรายการมีโอกาสกำหนดภาพ แสง และเสียงมากขึ้น แต่อย่างไรก็ตามการถ่ายทำด้วยวิธีนี้จะต้องใช้เวลาและค่าใช้จ่ายมาก

2) การถ่ายทอดสด (Live) เมื่อเริ่มเปิดรายการการถ่ายทำจะเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องกันไปจนจบรายการ โดยไม่มีการหยุดกลิ้ง รายการที่ผลิตโดยการถ่ายทอดสดนี้จะเริ่มต้นและสิ้นสุดภายในช่วงเวลาที่ยังสามารถกำหนดได้ การถ่ายทอดสดจะมีทั้งข้อดีและข้อเสีย คือ สามารถรายงานและนำเสนอเหตุการณ์ที่กำลังเกิดขึ้นจริงไปยังผู้ชมกลุ่มเป้าหมาย แต่ในขณะเดียวกันทีมงานต้องเอาใจใส่และมีความระมัดระวังมากเป็นพิเศษขณะกำลังผลิตรายการ เนื่องจากเมื่อมีปัญหาและสิ่งผิดพลาดใด ๆ เกิดขึ้นจะไม่สามารถแก้ไขโดยวิธีการตัดต่อได้เลย

4. ขั้นตอนการผลิตรายการ (Postproduction) เป็นขั้นตอนการตัดต่อรายการและประเมินผลการทำงานของทีมงานนับเป็นขั้นตอนสุดท้ายของการผลิตรายการ

1) การตัดต่อ ใช้กับรายการที่บันทึกเทปเก็บไว้ ออกอากาศภายหลังการตัดต่อ มีจุดประสงค์เพื่อเรียบเรียงรายการให้ต่อเนื่อง จัดลำดับประเด็นให้เข้าใจง่าย ตัดสิ่งที่ทำให้เยิ่นเย้อเพิ่มความน่าสนใจด้วยเสียงดนตรีและเสียงประกอบให้ดูสมจริง ทำให้รายการนั้น ๆ มีความสมบูรณ์ที่สุด

2) การประเมินผล ภายหลังจากการผลิตรายการออกอากาศเสร็จสิ้นแล้วทุกครั้ง ทีมงานจะมีการประชุมเพื่อประเมินผลการทำงานของแต่ละฝ่าย เพื่อพิจารณาว่าการทำงานที่ผ่านมาครั้งนั้นมีข้อบกพร่องควรแก้ไขหรือไม่ อันเป็นแนวทางปรับปรุงการทำงานในการผลิตรายการในครั้งต่อไปให้ดีขึ้น

จากการทบทวนแนวคิดเกี่ยวกับการผลิตรายการ ทำให้เข้าใจในการสร้างสรรค์รายการ โดยผู้วิจัยจะนำมาเป็นกรอบในการศึกษารายการที่พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ได้สร้างสรรค์ขึ้นมา ประกอบกับเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบคำถามเพื่อศึกษากับผู้ผลิตรายการทั้ง 6 รายการ ว่ามีการวางแผนรายการต่าง ๆ อย่างไร รวมทั้งการคัดเลือกพิธีกร การกำหนดรูปแบบรายการ เนื้อหาหรือองค์ความรู้ที่นำเสนอในรายการ ช่วงเวลา และระยะเวลาในการเผยแพร่ไว้อย่างไร เพื่อให้ทราบข้อมูลจากผู้ผลิต ก่อนที่จะนำไปสู่การศึกษาพฤติกรรมการใช้บริการ พฤติกรรมการใช้บริการ และความพึงพอใจของผู้รับบริการจากการรับชมรายการที่เผยแพร่องค์ความรู้ด้านเกษตรจากในเฟซบุ๊กแฟนเพจ และยูทูปของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ต่อไป

2.6 แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ

เนื่องจากวัตถุประสงค์หลักของการวิจัยในครั้งนี้เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้รับบริการที่มีต่อการมาใช้บริการที่พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ดังนั้น คณะวิจัยจึงนำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ ดังนี้

2.6.1 ความหมายของความพึงพอใจ

ความพึงพอใจหรือความพอใจ ตรงกับคำในภาษาอังกฤษว่า “Satisfaction” ซึ่งมีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของความพึงพอใจไว้ ดังนี้

น้ำลีน เทียมแก้ว (2561) ความพึงพอใจ (Satisfaction) หมายถึง ความรู้สึกชอบ หรือพอใจที่มีต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือต่อองค์ประกอบและสิ่งจูงใจในด้านต่าง ๆ ซึ่งเป็นผลมาจากความสนใจ ส่งผลให้มีทัศนคติที่ดีเมื่อได้รับการตอบสนองตามความต้องการของตนเอง

คณะวิจัย วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น (2563) ความพึงพอใจของบุคคลเป็นระดับความรู้สึกที่มีผลจากการเปรียบเทียบระหว่าง ผลประโยชน์ที่ได้รับกับความคาดหวัง หากผลประโยชน์ที่ได้รับมีมากกว่าความคาดหวัง ส่งผลให้เกิดความรู้สึกทางบวกคือความรู้สึกพึงพอใจในขณะเดียวกัน หากผลประโยชน์ที่ได้รับมีน้อยกว่าความคาดหวังส่งผลให้เกิดความรู้สึกทางลบคือความรู้สึกไม่พึงพอใจ

ความพึงพอใจ (ชัยยศ อุดมกิจธนกุล, 2558) ของแต่ละบุคคลย่อมมีความแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับระดับความคาดหวังและการได้รับการตอบสนอง โดยความพึงพอใจจะเกิดขึ้นต่อเมื่อสิ่งนั้นสามารถตอบสนองความความคาดหวังให้แก่บุคคลเหล่านั้นได้

ราณี เชาวนปรีชา (2558, น. 18 อ้างถึงใน จิราภา เขมาเบญจพล, 2563) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกหรือทัศนคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือปัจจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องโดยความรู้สึกพึงพอใจจะเกิดขึ้นเมื่อความต้องการของบุคคลได้รับการตอบสนอง หรือ บรรลุตามจุดมุ่งหมายในระดับหนึ่ง ความรู้สึกดังกล่าวจะลดลงหรือไม่เกิดขึ้น หากความต้องการหรือ จุดมุ่งหมายนั้นไม่ได้รับการตอบสนอง ความพึงพอใจต่อการใช้บริการจึงเป็นความรู้สึกของผู้ที่มารับ บริการมีต่อสถานบริการตามประสบการณ์ที่ได้รับจากการเข้าไปติดต่อขอรับบริการในสถานบริการนั้น

พิบูล ทีปะปาล (2549) กล่าวว่า ความพอใจ (Satisfaction) คือความรู้สึกของบุคคลที่แสดง ความพึงพอใจหรือผิดหวัง อันเป็นผลเนื่องมาจากการเปรียบเทียบผลการทำงานของผลิตภัณฑ์ ตามที่เขาได้รับกับความคาดหวังของเขา ซึ่งมี 3 ระดับ ดังนี้

1. ถ้าผลการทำงานของผลิตภัณฑ์ (Performance) ต่ำกว่าความคาดหวัง (Expectation) ลูกค้าจะรู้สึก “ไม่พอใจ” (Dissatisfied)
2. ถ้าผลการทำงานของผลิตภัณฑ์เป็นไปตามที่เขาคาดหวัง ลูกค้าก็จะรู้สึก “พอใจ” (Satisfied)

3. ถ้าผลการทำงานของผลิตภัณฑ์ดีเกินกว่าที่เขาคาดหวัง ลูกค้าจะรู้สึก “ยิ่งพอใจมาก” (High Satisfied) หรือ “รู้สึกประทับใจ” (Delighted)

เชลลี (Shelli, 1995, p. 9 อ้างถึงใน จิราภา เขมาเบญจพล, 2563) ได้ศึกษาแนวคิด เกี่ยวกับความพึงพอใจโดยสามารถสรุปได้ว่า ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกสองแบบของมนุษย์ คือ ความรู้สึกในทางบวกและความรู้สึกในทางลบ โดยความพึงพอใจจะเกิดขึ้นเมื่อบุคคลมีความรู้สึก ทางบวกมากกว่าความรู้สึกทางลบ บุคคลจะตั้งเป้าหมายเพื่อให้บรรลุความต้องการจนเกิดเป็นความพึงพอใจ โดยความพึงพอใจของแต่ละบุคคลนั้นจะแตกต่างกันตามสภาพแวดล้อมทางกายภาพ และ ลักษณะส่วนบุคคล

จากความหมายที่กล่าวมาสรุปได้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกของบุคคล ที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง อันเนื่องมาจากสภาพแวดล้อม ปัจจัยอื่น ๆ การเปรียบเทียบระหว่างคุณค่าและความประทับใจที่บุคคลนั้นได้รับ กับความคาดหวังที่มีต่อสิ่งนั้น ๆ กลายเป็นความพึงพอใจ ซึ่งมีระดับ ตั้งแต่ ความประทับใจ ความพึงพอใจ และไม่พอใจ โดยงานวิจัยนี้ศึกษาเรื่องความพึงพอใจที่มีต่อการให้บริการ ไม่ว่าจะเป็นการเยี่ยมชมแบบ On-site การเยี่ยมชมแบบ Online และความพึงพอใจที่มีต่อรายการ Online ของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ

2.6.2 ความสำคัญของความพึงพอใจของลูกค้า (อ้างถึงใน ชัยยศ อุดมกิจธนกุล, 2558)

นกดล ร่มโพธิ์ (2554) กล่าวว่า จากการศึกษาวิจัยโดย The American Society of Quality (ASQ) พบว่า ความพึงพอใจ ของลูกค้านั้นมีความสำคัญอย่างมาก ซึ่งจากการศึกษาพบว่าสาเหตุที่สูญเสียลูกค้าไปร้อยละ 68 ของลูกค้าที่เลิกใช้สินค้าและบริการนั้นเกิดมาจากความไม่พอใจในสินค้าและบริการ รวมไปถึงการที่พนักงานขาดการดูแลเอาใจใส่ลูกค้า ดังนั้นหากสามารถสร้างความพึงพอใจให้ลูกค้าได้ก็จะสามารถรักษาลูกค้าร้อยละ 68 นี้ไว้ได้ นอกจากนั้นยังอาจสามารถแย่งชิงลูกค้าจากคู่แข่งร้อยละ 68 ที่คู่แข่งไม่สามารถสร้างความพึงพอใจได้อีกด้วย

ฉัตรพร เสมอใจ (2545) กล่าวว่า การให้ความสำคัญกับลูกค้าถือเป็นหัวใจสำคัญของการบริการเพราะเป้าหมายสูงสุดของการบริการ คือ การสร้างความพึงพอใจให้กับลูกค้าเพื่อให้ลูกค้าเกิดความประทับใจและกลับมาใช้บริการอีก ดังนั้นการทำความเข้าใจเกี่ยวกับความพึงพอใจในการบริการจะทำให้ตระหนักถึงคุณค่าของการสร้างและรักษาความพึงพอใจของลูกค้าได้ ความพึงพอใจมีผลต่อการจัดการธุรกิจหลายประการดังนี้

1. ความพึงพอใจของลูกค้าเป็นปัจจัยสำคัญที่มีต่อพฤติกรรมการซื้อ ความพึงพอใจของลูกค้าเป็นส่วนสำคัญในการตัดสินใจบริโภคของลูกค้าและก่อให้เกิดการซื้อซ้ำที่ก่อให้เกิดยอดขาย และการรักษาความพึงพอใจอย่างสม่ำเสมอจะมีผลต่อความสำเร็จของธุรกิจ เนื่องจากเป็นผลกระทบโดยตรงของความภักดีของลูกค้าและเป็นการสร้างชื่อเสียงให้แก่ธุรกิจ

2. ความพึงพอใจของลูกค้าช่วยให้องค์กรมีองค์ประกอบของการแข่งขันทางธุรกิจที่เหนือกว่า เป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปว่าการมุ่งเน้นพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีคุณภาพอย่างเดียวไม่เพียงพอและไม่

สามารถช่วยให้ธุรกิจดำรงอยู่ได้แต่ความพึงพอใจของลูกค้าจะเป็นอาวุธที่ดีในการแข่งขัน เนื่องจากการเกิดความพึงพอใจของลูกค้าสูงจะทำให้ธุรกิจมีความสามารถในการแข่งขัน

3. ความพึงพอใจของลูกค้าเป็นปัจจัยสำคัญในการเพิ่มผลกำไรของธุรกิจไม่ใช่แค่เพียงการสร้างให้เกิดการซื้อซ้ำ (Repurchase) แต่โดยการใช้ความพึงพอใจของลูกค้าในระดับสูงเป็นจุดแข่งขันเปรียบเทียบ (Benchmark) ถ้าธุรกิจสามารถสร้างความพึงพอใจให้แก่ลูกค้าได้มากกว่าหรืออย่างน้อยเท่ากับค่าความพึงพอใจสูงสุดของลูกค้า จะเป็นการสร้างความภักดีของลูกค้า

2.6.3 การวัดระดับความพึงพอใจของลูกค้า

สรชัย พิศาลบุตร (2551) ได้ระบุว่าการวัดระดับความพึงพอใจของลูกค้าหรือผู้ให้บริการว่าสามารถทำได้ 2 วิธี ดังนี้

1. การวัดจากการสอบถามความคิดเห็นของลูกค้าหรือผู้ให้บริการโดยเป็นการวัดระดับความพึงพอใจของลูกค้าจากการสอบถามความคิดเห็นของลูกค้าโดยตรง ทำได้โดยการกำหนดมาตรวัดระดับความพึงพอใจที่ลูกค้ามีต่อคุณภาพของสินค้าหรือบริการนั้น ๆ และกำหนดเกณฑ์ชี้วัดระดับความพึงพอใจจากผลการวัดระดับความพึงพอใจเฉลี่ยที่ลูกค้ามีต่อคุณภาพของสินค้าหรือบริการนั้น ๆ

2. การวัดจากตัวชี้วัดคุณภาพการให้บริการที่กำหนดขึ้นโดยการวัดระดับความพึงพอใจของลูกค้า หรือผู้ให้บริการจากเกณฑ์ชี้วัดระดับคุณภาพสินค้าหรือบริการที่กำหนดขึ้นนี้อาจใช้เกณฑ์คุณภาพ ระดับต่าง ๆ ที่กำหนดขึ้นโดยผู้ให้บริการ ผู้ประเมินผลการให้บริการและมาตรฐานกลาง หรือมาตรฐานสากลของการให้บริการนั้น โดยสามารถกล่าวสรุปได้ว่าความพึงพอใจลูกค้าคือการทำให้ความรู้สึกของบุคคลที่ได้รับบริการ

ทั้งนี้เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ ส่วนหนึ่งมุ่งศึกษาถึงความพึงพอใจที่มีต่อการให้บริการของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ด้วยเหตุนี้ คณะวิจัยขอเสนอแนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจในการให้บริการ ดังนี้

2.6.4 ความพึงพอใจในการบริการ

ธีรกติ นวรัตน์ ณ อยุธยา (2557 อ้างถึงใน จิราภา เขมาเบญจพล, 2563) ได้กล่าวถึงแนวคิดการสร้าง ความพึงพอใจของลูกค้าว่า ความพึงพอใจของลูกค้าจะเกิดจากประสบการณ์จากการให้บริการอย่างเต็มที่จนสุดความสามารถ ลูกค้าจะรู้สึกว่าคุณค่าที่ได้มาใช้บริการ ความพึงพอใจสำหรับการบริการนั้นสร้างได้ยากกว่าสินค้า เนื่องจากคุณภาพของสินค้าที่เป็นสิ่งที่พัฒนามาแล้วอยู่นิ่งไม่เปลี่ยนแปลง แต่คุณภาพการบริการขึ้นกับพนักงาน ซึ่งแปรเปลี่ยนไปตามอารมณ์และสถานการณ์ต่าง ๆ หรือลูกค้าที่มาใช้บริการบางรายอาจมีความต้องการเฉพาะที่มากเกินไปเกินความต้องการที่พนักงานจะให้บริการได้อย่างเต็มที่ จึงทำให้เกิดความไม่พอใจดังนั้น ปัจจัยหลักในการสร้างความพึงพอใจมี 3 ประการดังนี้

1. ผู้รับบริการ มีความต้องการและความคาดหวังสำหรับการบริการที่แตกต่างกันไปในแต่ละคน รวมทั้งความต้องการนั้นยังเปลี่ยนไปสำหรับการบริการแต่ละครั้ง

2. ผู้ให้บริการ ความพึงพอใจของลูกค้ามีผลจากความรู้ ความสามารถ ความพร้อมในด้านกาย และอารมณ์ในขณะที่ให้บริการ รวมถึงความเต็มใจในการให้บริการของพนักงาน

3. สภาพแวดล้อมอื่น ๆ ตัวอย่างเช่น อากาศ แสงแดด แก้ว อี โต๊ะ ฯลฯ สิ่งเหล่านี้มีผลต่อความพึงพอใจของลูกค้าที่เข้ามาใช้บริการ ยิ่งไปกว่านั้นความพึงพอใจของลูกค้ายังมีผลจากจำนวนลูกค้าที่มาใช้บริการด้วย อาทิ แแถวที่ยาวเหยียดของธนาคารในวันศุกร์ ย่อมสร้างความไม่พอใจใช้บริการ หรือหากจำเป็นต้องใช้บริการธนาคารในวันนั้น ลูกค้าจะมีแนวโน้มของความไม่พอใจสูงกว่าปกติ สิ่งที่ได้ทำคือต้องจัดการแถวอย่างมีประสิทธิภาพ

จิตตินันท์ นันทไพบูลย์ (2551) ได้กล่าวว่า คำว่า “ความพึงพอใจ” ตรงกับ ภาษาอังกฤษว่า “Satisfaction” ซึ่งมีความหมายโดยทั่วไปว่า “ระดับความรู้สึกในทางบวกของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง”

ความหมายของความพึงพอใจในการบริการสามารถทำเป็น 2 ความหมาย คือ

1. ในความหมายที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจของผู้บริโภคหรือลูกค้า (Consumer Satisfaction)

2. ความพึงพอใจในงาน (Job Satisfaction) ในที่นี้จะกล่าวถึงความพึงพอใจของลูกค้าเป็นหลัก

ความหมายของความพึงพอใจของลูกค้า ตามแนวคิดของนักการตลาดจะพบนิยามความพึงพอใจของลูกค้าเป็น 2 นัย คือ

1. ความหมายที่ยึดสถานการณ์การซื้อเป็นหลัก ให้ความหมายว่า “ความพึงพอใจเป็นผลที่เกิดขึ้นเนื่องจากการประเมินสิ่งที่ได้รับภายหลังสถานการณ์การซื้อสถานการณ์หนึ่ง”

2. ความหมายที่ยึดประสบการณ์เกี่ยวกับเครื่องหมายการค้าเป็นหลัก ให้ความหมายว่า “ความพึงพอใจ เป็นผลที่เกิดขึ้นจากการประเมินภาพรวมทั้งหมดของประสบการณ์หลาย ๆ อย่างที่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์หรือบริการในระยะเวลาหนึ่ง” หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่า ความพึงพอใจหมายถึง การประเมินความสามารถของการนำเสนอผลิตภัณฑ์หรือบริการที่ตรงกับความต้องการของลูกค้าอย่างต่อเนื่อง”

2.6.5 ความสำคัญของความพึงพอใจในการบริการ

เป้าหมายสูงสุดของความสำเร็จในการดำเนินงานบริการนั้นอยู่กับกลยุทธ์การสร้าง ความพึงพอใจให้กับลูกค้า เพื่อให้ลูกค้าเกิดความรู้สึกที่ดีและประทับใจในการบริการที่ได้รับจนติดใจและกลับมาใช้บริการเป็นประจำ การศึกษาความพึงพอใจของลูกค้าตลอดจนผู้ปฏิบัติงานบริการ จึงเป็นเรื่องสำคัญ เพราะความรู้ความเข้าใจในเรื่องนี้จะนำมาซึ่งความได้เปรียบในเชิงการแข่งขันทางการตลาดเพื่อความก้าวหน้าและการเติบโตของธุรกิจบริการอย่างไม่หยุดยั้ง และส่งผลให้สังคมส่วนรวมมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ซึ่งกล่าวได้ว่าความพึงพอใจมีความสำคัญต่อลูกค้าดังนี้

1. ความพึงพอใจของลูกค้าเป็นตัวกำหนดคุณลักษณะของการบริการ ผู้บริหาร และผู้ปฏิบัติงานบริการจำเป็นต้องสำรวจความพึงพอใจของลูกค้าเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ที่บริการและลักษณะของการนำเสนอบริการที่ลูกค้าชื่นชอบ เพราะข้อมูลดังกล่าวจะบ่งบอกถึงการประเมิน ความรู้สึกและความคิดเห็นของลูกค้าต่อคุณสมบัติของการบริการที่ลูกค้าต้องการและวิธีตอบสนอง ความต้องการแต่ละอย่างในลักษณะที่ลูกค้าปรารถนา ซึ่งเป็นผลดีต่อผู้ให้บริการในอันที่จะตระหนักถึง ความหวังของลูกค้าและสามารถตอบสนองบริการที่ตรงกับลักษณะและรูปแบบที่ลูกค้าคาดหวังไว้ได้จริง

2. ความพึงพอใจของลูกค้าเป็นตัวแปรสำคัญในการประเมินคุณภาพของการบริการ หากกิจการใดนำเสนอบริการที่ดี มีคุณภาพตรงกับความต้องการแสดงความคาดหวังของลูกค้า ย่อมส่งผลให้ลูกค้าเกิดความพึงพอใจต่อบริการนั้น และมีแนวโน้มจะใช้บริการซ้ำอีกต่อไป

3. ความพึงพอใจของลูกค้า เป็นตัวหลักต้นคุณภาพชีวิตที่ดี เมื่อองค์กรบริการตระหนักถึงความสำคัญของความพึงพอใจของลูกค้า ก็จะพยายามค้นหาปัจจัยที่กำหนดความพึงพอใจของลูกค้าสำหรับนำเสนอบริการที่เหมาะสมเพื่อการแข่งขันแย่งชิงส่วนแบ่งการตลาดของธุรกิจบริการ ลูกค้าย่อมได้รับการบริการที่มีคุณภาพและตอบสนองความต้องการที่ตนคาดหวังไว้ได้ การดำเนินชีวิตที่ต้องพึ่งพาการบริการในหลาย ๆ สถานการณ์ ทุกวันนี้ย่อมนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีตามไปด้วย เพราะการบริการในหลายด้านช่วยอำนวยความสะดวกและแบ่งเบาภาระการตอบสนองความต้องการของบุคคลด้วยตนเอง

แนวทางการเสริมสร้างความพึงพอใจในการบริการ (พิมล เมฆสวัสดิ์, 2550 อ้างถึงใน น้ำลีน เทียมแก้ว, 2561)

ความพึงพอใจในการบริการเป็นสิ่งที่ผู้ดำเนินการจะต้องคำนึงถึงทั้งในฐานะผู้ให้บริการ และจะต้องคาดคิดในฐานะของผู้รับบริการร่วมด้วย เพื่อที่จะสามารถส่งเสริมให้เกิดความพึงพอใจในการบริการขึ้นได้ โดยสามารถกระทำผ่านขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้

1. ตรวจสอบความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้ใช้อย่างสม่ำเสมอผ่านการซักถามโดยตรง การสำรวจความคิดเห็น เพื่อศึกษาถึงความคาดหวังและระดับความพึงพอใจในการบริการที่ผู้รับบริการหรือผู้ใช้มีต่อการให้บริการ ร่วมกับการรับฟังความคิดเห็นของผู้ให้บริการที่เป็นผู้ปฏิบัติโดยตรง ทั้งสองสิ่งจะทำให้ผู้ดำเนินการทราบถึงความคาดหวัง และความพึงพอใจในการบริการที่ใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุด เพื่อที่จะได้นำไปพัฒนาระบบการให้บริการที่มีคุณภาพตรงกับความต้องการของผู้รับบริการหรือผู้ใช้ได้

2. การกำหนดเป้าหมาย และทิศทางขององค์กรให้ชัดเจน ซึ่งผู้ดำเนินการจะต้องกำหนดทิศทางและจุดยืนของหน่วยงานให้ชัดเจน นั่นคือ มีเป้าหมายที่จะตอบสนองต่อความคาดหวังของผู้รับบริการหรือผู้ใช้ โดยสอดคล้องต่อแนวโน้มพฤติกรรมของผู้รับบริการหรือผู้ใช้ และความพร้อมของผู้ให้บริการที่จะดำเนินการให้มีคุณภาพ

3. การกำหนดยุทธศาสตร์การบริการที่มีประสิทธิภาพ โดยจะต้องมีการกำหนดฐานะของตนเองในการแข่งขันด้านการบริการ กำหนดกลุ่มผู้รับบริการเป้าหมาย ศึกษาจุดแข็งจุดอ่อนของ

ตนเอง จากนั้นจึงกำหนดเป็นกลยุทธ์ในการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ร่วมกับการนำเทคโนโลยีต่าง ๆ เข้ามาปรับใช้เพื่อให้เกิดการบริการที่สะดวก รวดเร็ว ทันสมัย และสามารถเข้าถึงผู้รับบริการหรือผู้ใช้จำนวนมากได้

4. การพัฒนาคุณภาพและความสัมพันธ์ในกลุ่มบุคลากรให้บริการ เพื่อให้ผู้ให้บริการทุกคนมีความร่วมมือร่วมใจในการทำงาน รับผิดชอบต่อการสร้างสรรค์ ความเอาใจใส่ ความทุ่มเทในการทำงาน โดยมุ่งเน้นการทำงานเป็นทีม เพื่อสร้างเสริมคุณภาพในการให้บริการ

5. การนำกลยุทธ์การสร้างความพึงพอใจต่อผู้รับบริการหรือผู้ใช้ไปปฏิบัติ และประเมินผลผ่านการสร้างบรรยากาศและวัฒนธรรมองค์การที่มุ่งเน้นการทำงานที่มีประสิทธิภาพ และมีคุณภาพ เพื่อสร้างความพึงพอใจให้แก่ผู้รับบริการหรือผู้ใช้ มีการกำหนดเป้าหมายและเกณฑ์วัดที่ชัดเจน รวมถึงผลตอบแทนการปฏิบัติตามเป้าหมายเพื่อเป็นแรงจูงใจในการปฏิบัติงานบริการตามกลยุทธ์ที่วางไว้

พาราสุรามาน เซทเฮมท และเบอร์รี่ (Parasuraman, Zaithamal & Berry, 1994 อ้างถึงในจิราภา เขมาเบญจพล, 2563) กล่าวว่า หลักการสร้างความพึงพอใจให้กับลูกค้า ต้องประกอบด้วย

1. สร้างความเชื่อมั่นไว้วางใจ คือ ผู้ขายส่งมอบสินค้าและบริการที่ดี มีคุณภาพตั้งแต่ครั้งแรก เพื่อให้ลูกค้าเกิดความเชื่อมั่นในบริษัท อีกทั้งสินค้าและบริการที่ให้กับลูกค้านั้นจะต้องมีความสม่ำเสมอ กล่าวคือ ทุกครั้งที่ซื้อสินค้าหรือเข้ารับบริการจะต้องได้ผลเช่นเดิม

2. ตอบสนองความต้องการของลูกค้า คือ รู้ว่าลูกค้าคาดหวังอะไร และตอบสนอง ความคาดหวังนั้นอย่างมีประสิทธิภาพและตรงกับที่ลูกค้าต้องการ เช่น การพัฒนาและปรับปรุงสินค้า และบริการให้ตรงตามความต้องการของลูกค้าอยู่เสมอ

3. สินค้าและบริการเข้าถึงได้ง่าย คือ การที่ลูกค้าจะได้มาซึ่งสินค้าหรือบริการ สามารถทำได้โดยง่าย สะดวก และรวดเร็ว เช่น การซื้อสินค้าหรือการเข้ารับบริการมีขั้นตอนที่ง่าย มีความสะดวกสบายด้านการคมนาคม ได้รับบริการที่รวดเร็ว

4. สินค้าและบริการมีความน่าเชื่อถือ คือ ผู้ขายจะต้องมีความซื่อสัตย์และ ความจริงใจกับลูกค้า โดยนำเสนอคุณสมบัติของสินค้าและบริการตามความเป็นจริง ไม่โอ้อวดสรรพคุณสินค้าที่เกินความเป็นจริง

5. การรักษาปลอดภัยให้กับลูกค้า คือ การให้ความรู้สึกรับประกันในความปลอดภัย ทั้งในด้านชีวิตทรัพย์สิน ชื่อเสียง ความรู้สึกปราศจากการเสี่ยงอันตรายและข้อสงสัยต่างๆ รวมถึง การรักษาความปลอดภัยในด้านข้อมูลส่วนตัวของลูกค้า

6. หมั่นให้ข้อมูลกับลูกค้า คือ การให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับสินค้าและบริการนั้น ๆ กับลูกค้า เช่น ข้อมูลคำเตือนในการใช้งานสินค้า ข้อมูลเรื่องการดูแลรักษา การรับประกัน ฯลฯ นอกจากนี้ ในการสื่อสารให้ข้อมูลกับลูกค้าจะต้องคำนึงถึงความเหมาะสมของในด้านอื่น ๆ อีกด้วย เช่น ระดับการศึกษาของผู้รับสาร

7. พัฒนาทักษะของผู้ขาย คือ ผู้ขายสินค้าและผู้ให้บริการจะต้องมีทักษะความรู้ เกี่ยวกับสินค้าและบริการเป็นอย่างดี สามารถให้ความรู้ และตอบข้อสงสัยของลูกค้าได้ เช่น พนักงาน มีความรู้ด้านเทคนิคของสินค้า พนักงานสามารถให้คำแนะนำสินค้าที่เหมาะสมกับลูกค้าแต่ละคนได้อย่างเหมาะสม

8. สร้างความเป็นรูปธรรมของการบริการ คือ การทำให้ลูกค้าที่มารับบริการรับรู้ถึงการบริการนั้นได้อย่างชัดเจนและง่ายขึ้น เช่น การมีสถานที่ในการบริการที่ใหญ่ หุรรหา สะอาด การมีเครื่องมือที่ทันสมัย

9. สร้างเสริมอรรถาธิบายของพนักงาน คือ พนักงานทุกคนที่ต้องพบเจอลูกค้าหรือให้บริการลูกค้าจะต้องเอาใจใส่ลูกค้า ให้บริการด้วยความเต็มใจ ยิ้มแย้มแจ่มใส และมีกิริยามารยาท การแต่งกายและการใช้วาจาที่เหมาะสม

10. ทำความรู้จักกับลูกค้า คือ การสร้างความสัมพันธ์กับลูกค้า โดยการทำความรู้จักกับลูกค้าที่มาซื้อสินค้าหรือรับบริการ เช่น การจำชื่อของลูกค้าได้ และจดจำรายละเอียดต่าง ๆ ของลูกค้าได้

สรุปได้ว่า การสร้างความพึงพอใจของลูกค้าในการมารับบริการนั้น ขึ้นอยู่กับหลายปัจจัย ไม่ว่าจะเป็นคุณภาพการบริการ พนักงาน สินค้า บริการ รวมทั้งความคาดหวังของผู้รับบริการ ทั้งนี้ การที่องค์กรมีความตระหนักและให้ความสำคัญกับการพัฒนาการบริการอันจะนำไปสู่การสร้าง ความพึงพอใจที่ดีให้เกิดขึ้นนั้น โดยการศึกษาถึงความพึงพอใจของผู้รับบริการเป็นจุดแรกที่มีความสำคัญอันจะนำไปสู่การพัฒนาการบริการให้ดียิ่ง ๆ ขึ้นไป

2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การสำรวจความพึงพอใจในการให้บริการของสำนักงานพิพิธภัณฑสถานเฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) คณะวิจัยได้ค้นคว้างานวิจัยเพื่อสนับสนุนและเป็นข้อมูลพื้นฐานในการศึกษา โดยสามารถที่จะแบ่งงานวิจัยที่เกี่ยวข้องได้เป็น 3 ประเภท กล่าวคือ 7.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพิพิธภัณฑสถานเสมือนจริง 7.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารผ่านสื่อสมัยใหม่ และ 7.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ โดยสามารถอธิบายได้ ดังนี้

2.7.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพิพิธภัณฑสถานเสมือนจริง

ทิพย์ธิดา ดิสระ (2562) ศึกษาเรื่อง “การพัฒนาพิพิธภัณฑสถานเสมือนจริงข้างดึกดำบรรพ์ทุ่งหว้า จังหวัดสตูล” การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาและประเมินประสิทธิภาพของพิพิธภัณฑสถานเสมือนจริง ข้างดึกดำบรรพ์ทุ่งหว้า จังหวัดสตูลให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เปรียบเทียบผลการเรียนรู้ก่อนและหลังเข้าชมพิพิธภัณฑสถานเสมือนจริงของผู้เข้าชมพิพิธภัณฑสถานเสมือนจริงข้างดึกดำบรรพ์ทุ่งหว้า จังหวัดสตูล 3) ศึกษาความพึงพอใจของผู้เข้าชมที่มีต่อพิพิธภัณฑสถานเสมือนจริงข้างดึกดำบรรพ์ทุ่งหว้า จังหวัดสตูล กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนทุ่งหว้าวิทย จำนวน

72 คน ได้มาด้วยวิธีการเลือกแบบอาสาสมัคร เครื่องมือการวิจัย ได้แก่ 1) พิพิธภัณฑสถานเสมือนจริงช้างศึกคำบรรพ์ทุ่งหว้า จังหวัดสตูล 2) แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้พิพิธภัณฑสถานเสมือนจริงช้างศึกคำบรรพ์ทุ่งหว้า จังหวัดสตูล 3) แบบประเมินคุณภาพพิพิธภัณฑสถานเสมือนจริงช้างศึกคำบรรพ์ทุ่งหว้า จังหวัดสตูล 4) แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เข้าชมที่มีต่อพิพิธภัณฑสถานเสมือนจริงช้างศึกคำบรรพ์ทุ่งหว้า จังหวัดสตูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการทดสอบค่าที (t-test) ผลการวิจัยพบว่า 1) พิพิธภัณฑสถานเสมือนจริงช้างศึกคำบรรพ์ทุ่งหว้า จังหวัดสตูล มีประสิทธิภาพ 82.10/83.60 เป็นไปตามเกณฑ์ประสิทธิภาพ 80/80 2) ผู้เข้าชมพิพิธภัณฑสถานเสมือนจริงช้างศึกคำบรรพ์ทุ่งหว้า จังหวัดสตูล มีผลการเรียนรู้หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.01 3) ระดับความพึงพอใจของผู้เข้าชมที่มีต่อพิพิธภัณฑสถานเสมือนจริงช้างศึกคำบรรพ์ทุ่งหว้า จังหวัดสตูล อยู่ในระดับมากที่สุด

ณัฐพงษ์ พระลักษิกา (2561) ศึกษาเรื่อง “การพัฒนาสื่อมัลติมีเดียในรูปแบบเทคโนโลยีเสมือนจริง (VR) เพื่อการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดมหาสารคาม” การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาบริบท และแนวทางประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดมหาสารคาม 2) พัฒนาสื่อมัลติมีเดียในรูปแบบเทคโนโลยีเสมือนจริง (VR) เพื่อการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดมหาสารคาม 3) ศึกษาผลการทดลองใช้สื่อมัลติมีเดียในรูปแบบเทคโนโลยีเสมือนจริง (VR) เพื่อการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดมหาสารคาม ประกอบด้วยแหล่งท่องเที่ยว จำนวน 4 แห่ง คือ 1) พระธาตุนาคูน 2) กู่สันตรัตน์ 3) กู่บ้านเขว้า 4) วัดพระยืน โดยมีขั้นตอนการศึกษา 4 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ศึกษาบริบทและแนวทางประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดมหาสารคาม และเนื้อหาที่ต้องการประชาสัมพันธ์จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ระยะที่ 2 เก็บข้อมูล ถ่ายทำ ตัดต่อ จัดทำสื่อในรูปแบบเสมือนจริง ระยะที่ 3 การทดลองเผยแพร่ผ่านสื่อมัลติมีเดีย ระยะที่ 4 การประเมินและสรุปผล การใช้สื่อมัลติมีเดียรูปแบบ VR เพื่อประชาสัมพันธ์ แหล่งท่องเที่ยวจังหวัดมหาสารคาม เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ สื่อมัลติมีเดียเพื่อการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวจังหวัด มหาสารคาม และแบบประเมินคุณภาพแบบจากผู้เชี่ยวชาญ 3 คน ผลการศึกษาพบว่า 1. ได้สื่อมัลติมีเดียในรูปแบบเทคโนโลยีเสมือนจริง (VR) เพื่อประชาสัมพันธ์จังหวัดมหาสารคาม 4 ตอน คือ 1) พระธาตุนาคูน 2) กู่สันตรัตน์ 3) กู่บ้านเขว้า 4) วัดพระยืน 2. สื่อมัลติมีเดียในรูปแบบเทคโนโลยีเสมือนจริง (VR) เพื่อประชาสัมพันธ์จังหวัดมหาสารคามที่ได้มีคุณภาพในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย (x) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ที่ 4.28 และ 0.06 สำหรับตอนพระธาตุนาคูน 4.17 และ 0.61 สำหรับตอนกู่สันตรัตน์ และมีคุณภาพในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย (x) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ที่ 4.54 และ 0.39 สำหรับกู่บ้านเขว้า ที่ 4.56 และ 0.36 สำหรับตอนวัดพระยืน จากการศึกษาแสดงให้เห็นว่า สื่อมัลติมีเดียในรูปแบบเสมือนจริง เป็นอีกทางเลือกในการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดมหาสารคามได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วรพจน์ ส่งเจริญ (2560) ศึกษาเรื่อง “การพัฒนารูปแบบพิพิธภัณฑสถานเหมือนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้และประสบการณ์ผู้ใช้พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ

- 1) พัฒนารูปแบบของพิพิธภัณฑสถานเหมือนจริง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้และประสบการณ์ผู้ใช้
- 2) เพื่อศึกษาผลการออกแบบรูปแบบของพิพิธภัณฑสถานเหมือนต่อการรับรู้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้และประสบการณ์ผู้ใช้ การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน ด้วยการสร้างชุดเครื่องมือการวิจัยแบบสัมภาษณ์ แบบสอบถาม และแบบประเมิน โดยเก็บข้อมูลจากพิพิธภัณฑสถานเหมือนจริง ผู้เชี่ยวชาญ และกลุ่มผู้ใช้ชาวดิจิทัล ผลการวิจัยพบว่าสามารถหารูปแบบพิพิธภัณฑสถานเหมือนจริงเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้และประสบการณ์ผู้ใช้ โดยระบุได้ทั้งองค์ประกอบที่เกี่ยวข้อง และหลักการออกแบบเรขศิลป์ ซึ่งสามารถนำมาประยุกต์ใช้สื่อสารกับกลุ่มผู้ใช้ชาวดิจิทัล และพิพิธภัณฑสถานอื่น ๆ ที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน นอกจากนี้ยังพบว่ารูปแบบความเหมือนจริงจากอดีตถึงปัจจุบันมีความแตกต่างกัน เนื่องจากตัวแปรด้านสภาพแวดล้อมและการรับรู้ของผู้ใช้ในแต่ละยุค พิพิธภัณฑสถานเหมือนจริงจึงไม่ได้เป็นเพียงแค่เครื่องมือที่สื่อสารกันระหว่างพิพิธภัณฑสถานกับผู้ใช้เท่านั้น แต่ยังเป็นเวทีที่ผู้ใช้สื่อสารระหว่างกัน โดยการแบ่งปัน แลกเปลี่ยน และเชื่อมโยงเรื่องราวที่น่าสนใจ จากสื่อหนึ่งไปสู่สื่ออื่น ๆ อย่างไรก็ดี พิพิธภัณฑสถานเหมือนจริงจึงไม่ได้ถูกจำกัดในรูปแบบดิจิทัลเท่านั้น แต่ยังหลอมรวมเข้ากับสื่ออื่นที่มีมาตั้งแต่อดีต เป็นการเล่าเรื่องที่เฉพาะเจาะจง สั้นและกระชับ ด้วยสื่อที่สอดคล้อง น่าสนใจ แฝงด้วยปริศนา ให้ค้นหา เรียนรู้ และจินตนาการ

อิทธิญา อาจารย์ภา ขวัญหญิง ศรีประเสริฐภาพ และวิไลลักษณ์ ลังกา (2557) ศึกษาเรื่อง “การพัฒนารูปแบบพิพิธภัณฑสถานเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เหมือนจริง” โดยงานวิจัยชิ้นนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนารูปแบบพิพิธภัณฑสถานเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เหมือนจริง 2) เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อพิพิธภัณฑสถานเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เหมือนจริง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัย ได้แก่ นิสิตปริญญาตรี สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ ที่เรียนวิชาการจัดการการเรียนรู้บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตจำนวน 42 คน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ชั้นปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ประจำปีการศึกษา 2556 ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่ายโดยการจับสลาก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย รูปแบบพิพิธภัณฑสถานเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เหมือนจริง แบบประเมินรูปแบบพิพิธภัณฑสถานเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เหมือนจริง พิพิธภัณฑสถานเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เหมือนจริง แบบประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ และแบบประเมินความพึงพอใจต่อพิพิธภัณฑสถานเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เหมือนจริง ผลการวิจัยพบว่า 1) รูปแบบพิพิธภัณฑสถานเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เหมือนจริง สามารถแบ่งออกเป็น 4 ด้านดังนี้ ด้านโครงสร้างหน้าแรก ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย คือ สมัครงานสมัคร คำแนะนำ ในการเข้าใช้วัตถุประสงค์หลัก และแผนผังพิพิธภัณฑสถาน ด้านการศึกษา ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย คือ พื้นที่การเรียนรู้ และกิจกรรมการศึกษา ด้านการประเมินประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย คือ แบบประเมินความรู้และแบบประเมินความพึงพอใจ และด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย คือ เครือข่าย

สังคมออนไลน์ เครื่องมือสืบค้นภายนอกเว็บไซต์ และเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้อง ผลการประเมินรูปแบบพิพิธภัณฑเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เสมือนจริง โดยความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน พบว่ามีค่าเฉลี่ยความสอดคล้องขององค์ประกอบ ($X = 0.90$) รูปแบบมีความเหมาะสม 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ พบว่า มีค่าเฉลี่ย ($X = 95.50$) อยู่ในระดับดีมาก 3) ความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อพิพิธภัณฑเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เสมือนจริง พบว่า มีค่าเฉลี่ย ($X = 3.66$) มีความพึงพอใจระดับมาก

2.7.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารผ่านสื่อสมัยใหม่

ศุคราภรณ์ แต่งตั้งลำ (2564) ศึกษาเรื่อง “สื่อออนไลน์ที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกการท่องเที่ยวเชิงอาหารในประเทศไทย” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสื่อสังคมออนไลน์ที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกการท่องเที่ยวเชิงอาหารในประเทศไทย โดยใช้วิธีการวิจัยแบบเชิงปริมาณกับกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวชาวไทยจำนวน 400 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย ผลการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่มีความถี่ในการเข้าใช้โซเชียลเน็ตเวิร์ค 4-8 ชั่วโมง อุปกรณ์ที่ใช้ในการเข้าถึงโซเชียลมีเดีย คือ โทรศัพท์มือถือ สื่อสังคมออนไลน์ ทั้งเฟซบุ๊ก ไลน์ และทวิตเตอร์ เป็นสื่อที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกการท่องเที่ยวเชิงอาหารในประเทศไทย โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งพิจารณาเป็นรายชื่อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้าน Photo Sharing ด้าน Social Network ด้าน Discuss, Review, Opinion ด้าน Online Video และด้าน Weblogs

ชมพูนุท นรินทรางกุล ณ ออยุธยา และประณีต ใจหนัก (2563) ศึกษาเรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างโซเชียลมีเดียและการตอบสนองของผู้บริโภคในการเข้าถึงข้อมูลทางการตลาด” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ข้อมูลทางการตลาดผ่านโซเชียลมีเดียกับการตอบสนองของผู้บริโภค โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริโภคในจังหวัดพิษณุโลกที่ใช้งานโซเชียลมีเดียในการเข้าถึงข้อมูล โดยใช้แบบสอบถามออนไลน์เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน ผลการศึกษา พบว่า การรับรู้ข้อมูลทางการตลาดผ่านโซเชียลมีเดียมีความสัมพันธ์กับการตอบสนองของผู้บริโภค รูปแบบการดำเนินชีวิตมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้โซเชียลมีเดีย และพฤติกรรมการใช้โซเชียลมีเดียมีความสัมพันธ์กับการตอบสนองของผู้บริโภค

บุญณัฐ ฉัตรเสาวภรณ์ (2560) ได้ศึกษาเรื่อง “กลยุทธ์การสื่อสารการตลาดผ่านโซเชียลมีเดียสำหรับรายการโทรทัศน์” โดยวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมองค์ความรู้ในการวางกลยุทธ์การสื่อสารการตลาดผ่านสื่อสังคมของรายการโทรทัศน์ วัดผลเพื่อหาสถิติและสร้างตัวชี้วัดว่ากลยุทธ์ดังกล่าวทำให้รายการประสบความสำเร็จหรือไม่ มุ่งให้เกิดความตื่นตัวให้เจ้าของรายการหรือสถานีโทรทัศน์เห็นถึงความสำคัญในการสื่อสารการตลาดผ่านสื่อสังคมของรายการโทรทัศน์อย่างเป็นรูปธรรมและมีประสิทธิภาพ ด้วยข้อมูลต่างๆ บนโซเชียลมีเดีย โดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกกับทั้งเจ้าของรายการ

โทรทัศน์ ผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ และทีมงานที่วางกลยุทธ์การสื่อสารการตลาดผ่านสื่อสังคมของรายการที่ได้รับความนิยมในโซเชียลมีเดีย และการทำเหมืองข้อมูลเพื่อค้นหารูปแบบความสัมพันธ์ของข้อมูล จากรายการโทรทัศน์ที่ได้รับความนิยมอย่างสูงบนโซเชียลมีเดียในช่วงปี พ.ศ. 2559-2560 ผลการวิจัยพบว่า กลยุทธ์การสื่อสารการตลาดผ่านสื่อสังคมของรายการโทรทัศน์ประกอบไปด้วย 6 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การทำงานร่วมกันอย่างใกล้ชิดระหว่างเจ้าของรายการโทรทัศน์ กับทีมผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ และทีมงานด้านโซเชียลมีเดียอย่างเป็นทางการของรายการโทรทัศน์ 2) การสร้างเนื้อหาเพื่อสื่อสารรายการโทรทัศน์ผ่านโซเชียลมีเดีย 3) การใช้พลังของบุคคลที่มีอิทธิพลทางความคิด 4) การสร้างให้เกิดชุมชนของผู้ชมรายการ 5) การเกิดภาวะผู้ใช้งานสร้างเนื้อหาขึ้นเอง 6) การรับฟังความรู้สึกของผู้ชมที่มีต่อรายการโทรทัศน์ และการวัดผลว่ากลยุทธ์ใดประสบความสำเร็จหรือไม่นั้น จะมีตัวชี้วัดที่แตกต่างกันในแต่ละขั้นตอน

กัลยรัตน์ กมลพรสิริกุล (2560) ได้ศึกษาเรื่อง “กลยุทธ์การสื่อสารบนช่องทางออนไลน์ของสถานีโทรทัศน์พีพีทีวี เอชดี ช่อง 36 กรณีศึกษา การถ่ายทอดสดฟุตบอลพรีเมียร์ลีก” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารช่องทางออนไลน์ของสถานีโทรทัศน์พีพีทีวี และเพื่อศึกษากลยุทธ์การสื่อสารบนช่องทางออนไลน์ของสถานีโทรทัศน์พีพีทีวี โดยรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก จำนวน 8 คน และเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลประเภทเอกสาร และแหล่งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ผลการศึกษาพบว่า การบริหารงานบนฝ่ายสื่อใหม่ของสถานีโทรทัศน์พีพีทีวี ได้วางกลยุทธ์การสื่อสารบนช่องทางออนไลน์ในทุกช่องทางเพื่อตอบโจทย์คนในปัจจุบัน ช่วยขยายฐานคนดูให้เพิ่มขึ้น อีกทั้งเป็นการใช้ประโยชน์จากสื่อใหม่ในการประชาสัมพันธ์บนสื่อออนไลน์เพื่อให้ผู้ชมเกิดการรับรู้และกลับไปชมบนหน้าจอทีวีเพิ่มขึ้น โดยอยู่ภายใต้นโยบายการบริหารของสถานีโทรทัศน์พีพีทีวี 3 ข้อ คือ 1. เพื่อใช้ช่องทางออนไลน์เป็นช่องทางในการกระจายเนื้อหา เพื่อเพิ่มช่องทางการรับชมอีก 1 ช่องทางให้กับผู้ชม 2. เพื่อใช้ช่องทางออนไลน์ในการประชาสัมพันธ์ของสถานี และ 3. เพื่อใช้ช่องทางออนไลน์ในการหารายการของสถานี นอกจากนี้ฝ่ายสื่อใหม่ยังมีการจัดวางโครงสร้างใหม่โดยมีการแบ่งโครงสร้างออกเป็น 2 ส่วน เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายและรูปแบบการทำงาน และสิ่งสำคัญสำหรับการสื่อสารช่องทางออนไลน์ คือ เครื่องมือที่พร้อมและเทคโนโลยีที่ทันสมัย เพราะเทคโนโลยีเป็นส่วนที่ช่วยอำนวยความสะดวกในการทำงานให้ง่ายขึ้นบนช่องทางออนไลน์ การทำงานของสื่อในปัจจุบันได้นำเทคโนโลยีมาใช้ประโยชน์ในเรื่องของการสื่อสารการเผยแพร่ข้อมูลต่าง ๆ สถานีโทรทัศน์พีพีทีวีได้นำเทคโนโลยีมาปรับใช้ในการกระจายเนื้อหาบนสื่อใหม่ โดยการเพิ่มช่องทางการรับชมการถ่ายทอดสดฟุตบอลพรีเมียร์ลีก โดยการแบ่งช่องทางการรับชมออกเป็น 2 ช่องทาง นั่นคือ การรับชมผ่านหน้าจอโทรทัศน์และรับชมบนเว็บไซต์รวมถึงแอปพลิเคชัน ในช่วงเวลาเดียวกันกับทางสถานี และมีการพัฒนาเว็บไซต์ให้มีช่องทางไว้ใช้สำหรับถ่ายทอดสดฟุตบอลโดยเฉพาะด้วยกัน 2 ช่องทาง โดยช่องทางแรกจะมีการถ่ายทอดสดไปพร้อม ๆ กับสถานีที่เรียกว่า Simulcast (Simultaneous Broadcast) และช่องทางที่ 2 PPTV Gold หรือเมื่อมีฤดูกาลถ่ายทอดสดฟุตบอลจะใช้ชื่อว่า Sport 2

คือ การถ่ายทอดสดฟุตบอลบนเว็บไซต์และแอปพลิเคชันพีพีทีวี เอชดี ช่อง 36 เท่านั้น นอกจากนี้ยังใช้กลยุทธ์การสร้าง Engagement บนช่องทางเฟซบุ๊ก ด้วยวิธีการแคปภาพขณะที่กำลังถ่ายทอดสดอยู่ เพื่อเป็นการกระจายเนื้อหาแบบ Real Time ได้ตอบ พูดคุยกับคนในเพจรวมไปถึงการลงภาพรายงานผลการแข่งขันเพื่อให้เกิดการรับรู้และติดตามสถานการณ์แบบ RealTime และเพิ่มยอด Engagement ให้กับช่องทางออนไลน์อีกด้วย

อัจฉริยา ทุงแจ้ง (2560) ศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกรับชมรายการผ่านทางสื่อออนไลน์” งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกรับชมรายการผ่านทางสื่อออนไลน์ โดยใช้ปัจจัยด้านกลุ่มอ้างอิง ปัจจัยด้านรูปแบบการดำเนินชีวิตและค่านิยม และปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด ได้แก่ ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ ปัจจัยด้านช่องทางการนำเสนอ และปัจจัยด้านการส่งเสริมการตลาด รวมถึงลักษณะประชากรศาสตร์ ทั้งเพศ อายุ สถานภาพการสมรส และอาชีพ โดยสำรวจผ่านแบบสอบถามซึ่งเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 411 ชุด ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกรับชมรายการผ่านทางสื่อออนไลน์ ได้แก่ ปัจจัยด้านช่องทางการนำเสนอ ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ และปัจจัยด้านรูปแบบการดำเนินชีวิตแบบสมัยใหม่ ค่านิยม และกลุ่มอ้างอิง สำหรับลักษณะประชากรศาสตร์พบว่า ผู้ชมที่มีเพศแตกต่างกันมีการตัดสินใจต่อการเลือกรับชมรายการผ่านทางสื่อออนไลน์แตกต่างกัน โดยเพศหญิงมีการตัดสินใจรับชมรายการมากกว่าเพศชาย อาจเนื่องมาจากจิตใจและอารมณ์อ่อนไหวง่าย จึงทำให้เกิดความเครียดได้ง่ายกว่าเพศชาย จึงต้องการความบันเทิงและผ่อนคลายความเครียดที่สั่งสมด้วยการรับชมรายการผ่านทางสื่อออนไลน์ เพราะมีรายการให้เลือกรับชมหลากหลาย และสามารถรับชมได้ทุกที่ทุกเวลาได้อย่างต่อเนื่อง

วรรณวนิช ต้นเรืองวงศ์ (2560) ศึกษาเรื่อง “ความพึงพอใจที่มีต่อเนื้อหาบน Facebook Live กับความจงรักภักดี ต่อตราสินค้า : ศึกษากรณีเวิร์คพอยท์ เอนเตอร์เทนเมนต์แพลนเพจ” การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อเนื้อหาบนเฟซบุ๊กไลฟ์ ที่มีผลต่อความจงรักภักดีต่อตราสินค้าของเวิร์คพอยท์ เอนเตอร์เทนเมนต์แพลนเพจ ในเขตกรุงเทพมหานคร เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ใช้เฟซบุ๊กที่เคยชมการถ่ายทอดสดผ่านเฟซบุ๊กไลฟ์ ของเวิร์คพอยท์ เอนเตอร์เทนเมนต์แพลนเพจ เพศชายและหญิง อายุ 17-52 ปี ที่อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 384 คน ผลการศึกษาพบว่า ความพึงพอใจเนื้อหารายการเกมโชว์ ความพึงพอใจด้านการติดต่อภาพ/ดนตรีประกอบ ความพึงพอใจด้านเนื้อหารายการประกวดร้องเพลง และความพึงพอใจด้านกรรมการมีอิทธิพลต่อความจงรักภักดีต่อเวิร์คพอยท์ เอนเตอร์เทนเมนต์ แพลนเพจ อย่างมีนัยสำคัญ เนื่องจากเป็นส่วนที่ทำให้รายการมีความสนุกสนาน บันเทิง เพลิดเพลิน สำหรับความพึงพอใจด้านพิธีกร และความพึงพอใจด้านเวทีนั้นไม่มีอิทธิพลต่อความจงรักภักดีเนื่องจากผู้ชมให้

ความสำคัญกับเนื้อหารายการ หรือผู้ร่วมเล่นเกมมากกว่า หากเป็นรายการประเภทเกมโชว์ และหากเป็นรายการประกวดร้องเพลงจะให้ความสำคัญกับกรรมการ ผู้เข้าประกวดและเครื่องแต่งกายมากกว่า

2.7.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ

พิมพ์ลอย ปิยธรรมาภรณ์ (2562) ศึกษาเรื่อง “ปัจจัยส่วนผสมทางการตลาดที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจของผู้เข้าชมชาวไทยในการเข้าชมพิพิธภัณฑ์การแพทย์ศิริราช” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนผสมทางการตลาดที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจของผู้เข้าชมชาวไทยในการเข้าชมพิพิธภัณฑ์การแพทย์ศิริราช ใช้วิธีการวิจัยแบบผสมทั้งเชิงปริมาณจากการเก็บแบบสอบถามจำนวนทั้งสิ้น 295 ชุด และเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์ผู้เข้าชม บุคลากรพิพิธภัณฑ์ที่ปฏิบัติงานด้านการตลาดและประชาสัมพันธ์ ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยส่วนบุคคล ด้านอาชีพที่แตกต่างกันส่งผลถึงความพึงพอใจของผู้เข้าชมที่แตกต่างกัน ในส่วนของปัจจัยส่วนผสมทางการตลาดพบว่า ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านกระบวนการ และด้านลักษณะทางกายภาพ ส่งผลต่อความพึงพอใจในการเข้าชมพิพิธภัณฑ์การแพทย์ศิริราช

น้ำลิน เทียมแก้ว (2561) ศึกษาเรื่อง “ความพึงพอใจต่อคุณภาพการให้บริการของสำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ประจำปีการศึกษา 2560” โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อคุณภาพการบริการ และศึกษาปัญหาข้อเสนอนะของผู้ใช้บริการที่มีต่อคุณภาพการให้บริการ 5 ด้าน ของสำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้ใช้บริการสำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จำนวน 450 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม ผลการวิจัยปรากฏดังนี้ 1. ความพึงพอใจต่อคุณภาพการให้บริการของสำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่ได้รับความพึงพอใจอยู่ในระดับมากเป็นลำดับแรก คือ ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ รองลงมาได้แก่ ด้านสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านกระบวนการ/ขั้นตอนการให้บริการ ด้านประชาสัมพันธ์ และด้านทรัพยากรสารสนเทศ โดยสรุปเป็นประเด็นความพึงพอใจในแต่ละด้านได้ดังนี้ 1.1 ด้านทรัพยากรสารสนเทศ พบว่า ผู้ใช้บริการมีความพึงพอใจต่อทรัพยากร สารสนเทศมีเนื้อหาครอบคลุมสาขาวิชาอยู่ในระดับมาก รองลงมา ได้แก่ ทรัพยากรสารสนเทศที่ได้รับตรงกับความต้องการและทรัพยากรสารสนเทศมีความทันสมัย และทรัพยากรสารสนเทศมีจำนวนเพียงพอกับความต้องการ 1.2 ด้านกระบวนการและขั้นตอนการให้บริการ พบว่า ผู้ใช้บริการมีความพึงพอใจต่อความสะดวก รวดเร็วในการติดต่อขอใช้บริการ รองลงมา ได้แก่ ความสะดวกรวดเร็วในการใช้บริการผ่านออนไลน์ และขั้นตอนการให้บริการไม่ยุ่งยาก ซับซ้อน เข้าใจง่าย 1.3 ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ พบว่า ผู้ใช้บริการมีความพึงพอใจต่อบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถในการให้คำแนะนำและช่วยเหลือ และมีบุคลิกภาพ กิริยามารยาท และการสื่อสารที่เหมาะสมอยู่ในระดับมาก รองลงมา ได้แก่ บุคลากรให้บริการด้วยอัธยาศัยไมตรีมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี และบุคลากรมีความกระตือรือร้นและเต็มใจให้บริการ 1.5 ด้านสถานที่และสิ่ง

อำนวยความสะดวก พบว่า ผู้ใช้บริการมีความพึงพอใจต่อ สภาพแวดล้อมสะอาดเป็นระเบียบเอื้อต่อการเรียนรู้ รองลงมาได้แก่ มีแผ่นป้ายบอก ประเภทสิ่งพิมพ์ และที่นั่งอ่านจัดไว้อย่างเป็นระเบียบเพียงพอ และพร้อมให้บริการ 1.6 ด้านการประชาสัมพันธ์ พบว่า ผู้ใช้บริการมีความพึงพอใจต่อ เว็บไซต์สำนักวิทยบริการให้ข้อมูลการประชาสัมพันธ์ได้อย่างครบถ้วน รองลงมา ได้แก่ สำนักวิทยบริการมีช่องทางในการประชาสัมพันธ์ที่หลากหลาย และมีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมบริการใหม่ ๆ สม่าเสมอและทั่วถึง 2. ปัญหา และข้อเสนอแนะของผู้ใช้บริการ ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ บุคลากรบางคนยังขาดความกระตือรือร้นในการให้บริการ ด้านสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก ควรเพิ่มพื้นที่สำหรับอ่านหนังสือ ระบบปรับอากาศไม่ค่อยเย็น แสงสว่างไม่เพียงพอบางจุดบริการ เพิ่มจำนวนคอมพิวเตอร์ และระบบ Wi-Fi ให้ครอบคลุมพื้นที่การให้บริการ

กุลทิกา วิบูลย์ปิ่น และประสพชัย พสุนนท์ (2559) ศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์ศิริราชพิมุขสถาน” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์ศิริราชพิมุขสถาน และศึกษาระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์ศิริราชพิมุขสถาน เป็นการวิจัยเชิงปริมาณใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักท่องเที่ยวผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์ศิริราชพิมุขสถาน จำนวน 385 คน ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้เข้าชม ผู้เข้าชมส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 46-55 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ประกอบอาชีพรับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ และมีรายได้มากกว่า 25,000 บาท ส่วนปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดด้านการบริการ พบว่า โดยรวมผู้เข้าชมให้ความสำคัญต่อปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดด้านการบริการอยู่ในระดับมาก โดยให้ความสำคัญด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพมาก รองลงมาคือด้านเทคนิคการจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ ด้านคุณภาพการบริการ ด้านความสามารถในการสร้างความรู้ และด้านที่ให้ความสำคัญน้อยที่สุดคือ ด้านเทคนิคการประชาสัมพันธ์ ตามลำดับ ความพึงพอใจของผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์ศิริราชพิมุขสถาน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยให้ความสำคัญด้านการบริการที่ตรงตามที่คาดหวังมากที่สุด รองลงมาคือ การบริการที่คุ้มค่ากับเงินและน้อยที่สุดคือ การบริการดีกว่าพิพิธภัณฑ์อื่น ผลการทดสอบสมมุติฐานพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลไม่ส่งผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์ศิริราชพิมุขสถาน และปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดด้านการบริการและด้านการประชาสัมพันธ์ส่งผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์ศิริราชพิมุขสถานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ฉัฐมณีน ตั้งกิจถาวร (2557) ศึกษาเรื่อง “การใช้ประโยชน์และความพึงพอใจในการเปิดรับข้อมูลที่ถูกแชร์ (Shared) ผ่านเฟซบุ๊ก” งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงสำรวจที่มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับข้อมูลที่ถูกแชร์ผ่านทางเฟซบุ๊ก 2) เพื่อศึกษาการใช้ประโยชน์จากข้อมูลที่ถูกแชร์ผ่านทางเฟซบุ๊ก 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อข้อมูลที่ถูกแชร์ผ่านทางเฟซบุ๊ก 4) เพื่อ

ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการเปิดรับข้อมูลกับการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจต่อข้อมูลที่ถูกแชร์ผ่านทางเฟซบุ๊ก โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ใช้เฟซบุ๊ก ผ่านแบบสอบถามออนไลน์ที่ผู้วิจัยนำไป โพสต์ (Post) หน้าแฟนเพจจะบันทึกกว่าจะจบ เว็บไซต์พันทิป รวมถึงหน้าเฟซบุ๊กส่วนตัวของผู้วิจัย จำนวน 400 คน ประกอบด้วย เพศชาย 134 คน เพศหญิง 266 คน โดยกลุ่มตัวอย่างต้องเคยอ่าน และเคยกดถูกใจ (Like) ข้อมูลข่าวสารที่ถูกแชร์ผ่านทางเฟซบุ๊ก อย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เปิดรับข้อมูลข่าวสารที่ถูกแชร์ทุกวัน โดยเปิดรับข้อมูลข่าวสารที่ถูกแชร์เป็นระยะเวลา 30 นาที - 1 ชั่วโมง ในช่วงเวลา 20.01 - 24.00 น. กลุ่มตัวอย่างใช้งานเฟซบุ๊กเพื่อติดตามข้อมูลความเคลื่อนไหวของเพื่อน และเปิดรับข้อมูลข่าวสารประเภทความรู้ และเคล็ดลับต่าง ๆ จากหน้าแฟนเพจ โดยเลือกอ่านเฉพาะเรื่องที่ตนเองสนใจ ส่วนประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารที่ได้นั้นทำให้ผู้ใช้เฟซบุ๊กหันต่อเหตุการณ์ข่าวสารที่เกิดขึ้น เพื่อความบันเทิง สนุกสนาน และนำไปใช้สนทนาเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ในด้านความพึงพอใจ ผู้ใช้เฟซบุ๊กมีความพึงพอใจที่รับข้อมูลรวดเร็ว ทันสมัยทันต่อเหตุการณ์และมีภาพประกอบ (Infographic) ทำให้เข้าใจง่ายขึ้น นอกจากนี้พบว่าพฤติกรรมการเปิดรับข้อมูลข่าวสารที่ถูกแชร์นั้น มีความสัมพันธ์กับการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจในการเปิดรับข้อมูลข่าวสารที่ถูกแชร์ผ่านเฟซบุ๊กของผู้ใช้เฟซบุ๊กอยู่ในระดับต่ำ

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัยเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

งานวิจัยเรื่อง “โครงการสำรวจความพึงพอใจในการให้บริการของสำนักงานพิพิธภัณฑสถานเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) ประจำปีงบประมาณ 2565 ” ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method) คณะวิจัยได้แบ่งระเบียบวิธีวิจัยเป็น 2 ส่วน คือ

3.1 ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ในรูปแบบของ

3.1.1 สัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview)

- เจ้าหน้าที่สื่อสารสัมพันธ์ พิพิธภัณฑสถานเฉลิมพระเกียรติฯ
- เจ้าหน้าที่พัฒนากิจการ พิพิธภัณฑสถานเฉลิมพระเกียรติฯ
- ผู้ควบคุมการผลิตรายการ Online ทั้ง 6 รายการ
- ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบภายใน การจัดการพื้นที่
- ผู้เชี่ยวชาญด้านการสื่อสารผ่านเฟซบุ๊ก

3.1.2 การสังเกตกระบวนการนำชมแบบ Online

3.1.3 การสนทนากลุ่ม (Focus Group) ผู้เข้ารับบริการในโครงการส่งเสริมการเรียนรู้ในรูปแบบ Online จำนวน 2 กลุ่ม และผู้ชมรายการที่เผยแพร่ผ่านแฟนเพจพิพิธภัณฑสถานเฉลิมพระเกียรติฯ และยูทูบ 6 รายการ จำนวน 2 กลุ่ม

3.1.4 การศึกษาพิพิธภัณฑสถานจริงในเว็บไซต์ <https://www.wisdomking.or.th/th>

3.2 ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ในรูปแบบของการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยใช้แบบสอบถาม และแบบสอบถามออนไลน์เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง เพื่อวัดตัวแปรพฤติกรรม的开รับข่าวสาร การรับรู้ พฤติกรรมการใช้บริการ และความพึงพอใจของผู้รับบริการที่มีต่อพิพิธภัณฑสถานเฉลิมพระเกียรติฯ

3.1 ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

3.1.1 สัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากบุคคลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยมีรายชื่อ ดังนี้

1. ว่าที่ ร.ต. หญิง จันทิญา สังข์คำ เจ้าหน้าที่สื่อสารสัมพันธ์

เพื่อรวบรวมข้อมูลด้านการเยี่ยมชมออนไลน์ เพื่อเป็นฐานข้อมูลและความคิดในการวางแผนวิจัยเชิงปริมาณต่อไป

2. นายธนกร ญติญา เจ้าหน้าที่พัฒนากิจการ

เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการเยี่ยมชมโครงการส่งเสริมการเรียนรู้เกษตรเศรษฐกิจพอเพียง Online

3. อาจารย์ธนิต จิ่งดำรงกิจ ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบภายใน การจัดการพื้นที่

4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ลลิตา สันติวรวัธน์ ผู้เชี่ยวชาญด้านการสื่อสารผ่านเฟซบุ๊ก

5. ผู้ควบคุมการผลิตรายการออนไลน์ 6 รายการ เพื่อเก็บข้อมูลเกี่ยวกับการผลิตรายการออนไลน์ของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ดังนี้

ตารางที่ 3.1 รายชื่อผู้อำนวยการผลิตรายการออนไลน์

ที่	รายการ	ชื่อผู้ให้ข้อมูล
1	รายการเกษตร ON LINE By พิพิธภัณฑ์เกษตร	1. นายปาลิต ศิลปักษา เจ้าหน้าที่สื่อสารสัมพันธ์
2	รายการ กิน อยู่ ดี	1. นายธีระยุทธ ประมัยพิมพ์ เจ้าหน้าที่พัฒนากิจการ 2. นายธนกร ญติญา เจ้าหน้าที่พัฒนากิจการ
3	รายการวิชาของแผ่นดิน	1. น.ส.ปิยาภรณ์ เข้มวิชัย เจ้าหน้าที่พัฒนาพิพิธภัณฑ์
4	รายการเพลินบนจอ	1. น.ส.สาวิตรี สายโย ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาพิพิธภัณฑ์และองค์ความรู้
5	รายการเรื่องเล่าชาวเกษตร	1. นายปาลิต ศิลปักษา เจ้าหน้าที่สื่อสารสัมพันธ์
6	รายการเกษตรภูธร	1. ว่าที่ ร.ต. ธนวัฒน์ แก้วมณีชัย เจ้าหน้าที่พัฒนานวัตกรรมเกษตร

3.1.2 สังเกตกระบวนการนำชมในรูปแบบ Online

ประชากร

คณะเยี่ยมชมในรูปแบบการเยี่ยมชมแบบออนไลน์ในโครงการส่งเสริมการเรียนรู้ เนื่องจากเป็นการเยี่ยมชมที่มีกระบวนการนำชม

การสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

ขั้นที่ 1 ใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Sampling) เพื่อแบ่งประชากร คือ คณะผู้มาเยี่ยมชมในโครงการส่งเสริมการเรียนรู้ ออกเป็นกลุ่มต่าง ๆ โดยใช้เกณฑ์เรื่องอาชีพ นักเรียน/นักศึกษา และกลุ่มที่ไม่ใช่ นักเรียน/นักศึกษา ดังนี้

ตารางที่ 3.2 จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพของผู้มาเยี่ยมชมของโครงการส่งเสริมการเรียนรู้

อาชีพ	จำนวน (ครั้ง)
นักเรียน/นักศึกษา	3
กลุ่มที่ไม่ใช่ นักเรียน/นักศึกษา	3
รวม	6

ขั้นที่ 2 ใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยคณะวิจัย สังเกตกระบวนการนำชมในรูปแบบออนไลน์ ทั้งสังเกตจากห้องนำชม และสังเกตในระบบออนไลน์ ตามกลุ่มและจำนวนที่ระบุในตารางที่ 3.2

3.1.3 การสนทนากลุ่ม (Focus Group) จัดการสนทนากลุ่มในรูปแบบ Online โดยมีรายละเอียดดังนี้

ประชากร

1. ผู้เข้ารับบริการในโครงการส่งเสริมการเรียนรู้ ในรูปแบบ Online
2. ผู้ชมรายการที่เผยแพร่ผ่านแฟนเพจพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ และ YouTube 6 รายการ ได้แก่ (1) รายการเกษตร ON LINE By พิพิธภัณฑ์เกษตร (2) รายการ กิน อยู่ ดี (3) รายการวิชาของแผ่นดิน (4) รายการเพลินบนจอ (5) รายการเรื่องเล่าชาวเกษตร (6) รายการเกษตรภูธร

การสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนของประชากรอย่างแท้จริง คณะวิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบ Multi Stage Sampling โดยแบ่งเป็นขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้

1. ผู้เข้ารับบริการในโครงการส่งเสริมการเรียนรู้ ในรูปแบบ Online

ขั้นที่ 1 ใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Sampling) เพื่อแบ่งประชากร คือ ผู้มาใช้บริการพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ออกเป็นกลุ่มต่าง ๆ โดยใช้เกณฑ์เรื่องรูปแบบการมาเยี่ยมชม ดังนี้

ตารางที่ 3.3 แสดงกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรูปแบบการมาเยี่ยมชม

รูปแบบการมาเยี่ยมชม	จำนวน
1. เคยเยี่ยมชมแบบโครงการส่งเสริมการเรียนรู้ และเยี่ยมชมแบบ Online	6
2. เคยมาเยี่ยมชมในรูปแบบ Online เพียงอย่างเดียว	6
รวม	12

ขั้นที่ 2 ใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยผู้วิจัยเลือกผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มที่มีรูปแบบการเยี่ยมชมมาเยี่ยมชมตามที่กำหนดไว้ ดังนี้

- 1) เคยมาเยี่ยมชมแบบโครงการส่งเสริมการเรียนรู้ และมาเยี่ยมชมแบบ Online
 - 2) เคยมาเยี่ยมชมในรูปแบบ Online เพียงอย่างเดียว
- โดยมีรายชื่อดังนี้

ตารางที่ 3.4 รายชื่อกลุ่มตัวอย่างในโครงการส่งเสริมการเรียนรู้

ที่	รายชื่อ	วันที่สัมภาษณ์
1	นางสาวจรรยาภรณ์ แนนขุนทด	2 มิถุนายน 2565
2	นางสาวขวัญมน ศรีเงินวง	2 มิถุนายน 2565
3	นางพนิดา พันธุ์สำโรง	2 มิถุนายน 2565
4	นางธนพร ทรงรัมย์	2 มิถุนายน 2565
5	นางสาวกัญญภัคพิมพ์ เกตุจำนงค์	8 มิถุนายน 2565
6	นางสาวมลชญา พิพิธ	8 มิถุนายน 2565
7	นางสาวเจนจิรา จอมขวัญใจ	24 กรกฎาคม 2565
8	นางสาวณชนก เพ็งแซ	24 กรกฎาคม 2565
9	เด็กหญิงชมพูนุช แสงพันธ์ตา	24 กรกฎาคม 2565
10	นายสิริวิทย์ ธีญญเจริญ	24 กรกฎาคม 2565
11	นางสาวชญา ติดยงค์	24 กรกฎาคม 2565
12	นางสาวอภิญา สายโอ๊ะ	24 กรกฎาคม 2565

2. ผู้ชมรายการที่เผยแพร่ผ่านเฟซบุ๊กแฟนเพจ และยูทูปของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ

ขั้นที่ 1 ใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยคณะวิจัยเลือกผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มที่มีคุณสมบัติคือ กลุ่มตัวอย่างต้องเคยรับชมรายการของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ที่เผยแพร่อย่างน้อย 6 รายการ โดยมีรายชื่อกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

ตารางที่ 3.5 รายชื่อกลุ่มตัวอย่างผู้ชมรายการ Online

ที่	ชื่อ	อาชีพ	วันที่สัมภาษณ์
1	ผศ.ดร.มานะ ชุ่มเมืองปัก	อาจารย์	21 กรกฎาคม 2565
2	ดร.เหมือนฝัน คงสมแสง	อาจารย์	21 กรกฎาคม 2565
3	นายกนิษฐ์ แซ่ลี	ช่างภาพอิสระ	21 กรกฎาคม 2565
4	นายสหพร ยี่ตันสี	ผู้ผลิตสื่อ	21 กรกฎาคม 2565
5	นางสาวดลยา ชะรัมย์	ออแกไนเซอร์	21 กรกฎาคม 2565
6	นางสาวสิริธร ป้อมลอย	ธุรกิจส่วนตัว	21 กรกฎาคม 2565
7	นางสาวพุกษา ไชยชมพู	เกษตรกร	22 กรกฎาคม 2565
8	นางสาวกมลพรรณ ศิลาทอง	ธุรกิจส่วนตัว	22 กรกฎาคม 2565
9	นางสาวพิมพ์ภา โขตินิม	กราฟิก	22 กรกฎาคม 2565
10	นายวุฒิชัย รัตนพิทักษ์	ครีเอทีฟ	22 กรกฎาคม 2565
11	นางสุทิศา พรหมชัยศรี	เครือข่ายเกษตรกร พกฉ.	26 กรกฎาคม 2565
12	นายธนภัทร์ ชันธหัตถ์	พนักงานบริษัทเอกชน	26 กรกฎาคม 2565

เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Selection Interview) ดำเนินการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ผ่านระบบ Online (Zoom) โดยแบ่ง ดังนี้

ชุดที่ 1 แบบสัมภาษณ์ผู้เข้ารับบริการในโครงการส่งเสริมการเรียนรู้ ในรูปแบบ Online

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

ส่วนที่ 2 การเปิดรับข้อมูลข่าวสารโดยทั่วไป

ส่วนที่ 3 พฤติกรรมการมาใช้บริการ

ส่วนที่ 4 ความพึงพอใจ

- การจองหรือติดต่อเข้ารับชม
- การเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์เสมือนจริง (Virtual Museum)
- เจ้าหน้าที่นำชม
- สิ่งอำนวยความสะดวก

ชุดที่ 2 แบบสัมภาษณ์ผู้ชมรายการที่เผยแพร่ผ่านเฟซบุ๊กแฟนเพจ และยูทูปของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

ส่วนที่ 2 การเปิดรับข้อมูลข่าวสารโดยทั่วไป

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นต่อรายการ

- ด้านพิธีกร
- รูปแบบรายการ
- เนื้อหา/องค์ความรู้ที่นำเสนอในรายการ
- ช่วงเวลาในการเผยแพร่
- ระยะเวลาในการเผยแพร่

ส่วนที่ 4 ความพึงพอใจที่มีต่อรายการ และการพัฒนารายการ

3.1.4 การศึกษาพิพจน์ทัศน์เสมือนจริงในเว็บไซต์ <https://www.wisdomking.or.th/th>

การวิเคราะห์ผล

หลังจากเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก การสนทนากลุ่ม การสังเกตแล้ว จะนำคำตอบและความคิดเห็นจากการสัมภาษณ์มาถอดความและจำแนกหมวดหมู่ ตามความเป็นจริงของกลุ่มตัวอย่าง แต่ละกลุ่มตามประเด็นสัมภาษณ์เชิงลึกหลักโดยไม่มีอคติจากนักวิจัยเข้าไปเกี่ยวข้อง

การนำเสนอข้อมูล

ใช้การพรรณนา อธิบาย ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลตามกรอบแนวคิดและสรุปตามวัตถุประสงค์การวิจัยที่กำหนดไว้

3.2 ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research)

สำรวจโดยใช้แบบสอบถามและแบบสอบถามออนไลน์กับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อศึกษาตามวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้เข้ารับบริการที่พิพจน์ทัศน์การเกษตรฯ จำนวน 149,683 คน (สรุปจำนวนผู้เข้ารับบริการที่พิพจน์ทัศน์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564)

ตารางที่ 3.6 แสดงจำนวนประชากร

ลักษณะการมาเยี่ยมชม	จำนวนประชากร (คน)
1. จำนวนผู้รับบริการในรูปแบบ On-site	90,627
2. จำนวนผู้รับบริการในรูปแบบ Online	59,056
รวม	149,683

การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

งานวิจัยนี้ได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางกำหนดขนาดของยามาเน่ (Yamane, 1967) ณ ระดับค่าความเชื่อมั่น 95% และยอมให้มีการผิดพลาดในการประมาณค่าได้ไม่เกิน 5 -/+% โดยใช้สูตรดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

โดยที่

n	=	จำนวนตัวอย่าง
N	=	ประชากร
e	=	ค่าความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่าง ในที่นี้คือ 0.05

แทนค่าจำนวนผู้รับบริการในรูปแบบ On-site

$$n = \frac{90,627}{1 + (90,627) (0.05)^2}$$

$$= 398.25$$

ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่อย่างน้อย 398.25 ตัวอย่าง โดยในการวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างผู้รับบริการในรูปแบบ On-site จำนวน 505 ตัวอย่าง

แทนค่าจำนวนผู้รับบริการในรูปแบบ Online

$$n = \frac{59,056}{1 + (59,056) (0.05)^2}$$

$$= 397.30$$

ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่อย่างน้อย 397.30 ตัวอย่าง โดยในการวิจัยครั้งนี้กำหนดกลุ่มตัวอย่างผู้รับบริการในรูปแบบ Online จำนวน 546 ตัวอย่าง

การสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนของประชากรอย่างแท้จริง คณะวิจัยจึงใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบ Multi Stage Sampling โดยแบ่งเป็นขั้นตอนต่าง ๆ คือ

ขั้นที่ 1 ใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Sampling) เพื่อแบ่งประชากรออกเป็นกลุ่มต่าง ๆ โดยใช้เกณฑ์เรื่องรูปแบบการมาเยี่ยมชม ดังนี้

ตารางที่ 3.7 แสดงกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรูปแบบการมาเยี่ยมชม

ลักษณะการมาเยี่ยมชม	จำนวนประชากร (คน)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)
1. จำนวนผู้รับบริการในรูปแบบ On-site	90,627	505
2. จำนวนผู้รับบริการในรูปแบบ Online	59,056	546
รวม	149,683	1,051

ขั้นที่ 2. ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างอิงความสะดวก (Convenience Sampling) เพื่อแจกแบบสอบถามกับผู้ที่มาเยี่ยมชมแบบ On-site และแบบสอบถามออนไลน์กับผู้ที่มาเยี่ยมชมแบบ Online และผู้ชมรายการออนไลน์ โดยนำ QR Code ขึ้นท้ายรายการ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม ประกอบไปด้วยชุดคำถามปลายปิด (Closed Ended Question) และคำถามปลายเปิด (Open Ended Question) ดังนี้

แบบสอบถาม Onsite

- ส่วนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาชั้นสูงสุด อาชีพ และจังหวัดที่พักอาศัยปัจจุบัน
- ส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร
- ส่วนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้บริการ
- ส่วนที่ 4 คำถามเกี่ยวกับความพึงพอใจ
- ส่วนที่ 5 คำถามเกี่ยวกับความพึงพอใจด้านการให้บริการ

แบบสอบถาม Online

- ส่วนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาชั้นสูงสุด อาชีพ และจังหวัดที่พักอาศัยปัจจุบัน
- ส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารและการใช้บริการ
- ส่วนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับความพึงพอใจ

ตัวแปรที่ใช้ในงานวิจัย

- สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1** ผู้รับบริการที่มีลักษณะประชากรศาสตร์แตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อเจ้าหน้าที่นำชม และสิ่งอำนวยความสะดวกของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวแตกต่างกัน
- ตัวแปรต้น** ลักษณะประชากร ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และจังหวัดที่พักอาศัยปัจจุบัน
- ตัวแปรตาม** ความพึงพอใจต่อเจ้าหน้าที่นำชม และสิ่งอำนวยความสะดวก

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2	ผู้รับบริการที่มีลักษณะประชากรศาสตร์แตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการเยี่ยมชมแบบ Online เจ้าหน้าที่นำชม และสิ่งอำนวยความสะดวกของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวแตกต่างกัน
ตัวแปรต้น	ลักษณะประชากร ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และจังหวัดที่พักอาศัยปัจจุบัน
ตัวแปรตาม	ความพึงพอใจต่อการเยี่ยมชมแบบ Online เจ้าหน้าที่นำชม และสิ่งอำนวยความสะดวก

เกณฑ์การวัดและให้คะแนนตัวแปร

1. ความพึงพอใจ

วัดจากความพึงพอใจของผู้รับบริการที่มีต่อการเยี่ยมชมแบบ Onsite การเยี่ยมชมแบบ Online รายการออนไลน์ ของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ โดยมีข้อความที่กำหนดเป็นตัวชี้วัด การวัดตัวแปรใช้มาตรวัดแบบ Likert Scale โดยกำหนดคะแนนไว้ดังนี้

มากที่สุด	5	คะแนน
มาก	4	คะแนน
ปานกลาง	3	คะแนน
น้อย	2	คะแนน
น้อยที่สุด	1	คะแนน

นำคะแนนที่ได้มาหาค่าเฉลี่ยแล้วแปลความหมายของค่าเฉลี่ยดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง	4.20 – 5.00	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	3.40 – 4.19	มาก
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	2.60 – 3.39	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	1.80 – 2.59	น้อย
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	1.00 – 1.79	น้อยที่สุด

การตรวจสอบความเชื่อถือได้ของเครื่องมือ

คณะวิจัยได้ทำการทดสอบความเที่ยง (Reliability) และความตรง (Validity) ของแบบสอบถาม ดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปตรวจสอบความเที่ยง (Reliability) โดยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Pre-test) กับกลุ่มที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 ชุด

2. การตรวจสอบความตรง (Validity) โดยให้นักวิชาการ และผู้บริหารของสำนักงานพิพิธภัณฑสถานเฉลิมพระเกียรติฯ เป็นผู้ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) และความเหมาะสมของภาษาที่ใช้เพื่อขอคำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไข

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics)

เพื่ออธิบายลักษณะของข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) และค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) เพื่ออธิบายข้อมูลลักษณะประชากรศาสตร์ และความพึงพอใจ

2. สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics)

เป็นสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน โดยใช้สถิติ T- Test Independent F-Test และ Anova

การวิเคราะห์ข้อมูล

กรณีเป็นแบบสอบถาม หลังจากที่ได้รวบรวมข้อมูลแล้ว คณะวิจัยได้ตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม และวิเคราะห์และแปลความหมายข้อมูลในรูปแบบของตารางและสรุปผลการวิจัย

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “โครงการสำรวจความพึงพอใจในการให้บริการของสำนักงานพิพิธภัณฑสถานเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) ประจำปีงบประมาณ 2565” ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method) แบ่งระเบียบวิธีวิจัยเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการใช้การสนทนากลุ่ม สัมภาษณ์เชิงลึก การสังเกต และการศึกษาเว็บไซต์พิพิธภัณฑสถานเฉลิมพระเกียรติฯ ส่วนที่ 2 การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ในรูปแบบของการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยใช้แบบสอบถาม และแบบสอบถามออนไลน์เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง เพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับสื่อของผู้รับบริการของพิพิธภัณฑสถานเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
 2. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้บริการของผู้รับบริการที่มีต่อพิพิธภัณฑสถานเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
 3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้รับบริการที่มีต่อการมาใช้บริการที่พิพิธภัณฑสถานเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
- โดยนำเสนอผลการวิจัย 2 ส่วน ดังนี้

4.1 การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

คณะวิจัยรวบรวมข้อมูลโดยใช้วิธีการ คือ 1) การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) กับกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 11 คน อาทิ เจ้าหน้าที่ของพิพิธภัณฑสถานเฉลิมพระเกียรติฯ ผู้ควบคุมการผลิตรายการ Online ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบภายในและการจัดการพื้นที่ และผู้เชี่ยวชาญด้านการสื่อสารผ่านเฟซบุ๊ก 2) การสังเกตกระบวนการนำชมแบบ Online โดยเข้าร่วมในระบบ Online ในช่วงที่มีกระบวนการนำชม 3) การสนทนากลุ่ม (Focus Group) ผู้เข้ารับบริการในโครงการส่งเสริมการเรียนรู้ในรูปแบบ Online จำนวน 2 กลุ่ม และผู้ชมรายการที่เผยแพร่ผ่านแฟนเพจเฟซบุ๊กพิพิธภัณฑสถานเฉลิมพระเกียรติฯ และยูทูบ 6 รายการ จำนวน 2 กลุ่ม รวม 24 คน และ 4) ศึกษาพิพิธภัณฑสถานเสมือนจริงในเว็บไซต์ <https://www.wisdomking.or.th/th>

โดยการวิจัยเชิงคุณภาพนี้เพื่อศึกษา วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 3. ศึกษาความพึงพอใจของผู้รับบริการที่มีต่อการมาใช้บริการที่พิพิธภัณฑสถานเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

โดยมีรายละเอียด ดังนี้

วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 3. ศึกษาความพึงพอใจของผู้รับบริการที่มีต่อการมาใช้บริการที่พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

การสำรวจความพึงพอใจการให้บริการของสำนักงานพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) ประจำปีงบประมาณ 2565 นั้น พบว่าจากสถานการณ์การระบาดของไวรัสโควิด-19 และกระแสการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีในปัจจุบันส่งผลให้พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ได้มีการพัฒนาการให้บริการเพื่อให้เข้าถึงและตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการในทุก ๆ ด้าน ดังนั้นจะเห็นได้ว่า ในปีงบประมาณ 2565 นั้น พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ได้มีการพัฒนาการบริการขึ้น 3 กิจกรรม ได้แก่

4.1.1 โครงการส่งเสริมการเรียนรู้เกษตรเศรษฐกิจพอเพียง Online

4.1.2 พิพิธภัณฑ์เสมือนจริง (Virtual Museum)

4.1.3 รายการออนไลน์ จำนวน 6 รายการ

ด้วยเหตุนี้การศึกษาความพึงพอใจของผู้รับบริการ คณะวิจัยได้ศึกษาทั้ง 3 กิจกรรม โดยมีผลการวิจัย ดังนี้

4.1.1 โครงการส่งเสริมการเรียนรู้เกษตรเศรษฐกิจพอเพียง Online

4.1.1.1 จุดเริ่มของโครงการฯ

จากวิสัยทัศน์ของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ที่กล่าวไว้ว่า “เป็นพิพิธภัณฑ์ชั้นนำแห่งการเรียนรู้พระเกียรติคุณและพระอัจฉริยภาพของกษัตริย์เกษตร และเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง นวัตกรรมด้านการเกษตรของประเทศ”

โดยมีพันธกิจเพื่อ

1. เผยแพร่พระเกียรติคุณและพระอัจฉริยภาพด้านการเกษตร ของพระมหากษัตริย์และพระบรมวงศานุวงศ์
2. สืบสาน รักษา ต่อยอด หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการเกษตร
3. บริหารจัดการองค์การให้เป็นพิพิธภัณฑ์แห่งการเรียนรู้ของประเทศ
4. ส่งเสริม สนับสนุน เครือข่ายและภาคีความร่วมมือในการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการเกษตร

ทั้งนี้พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ได้มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับการเกษตร เพื่อเผยแพร่พระเกียรติคุณและพระอัจฉริยภาพของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และพระบรมวงศานุวงศ์ โดยในปี พ.ศ. 2565 จัดแสดงนิทรรศการออกเป็น 3 ส่วน คือ

1. พิพิธภัณฑ์ในอาคาร เปิดให้เข้าชม 1 พิพิธภัณฑ์ คือ พิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา

2. พิพิธภัณฑ์กลางแจ้ง เปิดให้เข้าชม 2 พิพิธภัณฑ์ คือ พิพิธภัณฑ์นวัตกรรมการเกษตรเศรษฐกิจพอเพียง และพิพิธภัณฑ์เกษตรตามรอยพ่อ

3. พิพิธภัณฑ์กษัตริย์เกษตร พื้นที่ MADDO Pavilion

โดยในส่วนโครงการส่งเสริมการเรียนรู้เกษตรเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งเป็นหลักสูตรเรียนรู้ด้านเกษตรเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักเรียน นักศึกษา หรือหน่วยงานต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับหลักสูตรการเรียนรู้ของกระทรวงศึกษาธิการและนโยบายของรัฐบาล “ลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้” ผ่านกิจกรรมสร้างสรรค์ความคิด ฐานจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ในอาคาร พิพิธภัณฑ์กลางแจ้ง ที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้หลากหลายรูปแบบ ทั้งทฤษฎีและลงมือปฏิบัติได้จริง จำนวน 13 หลักสูตร

แต่ทั้งนี้จากสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) ส่งผลให้โครงการส่งเสริมการเรียนรู้เกษตรเศรษฐกิจพอเพียง ทำให้หน่วยงานต่าง ๆ หลายหน่วยงานยกเลิกการเข้าชม จึงเป็นจุดเริ่มต้นที่พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ จัดทำโครงการส่งเสริมการเรียนรู้เกษตรเศรษฐกิจพอเพียง ในรูปแบบ Online

โดยการออกแบบการเยี่ยมชมในรูปแบบ Online นั้นได้มีการพิจารณาถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เข้าชม อาทิ

1. ระยะเวลาการเยี่ยมชมแบบ Online โดยต้องให้กลุ่มเป้าหมายโดยเฉพาะนักเรียน สามารถเยี่ยมชมได้โดยไม่มีผลกระทบต่อเครื่องมือสื่อสารของผู้ปกครอง ในเบื้องต้นได้เลือกกลุ่มเป้าหมายเป็นกลุ่มนักเรียนที่อาศัยในเขตเมือง เพราะส่วนใหญ่นักเรียนจะมีสมาร์ทโฟนเป็นของตนเอง ซึ่งกรณีที่เยี่ยมชมในช่วงระยะเวลา 1-2 ชั่วโมงนั้นสามารถทำได้ แต่ทว่าพอได้มาทำตัวอย่าง (Demo) จริง ๆ นั้น พบว่า 2 ชั่วโมง เป็นระยะเวลายาวเกินไป จึงได้ลดลงมาเป็นชั่วโมงครึ่ง และสุดท้ายได้ข้อสรุปที่เหมาะสมที่สุด คือ โครงการส่งเสริมการเรียนรู้เกษตรเศรษฐกิจพอเพียง Online ใช้ระยะเวลาในการจัดกิจกรรม 1 ชั่วโมง

จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่า ระยะเวลาในการเยี่ยมชมแบบ Online จำนวน 1 ชั่วโมงนั้น กำลังดี ไม่มากหรือน้อยไป แต่มีบางกลุ่มคือคุณครูที่มีความคิดเห็นว่าจะมากกว่า 1 ชั่วโมงได้ โดยไปเพิ่มในส่วนของกิจกรรมการเล่นเกม

“ถือว่ากำลังดีค่ะ ไม่มากไปไม่น้อยไป 30 นาทีก็จะเร็วไป ถ้า 2 ชม ก็นานไป
หน่อย

สัมภาษณ์ผู้เยี่ยมชมแบบ Online”

“สำหรับ 1 ชม. โดยทั่วไปถือว่าโอเค แต่วันนั้นสำหรับเด็ก ๆ อาจจะไม่พอนะ
คะ เพราะเด็กคืออารมณ์สนใจเขาอยากจะเข้าอีก มีการเล่นเกมด้วยค่ะ

สัมภาษณ์ผู้เยี่ยมชมแบบ Online”

2. หลักสูตรการเยี่ยมชมแบบ Online ปัจจุบันมี 2 หลักสูตร คือ

1) หลักสูตร Online ตามรอยพ่อ แรกเริ่มจัดโดยให้ผู้นำชมพາชมในพิพิธภัณฑ์จริง ๆ และมีการเปิดคลิปวิดีโอภาพยนตร์สองมิติ โดยในช่วงเริ่มต้นจะเหมือนการเยี่ยมชมแบบ On-site กล่าวคือ ช่วงแนะนำพิพิธภัณฑ์ โดยใช้สื่อทั้งคลิปวิดีโอ และพาวเวอร์พอยต์ แยกกลุ่มเป้าหมายเป็นระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา นักศึกษา และประชาชนทั่วไป จะใช้พาวเวอร์พอยต์ แต่กรณีเป็นเด็กเล็กอนุบาลใช้วิดีโอ แต่ในปัจจุบันใช้พาวเวอร์พอยต์เป็นหลักในการแนะนำพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ

2) หลักสูตร Online เกษตรลงมือทำ เนื่องจากกลุ่มเป้าหมายบางกลุ่มไม่ต้องการดูคลิปวิดีโอเพียงอย่างเดียว จึงได้เพิ่มในส่วนของการฝึกปฏิบัติ ทั้งนี้ในช่วงแรกนั้นจะเป็นลักษณะการทำคลิปวิดีโอเกี่ยวกับการฝึกปฏิบัติ ความยาวไม่เกิน 10 นาที และได้มีการปรับและพัฒนาให้มีลักษณะของการสื่อสารสองทางเพิ่มมากขึ้น โดยให้วิทยากรมาฝึกปฏิบัติในช่วง Online โดยตรง

4.1.1.2 การประชาสัมพันธ์โครงการส่งเสริมการเรียนรู้เกษตรเศรษฐกิจพอเพียง Online

เมื่อพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ได้จัดทำโครงการส่งเสริมการเรียนรู้เกษตรเศรษฐกิจพอเพียง Online ในช่วงแรกกลุ่มเป้าหมายที่เป็นสถานศึกษาหรือหน่วยงานอื่น ๆ ไม่ทราบว่าหลักสูตร Online ขึ้นมา ทางสำนักพัฒนากิจการ จึงได้ทำหนังสือแจ้งไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงอุดมศึกษา และอธิบดีกรมปกครองท้องถิ่น เพื่อประชาสัมพันธ์หลักสูตรออนไลน์ของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ในส่วนเอกสารที่ส่งไปนั้น ประกอบด้วย

1. รายละเอียดแต่ละหลักสูตร

- หลักสูตรที่ 1 “Online ตามรอยพ่อ” ระยะเวลาเรียนรู้ 1 ชั่วโมง (ไม่เสียค่าใช้จ่าย)
 - เรียนรู้นิทรรศการออนไลน์พิพิธภัณฑ์ภายในอาคาร
 - เรียนรู้ภาพยนตร์แอนิเมชัน 2 มิติ 1 เรื่อง
- หลักสูตรที่ 2 “Online เกษตรลงมือทำ” ระยะเวลาเรียนรู้ 1 ชั่วโมง (ไม่เสียค่าใช้จ่าย/กรณีหน่วยงานสนใจสั่งซื้ออุปกรณ์ในการฝึกปฏิบัติ โปรดระบุจำนวนการสั่งซื้อ)
 - เรียนรู้ภาพยนตร์แอนิเมชัน 2 มิติ 1 เรื่อง
 - เรียนรู้ฝึกปฏิบัติการทำเกษตรเศรษฐกิจพอเพียง 1 ฐาน

2. แบบฟอร์มการจอง ซึ่งทางโรงเรียน หน่วยงาน สามารถกรอกรายละเอียดลงในแบบฟอร์มใบสมัครได้ นอกจากนั้นมี QR Code เป็น Google Form สามารถสมัครทางออนไลน์ได้เช่นกัน

นอกจากนั้นมีการประชาสัมพันธ์หลักสูตรบนเว็บไซต์ ดังภาพที่ 4.1 และเพชบุ๊กของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ

สำนักงานพิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติ
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน)
The Golden Jubilee Museum of Agriculture (Public Organization)

หน้าแรก > กิจกรรม & หลักสูตร > โครงการส่งเสริมการเรียนรู้เกษตรกรเศรษฐกิจพอเพียง
โครงการส่งเสริมการเรียนรู้เกษตรกรเศรษฐกิจพอเพียง

ค้นหาหลักสูตร...

โครงการส่งเสริมการเรียนรู้เกษตรกรเศรษฐกิจพอเพียง

หลักสูตรเรียนรู้ด้านเกษตรเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักเรียน นักศึกษา หรือหน่วยงานต่างๆ ที่สอดคล้องกับหลักสูตร การเรียนรู้ของกระทรวงศึกษาธิการและนโยบายของรัฐบาล “ลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้” เรียนรู้เกษตรกรเศรษฐกิจพอเพียง หลักการทำงานในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 ธรรมชาติสิ่งแวดล้อม และพันธุกรรมพืช ผ่าน กิจกรรมสร้างสรรค์ความคิด ฐานจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ในอาคาร พิพิธภัณฑ์กลางแจ้ง กึ่งกิจกรรมการเรียนรู้หลากหลายรูปแบบ ทั้งทฤษฎีและลงมือปฏิบัติได้จริง ให้นักเรียน นักศึกษา บุคลากรหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชนทั่วไป ซึ่งอยู่หลายหลักสูตรและระยะเวลาให้เลือกเรียนรู้กัน ตั้งแต่ 2 ชั่วโมง 3 ชั่วโมง 5 ชั่วโมง หรือรูปแบบ ค่าธรรมเนียม 2 วัน 1 คืน 3 วัน 2 คืน

โครงการส่งเสริมการเรียนรู้เกษตรกรเศรษฐกิจพอเพียง **ดาวน์โหลดใบสมัครเข้าร่วม**

โครงการส่งเสริมการเรียนรู้เกษตรกรเศรษฐกิจพอเพียง Online **ดาวน์โหลดใบสมัครเข้าร่วม**

ภาพที่ 4.1 หน้าเว็บไซต์แสดงการดาวน์โหลดใบสมัครเข้าร่วมอบรม

และเมื่อดาวน์โหลดจะปรากฏใบสมัคร โครงการส่งเสริมการเรียนรู้หลักสูตรเศรษฐกิจพอเพียง Online ดังภาพที่ 4.2

ใบสมัคร

โครงการส่งเสริมการเรียนรู้หลักสูตรเกษตรเศรษฐกิจพอเพียง online
พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จังหวัดปทุมธานี

๑. ชื่อ (หน่วยงาน/สถาบันการศึกษา)..... (ตัวบรรจง)
ที่อยู่..... หมู่ที่..... ซอย..... ถนน..... ตำบล/แขวง.....
อำเภอ/เขต..... จังหวัด..... รหัสไปรษณีย์.....
เบอร์โทรศัพท์..... E-mail.....

๒. วันที่เข้าร่วมโครงการ.....

๓. เวลาที่เข้าร่วมโครงการ
☐ ๐๙.๓๐ - ๑๐.๓๐ น. ☐ ๑๓.๓๐ - ๑๔.๓๐ น.
☐ ๑๑.๐๐ - ๑๒.๐๐ น. ☐ ๑๕.๐๐ - ๑๖.๐๐ น.

๔. ประเภทเข้าร่วม
☐ นักเรียน ระดับอายุ ตั้งแต่..... จำนวน..... คน
☐ นักศึกษา ระดับอายุ ตั้งแต่..... จำนวน..... คน
☐ ครู/อาจารย์ ระดับอายุ ตั้งแต่..... จำนวน..... คน
☐ อื่นๆ..... ระดับอายุ ตั้งแต่..... จำนวน..... คน
เพศ ชาย จำนวน..... คน หญิง จำนวน..... คน

๕. ชื่อผู้ประสานงาน..... ตำแหน่ง.....
เบอร์โทรศัพท์ (มือถือ)..... E-mail.....

๖. โครงการส่งเสริมการเรียนรู้หลักสูตรเกษตรเศรษฐกิจพอเพียง online มีให้เลือก ๒ หลักสูตร
☐ หลักสูตรที่ ๑ “Online ตามรอยพ่อ” ระยะเวลาเรียนรู้ ๑ ชั่วโมง (ไม่เสียค่าใช้จ่าย)
- เรียนรู้นิทรรศการออนไลน์พิพิธภัณฑ์ภายในอาคาร
- เรียนรู้ภาพยนตร์แอนิเมชัน ๒ มิติ ๑ เรื่อง
☐ หลักสูตรที่ ๒ “Online เกษตรลงมือทำ” ระยะเวลาเรียนรู้ ๑ ชั่วโมง
(ไม่เสียค่าใช้จ่าย/กรณีหน่วยงานสนใจสั่งซื้ออุปกรณ์ในการฝึกปฏิบัติ โปรดระบุจำนวนการสั่งซื้อ)
- เรียนรู้ภาพยนตร์แอนิเมชัน ๒ มิติ ๑ เรื่อง
- เรียนรู้ฝึกปฏิบัติการทำเกษตรเศรษฐกิจพอเพียง ๑ ฐานฝึกปฏิบัติ

โดยเลือกการฝึกปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

กิจกรรม	หน่วยงานที่สนใจสั่งซื้ออุปกรณ์ (ราคา/ชุด)	จำนวนสั่งซื้อ
☐ สารพัดงอก (ไมโครกรีน) เลือกชนิดเมล็ดผัก ☐ เมล็ดผักบุ้ง ☐ เมล็ดทานตะวัน	๗๕ บาท/ชุด (รวมค่าจัดส่ง) ประกอบด้วย (ตะกร้าขนาดเล็ก/ดินปลูก/เมล็ดพันธุ์) 	ชุด
☐ การขยายพันธุ์พืช (ควบแน่น)	๖๕ บาท/ชุด (รวมค่าจัดส่ง) ประกอบด้วย (แก้วพลาสติก/ดินปลูก/กิ่งพันธุ์) 	ชุด
☐ การเพาะกล้าผัก	๖๕ บาท/ชุด (รวมค่าจัดส่ง) ประกอบด้วย (หลุมเพาะกล้า ๙ หลุม/ดินปลูก/เมล็ดพันธุ์) 	ชุด
☐ การเพาะเห็ดฟางในตะกร้า	๒๕๐ บาท/ชุด (รวมค่าจัดส่ง) ประกอบด้วย (ตะกร้า/เชื้อเห็ดฟาง/ฟาง/ถุงพลาสติกใส) 	ชุด

☐ การปลูกผักคอนโด ข้างกระสอบ	๔๐๐ บาท/ชุด (รวมค่าจัดส่ง) ประกอบด้วย (กระสอบ/ดินปลูก/ท่อ PVC/ต้นกล้าผัก) 	ชุด
---	--	----------

หมายเหตุ

- สมัครเข้าร่วมโครงการส่งเสริมการเรียนรู้หลักสูตรเกษตรเศรษฐกิจพอเพียง online ได้ตั้งแต่วันที่ - ๓๐ กันยายน ๒๕๖๔
- กรณีเลือกหลักสูตรที่ ๒ "Online เกษตรลงมือทำ" และสั่งซื้ออุปกรณ์ในการฝึกปฏิบัติขอให้แจ้งและยืนยันการจองพร้อมชำระค่าใช้จ่ายล่วงหน้า อย่างน้อย ๑๕ วัน
- กิจกรรมสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสม เพื่อให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมเรียนรู้

กรุณาส่งใบสมัคร ก่อน ๗ วัน เพื่อยืนยันการเข้าร่วมโครงการ

ที่อยู่ สำนักงานพิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน)

หมู่ ๑๓ ถนนพหลโยธิน ตำบลคลองหนึ่ง อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี ๑๒๑๒๐

โทรศัพท์ ๐๒-๕๒๔-๒๒๑๒ ๐๘๙๙-๓๕๔-๗๑๗๑ ๐๙๔๖-๖๔๔-๒๓๓๓ โทรสาร ๐๒-๕๒๔-๒๒๑๔

E-mail : Information@wisdomking.or.th website : www.wisdomking.or.th

ภาพที่ 4.2 แสดงใบสมัครเข้าร่วมโครงการส่งเสริมการเรียนรู้ ฯ Online

ทั้งนี้จากการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ นั้น ไม่รู้จักพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ และไม่ทราบข้อมูลเกี่ยวกับโครงการส่งเสริมการเรียนรู้เกษตรเศรษฐกิจพอเพียงมาก่อน ได้รับทราบครั้งแรกจากหนังสือที่ทางพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ส่งไป และเมื่อได้พิจารณารายละเอียดของกิจกรรมแล้ว มีความน่าสนใจ โดยเฉพาะในช่วงสถานการณ์โควิด-19 ที่หลายองค์กรต้องการจัดกิจกรรม แต่ไม่สามารถเดินทางไปร่วมกิจกรรมยังสถานที่จริงได้ จึงเป็นจุดเริ่มต้นที่มีความต้องการที่จะเข้าร่วมในกิจกรรมดังกล่าว

“ได้รับการประชาสัมพันธ์ ผ่านทางกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ หัวหน้าหน่วยเห็นว่าเป็นหลักสูตรออนไลน์ แล้วก็เหมาะสำหรับกลุ่มเป้าหมายของเรา หัวหน้าหน่วยก็เลยนำหน่วยงานพิพิธภัณฑ์การเกษตรเข้ามาเป็นตัวเลือกหนึ่ง ในการช่วยอบรมกลุ่มเป้าหมายของเรา

สัมภาษณ์ผู้เยี่ยมชมแบบ Online”

“จะเป็นหนังสือประชาสัมพันธ์มาจากต้นสังกัดก็คือสำนักงาน กศน. ประชาสัมพันธ์ให้เราเข้ามาเรียนรู้ตามหลักสูตรที่เขากำหนด อย่างที่ศูนย์วิทยุตรัง เราสมัครเข้าร่วมกิจกรรมเพาะเห็ดฟาง ยอมรับเลยว่าไม่เคยรู้จักในส่วนนี้ แล้วพอมาได้เรียนรู้จากทีมงานเขาก็เปิดนิทรรศการต่าง ๆ ให้ชม ก็รู้สึกที่น่าสนใจ

สัมภาษณ์ผู้เยี่ยมชมแบบ Online”

ในส่วนของนักเรียน นักศึกษา ที่ได้เข้าเยี่ยมชมในรูปแบบ Online นั้น พบว่า ไม่เคยรู้จักพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ มาก่อนเช่นกัน แต่ได้รู้จักครั้งแรกเพราะคุณครูให้มาเข้าร่วมกิจกรรม

“ไม่เคยได้ดูพิพิธภัณฑ์เกษตร รู้จักจากครูตาล เพราะครูให้เข้าร่วมกิจกรรมออนไลน์

สัมภาษณ์ผู้เยี่ยมชมแบบ Online”

นอกจากนั้น กลุ่มตัวอย่างบางส่วนรู้จักพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ จากผู้บริหาร และบุคคลแวดล้อม ที่เคยมาเยี่ยมชมแบบ On-site เป็นผู้แนะนำ และเมื่อทราบว่ามีการจัดกิจกรรมในรูปแบบ Online จึงสนใจมากขึ้น เนื่องจากมีความสะดวก

“เป็นการบอกเล่ามาอีกที พอดีทางผู้บริหารเคยไปเยี่ยมชมในสถานที่จริง ๆ เป็นตัว On-site และมีที่ปรึกษาในฝ่ายอื่น มีคนติดตามในกลุ่มเขาบอกว่าที่นี่ดีมากเลยมีกิจกรรมหลาย ๆ อย่าง พี่เขาก็ทำเกษตรตามที่ได้ข้อมูลจากทางนี้ ก็เลยติดต่อไปทางพิพิธภัณฑน์ว่ามีออนไลน์ด้วย ก็น่าสนใจดี ก็เลยคิดว่าทางผู้บริหารน่าจะมาดูงานทางออนไลน์ได้เยอะขึ้น

_____สัมภาษณ์ผู้เยี่ยมชมแบบ Online”

ภายหลังจากกลุ่มตัวอย่างได้รับทราบข้อมูลของกิจกรรมจากสื่อที่ส่งไปพร้อมกับบันทึก หรือจากบุคคลอื่น ๆ แล้วนั้น พบว่ากลุ่มตัวอย่างจะเข้าไปศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมทั้งหลักสูตร และข้อมูลของพิพิธภัณฑน์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ในเว็บไซต์ ซึ่งส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นในทิศทางเดียวกันว่าการเข้าไปหาข้อมูลในเว็บไซต์สะดวก มีข้อมูลที่ครบถ้วน ชัดเจน เว็บไซต์มีความสวยงาม

“จะเข้าไปดูในเว็บไซต์ว่าเกี่ยวกับอะไรบ้าง และศึกษาในหลักสูตรที่เราจะเรียนว่าหลักสูตรนี้เป็นอย่างไรและเราจะต้องติดต่อประสานงาน เพราะเราไม่เคยอบรมที่พิพิธภัณฑน์มาก่อน

_____สัมภาษณ์ผู้เยี่ยมชมแบบ Online”

“เข้าไปศึกษาดูก่อนว่าหน่วยนี้ทำอะไรบ้าง เข้าไปดูหลักสูตรที่เราอยากจะทำ อบรม เข้าไปดูตรงหลักสูตรเลย แต่ก็คิดว่าพิพิธภัณฑน์มีประวัติอย่างไรบ้างทำอะไรบ้างก็จะรู้คร่าว ๆ

_____สัมภาษณ์ผู้เยี่ยมชมแบบ Online”

“ส่วนเรื่องหาข้อมูลก็ง่ายมากเพราะว่าตรงประเด็น อันไหนก็สามารถเข้าไปหาได้เลย สะดวกต่อการบริการทุกระดับจริง ๆ ค่าเข้าชมเท่าไร จองดูงานอย่างไรสะดวกมาก

_____สัมภาษณ์ผู้เยี่ยมชมแบบ Online”

“ชอบตรงเว็บไซต์ของพิพิธภัณฑน์มากเลย เพราะตั้งแต่จัดเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงมาไม่เคยเจอแบบนี้มาก่อน รู้สึกดูง่ายและน่าสนใจมาก

_____สัมภาษณ์ผู้เยี่ยมชมแบบ Online”

“เมื่อเข้าไปชมในเว็บไซต์แล้วเรารู้สึกว่า เรามองเรื่องของการเกษตรว่ามันทำให้บ้านโมเดิร์นขึ้น เด็กที่มองว่าเกษตรมันอยู่ข้างหลังมันไม่เหมาะที่จะมาแต่พอมาดูรูปแบบที่เขาจัดเป็นพิพิธภัณฑ์ทำให้เราอยากเรียนรู้เพิ่มขึ้น การที่เข้ามาดูในพิพิธภัณฑ์คิดว่ามันมีรูปแบบในการสื่อสารมากกว่าที่เราอธิบายในห้องเรียน ถือว่าเป็นนิทรรศการที่ตอบโจทย์และเข้าถึงมากกว่าที่เราจะเรียนรู้แค่ในพื้นฐานทั่วไป

สัมภาษณ์ผู้เยี่ยมชมแบบ Online”

4.1.1.3 กระบวนการจองเพื่อเข้าร่วมโครงการส่งเสริมการเรียนรู้เกษตรเศรษฐกิจพอเพียง Online ในขั้นตอนการจองเพื่อเข้าร่วมกิจกรรมนั้น มีกระบวนการ ดังนี้

1. การสมัครเข้าร่วมอบรม

1) กรณีที่โรงเรียน หรือหน่วยงาน ได้รับหนังสือจากสำนักพัฒนากิจการ (สพก.) พบว่า 95% จะสมัครผ่าน QR Code ที่แนบไปกับหนังสือ อีก 5% จะโทรมาสอบถามเกี่ยวกับบันทึกที่ได้รับ และสอบถามรายละเอียดเกี่ยวกับการเข้าชม วัน เวลา ที่ต้องการเข้าชมก่อนที่จะตัดสินใจจอง

2) โทรมาสอบถาม ณ จุดประชาสัมพันธ์ สำหรับบางหน่วยงานที่สนใจจะโทรมาสอบถามยังจุดประชาสัมพันธ์ โดยในเบื้องต้นเจ้าหน้าที่จะแนะนำการเยี่ยมชมแบบ On-site ก่อน หรือบางโรงเรียนที่โทรมาเพื่อยกเลิกการเยี่ยมชมแบบ On-site เจ้าหน้าที่จะแนะนำการเยี่ยมชมแบบ Online ซึ่งจะเป็นอีกหนึ่งทางเลือกให้กับโรงเรียน

3) ส่งใบสมัครผ่านทาง E-mail หรือ แฟกซ์

2. จัดตารางการเยี่ยมชมแบบออนไลน์

1) กรณีสมัครเข้าอบรมทาง QR Code ข้อมูลจะไปที่ สำนักสารสนเทศและการสื่อสาร (สทส.) จากนั้นเจ้าหน้าที่ของ สทส. จะพิจารณาดูวัน เวลา ที่แต่ละโรงเรียน/หน่วยงาน จองเข้ามานั้น สามารถลงตารางกำหนดการได้หรือไม่ หรือในกรณีที่โรงเรียนมากกว่า 1 โรงเรียนจองหลักสูตรเดียวกัน วัน เวลา เดียวกัน จะจัดกิจกรรมเยี่ยมชมพร้อมกัน โดยสูงสุดไม่เกิน 3 โรงเรียน

2) กรณีส่งใบสมัครทาง E-mail หรือ แฟกซ์ ข้อมูลจะมาที่ สพก. และเจ้าหน้าที่จะโทรติดต่อกลับไปยังผู้ประสานงาน เพื่อนัดหมายวัน เวลา

3. ยืนยันการนัดหมาย

1) กรณีสมัครเข้าอบรมทาง QR Code เมื่อทาง สทส. ลงตารางการเยี่ยมชมได้เรียบร้อยแล้ว เจ้าหน้าที่ของ สทส. จะโทรหาผู้ประสานงาน เพื่อยืนยันการจอง และลงปฏิทินนัดหมาย

2) กรณีส่งใบสมัครทาง E-mail หรือ แฟกซ์ เจ้าหน้าที่ สพก. จะเป็นผู้โทรศัพท์เพื่อยืนยันการนัดหมาย

กรณีจองหลักสูตร Online เกษตรลงมือทำ สำหรับโรงเรียน/หน่วยงานที่สนใจจองอุปกรณ์ จะแจ้งรายละเอียดมาที่ สพก. จะเป็นหน่วยงานหลักเพื่อประสานงานในการดูแล โดย สพก.

จะแจ้งรายการไปยัง สทส. และสำนักนวัตกรรมการเกษตรเศรษฐกิจพอเพียง (สนพ.) เพื่อเตรียมอุปกรณ์ และจากนั้น สทส. จะเป็นผู้จัดส่งของไปยังโรงเรียน/หน่วยงาน ต่อไป

4. ยืนยันการเข้าชม

จะมีการโทรศัพท์โดยเจ้าหน้าที่จาก สทส. เพื่อยืนยันการเข้าชมล่วงหน้าอย่างน้อย 1-2 วันทำการ และแจ้งลิงก์การเข้าชมทาง E-mail ของผู้ประสานงาน

ทั้งนี้จากการวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจองและประสานงาน ใน 2 ด้าน กล่าวคือ

1. การจองและประสานงานเป็นได้ด้วยความสะดวก รวดเร็ว เจ้าหน้าที่อธิบายให้ข้อมูลละเอียด ชัดเจน ให้คำแนะนำต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี

“เขาจะมีแบบตอบรับให้ เราก็ส่งแบบตอบรับไปแล้วก็จะมีเจ้าหน้าที่ติดต่อมาเองเลย ถือว่าสะดวก เร็ว แล้วไม่ต้องทำอะไรมาก

_____ สัมภาษณ์ผู้เยี่ยมชมแบบ Online”

“ในส่วนของการประสานงาน การจองการเข้าร่วมเยี่ยมชม ในเรื่องของขั้นตอนให้คะแนนเต็มห้าเลยคะ เจ้าหน้าที่ประสานงานให้ข้อมูลดีมาก มีการแนะนำดีมาก มีการปรับเปลี่ยนตามวัยและบทเรียนให้ตรงกับกลุ่มเป้าหมาย ชี้แจงและให้คำแนะนำดี จากคนที่ไม่รู้เลยสามารถเรียนรู้ได้จริง ๆ คะ

_____ สัมภาษณ์ผู้เยี่ยมชมแบบ Online”

“ติดต่อไปทางเจ้าหน้าที่ที่ได้รับการประสานจากเจ้าหน้าที่และคนที่ส่งของ และประสานเกี่ยวกับรหัส Zoom ดีคะ ความรวดเร็วหรือว่าความสะดวก

_____ สัมภาษณ์ผู้เยี่ยมชมแบบ Online”

2. การจองและประสานงาน ในช่วงแรกติดต่อเจ้าหน้าที่ได้ยาก และการส่งมอบงานควรให้ความต่อเนื่อง

“ก็โอเค เพราะว่าใช้เวลาติดต่อไม่ได้นานและตอนแรกคิดว่าคนจะเยอะอาจจะล่าช้า แต่พอติดต่อไปประมาณ 2 อาทิตย์ก็โอเคแล้วสามารถเข้าชมได้

_____ สัมภาษณ์ผู้เยี่ยมชมแบบ Online”

“ตอนติดต่อโทรไปแล้วไม่ค่อยมีคนรับสายประมาณ 2-3 วันถึงจะมีคนรับสายตามเบอร์ที่ประชาสัมพันธ์ แต่ว่าประสานกับเจ้าหน้าที่ท่านหนึ่ง แล้วก็ให้

ผู้ใหญ่มารู้สึกละอายใจที่จะจัดการอย่างไร แล้วก็มาติดต่อกับเจ้าหน้าที่ที่ไม่ใช่คนเดิม เหมือนน้องเขาจะไม่รู้เลยว่าองค์กรเรามาทำงานด้วยหรือ ถ้าจะให้ปรับปรุงก็อาจจะมีการส่งมอบงานนิดหนึ่ง ก็แอบนึกว่ามีปัญหาอะไรไหม

สัมภาษณ์ผู้เยี่ยมชมแบบ Online”

4.1.1.4 กระบวนการเยี่ยมชมโครงการส่งเสริมการเรียนรู้เกษตรเศรษฐกิจพอเพียง Online ประกอบด้วย

1. การทักทาย แนะนำผู้นำชม

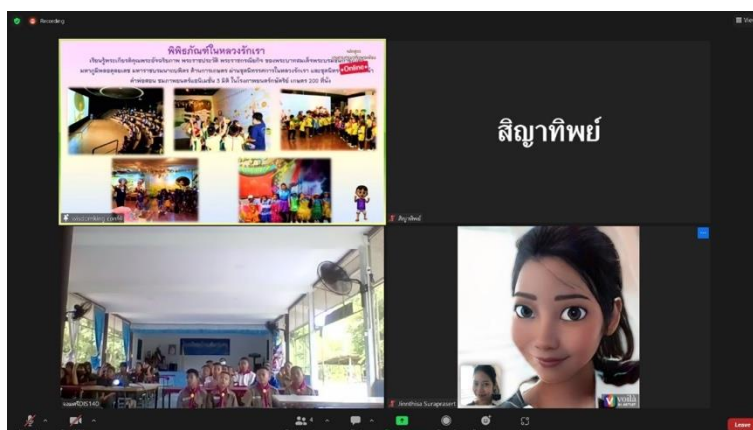
โดยในช่วงเริ่มกระบวนการนำชม ผู้นำชมจะกล่าวทักทาย แนะนำตนเอง และมีกิจกรรมร่วมสนุกเล็ก ๆ น้อย ๆ เพื่อสร้างความรู้สึกเป็นกันเอง และให้เกิดการผ่อนคลาย จากการสังเกตโดย พบว่าการทำกิจกรรมในช่วงนี้ทำให้ผู้เยี่ยมชม โดยเฉพาะกลุ่มนักเรียนรู้สึกสนุกสนาน สร้างความคุ้นเคยได้เป็นอย่างดี

ภาพที่ 4.3 แสดงขั้นตอนการทักทาย และแนะนำผู้นำชม ในกระบวนการนำชมในรูปแบบ Online

2. แนะนำพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ

เป็นช่วงแนะนำพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ โดยผู้นำชมจะเปิดพาวเวอร์พอยต์และอธิบายประกอบ ในช่วงนี้ใช้ระยะเวลาประมาณ 10-12 นาที

ภาพที่ 4.4 แสดงขั้นตอนการแนะนำพิพิธภัณฑ์ ในกระบวนการนำชมในรูปแบบ Online

จากการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างแสดงความคิดเห็นว่า กิจกรรมในช่วงนี้อาจจะยาวเกินไป โดยเฉพาะหากกลุ่มเป้าหมายเป็นกลุ่มนักเรียนในระดับประถมศึกษา หากมีการเปลี่ยนเป็นการดูหนังหรือลดระยะเวลาให้น้อยลง จะทำให้เกิดความน่าสนใจเพิ่มมากขึ้น

“ผมว่ากิจกรรมโอเคนะครับ แต่ถ้าให้ผมเสนออาจมีการค้นกิจกรรม มันจะได้
ไม่รู้ลึกเปื้อ ช่วงต้นช่วงการแนะนำองค์กรอยากให้ลดลงมาครับ
_____สัมภาษณ์ผู้เยี่ยมชมแบบ Online”

“เราอาจจะต้องแบ่งกลุ่มเป้าหมาย ถ้าเด็กประถมหรือมัธยมต้น การดูนี้อาจจะ
ช่วยได้ดีกว่า ถ้าน้อยไปเด็กก็อาจจะไล่เลไม่ได้สนใจในสิ่งที่เรานำเสนอ
_____สัมภาษณ์ผู้เยี่ยมชมแบบ Online”

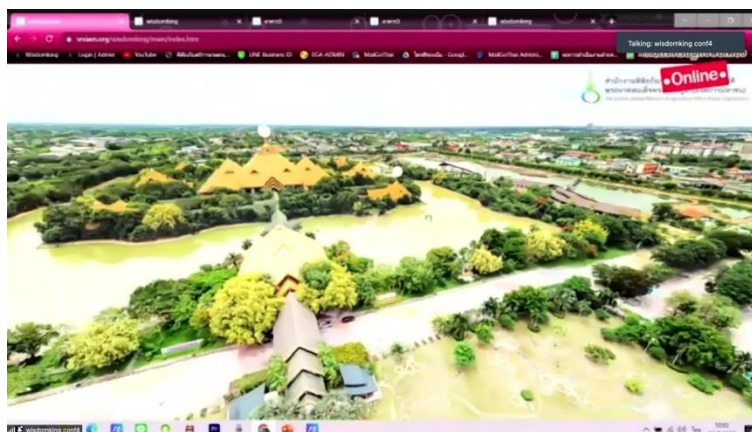
แต่ในส่วนของ PowerPoint นั้น กลุ่มตัวอย่างที่เป็นกลุ่มวัยทำงานได้แสดงความคิดเห็นว่า เนื้อหาใน PowerPoint นั้นดีมาก และผู้นำชมมีการอธิบายได้ดี

“ในเรื่องของ Powerpoint ดีมาก และเนื้อหาดีมาก แต่อาจจะเป็นอุปกรณ์
ของทางนิคมมากกว่าที่ยังไม่มีความพร้อม
_____สัมภาษณ์ผู้เยี่ยมชมแบบ Online”

“Powerpoint หรือการบรรยาย มีความเป็นมืออาชีพดีอยู่แล้ว
_____สัมภาษณ์ผู้เยี่ยมชมแบบ Online”

3. ช่วงแนะนำพิพิธภัณฑ์ ผ่านพิพิธภัณฑ์เสมือนจริง

เป็นช่วงแนะนำการเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ในรูปแบบพิพิธภัณฑ์เสมือนจริง โดยผู้นำชมจะเปิด Website ของ พิพิธภัณฑ์ และอธิบายโดยเริ่มตั้งแต่วิธีการในการเข้าชม รวมถึงเปิดตัวอย่างพิพิธภัณฑ์เสมือนจริง พร้อมอธิบายข้อมูลในพิพิธภัณฑ์เสมือนจริง ทั้งนี้พบว่า ในช่วงนี้ใช้ระยะเวลาประมาณ 10-12 นาที

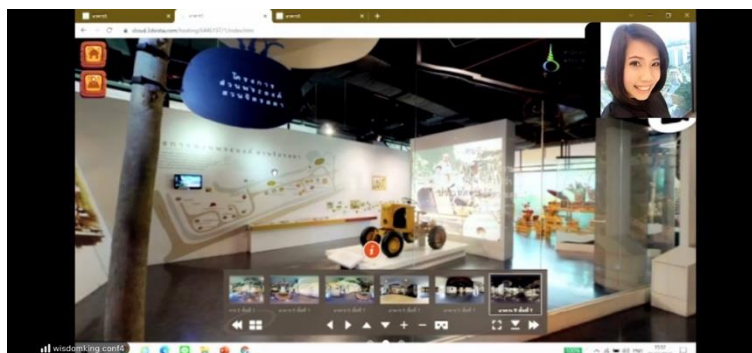
ภาพที่ 4.5 แสดงการนำชมพิพิธภัณฑ์เสมือนจริงในส่วนอาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 1

ภาพที่ 4.6 ผู้นำชมอธิบายรายละเอียดของส่วนทางเข้าของพิพิธภัณฑ์

ภาพที่ 4.7 ผู้นำชมอธิบายสัญลักษณ์ในพิพิธภัณฑ์เสมือนจริง

ภาพที่ 4.8 ผู้นำชมอธิบายรายละเอียดในส่วนจัดแสดง

ในส่วนของการนำชมพิพิธภัณฑ์เสมือนจริง กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นในด้านการบรรยายของผู้นำชม คือ ชื่นชอบที่มีผู้นำชมแนะนำข้อมูล โดยเฉพาะเมื่อเป็นข้อมูลทางวิชาการ เนื่องจากมีการวางแผนการแนะนำ และการให้ข้อมูลของพิพิธภัณฑ์ไว้ล่วงหน้าแล้ว

“จริงๆ วิทยากรคิดให้จะเข้าใจมากกว่า คลิกแล้วอ่านเองอาจจะงง ดูแล้วยังไม่ค่อยเข้าใจ

สัมภาษณ์ผู้เยี่ยมชมแบบ Online”

“ถ้าเป็นวิชาการให้วิทยากรเป็นคนกดจะง่ายกว่า

สัมภาษณ์ผู้เยี่ยมชมแบบ Online”

ส่วนในการแนะนำในส่วนต่าง ๆ ที่มีการเลื่อนผ่านในแต่ละพื้นที่นั้น กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่า ไม่สามารถเข้าใจภาพรวมของพิพิธภัณฑ์ได้ และเลื่อนผ่านค่อนข้างเร็ว ทำให้เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของแต่ละส่วนในพิพิธภัณฑ์ค่อนข้างยาก

“เราไม่ได้ไปเห็นหน้างาน เราไม่สามารถรู้โครงสร้างได้ เราก็ไม่รู้ว่าจะเริ่มจากจุดไหน เราจะดูตามสไลด์ภาพรวม เค้าก็จะ present มา แต่ละจุด แต่เราจะไม่รู้ว่าตรงนั้นมันด้านหน้า ตรงนี้ต้องเข้าไปทางนี้เพื่อเจอส่วนนี้ เราไม่รู้ เขาก็มาแบบ present ทีละสไลด์ ๆ

สัมภาษณ์ผู้เยี่ยมชมแบบ Online”

“อยากจะให้เห็นภาพรวมก่อน คล้าย ๆ แผนที่จะเป็นแบบไหน โชนนี่โชนอะไรและสามารถเชื่อมต่อไปโชนไหนได้บ้าง อย่างเราเรียนรู้โชนนี้เสร็จแล้ว โชนต่อไปที่เกี่ยวข้องกับที่เราจะเรียนรู้คืออะไร

สัมภาษณ์ผู้เยี่ยมชมแบบ Online”

“เรื่องของการแนะนำ มินหัวในการหมุนสำหรับหนูหนึ่งค่ะ หนูคิดว่า ยกตัวอย่างดีนะคะ ถ้าได้เป็นคนหมุนเองจะดีกว่าค่ะ ตอนจบพี่เขามียกเรื่อง เว็บไซต์อยู่ค่ะ ควรที่จะเพิ่มเรื่องของการที่เราหมุนตรงนั้น ละเอียดมากกว่านี้ค่ะ และช้าลงค่ะ

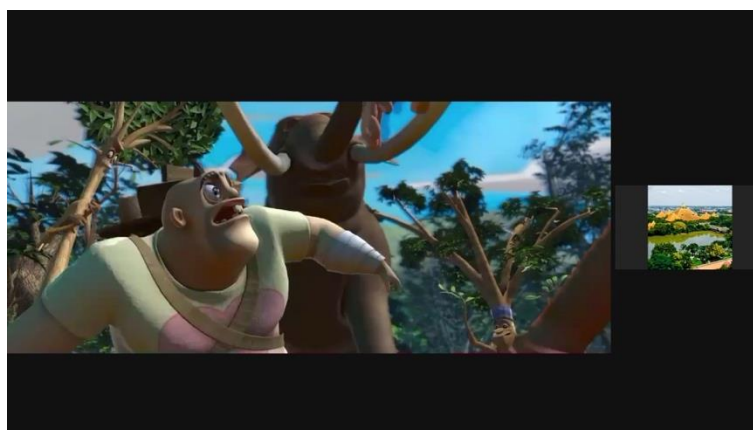
สัมภาษณ์ผู้เยี่ยมชมแบบ Online”

4. ช่วงชมภาพยนตร์ 2 มิติ

ในช่วงนี้จะเป็นการเปิดการ์ตูน 2 มิติ ซึ่งเป็นช่วงที่กลุ่มเป้าหมาย โดยเฉพาะเด็ก ๆ ให้ความสนใจ และชื่นชอบมาก เนื่องจากเป็นภาพเคลื่อนไหว สนุก และมีสาระประกอบ และเมื่อ รับชมการ์ตูน 2 มิติจบแล้ว ผู้นำชมจะสรุปสาระสำคัญ โดยเชื่อมโยงเข้ากับหลักการทำงานของ

“โรงเรียนตอนนั้นที่ติดใจกันก็จะเป็นพวกคลิป เพราะเป็นสิ่งที่น่ารัก แต่ความ สนใจของเด็กอยู่แค่ในช่วงเวลาสั้น ๆ

สัมภาษณ์ผู้เยี่ยมชมแบบ Online”

ภาพที่ 4.9 การ์ตูน 2 มิติ ในกระบวนการนำชมในรูปแบบ Online

ทั้งนี้พบว่า ในส่วนของกลุ่มเป้าหมายที่เป็นผู้ใหญ่ อาจไม่เหมาะที่จะให้ดูการ์ตูน ดังนั้นควรมี หนังสือ หรือคลิปวิดีโอที่ให้ความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงแทน

“แต่ในเรื่องของหลักสูตร ทางนิคมที่ฝึกอบรมจะเป็นผู้ใหญ่ จึงมีปัญหาตรงที่ว่า เป็นหลักสูตรการเปิดวิดีโอการ์ตูนแล้วความรู้สึกของผู้ใหญ่ที่จะต้องมานั่งดู การ์ตูน? อยากจะให้หลักสูตรที่เป็นวิดีโอสำหรับผู้ใหญ่ที่ไม่ใช่การ์ตูนแต่ก็เป็น เกี่ยวกับเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง

สัมภาษณ์ผู้เยี่ยมชมแบบ Online”

5. ช่วงเล่นเกม

ช่วงกิจกรรมการเล่นเกม เป็นช่วงเวลาที่กลุ่มตัวอย่างโดยเฉพาะนักเรียน ให้ความสนใจ สนุกสนาน และมีส่วนร่วมในกิจกรรมกันเป็นจำนวนมาก

ภาพที่ 4.10 ช่วงเล่นเกม ในกระบวนการนำชมในรูปแบบ Online

“เกมจิกซอร์ ผมว่าโอเคนะครับ เพราะมันจะมีคำข้างล่างให้เติมว่าคืออะไร ทำให้เราได้คิดและช่วยกันตอบ

สัมภาษณ์ผู้เยี่ยมชมแบบ Online”

“อยากให้มีเกมกับการ์ตูนนานกว่านี้ ส่วนตอนที่พี่เขาบรรยายดีทุกอย่าง แล้วคะ สำหรับเกมเสียงเบาไปคะ

สัมภาษณ์ผู้เยี่ยมชมแบบ Online”

“หลังจากเยี่ยมชมออนไลน์แล้ว เจ้าหน้าที่ที่มีการพาน้อง ๆ เล่นเกมคะ แล้วก็ยังมี เกมทายรูปภาพเด็ก ๆ ก็ชอบกันคะ

สัมภาษณ์ผู้เยี่ยมชมแบบ Online”

6. สรุปกิจกรรมและให้ผู้เยี่ยมชมพูดความรู้สึก

และเมื่อจบกิจกรรมในส่วนของการเล่นเกมแล้ว ผู้นำชมจะพูดสรุปภาพรวมทั้งหมด และให้ตัวแทนครูหรือผู้เข้าร่วมกิจกรรมพูดความรู้สึกที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมในครั้งนี้

ภาพที่ 4.11 ช่วงผู้เยี่ยมชมกล่าวขอบคุณ ในกระบวนการนำชมในรูปแบบ Online

ทั้งนี้จากการศึกษา พบว่า ในกระบวนการชมของโครงการส่งเสริมการเรียนรู้เกษตรเศรษฐกิจพอเพียง Online นั้น กลุ่มตัวอย่างได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม ในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

4.1.1.5 การประเมินผล

ในส่วนของการประเมินผลหลังจากเสร็จสิ้นโครงการส่งเสริมการเรียนรู้เกษตรเศรษฐกิจพอเพียง Online แล้วนั้น พบว่า กลุ่มตัวอย่างบางท่านได้รับการติดต่อสอบถามทั้งในรูปแบบการให้ทำแบบประเมิน การติดต่อผ่านทาง Line

“มีให้ทำเป็นแบบประเมิน ไม่ได้มีการโทรมาถาม

_____ สัมภาษณ์ผู้เยี่ยมชมแบบ Online”

“ก็จะมีแบบสอบถามมาให้มีแค่รูปแบบเดียว

_____ สัมภาษณ์ผู้เยี่ยมชมแบบ Online”

“ไม่มี แต่ว่าจะเป็นการติดตามผ่านทาง LINE ว่าโอเคไหม มีแค่เท่านี้

_____ สัมภาษณ์ผู้เยี่ยมชมแบบ Online”

แต่ทว่ากลุ่มเป้าหมายบางท่านไม่ได้รับการติดต่อกลับหลังจากเสร็จสิ้นการอบรม ทั้งนี้ทุกท่านแสดงความคิดเห็นไปในแนวทางเดียวกันว่า ต้องการให้มีการติดต่อกลับ เพื่อนำข้อมูลไปพัฒนาต่อ รวมถึงต้องการให้มีช่องทางในการติดต่อระหว่างพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ และผู้เข้าชม เพื่อแจ้งข้อมูลเกี่ยวกับหลักสูตรอื่น ๆ

“เหมือนกับทุกคน ตั้งแต่วันนั้นจนถึงวันนี้เราก็ไม่ได้ติดต่อกันอีกเลย
จริง ๆ หลังจากที่เรายกไปแล้ว ก็เข้าใจว่ายังมีอีกหลายหน่วยงาน แต่ว่าเราก็

น่าจะมีการสัมพันธ์กันเพื่อที่จะต่อเนื่องไปถึงสิ่งที่เราจะเข้ามาเจอ หลังจากจบชั่วโมงแล้วเราก็คงอยากให้ช่องทางที่เราสื่อสารกันได้

_____สัมภาษณ์ผู้เยี่ยมชมแบบ Online”

“ถ้ามีการโทรมาติดตามก็ดี เพราะว่า เหมือนโทรมาติดตามว่ามีข้อบกพร่องตรงไหนจะได้ให้ทางหน่วยงานปรับปรุง เหมือนเป็นการบริการหลังการขาย

_____สัมภาษณ์ผู้เยี่ยมชมแบบ Online”

“จริง ๆ น่าจะมีการพูดคุยกันบ่อย ๆ ครั้ง หรือเป็นระยะเวลา อย่างเช่น อบรมรอบนี้เสร็จแล้วน่าจะมีการประชาสัมพันธ์ว่ารอบหน้ามีอะไรอีก

_____สัมภาษณ์ผู้เยี่ยมชมแบบ Online”

“การติดตามผล อยากจะให้เพิ่มเติมในเรื่องของหลักสูตร หลักสูตรที่มีการจัดต้องปรับปรุงตรงไหน หรือว่าต้องเพิ่มเติมตรงไหน บางครั้งก็อยากจะให้ทัก Line มาทักด้วยหรือบางที่เราก็กส่งงานไปให้เขาดูทาง Line ยังไม่โทรสอบถามด้วยว่าเป็นไงบ้าง ว่าพี่ที่นำมาใช้หลักสูตรเห็นพวงว่าเห็นดอกไหมหรือว่าเห็นเกิดไหม ก็อยากให้ติดตามอยู่

_____สัมภาษณ์ผู้เยี่ยมชมแบบ Online”

4.1.1.6 ความรู้ที่ได้รับ

ในด้านองค์ความรู้ที่ผู้เยี่ยมชมได้รับ พบว่า กลุ่มตัวอย่างทุกท่านชื่นชม และแสดงความคิดเห็นว่าเป็นการจัดกิจกรรมให้ทำให้ได้รับความรู้มากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ หรือความรู้เกี่ยวกับเรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง การทำเห็ดตะกร้า ไบโอดีเซล เป็นต้น ซึ่งความรู้นี้สามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้

“ในเรื่องของออนไลน์ข้อมูลความรู้ที่ได้รับดีนะครับ เรื่องการทำเห็ดตะกร้าที่เราสามารถทำได้ แล้วก็มีการดูไบโอดีเซลที่ดีมากเลยครับซึ่งสามารถทำตามได้นะครับ

_____สัมภาษณ์ผู้เยี่ยมชมแบบ Online”

“ได้รู้จักเลยครับ เพราะปกติความรู้เป็นศูนย์เลย ไม่รู้จักเลย

_____สัมภาษณ์ผู้เยี่ยมชมแบบ Online”

“ได้โยอะเลยคะ หนูชอบทุกอย่างเลยคะ

สัมภาษณ์ผู้เยี่ยมชมแบบ Online”

“ดีมากคะ ได้รู้จักเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง สามารถเอามาปรับใช้ใน
ชีวิตประจำวันได้

สัมภาษณ์ผู้เยี่ยมชมแบบ Online”

4.1.1.7 ความคิดเห็นต่อผู้นำชม

ด้านผู้นำชม นั้น กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นว่ามีการอธิบาย แนะนำพิพิธภัณฑ
การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ เข้าใจเป็นอย่างดี การแต่งกายเรียบร้อย เหมาะสม และมีความเอาใจใส่
ตลอดระยะเวลาของการนำชม กล่าวคือ มีการสอบถามเป็นระยะ ๆ ว่าตามทันหรือไม่

“เรื่องของเจ้าหน้าที่นำชม การแนะนำองค์กร ถ้าถามครูตาเราว่าดีมากเลยนะ
การแนะนำการบรรยายชัดเจนเรียบร้อยคะ ด้วยความที่เป็นออนไลน์ก็จะดู
จากหน้าจอด้วยกัน มีทั้งได้กรวมกลุ่มและออนไลน์เข้ามาด้วยคะ สามารถ
เข้าถึงน้อง ๆ ได้น้อง ๆ เขาสนุกสนานคะ เจ้าหน้าที่มีการเล่น

สัมภาษณ์ผู้เยี่ยมชมแบบ Online”

“วันนี้น้องที่พาชมน่ารักมาก อธิบายไม่ได้ละเอียดมากเพราะให้เด็กประถม
ฟัง แต่น้องก็มีความรู้ชัดเจน และอธิบายได้ชัดเจนเด็กก็สนใจ

สัมภาษณ์ผู้เยี่ยมชมแบบ Online”

“จะพูดถึงวิทยากรพาทำหลักสูตร อธิบายได้ชัดเจนรวมไปถึงการแต่งกาย
พูดถึงเรื่องการเกษตรก็จะใส่ผ้าม่อห้อมมา แต่งตัวให้เข้ากับรูปแบบการ
นำเสนอ มีการแลกเปลี่ยนพูดคุยกับผู้เข้าชมและวิทยากร ให้ความเป็น
กันเองให้ความรู้ได้ชัดเจน

สัมภาษณ์ผู้เยี่ยมชมแบบ Online”

“วิทยากรมีความน่ารัก และเป็นกันเอง แล้วจะคอยถามตลอดว่าทันไหม
อยากจะสอบถามเพิ่มเติมไหม อันนี้คือความน่ารักของเขา ในเรื่องของ
หลักสูตรเขาอธิบายได้ชัดเจนและมีความใจเย็นค่อย ๆ สอน และชาวบ้าน
จะเป็นผู้สูงอายุชนิดนี้จะค่อย ๆ ทำกันไป

สัมภาษณ์ผู้เยี่ยมชมแบบ Online”

4.1.1.8 ความประทับใจระหว่างการเยี่ยมชมแบบ On-site และแบบ Online

เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างบางส่วนได้มีโอกาสเข้าร่วมโครงการส่งเสริมการเรียนรู้เกษตรเศรษฐกิจพอเพียง ในรูปแบบ Online และมาเยี่ยมชมในรูปแบบ On-site ความประทับใจที่ได้รับ คือ ได้สัมผัสกับบรรยากาศจริง ได้เห็นการจัดนิทรรศการของในหลวงรัชกาลที่ 9 ได้รับฟังการบรรยายกับเจ้าหน้าที่นำชมในสถานที่จริง ทำให้เกิดความรู้สึกรักชาติ และแรงบันดาลใจที่ดี

“ปกติ Online ก็น่าสนใจอยู่แล้ว พอไป On-site เราได้ไปเห็นการจำลองของพระราชกรณียกิจของในหลวง ร.9 ก็เหมือนกับว่าสนใจมากขึ้นค่ะ อยากที่จะมาทำเกษตรของตัวเองเลย แล้วได้อะไรมากมายต่าง ๆ มากมายจากที่ได้ไปดูของจริง

_____ สัมภาษณ์ผู้เยี่ยมชมแบบ Online”

“ความรู้ที่ได้รับต่างกันมากเลยคะ จากที่ได้ไปของจริงมีที่ให้ถ่ายรูปสวย ๆ มากเลย ดีใจ ตื่นเต้นที่ได้ไปเที่ยวของจริง

_____ สัมภาษณ์ผู้เยี่ยมชมแบบ Online”

“สำหรับหนู หนูคิดว่าในออนไลน์มันไม่รู้ว่ามีพื้นที่กว้างเท่าไร แต่พอไปของจริงก็ใหญ่แล้วก็ได้สัมผัสอะไรหลาย ๆ อย่าง ได้เห็นข้อมูล

_____ สัมภาษณ์ผู้เยี่ยมชมแบบ Online”

“ต่างกันค่ะ มันได้รู้อะไรลึก ๆ ของในหลวงรัชกาลที่ 9 หลายอย่างๆ ได้รู้มากกว่าที่เราฟังในออนไลน์

_____ สัมภาษณ์ผู้เยี่ยมชมแบบ Online”

“หนูก็ต่างนะคะ เพราะจากที่ได้ไปสถานที่จริง มันน่าสนใจ ต่างจากออนไลน์ค่อนข้างมาก แล้วพอเราไปสถานที่จริงที่ที่บรรยาย คือ หนูชอบฟัง แล้วก็ชอบไปสถานที่จริงแล้วได้ฟังจากคนบรรยายมากกว่า

_____ สัมภาษณ์ผู้เยี่ยมชมแบบ Online”

4.1.1.9 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ในด้านข้อเสนอแนะเพิ่มเติม พบว่า เป็นด้านการประชาสัมพันธ์ เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่า หลักสูตร เป็นหลักสูตรที่ดี มีความน่าสนใจ ควรจะประชาสัมพันธ์ให้องค์กรอื่น ๆ ได้รับความรู้ และได้รับประโยชน์เช่นเดียวกัน

“รูปแบบถือว่าดีอยู่แล้ว จะมีส่วนที่อยากจะให้ประชาสัมพันธ์เพิ่มมากขึ้น ให้เป็นที่แพร่หลายมากขึ้น รูปแบบทุกอย่างมันดีอยู่แล้วก็อยู่ที่การประชาสัมพันธ์น่าจะเป็นเชิงรุกมากขึ้น

สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญแบบ Online”

“อยากให้ประชาสัมพันธ์ให้มากกว่านี้เพราะว่าเป็นสิ่งที่มีประโยชน์มาก เด็ก ๆ ก็ชอบ เราอยู่ไกลโอกาสที่จะไปเห็นของจริงมันยาก แต่ได้เห็นตรงนี้นั้นก็มีประโยชน์มาก

สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญแบบ Online”

4.1.2 พิพิธภัณฑสถานเสมือนจริง

พิพิธภัณฑสถานเสมือนจริง ถือกำเนิดขึ้นเนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา (Covid-19) ซึ่งส่งผลให้ไม่สามารถเปิดให้บุคคลทั่วไปเข้าชมพิพิธภัณฑสถานได้ การจัดทำพิพิธภัณฑสถานเสมือนจริง เป็นการเพิ่มช่องทางในการเข้าถึงพิพิธภัณฑสถานได้อีกทางหนึ่ง เนื่องจากสามารถเข้าได้ทุกที่ และเป็น การประชาสัมพันธ์ให้แก่บุคคลทั่วไปถึงการมีอยู่ของนิทรรศการ โดยโครงการเริ่มต้นในปี พ.ศ. 2564 โดยเริ่มต้นจัดทำที่ พิพิธภัณฑสถานหลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 และนิทรรศการจักษุภัณฑ์ อุตสาหกรรมวัฒนธรรมเกษตร และมีการวางแผนในการขยายขอบเขตในการจัดทำพิพิธภัณฑสถานเสมือนจริง เพื่อประชาสัมพันธ์ในช่วงเดือนเมษายน

แนวทางการจัดทำพิพิธภัณฑสถานเสมือนจริงนั้น มีการวางแผนในการเล่าเรื่องโดยทีมงาน เสมือน เป็นการย่อส่วนของนิทรรศการเพื่อให้บุคคลที่ได้เข้ามาชมนั้น เกิดความรู้สึกระทึกใจ และต้องการ เข้ามาชมพิพิธภัณฑสถานจริงด้วยตนเอง

การวิเคราะห์การนำเสนอพิพิธภัณฑสถานเสมือนจริง แบ่งเป็นหัวข้อ ดังต่อไปนี้

4.1.2.1 การเข้าถึงเพื่อเข้าชมพิพิธภัณฑสถานเสมือนจริง

1. ระบบที่สามารถเข้าชมได้ง่ายผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต และเข้าชมได้ด้วยอุปกรณ์ที่หลากหลาย เพื่อการเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้ในวงกว้าง

2. สามารถแสดงผลได้อย่างมีประสิทธิภาพในอุปกรณ์ที่หลากหลาย ได้แก่ คอมพิวเตอร์ Tablet และ Smartphone

4.1.2.2 ด้านการออกแบบ

1. มีองค์ประกอบในการออกแบบ เช่น ข้อความตัวอักษร ภาพถ่าย ภาพปริทัศน์ 360° เสียงบรรยายเนื้อหา ดนตรีและเสียงประกอบ

2. การออกแบบที่ง่ายต่อการเข้าใจ

3. มีการควบคุมทิศทาง การสั่งงาน โดยผู้เข้าชมสามารถเข้าใจและควบคุมทิศทางได้ด้วยตนเองอย่างถูกต้องและรวดเร็ว

4.1.2.3 ด้านคุณสมบัติ และประโยชน์ของพิพิธภัณฑ์เสมือนจริง

1. มีความสามารถในการตอบสนองต่อความแตกต่างระหว่างบุคคลได้ เช่น กลุ่มเด็ก กลุ่มวัยรุ่น กลุ่มวัยผู้ใหญ่ กลุ่มวัยสูงอายุ และกลุ่มผู้ทุพพลภาพ

2. การใช้เทคนิคและสื่อประสมที่หลากหลายเพื่อสร้างแรงจูงใจและกระตุ้นการเรียนรู้ มีการนำเสนอข้อมูล วัตถุ มีความสมจริง สามารถมองเห็นได้อย่างละเอียด โดยไม่ทำให้วัตถุเสียหาย

4.1.2.4 ด้านการเพิ่มประสิทธิภาพของการเรียนรู้ของผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์

1. ผู้เข้าชมสนุกสนานกับการชมต่อวัตถุหรือสถานที่ในพิพิธภัณฑ์เสมือนจริง

2. ผู้เข้าชมมีการโต้ตอบปฏิสัมพันธ์กับเนื้อหาในพิพิธภัณฑ์เสมือนจริง ทำให้รู้สึกว่ามีส่วนร่วมในกิจกรรม

3. ผู้เข้าชมมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เข้าชมด้วยกัน เป็นสถานที่พบปะชุมนุม แลกเปลี่ยนความคิดเห็น

4. มีการกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ และสร้างเครือข่ายกิจกรรมทางการศึกษา

4.1.2.1 การเข้าถึงเพื่อเข้าชมพิพิธภัณฑ์เสมือนจริง

1. ระบบที่สามารถเข้าชมได้ง่ายผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต และเข้าชมได้ด้วยอุปกรณ์ที่หลากหลาย เพื่อการเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้ในวงกว้าง

การเข้าถึงพิพิธภัณฑ์เสมือนจริงนั้น สามารถเข้าชมได้ง่ายผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ผ่านช่องทาง <http://www.wisdomking.or.th/> และเข้าชมได้ด้วยอุปกรณ์ที่หลากหลายผ่านทางคอมพิวเตอร์ Smartphone และ Tablet จากการวิเคราะห์ในส่วนของ Homepage (หน้าหลักของ Website) และ Web page (หน้า web) ของพิพิธภัณฑ์เสมือนจริงในส่วนต่าง ๆ โดยมีลักษณะของแต่ละอุปกรณ์ ดังต่อไปนี้

- ผ่านอุปกรณ์คอมพิวเตอร์

ภาพที่ 4.12 แสดงรูปแบบของหน้า Homepage หลักผ่านทางคอมพิวเตอร์

■ ผ่านอุปกรณ์ Tablet

ภาพที่ 4.13 แสดงรูปแบบของหน้า Homepage หลักผ่านทาง Tablet

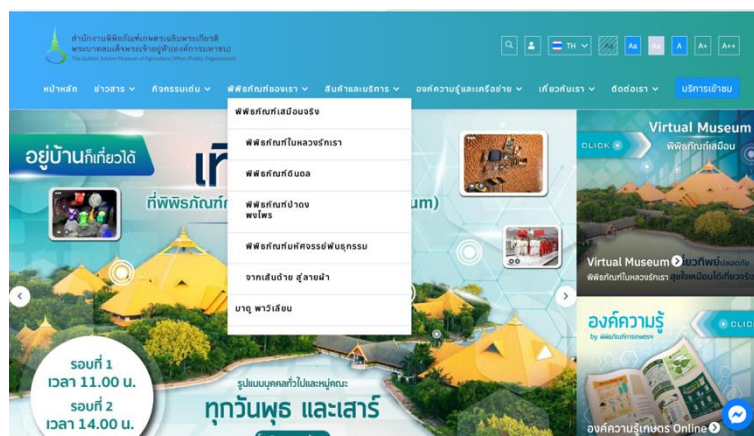
■ ผ่านอุปกรณ์ Smartphone

ภาพที่ 4.14 แสดงรูปแบบของหน้า Homepage หลักผ่านทาง Smartphone

โดยในอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ และ Tablet นั้นมีรูปแบบของหน้า Website หลักที่เหมือนกัน ส่วนอุปกรณ์ Smartphone จะมีการปรับส่วนเมนูให้ย้ายไปอยู่ด้านบนฝั่งขวามือ และมีมุมมองต่อขนาดรูปภาพที่ไม่สามารถมองเห็นได้เต็มภาพได้ ดังนั้น การวิเคราะห์จะแยกเป็นอุปกรณ์ 2 รูปแบบ ได้แก่ อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ Tablet และอุปกรณ์ Smartphone

■ อุปกรณ์คอมพิวเตอร์กับ Tablet นั้นการเข้าถึงเมนูของพิพิธภัณฑ์เสมือนจริงนั้น มีการเข้าถึงหลักที่ Menu bar ด้านบน ดังภาพที่ 4.15

ภาพที่ 4.15 แสดงการเข้าถึงเมนูของพิพิธภัณฑ์เสมือนจริง

โดยพิพิธภัณฑ์เสมือนจริงนั้น ประกอบด้วยนิทรรศการดังต่อไปนี้

- 1) พิพิธภัณฑ์ในหลวงรัชกาลที่ 9 (อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5)
- 2) พิพิธภัณฑ์ดินตล (อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 7)
- 3) พิพิธภัณฑ์ป่าดงพงไพร (อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 4)
- 4) พิพิธภัณฑ์มหัศจรรย์พันธุ์กรรม (อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 3)
- 5) นิทรรศการจากเส้นด้าย สู่ลายผ้า (อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 2)
- 6) นิทรรศการจักสาน จักสาน อัตลักษณ์วัฒนธรรมเกษตร

จากหน้า Homepage นั้น จะสามารถเข้าถึงพิพิธภัณฑ์ย่อยได้ทุกส่วน โดยมีรูปแบบ

ดังต่อไปนี้

■ พิพิธภัณฑ์ในหลวงรัชกาลที่ 9

ภาพที่ 4.16 แสดง Web page ในส่วนพิพิธภัณฑ์ในหลวงรัชกาลที่ 9 (คอมพิวเตอร์, Tablet)

เมื่อคลิกเลือกพิพิธภัณฑ์ในหลวงรัชกาลที่ 9 จะถูกนำมายัง Web page ตามภาพที่ 4.17 ซึ่งเป็นภาพ 360° แสดงภาพมุมกว้างของพิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ และมีจุดที่มีการกระพริบเป็น

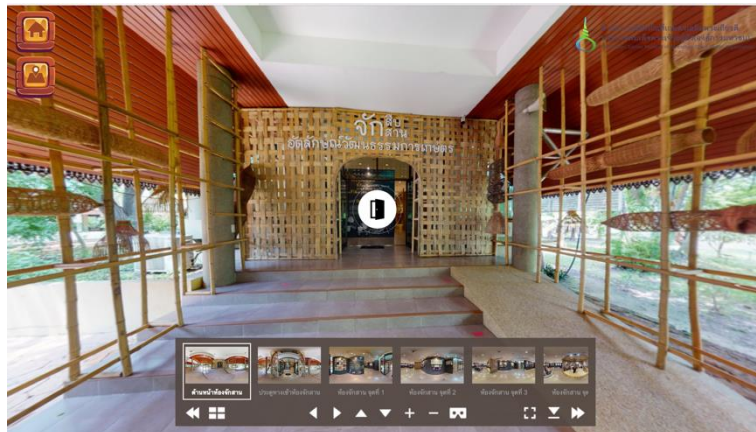
จุดสังเกตในการคลิกเข้าสู่เมนูต่อไป เมื่อนำ cursor ไปวาง อาคารจะเปลี่ยนเป็นสีเหลืองทอง โดยมี ส่วนที่สามารถคลิกเข้าไปได้ 2 ส่วนได้แก่

- พิพิธภัณฑิ์ในหลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5

ภาพที่ 4.17 แสดงรูปแบบของพิพิธภัณฑิ์ในหลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 (คอมพิวเตอร์, Tablet)

- นิทรรศการจักสับ จักสาน อัตลักษณ์วัฒนธรรมเกษตร อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 2

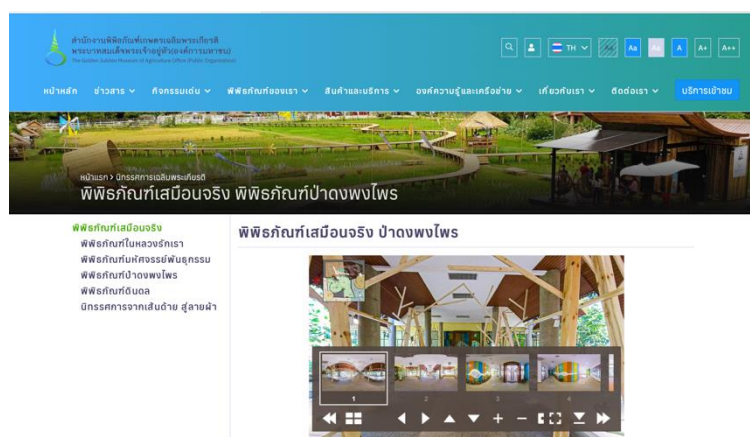
ภาพที่ 4.18 แสดงรูปแบบ Web page ของนิทรรศการจักสับ จักสาน อัตลักษณ์วัฒนธรรมเกษตร อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 2 (คอมพิวเตอร์, Tablet)

■ พิพิธภัณฑ์ดินตล อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 7

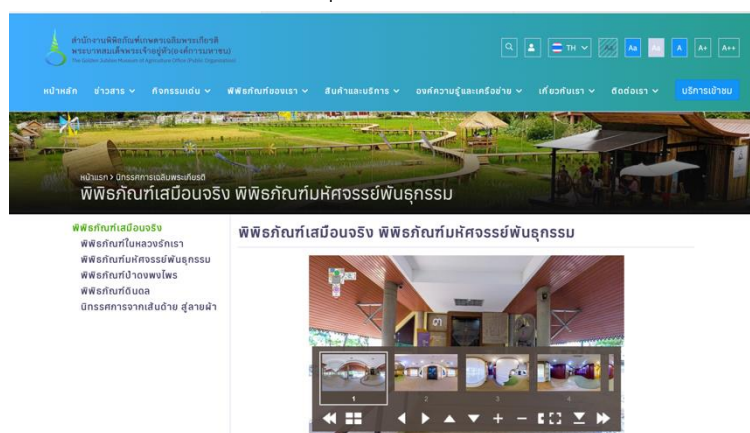
ภาพที่ 4.19 แสดงรูปแบบ Web page ส่วนพิพิธภัณฑ์ดินตล อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 7 (คอมพิวเตอร์, Tablet)

■ พิพิธภัณฑ์ป่าดงพงไพร อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 4

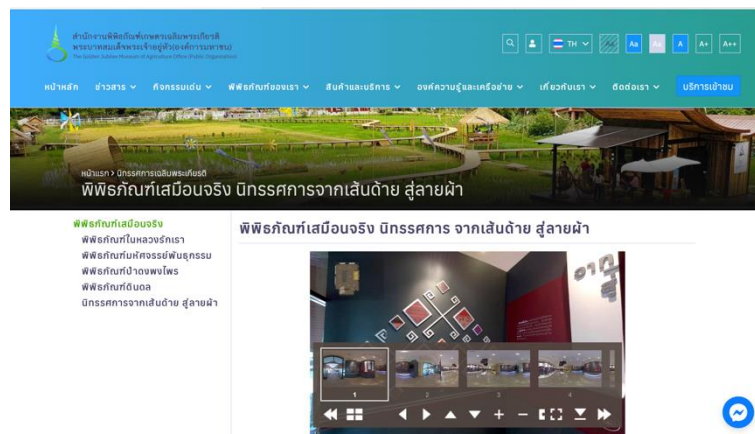
ภาพที่ 4.20 แสดงรูปแบบ Web page ส่วนพิพิธภัณฑ์ป่าดงพงไพร อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 4 (คอมพิวเตอร์, Tablet)

■ พิพิธภัณฑ์มหัศจรรย์พันธุ์กรรม อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 3

ภาพที่ 4.21 แสดงรูปแบบ Web page ส่วนพิพิธภัณฑ์มหัศจรรย์พันธุ์กรรม อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 3 (คอมพิวเตอร์, Tablet)

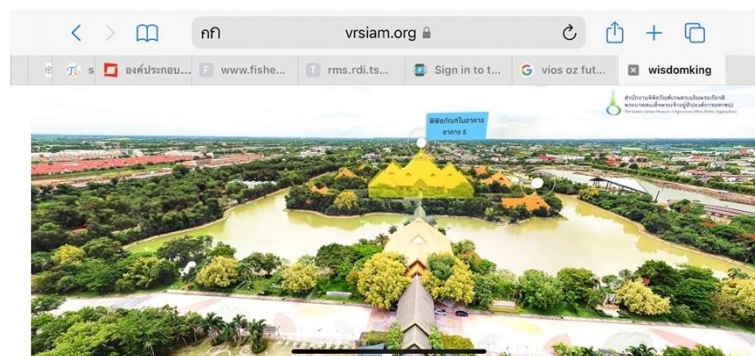
■ นิทรรศการจากเส้นด้ายสู่ลายผ้า

ภาพที่ 4.22 แสดงรูปแบบ Web page ส่วนนิทรรศการจากเส้นด้ายสู่ลายผ้า (คอมพิวเตอร์, Tablet)

อุปกรณ์ Smartphone นั้นการเข้าถึงเมนูของพิพิธภัณฑ์เสมือนจริงนั้น มีการเข้าถึงหลักที่ Menu bar ด้านบนขวามือ เมื่อคลิกที่เมนูพิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา จะได้ผลลัพธ์ดังภาพที่ 4.23

■ พิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา (อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 1)

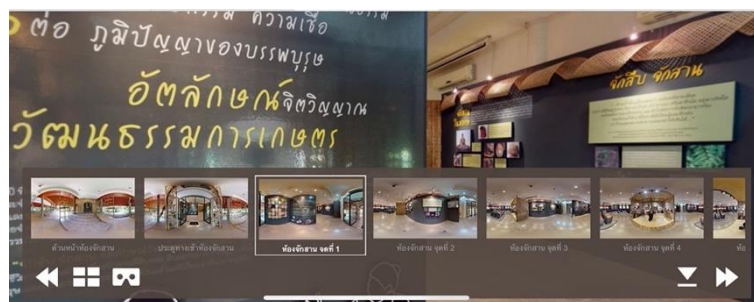
ภาพที่ 4.23 แสดง Web page ในส่วนพิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา (Smartphone)

■ พิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 1

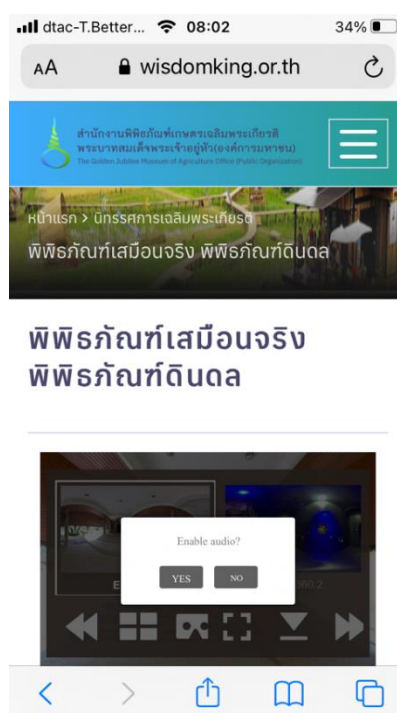
ภาพที่ 4.24 แสดงรูปแบบของพิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา (อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 1)
(Smartphone)

■ นิทรรศการจักสืบ จักสาน อัตลักษณ์วัฒนธรรมเกษตร

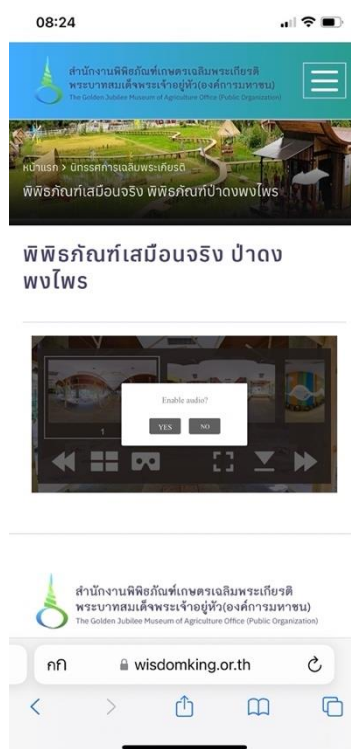
ภาพที่ 4.25 แสดงรูปแบบ Web page ของนิทรรศการจักสืบ จักสาน อัตลักษณ์วัฒนธรรมเกษตร (Smartphone)

■ พิพิธภัณฑ์ดินดล

ภาพที่ 4.26 แสดงรูปแบบ Web page ส่วนพิพิธภัณฑ์ดินดล (Smartphone)

■ พิพิธภัณฑ์ป่าดงพงไพร

ภาพที่ 4.27 แสดงรูปแบบ Web page ส่วนพิพิธภัณฑ์ป่าดงพงไพร (Smartphone)

■ พิพิธภัณฑ์มหัศจรรย์พันธุ์กรรม

ภาพที่ 4.28 แสดงรูปแบบ Web page ส่วนพิพิธภัณฑ์มหัศจรรย์พันธุ์กรรม (Smartphone)

■ นิทรรศการจากเส้นด้ายสู่ลายผ้า

พิพิธภัณฑ์เสมือนจริง นิทรรศการ
จากเส้นด้าย สู่ลายผ้า

ภาพที่ 4.29 แสดงรูปแบบ Web page ส่วนนิทรรศการจากเส้นด้ายสู่ลายผ้า (Smartphone)

จากการวิเคราะห์การเข้าถึงของ Website ในส่วนหน้าหลักและในส่วนของพิพิธภัณฑ์
ย่อยนั้น ทั้งในอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ Tablet และ Smartphone สามารถสรุปได้ตามตารางที่ 4.1 ดังนี้

ตารางที่ 4.1 สรุปการวิเคราะห์การเข้าถึง Web page ของพิพิธภัณฑ์ส่วนต่าง ๆ

พิพิธภัณฑ์	รายละเอียด	จำนวน คลิกเพื่อ เข้าถึง	รูปแบบหน้า web page		การย้อนกลับ
			การคลิกครั้งที่ 1	การคลิกครั้งที่ 2	
พิพิธภัณฑ์ใน หลวงรักเรา	พิพิธภัณฑ์ใน หลวงรักเรา อาคาร เฉลิมพระเกียรติฯ 5	2			สามารถย้อนกลับ ไปหน้า Web page ได้ แต่ไม่สามารถย้อน ไปหน้า Homepage ได้
	นิทรรศการจักสี จักสาน อัตลักษณ์ วัฒนธรรม เกษตร อาคารเฉลิม พระเกียรติฯ 2	2			
พิพิธภัณฑ์ ดินดล	อาคารเฉลิม พระเกียรติฯ 7	1			สามารถย่อส่วน พิพิธภัณฑ์เสมือน

พิพิธภัณฑ์	รายละเอียด	จำนวน คลิกเพื่อ เข้าถึง	รูปแบบหน้า web page		การย้อนกลับ
			การคลิกครั้งที่ 1	การคลิกครั้งที่ 2	
พิพิธภัณฑ์ป่า ดงพญาไฟ	อาคารเฉลิม พระเกียรติฯ 4	1			แล้วไปยังเมนูส่วน อื่นได้
พิพิธภัณฑ์ มหัศจรรย์ พันธุ์กรรม	อาคารเฉลิม พระเกียรติฯ 3	1			
จากเส้นด้ายสู่ ลายผ้า	อาคารเฉลิม พระเกียรติฯ 2	1			

การเข้าถึงในหน้า Homepage และ Web page ของ Website นั้น สามารถวิเคราะห์ได้ตามประเด็นดังต่อไปนี้

(1) การเข้าสู่ Homepage ของ Website สามารถใช้งานได้อย่างสะดวก โดยในส่วนของคอมพิวเตอร์ และ Tablet จะมีเมนูอยู่ที่แถบด้านบน ส่วน Smartphone เมนูจะอยู่ที่มุมบนด้านขวา

“ สำหรับตัว Museum กดเข้าไปนานแล้วเพราะว่ากดทุกอันเลยคิดว่ามันก็ไม่ได้หายาก สำหรับตัว Museum ที่เป็นพิพิธภัณฑ์ภายใน ก็ท่าง่ายกดไปก็เจอแล้ว

สัมภาษณ์ผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์เสมือนจริง”

(2) การเข้าถึงของ Web page นั้น มีรูปแบบการเข้าถึงที่ไม่เหมือนกัน

- ส่วนพิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา เมื่อคลิกเข้าไป จะพบกับภาพมุกกว้างของพิพิธภัณฑ์ การเกษตรเฉลิมพระเกียรติ และสามารถคลิกเข้าชมพิพิธภัณฑ์ย่อยได้อีก 2 ส่วน คือ พิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 และนิทรรศการจักสับ จักสาน อัตลักษณ์วัฒนธรรมเกษตรนั้น และหากจะย้อนกลับนั้น ต้องกดย้อนกลับ ไม่มีปุ่มย้อนกลับไปยัง home page

- ส่วนพิพิธภัณฑ์ดินดล พิพิธภัณฑ์ป่าดงพญาไฟ พิพิธภัณฑ์มหัศจรรย์พันธุ์กรรม และนิทรรศการจากเส้นด้ายสู่ลายผ้านั้น เมื่อคลิกจาก Homepage จะเข้าสู่หน้าที่รวมเมนูของพิพิธภัณฑ์เสมือนทุกส่วน ซึ่งสามารถเลือกชมพิพิธภัณฑ์ทั้ง 4 ส่วนนี้ได้จากหน้านี้

2. สามารถแสดงผลได้อย่างมีประสิทธิภาพในอุปกรณ์ที่หลากหลาย ได้แก่ คอมพิวเตอร์ Tablet และ Smartphone

พบว่าความแตกต่างกันของอุปกรณ์ ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการเข้าชม โดยมีรายละเอียด ดังนี้

(1) การใช้คอมพิวเตอร์ และ Tablet ได้ผลลัพธ์ที่ไม่แตกต่างกัน

(2) การใช้อุปกรณ์ Smartphone นั้น การเปิดหน้า Homepage และ Web page นั้น ขนาดภาพที่ปรากฏจะถูกบังด้วยส่วนควบคุม ซึ่งสามารถปิดได้ รวมถึงมีช่องทางสำหรับติดต่อกับทาง พิพิธภัณฑ์ ที่บังมุมมองทำให้เข้าชมพิพิธภัณฑ์ได้ไม่สะดวก

4.1.2.2 ด้านการออกแบบ

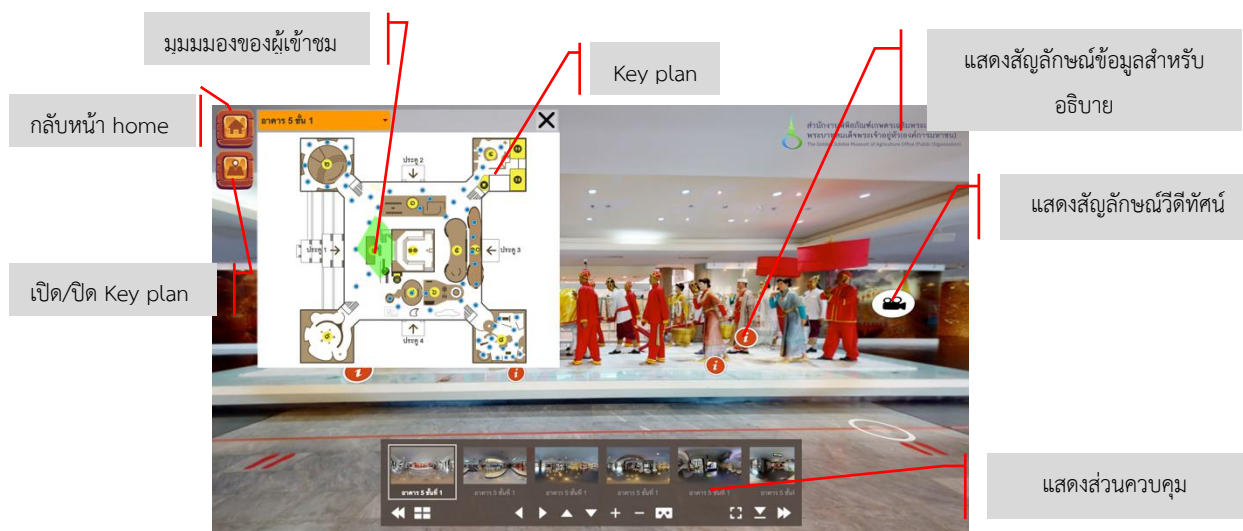
1. องค์ประกอบในการออกแบบ web page

พิพิธภัณฑ์เสมือนในแต่ละส่วน มีรูปแบบการนำเสนอที่คล้ายคลึงกัน โดยสามารถแยกเป็น 2 รูปแบบคือ

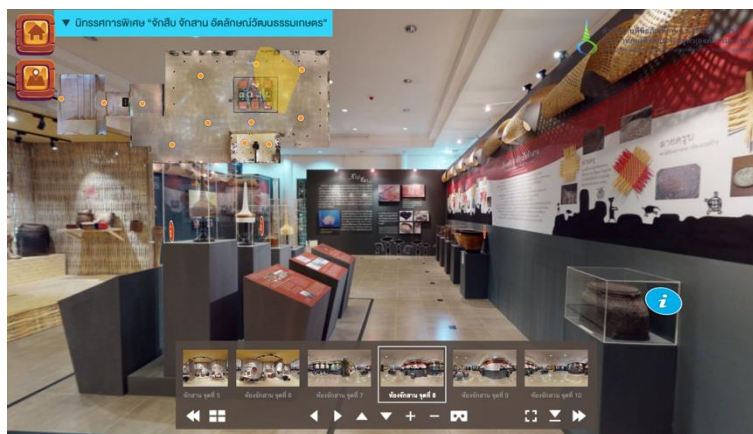
- พิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา ซึ่งประกอบด้วย พิพิธภัณฑ์ในอาคาร 5 ชั้น 1 และ นิทรรศการจักษีสืบ จักสาน อัตลักษณ์วัฒนธรรมเกษตร
- พิพิธภัณฑ์ดินดล พิพิธภัณฑ์ป่าดงพงไพร พิพิธภัณฑ์มหัศจรรย์พันธุ์กรรม และนิทรรศการจากเส้นด้ายสู่ลายผ้า

เมื่อคลิกเข้าไปที่แต่ละส่วนนำเสนอ จะพบกับหน้า Homepage ซึ่งมีความแตกต่างกัน ระหว่างการเข้าชมด้วยอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ Tablet และอุปกรณ์ Smartphone โดยรูปแบบของการเข้าชมผ่านอุปกรณ์คอมพิวเตอร์และ Tablet มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) หน้า Web page ของพิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา ประกอบด้วยนิทรรศการในอาคาร เถลิงพระเกียรติฯ 5 ชั้น 1 และนิทรรศการจักษีสืบ จักสาน อัตลักษณ์วัฒนธรรมเกษตร อาคารเถลิงพระเกียรติฯ 2

ภาพที่ 4.30 แสดงรูปแบบพิพิธภัณฑ์เสมือนจริงของอาคารเถลิงพระเกียรติฯ 5 ชั้น 1
ในส่วนทางเข้าอาคาร

ภาพที่ 4.31 แสดงรูปแบบนิทรรศการ จักสับ จักสาน อัตลักษณ์วัฒนธรรมเกษตร
อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 2

ส่วน Web page ประกอบด้วย

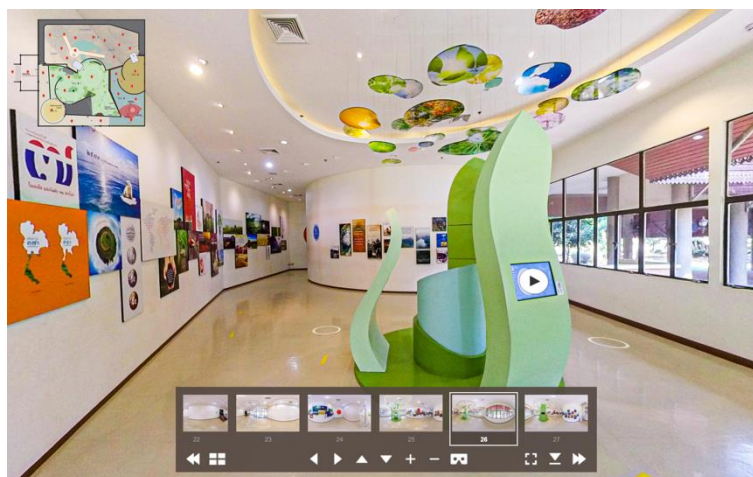
- ปุ่มสำหรับคลิกเพื่อนำกลับไปหน้า Home
- ปุ่มสำหรับคลิกเปิด/ปิด Key plan
- Key plan สำหรับเป็นส่วนอธิบายลักษณะของ Layout การจัดแสดง และบอกตำแหน่งของผู้เข้าชม รวมถึงมุมมองของการชมพิพิธภัณฑ์เสมือนจริง
- ส่วนควบคุมสำหรับกำหนดทิศทางการเดิน/ การขยายหรือลดมุมมอง/ การเลือกมุมที่มีกำหนดไว้
- สัญลักษณ์ แสดงว่ามีข้อมูล วิดีทัศน์ และอื่น ๆ ที่ต้องการนำเสนอ

2) หน้า Web page ของพิพิธภัณฑ์ดินดล

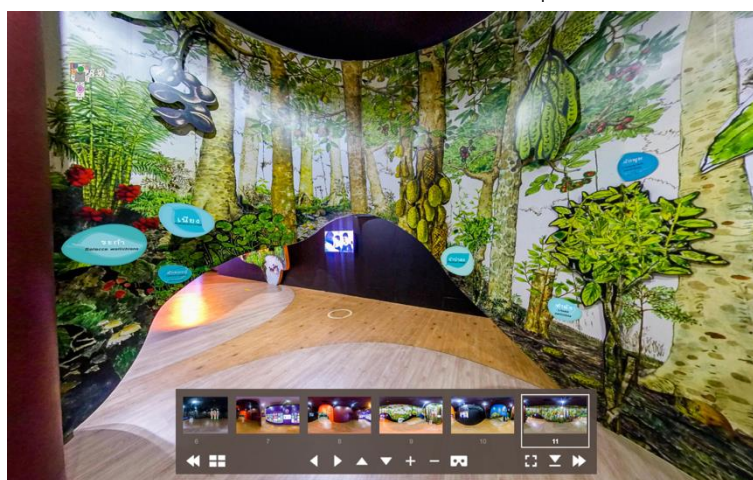
ภาพที่ 4.32 แสดงหน้า Web page ของพิพิธภัณฑ์ดินดล

3) หน้า Web page ของพิพิธภัณฑ์ป่าดงพงไพร

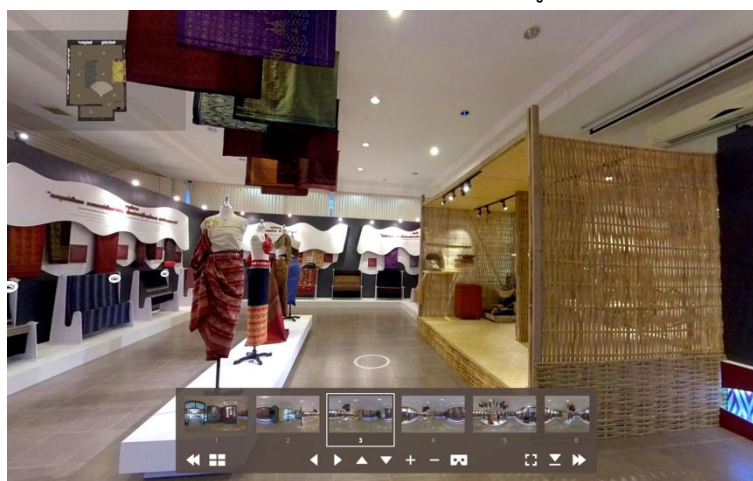
ภาพที่ 4.33 แสดงรูปแบบ Homepage ของพิพิธภัณฑ์ป่าดงพงไพร

4) หน้า Web page ของพิพิธภัณฑ์มหัศจรรย์พันธุ์กรรม

ภาพที่ 4.34 แสดงรูปแบบ Homepage ของพิพิธภัณฑ์มหัศจรรย์พันธุ์กรรม

5) หน้า Web page ของนิทรรศการจากเส้นด้ายสู่ลายผ้า

ภาพที่ 4.35 แสดงรูปแบบ Homepage ของนิทรรศการจากเส้นด้ายสู่ลายผ้า

ส่วน Web page ประกอบด้วย

- Key plan สำหรับเป็นส่วนอธิบายลักษณะของ Layout การจัดแสดง และบอกตำแหน่งของผู้เข้าชม รวมถึงมุมมองของการชมพิพิธภัณฑ์เสมือนจริง
- ส่วนควบคุมสำหรับกำหนดทิศทางการเดิน/ การขยายหรือลดมุมมอง/ การเลือกมุมที่มีกำหนดไว้
- สัญลักษณ์ แสดงว่ามีข้อมูล วิดีทัศน์ และอื่น ๆ ที่ต้องการนำเสนอ

ส่วนเมื่อเข้าชมผ่านอุปกรณ์ Smartphone จะมีรูปแบบมุมมองดังต่อไปนี้

1) พิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5

ภาพที่ 4.36 แสดงรูปแบบของ Homepage ของพิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 (Smartphone)

1) นิทรรศการจักสับ จักสาน อัตลักษณ์วัฒนธรรมเกษตร อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 2

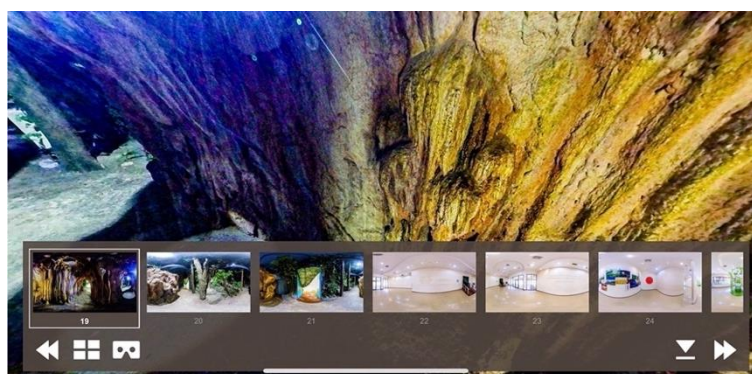
ภาพที่ 4.37 แสดงรูปแบบ Web page ของนิทรรศการจักสับ จักสาน อัตลักษณ์วัฒนธรรมเกษตร อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 2 (Smartphone)

1) หน้า Web page พิพิธภัณฑ์ดินดล ผ่าน Smartphone

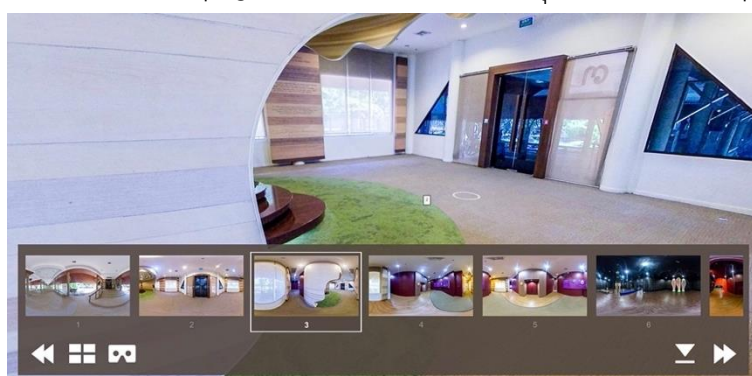
ภาพที่ 4.38 แสดงรูปแบบ Web page ส่วนพิพิธภัณฑ์ดินดล (Smartphone)

2) หน้า Web page พิพิธภัณฑ์ป่าดงพงไพรผ่าน Smartphone

ภาพที่ 4.39 แสดงรูปแบบ Web page ส่วนพิพิธภัณฑ์ป่าดงพงไพร (Smartphone)

3) หน้า Web page พิพิธภัณฑ์มหัศจรรย์พันธุ์กรรมผ่าน Smartphone

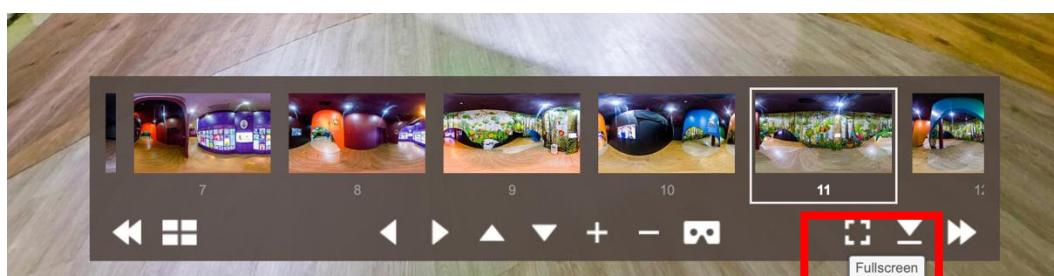
ภาพที่ 4.40 แสดงรูปแบบ Web page ส่วนพิพิธภัณฑ์มหัศจรรย์พันธุ์กรรม (Smartphone)

	พิพิธภัณฑ์หลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติ 5	นิทรรศการจัสก๊ส จักสานอัตลักษณ์วัฒนธรรมเกษตร	พิพิธภัณฑ์ดินดล	พิพิธภัณฑ์ป่าดงพงไพร	พิพิธภัณฑ์มหัศจรรย์พันธุ์กรรม	นิทรรศการจากเส้นด้ายสู่ลายผ้า	พิพิธภัณฑ์หลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติ 5	นิทรรศการจัสก๊ส จักสานอัตลักษณ์วัฒนธรรมเกษตร	พิพิธภัณฑ์ดินดล	พิพิธภัณฑ์ป่าดงพงไพร	พิพิธภัณฑ์มหัศจรรย์พันธุ์กรรม	นิทรรศการจากเส้นด้ายสู่ลายผ้า
Key plan สำหรับเป็นส่วนอธิบายลักษณะของ Layout	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	☒	☒	☒	☒	✓
สัญลักษณ์ แสดงว่ามีข้อมูลเพิ่มเติมที่ต้องการนำเสนอ	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
การควบคุมทิศทาง												
มีการควบคุมทิศทางได้ด้วยตนเอง	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
เข้าใจมุมมองในการชมงาน	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓

2. ในด้านองค์ประกอบในการออกแบบที่ช่วยให้ผู้เข้าชมเข้าใจง่าย

ด้านการออกแบบที่เอื้อต่อความเข้าใจของผู้เข้าชมนั้น ทางพิพิธภัณฑ์เสมือนจริงมีการออกแบบที่ใช้รูปแบบที่คล้ายคลึงกัน เพื่อให้ผู้เข้าชมรับรู้ถึงกระบวนการ และวิธีการในการรับชมได้ง่าย ซึ่งเป็นประโยชน์ในการเข้าเรียนรู้ภายในเวลาอันสั้น โดยแยกเป็นประเด็นดังต่อไปนี้

1) แผงควบคุม ที่ใช้ควบคุมมุมมองนั้น ในบางปุ่ม เมื่อนำเมาส์ไปวาง จะมีคำอธิบาย และบางปุ่มจะไม่มีคำอธิบาย ดังภาพที่ 4.42 ซึ่งอาจทำให้ผู้เข้าชมบางส่วนไม่เข้าใจถึงความหมายของสัญลักษณ์ที่อยู่ในส่วนควบคุมได้ทั้งหมด

ภาพที่ 4.42 แสดงลักษณะเมื่อเอาเมาส์วางที่ปุ่ม link

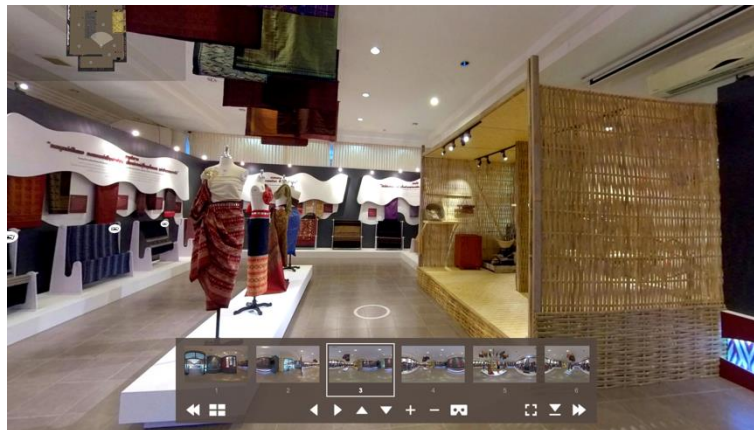
ในส่วนของมุมมองและการควบคุมทิศทางของผู้เข้าชมนั้น ผู้เข้าชมสามารถเข้าชมพิพิธภัณฑ์ในส่วนต่างๆ ได้หลายวิธีดังนี้

- การคลิกเลือกรูปที่ส่วนควบคุม

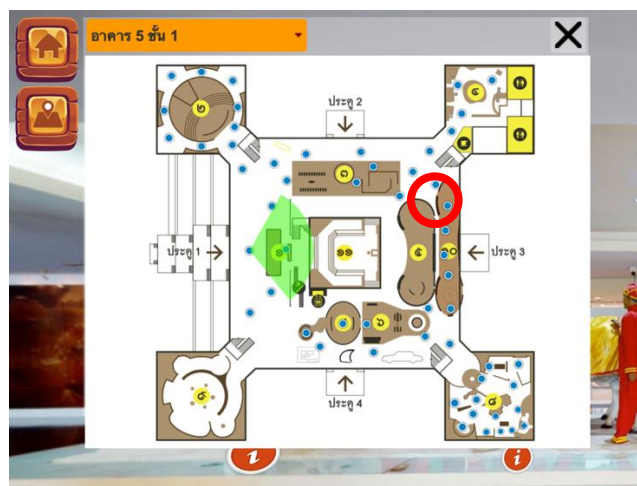
ภาพที่ 4.43 แสดงรูปแบบการคลิกเพื่อเลือกมุมมองในพิพิธภัณฑ์เสมือนจริง

- การคลิกในพิพิธภัณฑ์เสมือนจริง และสามารถลากเมาส์เพื่อปรับระยะมุมมองได้ โดยจะมีสัญลักษณ์วงกลมกระพริบที่พื้น

ภาพที่ 4.44 แสดงลักษณะการคลิกในพิพิธภัณฑ์เสมือนจริง

- การคลิกในจุดที่อยู่ใน Key plan ที่จะนำไปสู่จุดต่างๆ ในพิพิธภัณฑ์เสมือนจริง และมองสามารถมองเห็นตำแหน่งในการยืน และทิศทางในการมองได้จาก Key plan

ภาพที่ 4.45 แสดงรูปแบบการคลิกใน Key plan เพื่อเลือกมุมมอง

การออกแบบส่วนควบคุมมีความสำคัญในด้านการเพิ่มความสะดวกให้แก่ผู้เข้าชม อีกทั้งเป็นการให้อิสระแก่ผู้เข้าชมในการเลือกดูสิ่งที่ตนเองต้องการ

“ที่ได้เข้าไปดูที่มันเป็นคาเฟ่แบบ 360 องศาเห็นด้วย ถ้าสมมุติว่าวิทยากร
เป็นคนกดเข้าใจมากกว่าก็จริง แต่ว่าได้คนละฟิลลิ่งเพราะว่าถ้าเราเองก็
สามารถหมุนได้รอบเลย และดูได้ทุกซอกทุกมุมก็สะดวกดีและภาพก็สวยด้วย
_____สัมภาษณ์ผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์เสมือนจริง”

“ตอนที่ได้ลองเข้าไปดูเอง มันก็มีการเวียนหัวนิดนึงแต่มันก็ถูกใจเราตรงที่ว่า
เราอยากจะไปตรงไหนเราก็ไปได้ แต่ถ้าวิทยากรกดให้ก็ดีเพราะว่ามีความ
เข้าใจ แต่ถ้าเราเข้าไปดูเองมันก็จะมีความเป็นอิสระของเรา
_____สัมภาษณ์ผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์เสมือนจริง”

- Key plan ในแต่ละส่วนของ Web page ในแต่ละพิพิธภัณฑ์เสมือนจริงนั้น พบว่า
มีความแตกต่างกัน ทั้งในด้านการเปิด/ปิด และขนาด ซึ่งส่งผลต่อมุมมองและการรับรู้ของผู้เข้าชม
ดังนี้

■ พิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 1 และนิทรรศการจักษุ
จักสาน อัตลักษณ์วัฒนธรรมเกษตร อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 2 นั้นมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

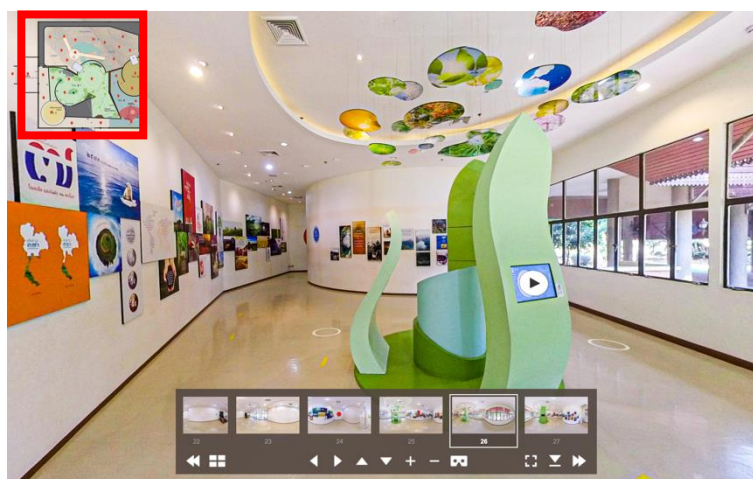
- ส่วนปิด/เปิด Key plan อยู่ทางมุมซ้ายบน ซึ่งสามารถเปิดมุมมองให้มองเห็น
พิพิธภัณฑ์เสมือนได้เต็มหน้าจอ
- Key plan มีขนาดใหญ่ สามารถมองเห็นตำแหน่งใน Key plan และมุมมองที่ผู้เข้า
ชมกำลังชมได้อย่างชัดเจน
- Key plan มีพื้นหลังสีขาว มีความ contrast กับพิพิธภัณฑ์เสมือนจริง ทำให้
สามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจน

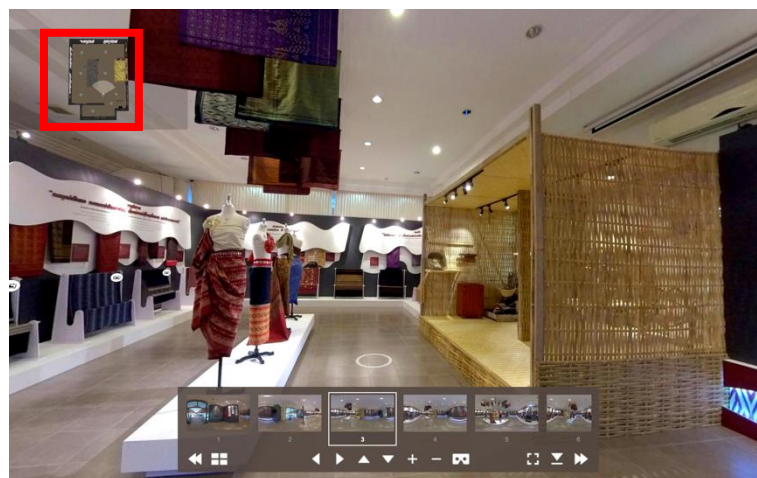
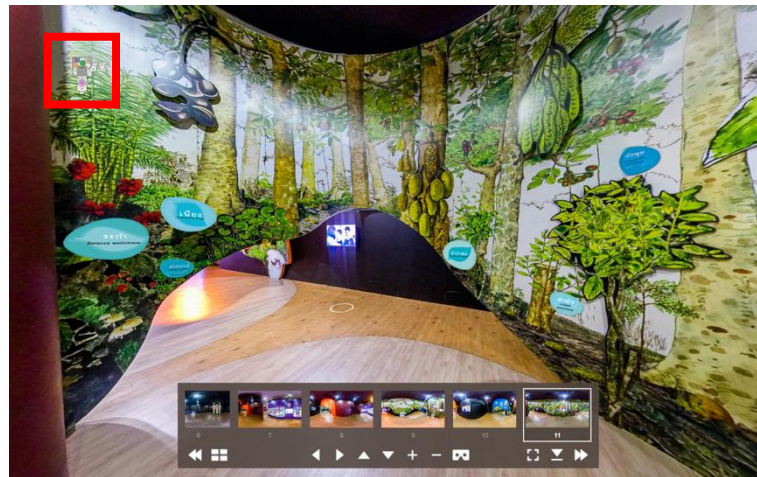

ภาพที่ 4.46 แสดงขนาด ตำแหน่ง ของ Key plan ของพิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา
อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 1

■ พิพิธภัณฑ์ดินดล พิพิธภัณฑ์ป่าดงพงไพร พิพิธภัณฑ์มหัศจรรย์พันธุ์กรรม และ นิทรรศการจากเส้นด้ายสู่ลายผ้า ทั้ง 4 ส่วน มีลักษณะคล้ายคลึงกัน สามารถวิเคราะห์ได้ดังต่อไปนี้

- ไม่มีส่วนปิด/เปิด Key plan ทางมุมซ้ายบน จึงไม่สามารถเปิดมุมมองให้มองเห็น พิพิธภัณฑ์เสมือนได้เต็มหน้าจอ
- Key plan มีขนาดเล็ก
- Key plan มีพื้นหลังสีที่กลมกลืนไปกับพิพิธภัณฑ์เสมือนจริง ทำให้มองเห็นได้ไม่ค่อยชัดเจน

ภาพที่ 4.47 แสดงตำแหน่ง ลักษณะ ขนาด ของ Key plan ในพิพิธภัณฑ์ส่วนต่าง ๆ

Key plan เป็นสิ่งที่ช่วยให้ผู้เข้าชมเข้าใจตำแหน่งที่ตนเองกำลังชม ซึ่งทำให้เข้าใจภาพรวมของผัง Layout มากยิ่งขึ้น

“ก็ดีเพราะว่าจะได้รู้ว่าอยู่ตรงไหนแล้ว เพราะว่าบางทีก็ดแล้วก็ไม่รู้ว่าตัวเองอยู่ตรงไหนอยู่

สัมภาษณ์ผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์เสมือนจริง”

“ใส่แผนที่เข้าไปลงไปข้างล่าง แล้วอาจมีรูปคน (คล้ายๆ Google map) ว่าเราอยู่ตรงไหน หรือจริง ๆ เราไม่ต้องเอาอย่างนั้นก็ได้ครับ เอาแบบแผนที่ชั้นที่ 1 มา ใส่ด้านล่างขวาหรือไม่ก็ล่างซ้ายได้ครับ น่าจะทำให้เราเข้าใจโครงสร้างของอาคาร หรือไม่ก็ทำแผนที่ใหญ่ออกมาแล้ว ขึ้นจุด ๆ ว่าชั้นอะไร อาคารอะไรอยู่ตรงไหน

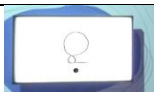
สัมภาษณ์ผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์เสมือนจริง”

“ หนูอยากเสนอคำบรรยายค่ะ ควรมีคำบรรยายบอกว่าเมื่อเราเข้าเยี่ยมชมอัน
นี้ห้องนี้แล้วเราควรไปชมอันไหนต่อ บอกทิศทางเพื่อให้เราเข้าใจ เพราะเราไม่
เข้าใจ แบบนี้เราอาจเดินมั่ว ยังไม่เข้าใจไปอีก

สัมภาษณ์ผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์เสมือนจริง”

การออกแบบสัญลักษณ์ในพิพิธภัณฑ์เสมือนจริงมีการใช้ Symbol ที่แตกต่างกัน
ในแต่ละส่วน โดยที่เป็น Symbol ที่สื่อความหมายเดียวกัน หรือมีการใช้ Symbol ชนิดเดียวกัน
แต่สื่อความหมายไม่เหมือนกัน ตามตารางที่ 4.3 ยกตัวอย่างเช่น การใช้ Symbol ที่สื่อถึงข้อมูลที่มี
การเพิ่มเติม มีการใช้สัญลักษณ์ตัว I สีขาวบนพื้นสีแดง และมีการกระพริบ ในพิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา
อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 แต่นิทรรศการจักษุ จักษุสาน อัตลักษณ์วัฒนธรรมเกษตร เปลี่ยนมาใช้
Symbol ตัวอักษร I สีขาวบนพื้นสีฟ้า และไม่มีมีการกระพริบ ส่วนพิพิธภัณฑ์อื่น ๆ ที่เหลือใช้สัญลักษณ์
รูปภาพ แต่นิทรรศการจักษุ จักษุสาน อัตลักษณ์วัฒนธรรมเกษตร มีการใช้สัญลักษณ์ตัว I สีขาวบนพื้น
สีแดง มีการกระพริบ สื่อถึงการอธิบายเพิ่มเติม แต่มีภาพสามมิติประกอบด้วย

ตารางที่ 4.3 แสดงสัญลักษณ์ที่ใช้ในพิพิธภัณฑ์

พิพิธภัณฑ์	รายละเอียด	สัญลักษณ์	ความหมายที่สื่อถึง	หมายเหตุ
พิพิธภัณฑ์ใน หลวงรักเรา	พิพิธภัณฑ์ในหลวง รักเรา อาคาร เฉลิมพระเกียรติฯ 5		ข้อมูลสำหรับอธิบาย เพิ่มเติม	เป็นรูปตัว I มีการกระพริบ
			วิดีโอสำหรับอธิบาย เพิ่มเติม	วิดีโอที่ไม่มีเสียงประกอบ และ ไม่มีเสียงบรรยาย
	นิทรรศการจักษุ จักษุสาน อัตลักษณ์ วัฒนธรรมเกษตร อาคารเฉลิม พระเกียรติฯ 2		ข้อมูลสำหรับอธิบาย เพิ่มเติม	เป็นรูปตัว I มีการกระพริบ เป็น ข้อมูลบรรยายที่มีภาพสามมิติ ประกอบ
			ข้อมูลสำหรับอธิบาย เพิ่มเติม	เป็นรูปตัว I ที่ไม่มีการกระพริบ เป็นข้อมูลบรรยายที่ไม่มีภาพ สามมิติ
พิพิธภัณฑ์ดินดล	อาคารเฉลิม พระเกียรติฯ 7		ข้อมูลสำหรับอธิบาย เพิ่มเติม	
			ข้อมูลสำหรับอธิบาย เพิ่มเติม วิดีโอสำหรับอธิบาย เพิ่มเติม	สัญลักษณ์ในรูปแบบ icon ตัวแทนของสิ่งที่ต้องการให้ศึกษา
			วิดีโอสำหรับอธิบาย เพิ่มเติม	ไม่ปรากฏสัญลักษณ์
			Link ไปที่ youtube	

พิพิธภัณฑ์	รายละเอียด	สัญลักษณ์	ความหมายที่สื่อถึง	หมายเหตุ
พิพิธภัณฑ์ป่าดงพงไพร	อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 4		ข้อมูลสำหรับอธิบายเพิ่มเติม	
			Link ไปที่ youtube	
พิพิธภัณฑ์มหัศจรรย์พันธุ์กรรม	อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 3		ข้อมูลสำหรับอธิบายเพิ่มเติม	
			ข้อมูลสำหรับอธิบายเพิ่มเติม	
			Link ไปที่ youtube	
			Link ไปที่ youtube	
			Link ไปที่ youtube	ไม่ปรากฏสัญลักษณ์
จากเส้นด้ายสู่สายผ้า	อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 2		ข้อมูลสำหรับอธิบายเพิ่มเติม	
		-	วิดีโอสำหรับอธิบายเพิ่มเติม	อยู่ในส่วนควบคุม

4.1.2.3 ด้านคุณสมบัติ และประโยชน์ของพิพิธภัณฑ์เสมือนจริง

1. มีความสามารถในการตอบสนองต่อความแตกต่างระหว่างบุคคลได้

พิพิธภัณฑ์เสมือนจริง คืออีกทางเลือกในการศึกษาที่เป็นประโยชน์แก่ผู้ใช้งานทุกคน ได้แก่กลุ่มเด็ก กลุ่มวัยรุ่น กลุ่มวัยผู้ใหญ่ กลุ่มวัยสูงอายุ รวมถึงกลุ่มผู้พิการ ซึ่งสามารถให้รายละเอียดของสิ่งของในพิพิธภัณฑ์ ผ่านทางสื่อต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น ตัวหนังสือ รูปภาพ ภาพสามมิติ ฯลฯ และอาจมีรายละเอียดที่มากกว่าไปชมจากพิพิธภัณฑ์จริงในบางเรื่อง นอกจากนี้ยังเป็นเหมือนทางเลือกให้กับผู้ด้อยโอกาสที่ไม่สามารถไปชมในสถานที่จริงได้ อันเนื่องมาจากความพิการ หรือความไม่สะดวกต่าง ๆ ดังนั้น พิพิธภัณฑ์เสมือนจริงสามารถนำเสนอเรื่องราวผ่านทางเสียงบรรยาย รูปแบบในการแสดงผลและรูปแบบการใช้งาน เพื่อลดขีดจำกัดต่าง ๆ เหล่านี้ ดังนั้น กลุ่มต่าง ๆ จึงมีความต้องการในการเข้าชมพิพิธภัณฑ์เสมือนที่แตกต่างกันออกไป เช่น

- กลุ่มเด็ก - ต้องการความสนุกสนาน เกม ได้ลงมือปฏิบัติ วิดีทัศน์ในรูปแบบการ์ตูน แต่ยังไม่สามารถใช้อุปกรณ์เข้าชมได้ด้วยตนเอง เป็นต้น
- กลุ่มวัยรุ่น - สามารถใช้อุปกรณ์ในการเข้าชมได้ด้วยตนเอง สามารถประยุกต์นำการเรียนรู้ในพิพิธภัณฑ์เสมือนจริงเข้าไปในหลักสูตรการเรียนการสอนได้
- กลุ่มวัยทำงาน - มีความต้องการเรียนรู้เฉพาะสิ่งที่ตนเองสนใจ สามารถใช้อุปกรณ์ในการเข้าชมได้ด้วยตนเอง

- กลุ่มผู้สูงอายุ - ไม่ถนัดในการใช้อุปกรณ์ในการเข้าชม และต้องการการอำนวยความสะดวกในด้านภาษา ขนาดตัวอักษร และระดับความดัง-เบาของเสียง
- กลุ่มคนพิการ - อาจต้องการการดูแลเป็นพิเศษในด้านเสียงคำบรรยาย ตัวช่วยในการมอง การอ่านหน้าจอ และภาษามือ

“ การเข้าชมเว็บไซต์ยังไม่ mass ยังไม่เข้าถึงในวงกว้าง แล้วคนจะเข้าชมเว็บไซต์ก็คือ ต้องเป็นคอมมิตีหนึ่ง อย่างคนสูงอายุก็จะเข้ายาก ถ้าจะเข้าเว็บอาจจะเหมาะสำหรับครูเอาไปบรรยายให้เด็ก ๆ

สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญพิพิธภัณฑ์เสมือนจริง”

“หนูก็ชอบฟัง ฟังเพื่อบรรยายให้ความรู้ แล้วทำความเข้าใจค่ะ แล้วก็ดูรูปภาพไปด้วยค่ะ แต่ไม่ชอบเสียงของ AI

สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญพิพิธภัณฑ์เสมือนจริง”

“หนูชอบฟัง ถ้ามีคนบรรยายแล้วเสียงบรรยายโอเค ดีกว่าค่ะ

สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญพิพิธภัณฑ์เสมือนจริง”

“ผมว่าอ่านเองน่าจะสะดวกกว่า ถ้าอันโตมัติก็แบบใช้สรีอ่านให้ช่วยมั้ยครับ เพราะสรีไม่ค่อยลื่นหูเท่าไร ถ้ามีคนบรรยายให้แบบมนุษย์จริง ๆ ก็น่าจะโอเคกว่า หรือ AI เพราะ AI มีการแต่งเสียงเข้าไปทำให้การฟังไหลลื่นครับ

สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญพิพิธภัณฑ์เสมือนจริง”

“ชอบอ่านมากกว่า เราสามารถที่จะอ่านแล้วจับใจความสำคัญให้

สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญพิพิธภัณฑ์เสมือนจริง”

2. การใช้เทคนิคและสื่อประสมที่หลากหลายเพื่อสร้างแรงจูงใจและกระตุ้นการเรียนรู้ มีการนำเสนอข้อมูล วัตถุ มีความสมจริง สามารถมองเห็นได้อย่างละเอียด โดยไม่ทำให้วัตถุเสียหายในพิพิธภัณฑ์เสมือนจริงนั้น มีการใช้สื่อประสมที่หลากหลายเพื่อสร้างแรงจูงใจและกระตุ้นการเรียนรู้ เช่น รูปภาพ ตัวหนังสือ วิดีทัศน์ วิดีทัศน์เคลื่อนไหว รวมถึงสื่ออื่นๆ เช่น AR, Projection Mapping, Hologram, Game, Mobile apps และอื่น ๆ โดยมีทั้งสื่อที่ให้ผู้เข้าชมเรียนรู้ด้วยตนเอง เป็นการรับสื่อทางเดียว และสื่อที่มีการปฏิสัมพันธ์กับพิพิธภัณฑ์ เพื่อเพิ่มประสบการณ์ให้แก่ผู้เข้าชม โดยในพิพิธภัณฑ์เสมือนจริงทั้ง 5 ส่วน สามารถสรุปสื่อต่าง ๆ ที่นำมาใช้ ดังตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 สรุปสื่อที่ใช้ในพิพิธภัณฑ์เสมือนจริง

พิพิธภัณฑ์	รายละเอียด	สื่อที่นำเสนอ
พิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา	พิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5	1. รูปภาพ 2. ตัวหนังสือสำหรับอธิบาย 3. วิดีทัศน์ไม่มีเสียงประกอบและไม่มีเสียงบรรยาย 4. ภาพปริทัศน์ 360°
	นิทรรศการจักษุ จักสาน อัตลักษณ์วัฒนธรรมเกษตร อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 2	1. รูปภาพ 2. ตัวหนังสือสำหรับอธิบาย 3. โมเดลสามมิติที่ผู้เข้าชมสามารถมองได้รอบด้าน 4. ภาพปริทัศน์ 360°
พิพิธภัณฑ์ดินตล	อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 7	1. รูปภาพ 2. ตัวหนังสือสำหรับอธิบาย 3. วิดีทัศน์มีเสียงประกอบและมีทั้งมีและไม่มีเสียงบรรยาย 4. สื่อ youtube 5. ภาพปริทัศน์ 360°
พิพิธภัณฑ์ป่าดงพงไพร	อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 4	1. รูปภาพ 2. ตัวหนังสือสำหรับอธิบาย 3. สื่อ youtube 4. ภาพปริทัศน์ 360°
พิพิธภัณฑ์มหัศจรรย์พันธุ์กรรม	อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 3	1. รูปภาพ 2. ตัวหนังสือสำหรับอธิบาย 3. สื่อ youtube 4. ภาพปริทัศน์ 360°
นิทรรศการจากเส้นด้ายสู่ลายผ้า	อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 2	1. รูปภาพ 2. ตัวหนังสือสำหรับอธิบาย 3. วิดีทัศน์มีเสียงประกอบและไม่มีเสียงบรรยาย 4. ภาพปริทัศน์ 360°

จากการวิเคราะห์ พบว่าพิพิธภัณฑ์มีการใช้สื่อหลัก ๆ คือ

- รูปภาพ
- ภาพสามมิติที่สามารถหมุนได้ 360°
- ตัวหนังสือในการให้คำอธิบาย
- วิดีทัศน์ทั้งในรูปแบบนำรูปภาพมาต่อกันเป็นภาพเคลื่อนไหว วิดีทัศน์บันทึกเรื่องราว
- สื่อ YouTube
- ภาพปริทัศน์ 360°

ทางพิพิธภัณฑ์เสมือนจริงสามารถเพิ่มเติมสื่ออื่น ๆ เช่น VR, AR, Projection Mapping, Game, Mobile apps หรือเป็นกิจกรรมที่ผู้เข้าชมสามารถโต้ตอบ หรือมีกิจกรรมร่วมกับทางพิพิธภัณฑ์เสมือนได้

“Pop Up ได้อยู่ แต่ส่วนตัวคิดว่าหมุนเยอะไปหน่อยมันก็เลยจะงง ๆ นิดนึง แต่ว่าตัว Pop Up ก็โอเค มันชัดเจนดีแล้วก็เห็นง่าย

_____สัมภาษณ์ผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์เสมือนจริง”

“เว็บไซต์ส่วนใหญ่คนจะไม่ค่อยเข้าเอง ถ้าเราอยากดึงความสนใจก็คงหนีไม่พ้น Animation ที่เป็นแนวเรื่องยาว ๆ ที่เด็กสามารถดูได้

_____สัมภาษณ์ผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์เสมือนจริง”

“ข้อเสนอแนะที่เราอยากให้ มี สมมติเราเข้าเว็บไซต์เองต้องการให้เป็นการ์ตูน แอนิเมชัน เพราะเด็กก็ดูได้ผู้ใหญ่ก็ดูได้

_____สัมภาษณ์ผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์เสมือนจริง”

“ทำแบบ VR แล้วเดินไปได้ ผมว่าดีเลย เพราะเราจะได้เป็นเจ้าของแรก ๆ ด้วย ที่ทำ มีข้อดีคือเราสามารถโปรโมทได้ว่าพิพิธภัณฑ์นี้เราสามารถใส่ VR แล้วลองไปเดินได้ คนก็จะมีความเข้าใจมากขึ้น

_____สัมภาษณ์ผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์เสมือนจริง”

4.1.2.4 ด้านการเพิ่มประสิทธิภาพของการเรียนรู้ของผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์

1. ผู้เข้าชมสนุกสนานกับการชมวัตถุหรือสถานที่ในพิพิธภัณฑ์เสมือนจริง

ในการเข้าชมพิพิธภัณฑ์เสมือนจริงนั้น ผู้เข้าชมมีอิสระในการเข้าชม มีความตื่นตาตื่นใจเสมือนได้เข้าไปอยู่ในสถานที่จริง

“สำหรับเราก็ง่าย แล้วก็น่ารัก และน่าสนใจ แต่การประชาสัมพันธ์มันจะเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายมากน้อยแค่ไหนก็เท่านั้นเอง

_____สัมภาษณ์ผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์เสมือนจริง”

“เนื้อหาที่น่าสนใจเป็นสิ่งที่น่าสนใจที่เราไม่เคยเห็นเข้าไปดู เพราะว่าก็มีบางส่วนที่ยังไม่เคยเข้าไปดูเรารู้สึกตื่นเต้น เราก็คุยกับน้อง ๆ ทีมงานว่ามันน่าสนใจและถ้ามีโอกาสเราก็อยากจะเข้าไปชมของจริง รูปแบบเนื้อหาที่ทำให้เราสนใจจริง ๆ

_____สัมภาษณ์ผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์เสมือนจริง”

“บอกเลยว่าดีมาก ๆ เข้าไปดูหมดแล้วรู้สึกว่ามันดีมากเลยจะไปที่ไหนก็ได้

_____สัมภาษณ์ผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์เสมือนจริง”

2. ผู้เข้าชมมีการโต้ตอบปฏิสัมพันธ์กับเนื้อหาในพิพิธภัณฑ์เสมือนจริง ทำให้รู้สึกว่ามีส่วนร่วมในกิจกรรม

ในส่วนของสื่อที่ใช้ในพิพิธภัณฑ์เสมือนจริงทั้ง 5 ส่วนนั้น ส่วนมากเป็นสื่อที่เรียนรู้ฝ่ายเดียว ซึ่งเป็นสื่อที่จำเป็นในการให้ความรู้ ความเข้าใจต่อผู้เข้าชม

“เราควรนำเกมแบบที่อยู่บนหน้าจอสามารถคลิกรหัสทำกิจกรรมได้ เอามาเป็น Link หรือ เป็นวิดีโอ

_____สัมภาษณ์ผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์เสมือนจริง”

“อยากให้มามีกิจกรรมที่คนทางบ้านอยากเข้าไปทดลองสามารถทำได้

_____สัมภาษณ์ผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์เสมือนจริง”

“คิดว่าอยากให้มีการทำที่เราสัมผัสได้จริง เอามาให้เราเห็นว่าอันนี้คืออะไร แล้วก็ทำแบบเกมคะ แบบเกมในโลกของออนไลน์ เกมโยงเส้นก็ได้

_____สัมภาษณ์ผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์เสมือนจริง”

3. ผู้เข้าชมมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เข้าชมด้วยกัน เป็นสถานที่พบปะชุมนุม แลกเปลี่ยนความคิดเห็น

พิพิธภัณฑ์เสมือนจริงนั้น สามารถเป็นที่พบปะหรือเชื่อมโยง เพื่อสื่อสาร แลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็น สร้างเครือข่ายกิจกรรมทางการศึกษาและความรู้เฉพาะทางได้ผ่านทางช่องทาง

ต่าง ๆ เช่น เฟซบุ๊กเพจ (Facebook Page) กลุ่ม Line ซึ่งจะตอบสนองต่อวิธีการเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้และประสบการณ์ผู้ใช้ในพิพิธภัณฑ์เสมือนจริง

“ตั้งแต่นั้นจนถึงวันนี้เราก็ไม่ได้ติดต่อกันอีกเลย จริง ๆ หลังจากที่เรายกไปแล้วก็เข้าใจว่ายังมีอีกหลายหน่วยงานแต่ว่าเราก็น่าจะมีปฏิสัมพันธ์กันเพื่อที่จะต่อเนื่องไปถึงสิ่งที่เราจะเข้าชมต่อ หลังจากจบชั่วโมงแล้วเราก็อยากให้มีช่องทางที่เราสื่อสารกันได้

สัมภาษณ์ผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์เสมือนจริง”

4. มีการกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ และสร้างเครือข่ายกิจกรรมทางการศึกษา

พิพิธภัณฑ์เสมือนจริง มีการนำเสนอให้ทั้งการนำชมออนไลน์ผ่านทางสถาบันการศึกษา รวมถึงกลุ่มต่าง ๆ ที่มีความสนใจในการเรียนรู้ และการที่ผู้เข้าชมมาเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งการนำชมออนไลน์นั้น ทางผู้เข้าชมเป็นผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์เสมือนจริง และมีการบรรยาย ซึ่งมีข้อดีคือ ผู้เข้าชมได้ข้อมูลที่หลากหลาย และได้ข้อมูลที่จำเป็นในการเข้าชม แต่มีข้อจำกัดในด้านเวลา ทำให้ได้ชมแค่เพียงบางส่วนเท่านั้น ส่วนการที่ผู้เข้าชมได้เข้ามาชมด้วยตนเอง สามารถเข้าชมได้อย่างอิสระ แต่มีข้อจำกัดที่ไม่มีผู้เข้าชมเป็นผู้อธิบาย

4.1.3 รายการออนไลน์

พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ได้ผลิตรายการออนไลน์ โดยเผยแพร่ในเฟซบุ๊กแฟนเพจ และยูทูปของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ประกอบด้วย 6 รายการ ได้แก่ 1) รายการเกษตร ON LINE By พิพิธภัณฑ์เกษตร 2) รายการ กิน อยู่ ดี 3) รายการวิชาของแผ่นดิน 4) รายการเพลินบนจอ 5) รายการเรื่องเล่าชาวเกษตร และ 6) รายการเกษตรภูธร

คณะวิจัยศึกษาโดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) ผู้ควบคุมการผลิตรายการออนไลน์ ทั้ง 6 รายการ เพื่อศึกษาถึงแนวคิดเบื้องหลังในการผลิตรายการดังกล่าว และใช้การสนทนากลุ่ม (Focus Group) กลุ่มตัวอย่างผู้ชมรายการออนไลน์ของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ จำนวน 2 กลุ่ม เพื่อรวบรวมความคิดเห็นในประเด็นต่าง ๆ เกี่ยวกับรายการของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ทั้ง 6 รายการ โดยได้ผลการศึกษา ดังนี้

4.1.3.1 รายการเกษตร ON LINE By พิพิธภัณฑ์เกษตร

ภาพที่ 4.48 ตัวอย่างรายการเกษตร ON LINE By พิพิธภัณฑ์เกษตร

■ ผู้ผลิตรายการ

จากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) ผู้ควบคุมการผลิตรายการ เพื่อศึกษาถึงแนวคิดเบื้องหลังในการผลิตรายการเกษตร ON LINE By พิพิธภัณฑ์เกษตร คณะวิจัยสรุปข้อมูลเกี่ยวกับรายการเกษตร ON LINE By พิพิธภัณฑ์เกษตร ได้ดังนี้

ตารางที่ 4.5 รายการเกษตร ON LINE By พิพิธภัณฑ์เกษตร

รูปแบบและการนำเสนอของรายการ	รายการวาไรตี้การเกษตร
เนื้อหาของรายการ	องค์ความรู้เกี่ยวกับเทคนิคการทำเกษตร
พิธีกร	1. ราเมธ อ่ำสกุล 2. มรกต พานิช
กลุ่มเป้าหมายรายการ	55 ปี ขึ้นไป
เวลาของรายการ	12 นาที
วันเวลาที่เผยแพร่	เผยแพร่ทุกวันอังคาร เวลา 18.00 น.

รายการเกษตร ON LINE By พิพิธภัณฑ์เกษตร เผยแพร่ทุกวันอังคาร เวลา 18.00 น. โดยมีรูปแบบรายการวาไรตี้การเกษตร กำหนดเนื้อหาของรายการเพื่อนำเสนอเกี่ยวกับเคล็ดลับในการทำเกษตร ผ่านการดำเนินรายการของพิธีกร 2 คน ที่ถูกวางบทบาทไว้ให้คนหนึ่งเป็นน้อง อีกคนหนึ่งเป็นพี่ แล้วน้องจะเป็นคนช่างสงสัย คอยถามแล้วให้พี่เป็นคนตอบ พร้อมกับการมีวิทยากรมาสาธิตในรายการ เพื่อให้ผู้ชมเห็นขั้นตอนในการทำ เทคนิคทางการเกษตร โดยผู้ผลิตรายการกำหนดไว้ว่ากลุ่มตัวอย่างของรายการส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 55-60 ปี

“กลุ่มที่วางไว้เป็นผู้ใหญ่ กลุ่มคนทำงาน เราวิเคราะห์ 55-60 ปี เมื่อก่อน ออกอากาศทุกวันอังคารและวันศุกร์ เวลา 6 โมงเย็น แต่ภายหลังปรับเหลือ อังคารวันเดียว ตอนแรกกำหนดไว้ที่ 30 นาที ปัจจุบันก็จะอยู่ที่ประมาณ 12 นาที

สัมภาษณ์ผู้ผลิตรายการ”

เป็นรายการที่นำเทคนิคการทำเกษตรต่าง ๆ เราก็จะตัดมาให้ดูสั้น ๆ คล้าย วาไรตี้ พาเที่ยว พาชม เล่าเรื่อง เน้นการให้ข้อมูลและองค์ความรู้ อิมรายการ ก็คือ พี่น้อง ตัวน้องจะเป็นคนชี้สงสัยส่วนตัวพี่ก็จะคอยตอบคำถามน้อง แบบเป็นซีรีส์ เรื่องหนึ่ง โฟกัสที่ตัวการทำเกษตร

_____ สัมภาษณ์ผู้ผลิตรายการ”

ใน 12 นาทีแบ่ง 3 ช่วงด้วยกัน ช่วงแรกสร้างความสดใสให้กับผู้ชม มีคำถาม ภายนอกเขาเข้ามาช่วยเราก็จะไปเฉลยในช่วงที่ 2 และ 3 เหมือนคอมเมนต์ ช่วงที่สองปลูกเรื่องปลูกกราว ช่วงที่สามสรุป ช่วงทดลองช่วงสาธิตจริง ๆ จะเอามาแทรกตอนช่วงกลางแต่ทำจริง ๆ จะเอามาสลับกันมากกว่า

_____ สัมภาษณ์ผู้ผลิตรายการ”

■ ความคิดเห็นของผู้ชมรายการเกษตร ON LINE By พิพิธภัณฑ์เกษตร

จากการศึกษาความคิดเห็นจากกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นผู้ชมรายการเกษตร ON LINE By พิพิธภัณฑ์เกษตร จำนวน 12 คน โดยการสนทนากลุ่ม (Focus Group) คณะวิจัยได้แบ่งประเด็นในการศึกษาออกเป็น 4 ประเด็น ซึ่งได้ผลการศึกษา ดังนี้

ด้านรูปแบบและการนำเสนอของรายการ

ในประเด็นด้านรูปแบบและการนำเสนอของรายการเกษตร ON LINE By พิพิธภัณฑ์เกษตร กลุ่มตัวอย่างผู้ชมรายการส่วนใหญ่ มีความเห็นว่า รายการเกษตร ON LINE By พิพิธภัณฑ์เกษตร ได้ออกแบบรูปแบบรายการ และวิธีการนำเสนอรายการได้อย่างน่าสนใจ รายการดูสนุกสนาน มีการพูดคุย ทำกิจกรรม พร้อมการสาธิตที่ชวนน่าติดตาม แต่ควรเพิ่มการใส่โลโก้ตลอดรายการ และเพิ่มประเด็นการนำเสนอของรายการ เช่น การเพิ่มภาพประกอบ การใส่คำบรรยาย การเพิ่มขนาดภาพให้มีความหลากหลายในรายการ การใส่ลูกเล่นพิเศษในรายการเพื่อสร้างความดึงดูดมากยิ่งขึ้น

“ถ้าจากทั้งหมดในบรรดา 6 รายการ การนำเสนอของรายการนี้น่าสนใจนะ พิธีกรพยายามนำเสนอออกมาให้น่าสนใจ แต่เอนเตอร์เทนมากเกินไป และควรมีเรื่องของภาพประกอบ หรือมีภาพตัวอักษรหรือคัทเพิ่มเข้ามา หรือว่าถ้าเราไม่ได้ฟังเราก็อาจจะเข้าใจได้ว่าอันนี้คืออะไร ส่วนใหญ่จะเห็นมุม Shot กว้าง ๆ เหมือนเราดูรายการที่เขาทำขนมเราก็ยังเห็นวิธีทำแล้วก็ผลลัพธ์ ดังนั้น เรื่องของการนำเสนอ ให้มี Pop up และก็ควรใส่ลูกเล่นเพิ่มมากขึ้น

_____ สัมภาษณ์ตัวแทนผู้ชมรายการ”

“รายการนำเสนอได้สนุก น่าสนใจ การพูดคุย การสาธิต ทำกิจกรรมต่าง ๆ รู้สึกสนุก การติดต่อโอเค แต่ต้องมีการใส่รายละเอียดเพิ่มเข้าไป เพื่อให้ผู้สูงอายุ หรือคนที่สนใจที่ไม่สามารถจดบันทึก ภาพรวมรายการดี แต่ติดเรื่องการติดต่อ

สัมภาษณ์ตัวแทนผู้ชมรายการ”

“เกษตรออนไลน์ชอบตรงการดึงดูรายการดี พิธีกรดี ทำให้รายการน่าดู แต่อาจจะไม่น่าดึงดูดตรงสื่กรภาพอาจจะต้องปรับนิดหน่อยค่ะ พอกราฟิกเป็นสีส้มมันเลยไม่ค่อยเข้ากับรายการที่เป็นสีเขียวค่ะ รู้สึกเหมือนไม่มีโลโก้ของรายการและก็การออกแบบโลโก้รายการไม่ค่อยสวย ควรที่จะใส่โลโก้รายการไว้ตลอด

สัมภาษณ์ตัวแทนผู้ชมรายการ”

ด้านเนื้อหารายการ

ในประเด็นด้านเนื้อหารายการ เกษตร ON LINE By พิพิธภัณฑ์เกษตร กลุ่มตัวอย่างผู้ชมรายการส่วนใหญ่มีความเห็นว่า เนื้อหาของรายการนั้นเป็นเนื้อหาที่สามารถนำไปใช้ได้จริง เนื้อหาที่นำมาเสนอมีความน่าสนใจ แต่ควรเพิ่มเติมประเด็นเนื้อหาใหม่ ๆ ที่ใกล้ตัวกับผู้ชม จะได้มีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น รวมถึงอาจเป็นประเด็นเนื้อหาที่คนเมืองสามารถทำได้ด้วยเช่นกัน และควรเพิ่มเนื้อหาต่อยอดให้ผู้ชมเห็นผลลัพธ์ของสิ่งที่รายการนำเสนอ เช่น เมื่อสอนวิธีการทำไปแล้ว หลังจากนั้นอีก 7-15 วันของการปลูก สิ่งที่น่าสนใจในรายการนั้นจะเกิดผลอย่างไรต่อไป

“ภาพรวมถ้ามุ่มมองในส่วนของเนื้อหาถือว่าโอเคระดับหนึ่ง เพราะเราเป็นคนปลูกผักอยู่แล้ว ซึ่งเรามองว่าพิธีกรมีการเกริ่นนำมากกว่าเนื้อหา รายการมีความเว้นว่ไปหน่อย ซึ่งรายการประเภทเกษตรอาจจะไม่ได้ต้องการมาดูการเล่นของพิธีกรเท่าไร คิดว่าเขาน่าจะเข้ามาเพื่อหาข้อมูล ประเด็นที่สอง ปัจจุบันมียูทูปเบอร์มากขึ้นอยู่แล้ว และอยากให้มีการแสดงผลของการลงมือทำ ไม่ใช่มีแค่วิธีทำ เช่น ถ้าเราปลูกอะไรก็ตามเราน่าจะมีภาพนับจากที่เราลงมือทำสัก 7-15 วันเพื่อให้คนดูเห็นผลผลิตที่เกิดขึ้นหลังจากที่ทำตามเรา

สัมภาษณ์ตัวแทนผู้ชมรายการ”

“อยากจะเพิ่มช่วงเนื้อหาให้มากกว่านี้เพราะดูติดเล่นมากเกินไป บางช่วงที่สามารถขยายเพิ่มเนื้อหาได้ ก็เอามาเพิ่มเวลาตรงนี้ก็ดีเหมือนกันค่ะ

สัมภาษณ์ตัวแทนผู้ชมรายการ”

“ภาพรวมส่วนตัวชอบการเกษตรอยู่แล้ว ในเรื่องเนื้อหา หรือประเด็นที่นำมาเสนอก็น่าสนใจนะ เช่น ถ้าพูดถึงความรู้การใช้ถุงพลาสติกในการทำนา จะทำให้รู้สึกน่าสนใจมากขึ้นค่ะ เพราะที่บ้านก็ทำนาหว่านอยู่แล้วค่ะหรือเป็นแบบประเด็นใหม่ ๆ ที่ใกล้ตัวแบบนี้ก็ออกมาก็น่าสนใจยิ่งขึ้น

_____ สัมภาษณ์ตัวแทนผู้ชมรายการ”

“เรื่องประเด็นในการนำเสนอโอเคเลยค่ะ ถ้าจากตัวบุคคลอาจจะต้องบอกเลย ค่ะว่ายังไกลจากหนูอยู่พอสมควรค่ะ แล้วสำหรับคนที่ไม่มีพื้นที่ก็อาจจะนำถุงมาปลูกได้อาจจะไม่จำเป็นต้องเป็นการปลูกข้าวอย่างเดียว เขาอาจจะเจาะกลุ่มคนที่เป็นเกษตรกรในต่างจังหวัดที่มีพื้นที่ หรือทำเกษตรอยู่แล้วแบบนี้ก็ได้ ถ้ามีแบบคนเมือง คนในกรุง ทำได้แบบนี้ก็จะน่าสนใจ

_____ สัมภาษณ์ตัวแทนผู้ชมรายการ”

ด้านพิธีกร

ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างผู้ชมรายการด้านพิธีกร มีความเห็นว่า ภาพรวมพิธีกรทั้ง 2 คน มีการรับส่งกันดีตลอดทั้งรายการ แต่มีข้อสังเกตว่า พิธีกรอาจดูพยายามให้รายการสนุกสนาน รับส่งกันได้ดี จึงทำให้อารมณ์ของรายการที่ออกมาอาจไม่สนุกสนานเต็มที่ รวมทั้งแขกรับเชิญในรายการก็ส่งผลต่อการดำเนินรายการ เนื่องจากแขกรับเชิญบางท่านอาจพูดซ้ำ นิ่งเรียบ ทำให้เกิดความไม่สมดุลกับพิธีกรที่สนุกสนาน จึงทำให้อารมณ์ของรายการขาดหายไป โดยกลุ่มตัวอย่างเสนอว่าหากมีการเพิ่มลูกเล่น การขึ้นตัวอักษรประกอบบางช่วง หรือใส่เสียงดนตรีประกอบ อาจทำให้รายการดูมีความสนุกสนานเพิ่มขึ้น นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่า ควรนำเสนอให้พิธีกรพูดคุยกับผู้ชมรายการมากขึ้นกว่าพิธีกรและแขกรับเชิญพูดคุยกันเองเพียงอย่างเดียว

“ผมชอบในตัวพิธีกรนะครับ ดูสนุกสนาน รับส่งกันดี พยายามช่วยให้รายการไม่น่าเบื่อ แต่บางทีพอวิทยากรตรงกลางนิ่ง ๆ หรือพูดไม่ค่อยเก่ง เขาอาจจะสงสัยว่าพิธีกรเล่นอะไรกัน เลยอาจทำให้รายการดูสนุกไม่เต็มที่

_____ สัมภาษณ์ตัวแทนผู้ชมรายการ”

“พิธีกรโอเคแล้วนะค่ะ การลงมือทำเกือบถ่ายคลิบแล้ว พิธีกรสนุกสนานแต่วิทยากรอาจจะไม่สนุกเท่าพิธีกร ดังนั้นทั้งสามท่านต้องมีความสนุกสนานเท่ากันค่ะ ถ้ามีการใส่ Insert เข้ามา ดังนั้นการเสนอเป็น Pop Up เสียงตบมุกน่าจะเหมาะกับเป้าหมายหรือคนดู

_____ สัมภาษณ์ตัวแทนผู้ชมรายการ”

“พิธีกรของรายการนี้ดูเล่นเยอะเกินไปค่ะ เหมือนการมีความสุขของเขาไม่ได้แสดงออกมา ดูพยายามไปนิดหนึ่ง แต่เข้าใจนะว่าอยากให้อารมณ์ของรายการมันสนุก มีแบบคนหนึ่งถาม คนหนึ่งช่วยตอบ หรือหาคำตอบมาให้ แต่รู้สึกบางทีมันก็ไม่สมดุลกัน

_____สัมภาษณ์ตัวแทนผู้ชมรายการ”

“รายการนี้น่าจะสร้างมาเพื่อที่จะสอนคนทำเกษตร แต่รายการนี้เหมือนเราดูรายการช่อง 11 ในสมัยก่อน ซึ่งเขาไม่ได้คุยกับเรา แต่เขาคุยกับแขกรับเชิญ

_____สัมภาษณ์ตัวแทนผู้ชมรายการ”

ด้านเวลาและช่วงเวลาในการเผยแพร่

ด้านเวลาและช่วงเวลาในการเผยแพร่ กลุ่มตัวอย่างผู้ชมรายการส่วนใหญ่มีความเห็นว่าการยาวของรายการนั้นสามารถลดทอนให้มีความกระชับได้มากกว่านี้ เพื่อจะได้นำเสนอไม่ยืดเยื้อจนเกินไป เนื่องจากผู้ชมรายการในออนไลน์นั้นมักใช้เวลาในการรับชมคลิปต่าง ๆ ที่สั้น กระชับ และควรลดทอนเวลาช่วงต้นรายการลง และเพิ่มช่วงการให้องค์ความรู้ หรือการสาธิตให้มากขึ้น นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่า ควรนำเสนอให้พิธีกรพูดคุยกับผู้ชมรายการมากกว่าตัวพิธีกรและแขกรับเชิญพูดคุยกันเองเพียงอย่างเดียว รวมทั้งในประเด็นช่วงเวลาในการเผยแพร่ของรายการอาจยังไม่เหมาะกับผู้ที่อยู่ในต่างจังหวัด

“การนำเสนอที่ยืดเยื้อจนเกินไป ถ้าเกิดเราย่อเวลาให้สั้นลงน่าจะน่าดูมากขึ้น เพราะทุกวันนี้คนในออนไลน์เขาชอบอะไรที่สั้น เข้าประเด็นเลย หรือไม่ต้องพูดช่วงแรกนาน ก็เข้าประเด็นสำคัญ แล้วให้ใช้การตัดต่อช่วย

_____สัมภาษณ์ตัวแทนผู้ชมรายการ”

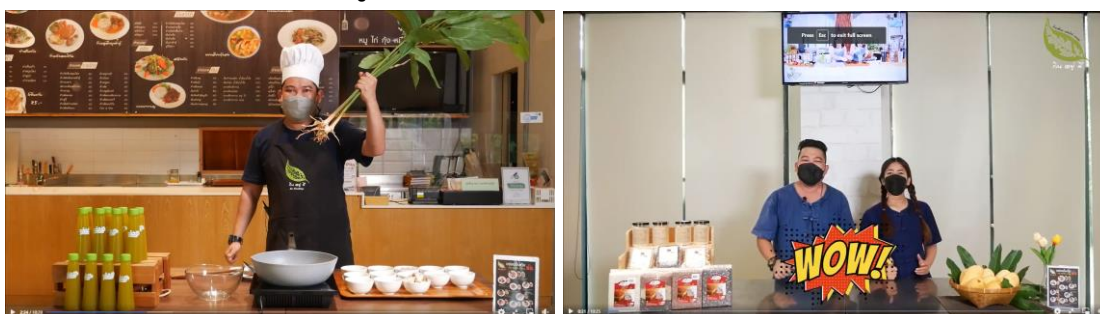
“ช่วงเวลาของคลิป คิดว่าเหมาะสมค่ะ แต่ช่วงเวลาในการเผยแพร่อาจจะยังไม่เหมาะถ้าในช่วงคนชนบท อาจจะเข้ากลางวันดีกว่าเพราะถ้าเป็นคนต่างจังหวัดจะเป็นช่วงพักผ่อนของเขาถ้าเป็นช่วงเย็น ถ้าเป็นเกษตรกรในเมือง ก็คิดว่าโอเคเลยนะคะ เนื่องจากในเมืองก็มีใช้ถุง อาจจะนำถุงมาใช้ในการปลูกสวนครัวได้ ดังนั้น น่าจะลดเรื่องค่าใช้จ่ายได้สองทางค่ะ เพราะเดี๋ยวนี้คนก็ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมมากขึ้นค่ะ

_____สัมภาษณ์ตัวแทนผู้ชมรายการ”

“บางตอนก็ยาวมากเกินไปอยู่ดี รายการออนไลน์อย่างที่เราคุ้น ขนาดเราเองก็
เลื่อนเจออะไรก็ดูไม่นาน ถ้ารายการนั้นไม่สามารถดึงดูดเรามากพอ ก็ตัดให้
กระชับ แบบเข้าเรื่องเลย

สัมภาษณ์ตัวแทนผู้ชมรายการ”

4.1.3.2 รายการ กิน อยู่ ดี

ภาพที่ 4.49 ตัวอย่างรายการ กิน อยู่ ดี

■ ผู้ผลิตรายการ

จากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) ผู้ควบคุมการผลิตรายการ เพื่อศึกษาถึง
แนวคิดเบื้องหลังในการผลิตรายการ กิน อยู่ ดี คณะวิจัยสามารถสรุปข้อมูลเกี่ยวกับรายการ กิน อยู่ ดี
ได้ดังนี้

ตารางที่ 4.6 รายการ กิน อยู่ ดี

รูปแบบและการนำเสนอของรายการ	รายการวาไรตี้อาหาร
เนื้อหาของรายการ	การนำวัตถุดิบภายในฐานการเรียนรู้ของพิพิธภัณฑ์ การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ตลอดจนผลิตภัณฑ์ ผลิตภัณฑ์ จากเครือข่ายเกษตรกร มาจัดสรรเป็นเมนูอาหารที่ น่าสนใจ
พิธีกร	ประดับพันธุ คุณเมือง
กลุ่มเป้าหมายรายการ	25 ปีขึ้นไป
เวลาของรายการ	10-13 นาที
วันเวลาที่เผยแพร่	เผยแพร่ทุกวันพุธ เวลา 18.00 น.

รายการ กิน อยู่ ดี เป็นรายการวาไรตี้อาหาร โดยนำวัตถุดิบภายในฐานการเรียนรู้ของ
พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ตลอดจนผลิตภัณฑ์ ผลิตภัณฑ์จากเครือข่ายเกษตรกร
มาจัดสรรเป็นเมนูอาหารน่าสนใจ ดำเนินรายการโดย ประดับพันธุ คุณเมือง เผยแพร่ทุกวันพุธ
เวลา 18.00 น. โดยจุดเด่นของรายการจะเน้นไปที่วัตถุดิบของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ

จึงทำให้ในรายการมีช่วงการนำเสนอวัตถุดิบในรายการค่อนข้างนาน เพื่อชูวัตถุดิบ และนำเสนอเรื่องอาหารปลอดภัย และเชื่อมโยงกับร้านอาหารและเครื่องดื่มในพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ อีกด้วย และกลุ่มเป้าหมายหลักที่รับชมรายการนั้น จะเป็นผู้ชมที่มีอายุตั้งแต่ 25 ปีขึ้นไป

“คอนเซ็ปต์รายการ รายการมี 4 ช่วง เป็นการนำเสนอเรื่องของร้านอาหาร เครื่องดื่ม โดยจะเชื่อมโยงกับความเป็นพิพิธภัณฑ์ โดยเน้นตัวทรัพยากร แนะนำตัววัตถุดิบจะนานหน่อย เป้าของร้านอาหารและเครื่องดื่มเข้ามาเป็นตัวช่วยในการนำเสนอ พอช่วงหลังมีเวลาจำกัดไม่เกิน 5 นาที 4 ช่วงนี้เลยน้อยลง ๆ จะพยายามไม่ให้มันเกิน 10 นาที อย่างเช่นมันมีสรรพคุณ มีเรื่องราวก็จะโดนตัดออกเหมือนรายการอาหารทั่วไป 4 ช่วง จะต้องใช้เวลาค่อนข้างเยอะ จะไปหนักช่วงที่ต้องลงมือทำ สอดแทรกความรู้ สรรพคุณเพื่อให้ผู้ชมนำเอาไปใช้ โดยกลุ่มเป้าหมายเป็นช่วงอายุ 35-44 ปี รองลงมาจะเป็น 45-54 ปี กลุ่มวัยรุ่น 25-34 ปี กลุ่มที่ดูเยอะสุดเป็นกรุงเทพมหานคร อันดับสองเป็นปทุมธานีมีอยุธยา นครปฐมบ้าง”

สัมภาษณ์ผู้ผลิตรายการ”

■ ความคิดเห็นของผู้ชมรายการ

จากการศึกษาความคิดเห็นจากกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นผู้ชมรายการ กิน อยู่ ดี จำนวน 12 คน โดยการสนทนากลุ่ม (Focus Group) คณะวิจัยได้แบ่งประเด็นในการศึกษาออกเป็น 4 ประเด็น ซึ่งได้ผลการศึกษา ดังนี้

ด้านรูปแบบและการนำเสนอของรายการ

ด้านรูปแบบและการนำเสนอของรายการ กิน อยู่ ดี กลุ่มตัวอย่างผู้ชมรายการส่วนใหญ่ แสดงความคิดเห็นตรงกันว่า จุดเด่นของรายการนี้ คือ การนำวัตถุดิบรอบตัวมาสร้างสรรค์เป็นเมนูอาหารตามได้ โดยผู้ชมก็จะสามารถทำตามได้ แต่ควรเพิ่มเมนูที่พิเศษต่าง ๆ เพื่อดึงดูดความสนใจของผู้ชม และด้วยจุดเด่นของรายการคือ อาหาร ที่ต้องสื่อถึงความน่ารับประทานให้ผู้ชมรู้สึกที่จะต้องการทำเมนูนั้น ๆ หรือต้องการรับประทานเมื่อนั้นตามไปด้วย จึงควรเพิ่มภาพประกอบ การขึ้นอธิบายวัตถุดิบต่าง ๆ เครื่องปรุงในการทำ รวมทั้งประเด็นเรื่องสีที่มีผลต่อการนำเสนอให้ดูน่ารับประทาน และในประเด็นเรื่องเสียงที่ใช้ในรายการกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นตรงกันว่า เสียงเพลงที่ใช้ประกอบในรายการนั้นเป็นเพลงเดียวกันตลอดทั้งรายการ และเสียงดังเกินไปจนกลบเสียงพูดของพิธีกร อีกทั้งดนตรีในรายการยังไม่มีความเป็นเอกลักษณ์

“รายการทำอาหารจะต้องนำกินก่อนคะ ดังนั้น คิดว่ารายการนี้ต้องใส่ Insert เข้าไปด้วย เพราะตอนนี้รายการดูนี้ไปหน่อย เช่น รายการอื่น ๆ เมนูอาหารอยากกิน อยากทำ อย่างนี้ ขนาดเป็นรายการสั้น ๆ ถ้าจะบ้านก็น่าจะบ้านไปเลย อยากให้เป็นรูปแบบแค่เห็นก็อยากทำตามเลยคะ

_____สัมภาษณ์ตัวแทนผู้ชมรายการ”

“รู้สึกว่ายเสียงเพลงที่ใช้ในรายการดังมาก นี่คือจุดแรกเลยที่สังเกตเห็น จริง ๆ แล้วประเด็นเมนูอาหารเมนูอะไรก็ได้แต่ต้องมีจุดเด่นสำคัญในการดึงดูดคนเข้ามาดู แล้วก็สี สีมียผลต่อการดำเนินรายการเกี่ยวกับอาหารเหมือนกัน เรื่องของเสียง และก็เวลาที่ยาวเกินไปอาจจะทำให้การเล่าเรื่องดูอัดไปหน่อย

_____สัมภาษณ์ตัวแทนผู้ชมรายการ”

“การเดินทางกล้องตอนที่เขาไปลง น่าจะให้กล้องแพลนตาม และเรื่องเสียงเพลงอันนี้รู้สึกเหมือนกัน ว่าเสียงเพลงก็ดังกว่าพิธีกรพูด ใช้เพลงเดียวเลยไม่มีลูกเล่น แต่ตอนทำอาหารมุกกล้องโอเคนะครับ

_____สัมภาษณ์ตัวแทนผู้ชมรายการ”

“ส่วนตัวชอบรายการแนวนี้มากเลยคะ เป็นคนชอบทำอาหารด้วยและวัตถุดิบรอบตัวสามารถนำมาปรับใช้กับตัวเราได้ ในส่วนของเมนูก็ชื่นชอบทุกเมนูที่ดูเลยคะ เมนูแบบนี้บางครั้งเราก็ทำได้แต่ว่าวัตถุดิบเราก็มีเราก็ทำเป็น อาจจะเป็นเมนูที่ไม่พิเศษไปหน่อย

_____สัมภาษณ์ตัวแทนผู้ชมรายการ”

“อยากให้ Insert เพิ่มมากขึ้น มีส่วนผสม เครื่องปรุงประมาณนี้

_____สัมภาษณ์ตัวแทนผู้ชมรายการ”

“สีที่นำเสนอก็ไม่เหมาะกับสีของรายการอาหาร

_____สัมภาษณ์ตัวแทนผู้ชมรายการ”

“ใช้เสียงดนตรีเดียวเลยทั้งรายการ และเสียงเพลงรายการมันไม่มีเอกลักษณ์

_____สัมภาษณ์ตัวแทนผู้ชมรายการ”

ด้านเนื้อหารายการ

ในประเด็นด้านเนื้อหาของรายการ กิน อยู่ ดี กลุ่มตัวอย่างผู้ชมรายการมีความเห็นว่า เนื้อหาด้านอาหารนั้นสามารถดึงดูดความสนใจของผู้ชมได้ แต่เนื่องด้วยรายการเน้นที่วัตถุดิบ หรือสินค้าในพิพิธภัณฑ์ ซึ่งในพื้นที่ต่างจังหวัดหรือพื้นที่อื่น ๆ อาจไม่มีวัตถุดิบเหล่านั้น ก็ไม่สามารถไปซื้อมาทำเมนูอาหารนั้นได้จริง และเรื่องเมนูอาหารที่นำเสนอในแต่ละครั้งนั้นควรมีการนำเสนอเมนู ที่พิเศษ แปลกใหม่ เพื่อยกระดับเมนูอาหาร ช่วยให้รายการมีความน่าสนใจ และควรเพิ่มเทคนิค ต่าง ๆ ในการทำเมนูอาหารนั้น ๆ เพื่อให้ผู้ชมรับรู้ไปด้วยก็จะทำให้รายการมีความน่าสนใจยิ่งขึ้น รวมทั้งควรกระชับเวลาในการนำเสนอให้สั้นลงกว่านี้

“เนื้อหาพอเกี่ยวกับอาหารก็น่าสนใจ มันก็หลากหลาย แต่บางทีในบางพื้นที่นั้น พื้นที่นั้นภาคนั้นภาคนี้ กินแบบไหน เพราะบางทีมันก็มีแต่ของที่เค้าหาได้ใน เมือง คือ มาดูคนภาคกลางกินอะไร คนภาคเหนือกินอะไร กินอะไรที่เป็น ประโยชน์ กินอะไรที่เป็นโทษ ก็เอามาพูดได้ จริง ๆ เน้นสินค้าในพิพิธภัณฑ์ก็ได้ แต่ว่าบางอย่างเราไม่สามารถไปซื้อได้ เหมือนคนต่างจังหวัด เราไม่สามารถไปซื้อได้ พอเราดูแล้วมันก็ได้แต่มมตรงนั้นแต่ในความเป็นจริงไม่ค่อยได้ดังมาใช้เท่าไร

สัมภาษณ์ตัวแทนผู้ชมรายการ”

“คอนเทนต์กำลังจะดีอยู่แล้ว ถ้าเราปรับใหม่ให้มันดูน่าสนใจ เช่น มีเงิน 10 บาทจะกินอาหารยังงัยให้ครบ 5 หมู่ แต่อันนี้คือ เกษตรไม่ช่วยอะไรเราเลย ซึ่ง ถ้าเรานำเงิน 10 บาทไปหาไรกินเขเว่นยังดีกว่า แต่ถ้ามันน่าสนใจเราก็จะอยาก เป็นเกษตรกรดีกว่า

สัมภาษณ์ตัวแทนผู้ชมรายการ”

“อารมณ์เหมือนเขาแคใส่ น้ำตาล เอาอะไรมาใส่กระทะ น่าจะมีความกระชับ มากกว่านี้ ในการนำเสนอรายการ บางอย่างอาจจะไม่ต้องนำเสนอก็ได้ ซึ่งถ้า เป็นแบบออนไลน์ก็โอเคนะครับ เรื่องที่ติดคือ ความยาวคลิปและคอนเทนต์ ไม่มั่นใจเรื่องของจุดประสงค์ คอนเทนต์ไม่มีเอกลักษณ์ไม่มีเป้าหมายที่ชัดเจน ในการที่จะสื่อ ซึ่งคนก็หาคอนเทนต์แบบนี้ดูเยอะอยู่แล้วครับ

สัมภาษณ์ตัวแทนผู้ชมรายการ”

“เรื่องเมนูอาหารที่นำเสนอ อยากจะให้เมนูมันพิเศษขึ้น อยู่ที่การจัด องค์ประกอบ การถ่าย การจัดแสง มันยกระดับเมนูมากยิ่งขึ้น เป็นอีกส่วนหนึ่ง

ที่เราอยากจะทำตาม อยากจะรู้วิธีการทำตรงนั้นมันมีเทคนิคเล็ก ๆ น้อย ๆ
ใหม่ เราสามารถเพิ่มเกมมิกตรงนั้นเข้าไปได้ รายการนี้เขามีทริคให้คนดูตลอด

_____สัมภาษณ์ตัวแทนผู้ชมรายการ”

ด้านพิธีกร

ภาพรวมด้านความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างผู้ชมรายการที่มีต่อพิธีกร พบว่า ส่วนใหญ่
พึงพอใจต่อการทำหน้าที่พิธีกรของรายการ กิน อยู่ ดี ที่สามารถนำเสนอรายการออกมาได้อย่างน่าสนใจ
มีสไตล์เฉพาะตัว เข้ากับรายการ แต่ในช่วงต้นรายการอาจมีบทพูดพิธีที่เยอะจนเกินไป ทำให้รายการ
น่าเบื่อ ควรตัดทอนช่วงต้นรายการลง และช่วงที่ฟุ่มเฟือยออกไป นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างมองว่าด้วย
รูปแบบรายการออนไลน์ ที่พิธีกรดำเนินรายการเพียงคนเดียว ไม่จำเป็นสวมหน้ากากอนามัย เพราะ
ส่วนประกอบหนึ่งของรายการอาหาร คือการเห็นสีหน้าของพิธีกรในระหว่างการทำอาหารด้วยเช่นกัน

“รู้สึกวาพิธีกรดีนะ เข้ากับรายการ แต่ว่าช่วงก่อนจะเริ่มทำอาหารนั้นรู้สึกทำให้
เวลาตรงนั้นกับบทพิธีกรนานไป แล้วก็อยากให้ใส่ Insert เข้ามาเพื่อเพิ่มความ
เข้าใจมากยิ่งขึ้น เสียงเพลงของรายการดังจนเกินไป เสียงพิธีกรก็เบามากค่ะ แล้ว
ก็การใส่เบลนด์ด้วยค่ะ เหมือนกล่องไม่จับค่ะถ้าเป็นแบบนั้น การใส่เบลนด์ไม่น่า
จะต้องใส่จะดีกว่าค่ะ

_____สัมภาษณ์ตัวแทนผู้ชมรายการ”

“ชอบพิธีกรครับ เขาก็พูดได้น่าสนใจดีครับ แต่เสียงเพลงรายการมันไม่มี
เอกลักษณ์ ตอนเขาทำอาหารก็ Insert น้อยครับ ภาพมันซ้ำเยอะจนเกินไปแล้ว
การดูมันเลยไม่ต่อเนื่องกันครับ รายการจึงดูรอบไปครับ

_____สัมภาษณ์ตัวแทนผู้ชมรายการ”

“สำหรับรายการนี้เรื่องพลังของพิธีกรโอเค แต่ว่าเพลงมันเป็นเพลงเดียวจนจบ
รายการ อยากให้มีเอฟเฟกต์เพิ่มขึ้นในบางส่วน ในของการตัดต่อควรตัดบางส่วน
ที่ไม่ได้เกี่ยวข้องกับรายการ พิธีกรพูดไปเรื่อย พอพูดแล้วมันออกทะเลมากไป

_____สัมภาษณ์ตัวแทนผู้ชมรายการ”

“สำหรับการเป็นรายการโซเชียลแล้วพิธีกรคนเดียว ไม่ต้องสวมแมสก็ได้ คือ การ
แสดงสีหน้าในการนำเสนอมีผลต่อการแสดงออก ซึ่งบุคคลที่นำเสนอกำลังเสนอ
สิ่งนี้

_____สัมภาษณ์ตัวแทนผู้ชมรายการ”

ด้านเวลาและช่วงเวลาในการเผยแพร่

กลุ่มตัวอย่างผู้ชมรายการแสดงความคิดเห็นด้านเวลาและช่วงเวลาในการเผยแพร่ ตรงกันว่า เวลาในการนำเสนอของรายการ กิน อยู่ ดี นั้นยาวเกินไป อาจมีวิธีการเล่าเรื่องที่ซ้ำซ้อน กัน ควรลดทอนเวลาของรายการให้สั้น กระชับขึ้น และรายการในช่วงต้นนั้นยืดเยื้อจนสร้างความน่า เบื่อ ควรกระชับเวลาในช่วงการหาวัตถุดิบ และให้เวลาในการลงรายละเอียดในกระบวนการ ทำอาหารมากยิ่งขึ้น

“คิดว่ารายการยาวเกินไป ใช้วิธีการเล่าเรื่องที่มีหลายมุมซ้ำซ้อนเกินไป รู้สึก มั่นช่อนจนเราเบื่อ แล้วกว่าจะได้เริ่มทำอาหารช่วงต้นพูดเกริ่นยาวไป

_____สัมภาษณ์ตัวแทนผู้ชมรายการ”

“การเริ่มรายการเข้าไปนิดนึงค่ะ ช่วงต้นรายการอาจจะตัดให้กระชับเวลา หน่อย พอไปดูไปหาวัตถุดิบแค่สั้น ๆ แล้วก็มาเริ่มให้รายละเอียดตรงตอน ทำอาหารมากขึ้นน่าจะดีกว่า

_____สัมภาษณ์ตัวแทนผู้ชมรายการ”

4.1.3.3 รายการวิชาของแผ่นดิน

ภาพที่ 4.50 ตัวอย่างวิชาของแผ่นดิน

■ ผู้ผลิตรายการ

จากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) ผู้ควบคุมการผลิตรายการ เพื่อศึกษาถึงแนวคิดเบื้องหลังในการผลิตรายการวิชาของแผ่นดิน คณะวิจัยสามารถสรุปข้อมูลเกี่ยวกับรายการวิชาของแผ่นดิน ได้ดังนี้

ตารางที่ 4.7 รายการวิชาของแผ่นดิน

รูปแบบและการนำเสนอของรายการ	รายการสาระประโยชน์
เนื้อหาของรายการ	เป็นรายการที่นำองค์ความรู้จากการจัดอบรมวิชาของแผ่นดินที่จัดขึ้นในงานตลาดเศรษฐกิจพอเพียงมาเผยแพร่
กลุ่มเป้าหมายรายการ	40 ขึ้นไป
เวลาของรายการ	ขึ้นอยู่กับรายวิชา
วันเวลาที่เผยแพร่	เผยแพร่ทุกวันพฤหัสบดี เวลา 18.00 น.

รายการวิชาของแผ่นดิน เป็นรายการที่นำองค์ความรู้จากการจัดอบรมวิชาของแผ่นดินที่จัดขึ้นในงานตลาดเศรษฐกิจพอเพียงมาผลิตเป็นรายการ โดยการนำวิดีโอที่อัดไว้จากการอบรมให้ผู้ที่ไม่สามารถเดินทางมาในช่วงโควิดมาเผยแพร่ และจัดทำเป็นรูปแบบรายการวิชาของแผ่นดินที่มีการติดต่อเพิ่มเติม เผยแพร่ทุกวันพฤหัสบดี เวลา 18.00 น.

“ก่อนหน้านี้จะมีโควิดทางเรายังไม่มีรูปแบบของออนไลน์ คนที่ต้องการมาเรียนก็ต้องมาที่พิพิธภัณฑ์ เราก็จะมีวิทยากรหรือคนที่เป็นกระแสเข้าร่วมในการบรรยายด้วย พอมีสถานการณ์โควิดเข้ามาก็เลยมีการปรับรูปแบบอบรมเราอัดวิดีโอไว้ไม่ได้นำขึ้นจอเสนอสักที บวกกับสถานการณ์ในปัจจุบันด้วยเลยทำให้เราได้ออนไลน์ด้วย ไลฟ์สดไปด้วย หากไม่สะดวกเดินทางมาหรือที่นั่งเต็มก็สามารถดูผ่านมือถือผ่านทางช่องทางที่เรามีให้ เราจึงแบ่งออกเป็นสามสเต็ปคือ 1. On-site 100% 2. On-site คู่กับไลฟ์ 3. ปัจจุบัน ออนไลน์ ไลฟ์ผ่านยูทูบเป็นรูปแบบไลฟ์สด ในช่วงวันงานเลย หลังเสร็จงานคนที่ดูไม่ทันหรือไม่ได้เข้ามาสามารถดูย้อนหลังได้

สัมภาษณ์เจ้าหน้าที่พัฒนานวัตกรรมการเกษตร”

นอกจากนี้ในส่วนของผู้ผลิตรายการวิชาของแผ่นดิน อธิบายเพิ่มเติมว่า รายการดังกล่าวเป็นการนำความรู้จากวิทยากร หรือปราชญ์ชาวบ้านที่ทำเกษตร หรือทำเศรษฐกิจพอเพียงที่ประสบความสำเร็จ มาถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับประชาชน เพื่อจะสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ ผ่านรายวิชาต่าง ๆ ที่เข้ากับธีมพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ในแต่ละครั้ง โดยทางทีมงานจะมีการพูดคุย

กับวิทยากรก่อนที่จะเริ่ม โดยการอบรมจะแบ่งเป็น 3 ช่วงหลัก ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับการไปนำเสนอ ในรายการ คือ ช่วงที่ 1 การแนะนำวิทยากร ประสบการณ์ต่าง ๆ จุดเปลี่ยน หรือแนวคิดต่าง ๆ ช่วงที่ 2 การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการทำอาชีพของตนที่ทำให้ประสบความสำเร็จ และช่วงที่ 3 เป็น ช่วงให้แง่คิด และข้อเสนอแนะต่าง ๆ

“คอนเซ็ปต์ของแต่ละวิชาคือ จะเลือกวิชาที่คนสนใจและก็เอาวิชานั้นมาตัด แล้วก็เผยแพร่ จะไม่ได้วางสตอรี่บอร์ดมา วิชาของแผ่นดิน เป็นวิชาของในหลวงรัชกาลที่ 9 ทดลองได้ทำ ริเริ่มให้ประชาชนทำ สามารถดำรงอยู่ได้แบบ เศรษฐกิจพอเพียง องค์กรความรู้ตลาดนัด 1 ครั้งมีความหลากหลายใน 1 ชั่วโมง ครึ่ง

สัมภาษณ์ผู้ผลิตรายการ”

“โดยช่วงแรกจะให้วิทยากรแนะนำตนเองก่อนเป็นใครมาจากไหนมีจุดเปลี่ยน แนวคิดยังไงบ้าง ให้วิทยากรแชร์ประสบการณ์ ถ้ามีการปฏิบัติจะให้มีการ แสดงหรือสาธิตค่ะ จุดเปลี่ยนที่มาเจอกับวิชานี้ ช่วงที่สองแชร์สิ่งที่เขาทำ ที่ทำ แล้วประสบความสำเร็จ แล้วตามด้วยบทส่งท้ายเช่น แง่คิด เสนอแนะ ส่วนใหญ่จะจัดลำดับเป็นสามขั้นตอน

สัมภาษณ์ผู้ผลิตรายการ”

■ ความคิดเห็นของผู้ชมรายการ

จากการศึกษาความคิดเห็นจากกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นผู้ชมรายการวิชาของแผ่นดิน จำนวน 12 คน โดยการสนทนากลุ่ม (Focus Group) คณะวิจัยได้แบ่งประเด็นในการศึกษาออกเป็น 3 ประเด็น ซึ่งได้ผลการศึกษา ดังนี้

ด้านรูปแบบและการนำเสนอของรายการ

ด้านรูปแบบและการนำเสนอของรายการวิชาของแผ่นดินนั้น กลุ่มตัวอย่างผู้ชมรายการมีความคิดเห็นว่า รายการนี้มีความเฉพาะกลุ่ม เป็นการนำคลิปวิดีโอจากการบรรยายของวิทยากรมาตัดต่อเป็นรูปแบบ รายการออนไลน์ โดยภาพรวมของการนำเสนอที่น่าสนใจมีความจำเจ น่าเบื่อ ในเรื่องของมุมมอง เนื่องจากใช้พื้นที่ห้องอบรม และไม่ได้มีลูกเล่นในการนำเสนอเท่าใดนัก โดยกลุ่มตัวอย่างมองว่า ควรมีการวางแผนรายการตั้งแต่การอบรม ทั้งการวางกล้องในการถ่ายทำ เพื่อจะสามารถนำมาตัดต่อได้ในภายหลัง รวมทั้งควรมีภาพประกอบในรายการ การใส่เอฟเฟกต์ประกอบ การตัดต่อให้รายการมีความกระชับมากยิ่งขึ้น และปรับลูกเล่นในรายการทั้งการขึ้นแถบ

ตัวอักษร กราฟิกต่าง ๆ ให้รายการมีความน่าสนใจ และการใส่ประวัติวิทยากรสั้น ๆ หรือส่วนที่เป็นประเด็น สำคัญในการบรรยายแต่ละครั้ง เพื่อให้รายการมีความน่าสนใจยิ่งขึ้น

“คลิปนำเสนอนี้ก็น่าจะมาจากการอบรม ในมุมมองว่าดีนะครับ แต่ว่าถ้าจะทำจริง ๆ ก็น่าจะนำมาทำเป็นออนไลน์ด้วย ซึ่งจะต้องมีการวางแผนดี ๆ หรือการถ่ายภาพนิ่งแล้วนำมา Insert ในคลิปด้วย ซึ่งเวลาเราเปิดคลิปแล้วเห็นเวลาที่ไม่น่าดูแล้ว ซึ่งทางเราก็เข้าใจว่าเขาเป็นวิทยากร ซึ่งเขาเป็นวิทยากรที่เป็นเกษตรส่วนใหญ่เขาจะเป็นแนวชา ๆ ไร่เดียวของการนำการอบรมมาใช้ดีนะครับ และได้ประโยชน์สองต่อ แต่ถ้าตัวอบรมน่าสนใจน่าจะอยู่ที่เทคนิคของการถ่ายทำ ซึ่งอันนี้อาจจะต้องฝากถึงโปรดักชันด้วยอาจจะต้องเป็นหน้าที่ของเขาในการช่วยคิด

สัมภาษณ์ตัวแทนผู้ชมรายการ”

“ดูไม่เหมือนรายการ เหมือนเขาแค่ให้คำบรรยายแล้วก็เหมือนตั้งกล้องทิ้งไว้เป็นประเด็นที่เฉพาะกลุ่มโดยเฉพาะ สิ่งที่เขาทำอยู่ทั้งหมด ASMR อาจจะดีมากกว่า เพราะเป็นที่คนกำลังนิยมแล้วก็ชอบ แต่นำเสนอมันไม่เหมือนกัน แต่ถ้าตรงนั้นเป็นบุคคลที่น่าดึงดูดก็จะสามารถที่จะน่าสนใจมากกว่า

สัมภาษณ์ตัวแทนผู้ชมรายการ”

“รายการมันค่อนข้างจะเฉพาะเรื่องไป เราควรจะมีการตัดต่อให้ดูน่าสนใจ ตัดมาเฉพาะช่วงที่แนะนำตัวสั้น ๆ เพื่อให้รู้ถึงประวัติสั้น ๆ เล็ก ๆ น้อย ๆ ตัดเฉพาะเอาส่วนที่ต้องการจริง ๆ เอาเข้ามาใส่ต่อ ๆ กันหนูว่ามันสร้างความเข้าใจมากขึ้น เอฟเฟกต์ก็มีส่วนถ้าอยากให้ปรับเปลี่ยนจริง ๆ อัปเดตความรู้ใหม่ ๆ ให้แอดที่ฟกว่านี้อาจจะต้องมีการบริฟกันเกิดขึ้น หรือมีกิจกรรม

สัมภาษณ์ตัวแทนผู้ชมรายการ”

“น่าจะดีขึ้นเป็นแถบว่าพูดเรื่องอะไร แต่นี้ไม่มี Insert เข้ามาประกอบ ต้องมีตัดบ้างเฉพาะส่วนสำคัญ มีขึ้นแถบจะดีขึ้น น่าดูกว่าเดิมแน่นอน

สัมภาษณ์ตัวแทนผู้ชมรายการ”

ด้านเนื้อหารายการ

ความคิดเห็นเนื้อหารายการ กลุ่มตัวอย่างผู้ชมรายการมีความเห็นว่า เนื้อหารายการมีความสำคัญที่สามารถพัฒนาให้น่าสนใจได้ โดยการคัดเลือกประเด็นที่ตอบโจทย์หรือตรงกับความต้องการของผู้ชม หรือต้องนำเสนอว่าประเด็นดังกล่าวในรายการที่วิทยากรกำลังนำเสนอจะส่งผลดีหรือช่วยแก้ไขปัญหาของผู้ชมได้อย่างไร ก็จะทำให้มีความใกล้ชิดของผู้ชมยิ่งขึ้น อีกทั้งในประเด็นการพัฒนารายการควรมีการตั้งชื่อตอนให้น่าสนใจ ใช้คำที่โดนใจหรือกำลังเป็นกระแส หรือการทำภาพปกคลิปให้ดึงดูดก็จะช่วยให้ผู้ชมในออนไลน์กดเข้ามาชมได้ยิ่งขึ้น

“เรื่องของคอนเทนต์น่าสนใจ ผมว่ามันทำให้แบบน่าสนใจได้ แบบเอาความรู้จากผู้เชี่ยวชาญไปใช้ได้ แต่ผมว่าประเด็นใหญ่อาจจะไม่มีการวางคอนเทนต์ให้ตรงกับคนดู เช่น เราอาจจะตั้งชื่อใหม่ ว่าสิ่งนี้ช่วยอะไรเรา ช่วยแก้ไขปัญหาให้เราอย่างไร อย่างรายการอาหาร เหมาะกับใครอาจจะจะเป็นนักศึกษาที่มีงบน้อย อาจจะทำให้น่าดูมากขึ้น

สัมภาษณ์ตัวแทนผู้ชมรายการ”

“คอนเทนต์ของเขามีหลายตอนผมว่าดีนะครับ แล้วเขาก็ไม่มีการทำหน้าปก แต่ว่าผมเห็นเขา มีชื่อตอนซึ่งอาจจะไม่จำเป็น ชื่อคลิปอาจจะเป็นชื่อตอน มุมมองวิชาชีพอาจจะต้องปรับนิดหนึ่ง ซึ่งรายการนี้มาจากการอบรม ซึ่งอาจจะต้องมีการตัดระยะเวลาให้สั้นลง ใส่ Insert เพิ่มเข้าไป แล้วก็วางแผนเพิ่มให้งานเป็นระบบมากขึ้น

สัมภาษณ์ตัวแทนผู้ชมรายการ”

ด้านเวลาและช่วงเวลาในการเผยแพร่

ด้านเวลาของรายการและช่วงเวลาในการเผยแพร่ กลุ่มตัวอย่างผู้ชมรายการมองไปในทิศทางเดียวกันว่า รายการวิชาของแผ่นดิน มีเวลาในการนำเสนอที่ค่อนข้างนานเกินไป จนไม่สามารถจับประเด็นสำคัญที่รายการต้องการนำเสนอได้ ควรมีการคัดสรรประเด็นสำคัญ การตัดต่อให้สั้น กระชับ เพื่อให้ผู้ชมสามารถรับรู้ได้ และปรับลูกเล่นในการรายการทั้งการขึ้นแท่นตัวอักษร การใส่กราฟิกต่าง ๆ ให้รายการมีความน่าสนใจ

“รายการนี้นั้นยาวแล้วข้อเป็นข้อหนึ่ง ๆ พยายามจะโฟกัสว่าเขาพูดเรื่องอะไร ถ้าเกิดรายการมันยาวจนเกินไปแล้วเขาพูดไปพูดไปเรื่อยแล้วจับประเด็นไม่ได้ว่าเขาพูดถึงอะไรสั้นลงอย่างน้อยเราจะได้โฟกัสไฮไลต์

สัมภาษณ์ตัวแทนผู้ชมรายการ”

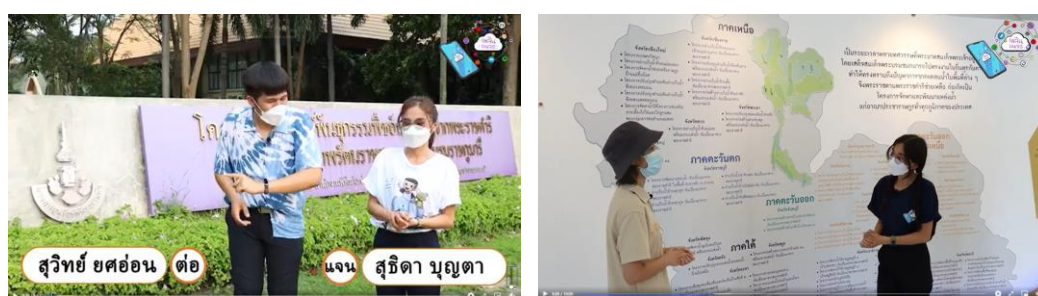
“รายการนี้ยาวไปแต่ก็จับใจความสำคัญ ก็ได้รับความรู้จริง ๆ เรื่องดินก็
สามารถนำความรู้ตรงนี้ไปใช้ได้อยากให้สรุปสั้นกว่านี้นิดนึง

สัมภาษณ์ตัวแทนผู้ชมรายการ”

“รายการมันนานแล้วก็ไม่มีอะไรอย่างอื่นเลยไม่น่าดูเท่าไร ถ้าเพิ่มได้ก็น่าจะดี
ดูน่าดูมากขึ้น

สัมภาษณ์ตัวแทนผู้ชมรายการ”

4.1.3.4 รายการเพลินบนจอ

ภาพที่ 4.51 ตัวอย่างรายการเพลินบนจอ

■ ผู้ผลิตรายการ

จากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) ผู้ควบคุมการผลิตรายการ เพื่อศึกษาถึง
แนวคิดเบื้องหลังในการผลิตรายการเพลินบนจอ คณะวิจัยสามารถสรุปข้อมูลเกี่ยวกับรายการรายการ
เพลินบนจอ ได้ดังนี้

ตารางที่ 4.8 รายการเพลินบนจอ

รูปแบบและการนำเสนอของรายการ	ท่องเที่ยว
เนื้อหาของรายการ	เป็นรายการพาเที่ยว พาทำกิจกรรมต่าง ๆ ภายใน พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ
พิธีกร	1.สุวิทย์ ยศอ่อน 2.สุธิดา บุญตา
กลุ่มเป้าหมายรายการ	วัยรุ่น นักท่องเที่ยว
เวลาของรายการ	10 นาที
วันเวลาที่เผยแพร่	เผยแพร่ทุกวันศุกร์ เวลา 18.00 น.

รายการเพลินบนจอ เป็นรายการท่องเที่ยว ที่จะพาคุณผู้ชมไปเที่ยว ทำกิจกรรมต่าง ๆ ภายใน
พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ โดยมีพิธีกรสองเพื่อนซี้พาไปเยี่ยมทั้งพิพิธภัณฑ์

ในอาคาร และนอกอาคาร พร้อมรีวิวกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นภายในพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ความยาวรายการประมาณ 10 นาที เผยแพร่ทุกวันศุกร์ เวลา 18.00 น.

“คอนเซ็ปต์รายการที่เราวางไว้เราเลือกที่จะเป็นแนวพาเที่ยวพิพิธภัณฑ์ในอาคาร นอกอาคาร เน้นความสนุก วัยรุ่นที่ต้องการมาเที่ยวมาถ่ายภาพ เหมือนเรารีวิวลสถานที่ให้เข้าและสอดแทรกความรู้ลงไปด้วยค่ะ

สัมภาษณ์ตัวแทนผู้ผลิตรายการ”

“ความยาวรายการ 7-8 นาที เนื่องจากว่าคนนิยมดูคลิปที่น่าสนใจจึงจะได้ดูนาน ตอนนี้อย่างที่ต้องการให้คลิปมีน้อยกว่านี้แต่ปัจจุบันคลิปมีความยาวอยู่ที่ประมาณ 10 นาที รายการก็จะมีพิธีกรหลักสองคนคือ ต่อกับแจจแวน สองเพื่อนซี้คู่หูไอ้พายุชมพิพิธภัณฑ์ ไม่ก็จะพาไปสถานที่ต่างโดยกำหนดอาทิตย์นี้จะพาไปชมตรงไหน รีวิวกิจกรรมสุดล้นรีวิวกิจกรรมของเรา เช่น เรียนผัก

สัมภาษณ์ตัวแทนผู้ผลิตรายการ”

■ ความคิดเห็นของผู้ชมรายการ

จากการศึกษาความคิดเห็นจากกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นผู้ชมรายการเพลินบนจอ จำนวน 12 คน โดยการสนทนากลุ่ม (Focus Group) คณะวิจัยได้แบ่งประเด็นในการศึกษาออกเป็น 4 ประเด็นซึ่งได้ผลการศึกษา ดังนี้

ด้านรูปแบบและการนำเสนอของรายการ

ด้านรูปแบบและการนำเสนอของรายการ กลุ่มตัวอย่างผู้ชมรายการส่วนใหญ่ชื่นชอบรูปแบบและการนำเสนอของรายการเพลินบนจอมากที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับทั้ง 6 รายการ ของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ด้วยมาตรฐานการถ่ายทำ การตัดต่อ การใส่ลูกเล่นประกอบในรายการที่น่าสนใจ แต่กลุ่มตัวอย่างเสนอแนะว่า เรื่องเสียงประกอบและการเล่นมุกอาจจะมีบางจังหวะที่ยังไม่สนุกสนานเต็มที่ ควรมีการเพิ่ม Insert ภาพเข้าเพิ่มเติม และควรกระชับเวลาในการนำเสนอเนื่องจากรายการสนุกสนานควรตัดต่อให้มีความกระชับ และเรื่องของมุกภาพอาจจะให้ความหลากหลายไม่ใช่มุกภาพเดียวกันซ้ำ ๆ

“รายการนี้เราสามารถชมเขาได้ว่าดีกว่าทั้งหมด 6 รายการ การถ่ายทำมาตรฐาน ถ้าสำหรับหน่วยงานที่ไม่ได้เล่นทางสื่อแต่ทำออกมาประมาณนี้คือดีเลย การถ่ายทำ ตัดต่อ

สัมภาษณ์ตัวแทนผู้ชมรายการ”

“เราชอบภาพรายการนี้นะ ดูสดใส และวางรูปแบบรายการไว้ได้ดี เหมือนพยายามทำให้ดูวัยรุ่น และแบบด้วยพาไปเที่ยวชม รายการมันก็เลยดูน่าสนใจไปด้วย ตัวเอฟเฟกต์ต่าง ๆ ที่เขาใช้มันก็เอ๋อกันดี

_____สัมภาษณ์ตัวแทนผู้ชมรายการ”

“รู้สึกว่าการโชว์โชว์ กับมุกที่เล่นรู้สึกว่าการเล่นของเขามันดูแห้งเกินไปแล้วถ้าเราจะเล่น เราก็ควรที่จะทำออกมาให้สุด ขนาดภาพที่ Insert เข้ามาแต่น้อยมากครับ แต่วิธีการนำเสนอของรายการนี้น่าสนใจสุดนะครับ

_____สัมภาษณ์ตัวแทนผู้ชมรายการ”

“ภาพรายการสวย การตัดต่อเอฟเฟกต์ ไม่ดูน่าเบื่อ บางข้อต่อค่อนข้างจะเป็นลองช็อตมากเกินไป

_____สัมภาษณ์ตัวแทนผู้ชมรายการ”

“ชื่นชอบรายการนี้มากเลยคะพิธีกรลงภาคสนาม เล่นสนุกมากเลยคะ ดูไม่น่าเบื่อ น่าดูน่าชมด้วยเขาไม่ใช่บรรยายอย่างด้วยแต่เขาลงภาคสนามไปด้วย

_____สัมภาษณ์ตัวแทนผู้ชมรายการ”

ด้านเนื้อหารายการ

ด้านเนื้อหารายการ กลุ่มตัวอย่างผู้ชมรายการมีความเห็นว่า รายการเพลินบนจอเป็นรายการที่สดใส ดูวัยรุ่น เพราะฉะนั้นภาษาที่ใช้ในการนำเสนอของรายการควรปรับเป็นภาษาวัยรุ่นได้มากกว่านี้ รวมถึงในประเด็นเนื้อหาของรายการควรนำเสนอประเด็นที่ผู้ชมกำลังสนใจ หรือการตั้งชื่อเรื่องช็อตตอนในแต่ละครั้งให้น่าสนใจ

“ถ้าเขาจะนำเสนอวัยรุ่นเขาก็ต้องใช้ภาษาที่เป็นวัยรุ่นครับ เนื้อหาในรายการก็เหมือนกัน ซึ่งถ้าเราเป็นคนค้นหา เค้าอาจจะสนใจสำหรับปัจจุบันที่คนทั่วไปอยากทำเกษตรในเมือง ซึ่งรายการนี้จะออกมาดีก็ต้องดูจากการนำเสนอ ขนาดดารบบ้างคนอาจจะสนใจในเครื่องมือที่เรานำมาใช้ในการนำเสนอ เพราะขนาดเครื่องมือ จะดังได้ก็เพราะเครื่องมือที่น่าสนใจ ประเด็นก็คือการนำเสนอ นำเทรนด์ปัจจุบันมานำเสนอ แล้วก็ตัวคอนเทนต์ด้วย

_____สัมภาษณ์ตัวแทนผู้ชมรายการ”

“คอนเทนต์รายการน่าดูอยู่ พิธีกรก็ไม่ต้องพยายามสนุกสนานก็ได้เนะครับ และ
ก็บางตอนคอนเทนต์น่าสนใจแต่การตั้งชื่อยังอาจจะต้องปรับอีกหน่อย คนดูก็
จะแบบอะไร แล้วเนื้อหาข้อความก็ไม่มีน่าจะมีขึ้นให้เราเห็นบ้างเพราะบางที่
คนก็อาจจะไม่ได้ต้องการดูอะไรมากมายสร้างทางเลือกให้เขาด้วยครับ

_____ สัมภาษณ์ตัวแทนผู้ชมรายการ”

ด้านพิธีกร

ด้านพิธีกร กลุ่มตัวอย่างผู้ชมรายการมีความเห็นว่า พิธีกรทั้ง 2 คน มีลักษณะการพูดที่
ผ่อนคลาย สนุกสนาน ทำให้ภาพรวมของรายการดูสนุกสนาน และผ่อนคลายไปด้วย เข้ากับรูปแบบ
รายการท่องเที่ยว พิธีกรสามารถพูดรับส่งกันได้ดี ถึงแม้บางช่วงจะขาดความต่อเนื่องก็ตาม
นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างได้เสนอแนะว่า เนื่องจากรายการเป็นรายการท่องเที่ยว การแต่งกายของ
พิธีกรควรมีความผ่อนคลายมากกว่านี้ เพราะชุดพิธีกรที่ใส่อยู่ในปัจจุบันอาจดูเป็นทางการเกินไป

“ชอบพิธีกรสองคนชอบที่สุดแล้วในการทั้งหมดที่มี ด้วยความที่ตัวพิธีกรดู
Relax ทำให้ภาพที่เราเห็นดู Relax เข้าไปใหญ่ เอฟเฟกต์ กราฟฟิกมัน
ค่อนข้างที่จะดี ติดตรงที่ว่าหนุ่มมองชื่อรายการไม่รู้ว่ามันคืออะไร หมายถึงว่า
ต้องการสื่อถึงอะไร

_____ สัมภาษณ์ตัวแทนผู้ชมรายการ”

“คุณแจนกับคุณต่อเข้าหากันดีมาก ให้ความรู้เรื่องดี ถ้า Pop Up น่ารักกว่านี้
จะโอเค ชื่อดังหะไม่ทันกันแก้ไขได้ไหม แก้ไขได้ตัดให้ทันกัน

_____ สัมภาษณ์ตัวแทนผู้ชมรายการ”

“เอนเนอจี้ของพิธีกรทั้งสองคนโอเค การตอบจะยังไม่ค่อยต่อเนื่องเหมือน
คนนึงพูดอีกคนต้องนึกนิดนึงว่าจะพูดต่อว่าอะไร ความที่รายการไม่ได้เป็น
ทางวิชาการขนาดนั้น อาจจะแต่งตัวเป็นตัวเองมากยิ่งขึ้น

_____ สัมภาษณ์ตัวแทนผู้ชมรายการ”

“พิธีกรเราว่าถือว่าดีเลยกับตัวรายการ แต่ชุดเหมือนพนักงานบริษัทมากไปจึง
อยากให้แต่งสบาย ๆ ให้เหมาะกับการเป็นรายการเกษตร

_____ สัมภาษณ์ตัวแทนผู้ชมรายการ”

ด้านเวลาและช่วงเวลาในการเผยแพร่

ภาพรวมของรายการเพลินบนจอมีความน่าสนใจ ดำเนินเรื่องได้น่าติดตาม แต่กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่า ด้านเวลาของรายการเพลินบนจอ นั้น ผู้ผลิตรายการควรจะลดทอนเวลาให้สั้นลง กระชับในการดำเนินเรื่อง ควรจะคัดสรรเฉพาะประเด็นหลักในการนำเสนอและลดทอนองค์ประกอบย่อยออกไป เพื่อสร้างการเชิญชวนให้รับชมรายการมากยิ่งขึ้น

“รายการนี้ดูเป็นวัยรุ่นมากขึ้น แต่เนื้อเรื่องคือยาวมากจนเกินไป เรื่องเชิญชวนก็จืดจางที่น้องเขาบอกจริง ๆ ค่ะ”

สัมภาษณ์ตัวแทนผู้ชมรายการ”

“ตัวรายการดีแล้ว แต่ยังยืดเยื้อไปเรื่องการทำสื่อ ซึ่งไม่ได้ทำในเชิงพาณิชย์ น่าจะลดระยะเวลาลงมากหน่อย

สัมภาษณ์ตัวแทนผู้ชมรายการ”

“รายการนี้ในตัวที่เขาเล่าอาจจะน่าติดตาม แต่ระยะเวลากับเนื้อหายาวจนเกินไปควรจะทำให้ น่าจะใส่น้อยเลย

สัมภาษณ์ตัวแทนผู้ชมรายการ”

4.1.3.5 รายการเรื่องเล่าชาวเกษตร

ภาพที่ 4.52 ตัวอย่างรายการเรื่องเล่าชาวเกษตร

■ ผู้ผลิตรายการ

จากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) ผู้ควบคุมการผลิตรายการ เพื่อศึกษาถึงแนวคิดเบื้องหลังในการผลิตเรื่องเล่าชาวเกษตร คณะวิจัยสามารถสรุปข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องเล่าชาวเกษตร ได้ดังนี้

ตารางที่ 4.9 รายการเรื่องเล่าชาวเกษตร

รูปแบบและการนำเสนอของรายการ	เล่าข่าว
เนื้อหาของรายการ	นำเสนอข้อมูลข่าวสาร และกิจกรรมของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ และข้อมูลข่าวสารของเครือข่าย
พิธีกร	1.ธีระยุทธ ประมัยพิมพ์ 2.ว่าที่ รต.จันทิญา สังข์คำ 3.ประดับพันธ์ คุณเมือง
กลุ่มเป้าหมายรายการ	ประชาชนทั่วไป
เวลาของรายการ	30 นาที
วันเวลาที่เผยแพร่	เผยแพร่ทุกวันเสาร์ เวลา 12.00 น.

รายการเรื่องเล่าชาวเกษตร เป็นรายการ Live ผ่านทาง Facebook เพื่อนำเสนอข้อมูลข่าวสารเครือข่าย พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ และข่าวสารเกี่ยวกับกิจกรรมของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ เผยแพร่ทุกวันเสาร์ เวลา 12.00 น. โดยวัตถุประสงค์หนึ่งในการจัดทำรายการ คือ เพื่อเป็นสื่อหนึ่งในการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ และข่าวสารของเครือข่ายเกษตร

“รูปแบบการนำเสนอเหมือนเล่าข่าว เป็นไลฟ์สดอย่างเดียว ออกเที่ยงตรงระยะเวลาอยู่ที่ครึ่งชั่วโมง วันเสาร์ที่ 2 3 และ 4 บางทีก็จะเป็นเรื่องเล่าชาวเกษตร พิธีกร 2-3 คน เป็นการเอาข่าวสัปดาห์ที่ผ่านมาและข่าวสัปดาห์หน้ามาแล้ว มีผลต่อเครือข่ายและเกษตรกร วัตถุประสงค์จะพูดถึงงานที่ผ่านมา กิจกรรมประจำสัปดาห์ที่อยากให้คนเข้ามา กิจกรรมออนไลน์มีอะไร ทั้งนี้มีสร้างการมีส่วนร่วม มอบรางวัลช่วยในการดึงคน นอกจากนั้นวัตถุประสงค์ที่ทำรายการนี้ คือ เป็นการประชาสัมพันธ์ รับข้อมูลมาจากทุกสำนักเรื่องของเครือข่าย รวมไปถึงกิจการโปรโมชั่นเข้ามาใหม่

สัมภาษณ์ผู้ผลิตรายการ”

■ ความคิดเห็นของผู้ชมรายการ

จากการศึกษาความคิดเห็นจากกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นผู้ชมรายการเรื่องเล่าชาวเกษตร จำนวน 12 คน โดยการสนทนากลุ่ม (Focus Group) คณะวิจัยได้แบ่งประเด็นในการศึกษาออกเป็น 4 ประเด็นซึ่งได้ผลการศึกษา ดังนี้

ด้านรูปแบบและการนำเสนอของรายการ

กลุ่มตัวอย่างผู้ชมรายการมีความเห็นว่า รูปแบบรายการเป็นการเล่าข่าวสาร กิจกรรมต่าง ๆ และการมีกิจกรรมร่วมสนุกของผู้ชมเป็นเรื่องที่ดี ที่จะสามารถสร้างปฏิสัมพันธ์สองทางระหว่างรายการกับผู้ชม แต่เนื่องด้วยระยะเวลาของรายการค่อนข้างนาน อาจทำให้หลุดโฟกัสไปในบางช่วง และกลุ่มตัวอย่างเสนอแนะว่า เพื่อความราบรื่นในรายการควรมีการเตรียมพร้อมเกี่ยวกับการขึ้นภาพ Insert ในรายการ การยกนำประเด็นที่น่าสนใจขึ้นมาในรายการให้มีความน่าสนใจยิ่งขึ้น

“เหมือนข่าวออนไลน์เลย ภาพรวมก็โอเค เฉพาะเกษตร สำหรับรูปแบบคือ พูดเล่าข่าว กิจกรรมไปเรื่อย ๆ ซึ่งช่วงหนึ่งเรารู้สึกว่าทางเขาโฟกัสหลุดจอบ้างหน่อย

_____ สัมภาษณ์ตัวแทนผู้ชมรายการ”

“ถ้าต้องการทำรายการแบบนี้หรือเล่นเรื่องแบบนี้จะออกแนวขำขันนิดหนึ่ง ซึ่งทางเราอาจจะยังไม่จอยกับรายการแบบนี้ หลุดโฟกัสเวลาที่ต้องให้ข้อมูล หรืออะไรยาว ๆ การกัมนานไม่ใช่เรื่องที่ผิด อาจจะต้องทำการบ้านมาบ้างสรุป ระยะเวลา การขึ้นภาพ Insert ยกนำประเด็นที่น่าสนใจขึ้นมา

_____ สัมภาษณ์ตัวแทนผู้ชมรายการ”

“มีกิจกรรมให้ร่วมสนุกอันนี้ดี เราเข้าไปร่วมสนุกในไลฟ์สดเขาจะแจกของ ตัดภาพบรรยากาศให้เราดูด้วย ไลฟ์สดพร้อมกับงานด้วยเหมือนเราเข้าไปอยู่กับเขาเลย

_____ สัมภาษณ์ตัวแทนผู้ชมรายการ”

“ด้วยความที่รายการมันค่อนข้างยาวหนูชอบตรงที่ว่าแต่ละช่วงที่เขาส่งภาพ รู้สึกว่ารายการทำให้มันมีอะไรดีกว่ามานั่งคุ้ยปกติ ชอบตรงที่มีกิจกรรมมันทำให้คนมีส่วนร่วม

_____ สัมภาษณ์ตัวแทนผู้ชมรายการ”

ด้านเนื้อหารายการ

ด้านเนื้อหาของรายการ กลุ่มตัวอย่างผู้ชมรายการมีความเห็นว่า เป็นรายการเล่าข่าวที่มีเนื้อหาในรายการหลากหลาย รายการมีความครีเอทีฟและสร้างสรรค์ แต่ก็อาจมีความเฉพาะกลุ่ม โดยเนื้อหาอาจปรับให้มีประเด็น หรือเนื้อหาที่เล่าในรายการให้เกี่ยวกับคนยุคใหม่ วัยรุ่นในเมือง หรือเกี่ยวกับการทำเกษตรของคนเมือง เช่น การทำเกษตรสำหรับคนที่ไม่มีพื้นที่น้อย ๆ ตามคอนโด หรือมีพื้นที่จำกัด เป็นต้น นอกจากนี้เนื้อหาในรายการอาจมีการสลับช่วงไปมา ที่สร้างความสับสนให้กับผู้ชมได้ และหากมีการพูดถึงผลิตภัณฑ์ที่นำมาเสนอในรายการ ก็ Insert ภาพขึ้นมาเพื่อให้ผู้ชมเห็นได้ชัดเจน และควรเพิ่มการขยายเนื้อหาในรายการเพื่อยิ่งขึ้นว่ามีประโยชน์อย่างไรต่อผู้ชมก็จะทำให้รายการมีความน่าสนใจยิ่งขึ้น

“รู้สึกว่ายากๆ ให้มีความหลากหลาย แล้วก็เห็นด้วยที่ว่า บางคนก็เบื่อกับรูปเพื่อที่จะฟังหรืออ่านอยู่ในความสนใจเราก็สามารถที่จะฟังได้ ก็อาจจะต้องดูกลุ่มเป้าหมายด้วย ซึ่งบางมุมมองเรามองว่าคาแรคเตอร์ของพิธีกรก็มีส่วนสำคัญในการนำเสนอ หรือจริง ๆ แล้วเรามองว่าการเกษตรนั้นเป็นเรื่องของคนที่มีอายุแล้วครับ เราว่าเขาน่าขยายกลุ่มเป้าหมายของเขาอาจจะไม่ได้เจาะคนทำเกษตรจริงจิงอาจจะเป็นการทำเกษตรคนเมือง เช่น คนที่มีพื้นที่น้อย ๆ ตามคอนโด หรือมีพื้นที่จำกัดไม่แน่ใจว่าเขาได้นำไปเสนอกับจุดเป้าหมายแบบนี้บ้างรึยังครับ

สัมภาษณ์ตัวแทนผู้ชมรายการ”

“รายการสดเขาจะมีรูปแบบของเนื้อหา อันนี้เป็นอีกหนึ่งรายการผมดูไม่จบเปิดรายการมาก็ดีนะครับ ฟังเรื่องเล่าเข้านี้แต่อันนี้นั้นจะเป็นเฉพาะกลุ่มเกินไปแต่ตลาดนิตยสารไลน์มันดูครีเอทีฟ

สัมภาษณ์ตัวแทนผู้ชมรายการ”

“รายการดูเชิงข่าวค่ะ แต่บางช่วงของรายการมีการตัดสลับไปมาจนคนดูต้องปรับอารมณ์เพื่อที่จะดูรายการเหมือนพอเราดูอันนี้แล้วน่าสนใจกำลังจะสนใจก็สลับไปอีกอัน จนทำให้เรารู้สึกว่าเลยทำให้ไม่เข้าใจที่จะสื่อค่ะ บางช่วงที่เขาพูดถึงผลิตภัณฑ์ ก็อาจจะต้องการนำ Insert แทรกภาพเข้ามาหน่อยค่ะ เพราะถ้าคนที่ไม่เคยไปก็จะนึกภาพไม่ออกดังนั้นเลยควรมีภาพให้คนดูเห็นด้วย

สัมภาษณ์ตัวแทนผู้ชมรายการ”

“เหมือนเราทราบแค่หัวเรื่องว่าจะนำเสนออะไร หรือบางอย่างก็นำเสนอให้เห็นนะคะแต่ตัดมาเล็กน้อยมากไม่รู้เลยว่าจะสื่อถึงอะไร คุณเป็นยารวมมิตรที่นำเสนอน่าสนใจมามากมายนะแต่ไม่มีประโยชน์อะไรที่ชัดเจนสำหรับคนดู เนื้อหาดีแต่นำเสนอจมลงไปแล้วค่ะ

_____สัมภาษณ์ตัวแทนผู้ชมรายการ”

ด้านพิธีกร

โดยภาพรวมด้านพิธีกร กลุ่มตัวอย่างผู้ชมรายการมีความเห็นว่า พิธีกรสามารถนำเสนอรายการออกมาได้ดี ในการเล่าข่าว และกิจกรรมในรายการ หากแต่ยังมีเรื่องของการลำดับคิว และการรับส่งในบางช่วงที่ติดขัด รวมทั้งในประเด็นเรื่องการใส่สายตาในการมองไปทางข้าง ๆ อาจส่งผลต่อการรับชมของผู้ชมว่าพิธีกรหันไปมองบทหรือทีมงาน ทางรายการควรมีระบบการดำเนินงานที่เอื้อต่อการดูคิวหรือประเด็นต่าง ๆ ในรายการที่จะได้ไม่กวนสายตาผู้ชมด้วย

“พิธีกรก็มีผลกับรายการ ตอนนี้อยู่เหมือนก็ชวนคุยไปเรื่อย ๆ กัน อาจยังรับส่งกันไม่ค่อยดีบางช่วง แต่ภาพรวมพิธีกรก็ทำหน้าที่ได้ดี

_____สัมภาษณ์ตัวแทนผู้ชมรายการ”

“สายตาพิธีกรบางช่วงอาจยังไม่มองคนดูที่บ้าน แต่มองไปข้างขวาอยู่ตลอดเวลา ซึ่งถ้าดูสคริปหรืออื่น ๆ ควรมีเทคนิคหรืออาจจะดูไปและก็มองทางไปไปด้วย ไม่งั้นทางบ้านก็สามารถเปิดแค่เสียงไม่ต้องดูจอก็ได้

_____สัมภาษณ์ตัวแทนผู้ชมรายการ”

“ตอนช่วงที่พิธีกรที่ถูกส่งไปยังภาคสนามยังดูพูดตะกุกตะกักบ้าง

_____สัมภาษณ์ตัวแทนผู้ชมรายการ”

“รายการนี้น่าสนใจ พิธีกรรับส่งกันได้ดี แต่มีบางช่วงที่อาจจะทำให้สับสนในการส่งช่วงของรายการ เพราะฉะนั้นถ้ามีการวางบทบาทไว้ว่าใครจะเป็นตัวนำ ใครจะเป็นตัวเสริม หรือประเด็นในการนำเสนอก็น่าจะช่วยให้รายการสั้นไหลขึ้นกว่าเดิม

_____สัมภาษณ์ตัวแทนผู้ชมรายการ”

ด้านเวลาและช่วงเวลาในการเผยแพร่

ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างผู้ชมรายการ มีความคิดเห็นว่า ในด้านเวลาและช่วงเวลาในการเผยแพร่ของรายการเรื่องเล่าชาวเกษตรนั้นมีความเหมาะสมต่อรูปแบบการไลฟ์สดกับกลุ่มเป้าหมายวัยผู้ใหญ่ที่จะสามารถรับชมรายการ หรือฟังการเล่าข่าวไปเรื่อย ๆ ได้ระหว่างการทำกิจกรรมระหว่างวัน แต่ในมุมมองของผู้ชมรายการในช่วงวัยทำงานมองว่า ความยาวของรายการควรมีการลดทอนให้สั้นลงกว่านี้ได้ เพื่อสอดคล้องกับพฤติกรรมการเสพสื่อของกลุ่มผู้ชมวัยรุ่น

“จริง ๆ การทำรายการแบบนี้ รายการแบบไลฟ์สดก็อาจจะใช้ระยะเวลายาวกว่านี้ได้ อาจจะยาวประมาณ 30-40 นาทีก็ได้ครับ

สัมภาษณ์ตัวแทนผู้ชมรายการ”

“รายการค่อยช้านานซึ่งถ้าให้ยายเราฟังจะรู้สึกว่ามันเพลิน สามารถฟังไปเรื่อย ๆ เพราะมีการสลับกับการขายของแล้วก็ถ้าเป็นแนว ๆ อายุวัยสามสิบกว่าแบบเราก็อาจจะลดหรือขยับเวลาให้สั้นลง

สัมภาษณ์ตัวแทนผู้ชมรายการ”

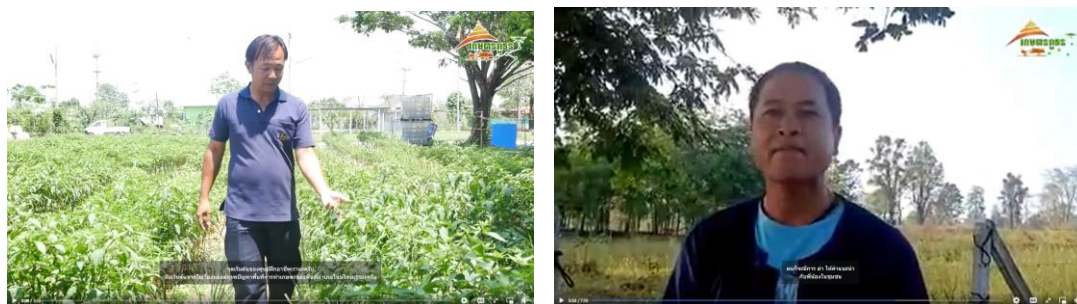
“สำหรับเรา เรารู้สึกว่าระยะเวลานานเกินไปเขาน่าจะมีการเขียนสคริปต์มาก่อนไม่ใช่การพูดไปเรื่อย มันจะดีมากกว่านี้ สิ่งสำคัญสำหรับการลงยูทูบหรือทำรายการก็คือเรื่องของเวลาเนี่ยแหละครับ

สัมภาษณ์ตัวแทนผู้ชมรายการ”

“รู้สึกว่ามันนานเกินไปแล้วเนื้อหาไม่สุดทั้งที่มีข้อมูลและคอนเทนต์ที่น่าสนใจ

สัมภาษณ์ตัวแทนผู้ชมรายการ”

4.1.3.6 รายการเกษตรภูธร

ภาพที่ 4.53 ตัวอย่างรายการเกษตรภูธร

■ ผู้ผลิตรายการ

จากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) ผู้ควบคุมการผลิตรายการ เพื่อศึกษาถึงแนวคิดเบื้องหลังในการผลิตรายการเกษตรภูธร คณะวิจัยสามารถสรุปข้อมูลเกี่ยวกับรายการเกษตรภูธร ได้ดังนี้

ตารางที่ 4.10 รายการเกษตรภูธร

รูปแบบและการนำเสนอของรายการ	สาระประโยชน์
เนื้อหาของรายการ	การสร้างแรงบันดาลใจเกี่ยวกับการเกษตรจากปราชญ์ชาวบ้าน เครือข่ายพิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ที่นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปปรับประยุกต์ใช้และประสบผลสำเร็จ
กลุ่มเป้าหมายรายการ	ประชาชนทั่วไป
เวลาของรายการ	10 นาที
วันเวลาที่เผยแพร่	เผยแพร่ทุกวันอาทิตย์ เวลา 18.00 น.

รายการเกษตรภูธร เป็นรายการที่ถ่ายทอดองค์ความรู้เครือข่ายในพื้นที่ของตนมาเผยแพร่ โดยเป็นการร่วมมือกันระหว่างเครือข่าย เพื่อจะสามารถนำองค์ความรู้ด้านการเกษตรที่ ประสบความสำเร็จจากพื้นที่ต่าง ๆ ในการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้และประสบความสำเร็จ เพื่อจะสร้างแรงบันดาลใจด้านการเกษตรให้กับผู้ชมได้ โดยรายการเผยแพร่ทุกวันอาทิตย์ เวลา 18.00 น.

“เราออกพื้นที่ไปถ่ายในพื้นที่จริงแต่มันติดสถานการณ์โควิด เราก็ให้เครือข่ายเราช่วย คุณภาพมันอาจจะไม่ได้อย่างที่เราคิดแต่เขาก็จะเข้าใจในสิ่งที่ตัวเขามีอยู่แล้ว เรามีศูนย์เรียนรู้ ทั้งหมด 77 ศูนย์ เศรษฐกิจพอเพียง องค์ความรู้เลย มาเป็นเกษตรภูธรนำเสนอเรื่องราวภาคี สร้างแรงบันดาลใจในการทำเกษตร

เรียนรู้ในสวนของตัวเอง 77 ศูนย์ พี่น้องเขามีองค์ความรู้อยู่แล้วแค่เรารู้ว่
พื้นที่นั้นเขาขาดอะไรเราก็เอ่องค์ความรู้ไปเสริมให้เขา แนวคิด คักยภาพ องค์
ความรู้ ภูมิปัญญา เกษตรภูธรก็เหมือนเราพาไปเที่ยว ในระดับจังหวัด ระดับ
พื้นที่ ตอนนี้นำไปทั้งหมด 29 EP ถ่ายทอดในแตกต่าออกไปบางประเด็น
เนื้อหาเยอะหน่อยก็ 12-13 นาที บาง EP ก็ 8-9 นาที ตอนนี้นำล้งปรับให้
เหลือ 6 นาที เอาแต่แก่น

สัมภาษณ์ผู้ผลิตรายการ”

“การแบ่งช่วงจะให้พี่น้องเครือข่ายแนะนำตัว เปิดเองถ่ายเอง เปิดมาก็จะเกริ่นนำเนื้อหาไปแล้วค่อยเข้าส่วนตัวพี่น้อง ทำเองทั้งหมด แรغبันดาลใจที่มาจากเกษตร กิจกรรมที่ขับเคลื่อนในชุมชนพาไปเดินดูสวนพื้นที่ตัวเองทำอะไร การน้อมนำเรื่องอะไรมาใช้ เชิญชวนคนที่สนใจเข้ามาเรียนรู้ในศูนย์ ตั้งแต่ปี 2564 คัดคนที่มีองค์ความรู้เด่น ๆ แล้วก็สามารถถ่ายทอดได้ มีคนช่วยและมีผู้ช่วย สมมติเดือนพฤษภาคมติดต่อพื้นที่ยังงี้บ้าง ก็จะมาดูก่อนว่าแต่ละพื้นที่มีองค์ความรู้อะไรที่น่าสนใจ ในเดือนนั้น ๆ เราก็จะรอฐานข้อมูลเขาส่ง ตีกลับมาหาเรา เราก็จะมาติดต่อเอง

สัมภาษณ์ผู้ผลิตรายการ”

■ **ความคิดเห็นของผู้ชมรายการ**

จากการศึกษาความคิดเห็นจากกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นผู้ชมรายการเกษตรจรูร จำนวน 12 คน โดยการสนทนากลุ่ม (Focus Group) คณะวิจัยได้แบ่งประเด็นในการศึกษาออกเป็น 4 ประเด็นซึ่งได้ผลการศึกษา ดังนี้

ด้านรูปแบบและการนำเสนอของรายการ

ด้านรูปแบบและการนำเสนอของรายการเกษตรภูธรมีความน่าสนใจ เพราะสามารถถ่ายทอดเรื่องราวที่เป็นแรงบันดาลใจจากเกษตรกรตัวจริง ในพื้นที่จริง ทำให้ผู้ชมสามารถนำความรู้ไปใช้ได้ สามารถเป็นรายการที่ถ่ายทอดความรู้และเรียนรู้ผ่านชีวิตของเกษตรกรซึ่งมีความรู้ในรายการได้

แต่อย่างไรก็ตีกลุ่มตัวอย่างผู้ชมรายการมีความเห็นว่า ด้านเทคนิคการนำเสนอทั้งเรื่องเวลาในการนำเสนอ มุมภาพ การเล่าเรื่องควรมีความกระชับ และเพิ่มเทคนิคต่าง ๆ เช่น การขึ้น Pop Up ตัวหนังสือหรือลูกเล่นในรายการ การเพิ่มภาพ Insert และการขึ้นคำบรรยายตลอดทั้งรายการ เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับคนที่ไม่สามารถเปิดฟังเสียงได้ในเวลานั้น การใช้เพลงที่สามารถลงจังหวะเพื่อสร้างการดึงดูด รวมถึงประเด็นของสีในรายการที่ต้องคุมธีมให้มีความสดใสให้ชวนน่าติดตามมากยิ่งขึ้น

“รูปแบบรายการดีค่ะ ได้ถ่ายทอดเรื่องราวของเกษตร ที่เป็นเครือข่ายของ
ฟิฟิธันท์ แต่ว่าในแง่ของฟิฟิธันท์ยังมีคนอื่นอีกเยอะที่หลากหลาย อยากให้มัน
หลากหลายในด้านเนื้อหา

_____ สัมภาษณ์ตัวแทนผู้ชมรายการ”

“ชอบอันนี้รู้สึกได้ความรู้จากบุคคลที่มีความรู้จริง ๆ มานำเสนอ มาถ่ายทอด
ให้เราเข้าใจและระยะเวลาที่ไม่ได้ยาวมาก ตอนที่ดูเขาเหมือนกับว่าเราได้
เรียนรู้ชีวิตของเขาแล้วเขาก็นำเสนอเป็นระดับ ๆ ได้ดีมากค่ะ แล้วเขาก็มีบอก
ว่าต้องติดต่อที่ไหนเขามีการที่จะนำเสนอเพื่อให้เราได้เชื่อมเข้าไปกับเขาด้วย
แต่ตอนดูต้องยอมรับว่าเราเร่งสปีดในการชมคลิป สปีดการพูดของเขามัน
กะซิบขึ้นแล้วเนื้อหาโอเค ส่วนตัวไม่ติดอะไรชอบอันนี้ ชอบในความเป็น
เกษตรจริง พื้นที่จริง ได้ลงมือทำจริง เนื้อหาเราไม่ติด

_____ สัมภาษณ์ตัวแทนผู้ชมรายการ”

“อารมณ์คล้ายติดตามชีวิตคล้ายรายการไมค์ปลดหนี้เหมือนจะต้องนำเสนอ
ชีวิตของตัวเองก่อนแล้วค่อยเล่าเรื่อง โอเคเรื่องเนื้อหาเพราะมีสตอรี่ แนวเล่า
เรื่อง เรื่องสำคัญที่เขาพูดถึงการทำควมมีภาพ Insert แล้วก็ขึ้น Sub ตลอดทั้ง
รายการให้คนอ่านด้วยครับ

_____ สัมภาษณ์ตัวแทนผู้ชมรายการ”

“รู้สึกชอบข้อมูลที่นำมาเสนอ แต่ถ้ามุมมองของคนที่ไม่ได้สนใจมากมายพอเข้า
มาดูเห็นสีในรายการ เห็นการพูดจะทำให้คนรู้สึกได้ว่ารายการนี้เกินไป ไม่มี
ภาพนำเสนอ Pop Up หรือแม้การทำปกให้น่าสนใจเราก็ควรที่จะทำสีสันที่ดู
สนใจมากกว่านี้ค่ะ เกษตรไม่จำเป็นต้องเป็นสีเขียว อาจจะดูมเหลืองหน่อย
เพื่อให้คนรู้สึกว่ามันสดใส ถ้าเราเป็นคนปลูกต้นไม้เราก็อยากเห็นใบไม้ ต้นไม้
เราออกสีสันแต่อันนี้คือ โทนสีมืดกลบเนื้อหาที่เป็นความรู้ที่น่าสนใจไปเลยค่ะ

_____ สัมภาษณ์ตัวแทนผู้ชมรายการ”

“มีเรื่องภาพค่ะเปิดมารู้สึกภาพไม่ได้สวยเท่าที่ควรอาจจะเป็นตัวกล้องที่ใช้
อยากให้ลงจังหวะเพลงมากกว่านี้กระตุ้นให้เราอยากดูต่อ ตอนเปิดเพลง
ค่อนข้างที่จะเร่งจังหวะ เป็นผู้หญิงคนเดียวดำเนินรายการโอเคไหมในภาพภาค
หน้าอาจจะเพิ่มพิธีกรหนึ่งคน ก็อาจจะเป็นตากล้องก็ได้ค่ะที่ช่วยยิงคำถามเข้า
ไปได้ค่ะ ใส่ Insert เพิ่มขึ้นอันนี้ก็อาจจะทำให้สนใจยิ่งขึ้น

สัมภาษณ์ตัวแทนผู้ชมรายการ”

ด้านเนื้อหารายการ

ด้านเนื้อหารายการ กลุ่มตัวอย่างผู้ชมรายการมีความเห็นว่า รายการเกษตรภูธร เป็นรายการที่มีเนื้อหาที่สร้างสรรค์ น่าติดตาม มีเนื้อหารายการที่ดีที่พิพิธภัณฑสถานเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ นำมาเผยแพร่ โดยการให้แต่ละชุมชนในแต่ละพื้นที่ที่สามารถนำเสนอการทำงาน กิจกรรมของตน โดยชุมชนเหล่านี้อาจไม่สามารถไปนำเสนอพื้นที่ในสื่อหลักได้ ซึ่งเนื้อหาสามารถเป็นแรงบันดาลใจกับผู้ชม

แต่อย่างไรก็ดีกลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่า เนื้อหาของรายการยังจำกัดอยู่ในวงแคบ สามารถขยายประเด็นเนื้อหาจากพื้นที่ชุมชน ไปยังโรงเรียน หรือส่วนต่าง ๆ ได้เพิ่มขึ้น และในการนำเสนอเนื้อหารายการหากมีการสำรวจความต้องการของผู้ชม ว่าต้องการรู้หรือประเด็นไหน ก็จะทำให้รายการสามารถผลิตเนื้อหาที่ผู้ชมต้องการรับชมได้ เช่น ตอนนี้กระแสการเกษตรเรื่องอะไรกำลังเป็นที่พูดถึงก็นำมาเสนอในรายการ และกระชับการเล่าเรื่องให้สั้นกระชับ และหากรายการมีการเพิ่มการมีส่วนร่วมเรื่องของการเล่นเกมในรายการ และการชูทรัพยากรท้องถิ่นในแต่ละพื้นที่ก็จะสามารถทำให้รายการน่าสนใจยิ่งขึ้น

“เนื้อเรื่องโอเคแต่มีความเรื่อย ๆ นิดหนึ่งค่ะ เช่น การเล่าเรื่องการทำซูป คือมีลำดับขั้นตอนที่เรามองว่าทำไมเขายังทำได้ออกมาให้เราน่าติดตามแล้วอย่างทำตาม เราเลยอยากให้รายการนี้สามารถดำเนินเรื่องได้น่าติดตามมากขึ้น ควรมีความกระชับเนื้อหามากขึ้นซึ่งเราถ่ายมาขนาดนี้แล้วทำไมเราไม่เล็งเรื่องของเขาไปเลย ถึงแม้มันจะเป็นเรื่องธรรมดาแต่เราสามารถทำให้มันน่าสนใจได้ค่ะ

สัมภาษณ์ตัวแทนผู้ชมรายการ”

“เนื้อหาดีค่ะ แต่จริง ๆ แล้วเราน่าจะหาคอนเทนต์ มาจากผู้ชมบ้าง หรือสำรวจว่าประชาชนต้องการชม หรืออยากรู้เรื่องอะไร สถานการณ์นี้ผู้ชมรายการอยากดูอะไรจริง ๆ จะได้ตอบโจทย์ บางคนเค้ารู้อยู่แล้วเรื่องแบบนี้ แต่บางเรื่องที่ยังไม่รู้ก็อยากให้ป็นช่องทางจะได้ตรงกับความต้องการ เราควรเป็นกระบอกเสียงของผู้ชมรายการบางคนเจอปัญหาไม่เหมือนกัน แนวทางไม่เหมือนกัน

สัมภาษณ์ตัวแทนผู้ชมรายการ”

“พี่ว่ามันยังอยู่แบบแคบ ๆ มันเป็นเรื่องซ้ำ ๆ ไม่มีแนวอะไรที่ใหม่ ๆ เลย คือมันต้องมาจากปัญหาของชาวบ้านบ้าง เหมือนบางคนอยากรู้เรื่องกาแฟ แต่บางคนอยากรู้เรื่องปากท้อง เรารักพิพิธภัณฑน์ะ มีสิ่งดีงามมากมายให้เรียนรู้มากมาย คือ ในแง่คนที่ไม่รู้ก็มีความรู้เยอะ แต่พี่อยากให้มันมีความหลากหลาย อาจขยายไปที่กลุ่มโรงเรียน แต่พี่ว่าตอนนี้คนในประเทศไทยที่รู้ยังมีน้อย

_____ สัมภาษณ์ตัวแทนผู้ชมรายการ”

“รายการไม่ได้สอนทำแต่เขาสอนเรื่องการพึ่งพาตนเองมากกว่า เหมือนเป็นการสร้างแรงบันดาลใจ ซึ่งคนแบบนี้ถ้าเป็นรายการเชิงพาณิชย์ เขาอาจจะไม่มีที่สนใจของบุคคลกลุ่มนั้น รายการนี้เป็นการขายภาพของพื้นที่ กิจกรรม ที่เราไปดูสวนยางของนครพนมมาแล้วพอแสงสว่างเราว่าการมีภาพกว้างภาพและแสงไปตามคอนเทนต์และคนที่แบบต้องการที่จะนำเสนอครับ กับที่อยู่ในพื้นที่และชุมชนและไม่ได้รับกวนธรรมชาติ เป็นคอนเทนต์ที่ดีในพิพิธภัณฑน์และเป็นจุดแข็งของเขาครับ

_____ สัมภาษณ์ตัวแทนผู้ชมรายการ”

“เนื้อหาของรายการดึงดูดความสนใจพอใช้ได้ อนาคตน่าจะมีเรื่องเกม การซูทrophyการท้องถิ่นถ้ามีก็โอเคครับ

_____ สัมภาษณ์ตัวแทนผู้ชมรายการ”

“ส่วนตัวชื่นชอบเป็นการนำจากชาวบ้านในพื้นที่มานำเสนอ เป็นส่วนร่วมของคนในชุมชนด้วย ได้มีส่วนร่วมตรงนี้ด้วยค่อนข้างชื่นชอบรายการนี้ก็ชอบค่ะ

_____ สัมภาษณ์ตัวแทนผู้ชมรายการ”

ด้านเวลาและช่วงเวลาในการเผยแพร่

ด้านเวลาและช่วงเวลาในการเผยแพร่ กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่า ความยาวของรายการเกษตรภูธรในปัจจุบันนั้นเหมาะสมต่อการรับชม แต่ก็ควรดำเนินเรื่องราวในรายการให้กระชับและดึงไฮไลต์สำคัญของรายการขึ้นมานำเสนอ ซึ่งหากมีการตัดต่อประเด็นสำคัญให้กระชับ รายการจะสั้นลง ก็จะสะดวกต่อการรับชมของผู้ชม

“รายการนี้เริ่มจากการเล่าเรื่องมี Insert ภาพตามมาถามว่าแปดนาฬิกาที่เหมาะสมไหม โอเคเลยนะในแง่การดูควรจะมีซูเปอร์ทำให้ น่าสนใจมากขึ้น ทำให้เราเข้าเห็นได้ง่ายว่าเขาพูดถึงอะไร ถ้ามีเพลงคลอจะโอเคนะ มันจะเป็นแบบนี้ทุก รายการขาดตัวไฮไลต์

สัมภาษณ์ตัวแทนผู้ชมรายการ”

“อยากให้ปรับเกี่ยวกับเนื้อหา และเวลาในการนำเสนอให้กระชับมากกว่านี้

สัมภาษณ์ตัวแทนผู้ชมรายการ”

“เรื่องเวลาของรายการเราว่าไม่ได้ยาวมาก แต่ด้วยการถ่ายทำยังมีการยืดเยื้อ บางช่วง ถ้ารายการมีการกำหนดเวลาที่ชัดเจนก็น่าจะดี น่าจะง่ายต่อการถ่ายทำและวางช่วง รวมถึงถ้าเวลาสั้นลงอีกหน่อยก็น่าจะกระชับเนื้อหาให้เข้าจุดที่สำคัญได้ไว และผู้ชมก็จะได้เข้าใจได้ง่ายขึ้น

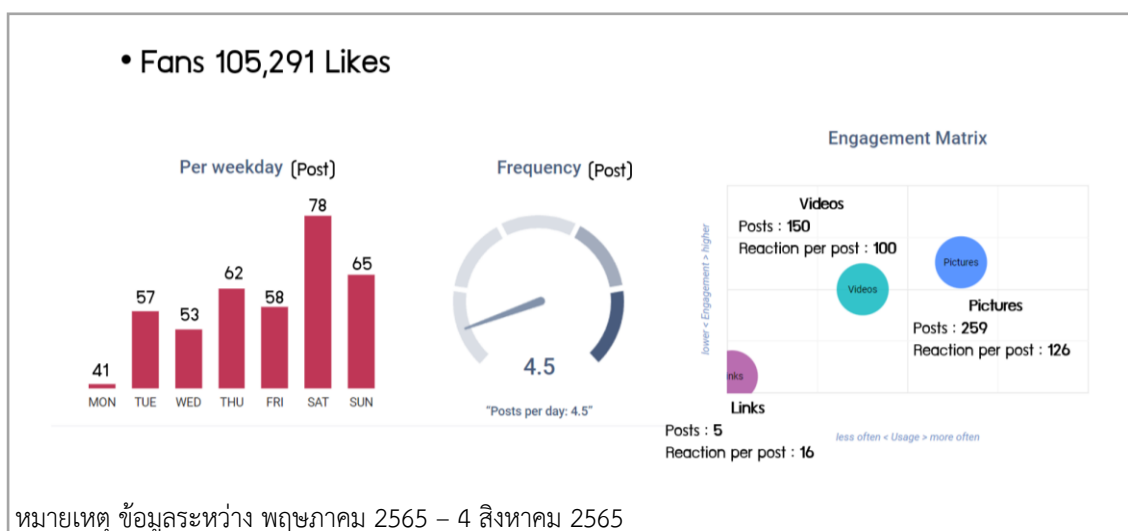
สัมภาษณ์ตัวแทนผู้ชมรายการ”

4.1.3.7 ผลการวิเคราะห์เฟสบุ๊ค พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ

ภาพที่ 4.54 หน้าเฟสบุ๊คพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ

จากการวิเคราะห์การเผยแพร่ข้อมูล ข่าวสาร และรายการ Online ของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ทางเฟสบุ๊ค <https://www.facebook.com/WisdomKingMuseum/> โดยใช้เครื่องมือในการวิเคราะห์คือ Fanpage Karma ในช่วงระยะเวลาระหว่าง 1 พฤษภาคม 2565 – 4 สิงหาคม 2565 สามารถแสดงได้ดังภาพที่ 4.55

ภาพที่ 4.55 สรุปข้อมูลการเผยแพร่ข้อมูล ข่าวสาร และรายการ Online ของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ทางเฟซบุ๊ก

จากภาพที่ 4.55 สามารถอธิบายได้ดังนี้

1. Fans แฟนเพจ มีจำนวนคนกด Like ทั้งหมด 105,291 คน
 2. Pre weekday (Post) เมื่อพิจารณาการโพสต์ข้อมูล ข่าวสาร คลิป ต่าง ๆ ของเฟซบุ๊กเฉลี่ยใน 1 สัปดาห์ พบว่า วันเสาร์เป็นวันที่จำนวนการโพสต์สูงสุด รองลงมา คือ วันอาทิตย์ ส่วนวันจันทร์เป็นวันที่มีการโพสต์น้อยที่สุด
 3. Frequency (Post) ค่าเฉลี่ย Post per day 4.5 ถือว่าอยู่ในระดับดี
 4. Engagement Matrix คือ อัตราการโพสต์ ตั้งแต่เดือนพฤษภาคม 2565 – 4 สิงหาคม 2565 พบว่าส่วนใหญ่เป็นภาพ (259 โพสต์) และ วิดีโอ (150 โพสต์) ซึ่งถือว่าอยู่ในเกณฑ์ที่ดี ทั้งนี้ส่วนของ Links มีน้อย (5 โพสต์) ซึ่งตามหลักควรจะมีน้อย แต่ทว่ายังต้องมี
- ทั้งนี้ข้อมูลของเฟซบุ๊กในภาพรวมสามารถสรุปได้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.11 สรุปข้อมูลของเฟซบุ๊กพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ

Metrics	Value
Fan	105,291
Engagement (% การมีส่วนร่วมต่อโพสต์)	0.51%
Post interaction (การโต้ตอบของเพจต่อโพสต์)	0.11%
Total Reactions, Comments, Shares	48,119
Number of posts	414
Follower Growth (absolute)	3,915

หมายเหตุ ข้อมูลระหว่าง พฤษภาคม 2565 – 4 สิงหาคม 2565

ในส่วนของการศึกษาในครั้งนี้ วัตถุประสงค์หลักอย่างหนึ่ง คือ การศึกษาเกี่ยวกับการเผยแพร่รายการ Online ผ่านทางเฟซบุ๊ก ด้วยเหตุนี้คณะวิจัยขอนำเสนอรายละเอียดของแต่ละรายการระหว่างวันที่ 1 มกราคม 2565 – 4 สิงหาคม 2565 ดังนี้

ตารางที่ 4.12 สรุปจำนวนคลิป View Engagement และ Engagement/No. of Clip แยกแต่ละรายการ

ชื่อรายการ	จำนวน คลิป	Views	Engagement	Engagement/ No. of Clip
เกษตร ON LINE By พิพิธภัณฑสถานเกษตร	29	28,883	2,634	90.83
กิน อยู่ ดี	14	16,702	1,290	92.14
วิชาของแผ่นดิน	14	13,206	1,228	87.71
เพลินบนจอ	18	20,977	1,577	87.61
เกษตรภูธร	9	14,470	874	97.11
รวม	84	94,238	7,603	455

หมายเหตุ ข้อมูลระหว่าง 1 มกราคม 2565 – 4 สิงหาคม 2565

■ รายการ เกษตร ONLINE By พิพิธภัณฑสถานเกษตร

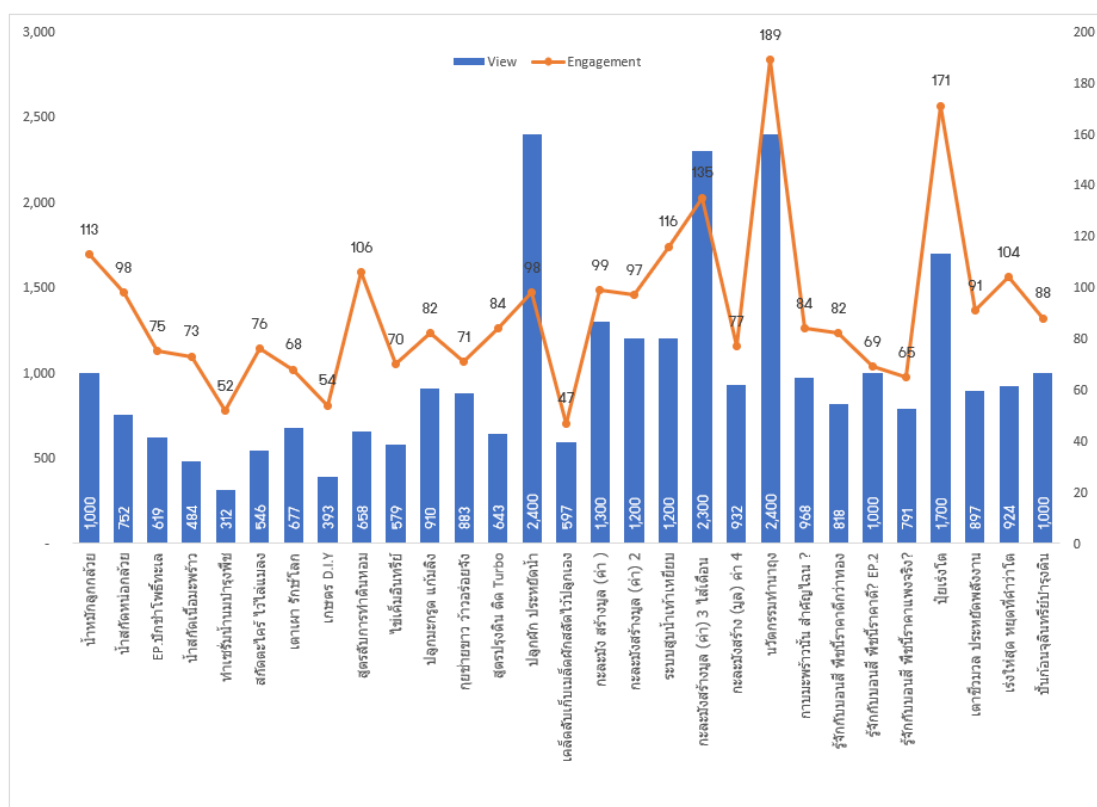
ตารางที่ 4.13 วันที่เผยแพร่ ชื่อตอน View และ Engagement รายการเกษตร ON LINE By พิพิธภัณฑสถานเกษตร

ที่	วันที่	ชื่อตอน	View	Engagement
1	7 มกราคม 2565	น้ำหมักลูกกล้วย	1,000	113
2	11 มกราคม 2565	น้ำสลัดหน่อกล้วย	752	98
3	14 มกราคม 2565	ปักชำโพธิ์ทะเล	619	75
4	18 มกราคม 2565	น้ำสกัดเนื้อมะพร้าว	484	73
5	21 มกราคม 2565	ทำเซรุ่มนํ้านมบำรุงพืช	312	52
6	25 มกราคม 2565	สกัดตะไคร้ ไล่ไล่แมลง	546	76
7	28 มกราคม 2565	เตาเผา รักรัศโลก	677	68
8	1 กุมภาพันธ์ 2565	เกษตร D.I.Y.	393	54
9	8 กุมภาพันธ์ 2565	สูตรลับการทำดินหอม	658	106
10	15 กุมภาพันธ์ 2565	ไข่เค็มอินทรีย์	579	70
11	22 กุมภาพันธ์ 2565	ปลูกมะกรูด แก้มลิง	910	82

ที่	วันที่	ชื่อตอน	View	Engagement
12	8 มีนาคม 2565	ก๊วยข่ายขาว ว้าวอรร้อยจ้ง	883	71
13	15 มีนาคม 2565	สูตรปรุงดิน ติด Turbo	643	84
14	22 มีนาคม 2565	ปลูกผัก ประหยัดน้ำ	2,400	98
15	29 มีนาคม 2565	เคล็ดลับเก็บเมล็ดผักสลัดไว้ปลูกเอง	597	47
16	5 เมษายน 2565	กะละมังสร้างมูล (ค่า)	1,300	99
17	12 เมษายน 2565	กะละมังสร้างมูล (ค่า) 2	1,200	97
18	19 เมษายน 2565	ระบบสูบน้ำเท้าเหยียบ	1,200	116
19	29 เมษายน 2565	กะละมังสร้างมูล (ค่า) 3 ไล่เดือน	2,300	135
20	3 พฤษภาคม 2565	กะละมังสร้างมูล (ค่า) 4	932	77
21	17 พฤษภาคม 2565	นวัตกรรมทำนาถุง	2,400	189
22	24 พฤษภาคม 2565	กาบมะพร้าวขึ้น สำคัญไฉน?	968	84
23	7 มิถุนายน 2565	รู้จักบอนสี พี่ขึ้นราคาดีกว่าทอง	818	82
24	14 มิถุนายน 2565	รู้จักบอนสี พี่ขึ้นราคาดี EP.2	1,000	69
25	21 มิถุนายน 2565	รู้จักบอนสี พี่ขึ้นราคาแพงจริง	791	65
26	28 มิถุนายน 2565	ปุ๋ยเร่งโต	1,700	171
27	2 กรกฎาคม 2565	เตาชีวมวล ประหยัดพลังงาน	897	91
28	19 กรกฎาคม 2565	เร่งให้สุด หยุดที่คำว่าโต	924	104
29	25 กรกฎาคม 2565	ปั้นก้อนจุลินทรีย์บำรุงดิน	1,000	88
	สรุป	29 ตอน	28,883	2,634

หมายเหตุ ข้อมูลระหว่างวันที่ 1 มกราคม 2565 – 4 สิงหาคม 2565

สามารถสรุปได้ดังกราฟต่อไปนี้

หมายเหตุ ข้อมูลระหว่างวันที่ 1 มกราคม 2565 – 4 สิงหาคม 2565

ภาพที่ 4.56 กราฟสถิติยอด View และ Engagement

รายการเกษตร ON LINE By พิพิธภัณฑ์เกษตร แยกรายตอน

จากข้อมูลสรุปได้ว่า รายการเกษตร ON LINE By พิพิธภัณฑ์เกษตร ระหว่างวันที่ 1 มกราคม 2565- 4 สิงหาคม 2565 มีการเผยแพร่จำนวน 29 ตอน ยอด View รวมทั้งสิ้น 28,883 ครั้ง ยอด Engagement 2,634 ครั้ง

โดยตอนที่มียอด View สูงสุด มี 2 ตอน ได้แก่ ปลูกผัก ประหยัดน้ำ และนวัตกรรมทำนาถาง ตอนละ 2,400 Views และตอนที่มียอด Engagement สูงสุดได้แก่ นวัตกรรมทำนาถาง จำนวน 189 ครั้ง

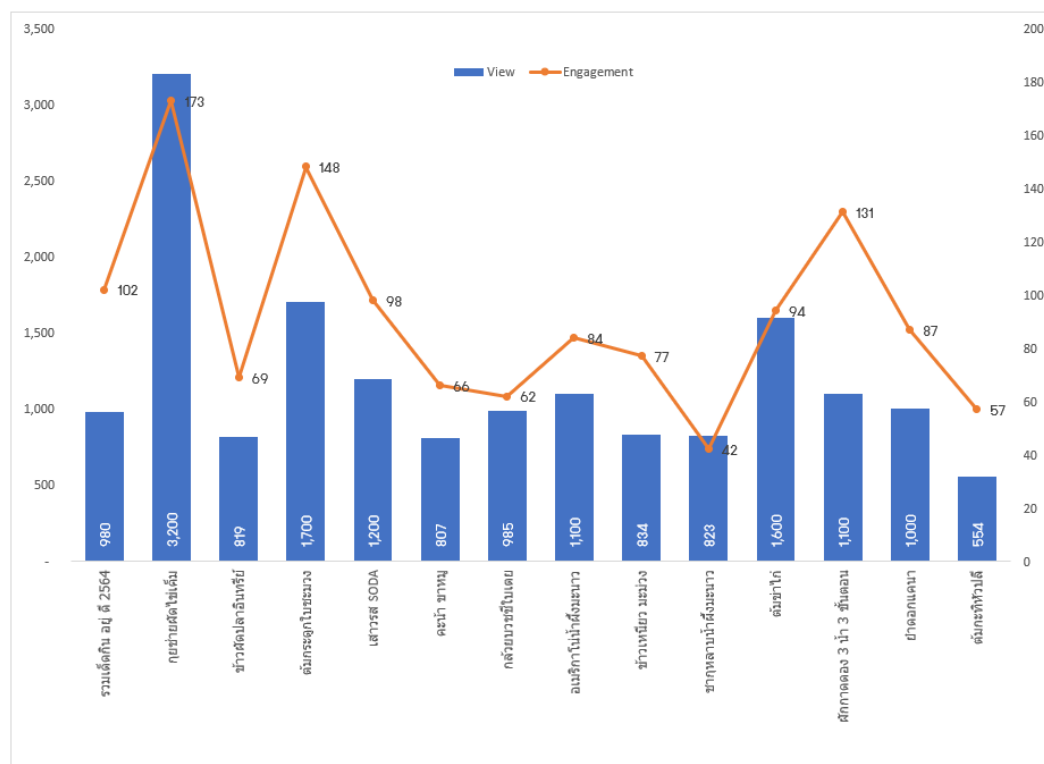
■ รายการ กิน อยู่ ดี

ตารางที่ 4.14 วันที่เผยแพร่ ชื่อตอน View และ Engagement รายการกิน อยู่ ดี

ที่	วันที่	ชื่อตอน	View	Engagement
1	5 มกราคม 2565	รวมเด็ดกิน อยู่ ดี 2564	980	102
2	19 มกราคม 2565	กุยช่ายผัดไข่เค็ม	3,200	173
3	2 กุมภาพันธ์ 2565	ข้าวผัดปลาอินทรี	819	69
4	16 กุมภาพันธ์ 2565	ต้มกระดูกไก่ชะมวง	1,700	148
5	2 มีนาคม 2565	เสาวรส SODA	1,200	98
6	16 มีนาคม 2565	คะน้า ขาหมู	807	66
7	23 มีนาคม 2565	กล้วยบวชชีใบเตย	985	62
8	30 มีนาคม 2565	อเมริกาโน่ น้ำผึ้งมะนาว	1,100	84
9	4 พฤษภาคม 2565	ข้าวเหนียว มะม่วง	834	77
10	18 พฤษภาคม 2565	ชากุหลาบ น้ำผึ้งมะนาว	823	42
11	25 พฤษภาคม 2565	ต้มข่าไก่	1,600	94
12	29 มิถุนายน 2565	ผักกาดดอง 3 น้ำ 3 ขั้นตอน	1,100	131
13	20 กรกฎาคม 2565	ยำดอกแคนา	1,000	87
14	2 สิงหาคม 2565	ต้มกะทิหัวปลี	554	57
	สรุป	14 ตอน	16,702	1,290

หมายเหตุ ข้อมูลระหว่างวันที่ 1 มกราคม 2565 – 4 สิงหาคม 2565

สามารถสรุปได้ดังกราฟต่อไปนี้

หมายเหตุ ข้อมูลระหว่างวันที่ 1 มกราคม 2565 – 4 สิงหาคม 2565

ภาพที่ 4.57 กราฟสถิติยอด View และ Engagement รายการ กิน อยู่ ดี แยกรายตอน

จากข้อมูลสรุปได้ว่า รายการ กิน อยู่ ดี ระหว่างวันที่ 1 มกราคม 2565 - 4 สิงหาคม 2565 มีการเผยแพร่จำนวน 14 ตอน ยอด View รวมทั้งสิ้น 16,702 ครั้ง ยอด Engagement 1,290 ครั้ง โดยตอนที่ชื่อว่า ก๊วยช่ายผัดไข่เค็ม เป็นตอนที่มียอด View และยอด Engagement สูงสุด ได้แก่ 3,200 Views และ 173 ครั้ง ตามลำดับ

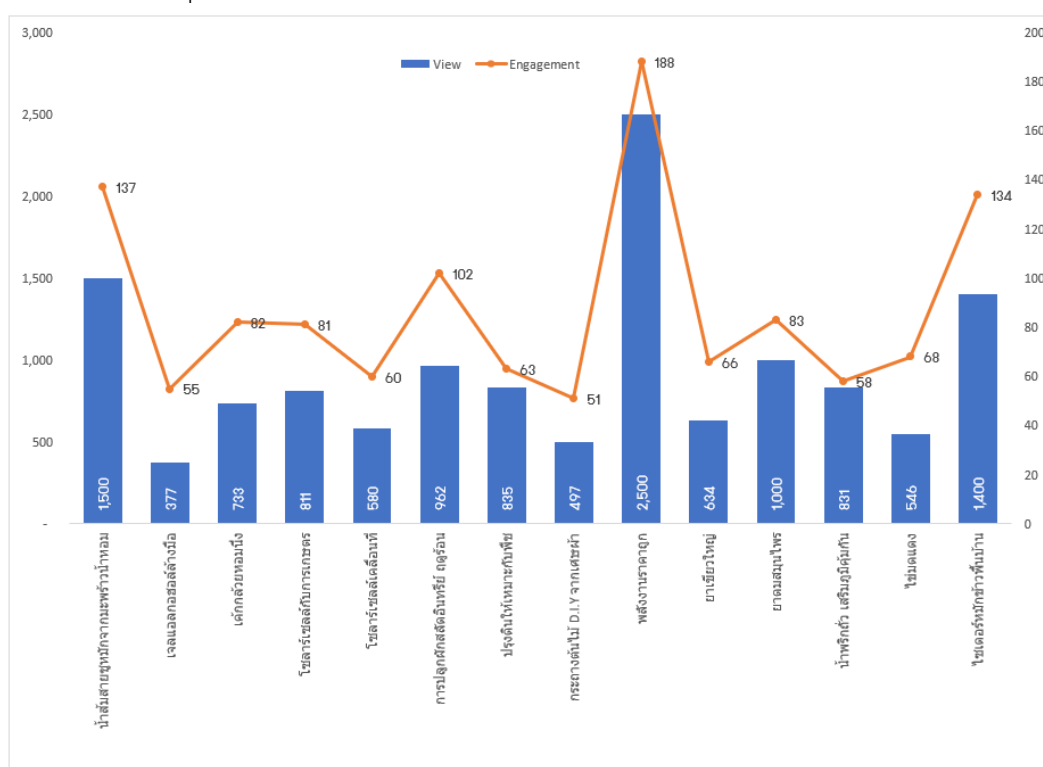
■ รายการวิชาของแผ่นดิน

ตารางที่ 4.15 วันที่เผยแพร่ ชื่อตอน View และ Engagement รายการวิชาของแผ่นดิน

ที่	วันที่	ชื่อตอน	View	Engagement
1	13 มกราคม 2565	น้ำส้มสายชูหมักจากมะพร้าว น้ำหอม	1,500	137
2	21 มกราคม 2565	เค้กกล้วยหอมนี้	733	82
3	27 มกราคม 2565	เจลแอลกอฮอล์ล้างมือ	377	55
4	3 กุมภาพันธ์ 2565	โซลาร์เซลล์กับการเกษตร	811	81
5	17 กุมภาพันธ์ 2565	โซลาร์เซลล์เคลื่อนที่	580	60
6	24 กุมภาพันธ์ 2565	การปลูกผักสลัดอินทรีย์ ฤดูร้อน	962	102
7	17 มีนาคม 2565	ปรุงดินให้เหมาะกับพืช	835	63
8	24 มีนาคม 2565	กระถางต้นไม้ D.I.Y. จากเศษผ้า	497	51
9	7 เมษายน 2565	พลังงานราคาถูก	2,500	188
10	21 เมษายน 2565	ยาเขียวใหญ่	634	66
11	28 เมษายน 2565	ยาตมสมุนไพร	1,000	83
12	13 พฤษภาคม 2565	น้ำพริกถั่ว เสริมภูมิคุ้มกัน	831	58
13	26 พฤษภาคม 2565	ไข่ผำแดง	546	68
14	2 มิถุนายน 2565	ไฮเดอรั่มกักขำพื้บ้าน	1,400	134
	สรุป	14 ตอน	13,206	1,228

หมายเหตุ ข้อมูลระหว่างวันที่ 1 มกราคม 2565 – 4 สิงหาคม 2565

สามารถสรุปได้ดังกราฟต่อไปนี้

หมายเหตุ ข้อมูลระหว่างวันที่ 1 มกราคม 2565 – 4 สิงหาคม 2565

ภาพที่ 4.58 กราฟสถิติยอด View และ Engagement รายการวิชาของแผ่นดิน แยกรายตอน

จากข้อมูลสรุปได้ว่า รายการวิชาของแผ่นดิน ระหว่างวันที่ 1 มกราคม 2565 - 4 สิงหาคม 2565 มีการเผยแพร่จำนวน 14 ตอน ยอด View รวมทั้งสิ้น 13,206 ครั้ง ยอด Engagement 1,228 ครั้ง

โดยตอนที่ชื่อว่า พลังงานราคาถูก เป็นตอนที่มียอด View และยอด Engagement สูงสุด ได้แก่ 2,500 Views และ 188 ครั้ง ตามลำดับ

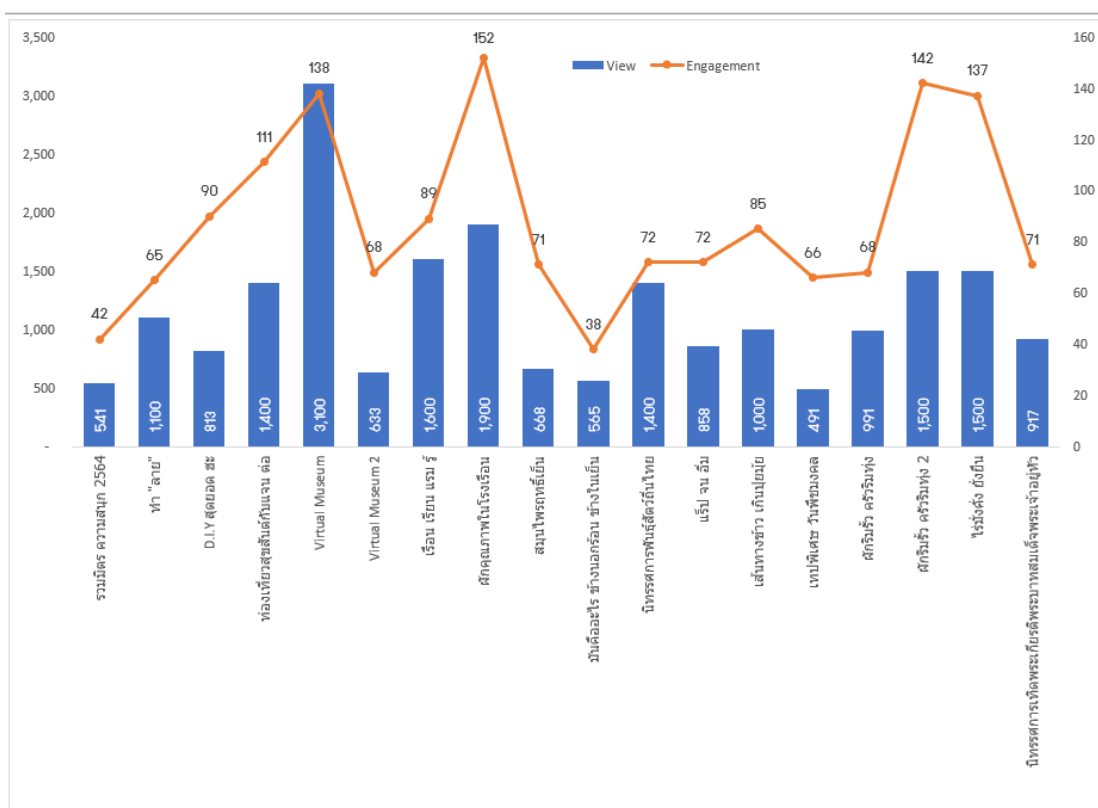
■ รายการเพลินบนจอ

ตารางที่ 4.16 วันที่เผยแพร่ ชื่อตอน View และ Engagement รายการเพลินบนจอ

ที่	วันที่	ชื่อตอน	View	Engagement
1	1 มกราคม 2565	รวมมิตร ความสนุก 2564	541	42
2	22 มกราคม 2565	ทำ “ลาย”	1,100	65
3	29 มกราคม 2565	D.I.Y. สุดยอด ฮะ	813	90
4	4 กุมภาพันธ์ 2565	ท่องเที่ยวสุขสันต์กับแจน ต่อ	1,400	111
5	14 กุมภาพันธ์ 2565	Virtual Museum	3,100	138
6	18 กุมภาพันธ์ 2565	Virtual Museum 2	633	68
7	25 กุมภาพันธ์ 2565	เรือน เรียน แรม รู้	1,600	89
8	4 มีนาคม 2565	ผักคุณภาพในโรงเรือน	1,900	152
9	18 มีนาคม 2565	สมุนไพรฤทธิ์เย็น	668	71
10	25 มีนาคม 2565	มันคืออะไร ข้างนอกร้อน ข้างในเย็น	565	38
11	15 เมษายน 2565	นิทรรศการพันธุ์สัตว์ถิ่นไทย	1,400	72
12	22 เมษายน 2565	แร็ป จน อิม	858	72
13	6 พฤษภาคม 2565	เส้นทางข้าว เกินปุยมั้ย	1,000	85
14	13 พฤษภาคม 2565	เทปพิเศษ วันพีซมงคล	491	66
15	20 พฤษภาคม 2565	ผักริมรั้ว ครั้วริมทุ่ง	991	68
16	3 มิถุนายน 2565	ผักริมรั้ว ครั้วริมทุ่ง 2	1,500	142
17	17 มิถุนายน 2565	1 ไร่ มั่งคั่ง คลังอาหารยั่งยืน	1,500	137
18	15 กรกฎาคม 2565	นิทรรศการเทิดพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว	917	71
	สรุป	18 ตอน	20,977	1,577

หมายเหตุ ข้อมูลระหว่างวันที่ 1 มกราคม 2565 – 4 สิงหาคม 2565

สามารถสรุปได้ดังกราฟต่อไปนี้

หมายเหตุ ข้อมูลระหว่างวันที่ 1 มกราคม 2565 – 4 สิงหาคม 2565

ภาพที่ 4.59 กราฟสถิติยอด View และ Engagement รายการเพลินบนจอ แยกรายตอน

จากข้อมูลสรุปได้ว่า รายการเพลินบนจอ ระหว่างวันที่ 1 มกราคม 2565 - 4 สิงหาคม 2565 มีการเผยแพร่จำนวน 18 ตอน ยอด View รวมทั้งสิ้น 20,977 ครั้ง ยอด Engagement 1,577 ครั้ง

โดยตอนที่ชื่อว่า Virtual Museum เป็นตอนที่มียอด View สูงสุด จำนวน 3,100 Views และ ตอน ฝึกคุณภาพในโรงเรียน เป็นตอนที่มียอด Engagement สูงสุดได้แก่ 152 ครั้ง

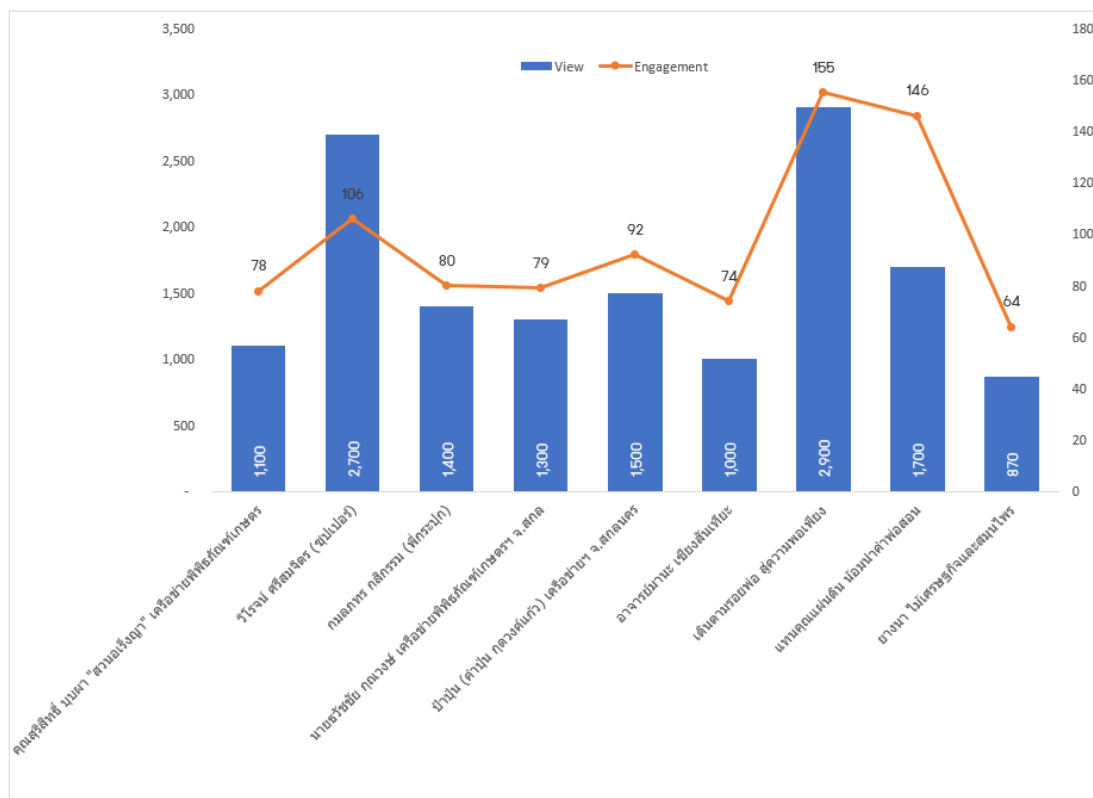
■ รายการเกษตรภูธร

ตารางที่ 4.17 วันที่เผยแพร่ ชื่อตอน View และ Engagement รายการเพลินบนจอ

ที่	วันที่	ชื่อตอน	View	Engagement
1	16 มกราคม 2565	คุณสุรสิทธิ์ บุปผา “สวนอเรียงญา” เครือข่ายพิพิธภัณฑสถานเกษตร	1,100	78
2	30 มกราคม 2565	วิโรจน์ ศรีสมจิตร (ซูเปอร์)	2,700	106
3	13 กุมภาพันธ์ 2565	กมลพร กลสิกรรม (พีกระปุก)	1,400	80
4	20 กุมภาพันธ์ 2565	นายธวัชชัย กุณวงศ์ เครือข่าย พิพิธภัณฑสถานเกษตรฯ จ.สกลนคร	1,300	79
5	20 มีนาคม 2565	ป้าปูน (คำปูน กุศลวงศ์แก้ว) เครือข่ายฯ จ.สกลนคร	1,500	92
6	10 เมษายน 2565	อาจารย์มานะ เชียงสันเทียะ	1,000	74
7	24 เมษายน 2565	เดินตามรอยพ่อ สู่ความพอเพียง	2,900	155
8	22 พฤษภาคม 2565	แทนคุณแผ่นดิน น้อมนำคำพ่อสอน	1,700	146
9	17 กรกฎาคม 2565	ยางนา ไม้เศรษฐกิจและสมุนไพร	870	64
	สรุป	9 ตอน	14,470	874

หมายเหตุ ข้อมูลระหว่างวันที่ 1 มกราคม 2565 – 4 สิงหาคม 2565

สามารถสรุปได้ดังกราฟต่อไปนี้

หมายเหตุ ข้อมูลระหว่างวันที่ 1 มกราคม 2565 – 4 สิงหาคม 2565

ภาพที่ 4.60 กราฟสถิติยอด View และ Engagement รายการเกษตรภูธร แยกรายตอน

จากข้อมูลสรุปได้ว่า รายการเกษตรภูธร ระหว่างวันที่ 1 มกราคม 2565- 4 สิงหาคม 2565 มีการเผยแพร่จำนวน 9 ตอน ยอด View รวมทั้งสิ้น 20,977 ครั้ง ยอด Engagement 1,577 ครั้ง

โดยตอนที่ชื่อว่า เดินตามรอยพ่อ สู่ความพอเพียง เป็นตอนที่มียอด View และ ยอด Engagement สูงสุด ได้แก่ 2,900 Views และ 155 ครั้ง ตามลำดับ

4.2 การวิจัยเชิงปริมาณ

การวิจัยเชิงปริมาณในครั้งนี้ สํารวจโดยใช้แบบสอบถามและแบบสอบถาม Online กับกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้รับบริการที่มาใช้บริการที่พิพิธภัณฑการเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ทั้งในรูปแบบ On-site และรูปแบบ Online โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

- กลุ่มตัวอย่างผู้รับบริการในรูปแบบ On-site จำนวน 505 ตัวอย่าง
 - กลุ่มตัวอย่างผู้รับบริการในรูปแบบ Online จำนวน 546 ตัวอย่าง
- โดยนำเสนอผลการวิจัย ดังนี้

4.2.1 ผลการวิจัยเชิงปริมาณ เก็บข้อมูลในรูปแบบ On-site

4.2.1.1 สรุปข้อมูลจากแบบสอบถาม

ผลการสำรวจความพึงพอใจการให้บริการของสำนักงานพิพิธภัณฑการเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) จากจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 505 คน สรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 4.18 จำนวน ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ

ที่	เพศ	จำนวน	ร้อยละ
1	ชาย	168	33.27
2	หญิง	315	62.38
3	LGBTQIA+	20	3.96
4	ไม่ระบุ	2	0.40
	รวม	505	100.00

จากตาราง กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีจำนวน 315 คน (ร้อยละ 62.38) รองลงมา เป็นเพศชาย จำนวน 168 คน (ร้อยละ 33.27) และไม่ระบุเพศมีจำนวนน้อยสุด 2 คน (ร้อยละ 0.40)

ตารางที่ 4.19 จำนวน ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุ

ที่	ช่วงอายุ (ปี)	จำนวน	ร้อยละ
1	12 - 15	89	17.62
2	16 - 18	69	13.66
3	19 - 24	67	13.27
4	25 - 34	84	16.63
5	35 - 44	114	22.57
6	45 - 54	59	11.68
7	55 - 64	22	4.36
8	65 ปี ขึ้นไป	1	0.20
	รวม	505	100.00

จากตารางพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีช่วงอายุระหว่าง 35 - 44 ปี มากที่สุด จำนวน 114 คน (ร้อยละ 22.57) อันดับ 2 อายุระหว่าง 12-15 ปี จำนวน 89 คน (ร้อยละ 17.62) อันดับ 3 อายุระหว่าง 25 - 34 ปี จำนวน 84 คน (ร้อยละ 16.63) และอายุ 65 ปีขึ้นไป มีจำนวนน้อยที่สุด คือ 1 คน (ร้อยละ 0.20)

ตารางที่ 4.20 จำนวน ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษาขั้นสูงสุด

ที่	ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
1	ประถมศึกษา	3	0.60
2	มัธยมศึกษาตอนต้น	109	21.63
3	มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	83	16.47
4	ปวส.	16	3.17
5	ปริญญาตรี	170	33.73
6	ปริญญาโท	112	22.22
7	ปริญญาเอก	3	0.60
8	อื่นๆ	8	1.59
	รวม	504	100.00

จากตารางพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ที่เข้าชมที่พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ในรูปแบบ On-site จบการศึกษาระดับปริญญาตรี มากที่สุด จำนวน 170 คน (ร้อยละ 33.73) อันดับ 2 ระดับปริญญาโท จำนวน 112 คน (ร้อยละ 22.22) อันดับ 3 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นจำนวน 109 คน (ร้อยละ 21.63) และระดับประถมศึกษาและระดับปริญญาเอก มีจำนวนน้อยที่สุด คือ ระดับละ 3 คน (ร้อยละ 0.60)

ตารางที่ 4.21 จำนวน ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพ

ที่	อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
1	นักเรียน	162	32.08
2	นิสิต/นักศึกษา	38	7.52
3	ครู/อาจารย์	89	17.62
4	ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	188	37.23
5	ผู้ประกอบการ/ธุรกิจส่วนตัว	8	1.58
6	พนักงานบริษัทเอกชน	7	1.39
7	รับจ้างอิสระ	7	1.39
8	อื่น ๆ (ไม่ระบุ)	6	1.19
	รวม	505	100.00

จากตารางพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอาชีพข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ จำนวน 188 คน (ร้อยละ 37.23) อันดับ 2 นักเรียน จำนวน 162 คน (ร้อยละ 32.08) อันดับ 3 ครู/อาจารย์ จำนวน 89 คน (ร้อยละ 17.62) และอาชีพอื่น ๆ (ไม่ระบุ) มีจำนวนน้อยที่สุด 6 คน (ร้อยละ 1.19)

ตารางที่ 4.22 จำนวน ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามจังหวัด/ภาคที่พักอาศัย

ที่	ภาค	จำนวน	ร้อยละ
1	กรุงเทพมหานครและปริมณฑล	303	60.00
2	ภาคกลาง	197	39.01
3	ภาคเหนือ	3	0.59
4	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	2	0.40
5	ภาคตะวันออก	0	0.00
6	ภาคตะวันตก	0	0.00
7	ภาคใต้	0	0.00
	รวม	505	100.00

จากตารางพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เข้าชมที่พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ส่วนใหญ่พักอาศัยจังหวัดกรุงเทพมหานครและปริมณฑล 303 คน (ร้อยละ 60.00) อันดับ 2 ภาคกลาง 197 คน (ร้อยละ 39.01) และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคตะวันตก และภาคใต้ เป็นภาคที่มีจำนวนน้อยที่สุด คือ 0 คน (ร้อยละ 0.00)

ตอนที่ 2 พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร

ตารางที่ 4.23 จำนวน และร้อยละสื่อหรือช่องทางที่ทำให้รู้จักพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ

ที่	สื่อ/ช่องทาง	จำนวน	ร้อยละ
1	อาจารย์/รุ่นพี่-รุ่นน้อง/เพื่อน/คนรู้จัก	318	62.97
2	กิจกรรมออกบูทตามสถานที่ต่าง ๆ	33	6.53
3	สื่อเว็บไซต์ www.wisdomking.or.th	107	21.19
4	เฟซบุ๊ก	124	24.55
5	อินสตาแกรม	12	2.38
6	ทวิตเตอร์	7	1.39
7	Line	26	5.15
8	tiktok	10	1.98
9	YouTube	54	10.69
10	มากับหน่วยงาน	40	7.92

หมายเหตุ : ข้อนี้นี้เป็นการเลือกตอบมากกว่า 1 ข้อ ฉะนั้นแต่ละข้อคิดร้อยละจากจำนวนผู้ตอบ 505 คน

จากตาราง พบว่า สื่อ/ช่องทางที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รู้จักพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ อันดับ 1 คือ อาจารย์/รุ่นพี่-รุ่นน้อง/เพื่อน/คนรู้จัก แนะนำ จำนวน 318 คน (ร้อยละ 62.97) อันดับ 2 คือ สื่อเฟซบุ๊ก จำนวน 124 คน (ร้อยละ 24.55) อันดับ 3 สื่อเว็บไซต์ www.wisdomking.or.th จำนวน 107 คน (ร้อยละ 21.19) และทวิตเตอร์ เป็นสื่อ/ช่องทางที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างรู้จักพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ น้อยที่สุด มีจำนวน 7 คน (ร้อยละ 1.39)

ตารางที่ 4.24 จำนวน และร้อยละประเด็นข่าวสารที่เปิดรับเกี่ยวกับพิพิธภัณฑการเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ

ที่	ประเด็น	จำนวน	ร้อยละ
1	กำหนดการกิจกรรมทั่ว ๆ ไป	271	53.66
2	ข้อมูลกำหนดการเยี่ยมชมแบบ Walk-in	97	19.21
3	ข้อมูลกิจกรรมการเยี่ยมชมแบบ Online	67	13.27
4	รายการออนไลน์	57	11.29
5	ข้อมูลกิจกรรมการจัดงานตลาดเศรษฐกิจพอเพียง	120	23.76
6	อื่น ๆ	27	5.35

หมายเหตุ : ข้อนี้นี้เป็นการเลือกตอบมากกว่า 1 ข้อ ฉะนั้นแต่ละข้อคิดร้อยละจากจำนวนผู้ตอบ 505 คน

ตารางที่ 4.25 จำนวน และร้อยละความคิดเห็นที่มีต่อการประชาสัมพันธ์ของพิพิธภัณฑการเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ

ที่	ความคิดเห็น	จำนวน	ร้อยละ
1	มีรายละเอียดที่ชัดเจนและเพียงพอ	319	63.17
2	ประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางที่หลากหลาย	167	33.07
3	การประชาสัมพันธ์ยังไม่ทั่วถึง	88	17.43
4	ประชาสัมพันธ์ล่วงหน้าก่อนการจัดกิจกรรม	72	14.26
5	อื่น ๆ	6	1.19

หมายเหตุ : ข้อนี้นี้เป็นการเลือกตอบมากกว่า 1 ข้อ ฉะนั้นแต่ละข้อคิดร้อยละจากจำนวนผู้ตอบ 505 คน

จากตารางที่ 4.24 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ได้รับทราบประเด็นข่าวสารจากพิพิธภัณฑการเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ อันดับ 1 กำหนดการกิจกรรมทั่ว ๆ ไป จำนวน 271 คน (ร้อยละ 53.66) อันดับ 2 ข้อมูลกิจกรรมการจัดงานตลาดเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 120 คน (ร้อยละ 23.76) และอันดับ 3 ข้อมูลกำหนดการเยี่ยมชมแบบ Walk-in จำนวน 97 คน (ร้อยละ 19.21)

ทั้งนี้กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อการประชาสัมพันธ์ของพิพิธภัณฑการเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ อันดับ 1 มีรายละเอียดที่ชัดเจนและเพียงพอ จำนวน 319 คน (ร้อยละ 63.17) อันดับ 2 ประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางที่หลากหลาย จำนวน 167 คน (ร้อยละ 33.07) ทั้งนี้พบว่าในส่วนอันดับที่ 3 กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 88 คน (ร้อยละ 17.43) แสดงความคิดเห็นว่าการประชาสัมพันธ์ยังไม่ทั่วถึง

ตอนที่ 3 พฤติกรรมการใช้บริการ

ตารางที่ 4.26 จำนวน ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามจำนวนครั้งที่มาใช้บริการที่พิพิธภัณฑสถานการเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ

ที่	จำนวนครั้งที่มาใช้บริการ	จำนวน	ร้อยละ
1	ครั้งแรก	394	78.02
2	2 ครั้ง	69	13.66
3	3 ครั้ง	26	5.15
4	4 ครั้ง	7	1.39
5	5 ครั้ง	2	0.40
6	มากกว่า 5 ครั้ง	7	1.39
	รวม	505	100.00

ตารางที่ 4.27 จำนวน ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามบุคคลที่มาใช้บริการพร้อมกลุ่มตัวอย่างที่พิพิธภัณฑสถานการเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ

ที่	บุคคลที่มาใช้บริการพร้อมกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน	ร้อยละ
1	คนเดียว	6	1.19
2	โรงเรียน/หน่วยงาน	451	89.31
3	เพื่อน	18	3.56
4	ครอบครัว	28	5.54
5	อื่น ๆ	2	0.40
	รวม	505	100.00

จากตารางที่ 4.26 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มาใช้บริการที่พิพิธภัณฑสถานการเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ เป็นครั้งแรก จำนวน 394 คน (ร้อยละ 78.02) อันดับ 2 คือ 2 ครั้ง จำนวน 69 คน (ร้อยละ 13.66) อันดับ 3 คือ 3 ครั้ง จำนวน 26 คน (ร้อยละ 5.15) และเข้าชม 5 ครั้ง มีจำนวนน้อยที่สุด 2 คน (ร้อยละ 0.40)

ด้านบุคคลที่มาใช้บริการพร้อมกับกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ส่วนใหญ่มาโรงเรียน/หน่วยงาน จำนวน 451 คน (ร้อยละ 89.31) อันดับ 2 มากับครอบครัว 28 คน (ร้อยละ 5.54) อันดับ 3 มากับเพื่อน จำนวน 18 คน (ร้อยละ 3.56) และอื่น ๆ มีจำนวนน้อยที่สุด 2 คน (ร้อยละ 0.40)

ตารางที่ 4.28 จำนวน และร้อยละการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ

ที่	ประเภทบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
1	โครงการส่งเสริมการเรียนรู้	449	88.91
2	โครงการท่องเที่ยวสุขสันต์ ที่พิพิธภัณฑ์เกษตรฯ	40	7.92
3	เยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์แบบ Walk-in	61	12.08
4	เยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์ในรูปแบบ Online	11	2.18
5	ตลาดเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่ พกฉ.	25	4.95
6	ตลาดเศรษฐกิจพอเพียงในรูปแบบ Online	9	1.78
7	โครงการอบรมในพื้นที่ พกฉ.	13	2.57
8	โครงการอบรม Online	4	0.79

หมายเหตุ : ข้อนี้นี้เป็นการเลือกตอบมากกว่า 1 ข้อ ฉะนั้นแต่ละข้อคิดร้อยละจากจำนวนผู้ตอบ 505 คน

จากตาราง พบว่า กลุ่มตัวอย่างเข้าร่วมกิจกรรมของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ อันดับ 1 คือ โครงการส่งเสริมการเรียนรู้ 449 คน (ร้อยละ 88.91) อันดับ 2 เยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์แบบ Walk-in จำนวน 61 คน (ร้อยละ 12.08) อันดับ 3 โครงการท่องเที่ยวสุขสันต์ ที่พิพิธภัณฑ์เกษตรฯ 40 คน (ร้อยละ 7.92) และอันดับ 8 โครงการอบรม Online กลุ่มตัวอย่างเข้าร่วมน้อยที่สุด จำนวน 4 คน (ร้อยละ 0.79)

ตอนที่ 4 ความพึงพอใจ

ตารางที่ 4.29 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ความหมาย และอันดับความพึงพอใจที่มีต่อการจัดแสดงนิทรรศการของพิพิธภัณฑ์ฯ ในอาคาร

ที่	โซนจัดแสดง	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)	ค่าเฉลี่ย	ความหมาย	อันดับ
1	พิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 1	292	119	33	2	-	4.57	มากที่สุด	1
		65.47	26.68	7.40	0.45	-			
2	พิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 2	291	131	29	5	1	4.54	มากที่สุด	2
		63.68	28.67	6.35	1.09	0.22			
		65.91	34.09	-	-	-			
ค่าเฉลี่ย							4.56	มากที่สุด	

หมายเหตุ : 1. เกณฑ์ระดับความประทับใจ 1.00-1.79 น้อยที่สุด, 1.80-2.59 น้อย, 2.60-3.39 ปานกลาง
3.40-4.19 มาก, 4.20-5.00 มากที่สุด

จากตาราง พบว่า ความพึงพอใจที่มีต่อการจัดแสดงนิทรรศการพิพิธภัณฑ์ฯ ในอาคาร พบว่าค่าเฉลี่ยความพึงพอใจภาพรวม 4.56 อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีความพึงพอใจพิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 1 ค่าเฉลี่ย 4.57 อันดับ 2 พิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 2 ค่าเฉลี่ย 4.54

ตารางที่ 4.30 จำนวน และเหตุผลที่พึงพอใจการจัดแสดง พิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 1

ที่	ข้อความ	จำนวน
1.	ภาพยนตร์ 3 มิติ	
	■ ไม่ระบุเหตุผล	21
	■ ภาพยนตร์ 3 มิติ เพราะสนุกและได้คำสอน ได้รับความรู้หลาย ๆ อย่าง	5
	■ ภาพยนตร์ 3 มิติ เพราะมีสอนงาน	1
	■ ภาพยนตร์ 3 มิติ น่าสนใจ ไม่น่าเบื่อ ดูแล้วสนุก ง่ายต่อการเข้าใจ	1
	■ ภาพยนตร์ 3 มิติ ได้รู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์	1
	■ ภาพยนตร์ 3 มิติ เพราะเป็นภาพที่เห็นได้ชัดเจน สำหรับพระราชกรณียกิจของในหลวง รัชกาลที่ 9	1
	■ ภาพยนตร์ 3 มิติ เพราะได้เห็นถึงความรักของพระองค์ท่านที่มีต่อประชาชน	1
	■ ภาพยนตร์ 3 มิติ เพราะประทับใจ	1
2.	เพราะได้ความรู้	4
	เรียนรู้ในเรื่องของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และภารกิจด้านต่าง ๆ ของในหลวง รัชกาลที่ 9	4
	ความหลากหลายของเนื้อเรื่อง และร้อยเรียงในแต่ละเรื่องเข้าด้วยกัน	1
	ให้ความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงของ ร.9 ที่นำมาปฏิบัติได้จริง	1
	อาคาร 5 เข้าใจมากที่สุด	1
3	มีสิ่งที่น่าสนใจ	5
4	สนุก	3
5	ได้รับรู้เรื่องราวของเกษตร	2
6	มีความสวยงาม	2
7	ชอบมาก ๆ	2
8	พระเจ้าอยู่หัว เพราะความเพียรของพระองค์	1
9	บรรยากาศดี	1
10	ชอบการ Present ของเจ้าหน้าที่และธรรมชาติที่นี่	1
11	เป็นการจัดกิจกรรมที่สืบทอดความเป็นไทยได้ดี เข้าใจง่าย	1

ที่	ข้อความ	จำนวน
12	สะดวก สวยงาม ครบถ้วน	1
13	มีการจัดแสดงนิทรรศการที่หลากหลาย	1
14	รู้สึกถึงความห่วงใยของในหลวง	1
15	สามารถพาเด็ก ๆ มาเที่ยวชมได้	1
16	มีความหลากหลายทางด้านอาชีพ	1

ตารางที่ 4.31 จำนวน และเหตุผลที่พึงพอใจการจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 2

ที่	ข้อความ	จำนวน
1	นิทรรศการตื่นตาตื่นใจ กับสิ่งในสมัยก่อน ตลาดเก่า ร้านเก่า ๆ	9
2	มีความรู้ที่ชัดเจนมาก	3
3	เรื่องราวเกี่ยวกับในหลวง รัชกาลที่ 9 / ย้อนรำลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณของในหลวงรัชกาลที่ 9	3
4	รูปแบบการจัดสวย	1
5	สื่อสะท้อนความพอเพียงได้ดี	1
6	มีการสร้างสรรค์ที่ดี	1
7	บรรยากาศเก่าที่ใช้ขนส่งทางน้ำ และร้านค้า	1
8	มีการจัดเป็นโซนอย่างเป็นระเบียบ	1
9	มีความรู้เพิ่มเติมในการที่จะนำความรู้ไปพัฒนาในครัวเรือน	1
10	เพราะกิจกรรมสนุก คลายเครียดได้เรียนรู้อะไรหลาย ๆ อย่าง	1

ตารางที่ 4.32 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ความหมาย และอันดับ ความพึงพอใจการจัดแสดงฐานการเรียนรู้ พิพิธภัณฑ์นวัตกรรมการเกษตรเศรษฐกิจพอเพียง

ที่	ฐานการเรียนรู้	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)	ค่าเฉลี่ย	ความหมาย	อันดับ
1	1 ไร่ พอเพียง	227	56	20	2	-	4.67	มากที่สุด	1
		74.43	18.36	6.56	0.66	-			
2	เกษตรพอเพียงเมือง	272	84	28	1	1	4.62	มากที่สุด	2
		70.47	21.76	7.25	0.26	0.26			
3	บ้านดิน บ้านฟาง	161	62	20	-	-	4.58	มากที่สุด	3
		66.26	25.51	8.23	-	-			
4	วิถีเกษตรไทย 4 ภาค	146	54	16	1	1	4.58	มากที่สุด	3
		66.97	24.77	7.34	0.46	0.46			
5	นาโยนกกล้า	180	63	23	1	2	4.55	มากที่สุด	5
		66.91	23.42	8.55	0.37	0.74			
6	นวัตกรรมบ้านพึ่งตนเอง ด้านพลังงาน	143	62	29	-	-	4.49	มากที่สุด	6
		61.11	26.50	12.39	-	-			
ค่าเฉลี่ย							4.58	มากที่สุด	

หมายเหตุ : 1. เกณฑ์ระดับความประทับใจ 1.00-1.79 น้อยที่สุด, 1.80-2.59 น้อย, 2.60-3.39 ปานกลาง
3.40-4.19 มาก, 4.20-5.00 มากที่สุด

จากตาราง พบว่า ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อการเข้าชมฐานการเรียนรู้ พิพิธภัณฑ์นวัตกรรมการเกษตรเศรษฐกิจพอเพียง มีค่าเฉลี่ย 4.58 อยู่ในเกณฑ์ระดับมากที่สุด ทั้งนี้เมื่อพิจารณาแต่ละฐานการเรียนรู้ พบว่า อันดับ 1 คือ 1 ไร่ พอเพียง ค่าเฉลี่ย 4.67 อันดับ 2 เกษตรพอเพียงเมือง ค่าเฉลี่ย 4.62 อันดับ 3 บ้านดิน บ้านฟาง ค่าเฉลี่ย 4.58 และอันดับ 6 นวัตกรรมบ้านพึ่งตนเองด้านพลังงาน มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ 4.49 แต่ทว่าทุกโซนมีค่าเฉลี่ยที่ใกล้เคียงกัน และอยู่ในระดับความประทับใจมากที่สุด

ตารางที่ 4.33 จำนวน และเหตุผลที่พึงพอใจการจัดแสดงฐานการเรียนรู้ พิพิธภัณฑ์นวัตกรรมเกษตร
เศรษฐกิจพอเพียง

ที่	ข้อความ	จำนวน
1	ได้รับความรู้	17
	▪ ได้ความรู้เพิ่มมากขึ้น	8
	▪ ได้ความรู้เรื่องเกษตรพอเพียง	5
	▪ ได้แนวคิดใหม่ ๆ / เกษตรแนวใหม่	2
	▪ ได้ความรู้เกี่ยวกับการปลูกผักในโรงเรือน	2
2	บ้านดิน บ้านฟาง เพราะ...	12
	▪ ไม่ระบุเหตุผล	10
	▪ ใช้วัสดุธรรมชาติ หาง่าย	1
	▪ สวย	1
3	การทำนาโยนกกล้า เพราะ...	8
	▪ ไม่ระบุเหตุผล	4
	▪ มีส่วนร่วมในกิจกรรม/ได้ปฏิบัติจริง	2
	▪ เพราะสนุก	1
	▪ ได้ความรู้	1
4	แปลงเกษตรทฤษฎีใหม่ประยุกต์	6
5	เรียนรู้เกี่ยวกับการทำนา ปลูกผักสวนครัว ปลูกต้นไม้	6
6	บ้านทรงไทย เพราะได้เรียนรู้วัฒนธรรม	6
7	นำไปปรับใช้ในชีวิตจริงได้	6
8	บรรยากาศดี ร่มรื่น สวยงาม	5
9	บ้านพลังงานแสงอาทิตย์	5
10	การขยายพันธุ์แบบควบแน่น	4
11	ชอบการเกษตรของพิพิธภัณฑ์แห่งนี้	3
12	โครงการปศุสัตว์	3
13	เกษตรพอเพียงเมือง	3
14	ดีมาก ชอบ	3
15	ปลูกผักแบบเมือง	3
16	เศรษฐกิจพอเพียง เพราะประหยัด	2
17	เจ้าหน้าที่บรรยายดี อธิบายได้เข้าใจ	2

ที่	ข้อความ	จำนวน
18	เพราะได้ปฏิบัติในการลองปลูกต้นไม้	1
19	ใช้งานและทำได้จริงในสภาพที่อยู่ปัจจุบัน ที่เน้นรูปแบบอาคาร	1
20	มีการสาธิตการปลูกที่หลากหลาย	1
21	บ้านเรือนไทยสี่ภาค เพราะสวยงามเหมือนได้ไปบ้านจริง ๆ	1
22	ใช้พื้นที่น้อยแต่ได้ประโยชน์มาก	1
23	เป็นการจัดการชีวิตที่สะดวกสบาย	1
24	สนุกสนาน	1
25	เห็นการปลูกพืชที่เป็นของจริง	1
26	ปลูกผัก ปลูกข้าว เลี้ยงปลา ปลูกผักในก้อนอิฐ	1
27	1 ไร่พอเพียง	1
28	สมุนไพร	1

ตารางที่ 4.34 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ความหมาย และอันดับ ความพึงพอใจการจัดแสดงฐานการเรียนรู้ พิพิธภัณฑ์เกษตรตามรอยพ่อ

ที่	ฐานการเรียนรู้	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)	ค่าเฉลี่ย	ความหมาย	อันดับ
1	ผักคุณภาพในโรงเรียน	125	51	6	1	-	4.64	มากที่สุด	1
		68.31	27.87	3.28	0.55	-			
2	แปลงเกษตรทฤษฎีใหม่ประยุกต์	122	41	11	1	-	4.62	มากที่สุด	2
		69.71	23.43	6.29	0.57	-			
3	การขยายพันธุ์พืช	120	45	11	1	-	4.60	มากที่สุด	3
		67.80	25.42	6.21	0.56	-			
4	ต้นไม้แห่งการเรียนรู้	113	48	15	1	-	4.54	มากที่สุด	4
		63.84	27.12	8.47	0.56	-			
ค่าเฉลี่ย							4.60	มากที่สุด	

หมายเหตุ : 1. เกณฑ์ระดับความประทับใจ 1.00-1.79 น้อยที่สุด, 1.80-2.59 น้อย, 2.60-3.39 ปานกลาง
3.40-4.19 มาก, 4.20-5.00 มากที่สุด

จากตาราง พบว่า ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อการเข้าชมฐานการเรียนรู้ พิพิธภัณฑ์เกษตรตามรอยพ่อ มีค่าเฉลี่ย 4.60 อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาฐานการเรียนรู้ อันดับ 1 ผักคุณภาพในโรงเรียน ค่าเฉลี่ย 4.64 อันดับ 2 แปลงเกษตรทฤษฎีใหม่ประยุกต์ ค่าเฉลี่ย 4.62 อันดับ 3 การขยายพันธุ์พืช ค่าเฉลี่ย 4.60 และอันดับ 4 ต้นไม้แห่งการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด 4.54 แต่พบว่าทุกฐานการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยสูงใกล้เคียงกัน และอยู่ในเกณฑ์มากที่สุด

ตารางที่ 4.35 จำนวนและเหตุผลที่ประทับใจการจัดแสดงฐานการเรียนรู้ พิพิธภัณฑ์เกษตรตามรอยพ่อ

ที่	ข้อความ	จำนวน
1	ได้เรียนรู้และได้ความรู้เพิ่มมากขึ้น	5
2	ประทับใจหมดทุกฐาน	2
3	เพราะได้รับรู้ถึงพ่อหลวงที่ทรงงานหนักเพื่อราษฎรทุกคน	1
4	ได้นำทฤษฎีการเรียนรู้ของพ่อหลวงมาประยุกต์ใช้	1
5	ฐานปักชำขยายพันธุ์พืชชอบมากค่ะ	1
6	การเกษตรแบบบ่อกลม	1
7	การปลูกผัก	1

**ตารางที่ 4.36 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ความหมาย และอันดับความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมกิจกรรมฝึก
ปฏิบัติการทำเกษตรเศรษฐกิจพอเพียงของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ**

ที่	กิจกรรมที่เข้าร่วม	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)	ค่า เฉลี่ย	ความ หมาย	อันดับ
1	การเพาะเห็ดฟางใน ตะกร้า	63	13	1	-	-	4.81	มาก ที่สุด	1
		81.82	16.88	1.30	-	-			
2	การปลูกผักคอนโด	11	4	-	-	-	4.73	มาก ที่สุด	2
		73.33	26.67	-	-	-			
3	การปลูกผักบนพื้นปูน	15	6	-	-	-	4.71	มาก ที่สุด	3
		71.43	28.57	-	-	-			
4	การปลูกผักคุณภาพใน โรงเรือน	10	4	-	-	-	4.71	มาก ที่สุด	3
		71.43	28.57	-	-	-			
5	การปลูกข้าวในวงบ่อ ซีเมนต์	11	5	-	-	-	4.69	มาก ที่สุด	5
		68.75	31.25	-	-	-			
6	การทำนาด้วยวิธีโยน กล้าและดำนา	9	4	-	-	-	4.69	มาก ที่สุด	5
		69.23	30.77	-	-	-			
7	การทำปุ๋ยหมักชีวภาพ	10	5	-	-	-	4.67	มาก ที่สุด	7
		66.67	33.33	-	-	-			
8	สารพัดงอก (ไมโครกรีน)	9	5	-	-	-	4.64	มาก ที่สุด	8
		64.29	35.71	-	-	-			
9	การสร้างบ้านดิน	12	7	-	-	-	4.63	มาก ที่สุด	9
		63.16	36.84	-	-	-			
10	การขยายพันธุ์พืช	151	74	27	-	1	4.48	มาก ที่สุด	10
		59.68	29.25	10.67	-	0.40			
11	การปั้นก้อนอาหารปลา	4	5	-	-	-	4.44	มาก ที่สุด	11
		44.44	55.56	-	-	-			
12	การเลี้ยงไส้เดือนดินใน ลิ้นชักกล่องพลาสติก	4	5	-	-	-	4.44	มาก ที่สุด	11
		44.44	55.56	-	-	-			
ค่าเฉลี่ย							4.64	มาก ที่สุด	

หมายเหตุ : 1. เกณฑ์ระดับความประทับใจ 1.00-1.79 น้อยที่สุด, 1.80-2.59 น้อย, 2.60-3.39 ปานกลาง
3.40-4.19 มาก, 4.20-5.00 มากที่สุด

จากตาราง พบว่า เมื่อกลุ่มตัวอย่างได้เข้าร่วมกิจกรรมฝึกปฏิบัติการทำเกษตรเศรษฐกิจพอเพียงของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ มีความพึงพอใจ มีค่าเฉลี่ย 4.64 อยู่ในระดับมากที่สุด โดยกิจกรรมที่กลุ่มตัวอย่างพึงพอใจมากที่สุด อันดับ 1 การเพาะเห็ดฟางในตะกร้า ค่าเฉลี่ย 4.81 อันดับ 2 การปลูกผักคอนโต ค่าเฉลี่ย 4.73 อันดับ 3 มี 2 กิจกรรม คือ การปลูกผักบนพื้นปูน และการปลูกผักคุณภาพในโรงเรือน ค่าเฉลี่ย 4.71 และอันดับสุดท้าย มี 2 กิจกรรม คือ การปั้นก้อนอาหารปลา และการเลี้ยงไส้เดือนดินในลิ้นชักกล่องพลาสติก ค่าเฉลี่ย 4.44 ทั้งนี้เมื่อพิจารณาในภาพรวมทุกกิจกรรมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด

ตารางที่ 4.37 จำนวน ร้อยละ และอันดับเปรียบเทียบความพึงพอใจที่มีต่อการจัดแสดงนิทรรศการในอาคาร ของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ

ที่	โซนการจัดแสดง	จำนวน	ร้อยละ	อันดับ
1	พิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา อาคาร 5 ชั้น 1	231	65.81	1
2	พิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา อาคาร 5 ชั้น 2	120	34.19	2
	รวม	351	100.00	

จากตาราง พบว่า เมื่อกลุ่มเป้าหมายได้เยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์ในอาคารแล้ว มีความพึงพอใจต่อการจัดแสดงนิทรรศการใดมากที่สุด พบว่า อันดับ 1 พิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา อาคาร 5 ชั้น 1 มากที่สุด ร้อยละ 65.81 อันดับ 2 พิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา อาคาร 5 ชั้น 2 ร้อยละ 34.19

ตารางที่ 4.38 จำนวน ร้อยละ และอันดับเปรียบเทียบความพึงพอใจที่มีต่อการจัดแสดงฐานการเรียนรู้ของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ

ที่	ฐานการเรียนรู้	จำนวน	ร้อยละ	อันดับ
1	พิพิธภัณฑ์นวัตกรรมเกษตรเศรษฐกิจพอเพียง	320	83.77	1
2	พิพิธภัณฑ์เกษตรตามรอยพ่อ	62	16.23	2
	รวม	382	100.00	

จากตาราง พบว่า เมื่อกลุ่มตัวอย่างได้เยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์กลางแจ้งแล้ว มีความพึงพอใจต่อการจัดแสดงนิทรรศการใดมากที่สุด อันดับ 1 พิพิธภัณฑ์นวัตกรรมเกษตรเศรษฐกิจพอเพียง ร้อยละ 83.77 อันดับ 2 พิพิธภัณฑ์เกษตรตามรอยพ่อ ร้อยละ 16.23

ตารางที่ 4.39 สรุปค่าเฉลี่ยความพึงพอใจที่มีต่อการการจัดแสดงนิทรรศการในอาคารของพิพิธภัณฑ์
การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ

ที่	นิทรรศการในอาคาร	ค่าเฉลี่ย	ร้อยละ
1.	พิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 1	4.57	91.40%
2.	พิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 2	4.54	90.80%
เฉลี่ย		4.56	91.20%

ตารางที่ 4.40 สรุปค่าเฉลี่ยความพึงพอใจที่มีต่อการการจัดแสดงนิทรรศการกลางแจ้งของพิพิธภัณฑ์
การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ

ที่	นิทรรศการกลางแจ้ง	ค่าเฉลี่ย	ร้อยละ
1.	พิพิธภัณฑ์นวัตกรรมการเกษตรเศรษฐกิจพอเพียง	4.58	91.60%
2.	พิพิธภัณฑ์เกษตรตามรอยพ่อ	4.60	92.00%
เฉลี่ย		4.59	91.8%

ตารางที่ 4.41 สรุปค่าเฉลี่ยความพึงพอใจที่มีต่อกิจกรรมฝึกปฏิบัติการทำเกษตรเศรษฐกิจพอเพียงของ
พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ

ที่	กิจกรรม	ค่าเฉลี่ย	ร้อยละ
1.	กิจกรรมฝึกปฏิบัติการทำเกษตรเศรษฐกิจพอเพียง	4.64	92.80%

ตอนที่ 5 ความพึงพอใจด้านการบริการ

ตารางที่ 4.42 จำนวนและร้อยละการจองหรือติดต่อเข้าชมที่พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ

ที่	การจองหรือติดต่อเข้าชม	จำนวน	ร้อยละ
1	เคย	50	9.90
2	ไม่เคย	455	90.10
	รวม	505	100.00

ตารางที่ 4.43 จำนวน และร้อยละช่องทางการจองหรือติดต่อเข้าชมที่พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ

ที่	ข้อความ	จำนวน	ร้อยละ
1	เว็บไซต์	20	40.00
2	แฟนเพจเฟซบุ๊ก	2	4.00
3	Application	0	0.00
4	ติดต่อเจ้าหน้าที่นำชมโดยตรง	20	40.00
5	ติดต่อจุดประชาสัมพันธ์	4	8.00
6	อื่น ๆ	4	8.00
	รวม	50	100.00

จากตาราง พบว่า จากจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 505 คน กลุ่มตัวอย่างที่ได้จองหรือติดต่อเข้าชมที่พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ มีจำนวน 50 คน (ร้อยละ 9.90) โดยส่วนใหญ่ช่องทางการจองหรือติดต่อขอเข้าชม อันดับ 1 มี 2 ช่องทาง คือ เว็บไซต์ และติดต่อเจ้าหน้าที่นำชมโดยตรง จำนวน 20 คน (ร้อยละ 40.00) อันดับ 2 มี 2 ช่องทาง คือ ติดต่อจุดประชาสัมพันธ์ และอื่น ๆ จำนวน 4 คน (ร้อยละ 8.00) อันดับ 3 แฟนเพจเฟซบุ๊ก จำนวน 2 คน (ร้อยละ 4.00) และ Application เป็นช่องทางที่กลุ่มตัวอย่างไม่ได้ใช้ติดต่อเลย คือ 0 คน (ร้อยละ 0.00)

ตารางที่ 4.44 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ความหมาย และ อันดับ ความพึงพอใจต่อการจองหรือติดต่อ

เข้าชมที่พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ (จำนวนผู้เคยติดต่อ 50 คน)

ที่	ข้อความ	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)	ค่าเฉลี่ย	ความหมาย	อันดับ
1	ความรวดเร็วในการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ประสานงาน/ผู้รับเรื่อง	33	16	1	-	-	4.64	มากที่สุด	1
		66.00	32.00	2.00	-	-			
2	เว็บไซต์แสดงรายละเอียดการจองเป็นขั้นตอนที่ชัดเจน	31	19	-	-	-	4.62	มากที่สุด	2
		62.00	38.00	-	-	-			
3	ความหลากหลายของช่องทางในการติดต่อเพื่อจองคิวเข้าชมที่พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ	30	20	-	-	-	4.60	มากที่สุด	3
		60.00	40.00	-	-	-			
4	เอกสารรายละเอียดหลักสูตร/กิจกรรม เข้าใจง่าย	31	18	1	-	-	4.60	มากที่สุด	3
		62.00	36.00	2.00	-	-			
5	การแจ้งหลักสูตร/กิจกรรมอย่างต่อเนื่องและรวดเร็ว	31	18	1	-	-	4.60	มากที่สุด	3
		62.00	36.00	2.00	-	-			
6	การอธิบายรายละเอียดหัวข้อกิจกรรมต่าง ๆ ของเจ้าหน้าที่ประสานงาน/ผู้รับเรื่อง	30	19	1	-	-	4.58	มากที่สุด	6
		60.00	38.00	2.00	-	-			
7	การยืนยันรายละเอียดการเข้าชม	29	20	1	-	-	4.56	มากที่สุด	7
		58.00	40.00	2.00	-	-			
8	ระยะเวลาในการยืนยันก่อนการเข้าชม	29	20	1	-	-	4.56	มากที่สุด	7
		58.00	40.00	2.00	-	-			
9	การติดตามผลหลังจากจบการเยี่ยมชม	29	20	1	-	-	4.56	มากที่สุด	7
		58.00	40.00	2.00	-	-			
ค่าเฉลี่ย							4.59	มากที่สุด	

หมายเหตุ : 1. เกณฑ์ระดับความประทับใจ 1.00-1.79 น้อยที่สุด, 1.80-2.59 น้อย, 2.60-3.39 ปานกลาง
3.40-4.19 มาก, 4.20-5.00 มากที่สุด

จากตาราง พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่จองหรือติดต่อเข้าชมที่พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ มีความพึงพอใจ มีค่าเฉลี่ย 4.59 อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่าความประทับใจ อันดับ 1 คือ ความรวดเร็วในการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ประสานงาน/ผู้รับเรื่อง ค่าเฉลี่ย 4.64 อันดับ 2 คือ เว็บไซต์แสดงรายละเอียดการจองเป็นขั้นตอนที่ชัดเจน ค่าเฉลี่ย 4.62 อันดับ 3 มี 3 ด้าน คือ ความหลากหลายของช่องทางในการติดต่อเพื่อจองคิวเข้าชมที่พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ เอกสารรายละเอียดหลักสูตร/กิจกรรม เข้าใจง่าย และการแจ้งหลักสูตร/กิจกรรม อย่างต่อเนื่องและรวดเร็ว ค่าเฉลี่ย 4.60

ทั้งนี้ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด มี 3 ด้าน คือ การยืนยันรายละเอียดการเข้าชม ระยะเวลาในการยืนยันก่อนการเข้าชม และการติดตามผลหลังจากจบการเยี่ยมชม มีค่าเฉลี่ย คือ 4.56

แต่ทว่าทุกการดำเนินงานในการจองหรือติดต่อเข้าชม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูงใกล้เคียงกัน และกลุ่มเป้าหมายมีความพอใจระดับมากที่สุดทุกด้าน

ตารางที่ 4.45 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ความหมาย และอันดับ ความพึงพอใจต่อเจ้าหน้าที่นำชม ของ
พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ

ที่	ข้อความ	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)	ค่า เฉลี่ย	ความ หมาย	อันดับ
การต้อนรับ (4.59)									
1	การต้อนรับคณะผู้เข้าชม	330	147	19	-	1	4.62	มากที่สุด	1
		66.40	29.58	3.82	-	0.20			
2	การแจ้งรายละเอียด การแสดงในแต่ละส่วน ของพิพิธภัณฑ์	314	146	36	1	-	4.56	มากที่สุด	2
		63.18	29.38	7.24	0.20	-			
องค์ความรู้ (4.58)									
3	จัดกิจกรรมนำชมบรรลุ ตามเป้าหมายที่ หน่วยงานกำหนดไว้	312	164	21	-	-	4.59	มากที่สุด	1
		62.78	33.00	4.23	-	-			
4	อธิบายข้อมูลละเอียด ชัดเจน	319	150	26	2	-	4.58	มากที่สุด	2
		64.19	30.18	5.23	0.40	-			
5	ความรอบรู้ในหัวข้อ การบรรยาย	307	166	22	2	-	4.57	มากที่สุด	3
		61.77	33.40	4.43	0.40	-			
6	การสรุปสาระสำคัญ ของการนำชมแต่ละ ฐาน	315	148	30	3	-	4.56	มากที่สุด	4
		63.51	29.84	6.05	0.60	-			
บุคลิกภาพ (4.63)									
7	มีความเป็นกันเอง	339	141	15	-	2	4.64	มากที่สุด	1
		68.21	28.37	3.02	-	0.40			
8	การแต่งกายและ บุคลิกภาพดี	328	149	17	3	-	4.61	มากที่สุด	2
		66.00	29.98	3.42	0.60	-			
ค่าเฉลี่ย							4.59	มากที่สุด	

หมายเหตุ : 1. เกณฑ์ระดับความประทับใจ 1.00-1.79 น้อยที่สุด, 1.80-2.59 น้อย, 2.60-3.39 ปานกลาง
3.40-4.19 มาก, 4.20-5.00 มากที่สุด

จากตาราง กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจต่อเจ้าหน้าที่นำชมของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ มีค่าเฉลี่ยทั้งหมดอยู่ที่ 4.59 อยู่ในระดับมากที่สุด

ทั้งนี้เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่าด้านที่มีความพึงพอใจเรียงลำดับ ดังนี้

1. ด้านบุคลิกภาพ ค่าเฉลี่ย 4.63 พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุดในด้านนี้ คือ ผู้นำชมมีความเป็นกันเอง 4.64
2. ด้านการต้อนรับ ค่าเฉลี่ย 4.59 พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุดในด้านนี้ คือ การต้อนรับคณะผู้เข้าชม 4.62
3. ด้านองค์ความรู้ ค่าเฉลี่ย 4.58 พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุดในด้านนี้ คือ จัดกิจกรรมนำชมบรรลุตามเป้าหมายที่หน่วยงานกำหนดไว้ 4.59

ตารางที่ 4.46 สรุปความคิดเห็นที่มีต่อเจ้าหน้าที่นำชม

ที่	ข้อความ	จำนวน
1	น่ารัก มีความเป็นกันเอง	8
2	ดีมาก	8
3	เจ้าหน้าที่บริการ บรรยายให้ความรู้ดีมาก	5
4	ให้การต้อนรับเป็นอย่างดี	2
5	เจ้าหน้าที่น่ารักมีความกระตือรือร้นในการตอบคำถามและให้ข้อมูล	2
6	ผู้นำชมบรรยายได้ดี มีการเชื่อมโยงองค์ความรู้ ให้ดูมีความน่าสนใจ เหมาะกับทุกวัย	2
7	มีความรู้ทุกท่าน	1
8	เจ้าหน้าที่อภัยาศัยไมตรีดีมาก ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ที่เข้าชมให้เดินชม ได้สะดวก	1
9	มาครั้งแรกประทับใจมาก เจ้าหน้าที่ให้ความรู้อย่างเต็มที่	1
10	เจ้าหน้าที่ ผอ. บริการดูแลดีมากค่ะ	1
11	อธิบายนานเกินไป ค่อนข้างน่าเบื่อ	1
12	ควรมีมุขตลก ๆ เข้าแทรกด้วย	1

ตารางที่ 4.47 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ความหมาย และอันดับ ความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวก

สะดวกของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ

ที่	สิ่งอำนวยความสะดวก	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)	ค่า เฉลี่ย	ความ หมาย	อันดับ
1	รถนำชมระหว่างเยี่ยมชมตามจุดต่าง ๆ	321	162	16	-	-	4.61	มากที่สุด	1
		64.33	32.46	3.21	-	-			
2	จุดให้บริการล้างมือ	308	185	6	-	-	4.61	มากที่สุด	1
		61.72	37.07	1.20	-	-			
3	จุดถ่ายภาพ/จุด Check in	310	179	10	-	-	4.60	มากที่สุด	3
		62.12	35.87	2.00	-	-			
4	จุดตรวจวัดอุณหภูมิ	302	193	4	-	-	4.60	มากที่สุด	3
		60.52	38.68	0.80	-	-			
5	จุดบริการแอลกอฮอล์	305	189	5	-	-	4.60	มากที่สุด	3
		61.12	37.88	1.00	-	-			
6	ความสวยงามของพื้นที่	316	162	21	-	-	4.59	มากที่สุด	6
		63.33	32.46	4.21	-	-			
7	อุปกรณ์ประกอบการเรียนรู้ตามฐานต่าง ๆ	294	192	13	-	-	4.56	มากที่สุด	7
		58.92	38.48	2.61	-	-			
8	ป้ายบอกทางจุดต่าง ๆ ภายในพิพิธภัณฑ์ฯ ชัดเจน และเพียงพอ	300	180	18	1	-	4.56	มากที่สุด	7
		60.12	36.07	3.61	0.20	-			
9	จำนวนห้องน้ำและความสะอาด	286	187	25	1	-	4.52	มากที่สุด	9
		57.31	37.47	5.01	0.20	-			
10	จุดบริการน้ำดื่ม	271	191	35	2	-	4.46	มากที่สุด	10
		54.31	38.28	7.01	0.40	-			
11	บริการสัญญาณ WIFI	259	193	43	4	-	4.42	มากที่สุด	11
		51.90	38.68	8.62	0.80	-			
ค่าเฉลี่ย							4.56	มากที่สุด	

หมายเหตุ : 1. เกณฑ์ระดับความประทับใจ 1.00-1.79 น้อยที่สุด, 1.80-2.59 น้อย, 2.60-3.39 ปานกลาง
3.40-4.19 มาก, 4.20-5.00 มากที่สุด

จากตาราง พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวกของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ มีค่าเฉลี่ย 4.56 อยู่ในระดับมากที่สุด

โดยสิ่งอำนวยความสะดวกที่พึงพอใจมากที่สุด อันดับ 1 มี 2 ด้าน คือ รณำชมระหว่างเยี่ยมชมตามจุดต่าง ๆ และจุดให้บริการล้างมือ ค่าเฉลี่ย 4.61 อันดับ 3 มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน 3 ด้าน คือ จุดถ่ายภาพ/จุด Check in จุดตรวจวัดอุณหภูมิ และจุดบริการแอลกอฮอล์ มีค่าเฉลี่ย 4.60 และสิ่งอำนวยความสะดวกที่กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจน้อยสุด คือ บริการสัญญาณ WIFI มีค่าเฉลี่ย 4.42

ตารางที่ 4.48 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมด้านสิ่งอำนวยความสะดวก

ที่	ข้อความ	จำนวน
1	ดีมาก	6
2	เจ้าหน้าที่น่ารัก ดูแลให้การต้อนรับและอธิบายอย่างชัดเจน	1
3	เจ้าหน้าที่อำนวยความสะดวกดีมาก	1
4	ห้องน้ำสะอาด	1
5	จุดบริการล้างมือด้วยแอลกอฮอล์ช่วงโควิดมีน้อยไปนิดหนึ่งค่ะ	1
6	ควรมีต้นไม้เพื่อบังแดดให้เย็นกว่านี้	1
7	พัสดุ	1

ตารางที่ 4.49 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ที่	ข้อความ	จำนวน
1	ควรเพิ่มช่องทางในการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนมีโอกาสเข้ามาเยี่ยมชมได้มากกว่านี้	2
2	สถานที่ดี ๆ และมีประโยชน์กับประชาชน	1
3	เป็นแหล่งการเรียนรู้	1
4	อยากให้จัดแบบนี้บ่อย ๆ ได้ความรู้มากค่ะ	1
5	ขอบคุณที่เจ้าหน้าที่ให้การต้อนรับและอำนวยความสะดวกเป็นอย่างดี	1

ตารางที่ 4.50 สรุปค่าเฉลี่ยความพึงพอใจที่มีต่อการให้บริการที่พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ

ที่	การให้บริการ	ค่าเฉลี่ย ความพึงพอใจ	ร้อยละ
1.	ความพึงพอใจต่อการจองหรือติดต่อเข้าชม	4.59	91.80%
2.	ความพึงพอใจต่อเจ้าหน้าที่นำชม	4.59	91.80%
3.	ความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวก	4.56	91.20%
เฉลี่ย		4.58	91.60%

ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจที่มีต่อการให้บริการของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ มีค่าเฉลี่ยที่ 4.58 คิดเป็น 91.60%

4.2.1.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐาน

โดยสมมติฐานการวิจัยกำหนดไว้ดังนี้

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1. ผู้รับบริการที่มีลักษณะประชากรศาสตร์แตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อเจ้าหน้าที่นำชม และสิ่งอำนวยความสะดวกของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวแตกต่างกัน

แบ่งเป็นสมมติฐานย่อยได้ดังนี้

1. ผู้รับบริการที่มีลักษณะประชากรศาสตร์แตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อเจ้าหน้าที่นำชมของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวแตกต่างกัน

(1) ผู้รับบริการที่มี เพศ แตกต่างกันอย่างมีความพึงพอใจต่อเจ้าหน้าที่นำชมของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ไม่แตกต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

(2) ผู้รับบริการที่มี อายุ แตกต่างกันอย่างมีความพึงพอใจต่อเจ้าหน้าที่นำชมของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว แตกต่างกัน เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

(3) ผู้รับบริการที่มี ระดับการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีความพึงพอใจต่อเจ้าหน้าที่นำชมของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว แตกต่างกัน เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

(4) ผู้รับบริการที่มี อาชีพ แตกต่างกันอย่างมีความพึงพอใจต่อเจ้าหน้าที่นำชมของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว แตกต่างกัน เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

(5) ผู้รับบริการที่มี จังหวัดที่พักอาศัย /ภูมิภาค แตกต่างกันอย่างมีความพึงพอใจต่อเจ้าหน้าที่นำชมของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว แตกต่างกัน เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

2. ผู้รับบริการที่มีลักษณะประชากรศาสตร์แตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวกของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวแตกต่างกัน

(1) ผู้รับบริการที่มี เพศ แตกต่างกันอย่างมีความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวกของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ไม่แตกต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

(2) ผู้รับบริการที่มี อายุ แตกต่างกันอย่างมีความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวกของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว แตกต่างกัน เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

(3) ผู้รับบริการที่มี ระดับการศึกษา แตกต่างกันมีความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวกของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว แตกต่างกัน เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

(4) ผู้รับบริการที่มี อาชีพ แตกต่างกันมีความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวกของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว แตกต่างกัน เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

(5) ผู้รับบริการที่มี จังหวัดที่พักอาศัย/ภูมิภาค แตกต่างกันมีความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวกของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว แตกต่างกัน เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1. ผู้รับบริการที่มีลักษณะประชากรศาสตร์แตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อเจ้าหน้าที่นำชมของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวแตกต่างกัน

ตารางที่ 4.51 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อเจ้าหน้าที่นำชมจำแนกตามลักษณะประชากรศาสตร์

ลักษณะทางประชากรศาสตร์	ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจ ในภาพรวม	ความหมาย	ค่าสถิติ	Sig.	ผลการทดสอบ
เพศ					
ชาย	4.56	มากที่สุด	0.851	0.427	ไม่แตกต่าง
หญิง	4.60	มากที่สุด			
LGBTQIA+	4.71	มากที่สุด			
รวม	4.59	มากที่สุด			
ช่วงอายุ					
12-15 ปี	4.31	มากที่สุด	13.452	0.000	แตกต่างกัน
16-18 ปี	4.32	มากที่สุด			
19-24 ปี	4.52	มากที่สุด			
25-34 ปี	4.74	มากที่สุด			
35-44 ปี	4.78	มากที่สุด			
45-54 ปี	4.75	มากที่สุด			
55 ปีขึ้นไป	4.75	มากที่สุด			
รวม	4.59	มากที่สุด			
ระดับการศึกษา					
ประถมศึกษา/มัธยมศึกษา ตอนต้น	4.29	มากที่สุด	25.139	0.000	แตกต่างกัน
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช./ ปวส.	4.50	มากที่สุด			
ปริญญาตรี	4.77	มากที่สุด			
ปริญญาโท/ปริญญาเอก	4.75	มากที่สุด			
รวม	4.60	มากที่สุด			

ลักษณะทางประชากรศาสตร์	ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจ ในภาพรวม	ความหมาย	ค่าสถิติ	Sig.	ผลการทดสอบ
อาชีพ					
นักเรียน	4.34	มากที่สุด	10.635	0.000	แตกต่างกัน
นิสิต/นักศึกษา	4.51	มากที่สุด			
ครู/อาจารย์	4.72	มากที่สุด			
ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	4.75	มากที่สุด			
ผู้ประกอบการ/ธุรกิจส่วนตัว	4.88	มากที่สุด			
พนักงานบริษัทเอกชน	4.89	มากที่สุด			
รับจ้างอิสระ	4.63	มากที่สุด			
อื่นๆ	4.17	มากที่สุด			
รวม	4.59	มากที่สุด			
จังหวัด/ภาคที่พักอาศัย					
กรุงเทพมหานครและปริมณฑล	4.72	มากที่สุด	6.282	0.000	แตกต่างกัน
ภาคอื่น ๆ ²	4.40	มากที่สุด			
รวม	4.59	มากที่สุด			

หมายเหตุ 1. เกณฑ์ระดับค่าเฉลี่ยความพึงพอใจ

1.00-1.79 น้อยที่สุด , 1.80-2.59 น้อย , 2.60-3.39 ปานกลาง , 3.40-4.19 มาก , 4.20-5.00 มากที่สุด

2. รวมภาคที่มีกลุ่มตัวอย่างตอบมาจำนวนน้อยไว้ใน ภาคอื่น ๆ เพื่อผลทางด้านการทดสอบ

จากตารางผู้รับบริการที่มี เพศ แตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อเจ้าหน้าที่นำชมไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ในขณะที่ผู้รับบริการที่มีช่วงอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และจังหวัดและภาคที่พักอาศัยที่ แตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อเจ้าหน้าที่นำชมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ด้านช่วงอายุ พบว่า ผู้รับบริการที่มีช่วงอายุตั้งแต่ 25 ปี ขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อ เจ้าหน้าที่นำชมใกล้เคียงกัน และอยู่ในระดับที่สูง ในขณะที่ผู้รับบริการช่วงอายุ 12-18 ปี มีค่าเฉลี่ย น้อยสุด คือ 4.31 และ 4.32 แต่ทว่าอยู่ในระดับมากที่สุด

ด้านระดับการศึกษา พบว่า ผู้รับบริการที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยความ พึงพอใจต่อเจ้าหน้าที่นำชมอยู่ในระดับที่สูง คือ 4.77 และ 4.75 ในขณะที่ผู้รับบริการที่จบการศึกษา ระดับประถมศึกษา/มัธยมศึกษาตอนต้น มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อเจ้าหน้าที่นำชม น้อยที่สุด คือ 4.29 แต่ทว่ายังคงอยู่ในระดับมากที่สุด

ด้านอาชีพ พบว่า ผู้รับบริการที่มีอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจมากที่สุด 4.89 ในขณะที่ผู้รับบริการที่เป็นนักเรียน มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจน้อยที่สุด คือ 4.34

ด้านจังหวัดที่พักอาศัย ผู้รับบริการที่พักอาศัยในจังหวัดกรุงเทพมหานครและปริมณฑล มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจ 4.72 ซึ่งค่อนข้างสูงเมื่อเทียบกับภาคอื่น ๆ ที่มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจอยู่ที่ 4.40

สมมติฐานข้อที่ 1.2 ผู้รับบริการที่มีลักษณะประชากรศาสตร์แตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวกของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวแตกต่างกัน

ตารางที่ 4.52 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวกจำแนกตามลักษณะประชากรศาสตร์

ลักษณะทางประชากรศาสตร์	ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจในภาพรวม	ความหมาย	ค่าสถิติ	Sig.	ผลการทดสอบ
เพศ					
ชาย	4.55	มากที่สุด	0.163	0.850	ไม่แตกต่างกัน
หญิง	4.56	มากที่สุด			
LGBTQIA+	4.61	มากที่สุด			
รวม	4.56	มากที่สุด			
ระดับอายุ					
12-15 ปี	4.48	มากที่สุด	3.278	0.004	แตกต่างกัน
16-18 ปี	4.44	มากที่สุด			
19-24 ปี	4.44	มากที่สุด			
25-34 ปี	4.62	มากที่สุด			
35-44 ปี	4.63	มากที่สุด			
45-54 ปี	4.63	มากที่สุด			
55 ปีขึ้นไป	4.69	มากที่สุด			
รวม	4.56	มากที่สุด			
ระดับการศึกษา					
ประถมศึกษา/มัธยมศึกษาตอนต้น	4.41	มากที่สุด	5.512	0.001	แตกต่างกัน
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช./ปวส.	4.57	มากที่สุด			
ปริญญาตรี	4.60	มากที่สุด			
ปริญญาโท/ปริญญาเอก	4.65	มากที่สุด			
รวม	4.56	มากที่สุด			

ลักษณะทางประชากรศาสตร์	ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจในภาพรวม	ความหมาย	ค่าสถิติ	Sig.	ผลการทดสอบ
อาชีพ					
นักเรียน	4.46	มากที่สุด	8.284	0.000	แตกต่างกัน
นิสิต/นักศึกษา	4.34	มากที่สุด			
ครู/อาจารย์	4.60	มากที่สุด			
ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	4.70	มากที่สุด			
ผู้ประกอบการ/ธุรกิจส่วนตัว	4.07	มาก			
พนักงานบริษัทเอกชน	3.99	มาก			
รับจ้างอิสระ	4.62	มากที่สุด			
อื่นๆ	4.42	มากที่สุด			
รวม	4.56	มากที่สุด			
จังหวัด/ภาค					
กรุงเทพมหานครและปริมณฑล	4.64	มากที่สุด	5.041	0.000	แตกต่างกัน
ภาคอื่น ๆ ²	4.43	มากที่สุด			
รวม	4.56	มากที่สุด			

หมายเหตุ 1. เกณฑ์ระดับค่าเฉลี่ยความพึงพอใจ

1.00-1.79 น้อยที่สุด , 1.80-2.59 น้อย , 2.60-3.39 ปานกลาง , 3.40-4.19 มาก , 4.20-5.00 มากที่สุด

2. รวมภาคที่มีกลุ่มตัวอย่างตอบมาจำนวนน้อยไว้ใน ภาคอื่น ๆ เพื่อผลทางด้านการทดสอบ

จากตาราง พบว่า ผู้รับบริการที่มี เพศ แตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวกไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ในขณะที่ผู้รับบริการที่มีช่วงอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และจังหวัดและภาคที่พักอาศัยที่แตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวกแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ด้านช่วงอายุ พบว่า ผู้รับบริการที่มีช่วงอายุตั้งแต่ 25 ปี ขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวกใกล้เคียงกันและอยู่ในระดับที่สูง ในขณะที่ผู้รับบริการช่วงอายุ 12-24 ปี มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ 4.48 และ 4.44 แต่ทว่าเป็นค่าเฉลี่ยที่สูง และยังคงอยู่ในระดับมากที่สุด

ด้านระดับการศึกษา พบว่า ผู้รับบริการที่จบการศึกษาระดับที่แตกต่างกัน มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวกไม่แตกต่างกันมาก มีเพียงผู้รับบริการที่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา/มัธยมศึกษาตอนต้น ที่มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวกน้อยที่สุด คือ 4.41 แต่ทว่ายังคงอยู่ในระดับมากที่สุด

ด้านอาชีพ พบว่า ผู้รับบริการที่มีอาชีพแตกต่างกันนั้น มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวกค่อนข้างแตกต่างกัน โดยจะเห็นว่าอาชีพข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวกสูงสุด คือ 4.70 ในขณะที่พนักงานบริษัทเอกชน มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวกน้อยที่สุด คือ 3.99

ด้านจังหวัดที่พักอาศัย ผู้รับบริการที่พักอาศัยในจังหวัดกรุงเทพมหานครและปริมณฑล มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจ 4.64 ซึ่งค่อนข้างสูงเมื่อเทียบกับภาคอื่น ๆ ที่มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจอยู่ที่ 4.43

4.2.2 ผลการวิจัยเชิงปริมาณ เก็บข้อมูลในรูปแบบ Online

4.2.2.1 สรุปข้อมูลจากแบบสอบถาม

ผลการสำรวจความพึงพอใจการให้บริการในระบบ Online ของสำนักงานพิพิธภัณฑสถานเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) จากจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 546 คน สรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 4.53 จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ

ที่	เพศ	จำนวน	ร้อยละ
1	ชาย	186	34.07
2	หญิง	351	64.29
3	LGBTQIA+	7	1.28
4	ไม่ระบุ	2	0.37
	รวม	546	100.00

จากตาราง กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีจำนวน 351 คน (ร้อยละ 64.29) รองลงมา เป็นเพศชาย จำนวน 186 คน (ร้อยละ 34.07) และไม่ระบุเพศมีจำนวนน้อยสุด 2 คน (ร้อยละ 0.37)

ตารางที่ 4.54 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุ

ที่	ช่วงอายุ (ปี)	จำนวน	ร้อยละ
1	12 - 15	20	3.66
2	16 - 18	30	5.49
3	19 - 24	42	7.69
4	25 - 34	110	20.15
5	35 - 44	151	27.66
6	45 - 54	107	19.60
7	55 - 64	60	10.99
8	65 ปี ขึ้นไป	26	4.76
	รวม	546	100.00

จากตาราง กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีช่วงอายุระหว่าง 35-44 ปี มากที่สุด จำนวน 151 คน (ร้อยละ 27.66) อันดับ 2 อายุระหว่าง 25-34 ปี จำนวน 110 คน (ร้อยละ 20.15) อันดับ 3 อายุระหว่าง 45-54 ปี จำนวน 107 คน (ร้อยละ 19.60) และอายุ 65 ปีขึ้นไป มีจำนวนน้อยที่สุด คือ 26 คน (ร้อยละ 4.76)

ตารางที่ 4.55 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษาขั้นสูงสุด

ที่	ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
1	ประถมศึกษา	29	5.31
2	มัธยมศึกษาตอนต้น	43	7.88
3	มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	117	21.43
4	ปวส.	53	9.71
5	ปริญญาตรี	246	45.05
6	ปริญญาโท	56	10.26
7	ปริญญาเอก	2	0.37
	รวม	546	100.00

จากตารางพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ที่ใช้บริการที่พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ในรูปแบบ Online ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี มากที่สุด จำนวน 246 คน (ร้อยละ 45.05) อันดับ 2 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. จำนวน 117 คน (ร้อยละ 21.43) อันดับ 3 ระดับปริญญาโทจำนวน 56 คน (ร้อยละ 10.26) และระดับปริญญาเอก มีจำนวนน้อยที่สุด คือ 2 คน (ร้อยละ 0.37)

ตารางที่ 4.56 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพ

ที่	อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
1	นักเรียน	41	7.51
2	นิสิต/นักศึกษา	28	5.13
3	ครู/อาจารย์	37	6.78
4	ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	76	13.92
5	ผู้ประกอบการ/ธุรกิจส่วนตัว	60	10.99
6	พนักงานบริษัทเอกชน	149	27.29
7	รับจ้างอิสระ	64	11.72
8	เกษตรกร	53	9.71
9	เกษียณ	28	5.13
10	อื่น ๆ (ไม่ระบุ)	10	1.65
	รวม	546	100.00

จากตารางพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน จำนวน 149 คน (ร้อยละ 27.29) อันดับ 2 ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ 76 คน (ร้อยละ 13.92) อันดับ 3 รับจ้างอิสระ จำนวน 64 คน (ร้อยละ 11.72) และอาชีพอื่น ๆ (ไม่ระบุ) มีจำนวนน้อยที่สุด 10 คน (ร้อยละ 1.65)

ตารางที่ 4.57 จำนวน ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามภาคที่พักอาศัย

ที่	ภาค	จำนวน	ร้อยละ
1	กรุงเทพมหานครและปริมณฑล	242	44.32
2	ภาคกลาง	199	36.45
3	ภาคเหนือ	12	2.20
4	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	51	9.34
5	ภาคตะวันออก	9	1.65
6	ภาคตะวันตก	2	0.37
7	ภาคใต้	31	5.68
	รวม	546	100.00

จากตารางพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ใช้บริการในรูปแบบ Online ของพิพิธภัณฑการเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ส่วนใหญ่พักอาศัยจังหวัดกรุงเทพมหานครและปริมณฑล 242 คน (ร้อยละ 44.32) อันดับ 2 ภาคกลาง 199 คน (ร้อยละ 36.45) และอันดับ 3 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 51 คน (ร้อยละ 9.34) และภาคตะวันตกมีจำนวนน้อยที่สุด คือ 2 คน (ร้อยละ 0.37)

ตอนที่ 2 การเปิดรับข่าวสารและการใช้บริการ

ตารางที่ 4.58 จำนวน ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามจำนวนการมาใช้บริการในรูปแบบ Online ของพิพิธภัณฑการเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ

ที่	จำนวนครั้งที่เคยใช้บริการ	จำนวน	ร้อยละ
1	ครั้งแรก	242	44.32
2	2 ครั้ง	74	13.55
3	3 ครั้ง	24	4.40
4	4 ครั้ง	21	3.85
5	5 ครั้ง	12	2.20
6	มากกว่า 5 ครั้ง	173	31.68
	รวม	546	100.00

จากตาราง กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เคยใช้บริการในรูปแบบ Online ของพิพิธภัณฑการเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ เป็นครั้งแรก 242 คน (ร้อยละ 44.32) อันดับ 2 ใช้บริการมากกว่า 5 ครั้ง จำนวน 173 คน (ร้อยละ 31.68) อันดับ 3 ใช้บริการ 2 ครั้ง จำนวน 74 คน (ร้อยละ 13.55) และใช้บริการ 5 ครั้ง มีจำนวนน้อยที่สุด คือ 12 คน (ร้อยละ 2.20)

ตารางที่ 4.59 จำนวน ร้อยละ การเข้าร่วมกิจกรรมรูปแบบ Online ของพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระเกียรติฯ

ที่	กิจกรรม	จำนวน	ร้อยละ
1	เยี่ยมชมพิพิธภัณฑสถานในรูปแบบ Online	58	10.62
2	ตลาดเศรษฐกิจพอเพียงในรูปแบบ Online	20	3.66
3	โครงการอบรมในรูปแบบ Online	20	3.66
4	รับชมรายการเกษตร ON LINE By พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระเกียรติฯ ทุกวันอังคาร เวลา 18.00 น.	86	15.75
5	รับชมรายการ กิน อยู่ ดี ทุกวันพุธ เวลา 18.00 น.	70	12.82
6	รับชมรายการ วิชาของแผ่นดิน ทุกวันพฤหัสบดี เวลา 18.00 น.	82	15.02
7	รับชมรายการ เพลินบนจอ ทุกวันศุกร์ เวลา 18.00 น.	74	13.55
8	รับชมรายการ เรื่องเล่าชาวเกษตร ทุกวันเสาร์ เวลา 12.00 น.	56	10.26
9	รับชมรายการ เกษตรภูธร ทุกวันอาทิตย์ เวลา 18.00 น.	114	20.88

หมายเหตุ : ข้อนี้นี้เป็นการเลือกตอบมากกว่า 1 ข้อ ฉะนั้นแต่ละข้อคิดร้อยละจากจำนวนผู้ตอบ 546 คน

จากตาราง พบว่า กลุ่มตัวอย่างเข้าร่วมกิจกรรมในรูปแบบ Online ของพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระเกียรติฯ อันดับ 1 คือ รับชมรายการ เกษตรภูธร 114 คน (ร้อยละ 20.88) อันดับ 2 รับชมรายการเกษตร ON LINE By พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระเกียรติฯ จำนวน 86 คน (ร้อยละ 15.75) อันดับ 3 รับชมรายการ วิชาของแผ่นดิน จำนวน 82 คน (ร้อยละ 15.02) และอันดับ 8 มี 2 กิจกรรม คือ ตลาดเศรษฐกิจพอเพียงในรูปแบบ Online และโครงการอบรมในรูปแบบ Online กลุ่มตัวอย่างเข้าร่วมน้อยที่สุด จำนวนกิจกรรมละ 20 คน (ร้อยละ 3.66)

ตารางที่ 4.60 จำนวน ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสื่อที่ทำให้ทราบข่าวสารกิจกรรมในรูปแบบ Online ของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ

ที่	สื่อ	จำนวน	ร้อยละ
1	อาจารย์ / รุ่นพี่-รุ่นน้อง / เพื่อน / คนรู้จัก	106	19.41
2	กิจกรรมออกบูทตามสถานที่ต่าง ๆ	63	11.54
3	การมาเยี่ยมชมที่พิพิธภัณฑ์การเกษตรฯ	173	31.68
4	สื่อเว็บไซต์ www.wisdomking.or.th	101	18.50
5	เฟซบุ๊ก	314	57.51
6	อินสตาแกรม	8	1.47
7	ทวิตเตอร์	13	2.38
8	Line	113	20.70
9	tiktok	27	4.95
10	YouTube	132	24.18
11	อื่นๆ	8	1.47

หมายเหตุ : ข้อนี้นี้เป็นการเลือกตอบมากกว่า 1 ข้อ ฉะนั้นแต่ละข้อคิดร้อยละจากจำนวนผู้ตอบ 546 คน

จากตาราง พบว่า สื่อ/ช่องทางที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ทราบข่าวกิจกรรมในรูปแบบ Online ของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ อันดับ 1 คือ เฟซบุ๊ก จำนวน 314 คน (ร้อยละ 57.51) อันดับ 2 คือ การมาเยี่ยมชมที่พิพิธภัณฑ์การเกษตรฯ จำนวน 173 คน (ร้อยละ 31.68) อันดับ 3 YouTube จำนวน 132 คน (ร้อยละ 24.18) และอินสตาแกรม และสื่ออื่น ๆ เป็นสื่อ/ช่องทางที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างรู้จักพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ น้อยที่สุด มีจำนวน 8 คน (ร้อยละ 1.47)

ตารางที่ 4.61 จำนวน ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามประเด็นข่าวสารที่ได้รับผ่านทาง Online

ที่	ประเด็นข่าวสารที่ได้รับ	จำนวน	ร้อยละ
1	กำหนดการกิจกรรมทั่ว ๆ ไป	254	46.52
2	ข้อมูลกำหนดการเยี่ยมชมแบบ Walk-in	137	25.09
3	ข้อมูลกิจกรรมการเยี่ยมชมแบบ Online	188	34.43
4	รายการออนไลน์	191	34.98
5	ข้อมูลกิจกรรมการจัดงานตลาดเศรษฐกิจพอเพียง	213	39.01
6	อื่น ๆ	3	0.55

หมายเหตุ : ข้อนี้นี้เป็นการเลือกตอบมากกว่า 1 ข้อ ฉะนั้นแต่ละข้อคิดร้อยละจากจำนวนผู้ตอบ 546 คน

ตารางที่ 4.62 จำนวน ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความคิดเห็นที่มีต่อการประชาสัมพันธ์จากพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ

ที่	ประเด็นข่าวสารที่ได้รับ	จำนวน	ร้อยละ
1	มีรายละเอียดที่ชัดเจนและเพียงพอ	361	66.12
2	ประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางที่หลากหลาย	290	53.11
3	การประชาสัมพันธ์ยังไม่ทั่วถึง	94	17.22
4	ประชาสัมพันธ์ล่วงหน้าก่อนการจัดกิจกรรม	169	30.95
5	อื่น ๆ	1	0.18

หมายเหตุ : ข้อนี้นี้เป็นการเลือกตอบมากกว่า 1 ข้อ ฉะนั้นแต่ละข้อคิดร้อยละจากจำนวนผู้ตอบ 546 คน

จากตาราง พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ได้รับทราบประเด็นข่าวสารจากพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ผ่านทาง Online อันดับ 1 กำหนดการกิจกรรมทั่ว ๆ ไป จำนวน 254 คน (ร้อยละ 46.52) อันดับ 2 ข้อมูลกิจกรรมการจัดงานตลาดเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 213 คน (ร้อยละ 39.01) และอันดับ รายการออนไลน์ จำนวน 191 คน (ร้อยละ 34.98)

ทั้งนี้กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อการประชาสัมพันธ์ในรูปแบบ Online ของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ อันดับ 1 มีรายละเอียดที่ชัดเจนและเพียงพอ จำนวน 361 คน (ร้อยละ 66.12) อันดับ 2 ประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางที่หลากหลาย จำนวน 290 คน (ร้อยละ 53.11) อันดับ 3 ประชาสัมพันธ์ล่วงหน้าก่อนการจัดกิจกรรม จำนวน 169 คน (ร้อยละ 30.95)

ตอนที่ 3 ความพึงพอใจ

ตารางที่ 4.63 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ความหมาย และอันดับ ความพึงพอใจที่มีต่อการเยี่ยมชม พิพิธภัณฑ์เสมือนจริง (Virtual Museum) ของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ

ที่	ข้อความ	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)	ค่าเฉลี่ย	ความหมาย	อันดับ
1	ความรู้ที่ได้รับ	46	28	14	-	-	4.36	มากที่สุด	1
		52.27	31.82	15.91	-	-			
2	การเข้าถึงสะดวกและรวดเร็ว	43	27	17	1	-	4.27	มากที่สุด	2
		48.86	30.68	19.32	1.14	-			
3	ความเสมือนจริงของพิพิธภัณฑ์	34	32	18	4	-	4.09	มาก	3
		38.64	36.36	20.45	4.55	-			
ค่าเฉลี่ย							4.24	มากที่สุด	

หมายเหตุ : 1. เกณฑ์ระดับความประทับใจ 1.00-1.79 น้อยที่สุด, 1.80-2.59 น้อย, 2.60-3.39 ปานกลาง

3.40-4.19 มาก, 4.20-5.00 มากที่สุด

2. จำนวนผู้เข้าชม 88 คน

จากตารางพบว่า ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อการเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์เสมือนจริง (Virtual Museum) ของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ มีค่าเฉลี่ย 4.24 อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่าความพึงพอใจ อันดับ 1 คือ ความรู้ที่ได้รับ ค่าเฉลี่ย 4.36 อันดับ 2 การเข้าถึงสะดวกและรวดเร็ว มีค่าเฉลี่ย 4.27 และความเสมือนจริงของพิพิธภัณฑ์ มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ 4.09

ตารางที่ 4.64 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ความหมาย อันดับ ความพึงพอใจการจัดตลาดเศรษฐกิจพอเพียงในรูปแบบ Online ของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ

ที่	ข้อความ	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)	ค่าเฉลี่ย	ความหมาย	อันดับ
1	การจัดกิจกรรมน่าสนใจ	12	8	4	-	-	4.33	มากที่สุด	1
		50.00	33.33	16.67	-	-			
2	สามารถเลือกซื้อสินค้าได้หลากหลาย	8	14	2	-	-	4.25	มากที่สุด	2
		33.33	58.33	8.33	-	-			
3	ความพร้อมของระบบในการจัดกิจกรรม Live	12	8	2	2	-	4.25	มากที่สุด	2
		50.00	33.33	8.33	8.33	-			
4	รับทราบกิจกรรม Live ล่วงหน้าก่อนเริ่มงาน	10	8	6	-	-	4.17	มาก	4
		41.67	33.33	25.00	-	-			
5	การเข้าถึง Live สะดวกและรวดเร็ว	10	8	6	-	-	4.17	มาก	4
		41.67	33.33	25.00	-	-			
ค่าเฉลี่ย							4.23	มากที่สุด	

หมายเหตุ : 1. เกณฑ์ระดับความประทับใจ 1.00-1.79 น้อยที่สุด, 1.80-2.59 น้อย, 2.60-3.39 ปานกลาง

3.40-4.19 มาก, 4.20-5.00 มากที่สุด

2. จำนวนผู้เข้าชม 24 คน

จากตารางพบว่า ความพึงพอใจการจัดตลาดเศรษฐกิจพอเพียงในรูปแบบ Online ของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ มีค่าเฉลี่ย 4.23 อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่า อันดับ 1 การจัดกิจกรรมน่าสนใจ ค่าเฉลี่ย 4.33 อันดับ 2 มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน 2 ข้อ คือ สามารถเลือกซื้อสินค้าได้หลากหลาย และความพร้อมของระบบในการจัดกิจกรรม Live มีค่าเฉลี่ย 4.25 และประเด็นที่มีความพึงพอใจน้อยที่สุดมี 2 ข้อ คือ รับทราบกิจกรรม Live ล่วงหน้าก่อนเริ่มงาน และการเข้าถึง Live สะดวกและรวดเร็ว มีค่าเฉลี่ย 4.17

ตารางที่ 4.65 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ความหมาย อันดับ ความพึงพอใจการจัดโครงการอบรมในรูปแบบ Online ของพิพิธภัณฑการเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ

ที่	ข้อความ	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)	ค่าเฉลี่ย	ความหมาย	อันดับ
1	รายละเอียดของกิจกรรมการอบรมชัดเจน	26	10	12	-	-	4.29	มากที่สุด	1
		54.17	20.83	25.00	-	-			
2	องค์ความรู้ที่ได้รับ	22	16	10	-	-	4.25	มากที่สุด	2
		45.83	33.33	20.83	-	-			
3	ความเหมาะสมของวิทยากร	24	12	12	-	-	4.25	มากที่สุด	2
		50.00	25.00	25.00	-	-			
4	ช่วงระยะเวลาในการจัดอบรม	22	14	12	-	-	4.21	มากที่สุด	4
		45.83	29.17	25.00	-	-			
5	ความพร้อมของระบบในการจัดอบรม	22	14	12	-	-	4.21	มากที่สุด	4
		45.83	29.17	25.00	-	-			
6	การเข้าถึงระบบในการร่วมอบรม Online สะดวกและรวดเร็ว	22	12	14	-	-	4.17	มากที่สุด	6
		45.83	25.00	29.17	-	-			
7	การประชาสัมพันธ์เพื่อแจ้งกำหนดการอบรมล่วงหน้า	20	14	14	-	-	4.13	มากที่สุด	7
		41.67	29.17	29.17	-	-			
เฉลี่ย							4.22	มากที่สุด	

หมายเหตุ : 1. เกณฑ์ระดับความประทับใจ 1.00-1.79 น้อยที่สุด, 1.80-2.59 น้อย, 2.60-3.39 ปานกลาง

3.40-4.19 มาก, 4.20-5.00 มากที่สุด

2. จำนวนผู้เข้าชม 48 คน

จากตารางพบว่า ความพึงพอใจต่อการจัดโครงการอบรมในรูปแบบ Online ของพิพิธภัณฑการเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ มีค่าเฉลี่ย 4.22 อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เมื่อพิจารณาแต่ละด้านพบว่า ความพึงพอใจ อันดับ 1 คือ รายละเอียดของกิจกรรมการอบรมชัดเจน ค่าเฉลี่ย 4.29 อันดับ 2 มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน 2 ข้อ คือ องค์ความรู้ที่ได้รับ และความเหมาะสมของวิทยากร มีค่าเฉลี่ย 4.25 และประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การประชาสัมพันธ์เพื่อแจ้งกำหนดการอบรมล่วงหน้า มีค่าเฉลี่ย 4.13

ตารางที่ 4.66 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ความหมาย อันดับ ความพึงพอใจต่อการฝึกปฏิบัติการทำ
เกษตรเศรษฐกิจพอเพียงในรูปแบบ Online ของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ

ที่	กิจกรรม	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)	ค่าเฉลี่ย	ความ หมาย	อันดับ
1	การเพาะเห็ดฟาง ในตะกร้า	50	20	10	8	-	4.27	มากที่สุด	1
		56.82	22.73	11.36	9.09	-			
2	การขยายพันธุ์พืช	44	24	12	8	-	4.18	มาก	2
		50.00	27.27	13.64	9.09	-			
3	การเพาะกล้าผัก	44	22	14	8	-	4.16	มาก	3
		50.00	25.00	15.91	9.09	-			
4	การปลูกผัก คอนโด	38	30	12	8	-	4.11	มาก	4
		43.18	34.09	13.64	9.09	-			
5	สารพดงอก (ไมโครกรีน)	38	28	12	10	-	4.07	มาก	5
		43.18	31.82	13.64	11.36	-			
ค่าเฉลี่ย							4.16	มาก	

หมายเหตุ : 1. เกณฑ์ระดับความประทับใจ 1.00-1.79 น้อยที่สุด, 1.80-2.59 น้อย, 2.60-3.39 ปานกลาง

3.40-4.19 มาก, 4.20-5.00 มากที่สุด

2. จำนวนผู้เข้าชม 88 คน

จากตารางพบว่า ความพึงพอใจต่อการฝึกปฏิบัติการทำเกษตรเศรษฐกิจพอเพียงในรูปแบบ Online ของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ มีค่าเฉลี่ย 4.16 อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เมื่อพิจารณาแต่ละกิจกรรม พบว่า กิจกรรมที่กลุ่มตัวอย่างพึงพอใจเป็นอันดับ 1 คือ การเพาะเห็ดฟางในตะกร้า ค่าเฉลี่ย 4.27 อันดับ 2 การขยายพันธุ์พืช ค่าเฉลี่ย 4.18 อันดับ 3 การเพาะกล้าผัก ค่าเฉลี่ย 4.16 และกิจกรรมที่กลุ่มตัวอย่างพึงพอใจน้อยที่สุด คือ สารพดงอก (ไมโครกรีน) มีค่าเฉลี่ย 4.07

ตารางที่ 4.67 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมในรูปแบบ Online

ที่	ข้อความ	จำนวน
1	ดีเยี่ยมค่ะ	2
2	อาจารย์สอนเข้าใจดีเด็กสามารถปฏิบัติได้	1
3	เป็นการจัดกิจกรรมที่ดีมาก นักเรียนได้เรียนรู้เรื่องการเพราะเห็ดฟางซึ่งเป็นครั้งแรกที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมแบบออนไลน์	1
4	เป็นโครงการที่ดี จัดทำง่ายมีความเหมาะสมในสถานการณ์ปัจจุบัน ประชาสัมพันธ์เชิงรุกเข้าถึงประชาชนมากขึ้น	1
5	มีสิ่งที่น่าสนใจมากยิ่งขึ้น	1
6	ควรจัดกิจกรรมให้มากกว่านี้	1
7	เพิ่มปฏิสัมพันธ์กับผู้รับชมมากขึ้น	1
8	ควรชัดเจนมากกว่านี้	1

ตารางที่ 4.68 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ความหมาย อันดับ ความพึงพอใจต่อขั้นตอนการให้บริการใน ส่วนของการจองหรือติดต่อเข้ารับชม ของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ

ที่	ข้อความ	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)	ค่าเฉลี่ย	ความหมาย	อันดับ
1	การติดตามผลหลังจากจบการเยี่ยมชม	14	10	4	-	-	4.36	มากที่สุด	1
		50.00	35.71	14.29	-	-			
2	Link แสดงรายการละเอียดการจองเป็นขั้นตอนที่ชัดเจน	12	12	4	-	-	4.29	มากที่สุด	2
		42.86	42.86	14.29	-	-			
3	รายละเอียดหลักสูตร/กิจกรรม เข้าใจง่าย	14	10	2	2	-	4.29	มากที่สุด	2
		50.00	35.71	7.14	7.14	-			
4	ความรวดเร็วในการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ประสานงาน/ผู้รับเรื่อง	12	12	4	-	-	4.29	มากที่สุด	2
		42.86	42.86	14.29	-	-			
5	การยืนยันรายละเอียดการเข้าชม	14	8	6	-	-	4.29	มากที่สุด	2
		50.00	28.57	21.43	-	-			
6	ระยะเวลาในการยืนยันก่อนการเข้าชม	10	14	2	2	-	4.14	มาก	6
		35.71	50.00	7.14	7.14	-			
7	การอธิบายรายละเอียดของหัวข้อกิจกรรมต่าง ๆ ของเจ้าหน้าที่ประสานงาน/ผู้รับเรื่อง	10	12	4	2	-	4.07	มาก	7
		35.71	42.86	14.29	7.14	-			
ค่าเฉลี่ย							4.25	มากที่สุด	

หมายเหตุ : 1. เกณฑ์ระดับความประทับใจ 1.00-1.79 น้อยที่สุด, 1.80-2.59 น้อย, 2.60-3.39 ปานกลาง

3.40-4.19 มาก, 4.20-5.00 มากที่สุด

2. จำนวนผู้ตอบ 28 คน

จากตารางพบว่า ความพึงพอใจต่อการจองหรือติดต่อเข้ารับชมในรูปแบบ Online ของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ มีค่าเฉลี่ย 4.25 อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่า อันดับ 1 การติดตามผลหลังจากจบการเยี่ยมชม ค่าเฉลี่ย 4.36 อันดับ 2 มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน 4 ข้อ คือ Link แสดงรายการละเอียดการจองเป็นขั้นตอนที่ชัดเจน รายละเอียดหลักสูตร/กิจกรรม เข้าใจง่าย ความรวดเร็วในการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ประสานงาน/ผู้รับเรื่อง และการยืนยันรายละเอียดการเข้าชม ค่าเฉลี่ย 4.29 และการอธิบายรายละเอียดของหัวข้อกิจกรรมต่าง ๆ ของเจ้าหน้าที่ประสานงาน/ผู้รับเรื่อง มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ 4.07

ตารางที่ 4.69 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ความหมาย อันดับ ความพึงพอใจต่อเจ้าหน้าที่นำชมในรูปแบบ
การเยี่ยมชมแบบ Online

ที่	ข้อความ	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)	ค่า เฉลี่ย	ความ หมาย	อันดับ
1	การบรรยายมีความ น่าสนใจให้ติดตาม ตลอดการทำกิจกรรม	44	28	16	-	-	4.32	มากที่สุด	1
		50.00	31.82	18.18	-	-			
2	ความรอบรู้ในหัวข้อ การบรรยาย	44	26	18	-	-	4.30	มากที่สุด	2
		50.00	29.55	20.45	-	-			
3	การสรุปสาระสำคัญ ของกิจกรรม	48	18	20	2	-	4.27	มากที่สุด	3
		54.55	20.45	22.73	2.27	-			
4	การแนะนำพิธีภัณฑ์ การเกษตรเฉลิมพระ เกียรติฯ	44	26	14	4	-	4.25	มากที่สุด	4
		50.00	29.55	15.91	4.55	-			
5	ความกระตือรือร้นใน การบรรยาย	40	30	16	2	-	4.23	มากที่สุด	5
		45.45	34.09	18.18	2.29	-			
6	จัดกิจกรรมบรรลุตาม เป้าหมายที่หน่วยงาน กำหนดไว้	40	28	20	-	-	4.23	มากที่สุด	5
		45.45	31.82	22.73	-	-			
7	ดูแลการจัดกิจกรรมให้ ผู้เข้าร่วมได้เรียนรู้ อย่างทั่วถึง	38	30	20	-	-	4.20	มากที่สุด	7
		43.18	34.09	22.73	-	-			
8	การอธิบาย รายละเอียดได้ เหมาะสมกับเวลา	40	26	20	2	-	4.18	มาก	8
		45.45	29.55	22.73	2.27	-			
ค่าเฉลี่ย							4.25	มากที่สุด	

หมายเหตุ : 1. เกณฑ์ระดับความประทับใจ 1.00-1.79 น้อยที่สุด, 1.80-2.59 น้อย, 2.60-3.39 ปานกลาง

3.40-4.19 มาก, 4.20-5.00 มากที่สุด

2. จำนวนผู้เข้าชม 88 คน

จากตารางพบว่า ความพึงพอใจต่อเจ้าหน้าที่นำชมในรูปแบบการเยี่ยมชมแบบ Online มีค่าเฉลี่ย 4.25 อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่า อันดับ 1 การบรรยาย มีความน่าสนใจให้ติดตามตลอดการทำกิจกรรม ค่าเฉลี่ย 4.32 อันดับ 2 ความรอบรู้ในหัวข้อการบรรยาย ค่าเฉลี่ย 4.30 อันดับ 3 การสรุปสาระสำคัญของกิจกรรม ค่าเฉลี่ย 4.27 และการอธิบายรายละเอียดได้เหมาะสมกับเวลา มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ 4.18

ตารางที่ 4.70 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมด้านเจ้าหน้าที่นำชมในรูปแบบการเยี่ยมชมแบบ Online

ที่	ข้อความ	จำนวน
1	ดีเยี่ยมค่ะ	4
2	จัดกิจกรรมที่หลากหลาย	1
3	บริการอย่างดีมีคุณภาพ	1
4	จัดได้ดีมาก	1

ตารางที่ 4.71 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ความหมาย อันดับ ความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมในรูปแบบ Online ของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ

ที่	ข้อความ	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)	ค่าเฉลี่ย	ความหมาย	อันดับ
1	ความรวดเร็วในการจัดส่งอุปกรณ์ประกอบการการเรียนรู้	44	26	18	-	-	4.30	มากที่สุด	1
		50.00	29.55	20.45	-	-			
2	ความเหมาะสมของอุปกรณ์ประกอบการจัดกระบวนการเรียนรู้	48	18	22	-	-	4.30	มากที่สุด	1
		54.55	20.45	25.00					
3	ความพร้อมของระบบอินเทอร์เน็ตที่ใช้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ในรูปแบบ Online	42	28	18	-	-	4.27	มากที่สุด	3
		47.73	31.82	20.45	-	-			
4	Clip ประกอบการเรียนรู้	40	30	18	-	-	4.25	มากที่สุด	4
		45.45	34.09	20.45	-	-			
5	การอำนวยความสะดวกของเจ้าหน้าที่ในระหว่างการจัดกิจกรรม	40	30	18	-	-	4.25	มากที่สุด	4
		45.45	34.09	20.45	-	-			
6	สื่อ PowerPoint ประกอบการเรียนรู้	36	32	20	-	-	4.18	มากที่สุด	6
		40.91	36.36	22.73	-	-			
ค่าเฉลี่ย							4.26	มากที่สุด	

หมายเหตุ : 1. เกณฑ์ระดับความประทับใจ 1.00-1.79 น้อยที่สุด, 1.80-2.59 น้อย, 2.60-3.39 ปานกลาง
3.40-4.19 มาก, 4.20-5.00 มากที่สุด

2. จำนวนผู้เข้าชม 88 คน

จากตารางพบว่า ความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมในรูปแบบ Online มีค่าเฉลี่ย 4.26 อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่า อันดับ 1 มี 2 ข้อ คือ ความรวดเร็วในการจัดส่งอุปกรณ์ประกอบการเรียนรู้ และความเหมาะสมของอุปกรณ์ประกอบการจัดกระบวนการเรียนรู้อ ค่าเฉลี่ย 4.30 อันดับ 3 ความพร้อมของระบบอินเทอร์เน็ตที่ใช้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้อในรูปแบบ Online ค่าเฉลี่ย 4.27 และสื่อ PowerPoint ประกอบการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ 4.18

ตารางที่ 4.72 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมในรูปแบบ Online

ที่	ข้อความ	จำนวน
1	ดีเยี่ยม	3
2	ควรจัดให้หลากหลาย	1
3	ด้านความรู้	1

ตารางที่ 4.73 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ความหมาย อันดับ ความพึงพอใจต่อรายการ เกษตร ON LINE
By พิพิธภัณฑสถาน

ที่	รายการ	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)	ค่า เฉลี่ย	ความ หมาย	อันดับ
1	เนื้อหา/องค์ความรู้ ที่น่าสนใจใน รายการ	48	28	4	-	-	4.55	มากที่สุด	1
		60.00	35.00	5.00	-	-			
2	รูปแบบรายการ	46	30	4	-	-	4.53	มากที่สุด	2
		57.50	37.50	5.00	-	-			
3	ระยะเวลาในการ เผยแพร่ (15 นาที)	40	38	2	-	-	4.47	มากที่สุด	3
		50.00	47.50	2.50	-	-			
4	พิธีกร	38	36	6	-	-	4.40	มากที่สุด	4
		47.50	45.00	7.50	-	-			
5	ช่วงเวลาในการ เผยแพร่ (ทุกวันอังคาร เวลา 18.00 น.)	34	38	8	-	-	4.32	มากที่สุด	5
		42.50	47.50	10.00	-	-			
ค่าเฉลี่ย							4.45	มากที่สุด	

หมายเหตุ : 1. เกณฑ์ระดับความประทับใจ 1.00-1.79 น้อยที่สุด, 1.80-2.59 น้อย, 2.60-3.39 ปานกลาง
3.40-4.19 มาก, 4.20-5.00 มากที่สุด
2. จำนวนผู้เข้าชม 80 คน

จากตารางพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจต่อรายการ เกษตร ON LINE By พิพิธภัณฑสถาน มีค่าเฉลี่ย 4.45 อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่า อันดับ 1 มีความพึงพอใจต่อ เนื้อหา/องค์ความรู้ที่น่าสนใจในรายการ ค่าเฉลี่ย 4.55 อันดับ 2 รูปแบบรายการ ค่าเฉลี่ย 4.53 อันดับ 3 ระยะเวลาในการเผยแพร่ (15 นาที) ค่าเฉลี่ย 4.47 และช่วงเวลาในการเผยแพร่ (ทุกวันอังคาร เวลา 18.00 น.) กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจน้อยที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.32

ตารางที่ 4.74 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมต่อรายการ เกษตร ON LINE By พิพิธภัณฑ์เกษตร

ที่	ข้อความ	จำนวน
1	สวัสดีครับ	1
2	รายการน่าจะยาว 20 นาที	1
3	ได้สาระความรู้ใหม่ ๆ มาประยุกต์ใช้	1
4	อยากให้มีแบบนี้ไปเรื่อย ๆ	1

ตารางที่ 4.75 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ความหมาย อันดับ ความพึงพอใจต่อรายการ กิน อยู่ ดี

ที่	รายการ	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)	ค่า เฉลี่ย	ความ หมาย	อันดับ
1	เนื้อหา/องค์ความรู้ที่ นำเสนอในรายการ	33	25	5	1	-	4.41	มากที่สุด	1
		51.56	39.06	7.81	1.56	-			
2	พิธีกร	28	30	6	-	-	4.34	มากที่สุด	2
		43.75	46.88	9.38					
3	สามารถนำไป ประยุกต์ใน ชีวิตประจำวันได้	28	31	4	1	-	4.34	มากที่สุด	2
		43.75	48.44	6.25	1.56	-			
4	รูปแบบรายการ	25	32	5	2	-	4.25	มากที่สุด	4
		39.06	50.00	7.81	3.13	-			
5	ระยะเวลาในการ เผยแพร่ (10 นาที)	22	36	6	-	-	4.25	มากที่สุด	4
		34.38	56.25	9.38	-	-			
6	ช่วงเวลาในการ เผยแพร่ (ทุกวันพุธ เวลา 18.00 น.)	21	31	11	1	-	4.13	มาก	6
		32.81	48.44	17.19	1.56	-			
ค่าเฉลี่ย							4.29	มากที่สุด	

หมายเหตุ : 1. เกณฑ์ระดับความประทับใจ 1.00-1.79 น้อยที่สุด, 1.80-2.59 น้อย, 2.60-3.39 ปานกลาง

3.40-4.19 มาก, 4.20-5.00 มากที่สุด

2. จำนวนผู้เข้าชม 64 คน

จากตารางพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจต่อรายการ กิน อยู่ ดี มีค่าเฉลี่ย 4.29 อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่า อันดับ 1 มีความพึงพอใจต่อ เนื้อหา/องค์ความรู้ที่นำเสนอในรายการ ค่าเฉลี่ย 4.41 อันดับ 2 มี 2 ด้านที่มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน คือ พิธีกร และสามารถนำไปประยุกต์ในชีวิตประจำวันได้ ค่าเฉลี่ย 4.34 และช่วงเวลาในการเผยแพร่ (ทุกวันพุธ เวลา 18.00 น.) กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจน้อยที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.13

ตารางที่ 4.76 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมต่อรายการ กิน อยู่ ดี

ที่	ข้อความ	จำนวน
1	ดีมาก	2
2	ขอระยะเวลาของรายการมากกว่านี้ 30 นาที	1
3	ควรประชาสัมพันธ์ให้มากกว่านี้	1
4	ควรเสนอแนะให้มากกว่านี้	1

ตารางที่ 4.77 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ความหมาย อันดับ ความพึงพอใจต่อรายการ วิชาของแผ่นดิน

ที่	รายการ	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)	ค่า เฉลี่ย	ความ หมาย	อันดับ
1	สามารถนำไป ประยุกต์ใน ชีวิตประจำวันได้	49	25	6	-	-	4.54	มากที่สุด	1
		61.25	31.25	7.50	-	-			
2	เนื้อหา/องค์ความรู้ที่ นำเสนอในรายการ	44	28	8	-	-	4.45	มากที่สุด	2
		55.00	35.00	10.00	-	-			
3	รูปแบบรายการ	36	36	8	-	-	4.35	มากที่สุด	3
		45.00	45.00	10.00	-	-			
4	พิธีกร	35	33	10	2	-	4.26	มากที่สุด	4
		43.75	41.25	12.50	2.50	-			
5	ช่วงเวลาในการ เผยแพร่ (ทุกวันพฤหัสบดี เวลา 13.00 น.)	32	38	9	-	1	4.25	มากที่สุด	5
		40.00	47.50	11.25	-	1.25			
6	ระยะเวลาในการ เผยแพร่ (1.30 ชั่วโมง)	30	35	13	-	2	4.14	มาก	6
		37.50	43.75	16.25	-	2.50			
ค่าเฉลี่ย							4.33	มากที่สุด	

หมายเหตุ : 1. เกณฑ์ระดับความประทับใจ 1.00-1.79 น้อยที่สุด, 1.80-2.59 น้อย, 2.60-3.39 ปานกลาง
3.40-4.19 มาก, 4.20-5.00 มากที่สุด

2. จำนวนผู้เข้าชม 80 คน

จากตารางพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจต่อรายการ วิชาของแผ่นดิน มีค่าเฉลี่ย 4.33 อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่า อันดับ 1 สามารถนำไปประยุกต์ในชีวิตประจำวันได้ ค่าเฉลี่ย 4.54 อันดับ 2 เนื้อหา/องค์ความรู้ที่นำเสนอในรายการ ค่าเฉลี่ย 4.45 อันดับ 3 รูปแบบรายการ ค่าเฉลี่ย 4.35 และระยะเวลาในการเผยแพร่ (1.30 ชั่วโมง) กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจน้อยที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.14

ตารางที่ 4.78 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมต่อรายการ วิชาของแผ่นดิน

ที่	ข้อความ	จำนวน
1	ดีแล้วครับ ตามสถานการณ์	2
2	สุดยอดครับ	1
3	เป็นแหล่งการเรียนรู้ที่มีคุณค่าอย่างยิ่ง สามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในวิถีชีวิตได้จริง สร้างความยั่งยืนอย่างดี	1
4	น่าจัดบ่อย ๆ	1
5	ความเป็นกลางทางความคิด	1
6	ขอความรู้พลังงานทดแทน ระบบ DC	1
7	ช่วงเวลา 19.00 น่าจะดีค่ะ	1
8	เป็นช่วงเวลาที่ทำงานไม่สะดวกดู	1
9	น่าจะเข้าถึงชาวบ้านที่ไม่มีเครื่องมือสื่อสารด้วย	1
10	เพิ่มตอนรายการในวันเสาร์ อาทิตย์	1
11	ให้มีการซักถามได้	1

ตารางที่ 4.79 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ความหมาย อันดับ ความพึงพอใจต่อรายการ เพลินบนจ้อ

ที่	รายการ	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)	ค่า เฉลี่ย	ความ หมาย ย	อันดับ
1	พิธีกร	36	34	2	-	-	4.47	มากที่สุด	1
		50.00	47.22	2.78	-	-			
2	รายการมีความสนุก น่าติดตาม	32	38	2	-	-	4.42	มากที่สุด	2
		44.44	52.78	2.78	-	-			
3	ช่วงเวลาในการเผยแพร่ (ทุกวันศุกร์ เวลา 18.00 น.)	36	30	6	-	-	4.42	มากที่สุด	2
		50.00	41.67	8.33	-	-			
4	ระยะเวลาในการเผยแพร่ (10 นาที)	32	38	2	-	-	4.42	มากที่สุด	2
		44.44	52.78	2.78	-	-			
5	รูปแบบรายการ	32	36	4	-	-	4.39	มากที่สุด	5
		44.44	50.00	5.56	-	-			
6	เนื้อหา/องค์ความรู้ที่ นำเสนอในรายการ	32	36	4	-	-	4.39	มากที่สุด	5
		44.44	50.00	5.56	-	-			
ค่าเฉลี่ย							4.42	มากที่สุด	

หมายเหตุ : 1. เกณฑ์ระดับความประทับใจ 1.00-1.79 น้อยที่สุด, 1.80-2.59 น้อย, 2.60-3.39 ปานกลาง

3.40-4.19 มาก, 4.20-5.00 มากที่สุด

2. จำนวนผู้เข้าชม 72 คน

จากตารางพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจต่อรายการ เพลินบนจ้อ มีค่าเฉลี่ย 4.42 อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่า อันดับ 1 พิธีกร ค่าเฉลี่ย 4.47 อันดับ 2 มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน 3 ด้าน คือ รายการมีความสนุก น่าติดตาม ช่วงเวลาในการเผยแพร่ (ทุกวันศุกร์ เวลา 18.00 น.) และระยะเวลาในการเผยแพร่ (10 นาที) ค่าเฉลี่ย 4.42 และด้านที่กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจน้อยที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน 2 ด้าน คือ รูปแบบรายการ และเนื้อหา/องค์ความรู้ ที่นำเสนอในรายการ ค่าเฉลี่ย 4.39

แต่ทั้งนี้จะเห็นได้ว่าค่าเฉลี่ยความพึงพอใจในแต่ละด้านนั้นมีความใกล้เคียงกัน และอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน

ตารางที่ 4.80 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมต่อรายการ เพลินบนจอ

ที่	ข้อความ	จำนวน
1	ดูเพลิน ได้สาระ เป็นการปูพื้นฐานให้ตั้งแต่เด็ก ๆ และครอบครัวได้มีส่วนร่วม ทำให้อยากไปทำงานพิพิธภัณฑ์ฯ ค่ะ	1
2	สนุก มีสาระและประโยชน์ในการใช้ชีวิต	1
3	วิทยากรเก่งมากค่ะ	1
4	สนุก เข้าใจง่ายค่ะ	1
5	ควรมีการประชาสัมพันธ์มากกว่านี้	1

ตารางที่ 4.81 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ความหมาย อันดับ ความพึงพอใจต่อรายการ เกษตรภูธร

ที่	รายการ	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)	ค่าเฉลี่ย	ความหมาย	อันดับ
1	เนื้อหา/องค์ความรู้ที่นำเสนอในรายการ	72	36	4	-	-	4.61	มากที่สุด	1
		64.29	32.14	3.57	-	-			
2	ระยะเวลาในการเผยแพร่ (15 นาที)	74	26	12	-	-	4.55	มากที่สุด	2
		66.07	23.21	10.71	-	-			
3	พิธีกร	64	36	10	2	-	4.45	มากที่สุด	3
		57.14	32.14	8.93	1.79	-			
4	ช่วงเวลาในการเผยแพร่ (ทุกวันอาทิตย์ เวลา 13.00 น.)	62	36	14	-	-	4.43	มากที่สุด	4
		55.36	32.14	12.50	-	-			
5	รูปแบบรายการ	60	36	14	2	-	4.38	มากที่สุด	5
		53.57	32.14	12.50	1.79	-			
ค่าเฉลี่ย							4.48	มากที่สุด	

หมายเหตุ : 1. เกณฑ์ระดับความประทับใจ 1.00-1.79 น้อยที่สุด, 1.80-2.59 น้อย, 2.60-3.39 ปานกลาง

3.40-4.19 มาก, 4.20-5.00 มากที่สุด

2. จำนวนผู้เข้าชม 112 คน

จากตารางพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจต่อรายการ เกษตรภูธร มีค่าเฉลี่ย 4.48 อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่า อันดับ 1 เนื้อหา/องค์ความรู้ที่นำเสนอในรายการ ค่าเฉลี่ย 4.61 อันดับ 2 ระยะเวลาในการเผยแพร่ (15 นาที) ค่าเฉลี่ย 4.55 อันดับ 3 พิธีกร ค่าเฉลี่ย 4.45 และรูปแบบรายการ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ 4.38

ตารางที่ 4.82 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมต่อรายการ เกษตรภุธร

ที่	ข้อความ	จำนวน
1	เป็นรายการที่ดี ในแรงบันดาลใจเหมือนได้ไปเที่ยวสวนของเกษตรที่มีประสบการณ์จริง	1
2	อยากให้มียุทธการดี ๆ แบบนี้ไปเรื่อย ๆ ครับ	1
3	เพิ่มการลงมือปฏิบัติ	1
4	ให้เพิ่มระยะเวลาการเผยแพร่ ให้พูดเยอะ ๆ	1

ตารางที่ 4.83 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ความหมาย อันดับ ความพึงพอใจต่อรายการ เรื่องเล่าชาว

เกษตร

ที่	รายการ	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)	ค่า เฉลี่ย	ความ หมาย	อันดับ
1	พิธีกร	38	12	-	-	-	4.76	มากที่สุด	1
		76.00	24.00	-	-	-			
2	รูปแบบรายการ	34	16	-	-	-	4.68	มากที่สุด	2
		68.00	32.00	-	-	-			
3	การดำเนินรายการมีความ สนุก น่าติดตาม	36	12	2	-	-	4.68	มากที่สุด	2
		72.00	24.00	4.00	-	-			
4	เนื้อหา/องค์ความรู้ที่ นำเสนอในรายการ	32	18	-	-	-	4.64	มากที่สุด	4
		64.00	36.00	-	-	-			
5	ระยะเวลาในการเผยแพร่ (30 นาที)	32	18	-	-	-	4.64	มากที่สุด	4
		64.00	36.00	-	-	-			
6	ข่าวมีความน่าสนใจ ทันสมัย	34	12	4	-	-	4.60	มากที่สุด	6
		68.00	24.00	8.00	-	-			
7	ช่วงเวลาในการเผยแพร่ (ทุกวันเสาร์ เวลา 12.00 น.)	28	20	2	-	-	4.52	มากที่สุด	7
		56.00	40.00	4.00	-	-			
ค่าเฉลี่ย							4.65	มากที่สุด	

หมายเหตุ : 1. เกณฑ์ระดับความประทับใจ 1.00-1.79 น้อยที่สุด, 1.80-2.59 น้อย, 2.60-3.39 ปานกลาง
3.40-4.19 มาก, 4.20-5.00 มากที่สุด

2. จำนวนผู้เข้าชม 50 คน

จากตารางพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจต่อรายการ เรื่องเล่าชาวเกษตร มีค่าเฉลี่ย 4.65 อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่า อันดับ 1 พิธีกร ค่าเฉลี่ย 4.76 อันดับ 2 มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน 2 ด้าน คือ รูปแบบรายการ และการดำเนินรายการมีความสนุก น่าติดตาม ค่าเฉลี่ย 4.68 และช่วงเวลาในการเผยแพร่ (ทุกวันเสาร์ เวลา 12.00 น.) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ 4.52 แต่ทว่าเป็นค่าเฉลี่ยที่สูง และอยู่ในระดับมากที่สุด

ตารางที่ 4.84 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมต่อรายการ เรื่องเล่าชาวเกษตร

ที่	ข้อความ	จำนวน
1	ดีแล้วค่ะ	1
2	เนื้อหา แนะนำดีมาก	1
3	มีกิจกรรมแบบนี้ตลอดไปค่ะ	1
4	อยากให้มีการประชาสัมพันธ์มากกว่านี้	1

ตารางที่ 4.85 สรุปค่าเฉลี่ยความพึงพอใจที่มีต่อการให้บริการในรูปแบบ Online ของพิพิธภัณฑ์

การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ

ที่	การให้บริการ	ค่าเฉลี่ย ความพึงพอใจ	ร้อยละ
1	การเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์เสมือนจริง (Virtual Museum)	4.24	84.80%
2	ตลาดเศรษฐกิจพอเพียงในรูปแบบ Online	4.23	84.60%
3	โครงการอบรมในรูปแบบ Online	4.22	84.40%
4	การฝึกปฏิบัติการทำเกษตรเศรษฐกิจพอเพียงในรูปแบบ Online	4.16	83.20%
เฉลี่ย		4.21	84.20%

ที่	การให้บริการ	ค่าเฉลี่ย ความพึงพอใจ	ร้อยละ
1	การจองหรือติดต่อเข้าร่วมในรูปแบบ Online	4.25	85.00%
2	เจ้าหน้าที่นำชมในการเยี่ยมชมแบบ Online	4.25	85.00%
3	สิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมในรูปแบบ Online	4.26	85.20%
เฉลี่ย		4.25	85.00%

ที่	การให้บริการ	ค่าเฉลี่ย ความพึงพอใจ	ร้อยละ
1	รายการเกษตร ONLINE by พิพิธภัณฑ์เกษตร	4.45	89.00%
2	รายการ กิน อยู่ ดี	4.29	85.80%
3	รายการวิชาของแผ่นดิน	4.33	86.60%
4	รายการเพลินบนจอ	4.42	88.40%
5	รายการเกษตรภูธร	4.48	89.60%
6	รายการเรื่องเล่าชาวเกษตร	4.65	93.00%
เฉลี่ย		4.44	88.80%

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2. ผู้รับบริการที่มีลักษณะประชากรศาสตร์แตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์เสมือนจริง (Virtual Museum) เจ้าหน้าที่นำชม และสิ่งอำนวยความสะดวกของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวแตกต่างกัน

แบ่งเป็นสมมติฐานย่อยได้ดังนี้

1. ผู้รับบริการที่มีลักษณะประชากรศาสตร์แตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์เสมือนจริง (Virtual Museum) ของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวแตกต่างกัน

(1) ผู้รับบริการที่มี เพศ ต่างกันมีความพึงพอใจต่อการเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์เสมือนจริง (Virtual Museum) ไม่แตกต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

(2) ผู้รับบริการที่มี อายุ แตกต่างกันมีความพึงพอใจต่อการเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์เสมือนจริง (Virtual Museum) แตกต่างกัน เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

(3) ผู้รับบริการที่มี ระดับการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีความพึงพอใจต่อการเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์เสมือนจริง (Virtual Museum) แตกต่างกัน เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

(4) ผู้รับบริการที่มี อาชีพ แตกต่างกันมีความพึงพอใจต่อการเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์เสมือนจริง (Virtual Museum) แตกต่างกัน เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

(5) ผู้รับบริการที่มี จังหวัดที่พักอาศัย/ภูมิภาค แตกต่างกันมีความพึงพอใจต่อการเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์เสมือนจริง (Virtual Museum) แตกต่างกัน เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

2. ผู้รับบริการที่มีลักษณะประชากรศาสตร์แตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อเจ้าหน้าที่นำชมของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวแตกต่างกัน

(1) ผู้รับบริการที่มี เพศ แตกต่างกันมีความพึงพอใจต่อเจ้าหน้าที่นำชมของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ไม่แตกต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

(2) ผู้รับบริการที่มี อายุ แตกต่างกันมีความพึงพอใจต่อเจ้าหน้าที่นำชมของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว แตกต่างกัน เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

(3) ผู้รับบริการที่มี ระดับการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีความพึงพอใจต่อเจ้าหน้าที่นำชมของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวแตกต่างกัน เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

(4) ผู้รับบริการที่มี อาชีพ แตกต่างกันมีความพึงพอใจต่อเจ้าหน้าที่นำชมของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวแตกต่างกัน เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

(5) ผู้รับบริการที่มี จังหวัดที่พักอาศัย/ภูมิภาค แตกต่างกันมีความพึงพอใจต่อเจ้าหน้าที่นำชมของพิพิธภัณฑการเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว แตกต่างกัน เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

3. ผู้รับบริการที่มีลักษณะประชากรศาสตร์แตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวกของพิพิธภัณฑการเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวแตกต่างกัน

(1) ผู้รับบริการที่มี เพศ แตกต่างกันมีความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวกของพิพิธภัณฑการเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ไม่แตกต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

(2) ผู้รับบริการที่มี อายุ แตกต่างกันมีความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวกของพิพิธภัณฑการเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว แตกต่างกัน เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

(3) ผู้รับบริการที่มี ระดับการศึกษา แตกต่างกันมีความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวกของพิพิธภัณฑการเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว แตกต่างกัน เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

(4) ผู้รับบริการที่มี อาชีพ แตกต่างกันมีความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวกของพิพิธภัณฑการเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว แตกต่างกัน เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

(5) ผู้รับบริการที่มี จังหวัดที่พักอาศัย/ภูมิภาค แตกต่างกันมีความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวกของพิพิธภัณฑการเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว แตกต่างกัน เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

สมมติฐานข้อที่ 2. ผู้รับบริการที่มีลักษณะประชากรศาสตร์แตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์เสมือนจริง (Virtual Museum) ของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวแตกต่างกัน

ตารางที่ 4.86 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อการเยี่ยมชมในส่วนของพิพิธภัณฑ์เสมือนจริง (Virtual Museum) ในภาพรวมจำแนกตามลักษณะประชากรศาสตร์

ลักษณะทางประชากรศาสตร์	ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจในภาพรวม	ความหมาย	ค่าสถิติ t-Test/ F-Test	Sig.	ผลการทดสอบ
เพศ					
ชาย	4.20	มากที่สุด	-0.404	0.687	ไม่แตกต่างกัน
หญิง	4.27	มากที่สุด			
รวม	4.24	มากที่สุด			
อายุ					
12-15 ปี	3.39	ปานกลาง	3.401	0.008	แตกต่างกัน
16-18 ปี	4.15	มาก			
19-24 ปี	4.04	มาก			
25-34 ปี	4.32	มากที่สุด			
35-44 ปี	4.64	มากที่สุด			
45 ปีขึ้นไป	4.57	มากที่สุด			
รวม	4.24	มากที่สุด			
ระดับการศึกษา					
ประถมศึกษา	4.33	มากที่สุด	4.091	0.004	แตกต่างกัน
มัธยมศึกษาตอนต้น	4.06	มาก			
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช./ปวส.	3.97	มาก			
ปริญญาตรี	4.65	มากที่สุด			
ปริญญาโทและปริญญาเอก	4.54	มากที่สุด			
รวม	4.24	มากที่สุด			

ลักษณะทางประชากรศาสตร์	ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจในภาพรวม	ความหมาย	ค่าสถิติ t-Test/ F-Test	Sig.	ผลการทดสอบ
อาชีพ					
นักเรียน	3.98	มาก	7.609	0.000	แตกต่างกัน
นิสิต/นักศึกษา	3.50	มาก			
ครู/อาจารย์	4.75	มากที่สุด			
ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	4.25	มากที่สุด			
ผู้ประกอบการ/ธุรกิจส่วนตัว/ รับจ้างอิสระ/เกษียณ	4.24	มากที่สุด			
รวม	4.24	มากที่สุด			
จังหวัด/ภาค					
ภาคกลาง ²	4.09	มาก	10.380	0.002	แตกต่างกัน
ภาคอื่น ๆ ³	4.64	มากที่สุด			
รวม	4.24	มากที่สุด			

หมายเหตุ 1. เกณฑ์ระดับค่าเฉลี่ยความพึงพอใจ

1.00-1.79 น้อยที่สุด , 1.80-2.59 น้อย , 2.60-3.39 ปานกลาง , 3.40-4.19 มาก , 4.20-5.00 มากที่สุด

2. ภาคกลาง หมายถึง กรุงเทพมหานครและปริมณฑล และภาคกลาง

3. รวมภาคที่มีกลุ่มตัวอย่างตอบมาจำนวนน้อยไว้ใน ภาคอื่น ๆ เพื่อผลทางด้านการทดสอบ

จากตาราง พบว่า ผู้รับบริการที่มี เพศ แตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการเยี่ยมชมในส่วน
ของพิพิธภัณฑ์เสมือนจริง (Virtual Museum) ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ในขณะที่ผู้รับบริการที่มีช่วงอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และจังหวัด/ภาคที่พักอาศัย
แตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการเยี่ยมชมในส่วน of พิพิธภัณฑ์เสมือนจริง (Virtual Museum)
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ด้านช่วงอายุ พบว่า ผู้รับบริการที่มีช่วงอายุ 35-44 ปี มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อการเยี่ยมชม
ในส่วน of พิพิธภัณฑ์เสมือนจริง (Virtual Museum) สูงที่สุด คือ 4.64 ในขณะที่ผู้รับบริการช่วงอายุ
12-15 ปีมีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ 3.39

ด้านระดับการศึกษา พบว่า ผู้รับบริการที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี มีค่าเฉลี่ยความ
พึงพอใจต่อการเยี่ยมชมในส่วน of พิพิธภัณฑ์เสมือนจริง (Virtual Museum) สูงที่สุด คือ 4.65
ในขณะที่ผู้รับบริการที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช./ปวส. ที่มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจ
น้อยที่สุด คือ 3.97

ด้านอาชีพ พบว่า ครู/อาจารย์ เป็นผู้มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อการเยี่ยมชมในส่วนของพิพิธภัณฑ์เสมือนจริง (Virtual Museum) สูงที่สุด คือ 4.75 ในขณะที่นิสิต/นักศึกษา มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจน้อยที่สุด คือ 3.50

ด้านจังหวัดที่พักอาศัย ผู้รับบริการที่พักอาศัยในภาคอื่น ๆ มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจค่อนข้างสูงต่อการเยี่ยมชมในส่วนของพิพิธภัณฑ์เสมือนจริง (Virtual Museum) คือ 4.64 ในขณะที่ภาคกลาง (รวมกรุงเทพมหานครและปริมณฑล) มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจอยู่ที่ 4.09

ตารางที่ 4.87 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อเจ้าหน้าที่นำชมในการเยี่ยมชมแบบ Online
จำแนกตามลักษณะประชากรศาสตร์

ลักษณะทางประชากรศาสตร์	ค่าเฉลี่ยความ พึงพอใจใน ภาพรวม	ความหมาย	ค่าสถิติ t-Test/ F-Test	Sig.	ผลการ ทดสอบ
เพศ					
ชาย	4.10	มาก	-1.450	0.151	ไม่แตกต่าง กัน
หญิง	4.35	มากที่สุด			
รวม	4.25	มากที่สุด			
อายุ					
12-15 ปี	3.33	ปานกลาง	4.809	0.001	แตกต่างกัน
16-18 ปี	4.04	มาก			
19-24 ปี	3.97	มาก			
25-34 ปี	4.40	มากที่สุด			
35-44 ปี	4.65	มากที่สุด			
45 ปีขึ้นไป	4.73	มากที่สุด			
รวม	4.25	มากที่สุด			
ระดับการศึกษา					
ประถมศึกษา	4.00	มาก	5.541	0.001	แตกต่างกัน
มัธยมศึกษาตอนต้น	4.13	มาก			
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช./ ปวส.	3.92	มาก			
ปริญญาตรี	4.76	มากที่สุด			
ปริญญาโทและปริญญาเอก	4.50	มากที่สุด			
รวม	4.25	มากที่สุด			
อาชีพ					
นักเรียน	3.94	มาก	8.881	0.000	แตกต่างกัน
นิสิต/นักศึกษา	3.48	มาก			
ครู/อาจารย์	4.82	มากที่สุด			
ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	4.31	มากที่สุด			
ผู้ประกอบการ/ธุรกิจส่วนตัว/ รับจ้างอิสระ/เกษียณ	4.21	มากที่สุด			
รวม	4.25	มากที่สุด			

ลักษณะทางประชากรศาสตร์	ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจในภาพรวม	ความหมาย	ค่าสถิติ t-Test/ F-Test	Sig.	ผลการทดสอบ
จังหวัด/ภาค					
ภาคกลาง ²	4.05	มาก	17.177	0.000	แตกต่างกัน
ภาคอื่น ๆ ³	4.76	มากที่สุด			
รวม	4.25				

หมายเหตุ 1. เกณฑ์ระดับค่าเฉลี่ยความพึงพอใจ

1.00-1.79 น้อยที่สุด , 1.80-2.59 น้อย , 2.60-3.39 ปานกลาง , 3.40-4.19 มาก , 4.20-5.00 มากที่สุด

2. ภาคกลาง หมายถึง กรุงเทพมหานครและปริมณฑล และภาคกลาง

3. รวมภาคที่มีกลุ่มตัวอย่างตอบมาจำนวนน้อยไว้ใน ภาคอื่น ๆ เพื่อผลทางด้านการทดสอบ

จากตาราง พบว่า ผู้รับบริการที่มี เพศ แตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อเจ้าหน้าที่นำชมในการเยี่ยมชมแบบ Online ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ในขณะที่ผู้รับบริการที่มีช่วงอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และจังหวัด/ภาคที่พักอาศัย แตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อเจ้าหน้าที่นำชมในการเยี่ยมชมแบบ Online แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ด้านช่วงอายุ พบว่า ผู้รับบริการที่มีช่วงอายุ 45 ปี ขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อเจ้าหน้าที่นำชม สูงที่สุด คือ 4.73 ในขณะที่ผู้รับบริการช่วงอายุ 12-15 ปีมีค่าน้อยที่สุด คือ 3.33

ด้านระดับการศึกษา พบว่า ผู้รับบริการที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อเจ้าหน้าที่นำชม สูงที่สุด คือ 4.76 ในขณะที่ผู้รับบริการที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช./ปวส. มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจน้อยที่สุด คือ 3.92

ด้านอาชีพ พบว่า ครู/อาจารย์ เป็นกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อเจ้าหน้าที่นำชม สูงที่สุด คือ 4.82 ในขณะที่นิสิต/นักศึกษา มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจน้อยที่สุด คือ 3.48

ด้านจังหวัดที่พักอาศัย ผู้รับบริการที่พักอาศัยในภาคอื่น ๆ มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจค่อนข้างสูงต่อเจ้าหน้าที่นำชม คือ 4.76 ในขณะที่ภาคกลาง (รวมกรุงเทพมหานครและปริมณฑล) มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจอยู่ที่ 4.05

ตารางที่ 4.88 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมในรูปแบบ Online จำแนกตามลักษณะประชากรศาสตร์

ลักษณะทางประชากรศาสตร์	ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจในภาพรวม	ความหมาย	ค่าสถิติ t-Test/ F-Test	Sig.	ผลการทดสอบ
เพศ					
ชาย	4.22	มากที่สุด	-0.361	0.719	ไม่แตกต่าง
หญิง	4.28	มากที่สุด			
รวม	4.26	มากที่สุด			
ช่วงอายุ					
12-15 ปี	3.39	ปานกลาง	2.625	0.030	แตกต่างกัน
16-18 ปี	4.24	มากที่สุด			
19-24 ปี	4.06	มาก			
25-34 ปี	4.38	มากที่สุด			
35-44 ปี	4.56	มากที่สุด			
45 ปีขึ้นไป	4.43	มากที่สุด			
รวม	4.26	มากที่สุด			
ระดับการศึกษา					
ประถมศึกษา	4.00	มาก	3.131	0.019	แตกต่างกัน
มัธยมศึกษาตอนต้น	4.15	มาก			
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช./ปวส.	4.03	มาก			
ปริญญาตรี	4.68	มากที่สุด			
ปริญญาโทและปริญญาเอก	4.33	มากที่สุด			
รวม	4.26	มากที่สุด			
อาชีพ					
นักเรียน	3.98	มาก	6.203	0.000	แตกต่างกัน
นิสิต/นักศึกษา	3.53	มาก			
ครู/อาจารย์	4.71	มากที่สุด			
ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	4.25	มากที่สุด			
ผู้ประกอบการ/ธุรกิจส่วนตัว/รับจ้างอิสระ/เกษียณ	4.31	มากที่สุด			
รวม	4.26	มากที่สุด			

ลักษณะทางประชากรศาสตร์	ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจในภาพรวม	ความหมาย	ค่าสถิติ t-Test/ F-Test	Sig.	ผลการทดสอบ
จังหวัด/ภาค					
ภาคกลาง ²	4.13	มาก	7.686	0.007	แตกต่างกัน
ภาคอื่น ๆ ³	4.61	มากที่สุด			
รวม	4.26	มากที่สุด			

หมายเหตุ 1. เกณฑ์ระดับค่าเฉลี่ยความพึงพอใจ

- 1.00-1.79 น้อยที่สุด , 1.80-2.59 น้อย , 2.60-3.39 ปานกลาง , 3.40-4.19 มาก , 4.20-5.00 มากที่สุด
2. ภาคกลาง หมายถึง กรุงเทพมหานครและปริมณฑล และภาคกลาง
3. รวมภาคที่มีกลุ่มตัวอย่างตอบมาจำนวนน้อยไว้ใน ภาคอื่น ๆ เพื่อผลทางด้านการทดสอบ

จากตาราง พบว่า ผู้รับบริการที่มี เพศ แตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมในรูปแบบ Online ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ในขณะที่ผู้รับบริการที่มีช่วงอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และจังหวัด/ภาคที่พักอาศัย แตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมในรูปแบบ Online แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ด้านช่วงอายุ พบว่า ผู้รับบริการที่มีช่วงอายุ 35-44 ปี มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมในรูปแบบ Online สูงที่สุด คือ 4.56 ในขณะที่ผู้รับบริการช่วงอายุ 12-15 ปีมีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ 3.39

ด้านระดับการศึกษา พบว่า ผู้รับบริการที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมในรูปแบบ Online สูงที่สุด คือ 4.68 ในขณะที่ผู้รับบริการที่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจน้อยที่สุด คือ 4.00

ด้านอาชีพ พบว่า ครู/อาจารย์ เป็นกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมในรูปแบบ Online สูงที่สุด คือ 4.71 ในขณะที่นิติ/นักศึกษา มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจน้อยที่สุด คือ 3.53

ด้านจังหวัดที่พักอาศัย ผู้รับบริการที่พักอาศัยในภาคอื่น ๆ มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจค่อนข้างสูงต่อสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมในรูปแบบ Online คือ 4.61 ในขณะที่ภาคกลาง (รวม กรุงเทพมหานครและปริมณฑล) มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจอยู่ที่ 4.13

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “โครงการสำรวจความพึงพอใจในการให้บริการของสำนักงานพิพิธภัณฑสถานเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) ประจำปีงบประมาณ 2565” มีวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับสื่อของผู้รับบริการของพิพิธภัณฑสถานเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
2. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้บริการของผู้รับบริการที่มีต่อพิพิธภัณฑสถานเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้รับบริการที่มีต่อการมาใช้บริการที่พิพิธภัณฑสถานเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method) แบ่งระเบียบวิธีวิจัยเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) คณะวิจัยรวบรวมข้อมูลโดยใช้วิธีการ คือ 1) การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) กับกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 11 คน อาทิ เจ้าหน้าที่ของพิพิธภัณฑสถานเฉลิมพระเกียรติฯ ผู้ควบคุมการผลิตรายการ Online ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบภายใน การจัดการพื้นที่ และผู้เชี่ยวชาญด้านการสื่อสารผ่านเฟซบุ๊ก 2) การสังเกตกระบวนการนำชมแบบ Online โดยเข้าร่วมในระบบ Online ในช่วงที่มีกระบวนการนำชม 3) การสนทนากลุ่ม (Focus Group) ผู้เข้ารับบริการในโครงการส่งเสริมการเรียนรู้ ในรูปแบบ Online จำนวน 2 กลุ่ม และผู้ชมรายการที่เผยแพร่ผ่านแฟนเพจพิพิธภัณฑสถานเฉลิมพระเกียรติฯ และยูทูบ 6 รายการ จำนวน 2 กลุ่ม รวม 24 คน และ 4) การศึกษาพิพิธภัณฑสถานเสมือนจริงในเว็บไซต์ <https://www.wisdomking.or.th/th>

ส่วนที่ 2 การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ในรูปแบบของการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยใช้แบบสอบถาม และแบบสอบถามออนไลน์เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้รับบริการที่มาใช้บริการที่พิพิธภัณฑสถานเฉลิมพระเกียรติฯ ทั้งในรูปแบบ On-site และรูปแบบ Online โดยกลุ่มตัวอย่างผู้รับบริการในรูปแบบ On-site จำนวน 505 ตัวอย่าง และกลุ่มตัวอย่างผู้รับบริการในรูปแบบ Online จำนวน 546 ตัวอย่าง

ด้วยเหตุนี้การสรุปผลการวิจัย สรุปผลตามระเบียบวิธีวิจัยและวัตถุประสงค์ ดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 สรุปผลข้อมูลเชิงคุณภาพ

วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 3. ศึกษาความพึงพอใจของผู้รับบริการที่มีต่อการมาใช้บริการที่พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

การสำรวจความพึงพอใจการให้บริการของสำนักงานพิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) ประจำปีงบประมาณ 2565 นั้น ปัจจุบันพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ได้มีการพัฒนาการให้บริการเพื่อให้เข้าถึง และตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการในทุก ๆ ด้าน ดังนั้นจะเห็นได้ว่า ในปีงบประมาณ 2565 นั้น พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ได้มีการพัฒนาการบริการขึ้น 3 กิจกรรม ได้แก่

5.1.1.1 โครงการส่งเสริมการเรียนรู้เกษตรเศรษฐกิจพอเพียง Online

5.1.1.2 พิพิธภัณฑ์เสมือนจริง (Virtual Museum)

5.1.1.3 รายการออนไลน์ จำนวน 6 รายการ

ด้วยเหตุนี้ขอสรุปผลการวิจัย ดังนี้ ในแต่ละกิจกรรม ดังนี้

5.1.1.1 โครงการส่งเสริมการเรียนรู้เกษตรเศรษฐกิจพอเพียง Online

จุดเริ่มต้นของโครงการ

โครงการส่งเสริมการเรียนรู้เกษตรเศรษฐกิจพอเพียง ในรูปแบบ Online เริ่มจัดขึ้นเพื่อเพิ่มการเข้าถึงของผู้รับบริการให้สามารถมาเยี่ยมชมที่พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ได้สะดวกมากยิ่งขึ้น ในกรณีโรงเรียน หน่วยงาน องค์กร อยู่ในพื้นที่ห่างไกล หรือในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคอุบัติใหม่ ที่ทำให้ไม่สามารถมาเยี่ยมชมที่พิพิธภัณฑ์ได้ ทั้งนี้เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการเยี่ยมชม ทั้งในด้านองค์ความรู้ และความพร้อมทางด้านเครื่องมือสื่อสารทางพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ จึงได้มีการออกแบบการเยี่ยมชมในรูปแบบ Online โดยคำนึงถึง

1. ระยะเวลาการเยี่ยมชมแบบ Online โดยต้องให้กลุ่มเป้าหมายโดยเฉพาะนักเรียน สามารถเยี่ยมชมได้โดยไม่มีผลกระทบต่อเครื่องมือสื่อสารของผู้ปกครอง ดังนั้นโครงการส่งเสริมการเรียนรู้เกษตรเศรษฐกิจพอเพียง Online จึงใช้ระยะเวลาในการจัดกิจกรรมรวม 1 ชั่วโมง

2. หลักสูตรการเยี่ยมชมแบบ Online จัดทำ 2 หลักสูตร คือ

1) หลักสูตร Online ตามรอยพ่อ

2) หลักสูตร Online เกษตรลงมือทำ

■ การประชาสัมพันธ์โครงการส่งเสริมการเรียนรู้เกษตรเศรษฐกิจพอเพียง Online

เมื่อพิพิธภัณฑการเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ได้จัดทำโครงการส่งเสริมการเรียนรู้เกษตรเศรษฐกิจพอเพียง Online ในช่วงแรกสำนักพัฒนากิจการ ได้ทำหนังสือแจ้งไปยังหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง อาทิ กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงอุดมศึกษา และอธิบดีกรมปศุสัตว์ ท้องถิ่น เพื่อขอประชาสัมพันธ์หลักสูตรออนไลน์ของพิพิธภัณฑการเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ในส่วนเอกสารที่ส่งไปนั้น ประกอบด้วย

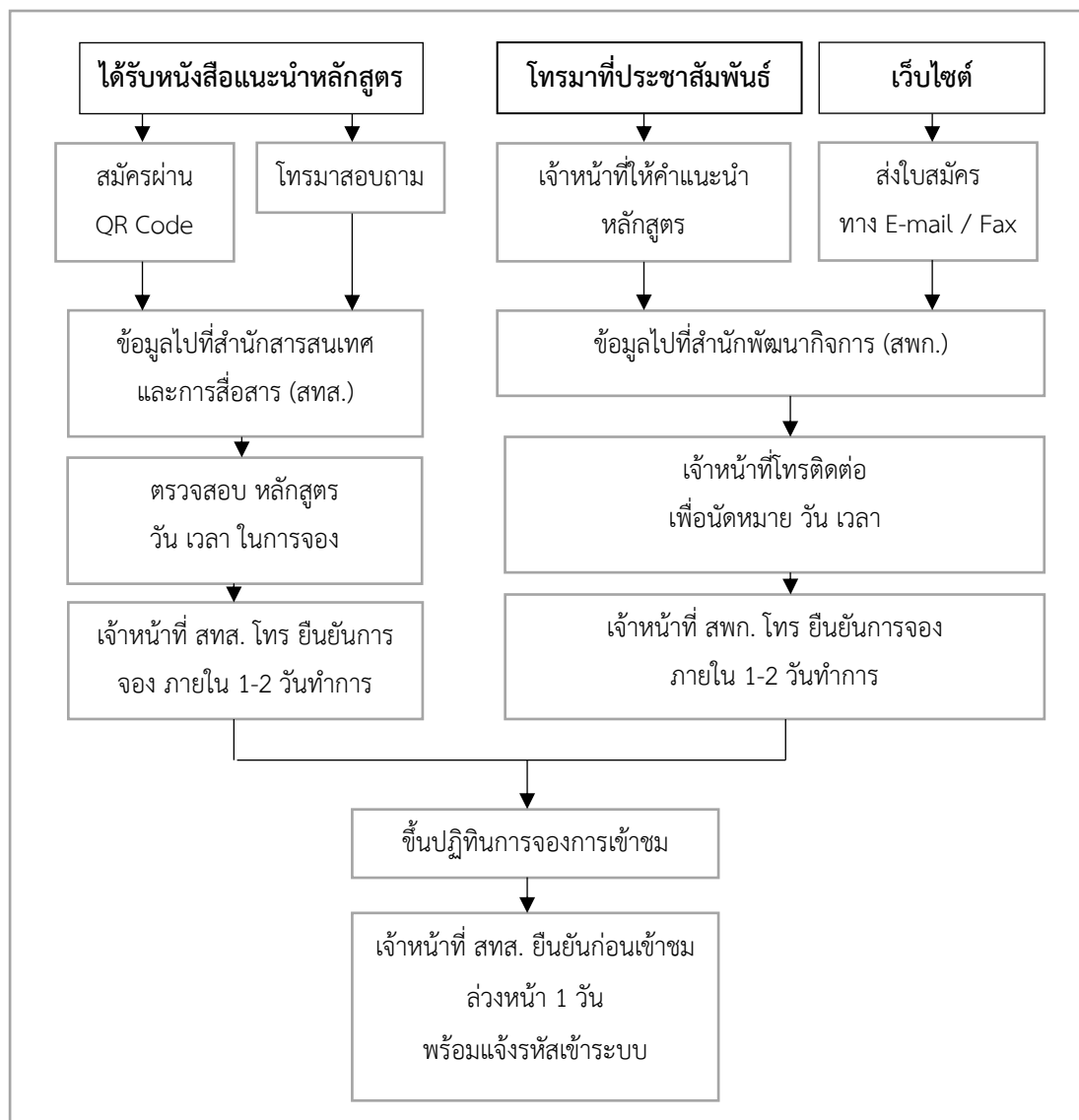
1. รายละเอียดแต่ละหลักสูตร

- หลักสูตรที่ 1 “Online ตามรอยพ่อ” ระยะเวลาเรียนรู้ 1 ชั่วโมง (ไม่เสียค่าใช้จ่าย)
 - เรียนรู้นิทรรศการออนไลน์พิพิธภัณฑภายในอาคาร
 - เรียนรู้ภาพยนตร์แอนิเมชัน 2 มิติ 1 เรื่อง
- หลักสูตรที่ 2 “Online เกษตรลงมือทำ” ระยะเวลาเรียนรู้ 1 ชั่วโมง (ไม่เสียค่าใช้จ่าย/กรณีหน่วยงานสนใจสั่งซื้ออุปกรณ์ในการฝึกปฏิบัติ โปรดระบุจำนวนการสั่งซื้อ)
 - เรียนรู้ภาพยนตร์แอนิเมชัน 2 มิติ 1 เรื่อง
 - เรียนรู้ฝึกปฏิบัติการทำเกษตรเศรษฐกิจพอเพียง 1 ฐาน

2. แบบฟอร์มการจอง ซึ่งทางโรงเรียน หน่วยงาน สามารถกรอกรายละเอียดลงในแบบฟอร์มใบสมัครได้เลย นอกจากนั้นมี QR Code เป็น Google Form สามารถสมัครทางออนไลน์ได้เช่นกัน

และนอกจากนั้นมีการประชาสัมพันธ์หลักสูตรบนเว็บไซต์ สำหรับผู้ที่สนใจสามารถดาวน์โหลดใบสมัครและส่งมาที่พิพิธภัณฑการเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ได้เช่นกัน

กระบวนการจองเพื่อเข้าร่วมโครงการส่งเสริมการเรียนรู้เกษตรเศรษฐกิจพอเพียง Online

ภาพที่ 5.1 สรุปขั้นตอนการจองเข้าชม โครงการส่งเสริมการเรียนรู้ฯ Online

■ กระบวนการเยี่ยมชมโครงการส่งเสริมการเรียนรู้เกษตรเศรษฐกิจพอเพียง Online ประกอบด้วย

1. การทักทาย แนะนำผู้เข้าชม

โดยในช่วงเริ่มกระบวนการนำชม ผู้นำชมจะกล่าวทักทาย แนะนำตนเอง และมีกิจกรรมร่วมสนุกเล็ก ๆ น้อยๆ เพื่อสร้างความรู้สึกร่วมกันเอง และให้เกิดการผ่อนคลาย จากการสังเกตโดยคณะวิจัย พบว่า การทำกิจกรรมในช่วงนี้ทำให้ผู้เยี่ยมชม โดยเฉพาะกลุ่มนักเรียนรู้สึกสนุกสนาน สร้างความคุ้นเคยได้เป็นอย่างดี

2. แนะนำพิพิธภัณฑการเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ

เป็นช่วงแนะนำพิพิธภัณฑการเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ โดยผู้นำชมจะเปิด PowerPoint และอธิบายประกอบ ในช่วงนี้ใช้ระยะเวลาประมาณ 10-12 นาที

3. ช่วงแนะนำพิพิธภัณฑ ผ่านพิพิธภัณฑเสมือนจริง

เป็นช่วงแนะนำการเยี่ยมชมพิพิธภัณฑการเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ในรูปแบบพิพิธภัณฑเสมือนจริง โดยผู้นำชมจะเปิด Website ของ พิพิธภัณฑ และอธิบายโดยเริ่มตั้งแต่วิธีการในการเข้าชม รวมถึงเปิดตัวอย่างพิพิธภัณฑเสมือนจริง พร้อมอธิบายข้อมูลในพิพิธภัณฑเสมือนที่เปิด ทั้งนี้พบว่า ในช่วงนี้ใช้ระยะเวลาประมาณ 10-12 นาที

ในส่วนของการนำชมพิพิธภัณฑเสมือนจริง กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นในด้านการบรรยายของผู้นำชม คือ ชื่นชอบที่มีผู้นำชมแนะนำข้อมูล โดยเฉพาะเมื่อเป็นข้อมูลทางวิชาการ เนื่องจากมีการวางแผนการแนะนำ และการให้ข้อมูลของพิพิธภัณฑไว้วางหน้า

4. ช่วงชมภาพยนตร์ 2 มิติ

ในช่วงนี้จะเป็นการเปิดการ์ตูน 2 มิติ ซึ่งเป็นช่วงที่เด็ก ๆ ให้ความสนใจ และชื่นชอบมาก เนื่องจากเป็นภาพเคลื่อนไหว และมีสาระประกอบ และเมื่อรับชมการ์ตูน 2 มิติจบแล้ว ผู้นำชมจะสรุปสาระสำคัญ โดยเชื่อมโยงเข้ากับหลักการทรงงาน

5. ช่วงเล่นเกม

ช่วงกิจกรรมการเล่นเกม เป็นช่วงเวลาที่กลุ่มตัวอย่างได้ทำกิจกรรมร่วมกับผู้นำชม และทำให้เกิดการสื่อสารสองทาง ทั้งนี้พบว่า ผู้รับบริการมีความสนุกสนาน และมีส่วนร่วมในกิจกรรมเป็นจำนวนมาก

6. สรุปกิจกรรมและให้ผู้เยี่ยมชมพูดความรู้สึก

และเมื่อจบกิจกรรมในส่วนของการเล่นเกมแล้ว ผู้นำชมจะมีการพูดสรุปภาพรวมทั้งหมด และให้ตัวแทนครูหรือผู้เข้าร่วมกิจกรรมพูดความรู้สึกที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมในครั้งนี้

ทั้งนี้การเยี่ยมชมในโครงการส่งเสริมการเรียนรู้เกษตรเศรษฐกิจพอเพียง Online กลุ่มตัวอย่างได้แสดงความคิดเห็นในประเด็นที่สำคัญ ดังนี้

1) ความรู้ที่ได้รับ

ในด้านองค์ความรู้ที่ผู้เยี่ยมชมได้รับ พบว่า กลุ่มตัวอย่างทุกท่านชื่นชม และแสดงความคิดเห็นว่าเป็นการจัดกิจกรรมที่ทำให้ได้รับความรู้มากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลของพิพิธภัณฑการเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ หรือความรู้เกี่ยวกับเรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง การทำเห็ดตะกั่ว ไปโอตเซล ซึ่งความรู้นี้สามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้

2) ผู้นำชม

ด้านผู้นำชมนั้น กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นว่ามีการอธิบาย แนะนำพิพิธภัณฑสถาน การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ เป็นอย่างดี การแต่งกายเรียบร้อย เหมาะสม และมีความเอาใจใส่ตลอดระยะเวลาของการนำชม กล่าวคือ มีการสอบถามเป็นระยะ ๆ ว่าตามทันหรือไม่

3) ความประทับใจระหว่างการเยี่ยมชมแบบ On-site และแบบ Online

เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างบางส่วนได้มีโอกาสเข้าร่วมโครงการส่งเสริมการเรียนรู้เกษตรเศรษฐกิจพอเพียง ทั้งในรูปแบบ Online และรูปแบบ On-site ความประทับใจที่ได้รับ คือ ได้สัมผัสกับบรรยากาศจริง ได้เห็นการจัดนิทรรศการของในหลวงรัชกาลที่ 9 ได้รับฟังการบรรยายกับเจ้าหน้าที่นำชมในสถานที่จริง ทำให้เกิดความรู้สึกรับรู้ และแรงบันดาลใจที่ดี

4) ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ในด้านข้อเสนอแนะเพิ่มเติม พบว่า เป็นด้านการประชาสัมพันธ์ เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่า หลักสูตร เป็นหลักสูตรที่ดี มีความน่าสนใจ ควรจะประชาสัมพันธ์ให้องค์กรอื่น ๆ ได้รับความรู้ และได้รับประโยชน์เช่นเดียวกัน

5.1.1.2 พิพิธภัณฑสถานเสมือนจริง (Virtual Museum)

พิพิธภัณฑสถานเสมือนจริง เกิดขึ้นเนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา (Covid-19) ซึ่งส่งผลให้ไม่สามารถเปิดให้บุคคลทั่วไปเข้าชมพิพิธภัณฑสถานได้ การจัดทำพิพิธภัณฑสถานเสมือนจริง เป็นการเพิ่มช่องทางการเข้าถึงพิพิธภัณฑสถานได้อีกทางหนึ่ง เนื่องจากสามารถเข้าได้ทุกที่ และเป็น การประชาสัมพันธ์ให้แก่บุคคลทั่วไปถึงการมีอยู่ของนิทรรศการ โดยโครงการเริ่มต้นในปี พ.ศ. 2564 โดยเริ่มต้นจัดทำที่ อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 กับนิทรรศการจักษุ จักษุสถาน อัตลักษณ์วัฒนธรรมเกษตร และมีการวางแผนในการขยายขอบเขตในการจัดทำพิพิธภัณฑสถานเสมือนจริง เพื่อประชาสัมพันธ์ ในช่วงเดือนเมษายน

แนวทางการจัดทำพิพิธภัณฑสถานเสมือนจริงนั้น มีการวางแผนในการเล่าเรื่องโดยทีมงาน เสมือน เป็นการย่อส่วนของนิทรรศการเพื่อให้บุคคลที่ได้เข้ามาชมนั้น เกิดความรู้สึกรับรู้ และต้องการ เข้ามาชมพิพิธภัณฑสถานจริงด้วยตนเอง

ทั้งนี้ในส่วนของการศึกษาพิพิธภัณฑสถานเสมือนจริงของพิพิธภัณฑสถานเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ใน <https://www.wisdomking.or.th/th> สรุปได้ดังนี้

■ การเข้าถึงเพื่อเข้าชมพิพิธภัณฑสถานเสมือน

1. พิพิธภัณฑสถานเสมือนจริง มีระบบที่สามารถเข้าชมได้ง่ายผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต และเข้าชมได้ด้วยอุปกรณ์ที่หลากหลาย ได้แก่ ผ่านทางคอมพิวเตอร์ Tablet และ Smartphone ทำให้มีการเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้ในวงกว้างมากขึ้น ทั้งกลุ่มเป้าหมายในกรุงเทพฯ และต่างจังหวัด

2. อุปกรณ์ที่แตกต่างกัน มีการแสดงผลที่แตกต่างกัน ดังนี้

- คอมพิวเตอร์ และ Tablet มีการแสดงผลและลักษณะการใช้งานที่เหมือนกัน
- Smartphone มีการแสดงผลที่แตกต่างออกไป โดยมีตำแหน่งของเมนูที่แตกต่างกัน และขนาดรูปภาพมีเล็กลง ในการเข้าชมพิพิธภัณฑ์เสมือนจริงต้องมีการปรับหมุนหน้าจอ เมื่อเปิดส่วนควบคุมจะบังหน้าจอส่วน และมี tab ของส่วน Chat ที่บังกลางหน้าจอ

■ ด้านการออกแบบ

1. องค์ประกอบในการออกแบบ เช่น ข้อความตัวอักษร ภาพถ่าย ภาพปริทัศน์ 360° เสียงบรรยายเนื้อหา ดนตรีและเสียงประกอบนั้น มีการออกแบบที่ใช้รูปแบบที่คล้ายคลึงกัน มีส่วนให้ผู้เข้าชมรับรู้ถึงกระบวนการ และวิธีการในการเข้าชมได้ง่าย ซึ่งเป็นประโยชน์ในการเข้าเรียนรู้ภายในเวลาอันสั้น โดยองค์ประกอบที่มีความแตกต่างกันในแต่ละพิพิธภัณฑ์ได้แก่

- ด้านดนตรีประกอบซึ่งพิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ไม่มี
- ด้านปุ่มสำหรับเปิด/ปิด Key Plan จะมีเฉพาะพิพิธภัณฑ์เสมือนจริง พิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 และนิทรรศการจักษุ จักษุสถาน อตลักษณ์วัฒนธรรมเกษตร อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 2
- อุปกรณ์ Smartphone ไม่มีส่วน Key Plan ในส่วนนิทรรศการจักษุ จักษุสถาน อตลักษณ์วัฒนธรรมเกษตร พิพิธภัณฑ์ดินดล พิพิธภัณฑ์ป่าดงพงไพร และพิพิธภัณฑ์มหัศจรรย์พันธุกรรม

2. มีการออกแบบที่ง่ายต่อการเข้าใจ

- แผงควบคุม ซึ่งมีมุมมองพิพิธภัณฑ์เสมือนจริงในการเลือกชม และมีปุ่มสำหรับเลื่อนไปยังทิศทางต่าง ๆ โดยในรายละเอียดของส่วนแผงควบคุมนั้น มีปุ่มบางส่วนที่เมื่อวางเมาส์บนปุ่มจะมีตัวหนังสือเพื่ออธิบายความหมายของปุ่มนั้น และบางส่วนยังไม่มี
- มีการใช้ Key Plan เพื่อให้ผู้เข้าชมมองเห็นตำแหน่งในการยืน มุมมอง และภาพรวมของ layout ของผังพื้นที่ในแต่ละอาคาร โดย Key Plan มีรูปแบบในการปิด/เปิด พื้นหลัง และสัดส่วนของขนาดเมื่อเทียบกับหน้าจอของพิพิธภัณฑ์เสมือนจริงที่แตกต่างกัน
- การออกแบบ Symbol ที่สื่อสารว่ามีข้อมูลเพิ่มเติม ใช้ Symbol ที่แตกต่างกันในบางส่วน อาจทำให้เกิดความเข้าใจคลาดเคลื่อนของผู้เข้าชม

■ ด้านคุณสมบัติ และประโยชน์ของพิพิธภัณฑ์เสมือนจริง

1. ความสามารถในการตอบสนองต่อความแตกต่างระหว่างบุคคล เช่น กลุ่มเด็ก กลุ่มวัยรุ่น กลุ่มวัยผู้ใหญ่ กลุ่มวัยสูงอายุ และกลุ่มผู้ทุพพลภาพนั้น มีการออกแบบสำหรับบางกลุ่มบุคคล เช่น กลุ่มเด็ก – มีการใช้ Animation ที่สนุกสนาน เพื่อเป็นสื่อสำหรับกลุ่มเด็ก และดึงดูดความสนใจได้ โดยกลุ่มเด็กเป็นกลุ่มที่ใช้เครื่องมือในการเข้าชมด้วยตัวเองไม่ได้ แต่มีส่วนทดแทนด้วยโปรแกรมนำชม

กลุ่มวัยรุ่นและกลุ่มผู้ใหญ่ - เป็นกลุ่มที่สามารถใช้เครื่องมือในการเข้าชมด้วยตัวเองได้ และสามารถเลือกเข้าชมในส่วนที่ตนเองสนใจได้ เป็นกลุ่มที่สามารถพาผู้อื่นที่ไม่สามารถใช้เครื่องมือด้วยตนเองชมพิพิธภัณฑ์ได้

กลุ่มวัยสูงอายุ - เป็นกลุ่มที่อาจจะไม่เข้าใจในเครื่องมือที่ใช้เข้าชมพิพิธภัณฑ์เสมือนจริง รวมถึงอาจไม่พร้อมในเรื่องของการอ่าน โดยทางพิพิธภัณฑ์เสมือนจริงยังขาดการเตรียมข้อมูลสำหรับกลุ่มนี้

กลุ่มผู้ทุพพลภาพ - เป็นกลุ่มที่มีข้อจำกัดในด้านการเข้าชมพิพิธภัณฑ์เสมือนจริง เช่น ด้านการฟัง ด้านการมองเห็น เป็นต้น โดยทางพิพิธภัณฑ์เสมือนยังขาดการเตรียมข้อมูลสำหรับกลุ่มนี้

2. การใช้เทคนิคและสื่อประสมที่หลากหลายเพื่อสร้างแรงจูงใจและกระตุ้นการเรียนรู้ มีการนำเสนอข้อมูล วัตถุ มีความสมจริง สามารถมองเห็นได้อย่างละเอียด โดยไม่ทำให้วัตถุเสียหาย

ทางพิพิธภัณฑ์มีการใช้เทคนิคและสื่อประสม ดังนี้ 1) ตัวหนังสือ 2) รูปภาพ 3) วิดิทัศน์ 4) สื่อ Youtube 5) โมเดลสามมิติ 6) ภาพปริทัศน์ 360°

■ ด้านการเพิ่มประสิทธิภาพของการเรียนรู้ของผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์

ผู้เข้าชมมีความชื่นชอบ และรู้สึกสนุกสนานกับการชมต่อวัตถุหรือสถานที่ในพิพิธภัณฑ์เสมือนจริง

โดยสื่อที่ใช้ในพิพิธภัณฑ์เสมือนจริงทั้ง 5 ส่วนนั้น ส่วนมากเป็นสื่อที่เรียนรู้ฝ่ายเดียว ยังขาดการสร้างการติดต่อสื่อสารระหว่างผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์ ซึ่งการสร้างกลุ่ม เป็นช่องทางที่น่าสนใจที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ แลกเปลี่ยนข้อมูล รวมถึงเป็นการประชาสัมพันธ์พิพิธภัณฑ์ในด้านต่าง ๆ ได้อีกทาง

5.1.1.3 รายการออนไลน์

จากการศึกษาของข้อมูลรายการออนไลน์ โดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) ผู้ควบคุมการผลิตรายการออนไลน์ และใช้การสนทนากลุ่ม (Focus Group) กลุ่มตัวอย่างผู้ชมรายการออนไลน์ของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ทั้ง 6 รายการ สามารถสรุปผลการวิจัย ได้ดังนี้

1) รายการเกษตร ON LINE By พิพิธภัณฑ์เกษตร

จากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) ผู้ควบคุมการผลิตรายการ เพื่อศึกษาถึงแนวคิดเบื้องหลังในการผลิตรายการเกษตร ON LINE By พิพิธภัณฑ์เกษตร สรุปข้อมูล ได้ดังนี้

ตารางที่ 5.1 รายการเกษตร ON LINE By พิพิธภัณฑ์เกษตร

รูปแบบและการนำเสนอของรายการ	รายการวาไรตี้การเกษตร
เนื้อหาของรายการ	องค์ความรู้เกี่ยวกับเทคนิคการทำเกษตร
พิธีกร	1. ราเมธ อ่ำสกุล 2. มรกต พานิช
กลุ่มเป้าหมายรายการ	55 ปี ขึ้นไป
เวลาของรายการ	12 นาที
วันเวลาที่เผยแพร่	เผยแพร่ทุกวันอังคาร เวลา 18.00 น.

รายการการเกษตร ON LINE By พิพิธภัณฑ์เกษตร เผยแพร่ทุกวันอังคาร เวลา 18.00 น. โดยมีรูปแบบรายการวาไรตี้การเกษตร กำหนดเนื้อหาของรายการเพื่อนำเสนอเกี่ยวกับเคล็ดลับในการทำเกษตร ผ่านการดำเนินรายการของพิธีกร 2 คน ที่ถูกวางบทบาทไว้ให้คนหนึ่งเป็นน้อง อีกคนหนึ่งเป็นพี่ แล้วน้องจะเป็นคนช่างสงสัย คอยถามแล้วให้พี่เป็นคนตอบ พร้อมกับการมีวิทยากรมาสาธิตในรายการ เพื่อให้ผู้ชมเห็นขั้นตอนในการทำ เทคนิคทางการเกษตร โดยกลุ่มตัวอย่างของรายการส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุประมาณ 55 - 60 ปี

■ ความคิดเห็นของผู้ชมรายการที่มีต่อรายการเกษตร ON LINE By พิพิธภัณฑ์เกษตร

จากการศึกษาความคิดเห็นจากกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นผู้ชมรายการเกษตร ON LINE By พิพิธภัณฑ์เกษตร จำนวน 12 คน โดยการสนทนากลุ่ม (Focus Group) สามารถสรุปผลการวิจัยออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

ด้านรูปแบบและการนำเสนอของรายการ

- รายการมีรูปแบบรายการ และวิธีการนำเสนอรายการได้อย่างน่าสนใจ
- รายการดูสนุกสนาน มีการพูดคุย ทำกิจกรรม พร้อมการสาธิตที่ชวนน่าติดตาม
- ควรเพิ่มการใส่โลโก้ตลอดรายการ
- ควรเพิ่มเทคนิคการนำเสนอของรายการ เช่น การเพิ่มภาพประกอบ การใส่คำบรรยาย การเพิ่มขนาดภาพให้มีความหลากหลายในรายการ การใส่ลูกเล่นพิเศษในรายการเพื่อสร้างความดึงดูดมากยิ่งขึ้น

ด้านเนื้อหาของรายการ

- เนื้อหาของรายการนั้นเป็นเนื้อหาที่สามารถนำไปใช้ได้จริง
- เนื้อหาที่นำมาเสนอมีความน่าสนใจ
- ควรเพิ่มเติมประเด็นเนื้อหาใหม่ ๆ ที่ใกล้ตัวกับผู้ชม จะได้มีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น เป็นประเด็นเนื้อหาที่คนเมืองสามารถทำได้

- ควรเพิ่มเนื้อหาต่อยอดให้ผู้ชมเห็นผลลัพธ์ของสิ่งที่รายการนำเสนอ เช่น เมื่อสอนวิธีการทำไปแล้ว หลังจากนั้นอีก 7 - 15 วันของการปลูก สิ่งที่น่าสนใจในรายการนั้นจะเกิดผลอย่างไรต่อไป

ด้านพิธีกร

- พิธีกรทั้ง 2 คน มีการรับส่งกันดีตลอดทั้งรายการ
- มีข้อสังเกตว่า พิธีกรอาจดูพยายามให้รายการสนุกสนาน จึงทำให้อารมณ์ของรายการที่ออกมาอาจไม่สนุกสนานเต็มที่
- รวมทั้งแขกรับเชิญในรายการก็ส่งผลต่อการดำเนินรายการ เนื่องจากแขกรับเชิญบางท่านอาจพูดซ้ำ นิ่งเรียบ ทำให้เกิดความไม่สมดุลกับพิธีกรที่สนุกสนาน จึงทำให้อรรถรสของรายการขาดหายไป
- ควรนำเสนอให้พิธีกรพูดคุยกับผู้ชมรายการมากกว่าตัวพิธีกรและแขกรับเชิญพูดคุยกันเองเพียงอย่างเดียว
- หากมีการเพิ่มลูกเล่น การขึ้นตัวอักษรประกอบบางช่วง หรือใส่เสียงดนตรีประกอบ อาจทำให้รายการดูมีความสนุกสนานเพิ่มขึ้น

ด้านเวลาและช่วงเวลาในการเผยแพร่

- ความยาวของรายการสามารถให้มีความกระชับได้มากกว่านี้ เพื่อจะได้นำเสนอไม่ยืดเยื้อจนเกินไป เนื่องจากพฤติกรรมของผู้ชมรายการในสื่อออนไลน์นั้นมักใช้เวลาในการรับชมคลิปต่าง ๆ ที่สั้น กระชับ
- ควรลดทอนเวลาช่วงต้นรายการลง และเพิ่มช่วงการให้องค์ความรู้ หรือการสาธิตให้มากขึ้น
- รวมทั้งในประเด็นช่วงเวลาในการเผยแพร่ของรายการอาจยังไม่เหมาะกับผู้ที่อยู่ในต่างจังหวัด

2) รายการ กิน อยู่ ดี

จากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) ผู้ควบคุมการผลิตรายการ เพื่อศึกษาถึงแนวคิดเบื้องหลังในการผลิตรายการ กิน อยู่ ดี คณะวิจัยสามารถสรุปข้อมูลเกี่ยวกับรายการ กิน อยู่ ดี ได้ดังนี้

ตารางที่ 5.2 รายการ กิน อยู่ ดี

รูปแบบและการนำเสนอของรายการ	รายการวาไรตี้อาหาร
เนื้อหาของรายการ	การนำวัตถุดิบภายในฐานการเรียนรู้ของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ตลอดจนผลิตภัณฑ์ ผลิตภัณฑ์จากเครือข่ายเกษตรกร มาจัดสรรเป็นเมนูอาหารที่น่าสนใจ
พิธีกร	ประดัมพันธ์ คุณเมือง
กลุ่มเป้าหมายรายการ	ช่วงอายุ 25 ปีขึ้นไป
เวลาของรายการ	10-13 นาที
วันเวลาที่เผยแพร่	เผยแพร่ทุกวันพุธ เวลา 18.00 น.

รายการ กิน อยู่ ดี เป็นรายการรายการวาไรตี้อาหาร โดยนำวัตถุดิบภายในฐานการเรียนรู้ของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ตลอดจนผลิตภัณฑ์ ผลิตภัณฑ์จากเครือข่ายเกษตรกร มาจัดสรรเป็นเมนูอาหารน่าสนใจ ดำเนินรายการโดย ประดัมพันธ์ คุณเมือง เผยแพร่ทุกวันพุธ เวลา 18.00 น. โดยจุดเด่นของรายการจะเน้นไปที่วัตถุดิบของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ จึงทำให้ในรายการมีช่วงการนำเสนอวัตถุดิบในรายการค่อนข้างนาน เพื่อชูวัตถุดิบ และนำเสนอเรื่องอาหารปลอดภัย และเชื่อมโยงกับร้านอาหารและเครื่องดื่มในพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ อีกด้วย และกลุ่มเป้าหมายหลักที่รับชมรายการนั้น จะเป็นผู้ชมที่มีอายุตั้งแต่ 25 ปีขึ้นไป

■ ความคิดเห็นของผู้ชมรายการที่มีต่อรายการ กิน อยู่ ดี

จากการศึกษาความคิดเห็นจากกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นผู้ชมรายการ กิน อยู่ ดี จำนวน 12 คน โดยการสนทนากลุ่ม (Focus Group) สามารถสรุปผลการวิจัยออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

ด้านรูปแบบและการนำเสนอของรายการ

- จุดเด่นของรายการนี้ คือ การนำวัตถุดิบรอบตัวมาสร้างสรรค์เป็นเมนูอาหารตามได้ โดยผู้ชมก็จะสามารถทำตามได้
- ควรเพิ่มเมนูที่พิเศษต่าง ๆ เพื่อดึงดูดความสนใจของผู้ชม
- ควรเพิ่มภาพประกอบ การขึ้นอธิบายวัตถุดิบต่าง ๆ เครื่องปรุงในการทำ
- เรื่องโทนสีของภาพในรายการที่มีผลต่อการนำเสนอให้ดูน่ารับประทาน
- เสียงเพลงที่ใช้ประกอบในรายการนั้นเป็นเพลงเดียวกันตลอดทั้งรายการ และเสียงดังเกินไปจนกลบเสียงพูดของพิธีกร
- ดนตรีในรายการยังไม่มีความเป็นเอกลักษณ์

ด้านเนื้อหารายการ

- เนื้อหารายการด้านอาหารนั้นสามารถดึงดูดความสนใจของผู้ชมได้ แต่เนื่องด้วยรายการเน้นที่วัตถุดิบ หรือสินค้าในฟิสิธัณฑ์ ซึ่งในพื้นที่ต่างจังหวัดหรือพื้นที่อื่น ๆ อาจไม่มีวัตถุดิบเหล่านั้น ก็ไม่สามารถไปซื้อมาทำเมนูอาหารนั้นได้จริง
- ควรมีการนำเสนอเมนูที่พิเศษ แปลกใหม่ เพื่อยกระดับเมนูอาหาร ช่วยให้รายการมีความน่าสนใจ
- ควรเพิ่มเทคนิคต่าง ๆ ในการทำเมนูอาหารนั้น ๆ เพื่อให้ผู้ชมรับรู้ไปด้วยก็จะทำให้รายการมีความน่าสนใจยิ่งขึ้น รวมทั้งควรกระชับเวลาในการนำเสนอให้สั้นลงกว่านี้

ด้านพิธีกร

- พึงพอใจต่อการทำหน้าที่พิธีกรของรายการ กิน อยู่ ดี ที่สามารถนำเสนอรายการออกมาได้อย่างน่าสนใจ มีสไตล์เฉพาะตัว เข้ากับรายการ
- ในช่วงต้นรายการอาจมีบทพูดพิธีกรที่เยอะจนเกินไป ทำให้รายการน่าเบื่อ ควรตัดทอนช่วงต้นรายการลง และช่วงที่ฟุ่มเฟือยออกไป
- ด้วยรูปแบบรายการออนไลน์ ที่ดำเนินรายการด้วยพิธีกรเพียงคนเดียวพิธีกรไม่จำเป็นสวมหน้ากากอนามัย เพราะส่วนประกอบหนึ่งของรายการอาหาร คือการเห็นสีหน้าของพิธีกรในระหว่างการทำอาหารด้วยเช่นกัน

ด้านเวลาและช่วงเวลาในการเผยแพร่

- เวลาในการนำเสนอของรายการ กิน อยู่ ดี นั้นยาวเกินไป อาจมีวิธีการเล่าเรื่องที่ซ้ำซ้อนกัน ควรลดทอนเวลาของรายการให้สั้น กระชับขึ้น
- เวลาของรายการในช่วงต้นนั้นยืดเยื้อจนสร้างความน่าเบื่อ ควรกระชับเวลาในช่วงการหาวัตถุดิบ และให้เวลาในการลงรายละเอียดในกระบวนการทำอาหารมากยิ่งขึ้น

1) รายการวิชาของแผ่นดิน

จากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) ผู้ควบคุมการผลิตรายการ เพื่อศึกษาถึงแนวคิดเบื้องหลังในการผลิตรายการวิชาของแผ่นดิน คณะวิจัยสามารถสรุปข้อมูลเกี่ยวกับรายการวิชาของแผ่นดิน ได้ดังนี้

ตารางที่ 5.3 รายการวิชาของแผ่นดิน

รูปแบบและการนำเสนอของรายการ	รายการสาระประโยชน์
เนื้อหาของรายการ	เป็นรายการที่นำองค์ความรู้จากการจัดอบรมวิชาของแผ่นดินที่จัดขึ้นในงานตลาดเศรษฐกิจพอเพียงมาเผยแพร่
กลุ่มเป้าหมายรายการ	อายุ 40 ขึ้นไป
เวลาของรายการ	ขึ้นอยู่กับการจัดวิชา
วันเวลาที่เผยแพร่	เผยแพร่ทุกวันพฤหัสบดี เวลา 18.00 น.

รายการวิชาของแผ่นดิน เป็นรายการที่รวบรวมองค์ความรู้จากเครือข่าย และภาคีความร่วมมือ รวมไปถึงการนำองค์ความรู้จากการจัดอบรมวิชาของแผ่นดินที่จัดขึ้นในงานตลาดเศรษฐกิจพอเพียงมาผลิตเป็นเป็นรายการ โดยการนำวิดีโอที่อัดไว้จากการอบรมให้กับผู้ที่ไม่สามารถเดินทางมาในช่วงการแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา (Covid-19) มาเผยแพร่ และจัดทำเป็นรูปแบบรายการวิชาของแผ่นดินที่มีการติดต่อเพิ่มเติม เผยแพร่ทุกวันพฤหัสบดี เวลา 18.00 น. หัวใจสำคัญของรายการคือการนำความรู้จากวิทยากร หรือปราชญ์ชาวบ้านที่ทำเกษตร หรือทำเศรษฐกิจพอเพียงที่ประสบความสำเร็จ มาถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับประชาชน สร้างแรงบันดาลใจด้านการเกษตรให้กับผู้ชมเพื่อจะสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ผ่านรายวิชาต่าง ๆ ที่เข้ากับธีมพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ในแต่ละครั้ง โดยทางทีมงานจะมีการพูดคุยกับวิทยากรก่อนที่จะเริ่ม โดยการอบรมแบ่งเป็น 3 ช่วงหลัก ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับการไปนำเสนอในรายการ คือ ช่วงที่ 1 การแนะนำวิทยากร ประสบการณ์ต่าง ๆ จุดเปลี่ยน หรือแนวคิดต่าง ๆ ช่วงที่ 2 การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการทำอาชีพของตนที่ทำให้ประสบความสำเร็จ และช่วงที่ 3 ช่วงให้แง่คิด และข้อเสนอแนะต่าง ๆ

■ ความคิดเห็นของผู้ชมรายการที่มีต่อรายการวิชาของแผ่นดิน

จากการศึกษาความคิดเห็นจากกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นผู้ชมรายการวิชาของแผ่นดิน จำนวน 12 คน โดยการสนทนากลุ่ม (Focus Group) สามารถสรุปผลการวิจัยออกเป็น 3 ประเด็น ดังนี้

ด้านรูปแบบและการนำเสนอของรายการ

- รายการนี้มีความเฉพาะกลุ่ม เป็นการนำคลิปวิดีโอจากการบรรยายของวิทยากรมาติดต่อเป็นรูปแบบรายการออนไลน์
- โดยภาพรวมของการนำเสนอที่น่าสนใจน่าดูน่าฟัง มีความจำเจ น่าเบื่อ เรื่องของมุมมองเนื่องจากใช้พื้นที่ห้องอบรม และไม่ได้มีลูกเล่นในการนำเสนอเท่าใดนัก
- ควรมีการวางแผนรายการตั้งแต่การอบรม ทั้งการวางกล้องในการถ่ายทำเพื่อจะ สามารถนำมาติดต่อได้ในภายหลัง
- ควรมีภาพประกอบในรายการ การใส่เอฟเฟกต์ประกอบ การติดต่อให้รายการมีความกระชับมากยิ่งขึ้น
- ควรปรับลูกเล่นในการรายการทั้งการขึ้นแทบตัวอักษร การใส่กราฟิกต่าง ๆ ให้รายการมีความน่าสนใจ
- ควรมีการใส่ประวัติวิทยากรสั้น ๆ หรือส่วนที่เป็นประเด็น สำคัญในการบรรยายแต่ละครั้ง เพื่อให้รายการมีความน่าสนใจยิ่งขึ้น

ด้านเนื้อหารายการ

- เนื้อหารายการมีความสำคัญที่สามารถพัฒนาให้น่าสนใจได้
- ควรคัดเลือกประเด็นที่ตอบโจทย์หรือตรงกับความต้องการของผู้ชม หรือต้องนำเสนอว่าประเด็นดังกล่าวในรายการที่วิทยากรกำลังนำเสนอจะส่งผลดี หรือช่วยแก้ไขปัญหาของผู้ชมได้อย่างไร ก็จะทำให้มีความใกล้ชิดของผู้ชมยิ่งขึ้น
- การพัฒนารายการควรมีการตั้งชื่อตอนให้น่าสนใจ ใช้คำที่โดนใจในออนไลน์ หรือการทำภาพปกคลิปให้ดึงดูดก็จะช่วยให้ผู้ชมในออนไลน์กดเข้ามารับชมได้ยิ่งขึ้น

ด้านเวลาและช่วงเวลาในการเผยแพร่

- รายการวิชาของแผ่นดิน มีเวลาในการนำเสนอที่ค่อนข้างนานเกินไป จนไม่สามารถจับประเด็นสำคัญที่รายการต้องการนำเสนอได้
- ควรมีการคัดสรรประเด็นสำคัญ การตัดต่อให้สั้นกระชับ เพื่อให้ผู้ชมสามารถรับรู้ได้

4) รายการเพลินบนจอ

จากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) ผู้ควบคุมการผลิตรายการ เพื่อศึกษาถึงแนวคิดเบื้องหลังในการผลิตรายการเพลินบนจอ คณะวิจัยสามารถสรุปข้อมูลเกี่ยวกับรายการเพลินบนจอ ได้ดังนี้

ตารางที่ 5.4 รายการเพลินบนจอ

รูปแบบและการนำเสนอของรายการ	ท่องเที่ยว
เนื้อหาของรายการ	เป็นรายการพาเที่ยว พาทำกิจกรรมต่าง ๆ ภายในพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ
พิธีกร	1.สุวิทย์ ยศอ่อน 2.สุธิดา บุญตา
กลุ่มเป้าหมายรายการ	วัยรุ่น นักท่องเที่ยว
เวลาของรายการ	10 นาที
วันเวลาที่เผยแพร่	เผยแพร่ทุกวันศุกร์ เวลา 18.00 น.

รายการเพลินบนจอ เป็นรายการท่องเที่ยว ที่จะพาคุณผู้ชมไปพาเที่ยว ทำกิจกรรมต่าง ๆ ภายในพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ โดยมีพิธีกรสองเพื่อนซี้พาไปเยี่ยมทั้งพิพิธภัณฑ์ในอาคาร และนอกอาคาร พร้อมรีวิวกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นภายในพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ความยาวรายการประมาณ 10 นาที เผยแพร่ทุกวันศุกร์ เวลา 18.00 น.

■ ความคิดเห็นของผู้ชมรายการที่มีต่อรายการเพลินบนจอ

จากการศึกษาความคิดเห็นจากกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นผู้ชมรายการเพลินบนจอ จำนวน 12 คน โดยการสนทนากลุ่ม (Focus Group) สามารถสรุปผลการวิจัยออกเป็น 4 ประเด็น ดังนี้

ด้านรูปแบบและการนำเสนอของรายการ

- กลุ่มตัวอย่างผู้ชมรายการส่วนใหญ่ชื่นชอบรูปแบบและการนำเสนอของรายการเพลินบนจอมากที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับทั้ง 6 รายการของพีพีสถัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ด้วยมาตรฐานการถ่ายทำ การตัดต่อ การใส่ลูกเล่นประกอบในรายการที่น่าสนใจ
- เรื่องเสียงประกอบและการเล่นมุกอาจจะมีบางจังหวะที่ยังไม่สนุกสนานเต็มที่
- ควรมีการเพิ่ม Insert ภาพเข้าเพิ่มเติม
- ควรตัดต่อให้มีความกระชับเนื่องจากรายการสนุกสนาน
- มุกภาพอาจจะให้ความหลากหลายไม่ใช้มุกภาพเดียวกันซ้ำ ๆ

ด้านเนื้อหารายการ

- รายการเพลินบนจอเป็นการรายการที่สดใส ดูวัยรุ่น เพราะฉะนั้นภาษาที่ใช้ในการนำเสนอของรายการควรปรับเป็นภาษาวัยรุ่นได้มากกว่านี้
- เนื้อหาของรายการควรนำเสนอประเด็นที่ผู้ชมกำลังสนใจ หรือการตั้งชื่อเรื่องชื่อตอนในแต่ละครั้งให้น่าสนใจ

ด้านพิธีกร

- พิธีกรทั้ง 2 คน มีลักษณะการพูดที่ผ่อนคลาย สนุกสนาน ทำให้ภาพรวมของรายการดูสนุกสนาน และผ่อนคลายไปด้วย เข้ากับรูปแบบรายการท่องเที่ยว พิธีกรสามารถพูดรับส่งกันได้ดี ถึงแม้บางช่วงจะขาดความต่อเนื่องก็ตาม
- มีข้อเสนอแนะว่า เนื่องจากรายการเป็นรายการท่องเที่ยว การแต่งกายของพิธีกรควรมีความผ่อนคลายมากกว่านี้ เพราะที่พิธีกรใส่อยู่ในปัจจุบันอาจดูเป็นทางการเกินไป

ด้านเวลาและช่วงเวลาในการเผยแพร่

- ด้านเวลาของรายการเพลินบนจอ นั้น ผู้ผลิตรายการควรจะลดทอนเวลาให้สั้นลง กระชับในการดำเนินเรื่อง
- ควรจะคัดสรรเฉพาะประเด็นหลักในการนำเสนอแต่ละตอนที่เป็นองค์ประกอบย่อยออกไป เพื่อสร้างการเชิญชวนให้รับชมรายการมากยิ่งขึ้น

5) รายการเรื่องเล่าชาวเกษตร

จากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) ผู้ควบคุมการผลิตรายการ เพื่อศึกษาถึงแนวคิดเบื้องหลังในการผลิตเรื่องเล่าชาวเกษตร คณะวิจัยสามารถสรุปข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องเล่าชาวเกษตร ได้ดังนี้

ตารางที่ 5.5 รายการเรื่องเล่าชาวเกษตร

รูปแบบและการนำเสนอของรายการ	เล่าข่าว
เนื้อหาของรายการ	นำเสนอข้อมูลข่าวสาร และกิจกรรมของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ และข่าวสารของเครือข่าย
พิธีกร	1. ชีระยุทธ ประมัยพิมพ์ 2. ว่าที่ รต.จันทิญา สังข์คำ 3. ประดับพันธ์ คุณเมือง
กลุ่มเป้าหมายรายการ	ประชาชนทั่วไป
เวลาของรายการ	30 นาที
วันเวลาที่เผยแพร่	เผยแพร่ทุกวันเสาร์ เวลา 12.00 น.

รายการเรื่องเล่าชาวเกษตร เป็นรายการ Live ผ่านทาง Facebook เพื่อนำเสนอข้อมูลข่าวสาร และกิจกรรมของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ รวมถึงข่าวสารของเครือข่ายเผยแพร่ทุกวันเสาร์ เวลา 12.00 น. โดยวัตถุประสงค์หนึ่งในการจัดทำรายการ เพื่อเป็นสื่อหนึ่งในการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ และข่าวสารของเครือข่ายเกษตร

■ ความคิดเห็นของผู้ชมรายการที่มีต่อรายการเล่าชาวเกษตร

จากการศึกษาความคิดเห็นจากกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นผู้ชมรายการเรื่องเล่าชาวเกษตร จำนวน 12 คน โดยการสนทนากลุ่ม (Focus Group) สามารถสรุปผลการวิจัยออกเป็น 4 ประเด็น ดังนี้

ด้านรูปแบบและการนำเสนอของรายการ

- รูปแบบรายการเป็นการเล่าข่าวสาร กิจกรรมต่าง ๆ และการมีกิจกรรมร่วมสนุกของผู้ชมเป็นเรื่องที่ดี ที่จะสามารถสร้างปฏิสัมพันธ์สองทางระหว่างรายการและผู้ชม
- ด้วยระยะเวลาของรายการค่อนข้างนาน อาจทำให้หลุดโฟกัสไปในบางช่วง
- กลุ่มตัวอย่างเสนอแนะว่า เพื่อความราบรื่นในรายการควรมีการเตรียมพร้อมเกี่ยวกับการขึ้นภาพ Insert ในรายการ การยกนำเสนอประเด็นที่น่าสนใจขึ้นมาในรายการให้มีความน่าสนใจยิ่งขึ้น

ด้านเนื้อหารายการ

- มีเนื้อหาในรายการหลากหลาย รายการมีความครีเอทีฟและสร้างสรรค์ แต่อาจมีความเฉพาะกลุ่ม

- เนื้อหารายการอาจปรับให้มีประเด็น หรือเนื้อหาที่เล่าในรายการให้เกี่ยวกับคนยุคใหม่ วัยรุ่นในเมือง หรือเกี่ยวกับการทำเกษตรของคนเมือง เช่น การทำเกษตรสำหรับคนที่ไม่มีพื้นที่น้อย ๆ ตามคอนโด หรือมีพื้นที่จำกัด เป็นต้น
- เนื้อหาในรายการอาจมีการสลับช่วงไปมา ที่สร้างความสับสนให้กับผู้ชมได้ และหากมีการพูดถึงผลิตภัณฑ์ที่นำมาเสนอในรายการ ก็ Insert ภาพขึ้นมาเพื่อให้ผู้ชมเห็นได้ชัดเจน
- ควรเพิ่มการขยายเนื้อหาในรายการเพิ่มขึ้นว่ามีประโยชน์อย่างไรต่อผู้ชมก็จะทำให้รายการมีความน่าสนใจยิ่งขึ้น

ด้านพิธีกร

- พิธีกรสามารถนำเสนอรายการออกมาได้ดี ในการเล่าข่าว และกิจกรรมในรายการ หากแต่ยังมีเรื่องของการลำดับคิว และการรับส่งในบางช่วงที่ติดขัด
- เรื่องการใช้สายตาในการมองไปทางข้าง ๆ อาจส่งผลต่อการรับชมของผู้ชมว่าพิธีกรหันไปมองบทหรือทีมงาน ทางรายการควรมีระบบการดำเนินงานที่เอื้อต่อการดูคิวหรือประเด็นต่าง ๆ ในรายการที่จะได้ไม่กวนสายตาผู้ชมด้วย

ด้านเวลาและช่วงเวลาในการเผยแพร่

- เวลาและช่วงเวลาในการเผยแพร่ของรายการเรื่องเล่าชาวเกษตรนั้นมีความเหมาะสมต่อรูปแบบการไลฟ์สดกับกลุ่มเป้าหมายวัยผู้ใหญ่ที่จะสามารถรับชมรายการ หรือฟังการเล่าข่าวไปเรื่อย ๆ ได้ระหว่างการทำกิจกรรมระหว่างวัน แต่ในมุมมองของผู้ชมรายการในช่วงวัยทำงานมองว่า ความยาวของรายการควรมีการลดทอนให้สั้นลงกว่านี้ได้ เพื่อสอดคล้องกับพฤติกรรมการเสพสื่อของกลุ่มผู้ชมวัยรุ่น

6) รายการเกษตรภูธร

จากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) ผู้ควบคุมการผลิตรายการ เพื่อศึกษาถึงแนวคิดเบื้องหลังในการผลิตรายการเกษตรภูธร คณะวิจัยสามารถสรุปข้อมูลเกี่ยวกับรายการเกษตรภูธร ได้ดังนี้

ตารางที่ 5.6 รายการเกษตรภูธร

รูปแบบและการนำเสนอของรายการ	สาระประโยชน์
เนื้อหาของรายการ	การสร้างแรงบันดาลใจเกี่ยวกับการเกษตรจากปราชญ์ชาวบ้าน ของเครือข่ายของ พกฉ.ที่นำหลักเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้และสำเร็จ
กลุ่มเป้าหมายรายการ	ประชาชนทั่วไป
เวลาของรายการ	10 นาที
วันเวลาที่เผยแพร่	เผยแพร่ทุกวันอาทิตย์ เวลา 18.00 น.

รายการเกษตรภูธร เป็นรายการที่ให้เครือข่าย พกฉ. นำองค์ความรู้ในพื้นที่ของตนนำมาเผยแพร่ โดยเป็นการร่วมมือกันระหว่างเครือข่าย เพื่อจะสามารถนำองค์ความรู้ด้านการเกษตรที่ประสบความสำเร็จจากพื้นที่ต่าง ๆ ในการน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้และประสบความสำเร็จ เพื่อจะสร้างแรงบันดาลใจด้านการเกษตรให้กับผู้ชมได้ โดยรายการเผยแพร่ทุกวันอาทิตย์ เวลา 18.00 น.

■ ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างผู้ชมรายการที่มีรายการเกษตรภูธร

จากการศึกษาความคิดเห็นจากกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นผู้ชมรายการเกษตรภูธร จำนวน 12 คน โดยการสนทนากลุ่ม (Focus Group) สามารถสรุปผลการวิจัยออกเป็น 4 ประเด็น ดังนี้

ด้านรูปแบบและการนำเสนอของรายการ

- รูปแบบและการนำเสนอของรายการเกษตรภูธรมีความน่าสนใจ เพราะสามารถถ่ายทอดเรื่องราวที่เป็นแรงบันดาลใจจากเกษตรกรตัวจริง ในพื้นที่จริง ทำให้ผู้ชมสามารถนำความรู้ไปใช้ได้
- สามารถเป็นรายการที่ถ่ายทอดความรู้และเรียนรู้ผ่านชีวิตของเกษตรกรซึ่งมีความรู้ในรายการได้
- ด้านเทคนิคการนำเสนอทั้งเรื่องเวลาในการนำเสนอ มุมภาพ การเล่าเรื่องควรมีความกระชับ และเพิ่มเทคนิคต่าง ๆ เช่น การขึ้น Pop Up ตัวหนังสือหรือลูกเล่นในรายการ การเพิ่มภาพ Insert และการขึ้นคำบรรยายตลอดทั้งรายการ เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับคนที่ไม่สามารถเปิดฟังเสียงได้ในเวลานั้น
- การใช้เพลงที่สามารถลงจังหวะเพื่อสร้างการดึงดูด
- โทนีสีในรายการควรคุมเข้มให้มีความสดใส ให้ชวนน่าติดตามมากยิ่งขึ้น

ด้านเนื้อหารายการ

- รายการเกษตรภูธร เป็นรายการที่มีเนื้อหาที่สร้างสรรค์ น่าติดตาม เป็นเนื้อหารายการที่ดีที่ พกฉ. นำมาเผยแพร่ โดยการให้แต่ละชุมชนในแต่ละพื้นที่สามารถนำเสนอการทำงานกิจกรรมของตน โดยที่พื้นที่เหล่านี้อาจไม่สามารถไปมีพื้นที่ในสื่อหลักได้ซึ่งเนื้อหาสามารถเป็นแรงบันดาลใจกับผู้ชม
- เนื้อหาของรายการยังจำกัดอยู่ในวงแคบ สามารถขยายประเด็นเนื้อหาจากพื้นที่ชุมชน ไปยังโรงเรียน หรือส่วนต่าง ๆ ได้เพิ่มขึ้น
- การนำเสนอเนื้อหารายการหากมีการสำรวจความต้องการของผู้ชม ว่าต้องการรู้หรือประเด็นไหน ก็จะทำให้รายการสามารถผลิตเนื้อหาที่ ผู้ชมต้องการรับชมได้ เช่น ตอนนี้จะกระแสการเกษตรเรื่องไหนกำลังเป็นที่พูดถึงก็นำมาเสนอในรายการ และกระชับการเล่าเรื่องให้สั้นกระชับ

- หากรายการมีการเพิ่มการมีส่วนร่วมในรายการ เช่น การเล่นเกม กิจกรรมร่วมกับทางรายการ ก็จะทำให้รายการมีส่วนร่วมยิ่งขึ้น
- ควรเน้นการชูทรัพย์สินทางปัญญาท้องถิ่นในแต่ละพื้นที่ ก็จะสามารถทำให้รายการน่าสนใจยิ่งขึ้น

ด้านเวลาและช่วงเวลาในการเผยแพร่

- ความยาวของรายการเกษตรภูธรในปัจจุบันนั้นเหมาะสมต่อการรับชม แต่ก็ควรดำเนินเรื่องราวในรายการให้กระชับ
- ควรดึงไฮไลต์สำคัญของรายการขึ้นมาเสนอ ซึ่งหากมีการตัดต่อประเด็นสำคัญให้กระชับ รายการจะสั้นลง ก็จะสะดวกต่อการรับชมของผู้ชม

5.1.2 สรุปผลข้อมูลเชิงปริมาณ

การวิจัยในเชิงปริมาณในครั้งนี้ สืบค้นโดยใช้แบบสอบถามและแบบสอบถามออนไลน์กับกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้รับบริการที่มาใช้บริการที่พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ทั้งในรูปแบบ On-site และรูปแบบ Online โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

- กลุ่มตัวอย่างผู้รับบริการในรูปแบบ On-site จำนวน 505 ตัวอย่าง
- ตัวอย่างผู้รับบริการในรูปแบบ Online จำนวน 546 ตัวอย่าง

โดยสรุปผลการวิจัย ดังนี้

5.1.2.1 ผลการวิจัยเชิงปริมาณ เก็บข้อมูลในรูปแบบ Onsite

1) สรุปข้อมูลจากแบบสอบถาม

ผลการสำรวจความพึงพอใจการให้บริการของสำนักงานพิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) จากจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 505 คน พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีจำนวน 315 คน (ร้อยละ 62.38) รองลงมาเป็นเพศชาย จำนวน 168 คน (ร้อยละ 33.27) และไม่ระบุเพศมีจำนวนน้อยสุด 2 คน (ร้อยละ 0.40)

ช่วงอายุระหว่าง 35-44 ปี มากที่สุด จำนวน 114 คน (ร้อยละ 22.57) อันดับ 2 อายุระหว่าง 12-15 ปี จำนวน 89 คน (ร้อยละ 17.62) อันดับ 3 อายุระหว่าง 25-34 ปี จำนวน 84 คน (ร้อยละ 16.63) และอายุ 65 ปีขึ้นไป มีจำนวนน้อยที่สุด คือ 1 คน (ร้อยละ 0.20)

ด้านระดับการศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี มากที่สุด จำนวน 170 คน (ร้อยละ 33.73) อันดับ 2 ระดับปริญญาโท จำนวน 112 คน (ร้อยละ 22.22) อันดับ 3 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นจำนวน 109 คน (ร้อยละ 21.63) และระดับประถมศึกษาและระดับปริญญาเอก มีจำนวนน้อยที่สุด คือ 3 คน (ร้อยละ 0.60)

ด้านอาชีพข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ จำนวน 188 คน (ร้อยละ 37.23) อันดับ 2 นักเรียน จำนวน 162 คน (ร้อยละ 32.08) อันดับ 3 ครู/อาจารย์ จำนวน 89 คน (ร้อยละ 17.62) และ อาชีพอื่น ๆ (ไม่ระบุ) มีจำนวนน้อยที่สุด 6 คน (ร้อยละ 1.19)

ด้านจังหวัด/ภาคที่พักอาศัย ส่วนใหญ่พักอาศัยจังหวัดกรุงเทพมหานครและปริมณฑล 303 คน (ร้อยละ 60.00) อันดับ 2 ภาคกลาง 197 คน (ร้อยละ 39.01) และตะวันออก ภาคภาคตะวันตก และภาคใต้ เป็นภาคที่มีจำนวนน้อยที่สุด คือ 0 คน (ร้อยละ 0.00)

ตอนที่ 2 พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร

สื่อ/ช่องทางที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รู้จักพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระเกียรติฯ อันดับ 1 คือ อาจารย์/รุ่นพี่-รุ่นน้อง/เพื่อน/คนรู้จัก แนะนำ จำนวน 318 คน (ร้อยละ 62.97) อันดับ 2 คือ สื่อเฟซบุ๊ก จำนวน 124 คน (ร้อยละ 24.55) อันดับ 3 สื่อเว็บไซต์ www.wisdomking.or.th จำนวน 107 คน (ร้อยละ 21.19) และวิทยุเตอร์ เป็นสื่อ/ช่องทางที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างรู้จักพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระเกียรติฯ น้อยที่สุด มีจำนวน 7 คน (ร้อยละ 1.39)

ด้านประเด็นข่าวสาร กลุ่มตัวอย่างได้รับทราบประเด็นข่าวสารจากพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระเกียรติฯ อันดับ 1 เป็นเรื่องกำหนดการกิจกรรมทั่ว ๆ ไป จำนวน 271 คน (ร้อยละ 53.66) อันดับ 2 ข้อมูลกิจกรรมการจัดงานตลาดเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 120 คน (ร้อยละ 23.76) และอันดับ 3 ข้อมูลกำหนดการเยี่ยมชมแบบ Walk-in จำนวน 97 คน (ร้อยละ 19.21) และตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อการประชาสัมพันธ์ของพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระเกียรติฯ อันดับ 1 มีรายละเอียดที่ชัดเจน และเพียงพอ จำนวน 319 คน (ร้อยละ 63.17) อันดับ 2 ประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางที่หลากหลาย จำนวน 167 คน (ร้อยละ 33.07) ทั้งนี้พบว่าในส่วนอันดับที่ 3 กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 88 คน (ร้อยละ 17.43) แสดงความคิดเห็นว่า การประชาสัมพันธ์ยังไม่ทั่วถึง

ตอนที่ 3 พฤติกรรมการใช้บริการ

ด้านพฤติกรรมการใช้บริการ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มาใช้บริการที่พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระเกียรติฯ เป็นครั้งแรก จำนวน 394 คน (ร้อยละ 78.02) อันดับ 2 คือ 2 ครั้ง จำนวน 69 คน (ร้อยละ 13.66) อันดับ 3 คือ 3 ครั้ง จำนวน 26 คน (ร้อยละ 5.15) และเข้าชม 5 ครั้ง มีจำนวนน้อยที่สุด 2 คน (ร้อยละ 0.40)

ด้านบุคคลที่มาใช้บริการพร้อมกับกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ส่วนใหญ่มาพร้อมกับโรงเรียน/หน่วยงาน จำนวน 451 คน (ร้อยละ 89.31) อันดับ 2 มากับครอบครัว 28 คน (ร้อยละ 5.54) อันดับ 3 มากับเพื่อน จำนวน 18 คน (ร้อยละ 3.56) และอื่น ๆ มีจำนวนน้อยที่สุด 2 คน (ร้อยละ 0.40)

ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมของพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระเกียรติฯ พบว่า

อันดับ 1 คือ โครงการส่งเสริมการเรียนรู้ 449 คน (ร้อยละ 88.91)

อันดับ 2 เยี่ยมชมพิพิธภัณฑสถานแบบ Walk-in จำนวน 61 คน (ร้อยละ 12.08)

- อันดับ 3 โครงการท่องเที่ยวสุขสันต์ ที่พิพิธภัณฑ์เกษตรฯ 40 คน (ร้อยละ 7.92)
 อันดับ 4 ตลาดเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่ พกณ. จำนวน 25 คน (ร้อยละ 4.95)
 อันดับ 5 โครงการอบรมในพื้นที่ พกณ. จำนวน 13 คน (ร้อยละ 2.57)
 อันดับ 6 เยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์ในรูปแบบ Online จำนวน 11 คน (ร้อยละ 2.18)
 อันดับ 7 ตลาดเศรษฐกิจพอเพียงในรูปแบบ Online จำนวน 9 คน (ร้อยละ 1.78)
 อันดับ 8 โครงการอบรม Online จำนวน 4 คน (ร้อยละ 0.79)

ตอนที่ 4 ความพึงพอใจ

สรุปค่าเฉลี่ย และความพึงพอใจของผู้รับบริการต่อพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ

1) การจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ในอาคาร

ความพึงพอใจที่มีต่อการจัดแสดงนิทรรศการพิพิธภัณฑ์ฯ ในอาคาร พบว่า ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจภาพรวม 4.56 อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีความพึงพอใจพิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติ 5 ชั้น 1 มากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.57 อันดับ 2 พิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติ 5 ชั้น 2 ค่าเฉลี่ย 4.54

2) พิพิธภัณฑ์นวัตกรรมการเกษตรเศรษฐกิจพอเพียง

ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อการเข้าชมฐานการเรียนรู้ พิพิธภัณฑ์นวัตกรรมการเกษตรเศรษฐกิจพอเพียง มีค่าเฉลี่ย 4.58 อยู่ในเกณฑ์ระดับมากที่สุด ทั้งนี้เมื่อพิจารณาแต่ละโซนการจัดแสดง พบว่า อันดับ 1 ฐานการเรียนรู้ 1 ไร่ พอเพียง ค่าเฉลี่ย 4.67 อันดับ 2 เกษตรพอเพียงเมือง ค่าเฉลี่ย 4.62 อันดับ 3 บ้านดิน บ้านฟาง ค่าเฉลี่ย 4.58 และอันดับ 6 นวัตกรรมบ้านพึ่งตนเองด้านพลังงาน มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ 4.49 แต่ทว่าทุกโซนมีค่าเฉลี่ยที่ใกล้เคียงกัน และอยู่ในระดับความประทับใจมากที่สุด

3) พิพิธภัณฑ์เกษตรตามรอยพ่อ

ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อการเข้าชมฐานการเรียนรู้ พิพิธภัณฑ์เกษตรตามรอยพ่อ มีค่าเฉลี่ย 4.60 อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาฐานการเรียนรู้ อันดับ 1 ผักคุณภาพในโรงเรือน ค่าเฉลี่ย 4.64 อันดับ 2 แปลงเกษตรทฤษฎีใหม่ประยุกต์ ค่าเฉลี่ย 4.62 อันดับ 3 การขยายพันธุ์พืช ค่าเฉลี่ย 4.60 และอันดับ 4 ต้นไม้แห่งการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด 4.54 แต่ทว่าทุกฐานการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยสูงใกล้เคียงกัน และอยู่ในเกณฑ์มากที่สุด

4) กิจกรรมฝึกปฏิบัติการทำเกษตรเศรษฐกิจพอเพียง

เมื่อกลุ่มตัวอย่างได้เข้าร่วมกิจกรรมฝึกปฏิบัติการทำเกษตรเศรษฐกิจพอเพียงของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ มีความประทับใจ มีค่าเฉลี่ย 4.64 อยู่ในระดับมากที่สุด โดยกิจกรรมที่กลุ่มตัวอย่างประทับใจมากที่สุด อันดับ 1 การเพาะเห็ดฟางในตะกร้า ค่าเฉลี่ย 4.81 อันดับ 2 การปลูกผักคอนโด ค่าเฉลี่ย 4.73 อันดับ 3 มี 2 กิจกรรม คือ การปลูกผักบนพื้นปูน และการปลูกผักคุณภาพในโรงเรือน ค่าเฉลี่ย 4.71 และอันดับสุดท้าย มี 2 กิจกรรม คือ การปั้นก้อนอาหารปลา และ

การเลี้ยงไส้เดือนดินในล้นชักกล่องพลาสติก ค่าเฉลี่ย 4.44 ทั้งนี้เมื่อพิจารณาในภาพรวมทุกกิจกรรมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด

สรุปได้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 5.7 สรุปค่าเฉลี่ยความพึงพอใจที่มีต่อการการจัดแสดงนิทรรศการในอาคารของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ

ที่	นิทรรศการในอาคาร	ค่าเฉลี่ย	ร้อยละ
1.	พิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 1	4.57	91.40%
2.	พิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 2	4.54	90.80%
เฉลี่ย		4.56	91.20%

สรุปค่าเฉลี่ยความพึงพอใจที่มีต่อการการจัดแสดงนิทรรศการกลางแจ้งของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ

ที่	นิทรรศการกลางแจ้ง	ค่าเฉลี่ย	ร้อยละ
1.	พิพิธภัณฑ์นวัตกรรมการเกษตรเศรษฐกิจพอเพียง	4.58	91.60%
2.	พิพิธภัณฑ์เกษตรตามรอยพ่อ	4.60	92.00%
เฉลี่ย		4.59	91.8%

สรุปค่าเฉลี่ยความพึงพอใจที่มีต่อกิจกรรมฝึกปฏิบัติการทำเกษตรเศรษฐกิจพอเพียงของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ

ที่	กิจกรรม	ค่าเฉลี่ย	ร้อยละ
1.	กิจกรรมฝึกปฏิบัติการทำเกษตรเศรษฐกิจพอเพียง	4.64	92.80%

ทั้งนี้ในด้านความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างเมื่อได้เข้าเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์ในอาคารแล้ว มีความพึงพอใจต่อการจัดแสดงนิทรรศการ อันดับ 1 พิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา อาคาร 5 ชั้น 1 มากที่สุด ร้อยละ 65.81 อันดับ 2 พิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา อาคาร 5 ชั้น 2 ร้อยละ 34.19

ที่	โซนการจัดแสดง	จำนวน	ร้อยละ	อันดับ
1	พิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 1	231	65.81	1
2	พิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ 5 ชั้น 2	120	34.19	2
รวม		351	100.00	

ความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างเมื่อได้เยี่ยมชมฐานการเรียนรู้แล้ว มีความพึงพอใจ อันดับ 1 ได้แก่ พิพิธภัณฑ์นวัตกรรมการเกษตรเศรษฐกิจพอเพียง ร้อยละ 83.77 อันดับ 2 พิพิธภัณฑ์เกษตรตามรอยพ่อ ร้อยละ 16.23

ที่	ฐานการเรียนรู้	จำนวน	ร้อยละ	อันดับ
1	พิพิธภัณฑ์นวัตกรรมการเกษตรเศรษฐกิจพอเพียง	320	83.77	1
2	พิพิธภัณฑ์เกษตรตามรอยพ่อ	62	16.23	2
	รวม	382	100.00	

ตอนที่ 5 ความพึงพอใจด้านการบริการ

จากจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 505 คน กลุ่มตัวอย่างที่ได้จองหรือติดต่อเข้าชมที่พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ มีจำนวน 50 คน (ร้อยละ 9.90) โดยส่วนใหญ่ช่องทางในการจองหรือติดต่อขอเข้าชม อันดับ 1 มี 2 ช่องทาง คือ เว็บไซต์ และติดต่อเจ้าหน้าที่นำชมโดยตรง จำนวน 20 คน (ร้อยละ 40.00) อันดับ 2 มี 2 ช่องทาง คือ ติดต่อจุดประชาสัมพันธ์ และอื่น ๆ จำนวน 4 คน (ร้อยละ 8.00) อันดับ 3 เฟนเพจเฟซบุ๊ก จำนวน 2 คน (ร้อยละ 4.00) และ Application เป็นช่องทางที่กลุ่มตัวอย่างไม่ได้ใช้ติดต่อเลย คือ 0 คน (ร้อยละ 0.00)

ความพึงพอใจต่อการจองหรือติดต่อเข้าชมที่พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ มีความพึงพอใจ มีค่าเฉลี่ย 4.59 อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่าความประทับใจ อันดับ 1 คือ ความรวดเร็วในการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ประสานงาน/ผู้รับเรื่อง ค่าเฉลี่ย 4.64 อันดับ 2 คือ เว็บไซต์แสดงรายการละเอียดการจองเป็นขั้นตอนที่ชัดเจน ค่าเฉลี่ย 4.62 อันดับ 3 มี 3 ด้าน คือ ความหลากหลายของช่องทางในการติดต่อเพื่อจองคิวเข้าชมที่พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ เอกสารรายละเอียดหลักสูตร/กิจกรรมเข้าใจง่าย และการแจ้งหลักสูตร/กิจกรรมอย่างต่อเนื่องและรวดเร็ว ค่าเฉลี่ย 4.60 ทั้งนี้ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด มี 3 ด้าน คือ การยืนยันรายละเอียดการเข้าชม ระยะเวลาในการยืนยันก่อนการเข้าชม และการติดตามผลหลังจากจบการเยี่ยมชม มีค่าเฉลี่ย คือ 4.56 แต่ทว่าทุกการดำเนินงานในการจองหรือติดต่อเข้าชม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูงใกล้เคียงกัน และกลุ่มเป้าหมายมีความพอใจระดับมากที่สุดทุกด้าน

ความพึงพอใจต่อเจ้าหน้าที่นำชม พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจต่อเจ้าหน้าที่นำชมของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ มีค่าเฉลี่ยทั้งหมดอยู่ที่ 4.59 อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่าด้านที่มีความพึงพอใจเรียงลำดับ ดังนี้ 1) ด้านบุคลิกภาพ ค่าเฉลี่ย 4.63 2) ด้านการต้อนรับ ค่าเฉลี่ย 4.62 และ 3) ด้านองค์ความรู้ ค่าเฉลี่ย 4.58

ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวกของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ มีค่าเฉลี่ย 4.56 อยู่ในระดับมากที่สุด โดยสิ่งอำนวยความสะดวก

สะดวกที่พึงพอใจมากที่สุด อันดับ 1 มี 2 ด้าน คือ รถนำชมระหว่างเยี่ยมชมตามจุดต่าง ๆ และจุดให้บริการล้างมือ ค่าเฉลี่ย 4.61 อันดับ 3 มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน 3 ด้าน คือ จุดถ่ายภาพ/จุด Check in จุดตรวจวัดอุณหภูมิ และจุดบริการแอลกอฮอล์ มีค่าเฉลี่ย 4.60 และสิ่งอำนวยความสะดวกที่กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจน้อยสุด คือ บริการสัญญาณ WIFI มีค่าเฉลี่ย 4.42

สรุปค่าเฉลี่ยความพึงพอใจที่มีต่อการให้บริการดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 5.8 สรุปค่าเฉลี่ยความพึงพอใจที่มีต่อการให้บริการที่พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ

ที่	การให้บริการ	ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจ	ร้อยละ
1.	ความพึงพอใจต่อการจองหรือติดต่อเข้าชม	4.59	91.80%
2.	ความพึงพอใจต่อเจ้าหน้าที่นำชม	4.59	91.80%
3.	ความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวก	4.56	91.20%
เฉลี่ย		4.58	91.60%

ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจที่มีต่อการให้บริการของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ มีค่าเฉลี่ยที่ 4.58 คิดเป็น 91.60%

2) การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1. ผู้รับบริการที่มีลักษณะประชากรศาสตร์แตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อเจ้าหน้าที่นำชม และสิ่งอำนวยความสะดวกของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวแตกต่างกัน

แบ่งเป็นสมมติฐานย่อยได้ดังนี้

1. ผู้รับบริการที่มีลักษณะประชากรศาสตร์แตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อเจ้าหน้าที่นำชมของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวแตกต่างกัน

(1) ผู้รับบริการที่มี เพศ แตกต่างกันอย่างมีความพึงพอใจต่อเจ้าหน้าที่นำชมของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวไม่แตกต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

(2) ผู้รับบริการที่มี อายุ แตกต่างกันอย่างมีความพึงพอใจต่อเจ้าหน้าที่นำชมของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวแตกต่างกัน เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

(3) ผู้รับบริการที่มี ระดับการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีความพึงพอใจต่อเจ้าหน้าที่นำชมของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวแตกต่างกัน เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

(4) ผู้รับบริการที่มี อาชีพ แตกต่างกันอย่างมีความพึงพอใจต่อเจ้าหน้าที่นำชมของพิพิธภัณฑการเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว แตกต่างกัน เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

(5) ผู้รับบริการที่มี จังหวัดที่พักอาศัย/ภูมิภาค แตกต่างกันอย่างมีความพึงพอใจต่อเจ้าหน้าที่นำชมของพิพิธภัณฑการเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว แตกต่างกัน เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

2. ผู้รับบริการที่มีลักษณะประชากรศาสตร์แตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวกของพิพิธภัณฑการเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวแตกต่างกัน

(1) ผู้รับบริการที่มี เพศ แตกต่างกันอย่างมีความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวกของพิพิธภัณฑการเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ไม่แตกต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

(2) ผู้รับบริการที่มี อายุ แตกต่างกันอย่างมีความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวกของพิพิธภัณฑการเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว แตกต่างกัน เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

(3) ผู้รับบริการที่มี ระดับการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวกของพิพิธภัณฑการเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว แตกต่างกัน เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

(4) ผู้รับบริการที่มี อาชีพ แตกต่างกันอย่างมีความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวกของพิพิธภัณฑการเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว แตกต่างกัน เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

(5) ผู้รับบริการที่มี จังหวัดที่พักอาศัย/ภูมิภาค แตกต่างกันอย่างมีความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวกของพิพิธภัณฑการเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว แตกต่างกัน เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

5.1.2.2 ผลการวิจัยเชิงปริมาณ เก็บข้อมูลในรูปแบบ Online

1) สรุปข้อมูลจากแบบสอบถาม

ผลการสำรวจความพึงพอใจการให้บริการในระบบ Online ของสำนักงานพิพิธภัณฑการเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) จากจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 546 คน สรุปได้ดังนี้ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีจำนวน 351 คน (ร้อยละ 64.29) รองลงมาเป็นเพศชาย จำนวน 186 คน (ร้อยละ 34.07) และไม่ระบุเพศมีจำนวนน้อยสุด 2 คน (ร้อยละ 0.37)

ด้านช่วงอายุ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีอายุระหว่าง 35-44 ปี มากที่สุด จำนวน 151 คน (ร้อยละ 27.66) อันดับ 2 อายุระหว่าง 25-34 ปี จำนวน 110 คน (ร้อยละ 20.15) อันดับ 3 อายุระหว่าง 45-54 ปี จำนวน 107 คน (ร้อยละ 19.60) และอายุ 65 ปีขึ้นไป มีจำนวนน้อยที่สุด คือ 26 คน (ร้อยละ 4.76)

ด้านการศึกษา กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี มากที่สุด จำนวน 246 คน (ร้อยละ 45.05) อันดับ 2 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. จำนวน 117 คน (ร้อยละ 21.43) อันดับ 3 ระดับปริญญาโทจำนวน 56 คน (ร้อยละ 10.26) และระดับปริญญาเอก มีจำนวนน้อยที่สุด คือ 2 คน (ร้อยละ 0.37)

ด้านอาชีพ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน จำนวน 149 คน (ร้อยละ 27.29) อันดับ 2 ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ 76 คน (ร้อยละ 13.92) อันดับ 3 รับจ้างอิสระ จำนวน 64 คน (ร้อยละ 11.72) และอาชีพอื่น ๆ (ไม่ระบุ) มีจำนวนน้อยที่สุด 10 คน (ร้อยละ 1.65)

ด้านจังหวัด/ภาคที่พักอาศัย กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่พักอาศัยจังหวัดกรุงเทพมหานครและปริมณฑล 242 คน (ร้อยละ 44.32) อันดับ 2 ภาคกลาง 199 คน (ร้อยละ 36.45) และอันดับ 3 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 51 คน (ร้อยละ 9.34) และภาคตะวันตกมีจำนวนน้อยที่สุด คือ 2 คน (ร้อยละ 0.37)

ตอนที่ 2 การเปิดรับข่าวสารและการใช้บริการ

การให้บริการในรูปแบบ Online ของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ใช้บริการเป็นครั้งแรก 242 คน (ร้อยละ 44.32) อันดับ 2 ใช้บริการมากกว่า 5 ครั้ง จำนวน 173 คน (ร้อยละ 31.68) อันดับ 3 ใช้บริการ 2 ครั้ง จำนวน 74 คน (ร้อยละ 13.55) และใช้บริการ 5 ครั้ง มีจำนวนน้อยที่สุด คือ 12 คน (ร้อยละ 2.20)

ส่วนกิจกรรมในรูปแบบ Online ของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ที่กลุ่มตัวอย่างเข้าร่วม

อันดับ 1 รับชมรายการ เกษตรภูธร 114 คน (ร้อยละ 20.88)

อันดับ 2 รับชมรายการเกษตร ON LINE By พิพิธภัณฑ์เกษตร จำนวน 86 คน (ร้อยละ 15.75)

อันดับ 3 รับชมรายการ วิชาของแผ่นดิน จำนวน 82 คน (ร้อยละ 15.02)

อันดับ 4 รับชมรายการ เพลินบนจอ ทุกวันศุกร์ เวลา 18.00 น. จำนวน 74 คน (ร้อยละ 13.55)

อันดับ 5 รับชมรายการ กิน อยู่ ดี ทุกวันพุธ เวลา 18.00 น. จำนวน 70 คน (ร้อยละ 12.82)

อันดับ 6 เยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์ในรูปแบบ Online จำนวน 58 คน (ร้อยละ 10.62)

อันดับ 7 รับชมรายการ เรื่องเล่าชาวเกษตร ทุกวันเสาร์ เวลา 12.00 น. จำนวน 56 คน (ร้อยละ 10.26)

อันดับ 8 ตลาดเศรษฐกิจพอเพียงในรูปแบบ Online จำนวน 20 คน (ร้อยละ 3.66)

อันดับ 8 โครงการอบรมในรูปแบบ Online จำนวน 20 คน (ร้อยละ 3.66)

ด้านสื่อ/ช่องทางที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ทราบข่าวกิจกรรมในรูปแบบ Online ของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ อันดับ 1 คือ เฟซบุ๊ก จำนวน 314 คน (ร้อยละ 57.51) อันดับ 2 คือ การมาเยี่ยมชมที่พิพิธภัณฑ์การเกษตรฯ จำนวน 173 คน (ร้อยละ 31.68) อันดับ 3 YouTube จำนวน 132 คน (ร้อยละ 24.18) และอินสตาแกรม และสื่ออื่น ๆ เป็นสื่อ/ช่องทางที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างรู้จักพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ น้อยที่สุด มีจำนวน 8 คน (ร้อยละ 1.47) นอกจากนี้ พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ได้รับทราบประเด็นข่าวสารจากพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ผ่านทาง Online อันดับ 1 กำหนดการกิจกรรมทั่ว ๆ ไป จำนวน 254 คน (ร้อยละ 46.52) อันดับ 2 ข้อมูลกิจกรรมการจัดงานตลาดเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 213 คน (ร้อยละ 39.01) และอันดับ รายการออนไลน์ จำนวน 191 คน (ร้อยละ 34.98)

ด้านความคิดเห็นต่อการประชาสัมพันธ์ในรูปแบบ Online ของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ อันดับ 1 มีรายละเอียดที่ชัดเจนและเพียงพอ จำนวน 361 คน (ร้อยละ 66.12) อันดับ 2 ประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางที่หลากหลาย จำนวน 290 คน (ร้อยละ 53.11) อันดับ 3 ประชาสัมพันธ์ล่วงหน้าก่อนการจัดกิจกรรม จำนวน 169 คน (ร้อยละ 30.95)

ตอนที่ 3 ด้านความพึงพอใจ

สรุปค่าเฉลี่ย และความพึงพอใจต่อการใช้บริการในรูปแบบ Online ของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ดังนี้

1) การเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์เสมือนจริง (Virtual Museum)

ความพึงพอใจต่อการเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์เสมือนจริง (Virtual Museum) ของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ มีค่าเฉลี่ย 4.24 อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่าความพึงพอใจ อันดับ 1 คือ ความรู้ที่ได้รับ ค่าเฉลี่ย 4.36 อันดับ 2 การเข้าถึงสะดวกและรวดเร็ว มีค่าเฉลี่ย 4.27 และความเสมือนจริงของพิพิธภัณฑ์ มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ 4.09

2) ตลาดเศรษฐกิจพอเพียงในรูปแบบ Online

ความพึงพอใจการจัดตลาดเศรษฐกิจพอเพียงในรูปแบบ Online ของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ มีค่าเฉลี่ย 4.23 อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่า อันดับ 1 การจัดกิจกรรมน่าสนใจ ค่าเฉลี่ย 4.33 อันดับ 2 มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน 2 ข้อ คือ สามารถเลือกซื้อสินค้าได้หลากหลาย และความพร้อมของระบบในการจัดกิจกรรม Live มีค่าเฉลี่ย 4.25 และประเด็นที่มีความพึงพอใจน้อยที่สุดมี 2 ข้อ คือ รับทราบกิจกรรม Live ล่วงหน้าก่อนเริ่มงาน และการเข้าถึง Live สะดวกและรวดเร็ว มีค่าเฉลี่ย 4.17

3) โครงการอบรมในรูปแบบ Online

ความพึงพอใจต่อการจัดโครงการอบรมในรูปแบบ Online ของพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระเกียรติฯ มีค่าเฉลี่ย 4.22 อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่า ความพึงพอใจอันดับ 1 คือ รายละเอียดของกิจกรรมการอบรมชัดเจน ค่าเฉลี่ย 4.29 อันดับ 2 มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน 2 ข้อ คือ องค์กรความรู้ที่ได้รับ และความเหมาะสมของวิทยากร มีค่าเฉลี่ย 4.25 และประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การประชาสัมพันธ์เพื่อแจ้งกำหนดการอบรมล่วงหน้า มีค่าเฉลี่ย 4.13

4) การฝึกปฏิบัติการทำเกษตรเศรษฐกิจพอเพียงในรูปแบบ Online

ความพึงพอใจต่อการฝึกปฏิบัติการทำเกษตรเศรษฐกิจพอเพียงในรูปแบบ Online ของพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระเกียรติฯ มีค่าเฉลี่ย 4.16 อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เมื่อพิจารณาแต่ละกิจกรรม พบว่า กิจกรรมที่กลุ่มตัวอย่างพึงพอใจเป็นอันดับ 1 คือ การเพาะเห็ดฟางในตะกร้า ค่าเฉลี่ย 4.27 อันดับ 2 การขยายพันธุ์พืช ค่าเฉลี่ย 4.18 อันดับ 3 การเพาะกล้าผัก ค่าเฉลี่ย 4.16 และกิจกรรมที่กลุ่มตัวอย่างพึงพอใจน้อยที่สุด คือ สารพัดดอก (ไมโครกรีน) มีค่าเฉลี่ย 4.07

5) การจองหรือติดต่อเข้าชมในรูปแบบ Online

ความพึงพอใจต่อการจองหรือติดต่อเข้าชมในรูปแบบ Online ของพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระเกียรติฯ มีค่าเฉลี่ย 4.25 อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่า อันดับ 1 การติดตามผลหลังจากจบการเยี่ยมชม ค่าเฉลี่ย 4.36 อันดับ 2 มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน 4 ข้อ คือ Link แสดงรายการละเอียดการจองเป็นขั้นตอนที่ชัดเจน รายละเอียดหลักสูตร/กิจกรรม เข้าใจง่าย ความรวดเร็วในการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ประสานงาน/ผู้รับเรื่อง และการยืนยันรายละเอียดการเข้าชม ค่าเฉลี่ย 4.29 และการอธิบายรายละเอียดของหัวข้อกิจกรรมต่าง ๆ ของเจ้าหน้าที่ประสานงาน/ผู้รับเรื่อง มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ 4.07

6) เจ้าหน้าที่นำชมในรูปแบบการเยี่ยมชมแบบ Online

ความพึงพอใจต่อเจ้าหน้าที่นำชมในรูปแบบการเยี่ยมชมแบบ Online มีค่าเฉลี่ย 4.25 อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่า อันดับ 1 การบรรยายมีความน่าสนใจให้ติดตามตลอดการทำกิจกรรม ค่าเฉลี่ย 4.32 อันดับ 2 ความรอบรู้ในหัวข้อการบรรยาย ค่าเฉลี่ย 4.30 อันดับ 3 การสรุปสาระสำคัญของกิจกรรม ค่าเฉลี่ย 4.27 และการอธิบายรายละเอียดได้เหมาะสมกับเวลา มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ 4.18

7) สิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมในรูปแบบ Online

ความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมในรูปแบบ Online มีค่าเฉลี่ย 4.26 อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่า อันดับ 1 มี 2 ข้อ คือ ความรวดเร็วในการจัดส่งอุปกรณ์ประกอบการเรียนรู้ และความเหมาะสมของอุปกรณ์ประกอบการจัดกระบวนการเรียนรู้ ค่าเฉลี่ย 4.30 อันดับ 3 ความพร้อมของระบบอินเทอร์เน็ตที่ใช้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ในรูปแบบ Online ค่าเฉลี่ย 4.27 และสื่อ PowerPoint ประกอบการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ 4.18

สรุปค่าเฉลี่ยและความพึงพอใจต่อรายการ Online ดังนี้

1) รายการ เกษตร ON LINE By พิพิธภัณฑสถาน

ความพึงพอใจต่อรายการ เกษตร ON LINE By พิพิธภัณฑสถาน มีค่าเฉลี่ย 4.45 อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่า อันดับ 1 มีความพึงพอใจต่อ เนื้อหา/องค์ความรู้ที่นำเสนอในรายการ ค่าเฉลี่ย 4.55 อันดับ 2 รูปแบบรายการ ค่าเฉลี่ย 4.53 อันดับ 3 ระยะเวลาในการเผยแพร่ (15 นาที) ค่าเฉลี่ย 4.47 และช่วงเวลาในการเผยแพร่ (ทุกวันอังคาร เวลา 18.00 น.) กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจน้อยที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.32

2) รายการ กิน อยู่ ดี

ความพึงพอใจต่อรายการ กิน อยู่ ดี มีค่าเฉลี่ย 4.29 อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่า อันดับ 1 มีความพึงพอใจต่อ เนื้อหา/องค์ความรู้ที่นำเสนอในรายการ ค่าเฉลี่ย 4.41 อันดับ 2 มี 2 ด้านที่มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน คือ พิธีกร และเนื้อหาในรายการสามารถนำไปประยุกต์ในชีวิตประจำวันได้ ค่าเฉลี่ย 4.34 และช่วงเวลาในการเผยแพร่ (ทุกวันพุธ เวลา 18.00 น.) กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจน้อยที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.13

3) รายการ วิชาของแผ่นดิน

ความพึงพอใจต่อรายการ วิชาของแผ่นดิน มีค่าเฉลี่ย 4.33 อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่า อันดับ 1 สามารถนำไปประยุกต์ในชีวิตประจำวันได้ ค่าเฉลี่ย 4.54 อันดับ 2 เนื้อหา/องค์ความรู้ที่นำเสนอในรายการ ค่าเฉลี่ย 4.45 อันดับ 3 รูปแบบรายการ ค่าเฉลี่ย 4.35 และระยะเวลาในการเผยแพร่ (1.30 ชั่วโมง) กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจน้อยที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.14

4) รายการเพลินบนจอ

ความพึงพอใจต่อรายการ เพลินบนจอ มีค่าเฉลี่ย 4.42 อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่า อันดับ 1 พิธีกร ค่าเฉลี่ย 4.47 อันดับ 2 มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน 3 ด้าน คือ รายการมีความสนุก น่าติดตาม ช่วงเวลาในการเผยแพร่ (ทุกวันศุกร์ เวลา 18.00 น.) และระยะเวลาในการเผยแพร่ (10 นาที) ค่าเฉลี่ย 4.42 และด้านที่กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจน้อยที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน 2 ด้าน คือ รูปแบบรายการ และเนื้อหา/องค์ความรู้ที่นำเสนอในรายการ ค่าเฉลี่ย 4.39 แต่ทั้งนี้จะเห็นได้ว่าค่าเฉลี่ยความพึงพอใจในแต่ละด้านนั้นมีความใกล้เคียงกัน และอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน

5) รายการเกษตรภูธร

ความพึงพอใจต่อรายการ เกษตรภูธร มีค่าเฉลี่ย 4.48 อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่า อันดับ 1 เนื้อหา/องค์ความรู้ที่นำเสนอในรายการ ค่าเฉลี่ย 4.61 อันดับ 2 ระยะเวลาในการเผยแพร่ (15 นาที) ค่าเฉลี่ย 4.55 อันดับ 3 พิธีกร ค่าเฉลี่ย 4.45 และรูปแบบรายการ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ 4.38

6) รายการเรื่องเล่าชาวเกษตร

ความพึงพอใจต่อรายการ เรื่องเล่าชาวเกษตร มีค่าเฉลี่ย 4.65 อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่า อันดับ 1 พิธีกร ค่าเฉลี่ย 4.76 อันดับ 2 มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน 2 ด้าน คือ รูปแบบรายการ และการดำเนินรายการมีความสนุก น่าติดตาม ค่าเฉลี่ย 4.68 และช่วงเวลาในการเผยแพร่ (ทุกวันเสาร์ เวลา 12.00 น.) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ 4.52

ตารางที่ 5.9 สรุปค่าเฉลี่ยความพึงพอใจที่มีต่อการให้บริการในรูปแบบ Online ของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ

ที่	การให้บริการ	ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจ	ร้อยละ
1	การเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์เสมือนจริง (Virtual Museum)	4.24	84.80%
2	ตลาดเศรษฐกิจพอเพียงในรูปแบบ Online	4.23	84.60%
3	โครงการอบรมในรูปแบบ Online	4.22	84.40%
4	การฝึกปฏิบัติการทำเกษตรเศรษฐกิจพอเพียงในรูปแบบ Online	4.16	83.20%
เฉลี่ย		4.21	84.20%

ที่	การให้บริการ	ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจ	ร้อยละ
1	การจองหรือติดต่อเข้ารับชมในรูปแบบ Online	4.25	85.00%
2	เจ้าหน้าที่นำชมในการเยี่ยมชมแบบ Online	4.25	85.00%
3	สิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมในรูปแบบ Online	4.26	85.20%
เฉลี่ย		4.25	85.00%

ที่	การให้บริการ	ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจ	ร้อยละ
1	รายการเกษตร ON LINE By พิพิธภัณฑ์เกษตร	4.45	89.00%
2	รายการ กิน อยู่ ดี	4.29	85.80%
3	รายการวิชาของแผ่นดิน	4.33	86.60%
4	รายการเพลินบนจอ	4.42	88.40%
5	รายการเกษตรภูธร	4.48	89.60%
6	รายการเรื่องเล่าชาวเกษตร	4.65	93.00%
เฉลี่ย		4.44	88.80%

2) การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2. ผู้รับบริการที่มีลักษณะประชากรศาสตร์แตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์เสมือนจริง (Virtual Museum) เจ้าหน้าที่นำชม และสิ่งอำนวยความสะดวกของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวแตกต่างกัน

แบ่งเป็นสมมติฐานย่อยได้ดังนี้

1. ผู้รับบริการที่มีลักษณะประชากรศาสตร์แตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์เสมือนจริง (Virtual Museum) ของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวแตกต่างกัน

(1) ผู้รับบริการที่มี เพศ แตกต่างกันอย่างมีความพึงพอใจต่อการเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์เสมือนจริง (Virtual Museum) ไม่แตกต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

(2) ผู้รับบริการที่มี อายุ แตกต่างกันอย่างมีความพึงพอใจต่อการเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์เสมือนจริง (Virtual Museum) แตกต่างกัน เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

(3) ผู้รับบริการที่มี ระดับการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีความพึงพอใจต่อการเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์เสมือนจริง (Virtual Museum) แตกต่างกัน เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

(4) ผู้รับบริการที่มี อาชีพ แตกต่างกันอย่างมีความพึงพอใจต่อการเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์เสมือนจริง (Virtual Museum) แตกต่างกัน เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

(5) ผู้รับบริการที่มี จังหวัดที่พักอาศัย/ภูมิภาค แตกต่างกันอย่างมีความพึงพอใจต่อการเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์เสมือนจริง (Virtual Museum) แตกต่างกัน เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

2. ผู้รับบริการที่มีลักษณะประชากรศาสตร์แตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อเจ้าหน้าที่นำชมของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวแตกต่างกัน

(1) ผู้รับบริการที่มี เพศ แตกต่างกันอย่างมีความพึงพอใจต่อเจ้าหน้าที่นำชมของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ไม่แตกต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

(2) ผู้รับบริการที่มี อายุ แตกต่างกันอย่างมีความพึงพอใจต่อเจ้าหน้าที่นำชมของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว แตกต่างกัน เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

(3) ผู้รับบริการที่มี ระดับการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีความพึงพอใจต่อเจ้าหน้าที่นำชมของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว แตกต่างกัน เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

(4) ผู้รับบริการที่มี อาชีพ แตกต่างกันอย่างมีความพึงพอใจต่อเจ้าหน้าที่นำชมของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว แตกต่างกัน เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

(5) ผู้รับบริการที่มี จังหวัดที่พักอาศัย/ภูมิภาค แตกต่างกันมีความพึงพอใจต่อเจ้าหน้าที่นำชมของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว แตกต่างกัน เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

3. ผู้รับบริการที่มีลักษณะประชากรศาสตร์แตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวกของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวแตกต่างกัน

(1) ผู้รับบริการที่มี เพศ แตกต่างกันมีความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวกของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ไม่แตกต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

(2) ผู้รับบริการที่มี อายุ แตกต่างกันมีความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวกของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว แตกต่างกัน เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

(3) ผู้รับบริการที่มี ระดับการศึกษา แตกต่างกันมีความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวกของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว แตกต่างกัน เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

(4) ผู้รับบริการที่มี อาชีพ แตกต่างกันมีความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวกของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว แตกต่างกัน เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

(5) ผู้รับบริการที่มี จังหวัดที่พักอาศัย/ภูมิภาค แตกต่างกันมีความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวกของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว แตกต่างกัน เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

สำนักงานพิพิธภัณฑ์เกษตรเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) หรือ ปกณ. มีวิสัยทัศน์ คือ “เป็นพิพิธภัณฑ์ชั้นนำแห่งการเรียนรู้ พระเกียรติคุณและพระอัจฉริยภาพของกษัตริย์เกษตร และเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง นวัตกรรมด้านการเกษตรของประเทศ” ตลอดระยะเวลาการดำเนินงานกว่า 12 ปี ปกณ. ได้มีขับเคลื่อนและพัฒนาองค์รวมอย่างต่อเนื่อง ผ่านการจัดแสดงนิทรรศการในรูปแบบที่ทันสมัยในอาคาร และจัดแสดงต้นแบบฐานการเรียนรู้ ให้สัมผัสของจริงและฝึกปฏิบัติได้ มีการกำหนดแผนยุทธศาสตร์ที่เน้นการพัฒนาสื่อเพิ่มรูปแบบการให้บริการในรูปแบบ Online เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับผู้รับบริการ โดยได้จัดกระบวนการเรียนรู้ผ่านพิพิธภัณฑ์เสมือนจริง อีกทั้งพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ยังได้ขับเคลื่อนงาน ถ่ายทอดองค์ความรู้ผ่านพื้นที่ Online ในรูปแบบการจัดทำรายการ Online ที่สนุกสนาน เข้าใจง่าย เผยแพร่ผ่านเฟซบุ๊กแฟนเพจ และยูทูบของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ จำนวน 6 รายการ ได้แก่ 1) รายการเกษตร ON LINE By พิพิธภัณฑ์เกษตร 2) รายการกิน อยู่ ดี 3) รายการวิชา

ของแผ่นดิน 4) รายการเพลินบนจอ 5) รายการเกษตรภูธร และ 6) รายการเรื่องเล่าชาวเกษตร ซึ่งจะเห็นได้ว่าสอดคล้องกับในปัจจุบันที่สื่อมีการเปลี่ยนแปลง กล่าวคือ จากเดิมที่เน้นการสื่อสารผ่านสื่อมวลชน ได้ก้าวผ่านเข้าสู่ยุคของโซเชียลมีเดีย (Social Media) ที่เน้นการสื่อสารในระบบออนไลน์ พิพิธภัณฑการเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ เป็นองค์กรหนึ่งที่มีการพัฒนาการสื่อสารไปยังผู้รับบริการโดยเพิ่มการสื่อสารผ่านสื่อสังคมออนไลน์มากยิ่งขึ้น ซึ่งการดำเนินงานดังกล่าวที่ผู้ส่งสาร หรือ พกณ. ตั้งใจส่งสารไปยังผู้รับสาร หรือ ผู้รับบริการ เพื่อให้เกิดเป้าประสงค์ตามวิสัยทัศน์อย่างชัดเจน สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการสื่อสาร ดังนี้ (พงษ์ วิเศษ สังข์, 2548 อ้างถึงใน ภวินท์ ศรีเกษมสุข, 2562) 1. เพื่อแจ้งให้ทราบ (To Inform) 2. เพื่อให้ความรู้ (To Educate) 3. เพื่อให้ความบันเทิง (To Entertain) 4. เพื่อโน้มน้าวใจ (To Persuade) 5. เพื่อกระตุ้น (To Stimulate) และ 6. เพื่อรณรงค์ (To Mobilize)

ทั้งนี้ จะเห็นได้ว่ากิจกรรมต่าง ๆ ที่พิพิธภัณฑการเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ได้มีการพัฒนาขึ้น ในปีงบประมาณ 2565 นั้น มี 3 กิจกรรม หลัก ๆ คือ

1. โครงการส่งเสริมการเรียนรู้เกษตรเศรษฐกิจพอเพียง Online
2. พิพิธภัณฑเสมือนจริง (Virtual Museum)
3. รายการ Online

โดยมีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปราย ดังนี้

■ โครงการส่งเสริมการเรียนรู้เกษตรเศรษฐกิจพอเพียง Online

จุดเริ่มที่มีการจัดโครงการส่งเสริมการเรียนรู้เกษตรเศรษฐกิจพอเพียง Online จะเห็นได้ว่า พิพิธภัณฑการเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ มีการใช้การประชาสัมพันธ์เชิงรุกในการส่งข้อมูลเกี่ยวกับหลักสูตรไปยังหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยในเบื้องต้นเมื่อแต่ละหน่วยงานได้รับทราบข้อมูลจากเอกสารที่ส่งไปนั้น ได้มีการเข้ามาศึกษาข้อมูลยังเว็บไซต์ของพิพิธภัณฑการเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ หรือสอบถามจากบุคคลอื่น ๆ ที่เคยมาเยี่ยมชมก่อนที่จะตัดสินใจ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อัจจิมา พงษ์ตันกุล (2560) ศึกษาเรื่อง การใช้วิดีโอออนไลน์ เพื่อสร้างความตั้งใจในการเยี่ยมชม พิพิธภัณฑในกรุงเทพมหานคร พบว่า ก่อนที่บุคคลหนึ่งจะตัดสินใจไปยังสถานที่หนึ่ง มักทำการสอบถามข้อมูลจากกลุ่มอ้างอิงที่เชื่อถือและค้นหา ข้อมูลผ่านอินเทอร์เน็ตเพื่อสนับสนุนการตัดสินใจตามประเด็นของพฤติกรรมที่สอดคล้องกับกลุ่มอ้างอิงนั้น

ในกระบวนการเยี่ยมชมโครงการส่งเสริมการเรียนรู้เกษตรเศรษฐกิจพอเพียง Online จะเห็นได้ว่า ขั้นตอนที่ 1 เป็นขั้นตอนของการทักทาย แนะนำผู้นำชม และมีการใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ เพื่อสร้างความคุ้นเคยระหว่างผู้นำชม และผู้รับบริการ เพื่อนำไปสู่ขั้นตอนต่อไปในกระบวนการ คือ การนำชม ซึ่งถือเป็นการเริ่มต้นแห่งการเรียนรู้ที่ดี สอดคล้องกับทฤษฎีเชื่อมโยงของธอร์นไดค์ (Thorndike's Connected Theory) โดย ธอร์นไดค์ (Thorndike) นักจิตวิทยาชาวอเมริกันกลุ่มพฤติกรรมนิยม เป็นผู้นำทฤษฎีหลักการเรียนรู้ ซึ่งกล่าวถึงกฎการเรียนรู้ตามทฤษฎีเชื่อมโยง ประกอบด้วยกฎ 3 ข้อ โดยข้อ 1.กฎแห่งความพร้อม (Law of Readiness) กฎนี้กล่าวถึงสภาพความ

พร้อมของผู้เรียนทั้งทางร่างกาย และจิตใจ ความพร้อมทางร่างกาย หมายถึง ความพร้อมทางวุฒิภาวะ และอวัยวะต่าง ๆ ของร่างกาย ทางด้านจิตใจ หมายถึง ความพร้อมที่เกิดจากความพึงพอใจเป็นสำคัญ ถ้าเกิดความพึงพอใจย่อมนำไปสู่การเรียนรู้ ถ้าเกิดความไม่พึงพอใจจะทำให้ไม่เกิดการเรียนรู้ หรือทำให้การเรียนรู้หยุดชะงักไป

ทั้งนี้ประเด็นหนึ่งที่มีความสำคัญต่อกระบวนการเยี่ยม และส่งผลต่อความพึงพอใจของผู้รับบริการ นั่นคือ การประเมินผลหลังเสร็จสิ้นโครงการ ซึ่งพบว่า มีการประเมินผลบ้างในรูปแบบเอกสารประเมิน แต่ทว่าผู้ประสานงานบางท่านไม่ได้รับการติดต่อกลับภายหลังจากจบโครงการ ซึ่งในกระบวนการดังกล่าวนี้ถือเป็นขั้นตอนที่สำคัญ ตามที่ ฉัตรพร เสมอใจ (2545) กล่าวว่า การให้ความสำคัญกับลูกค้าถือเป็นหัวใจสำคัญของการบริการเพราะเป้าหมายสูงสุดของการบริการ คือ การสร้างความพึงพอใจให้กับลูกค้าเพื่อให้ลูกค้าเกิดความประทับใจและกลับมาใช้บริการอีก โดยแนวทางการเสริมสร้างความพึงพอใจในการบริการ (พิมล เมฆสวัสดิ์, 2550 อ้างถึงใน น้ำลีน เทียมแก้ว, 2561) ขั้นตอนหนึ่งที่สำคัญ คือ ตรวจสอบความคาดหวังและความพึงพอใจของผู้ใช้อย่างสม่ำเสมอผ่านการซักถาม โดยตรง การสำรวจความคิดเห็น เพื่อศึกษาถึงความคาดหวังและระดับความพึงพอใจในการบริการที่ ผู้รับบริการหรือผู้ใช้มีต่อการให้บริการ ร่วมกับการรับฟังความคิดเห็นของผู้ให้บริการที่เป็นผู้ปฏิบัติ โดยตรง ทั้งสองสิ่งจะทำให้ผู้ดำเนินการทราบถึงความคาดหวัง และความพึงพอใจในการบริการที่ใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุด เพื่อที่จะได้นำไปพัฒนากระบวนการให้บริการที่มีคุณภาพตรงกับความต้องการของผู้รับบริการหรือผู้ใช้ได้

ทั้งนี้จะเห็นได้ว่า ในโครงการส่งเสริมการเรียนรู้เกษตรเศรษฐกิจพอเพียง Online นั้น ผู้รับบริการไม่ได้มาสัมผัสบรรยากาศจริงที่พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ดังนั้น การสร้างการรับรู้ ความรู้สึกพึงพอใจ จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องให้ผู้รับบริการรับรู้ตั้งแต่ กระบวนการจอง สื่อประชาสัมพันธ์ กระบวนการนำชม ผู้นำชม และที่สำคัญ คือ การประเมินผลหลังจบโครงการ

5.2.2 พิพิธภัณฑ์เสมือนจริง

พิพิธภัณฑ์เสมือนจริง ถือกำเนิดขึ้นเนื่องจากสถานการณ์การระบาดของ Covid-19 ซึ่งส่งผลให้ไม่สามารถเปิดให้บุคคลทั่วไปเข้าชมพิพิธภัณฑ์ได้ การจัดทำพิพิธภัณฑ์เสมือนจริง เป็นการเพิ่มช่องทางในการเข้าถึงพิพิธภัณฑ์ได้อีกทางหนึ่ง เนื่องจากสามารถเข้าชมจากที่ใดก็ได้ และเป็นการประชาสัมพันธ์ให้แก่บุคคลทั่วไปถึงการมีอยู่ของนิทรรศการ ซึ่งประกอบด้วยพิพิธภัณฑ์ 5 ส่วน ดังนี้

- 1) พิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา
- 2) พิพิธภัณฑ์ดินดล
- 3) พิพิธภัณฑ์ป่าดงพงไพร
- 4) พิพิธภัณฑ์มหัศจรรย์พันธุ์กรรม
- 5) นิทรรศการจากเส้นด้ายสู่ลายผ้า

โดยมีประเด็นที่นำมาอภิปรายดังนี้

■ ความพึงพอใจของผู้เข้าชม

ผู้เข้าชม มีความพึงพอใจกับส่วนของการได้รับความรู้มากที่สุด เนื่องจากพิพิธภัณฑ์เสมือนทั้ง 5 ส่วน มีการนำข้อมูลตามลักษณะเดิมของการจัดแสดงที่มีอยู่ มานำเสนอผ่านด้วยภาพพาโนรามาเสมือน ในลักษณะแบบ virtual tour 360° ทำให้ผู้เข้าชมได้เห็นภาพรอบตัวที่เหมือนอยู่ในสถานที่จริง และมีข้อมูลต่าง ๆ สำหรับให้ความรู้เพิ่มเติม ผ่านสื่อในลักษณะของ รูปภาพ ตัวหนังสือบรรยาย วิดีทัศน์ รวมถึงคลิปจากสื่อ Youtube แต่ในส่วนของความเสมือนจริงของพิพิธภัณฑ์ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก เนื่องมาจากสิ่งที่น่าสนใจจัดแสดง ในบางส่วนที่เป็นสิ่งของ ส่วนมากเป็นการนำเสนอโดยภาพ มีส่วนที่เป็นภาพสามมิติที่สามารถหมุนได้รอบเพียงแค่ส่วนจัดแสดงห้องจักษุสัทศาสตร์ ซึ่งการที่พิพิธภัณฑ์เสมือนสามารถนำเสนอภาพสามมิติเพื่อให้เห็นรายละเอียดของสิ่งที่จัดแสดงได้ นอกจากนี้จะเป็นการป้องกันสิ่งของที่น่าสนใจจัดแสดงไม่ให้เสียหายจากการถูกจับต้องและแสงที่ใช้จัดแสดงยังทำให้ผู้เข้าชมสามารถเข้าถึงวัตถุที่จัดแสดงได้แบบใกล้ชิดอีกด้วยตามที่สถาบัน Worcester Polytechnic ได้ให้คำจำกัดความไว้ในหนังสือ Museum Virtual Design Guide

ในส่วนของความพึงพอใจของช่วงอายุและอาชีพนั้น ความพึงพอใจของคนอายุ 12 – 15 ปี มีค่าต่ำสุด ในขณะที่กลุ่มคนที่ช่วงอายุมากกว่า 25 ปีขึ้นไปมีมากที่สุด สามารถอธิบายได้ในด้านของสื่อที่น่าสนใจจัดแสดง เนื่องจากกลุ่มอายุ 12 – 15 ปี เป็นการเข้าชมผ่านการนำชมออนไลน์ ซึ่งไม่ได้มีการเดินเข้าไปด้วยตนเอง ประกอบกับขาดสื่อที่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เข้าชมกับพิพิธภัณฑ์เสมือนจริง ทำให้มีความสนใจต่อการเข้าชมน้อยลง ในขณะที่กลุ่มอายุ 25 ปีขึ้นไป มีการเข้ามาชมได้ด้วยตนเอง ทำให้เลือกชมในส่วนที่ตนเองสนใจได้มากกว่า

ด้านพื้นที่พักอาศัยนั้น พบว่ากลุ่มผู้เข้าชมที่อยู่ในกรุงเทพฯ และปริมณฑลมีความพึงพอใจน้อยกว่า เนื่องจากมีทางเลือกในการเข้ามาชมพิพิธภัณฑ์ด้วยตนเอง ทำให้ได้เข้าร่วมกิจกรรมและศึกษาข้อมูลจากพิพิธภัณฑ์ในสถานที่จริงได้

5.2.3 อภิปรายผลการวิจัยด้านการผลิตรายการออนไลน์

■ ด้านรูปแบบและการนำเสนอของรายการ จากการวิจัยครั้งนี้ จะเห็นได้ว่ากลุ่มตัวอย่างผู้ชมที่ได้รับชมรายการทั้ง 6 รายการ ที่พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ได้ผลิตขึ้น ได้ให้ความสนใจด้านรูปแบบและการนำเสนอของรายการไว้สอดคล้องกัน คือ รายการแต่ละรายการที่ผลิตขึ้นแต่ละรายการมีจุดเด่นในการนำเสนอแตกต่างกัน โดยแต่ละรายการถูกสร้างสรรค์รายการออกมาให้สอดคล้องกับเป้าหมายของพิพิธภัณฑ์ที่ได้กำหนดไว้ โดยมีปัจจัยที่เข้ามากำหนดหลายประการ ดังผลการศึกษาของบรรพต วรรณบัณฑิต (2559) ที่ได้ศึกษาเรื่อง กลยุทธ์การใช้การตลาดด้านเนื้อหา (Content Marketing) ผ่านสื่อสังคมออนไลน์เฟซบุ๊กของสื่อโทรทัศน์ไทยในปี 2560 พบว่าการกำหนดกลยุทธ์การสื่อสารผ่านสื่อสังคมออนไลน์เฟซบุ๊กนั้น มีปัจจัยที่ต้องคำนึงถึง 4 ประการ คือ ปัจจัยด้านรูปแบบการดำเนินธุรกิจ (Business Model) ปัจจัยด้านจุดยืนในการนำเสนอเนื้อหา (Positioning) ปัจจัยด้านเป้าหมายขององค์กร และปัจจัยด้านการกำหนดวัตถุประสงค์ในการ

สื่อสาร เพราะฉะนั้นแต่ละรายการที่พิพิธภัณฑการเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ผลิตขึ้น ควรมีการกำหนดรูปแบบ เนื้อหา การแบ่งช่วงรายการให้ชัดเจน การกำหนดวัตถุประสงค์ของรายการ จุดยืนในการนำเสนอ กลุ่มเป้าหมายของรายการให้ชัดเจน เพื่อจะได้สร้างสรรค์รายการให้สอดคล้องกับเป้าหมายที่วางไว้

รูปแบบและการนำเสนอของรายการ มีผลต่อการตัดสินใจเลือกรับชมรายการของผู้ชม ดังผลการศึกษาของอัจฉริยา พุ่งแจ้ง (2560) ที่ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกรับชมรายการผ่านทางสื่อออนไลน์ พบว่า การรับชมรายการมีคุณภาพ เช่น ภาพเสียงคมชัด ไม่กระตุก เนื้อหารายการสร้างสรรค์สนุกสนาน และผลิตเพลิน รูปแบบการดำเนินรายการมีความน่าสนใจ การมีโฆษณาสั้นรายการไม่มาก จะส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกรับชมรายการของผู้บริโภค โดยในด้านการนำเสนอของรายการออนไลน์ที่เผยแพร่ในเฟซบุ๊กและยูทูปของพิพิธภัณฑการเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ กลุ่มตัวอย่างผู้ชมรายการแสดงความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกันว่า ภาพรวมของรายการทั้ง 6 รายการนั้น ควรมีการเพิ่มเติมเทคนิคหรือลูกเล่นในรายการเพื่อสร้างความน่าสนใจให้กับตัวรายการมากขึ้น เช่น การเพิ่มภาพประกอบ การใส่คำบรรยาย การเพิ่มขนาดภาพ และมุมมองที่หลากหลาย การใส่เอฟเฟกต์ประกอบ การใส่ Pop Up ตัวหนังสือ กราฟิก การคุมโทนสีของรายการ การตบมุกในรายการเพื่อสร้างความตลกดูตลกยิ่งขึ้น การใช้เสียงเพลงประกอบในรายการให้สมดุลและมีความเป็นเอกลักษณ์ของรายการ การตัดต่อให้รายการมีความกระชับมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกันกับที่มิลเลอร์ (Miller, 2011) ได้ให้ข้อแนะนำแนวทางการผลิตวิดีโอในยูทูป (YouTube) ให้มีประสิทธิภาพใน 3 ด้าน คือ 1) ด้านภาพ ได้แก่ การถ่ายสำหรับจอที่เล็กกว่า (Shoot for the Smaller Screen) การทำให้สีโดดเด่น (Accentuate the Contrast) ภาพต้องช้าและนิ่ง (Slow and Steady Win the Race) ลงทุนในอุปกรณ์ที่มีคุณภาพ (Invest in Quality Equipment) การใช้กล้องสองตัว (Use two Cameras) อย่าใช้วิดีโอเก่า ถ้าใช้ต้องมีการปรับแต่งด้วย (Don't Just Recycle Old Video-Re-Edit them too) จ้างมืออาชีพ (Hire a Pro) แหกกฎบ้าง (Break the Rules) 2) ด้านเนื้อหา ได้แก่ ต้องบันเทิง (Be Entertaining) ต้องให้ความรู้ (Be Informative) ต้องทำให้สนุก (Go for the Funny) ทำให้สั้น (Keep it Short) ทำให้เรียบง่าย (Keep it Simple) ต้องมีจุดสนใจ (Stay Focused) สื่อสารให้ชัดเจน (Communicate a Clear Message) หลีกเลี่ยงการ โฆษณาแบบยัดเยียด (Avoid the Hard Sell) ทำให้สดใหม่เสมอ (Keep it Fresh) และ 3) ด้านการสร้างยอดขาย ได้แก่ การใส่เว็บไซต์ลงในวิดีโอ (Include your Website's Address in your Video) การใส่ URL ในคำบรรยายด้วย (Include Your URL in the Accompanying Text) โดยสิ่งเหล่านี้ จะช่วยพัฒนารายการของพิพิธภัณฑการเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ให้มีความน่าสนใจยิ่งขึ้น

อีกทั้งในประเด็นด้านรูปแบบรายการออนไลน์ที่กลุ่มตัวอย่างผู้ชมรายการ แสดงความคิดเห็นว่า ควรมีการแลกเปลี่ยนและสื่อสารกับผู้ชม หรือสร้างกิจกรรมให้ผู้ชมมีส่วนร่วมในรายการหรือการสำรวจความต้องการของผู้บริโภคในการรับสื่อ สอดคล้องกับแนวทางการตลาดดิจิทัลของ Wertime, K. & Fenwick, I. (2008) ที่ว่า “อย่าให้ผู้ชมเป็นผู้ชมที่เงียบอีกต่อไป นักการตลาดในปัจจุบันต้อง

พยายามโน้มน้าวความรู้สึกของผู้บริโภคเข้าร่วมและรวบรวมคนเหล่านี้เข้าร่วมเพราะเขาอาจเป็นจุดประกายความคิด” เพราะฉะนั้นในการทำคลิปรายการที่เผยแพร่ในสื่อออนไลน์ควรมีการสื่อสารสองทางระหว่างรายการ และผู้ชมเพื่อสร้างความใกล้ชิดให้กับผู้ชมรายการ และยังสร้างให้รายการมีความน่าสนใจเพิ่มขึ้นอีกด้วย เป็นการสื่อสารตามหลักการสื่อสารการตลาดผ่านสื่อออนไลน์ ดังที่กัญชลี สำนีรัตน์ (2559) ได้กล่าวไว้ว่า ในการสื่อสารการตลาดออนไลน์ควรเน้นที่การสร้างปฏิสัมพันธ์กับผู้บริโภคเพื่อให้ผู้บริโภคสามารถแบ่งปันข้อมูลที่แบรนด์นำเสนอได้ หรือบอก และการสื่อสารควรเป็น Active Involvement นั่นคือ ผู้สื่อสารต้องได้ตอบกับผู้บริโภคต่อไปอย่างต่อเนื่องและตลอดเวลา เพราะการสื่อสารผ่านสื่อออนไลน์ เป็นการสื่อสารที่ผู้บริโภคสามารถสื่อสารกับแบรนด์ได้ตลอดเวลา ดังนั้นแบรนด์ควรสื่อสารเพื่อตอบกลับมาสู่ผู้บริโภคอย่างต่อเนื่องอีกด้วย

นอกจากนี้ดังที่กลุ่มตัวอย่างผู้ชมรายการได้แสดงความคิดเห็นว่า ควรมีการตั้งชื่อคลิปรายการให้แปลก เพื่อเรียกความสนใจ หรือการตั้งชื่อคลิปวิดีโอในชื่อที่กำลังเป็นกระแส การติดแท็กก็จะสามารถทำให้ผู้ชมรายการสามารถจะค้นหาผลลัพธ์คลิปวิดีโอของรายการเพิ่มขึ้นได้ สอดคล้องกับแนวคิดของภาสกร เรืองรอง 2015, อ้างถึงในอิศราวุฒิ กิจเจริญ, 2559) ที่กล่าวว่า Web3.0 เป็นยุคแห่งความรู้ลึก จุดเด่นคือ ระบบปัญญาประดิษฐ์หรือ AI (Artificial Intelligence) หรือที่เรียกว่าปัญญาประดิษฐ์ ทำให้สามารถทำนายพฤติกรรมและวิเคราะห์ตามความต้องการของผู้ใช้เว็บไซต์ได้เช่นกัน และเป็นระบบที่เชื่อมโยงข้อมูลต่าง ๆ (Semantic Web) ทั้งบนเว็บไซต์ของผู้พัฒนาและทรัพยากรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกัน ซึ่งจะทำให้ระบบฐานข้อมูลมีขนาดใหญ่มาก แต่สามารถค้นหาข้อมูลที่ต้องการได้ง่ายและรวดเร็วจากฐานข้อมูลใด ๆ (Global repository of data) เช่น การติดแท็กบนยูทูบ เป็นต้น นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับคุณสมบัติของเว็บไซต์ยูทูบ (Duffy 2008 อ้างถึงในอิศราวุฒิ กิจเจริญ, 2559) ดังนี้ 1. ใส่แท็กเป็นคำสั้น ๆ ที่เป็นคีย์เวิร์ดของคลิปนั้น ๆ โดยช่วยค้นหาผู้ฟัง 2. วิดีโอที่เกี่ยวข้อง (วิดีโอที่เกี่ยวข้อง) เพื่อนำเสนอคลิปวิดีโอที่เกี่ยวข้องแก่ผู้ชมโดยอัตโนมัติโดยการค้นหาแท็ก

■ **ด้านเนื้อหารายการ** จากผลการวิจัยครั้งนี้ในด้านเนื้อหารายการจะสังเกตได้ว่า เนื้อหาในแต่ละรายการของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ นั้นในภาพรวมมีความเฉพาะด้าน กล่าวคือเป็นเรื่องเกี่ยวกับการให้องค์ความรู้ทางการเกษตร การดำเนินงานและกิจกรรมของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ เป็นสำคัญ เพราะฉะนั้นด้านเนื้อหาจึงมุ่งไปยังกลุ่มเกษตรกร และผู้ที่สนใจด้านการเกษตร ซึ่งเนื้อหาด้านการเกษตรในรายการแต่ละครั้งนี้ควรมีขอบเขตของเนื้อหาที่ไม่กว้างจนเกินไป เล่าเรื่องด้วยประเด็นสำคัญดังที่รายการต้องการนำเสนอ และควรนำเสนอเนื้อหาให้กระชับ เข้าใจง่าย สอดคล้องกันกับการศึกษาของสุรฤทธิ์ สุวรรณรัตน์ (2553) ที่ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการผลิตและเผยแพร่รายการโทรทัศน์เชิงเกษตรในประเทศไทย ซึ่งพบว่า ปัจจัยด้านเนื้อหาเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดที่จะสามารถกระตุ้นเกษตรกรในการแสวงหาความรู้ ในการผลิตรายการโทรทัศน์เชิงเกษตรไม่ควรมีเนื้อหาที่กว้าง แต่ผู้ผลิตรายการต้องเลือกเนื้อหาที่เหมาะสมเข้าใจง่ายและเข้าถึงง่าย

แต่อย่างไรก็ดีรายการของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ถูกเผยแพร่ในสื่อออนไลน์เป็นสำคัญ เพราะฉะนั้น เนื้อหารายการที่ถูกนำเสนอในสื่อออนไลน์อย่างเพชบุรีและยูทูบจึงมีผลต่อการเลือกรับชมรายการของผู้ชมด้วยเช่นกัน ดังที่กลุ่มตัวอย่างผู้ชมรายการได้ให้ข้อเสนอแนะว่า รายการออนไลน์ของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ นั้นควรนำเสนอให้มีความแปลกใหม่ เป็นเรื่องราวที่เกี่ยวกับกระแสสังคม เช่น เรื่องเมนูอาหารที่แปลกใหม่ของรายการกินอยู่ดี หรือการปรับรายการให้มีความสนุกสนาน มีความบันเทิงมากยิ่งขึ้น เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ก็จะสามารถทำให้มีความน่าสนใจเพิ่มขึ้น ดังที่ทศพร อนันตศานต์ (ม.ป.ป.) ที่ได้ศึกษาเรื่องการตัดสินใจเลือกรับชมวิดีโอออนไลน์บนแพลตฟอร์มยูทูบ โดยผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านรูปแบบการนำเสนอเนื้อหาส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกรับชมวิดีโอออนไลน์บนแพลตฟอร์มยูทูบอย่างมีนัยสำคัญ กล่าวคือ ผู้รับชมให้ความสำคัญกับเนื้อหาวิดีโอที่สามารถตอบสนองความต้องการตนเอง เช่น เพื่อความบันเทิง เพื่อการศึกษาหาข้อมูลเพิ่มเติม เป็นต้น นอกจากนี้วิดีโอที่มีเนื้อหาแปลกใหม่ น่าสนใจ หรือเป็นเรื่องเกี่ยวกับกระแสสังคม ประเด็นที่นิยมพูดถึงปัจจุบัน รวมถึงลักษณะการดำเนินรายการ และท่าทางของผู้ดำเนินรายการ ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกรับชมวิดีโอออนไลน์บนแพลตฟอร์มยูทูบเช่นกัน

โดยแนวทางการพัฒนาเนื้อหาหารายการออนไลน์ของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ตามข้อเสนอแนะของกลุ่มตัวอย่างผู้ชมรายการของการวิจัยครั้งนี้ คือ การนำเสนอเนื้อหาหารายการให้สั้น กระชับ เป็นเรื่องการเกษตรที่มีประโยชน์ หรือช่วยแก้ไขปัญหาของผู้ชม หรือมีความใกล้ชิดกับตัวผู้ชมรายการ เป็นเรื่องกระแสนิยม ก็จะเป็นเนื้อหาที่สร้างความน่าสนใจให้กับผู้ชมรายการได้อีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกันกับข้อค้นพบของอิศราวุฒิ กิจเจริญ (2559) ที่ได้ศึกษาเรื่องกลยุทธ์การสื่อสารช่อง Gutumdai เพื่อสร้างรายได้ผ่านเว็บไซต์ Youtube ในรูปแบบรายการโทรทัศน์ โดยค้นพบเกี่ยวกับกลยุทธ์การสื่อสารด้านเนื้อหาของช่อง Gutumdai ที่มีประสิทธิภาพใน 4 ยุทธศาสตร์คือ 1) การนำเสนอเนื้อหาที่มีลักษณะสั้นเรียบง่าย (Keep it Short and Simple) 2) การนำเสนอเนื้อหาในรายการที่เกี่ยวข้องกับผู้ชม 3) การนำเสนอเนื้อหาที่กำลังพูดถึงอยู่หรือ Talk of the Town ในขณะนั้น และ 4) ให้ความบันเทิงและความบันเทิงแก่ผู้ชม

เนื้อหาในรายการ ต้องปรับให้เกษตรกรเข้าใจได้ง่าย โดยคณะวิจัยได้ใช้การศึกษาของอดิพล เอื้อจรัสพันธุ์ (2564) ที่ได้ศึกษาเรื่อง สถานการณ์รายการเกษตรในโทรทัศน์ไทยและรูปแบบการนำเสนอเนื้อหาที่เหมาะสมต่อเกษตรกร ผลการศึกษาพบว่า ข้อมูลสำคัญที่เกษตรกรต้องการประกอบด้วย ข้อมูล 2 ส่วนด้วยกัน คือ ข้อมูลกลางน้ำ ได้แก่ 1) การจัดการศัตรูพืช เช่น โรคพืช แมลง วัชพืช ฯลฯ 2) การจัดการโรค 3) ข้อมูลโรคและศัตรู สัตว์เลี้ยง เช่น หมู เป็ด ไก่ วัว ฯลฯ และข้อมูลปลายน้ำ ได้แก่ 1) การกระจายผลผลิต 2) การคมนาคม 3) ผลผลิตจากสัตว์เลี้ยง เพราะฉะนั้นในประเด็นเหล่านี้อาจเป็นข้อมูลสำคัญเพื่อให้ผู้ผลิตรายการทั้ง 6 รายการของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ไปประยุกต์ใช้ต่อไปในอนาคตได้ รวมทั้งการนำเสนอเนื้อหาต้องครอบคลุมเกษตรกรทุกกลุ่ม ไม่เฉพาะเจาะจงกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง อาจประยุกต์เนื้อหาอื่น ๆ เข้าไป เช่น การท่องเที่ยวเชิงเกษตร การทำธุรกิจ เกษตร รวมถึงเนื้อหาที่ตรงกับช่วงฤดูกาลผลิตของพืชแต่ละชนิด เป็นต้น

■ **ด้านพิธีกร** ผลการวิจัยความคิดเห็นด้านพิธีกรของรายการออนไลน์ของพิธีกรภัณฑการเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ภาพรวมพบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้ชมรายการพึงพอใจต่อการทำหน้าที่พิธีกร หากแต่มีข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนารายการต่อไปในอนาคตในประเด็นเรื่องความสั้นไหลในการจัดรายการ การสร้างคาแรกเตอร์ให้กับตัวพิธีกร การดำเนินรายการที่เป็นตัวตนของพิธีกรคนนั้น ๆ ออกมาเพื่อให้ความใกล้ชิดกับผู้ชมรายการอย่างมีความเป็นธรรมชาติ รวมทั้งในประเด็นการแต่งกายของพิธีกรที่ควรให้เข้ากับรูปแบบและเนื้อหาของรายการ เพื่อจะได้มีความเป็นเอกภาพเดียวกันทั้งรายการ และทำให้รายการมีความน่าสนใจเพิ่มมากขึ้น เพราะฉะนั้นพิธีกรควรมีความพร้อมทั้งด้านวิชาภาษา และด้านอวัจนภาษา โดยองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องในการสร้างคาแรกเตอร์ให้กับพิธีกรได้นั้น จากข้อค้นพบในงานวิจัยของบุษลักษณ์ บัตรมาก (2558) เรื่อง กระบวนการสื่อสารและการสร้างคาแรกเตอร์ของผู้ประกาศกระบวนการสื่อสารและการสร้างคาแรกเตอร์ของผู้ดำเนินรายการเจาะข่าวตื่นและรายการวีโออาร์โซ (VRZO) พบว่า องค์ประกอบที่มีส่วนร่วมในการสร้างคาแรกเตอร์ให้กับผู้ดำเนินรายการเจาะข่าวตื่นและรายการวีโออาร์โซ (VRZO) คือ ช่องทางการสื่อสาร รูปแบบการนำเสนอรายการ ผู้รับสาร และการใช้ภาษาของผู้ดำเนินรายการ ซึ่งทางพิธีกรภัณฑการเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ นำไปพัฒนารายการต่อไปในอนาคตได้ นอกจากนี้จากการศึกษาของปอรรักษ์ ยอดเนตร (2564) ยังได้อธิบายเพิ่มเติมว่า ด้านวิชาภาษาผู้ประกาศและพิธีกรจำเป็นต้องสามารถเรียบเรียงความคิดและคำพูดให้ชัดเจนตรงประเด็น อีกทั้งต้องยังสามารถสืบค้นหาข้อมูลประกอบการพูดให้ เหมาะสมกับสถานการณ์ได้ ส่วนด้านอวัจนภาษา ต้อง สามารถสร้างความประทับใจแก่ผู้ชม ควบคุมการใช้น้ำเสียง สายตา การแสดงออกทางสีหน้า และท่าทางได้อย่าง เหมาะสม ซึ่งหมายรวมถึงบุคลิกลักษณะ การวางมาด ท่าทางการยืน การแต่งกาย และการแต่งหน้าทำผมเพื่อให้เกิดความน่าเชื่อถือแก่ผู้ฟัง

■ **ด้านเวลาและช่วงเวลาในการเผยแพร่** รายการออนไลน์ทั้ง 6 รายการของพิธีกรภัณฑการเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ กำหนดให้เผยแพร่ในช่วงเวลา 18.00 น. ของทุกวัน โดยหากวิเคราะห์ช่วงเวลาเผยแพร่ดังกล่าวนี้ น่าจะเหมาะสมกับรูปแบบการดำเนินชีวิตของกลุ่มเกษตรกรในพื้นที่ต่างจังหวัดที่จะสามารถมีเวลาร่วมจากการทำการเกษตรเพื่อมารับชมและรับความรู้จากรายการของทางพิธีกรภัณฑการเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ได้ สอดคล้องกันกับการศึกษาของอุษณีย์ ด่านกลาง (2559) ในงานวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของผู้ชมวีดิโอคอนเทนต์บนสื่อสังคมออนไลน์” โดยผลการวิจัยพบว่า จากการศึกษากลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน มีความถี่ในการเข้ารับชมสื่อวีดิโอคอนเทนต์บนสื่อสังคมออนไลน์สูงสุดคือ 1-2 วันต่อสัปดาห์ และรองมาคือ 3-4 วันต่อสัปดาห์ โดยจำแนกตาม ช่วงเวลาในการเข้ารับชมสื่อวีดิโอคอนเทนต์บนสื่อสังคมออนไลน์เป็น 2 ช่วงเย็น (18.01-24.00 น.) รองมาคือ ช่วงบ่าย (12.01 -18.00 น.) โดยวัตถุประสงค์ในการเข้ารับชมสื่อวีดิโอคอนเทนต์บนสื่อสังคมออนไลน์ คือ เพื่อความสนุก และความบันเทิงมากที่สุด รองลงมา คือ เพื่อการศึกษาค้นคว้า หาข้อมูลข่าวสาร เช่น การศึกษา สินค้าและบริการ ตามลำดับ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกันกับผลการศึกษาของอดิพล เอื้อจรัสพันธุ์ (2564) ที่ได้ศึกษาเรื่องสถานการณ์รายการเกษตรในโทรทัศน์ไทยและรูปแบบการนำเสนอเนื้อหาที่เหมาะสมต่อเกษตรกร โดยจาก

การศึกษาข้อมูลเบื้องต้นของรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรไทยที่ออกอากาศระบบ แอนะล็อกถึงดิจิทัล ที่ออกอากาศตั้งแต่ปี พ.ศ. 2551 พ.ศ. 2559 และ พ.ศ. 2562 – 2563 โดยผลการศึกษาพบว่า เวลาการออกอากาศรายการการเกษตรทางโทรทัศน์โดยภาพรวมมีความเหมาะสมกับวิถีชีวิตเกษตรกร กล่าวคือ มีการออกอากาศรายการการเกษตรในช่วงเช้า ออกอากาศระหว่างเวลา 04.00 - 07.30 น. ช่วงเย็นออกอากาศระหว่างเวลา 16.00 - 21.00 น.

5.3 ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะต่อการเยี่ยมชม Online

1. จากการศึกษาในกระบวนการเยี่ยมชมแบบ Online พบว่า กลุ่มตัวอย่างแสดงความคิดเห็นว่ากิจกรรมในช่วงนี้อาจจะยาวเกินไป โดยเฉพาะหากกลุ่มเป้าหมายเป็นกลุ่มนักเรียนในระดับประถมศึกษา ดังนั้นในขั้นตอนนี้หากมีการผลิตสื่อเพื่อแนะนำพิพิธภัณฑการเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ให้มีความเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย เช่น เด็กเป็นคลิปการ์ตูน หรือลดระยะเวลาให้น้อยลง จะทำให้เกิดความน่าสนใจเพิ่มมากขึ้น

2. ช่วงแนะนำพิพิธภัณฑการใช้พิพิธภัณฑเสมือนจริง ควรมี Key plan และมีจุดเชื่อมโยงเพื่อแจ้งว่า จากจุดนี้สามารถไปเยี่ยมชมจุดใดต่อได้ มีลักษณะคล้าย ๆ เกมลากเส้นต่อจุด เพื่อให้ผู้เข้าชมสามารถเข้าใจภาพรวมของผังพื้นที่จัดแสดงอยู่ได้ เนื่องจากผู้เยี่ยมชมในรูปแบบ Online ไม่เคยมาเยี่ยมชมที่พิพิธภัณฑการเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ดังนั้น จึงไม่สามารถเห็นภาพรวมได้

3. ในขั้นตอนการเปิดภาพยนตร์ 2 มิติ พบว่า ในส่วนของกลุ่มเป้าหมายที่เป็นผู้ใหญ่ อาจไม่เหมาะที่จะให้ดูการ์ตูน ดังนั้นควรมีหนังสือ หรือคลิปวิดีโอที่ให้ความรู้แทน

4. ควรมีการกำหนดการประเมินผล หรือติดต่อสอบถามไปยังผู้ประสานงานหลังเสร็จสิ้นกระบวนการเยี่ยมชมให้ชัดเจน กลุ่มเป้าหมายบางท่านไม่ได้รับการติดต่อกลับหลังจากเสร็จสิ้นการอบรม และทุกท่านแสดงความคิดเห็นไปในแนวทางเดียวกันว่า ต้องการให้มีการติดต่อกลับ เพื่อนำข้อมูลไปพัฒนาต่อ รวมถึงต้องการให้มีช่องทางในการติดต่อระหว่างพิพิธภัณฑการเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ และผู้เข้าชมเพื่อแจ้งข้อมูลเกี่ยวกับหลักสูตรอื่น ๆ

ข้อเสนอแนะต่อพิพิธภัณฑเสมือนจริง

จากการวิเคราะห์พิพิธภัณฑเสมือนจริง มีข้อเสนอแนะต่อการพัฒนาพิพิธภัณฑในด้านรูปแบบของพิพิธภัณฑ โดยมีหัวข้อย่อย ดังต่อไปนี้

- การเข้าถึงพิพิธภัณฑผ่านอุปกรณ์ต่าง ๆ ควรเป็นไปในรูปแบบเหมือนกัน
- การออกแบบ Web page ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบต่าง ๆ เช่น Key plan

ส่วนควบคุมทิศทาง สัญลักษณ์ในการคลิกเพื่อศึกษาข้อมูลเพิ่มเติม เป็นต้น ให้มีความชัดเจน เข้าใจได้ง่าย เพื่อเอื้อประโยชน์สำหรับผู้เข้าชมพิพิธภัณฑเสมือนจริงให้มีความเข้าใจในการชมพิพิธภัณฑ

- สื่อที่ใช้ในการให้ข้อมูลเพิ่มเติมในพิพิธภัณฑ์เสมือนจริง ควรมีความหลากหลาย และสามารถศึกษาลักษณะสิ่งของที่นำมาโชว์ได้อย่างใกล้ชิด
- การเพิ่มพื้นที่สำหรับการติดต่อกันระหว่างผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์

ข้อเสนอแนะต่อการผลิตรายการ

จากการวิจัยเพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้ชมรายการ ประกอบทั้งการทบทวนแนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการผลิตรายการ คณะวิจัยมีข้อเสนอแนะต่อการพัฒนารายการ

1. ข้อเสนอแนะต่อการพัฒนารายการเกษตร ON LINE By พิพิธภัณฑ์เกษตร

- ควรมีไตเติ้ลรายการเพื่อสร้างเอกลักษณ์ของรายการ และเป็นการแนะนำรูปแบบ และเนื้อหาของรายการ อาจใช้รูปแบบใกล้เคียงกันกับตอนปิดท้ายรายการได้
- ควรใช้ขนาดภาพที่มีความหลากหลายมากขึ้น
- ควรเพิ่มเทคนิคการนำเสนอของรายการ เช่น การเพิ่มภาพประกอบ การใส่ คำบรรยาย การใส่ Pop up เสียงตบมุก หรือลูกเล่นพิเศษในรายการเพื่อสร้างความดึงดูดมากยิ่งขึ้น
- ควรเพิ่มเติมประเด็นเนื้อหาใหม่ ๆ ที่ใกล้ตัวกับผู้ชม จะได้มีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น เป็นประเด็นเนื้อหาที่คนเมือง หรือคนยุคใหม่ที่สนใจเกษตรที่มีพื้นที่จำกัด สามารถทำตาม ได้
- ควรเพิ่มเนื้อหาต่อยอดให้ผู้ชมเห็นผลลัพธ์ของสิ่งที่รายการนำเสนอ เช่น เมื่อสอน วิธีการทำไปแล้วหลังจากนั้นอีก 7 - 15 วันของการปลูก สิ่งที่น่าสนใจในรายการนั้นจะเกิดผลอย่างไรต่อไป เพื่อผู้ชมรายการจะได้เห็นภาพที่ชัดเจนของทั้งกระบวนการ
- การนำไฮไลต์ที่จะเกิดขึ้นในรายการมาติดต่อเพื่อนำเสนอเพื่อดึงดูดความสนใจของผู้ชมในช่วงต้นรายการ
- ควรมีโลโก้รายการขึ้นตลอดทั้งรายการ
- วางบทบาทของพิธีกรให้มีความสมดุลทั้งสองคน ให้การดำเนินรายการมีความ ธรรมชาติมากยิ่งขึ้น และให้พิธีกรชวนพูดคุยกับผู้ชมรายการมากขึ้น
- ควรตัดต่อรายการให้มีความกระชับยิ่งขึ้น โดยสามารถลดทอนรายการในช่วงต้น รายการลง และเพิ่มช่วงการให้องค์ความรู้ หรือการสาธิตให้มากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะต่อการพัฒนารายการ กิน อยู่ ดี

- หลังจากเปิดไตเติ้ลรายการควรมีการขึ้น Super ตัวหนังสือชื่อรายการ เพื่อเป็นการ แนะนำรายการกับผู้ชมด้วยการสื่อสารด้วยภาพ
- หากทางผู้ผลิตจะมีการแบ่งช่วงในรายการ ควรมีการค้นช่วง ให้ผู้ชมเห็นการแบ่งช่วง รายการที่ชัดเจน เช่น ช่วงที่ 1 ช่วงตามล่าวัตถุดิบ ช่วงที่ 2 เข้าครัวปรุงอาหาร เป็นต้น
- ควรมีโลโก้รายการขึ้นตลอดทั้งรายการ

- ควรเพิ่มเติมด้านเมนูอาหารที่พิเศษ ยกกระต๊อบเมนูที่แปลกใหม่ น่าสนใจ เพื่อดึงดูดความสนใจของผู้ชม
- ควรใช้ขนาดภาพที่มีความหลากหลายมากขึ้น เนื่องจากปัจจุบันยังใช้ Medium Shot เป็นส่วนมาก และระวังเรื่องการสั่นไหวของกล้อง
- ควรเพิ่มเทคนิคการนำเสนอของรายการ เช่น การเพิ่มภาพประกอบ การขึ้นอธิบายวัตถุดิบต่าง ๆ เครื่องปรุงในการทำอาหาร การใส่คำบรรยาย การใส่ Pop up หรือลูกเล่นพิเศษในรายการเพื่อสร้างความดึงดูดมากยิ่งขึ้น
- คมเรื่องโทนสีของภาพในรายการที่มีผลต่อการนำเสนอให้ผู้ชมรับทราบ
- สามารถสร้างการจดจำรายการด้วยเสียงเพลงประจำรายการ เพื่อจะได้มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว และในปัจจุบันเสียงดนตรีบางช่วงดังเกินไปจนกลบเสียงพูดของพิธีกรควรปรับให้สมดุล
- ควรเพิ่มเทคนิคพิเศษต่าง ๆ ในการจัดการวัตถุดิบ หรือทำเมนูอาหารนั้น ๆ เพื่อให้ผู้ชมรับรู้ไปด้วยก็จะทำให้รายการมีความน่าสนใจยิ่งขึ้น
- ควรกระชับเวลาในการนำเสนอให้สั้นลงกว่านี้ ทั้งตอนหาวัตถุดิบและการประกอบอาหารที่มีความยืดเยื้อ สามารถตัดต่อให้การดำเนินเรื่องกระชับขึ้นได้

3. ข้อเสนอแนะต่อการพัฒนารายการวิชาของแผ่นดิน

- ควรมีการวางแผนรายการตั้งแต่การอบรม ทั้งการวางกล้องในการถ่ายทำ เพื่อจะสามารถนำมาตัดต่อได้ในภายหลัง
- ควรมีไตเติ้ลรายการเพื่อสร้างเอกลักษณ์ของรายการ และเป็นการแนะนำรูปแบบและเนื้อหาของรายการ
- ควรมีภาพประกอบในรายการ การใส่เอฟเฟกต์ประกอบ การตัดต่อให้รายการมีความกระชับมากยิ่งขึ้น
- ควรปรับลูกเล่นในการรายการทั้งการขึ้นแถบตัวอักษร การใส่คำบรรยาย การใส่กราฟิกต่าง ๆ ให้รายการมีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น
- ควรมีการใส่ประวัติวิทยากรสั้น ๆ หรือส่วนที่เป็นประเด็น สำคัญในการบรรยายแต่ละครั้ง เพื่อให้รายการมีความน่าสนใจยิ่งขึ้น
- ควรคัดเลือกประเด็นที่ตอบโจทย์หรือตรงกับความต้องการของผู้ชม หรือนำเสนอว่าประเด็นดังกล่าวในรายการที่วิทยากรกำลังนำเสนอจะส่งผลดี หรือช่วยแก้ไขปัญหาของผู้ชมได้อย่างไร จะทำให้มีความใกล้ชิดของผู้ชมมากยิ่งขึ้น
- การพัฒนารายการควรมีการตั้งชื่อตอนให้น่าสนใจ ใช้คำที่โดนใจในออนไลน์ หรือการทำภาพปกคลิปให้ดึงดูดก็จะช่วยให้ผู้ชมในออนไลน์กดเข้ามาชมได้ยิ่งขึ้น
- ควรมีการคัดสรรประเด็นสำคัญ การตัดต่อให้สั้นกระชับ เพื่อให้ผู้ชมสามารถรับรู้ได้
- ควรใช้ขนาดภาพที่มีความหลากหลายมากขึ้น

- ควรมีโลโก้รายการขึ้นตลอดทั้งรายการ

4. ข้อเสนอแนะต่อการพัฒนารายการเพลินบนจอ

- อาจเพิ่มเติมเรื่องเสียงประกอบในรายการ และการตบมุกในรายการ ที่ให้มีความสมดุลลงจังหวะมากยิ่งขึ้น
- รายการมีเทคนิคที่น่าสนใจอยู่แล้ว แต่บางช่วงของรายการก็มีความยืดเยื้อ อาจเพิ่มเทคนิคการนำเสนอของรายการ เช่น การเพิ่มภาพประกอบ การใส่คำบรรยาย การใส่ Pop up ระหว่างเนื้อหารายการ หรือลูกเล่นพิเศษในรายการเพื่อสร้างความดึงดูดมากยิ่งขึ้น
- ควรใช้ขนาดภาพที่มีความหลากหลายมากขึ้น
- ควรมีโลโก้รายการขึ้นตลอดทั้งรายการ
- ในบางตอนการแต่งกายของพิธีกรอาจดูเป็นทางการเกินไป เพราะฉะนั้นในแต่ละครั้งควรออกแบบการแต่งกายของพิธีกรให้เข้ากับรูปแบบของรายการ ที่มีความผ่อนคลายมากขึ้น
- ผู้ผลิตรายสามารถจะลดเวลาให้สั้นลง กระชับในการดำเนินเรื่องได้ คัดสรรเฉพาะประเด็นหลักในการนำเสนอในตอน

5. ข้อเสนอแนะต่อการพัฒนารายการเรื่องเล่าชาวเกษตร

- ควรมีตัวถอยหลังก่อนเข้ารายการ เพื่อผู้ชมรายการและทีมงานผู้ผลิตได้รับทราบเวลาของรายการร่วมกัน
- ควรมีการขึ้น Super ชื่อ สกูลจริง และตำแหน่งของพิธีกรให้ชัดเจน
- ควรมีบาร์ด้านล่างระหว่างที่พิธีกรพูดถึงประเด็นของข่าว หรือกิจกรรมในรายการ เช่น แจกกดไลค์กดแชร์ของรายการ ฯลฯ
- เวลาของรายการนานเกินไป สามารถลดเวลาของรายการให้อยู่ที่ประมาณ 30 นาที
- เนื่องจากเป็นรายการสด ทำให้บางช่วงพิธีกรมีการพูดทับซ้อนกัน ควรมีการวางช่วงหรือประเด็นในการนำเสนอของรายการให้ชัดเจน
- อาจปรับให้มีประเด็น หรือเนื้อหาที่เล่าในรายการให้เกี่ยวกับคนยุคใหม่ วัยรุ่นในสังคมเมือง หรือเกี่ยวกับการทำการเกษตรของคนเมือง เช่น การทำการเกษตรสำหรับคนที่ไม่มีพื้นที่น้อย ๆ ตามคอนโด หรือมีพื้นที่จำกัด เป็นต้น เพื่อขยายกลุ่มผู้ชมรายการเพิ่มขึ้น
- เนื้อหาในรายการมีการสลับช่วงไปมา อาจสร้างความสับสนให้กับผู้ชมได้ ควรมีการลำดับเนื้อหารายการให้ชัดเจน และหากมีการพูดถึงผลิตภัณฑ์ที่นำมาเสนอในรายการควร Insert ภาพขึ้นมาเพื่อให้ผู้ชมเห็นได้ชัดเจน
- เรื่องการใช้สายตาในการมองไปทางข้าง ๆ อาจส่งผลต่อการรับชมของผู้ชมว่าพิธีกรหันไปมองบทหรือทีมงาน ทางรายการควรมีระบบการดำเนินงานที่เอื้อต่อการดูคิวหรือประเด็นต่าง ๆ ในรายการที่จะได้ไม่กวนสายตาผู้ชม
- ควรใส่ Super ชื่อและตำแหน่งของพิธีกร

- ตอนนำเสนอสินค้า ควรสลับกล้องไปมากับพิธีกร หรืออาจจะทำเป็นสองจอแทนกล้องที่จับตัวสินค้าควรมุมอื่น ๆ ด้วยที่ไม่ใช่แค่มุมเดียว (เนื่องจากมอยาย) รวมไปถึงขนาดภาพ และการซูมเข้าซูมออกหรือการจับภาพตามตัวสินค้า ในขณะที่พิธีกรกำลังพูดถึงอยู่
- ตอนจบรายการ เสียงดนตรีรายการมาซ้ำไป อาจมีคลิปปิดรายการที่เป็นแพทเทิร์นของรายการไว้เหมือนไตเติ้ลรายการ
- ควรมีโลโก้รายการขึ้นตลอดทั้งรายการ เพราะตอนนี้มีขึ้นบ้าง แล้วหายไปบ้างบางช่วงของรายการ

6. ข้อเสนอแนะต่อการพัฒนารายการเกษตรภูธร

- ด้านเทคนิคการนำเสนอทั้งเรื่องเวลาในการนำเสนอ มุมภาพ การเล่าเรื่องควรมีความกระชับ และเพิ่มเทคนิคต่าง ๆ เช่น การขึ้น Pop Up ตัวหนังสือหรือลูกเล่นในรายการ การ Insert ภาพ หรือวิดีโอการดำเนินกิจกรรม หรือสิ่งที่คนเดินเรื่องอธิบาย
- ควรขึ้นคำบรรยายตลอดทั้งรายการ เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับคนที่ไม่สามารถเปิดฟังเสียงได้ในเวลานั้น
- ควรมีโลโก้รายการขึ้นตลอดทั้งรายการเพื่อจะได้สร้างการจดจำรายการ
- โทนของดนตรีประกอบรายการ อาจมีการใช้เสียงดนตรีให้เห็นเอกลักษณ์ประจำรายการ เพื่อสร้างการจดจำให้กับผู้ชม และการมีอัตลักษณ์เฉพาะตัวของรายการ
- ด้วยเบื้องหลังของการผลิตรายการ คือการส่ง Footage จากเครือข่ายของพิธีกรกัน การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ซึ่งอาจทำให้คุณภาพด้านการถ่ายทำ และเสียงในการบันทึกอาจจะไม่มีมาตรฐานเดียวกัน พิธีกรกันการเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ อาจกำหนดเนื้อหาที่ต้องการนำเสนอในรายการ และสามารถให้ความรู้ด้านการผลิตสื่อกับเครือข่ายเพื่อสร้างมาตรฐานในการผลิตสื่อร่วมกันในอนาคตกับทางเครือข่าย เช่น การจัดอบรมการผลิตสื่ออย่างง่ายด้วยสมาร์ทโฟน เป็นต้น
- เนื้อหาของรายการยังจำกัดอยู่ในวงแคบ สามารถขยายประเด็นเนื้อหาจากพื้นที่ชุมชนไปยังโรงเรียน หรือส่วนต่าง ๆ ได้เพิ่มขึ้น และอาจมีการสำรวจความต้องการของผู้ชมว่าต้องการรู้หรือทราบประเด็นใด จะทำให้รายการสามารถผลิตเนื้อหาที่ผู้ชมต้องการรับชมได้ เช่น ตอนนี้กระแสการเกษตรเรื่องใดกำลังเป็นที่พูดถึงก็นำมาเสนอในรายการ และกระชับการเล่าเรื่องให้สั้น
- หากรายการมีการเพิ่มการมีส่วนร่วมท้ายรายการ เช่น การเล่นเกม กิจกรรมร่วมกับทางรายการ ก็จะทำให้รายการมีส่วนร่วมยิ่งขึ้น
- ควรเน้นการชูทรัพยากรท้องถิ่นในแต่ละพื้นที่ หรือผลสำเร็จของแต่ละชุมชน ที่สามารถเป็นประโยชน์ต่อผู้ชมหรือผู้คนในชุมชนอื่น ๆ ที่จะสามารถนำองค์ความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้ จะทำให้รายการน่าสนใจยิ่งขึ้น
- ความยาวของรายการเกษตรภูธรในปัจจุบันนั้นเหมาะสมต่อการรับชม แต่ควรดำเนินเรื่องราวในรายการให้กระชับขึ้น และควรดึงไฮไลต์สำคัญของรายการขึ้นมานำเสนอ ซึ่งหากมีการ

ติดต่อประเด็นสำคัญให้กระชับ รายการจะสั้นลง ก็จะสะดวกต่อการรับชมของผู้ชม หรือรายการควรมีความยาวประมาณ 10 นาที

สรุปข้อเสนอแนะต่อการผลิตรายการในภาพรวม

จากการวิจัยเพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้ชมรายการ ประกอบทั้งการทบทวนแนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการผลิตรายการ คณะวิจัยมีข้อเสนอแนะต่อการพัฒนารายการออนไลน์ในภาพรวม ดังนี้

1. ควรมีไตเติ้ลรายการ และท้ายรายการ เพื่อสร้างเอกลักษณ์ของรายการ และเป็นการแนะนำรูปแบบและเนื้อหาของรายการให้ผู้ชมได้ทราบ
2. ควรเพิ่มเทคนิคการนำเสนอของรายการ เช่น เพิ่มภาพประกอบ การใส่คำบรรยาย การใส่เอฟเฟกต์ประกอบ การใส่ Pop up การขึ้นอธิบายวัตถุดิบต่าง ๆ เครื่องปรุงต่าง ๆ เสียงตบมุก หรือวิดีโอการดำเนินกิจกรรม หรือสิ่งที่คนเดินเรื่องอธิบายหรือลูกเล่นพิเศษในรายการเพื่อสร้างความดึงดูดมากยิ่งขึ้น
3. ควรเพิ่มเติมประเด็นเนื้อหาใหม่ ๆ ที่ใกล้ตัวกับผู้ชม จะได้มีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น เช่น เป็นประเด็นเนื้อหาที่คนเมือง หรือคนยุคใหม่ วัยรุ่นในสังคมเมืองที่สนใจเกษตรที่มีพื้นที่จำกัดให้สามารถทำตามได้ การยกระดับเมนูอาหาร หรือการทำเกษตรแบบใหม่ที่ใกล้ชิด หรือช่วยแก้ไขปัญหาของผู้ชมได้อย่างไร ก็จะทำให้มีความใกล้ชิดของผู้ชมยิ่งขึ้น และอาจมีการสำรวจความต้องการของผู้ชมว่าต้องการรู้หรือทราบประเด็นไหน ก็จะทำให้รายการสามารถผลิตเนื้อหาที่ผู้ชมต้องการรับชมได้
4. การนำไฮไลต์ในรายการมาติดต่อเพื่อนำเสนอ เพื่อดึงดูดความสนใจในช่วงต้นรายการ
5. ควรมีโลโก้รายการขึ้นตลอดทั้งรายการ
6. หากมีการแบ่งช่วงรายการ ควรมีการค้นช่วงให้ผู้ชมเห็นการแบ่งช่วงรายการที่ชัดเจน
7. ควรใช้ขนาดภาพที่มีความหลากหลายมากขึ้น เนื่องจากปัจจุบันยังใช้ Medium Shot เป็นส่วนมาก และระวังเรื่องการสั่นไหวของกล้อง
8. คมเรื่องโทนสีของภาพในรายการที่มีผลต่อการนำเสนอรายการ
9. การพัฒนารายการควรมีการตั้งชื่อตอนให้น่าสนใจ ใช้คำที่โดนใจในออนไลน์ หรือการทำภาพปกคลิปให้ดึงดูดก็จะช่วยให้ผู้ชมในออนไลน์กดเข้ามาชมได้ยิ่งขึ้น
10. การแต่งกายของพิธีกรควรปรับให้มีความสอดคล้องกับรูปแบบและเนื้อหาของรายการ
11. ผู้ผลิตรายการสามารถลดเวลาของรายการให้สั้นลง การดำเนินเรื่องให้กระชับ โดยคัดสรรเฉพาะประเด็นหลักในการนำเสนอ
12. ควรขึ้นคำบรรยายแทนเสียงตลอดทั้งรายการ เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับคนที่ไม่สามารถเปิดฟังเสียงได้ในเวลานั้น
13. ควรมีการคุมโทนของดนตรีประกอบรายการ การสร้างเสียงดนตรีประจำรายการ เพื่อสร้างการจดจำให้กับผู้ชม และการมีเอกลักษณ์เฉพาะตัวของรายการ

14. หากรายการมีการเพิ่มการมีส่วนร่วมท้ายรายการ เช่น การเล่นเกม กิจกรรมร่วมกับทางรายการ ก็จะทำให้รายการมีส่วนร่วมยิ่งขึ้น

15. ควรเน้นการชูทรัพย์สินทางปัญญาท้องถิ่นในแต่ละพื้นที่ หรือผลสำเร็จของแต่ละชุมชน ที่จะสามารถเป็นประโยชน์ต่อผู้ชมหรือผู้คนในชุมชนอื่น ๆ ที่จะสามารถนำองค์ความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้ ก็จะสามารถทำให้รายการน่าสนใจยิ่งขึ้น

16. ความยาวของรายการเกษตรกรรมในปัจจุบันนั้นเหมาะสมต่อการรับชม แต่ก็ควรดำเนินเรื่องราวในรายการให้กระชับขึ้น และควรดึงไฮไลต์สำคัญของรายการขึ้นมานำเสนอ ซึ่งหากมีการตัดต่อประเด็นสำคัญให้กระชับ รายการจะสั้นลง ก็จะสะดวกต่อการรับชมของผู้ชม

ข้อเสนอแนะต่อการสื่อสารผ่านเฟซบุ๊ก

1. จำนวนการโพสต์ต่อวันอยู่ในเกณฑ์ดี ทำให้สามารถสื่อสารได้ทุกช่วงเวลา แต่ทว่าอัตราการโพสต์ในวันจันทร์ค่อนข้างน้อย ควรกระจาย Content ให้ครบในทุก ๆ วัน เพื่อให้สามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้มากขึ้น และก่อให้เกิด Engagement ใน Fan page ตลอดเวลา

2. ประเภทของสื่อที่ใช้โพสต์ ในส่วนของ Link อาจเพิ่มเติมด้วยการนำ Link ข่าวที่เกี่ยวข้องกับองค์กรที่อยู่ในสื่ออื่นมาแชร์เพิ่มเติมใน Fan page

3. ควรมีการซื้อโฆษณากระตุ้นให้คลิปสามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้เพิ่มมากขึ้น

4. ควรใส่ชื่อรายการในการโพสต์แต่ละครั้ง เพื่อช่วยการค้นหาของผู้ชมได้สะดวกขึ้น

**** หมายเหตุ อธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนารายการ**

1. การมี Logo และไตเติ้ลประจำรายการ

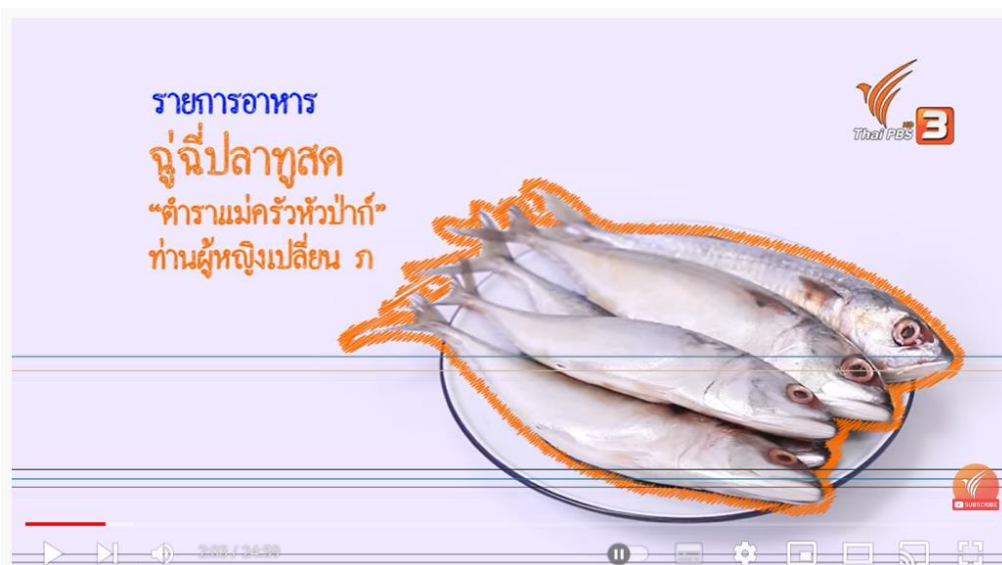
2. ตัวอย่างการใช้มุมมองที่หลากหลายในรายการ

3. ตัวอย่างการขึ้น Pop Up ข้อความและกราฟิกพิเศษในรายการ

4. ตัวอย่างการขึ้นข้อความ เพื่ออธิบายวัตถุดิบ ส่วนผสม หรือเมนูอาหาร

5. ตัวอย่างการขึ้นคำบรรยายในรายการ

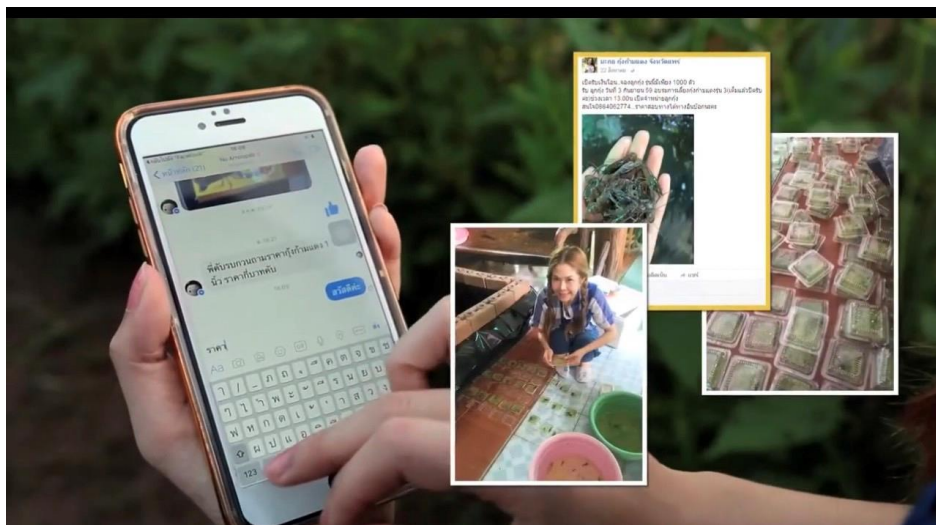
การปลูกผักมีด้วยกันหลากหลายวิธี และ 'การชำ' ก็เป็นอีกหนึ่งวิธีที่ง่ายและได้ผลจริง...โดยเฉพาะนักหัดปลูก รับรองว่าถ้าชำอย่างถูกวิธี มีผลผลิตไวเกินดรอ...

6. ตัวอย่างปกคลิปรายการ

7. ตัวอย่างการ Insert ภาพนิ่ง หรือวิดีโอในรายการ

■ Reference ตัวอย่างรายการ

1. รายการหม้อข้าวหม้อแกง
ลิงก์รายการ : <https://bit.ly/3SLE23r>
2. รายการเที่ยวไทยไม่ตกยุค
ลิงก์รายการ : <https://bit.ly/3vVUnZu>
3. รายการกินอยู่คือ
ลิงก์รายการ : <https://bit.ly/3SOxUYj>
4. รายการ Big Story เรื่องใหญ่ Thai PBS
ลิงก์รายการ : <https://bit.ly/3Qel4Rj>
5. รายการกั๊ตตาการบ้านทุ่ง
ลิงก์รายการ : <https://bit.ly/3JXmahZ>
6. รายการลุยไม่รู้โรย Super Active
ลิงก์รายการ : <https://bit.ly/3Ahufe2>
7. รายการเกษตรอีซี่
ลิงก์รายการ : <https://bit.ly/3dfawCL>
8. The Green Diary
ลิงก์รายการ : <https://bit.ly/3QE8R8d>
9. สวนผักคนเมือง : ปลุกเมือง ปลุกชีวิต
ลิงก์รายการ : <https://bit.ly/3Qll7tw>
10. รายการเกษตรยกนิ้ว
ลิงก์รายการ : <https://bit.ly/3dfb8Z5>
11. PEACH EAT LAEK
ลิงก์รายการ : <https://bit.ly/3pgiBKk>

บรรณานุกรม

- กขพร อนันตศาสนต์. (ม.ป.ป.). การตัดสินใจเลือกรับชมวิดีโอออนไลน์บนแพลตฟอร์มยูทูป (Youtube). สืบค้นวันที่ 12 สิงหาคม 2565, จาก <https://mmm.ru.ac.th/MMM/IS/vlt15-1/6114993618.pdf>
- กัญชลี สำลีรัตน์. (2559). กลยุทธ์โซเชียลมีเดีย (Social Media Strategy) ใน วิลาส ฉ่ำเลิศวัฒน์ บรรณาธิการ Re: Digital การตลาดยุคใหม่เจาะใจลูกค้า. กรุงเทพฯ: โปรวิชั่น.
- กลวัชร คล้ายนาค. (2551). การสร้างพิพิธภัณฑ์เสมือนจริง เพื่อการส่งเสริมการศึกษา สถาปัตยกรรมไทย : กรณีศึกษาเรือนไทยลือ. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- กัลยรัตน์ กมลพรสิริกุล. (2560). กลยุทธ์การสื่อสารบนช่องทางออนไลน์ของสถานีโทรทัศน์พีพีทีวี เอชดีช่อง 36 กรณีศึกษา การถ่ายทอดสดฟุตบอลพรีเมียร์ลีก. การค้นคว้าอิสระ วารสารศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารสื่อสารมวลชน คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- กุลทิกา วิบูลย์ปิ่น และประสพชัย พสุนนท์. (2559). ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว ผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์ศิริราชพิมุขสถาน. วารสารวิทยาลัยดุสิตธานี. ปีที่ 10 (ฉบับที่ 1). 74-88. (สืบค้นเมื่อวันที่ 1 เมษายน 2565).
- คณะนักวิจัย. (2563). การสำรวจความพึงพอใจของผู้รับบริการที่มีต่อการบริการ ขององค์การบริหารส่วนตำบลศิริราชบุรี อำเภอพบพระ จังหวัดตาก. วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น.
- จิราภา เขมาเบญจพล. (2563). การเปิดรับ ความพึงพอใจของผู้บริโภค ต่อเนื้อหาการตลาด บนอินสตาแกรมสตอรี่กับความตั้งใจซื้อ. วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ฉัฐมณฑน์ ตั้งกิจถาวร. (2557). การใช้ประโยชน์และความพึงพอใจในการเปิดรับข้อมูลที่ถูกแชร์ (Shared) ผ่านเฟซบุ๊ก. การค้นคว้าอิสระ หลักสูตรนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารเชิงกลยุทธ์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- ชมพูนุท นรินทรางกูล ณ อยุธยา และประณิต ใจหนัก. (2563). ความสัมพันธ์ระหว่างโซเชียลมีเดีย และการตอบสนองของ ผู้บริโภคในการเข้าถึงข้อมูลทางการตลาด. วารสารวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม. ปีที่2 (ฉบับที่ 2). 11-25. (สืบค้นเมื่อวันที่ 1 เมษายน 2565).
- ชัยยศ อุดมกิจธนกุล. (2558). การศึกษาความพึงพอใจในการเลือกใช้บริการร้านหนังสือ. การค้นคว้าอิสระ หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

- ญาณิศา ไชยศรีหา. (2557) กลยุทธ์การสร้างสรรครายการเพื่อนำเสนอทางสถานีโทรทัศน์ผ่านอินเทอร์เน็ต กรณีศึกษารายการ VRZO . วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารดิจิทัล มหาวิทยาลัยแม่โจ้, เชียงใหม่.
- ทิพย์ธิดา ดิสระ. (2562). การพัฒนาพิพิธภัณฑ์เสมือนจริงข้างตึกดำบรรพ์ทุ่งหว้า จังหวัดสตูล. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- น้ำลีน เทียมแก้ว. (2560). การศึกษาความพึงพอใจต่อคุณภาพการให้บริการ สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ประจำปีการศึกษา 2560. สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- บุญณัฐ ฉัตรเสาวภักดิ์. (2560). กลยุทธ์การสื่อสารการตลาดผ่านโซเชียลมีเดียสำหรับรายการโทรทัศน์. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (นิเทศศาสตร์และนวัตกรรมการจัดการ) คณะนิเทศศาสตร์และนวัตกรรมการจัดการ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- บรรพต วรธรรมบัณฑิต. (2559). กลยุทธ์การใช้การตลาดด้านเนื้อหา (Content Marketing) ผ่านสื่อสังคมออนไลน์เฟซบุ๊กของสื่อโทรทัศน์ไทยในปี 2560 (การค้นคว้าอิสระปริญญา มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยกรุงเทพ. สืบค้นวันที่ 12 สิงหาคม 2565, จาก http://dspace.bu.ac.th/bitstream/123456789/2971/1/bunphot_wora.pdf
- บุษลักษณ์ บัตรมาก. (2558). กระบวนการสื่อสารและการสร้างคาแรกเตอร์ของผู้ดำเนินรายการเจาะข่าวตื่นและรายการวอร์โซ (VRZO) (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. สืบค้นวันที่ 12 สิงหาคม 2565, จาก <https://repository.nida.ac.th/handle/662723737/4841>
- ปิญญ์สลิษา เจริญพูล. (2561). รูปแบบและวิธีการถ่ายทอดสดผ่านเฟซบุ๊กของร้านขายสินค้าแฟชั่นออนไลน์. การศึกษารายบุคคล หลักสูตรนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- ปอรัรัมย์ ยอดเนร. (2564). การศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างพิธีกรและวิทยากร รายการสุขภาพทางโทรทัศน์ในเชิงชาติพันธุ์วรรณาแห่งการสื่อสาร . จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. DOI: https://doi.nrct.go.th/ListDoi/listDetail?Resolve_DOI=
- พจนา สะใบบาง. (2546). กระบวนการผลิตรายการโทรทัศน์ที่ส่งเสริมสถาบันครอบครัว “รายการดวงใจของแม่”. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต. โปรแกรมวิชานิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต.

- พิมพ์ลอย ปิยธรรมาภรณ์. (2562). ปัจจัยส่วนผสมทางการตลาดที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจของผู้เข้าชมชาวไทยในการเข้าชมพิพิธภัณฑ์การแพทย์ศิริราช. การค้นคว้าอิสระ หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- ภวินท์ ศรีเกษมสุข. (2562). กลยุทธ์การสื่อสารภายในองค์กรในภาวะวิกฤตของรัฐวิสาหกิจในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ภัทรสร หัวใจผ่า. (2562). กลยุทธ์การสื่อสารผ่านสื่อสังคมออนไลน์ของผู้ทรงอิทธิพลออนไลน์ด้านความงาม. วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ภาณุวัฒน์ บุหงาแดง. (2562). สื่อสังคมออนไลน์กับการสื่อสารอัตลักษณ์แห่งสันติภาพอิสลามในสังคมไทย. วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชานิเทศศาสตร์. (2550). เอกสารการสอนชุดวิชาการสร้างสรรค์รายการโทรทัศน์หน่วยที่ 1-5. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- วรพจน์ ส่งเจริญ. (2560). การพัฒนารูปแบบพิพิธภัณฑ์เสมือนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้และประสบการณ์ผู้ใช้พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาศิลปกรรมศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วรรณวนิช ต้นเรืองวงศ์. (2560). ความพึงพอใจที่มีต่อเนื้อหาบน Facebook Live กับความจงรักภักดี ต่อตราสินค้า: ศึกษากรณีเวิร์คพอยท์ เอ็นเตอร์เทนเมนต์แฟนเพจ. การค้นคว้าอิสระ หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.
- วิทยา ด้านธำรงกุล. (2546). การบริหาร. กรุงเทพฯ : บริษัท เจริญเวฟ เอ็ดดูเคชั่น จำกัด.
- ศุภราภรณ์ แต่งตั้งลำ. (2564). สื่อออนไลน์ที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกการท่องเที่ยวเชิงอาหารในประเทศไทย. วารสารวิชาการ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร. ปีที่ 5 (ฉบับที่ 1). 37-56. (สืบค้นเมื่อวันที่ 1 เมษายน 2565).
- สมยศ นาวิการ. (2546). การบริหารและพฤติกรรมองค์กร. พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์บรรณกิจ.
- สรชัย พิศาลบุตร. (2551). การวิจัยตลาด. กรุงเทพฯ : วิทย์พัฒน์.
- สุภาวัฒน์ สงวนงาม. (2557). ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเลือกรับชมรายการข่าวของสถานีโทรทัศน์ของผู้ชมในเขตกรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเนชั่น, ลำปาง.

- สุรฤทธิ์ สุวรรณรัตน์. (2553). **ปัจจัยที่มีผลต่อการผลิตและเผยแพร่รายการโทรทัศน์เชิงเกษตรในประเทศไทย** (วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- เสรี เรือนหล้า. (2543). **รูปแบบและกลวิธีการดำเนินเรื่องในการจัดรายการวิทยุโทรทัศน์ตามความต้องการของนักเรียน นักศึกษา จังหวัดเชียงใหม่**. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยแม่โจ้. เชียงใหม่.
- อดิพล เอื้อจรัสพันธุ์. (2564). **สถานการณ์รายการเกษตรในโทรทัศน์ไทยและรูปแบบการนำเสนอเนื้อหาที่เหมาะสมต่อเกษตรกร**. วารสารสังคมศาสตร์และมานุษยวิทยาเชิงพุทธ. 6(4), 324-337.
- อัจฉริยา พุ่งแจ้ง. (2560). **ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกรับชมรายการผ่านสื่อออนไลน์** (การค้นคว้าอิสระปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. สืบค้นวันที่ 12 สิงหาคม 2565, จาก http://ethesisarchive.library.tu.ac.th/thesis/2017/TU_2017_5902031797_7356_6047.pdf
- อัจจิมา พงษ์รัตน์กล. (2560). **การใช้วิดีโอออนไลน์ เพื่อสร้างความตั้งใจในการเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์ในกรุงเทพมหานคร**. วารสารระบบสารสนเทศด้านธุรกิจ (JISB). ปีที่ 3 (ฉบับที่ 4) เดือน ตุลาคม-ธันวาคม 2560. สืบค้นวันที่ 8 สิงหาคม 2565 จาก www.jisb.tbs.tu.ac.th/wp-content/uploads/2018/02/Jisb2560Vol3No4_5Adjima.pdf
- อิศราวุฒิ กิจเจริญ. (2559). **กลยุทธ์การสื่อสารช่อง Gutumdai เพื่อสร้างรายได้ผ่านเว็บไซต์ Youtube ในรูปแบบรายการโทรทัศน์** (การค้นคว้าอิสระปริญญามหาบัณฑิต). สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- อุษณีย์ ด้านกลาง. (2559). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของผู้ชมวิดีโอคอนเทนต์บนสื่อสังคมออนไลน์** (การค้นคว้าอิสระปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยนานาชาติแสตมฟอร์ด.
- อิทธิญา อารักษ์ษา. (2556). **การพัฒนาารูปแบบพิพิธภัณฑ์เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เสมือนจริง**. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อิทธิญา อารักษ์ษา ขวัญหญิง ศรีประเสริฐภาพ และวิไลลักษณ์ ลังกา. (2557). **การพัฒนาารูปแบบพิพิธภัณฑ์เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เสมือนจริง**. วารสารวิจัยทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ปีที่ 8 (ฉบับที่ 2). 275-284. (สืบค้นเมื่อวันที่ 1 เมษายน 2565).
- META. (2019). **ทำความเข้าใจเกี่ยวกับการเผยแพร่วิดีโอบน Facebook**. <https://www.facebook.com/formedia/blog/understanding-video-distribution-on-facebook>. (สืบค้นเมื่อ 4 เมษายน 2565)
- <http://www.wisdomking.or.th>. (สืบค้นเมื่อวันที่ 4 เมษายน 2565).

- Miller, Michael. (2011). **Youtube for Business Online Video Marketing for Any Business**. United State: Indiana.
- Wertime, K. & Fenwick, I. (2008). **DigiMarketing: The Essential Guide to New Media and Digital Marketing**: John Wiley & Son (Asia) Pte., Ltd.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.**แบบสัมภาษณ์ผู้อำนวยการผลิตรายการ**

1. ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ให้สัมภาษณ์ (ชื่อ ตำแหน่ง และบทบาทหน้าที่ในรายการ)
2. Concept / รูปแบบของรายการ
3. การคัดเลือกประเด็น เนื้อหา
4. การคัดเลือกพิธีกร
5. การกำหนดกลุ่มเป้าหมาย
6. เวลาของรายการ/ช่วงเวลาในการเผยแพร่
7. ปัญหา/อุปสรรค
8. สิ่งที่คาดหวังจากการรับชมรายการ

ภาคผนวก ข.
แบบสังเกต

ที่	ประเด็นการสังเกต	การสังเกต		
		ผู้นำชม	ผู้เข้ารับบริการ	อื่นๆ
1	การต้อนรับคณะผู้มาเยี่ยมชม			
2	การจัดกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์			
3	การแนะนำพิพิธภัณฑ์ การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ			
4	การจัดกิจกรรมแต่ละช่วง			
5	การสรุปประเด็นสำคัญแต่ละฐาน			
6	การสร้างการมีส่วนร่วมระหว่างผู้นำชมและผู้เข้ารับบริการ			

ภาคผนวก ค.

แบบสอบถามในรูปแบบ On-site

แบบสอบถามนี้จัดทำขึ้นเพื่อสำรวจความพึงพอใจการให้บริการของสำนักงานพิพิธภัณฑสถานเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) การให้ข้อมูลไม่มีผลใด ๆ ข้อมูลจะไม่มีการนำไปเปิดเผย และผู้จัดทำขอขอบพระคุณที่กรุณาให้ข้อมูลมา ณ โอกาสนี้

คำชี้แจง : โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ ตามข้อมูลที่เป็นจริง

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ

☐ 1) ชาย

☐ 2) หญิง

☐ 3) LGBTQIA+

☐ 4) ไม่ระบุ

2. อายุ

☐ 1) 12 - 15 ปี

☐ 2) 16 - 18 ปี

☐ 3) 19 - 24 ปี

☐ 4) 25 - 34 ปี

☐ 5) 35 - 44 ปี

☐ 6) 45 - 54 ปี

☐ 7) 55 - 64 ปี

☐ 8) 65 ปีขึ้นไป

3. ระดับการศึกษาสูงสุด

☐ 1) ประถมศึกษา

☐ 2) มัธยมศึกษาตอนต้น

☐ 3) มัธยมศึกษาตอนปลาย / ปวช.

☐ 4) ปวส.

☐ 5)ปริญญาตรี

☐ 6)ปริญญาโท

☐ 7)ปริญญาเอก

☐ 8) อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

4. อาชีพ

☐ 1) นักเรียน

☐ 2) นิสิต/นักศึกษา

☐ 3) ครู/อาจารย์

☐ 4) ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ

☐ 5) ผู้ประกอบการ/ธุรกิจส่วนตัว

☐ 6) พนักงานบริษัทเอกชน

☐ 7) รับจ้างอิสระ

☐ 8) เกษตรกร

☐ 9) เกษียณ

☐ 10) อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

5. ปัจจุบันคุณพักอาศัยอยู่จังหวัดใด

☐ 1) กรุงเทพมหานครและปริมณฑล

☐ 2) ภาคกลาง

☐ 3) ภาคเหนือ

☐ 4) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

☐ 5) ภาคตะวันออก

☐ 6) ภาคตะวันตก

☐ 7) ภาคใต้

ตอนที่ 2 พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร

6. คุณเคยเปิดรับข่าวสารของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ จากสื่อใดต่อไปนี้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ 1) อาจารย์ / รุ่นพี่-รุ่นน้อง / เพื่อน / คนรู้จัก	☐ 2) กิจกรรมออกบูทตามสถานที่ต่าง ๆ
☐ 3) สื่อเว็บไซต์ www.wisdomking.or.th	☐ 4) เฟซบุ๊ก
☐ 5) อินสตาแกรม	☐ 6) ทวิตเตอร์
☐ 7) Line	☐ 8) tiktok
☐ 9) YouTube	☐ 10) อื่นๆ

7. คุณเคยเปิดรับข่าวสารของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ในประเด็นใดต่อไปนี้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ 1) กำหนดการกิจกรรมทั่ว ๆ ไป
- ☐ 2) ข้อมูลกำหนดการเยี่ยมชมแบบ Walk-in
- ☐ 3) ข้อมูลกิจกรรมการเยี่ยมชมแบบ Online
- ☐ 4) รายการออนไลน์
- ☐ 5) ข้อมูลกิจกรรมการจัดงานตลาดเศรษฐกิจพอเพียง
- ☐ 6) อื่นๆ

8. คุณมีความคิดเห็นต่อการประชาสัมพันธ์จากพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ อย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ 1) มีรายละเอียดที่ชัดเจนและเพียงพอ
- ☐ 2) ประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางที่หลากหลาย
- ☐ 3) การประชาสัมพันธ์ยังไม่ทั่วถึง
- ☐ 4) ประชาสัมพันธ์ล่วงหน้าก่อนการจัดกิจกรรม
- ☐ 5) อื่นๆ

ตอนที่ 3 พฤติกรรมการใช้บริการ

9. คุณเคยมาใช้บริการที่พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ จำนวนกี่ครั้ง

☐ 1) ครั้งแรก	☐ 2) 2 ครั้ง
☐ 3) 3 ครั้ง	☐ 4) 4 ครั้ง
☐ 5) 5 ครั้ง	☐ 6) มากกว่า 5 ครั้ง

10. ส่วนใหญ่คุณมาเยี่ยมชมที่พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ กับใคร

☐ 1) คนเดียว	☐ 2) โรงเรียน/หน่วยงาน
☐ 3) เพื่อน	☐ 4) ครอบครัว
☐ 5) อื่นๆ	

11. คุณเคยเข้าร่วมกิจกรรมใดของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ 1) โครงการส่งเสริมการเรียนรู้
- ☐ 2) โครงการท่องเที่ยวสุขสันต์ ที่พิพิธภัณฑ์เกษตรฯ
- ☐ 3) เยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์แบบ Walk-in
- ☐ 4) เยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์ในรูปแบบ Online
- ☐ 5) ตลาดเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่ พกฉ.
- ☐ 6) ตลาดเศรษฐกิจพอเพียงในรูปแบบ Online
- ☐ 7) โครงการอบรมในพื้นที่ พกฉ.
- ☐ 8) โครงการอบรม Online
- ☐ 9) อื่นๆ

ตอนที่ 4 ความพึงพอใจ

12. คุณประทับใจการจัดแสดงนิทรรศการของพิพิธภัณฑ์ต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด

ที่	โซนจัดแสดง	ไม่ได้เข้าชม	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1	พิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติ 5 ชั้น 1						
2	พิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา อาคารเฉลิมพระเกียรติ 5 ชั้น 2						
3	พิพิธภัณฑ์มหัศจรรย์ พันธุกรรม อาคาร 3						
4	พิพิธภัณฑ์ป่าดงพงไพร อาคาร 4						
5	พิพิธภัณฑ์ดินดล อาคาร 7						

13. คุณประทับใจการจัดแสดงนิทรรศการของพิพิธภัณฑ์ฯ ในอาคารใด**มากที่สุด**

- ☐ 1) พิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา อาคาร 5 ชั้น 1
- ☐ 2) พิพิธภัณฑ์ในหลวงรักเรา อาคาร 5 ชั้น 2
- ☐ 3) พิพิธภัณฑ์มหัศจรรย์พันธุ์กรรม อาคาร 3
- ☐ 4) พิพิธภัณฑ์ป่าดงพงไพร อาคาร 4
- ☐ 5) พิพิธภัณฑ์ดินดล อาคาร 7

14. การจัดแสดงนิทรรศการของพิพิธภัณฑ์ฯ ในอาคารที่คุณประทับใจมากที่สุด เพราะเหตุใด

.....

.....

15. คุณประทับใจการจัดแสดง**พิพิธภัณฑ์การกลางแจ้ง พิพิธภัณฑ์นวัตกรรมการเกษตรเศรษฐกิจพอเพียง** ในส่วนของฐานการเรียนรู้ต่อไปนี้มาน้อยเพียงใด

ที่	ฐานเรียนรู้	ไม่ได้ร่วมกิจกรรม	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1	เกษตรพอเพียงเมือง						
2	นวัตกรรมบ้านพึ่งตนเอง ด้านพลังงาน						
3	บ้านดิน บ้านฟาง						
4	1 ไร่ พอเพียง						
5	นาโยนกกล้า						
6	วิถีเกษตรไทย 4 ภาค						

16. คุณประทับใจการจัดแสดง**พิพิธภัณฑ์กลางแจ้ง พิพิธภัณฑ์เกษตรตามรอยพ่อ** ในส่วนของฐานการเรียนรู้ต่อไปนี้มาน้อยเพียงใด

ที่	ฐานเรียนรู้	ไม่ได้ร่วมกิจกรรม	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1	ผักคุณภาพในโรงเรือน						
2	ต้นไม้แห่งการเรียนรู้						
3	การขยายพันธุ์พืช						
4	แปลงเกษตรทฤษฎีใหม่ ประยุกต์						

17. คุณประทับใจฐานการเรียนรู้ของพิพิธภัณฑ์กลางแจ้งฐานใด**มากที่สุด**

- ☐ 1) พิพิธภัณฑ์นวัตกรรมเกษตรเศรษฐกิจพอเพียง
- ☐ 2) พิพิธภัณฑ์เกษตรตามรอยพ่อ

18. ฐานการเรียนรู้ของพิพิธภัณฑ์กลางแจ้งฐานที่คุณประทับใจมากที่สุด เพราะเหตุใด

.....

.....

19. คุณประทับใจการฝึกปฏิบัติการทำเกษตรเศรษฐกิจพอเพียงในกิจกรรมต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด

ที่	ข้อความ	ไม่ได้ รวม กิจกรรม	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1	การสร้างบ้านดิน						
2	การปลูกผักบนพื้นปูน						
3	การปลูกข้าวในวงบ่อซีเมนต์						
4	สารพัดงอก (ไมโครกรีน)						
5	การทำปุ๋ยหมักชีวภาพ						
6	การทำนาด้วยวิธีโยนกกล้าและ ดำนา						
7	การขยายพันธุ์พืช						
8	การปั้นก้อนอาหารปลา						
9	การเลี้ยงไส้เดือนดินในลิ้นชัก กล่องพลาสติก						
10	การเพาะเห็ดฟางในตะกร้า						
11	การปลูกผักคอนโด						
12	การปลูกผักคุณภาพใน โรงเรือน						

ตอนที่ 5 ความพึงพอใจด้านการให้บริการ

20. คุณเคยติดต่อ/ประสานงานเพื่อขอเข้าชมที่พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ หรือไม่

☐ 1) เคย

☐ 2) ไม่เคย (ข้ามไปตอบข้อ 22)

21. คุณติดต่อขอเข้าชมพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ผ่านช่องทางใด

☐ 1) เว็บไซต์

☐ 2) แพนเพจเฟซบุ๊ก

☐ 3) Application

☐ 4) ติดต่อเจ้าหน้าที่นำชมโดยตรง

☐ 5) ติดต่อจุดประชาสัมพันธ์

☐ 6) อื่น ๆ

22. คุณมีความพึงพอใจต่อขั้นตอนการให้บริการในส่วนของการจองหรือติดต่อเข้าชมที่พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ในประเด็นต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด

ที่	ข้อความ	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1	ความหลากหลายของช่องทางในการติดต่อเพื่อจองคิวเข้าชมที่พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ					
2	เว็บไซต์แสดงรายการละเอียดการจองเป็นขั้นตอนที่ชัดเจน					
3	เอกสารรายละเอียดหลักสูตร/กิจกรรม เข้าใจง่าย					
4	การแจ้งหลักสูตร/กิจกรรม อย่างต่อเนื่องและรวดเร็ว					
5	ความรวดเร็วในการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ประสานงาน/ผู้รับเรื่อง					
6	การอธิบายรายละเอียดของหัวข้อกิจกรรมต่าง ๆ ของเจ้าหน้าที่ประสานงาน/ผู้รับเรื่อง					
7	การยืนยันรายละเอียดการเข้าชม					
8	ระยะเวลาในการยืนยันก่อนการเข้าชม					
9	การติดตามผลหลังจากจบการเยี่ยมชม					

23. คุณมีความพึงพอใจต่อเจ้าหน้าที่นำชมในประเด็นต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด

ที่	ข้อความ	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
การต้อนรับ						
1	การต้อนรับคณะผู้เข้าชม					
2	การแจ้งรายละเอียดการแสดงในแต่ละ ส่วนของพิพิธภัณฑ์					
องค์ความรู้						
3	ความรู้รอบรู้ในหัวข้อการบรรยาย					
4	อธิบายข้อมูลละเอียด ชัดเจน					
5	จัดกิจกรรมนำชมบรรลุตามเป้าหมาย ที่หน่วยงานกำหนดไว้					
6	การสรุปสาระสำคัญของการนำชมแต่ละ ฐาน					
บุคลิกภาพ						
7	การแต่งกายและบุคลิกภาพดี					
8	มีความเป็นกันเอง					

24. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมด้านเจ้าหน้าที่นำชม

.....

25. คุณมีความพึงพอใจต่อสิ่งอำนวยความสะดวกในการมาเยี่ยมชมที่พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯในประเด็นต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด

ที่	ข้อความ	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1	อุปกรณ์ประกอบการเรียนรู้ตาม ฐานต่าง ๆ					
2	ป้ายบอกทางตามจุดต่าง ๆ ภายใน พิพิธภัณฑ์ฯ ชัดเจน และเพียงพอ					
3	รถนำชมระหว่างเยี่ยมชมตามจุด ต่าง ๆ					

ที่	ข้อความ	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
4	จุดบริการน้ำดื่ม					
5	จำนวนห้องน้ำและความสะอาด					
6	บริการสัญญาณ WIFI					
7	ความสวยงามของพื้นที่					
8	จุดถ่ายภาพ/จุด Check in					
9	จุดตรวจวัดอุณหภูมิ					
10	จุดให้บริการล้างมือ					
11	จุดบริการแอลกอฮอล์					

26. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมด้านสิ่งอำนวยความสะดวก

.....

.....

27. ข้อเสนอแนะอื่นๆ เพิ่มเติม

.....

.....

*****ขอขอบพระคุณสำหรับความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม*****

ภาคผนวก ง.

แบบสอบถามในรูปแบบ Online

แบบสอบถามนี้จัดทำขึ้นเพื่อสำรวจความพึงพอใจการให้บริการของสำนักงานพิพิธภัณฑสถานเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) การให้ข้อมูลไม่มีผลใด ๆ ข้อมูลจะไม่มีการนำไปเปิดเผย และผู้จัดทำขอขอบพระคุณที่กรุณาให้ข้อมูลมา ณ โอกาสนี้

คำชี้แจง : โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ ตามข้อมูลที่เป็นจริง

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ

☐ 1) ชาย

☐ 2) หญิง

☐ 3) LGBTQIA+

☐ 4) ไม่ระบุ

2. อายุ

☐ 1) 12 - 15 ปี

☐ 2) 16 - 18 ปี

☐ 3) 19 - 24 ปี

☐ 4) 25 - 34 ปี

☐ 5) 35 - 44 ปี

☐ 6) 45 - 54 ปี

☐ 7) 55 - 64 ปี

☐ 8) 65 ปีขึ้นไป

3. ระดับการศึกษาขั้นสูงสุด

☐ 1) ประถมศึกษา

☐ 2) มัธยมศึกษาตอนต้น

☐ 3) มัธยมศึกษาตอนปลาย / ปวช.

☐ 4) ปวส.

☐ 5)ปริญญาตรี

☐ 6)ปริญญาโท

☐ 7)ปริญญาเอก

☐ 8) อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

4. อาชีพ

☐ 1) นักเรียน

☐ 2) นิสิต/นักศึกษา

☐ 3) ครู/อาจารย์

☐ 4) ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ

☐ 5) ผู้ประกอบการ/ธุรกิจส่วนตัว

☐ 6) พนักงานบริษัทเอกชน

☐ 7) รับจ้างอิสระ

☐ 8) เกษตรกร

☐ 9) เกษียณ

☐ 10) อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

5. ปัจจุบันคุณพักอาศัยอยู่จังหวัด/ภาคใด

☐ 1) กรุงเทพมหานครและปริมณฑล

☐ 2) ภาคกลาง

☐ 3) ภาคเหนือ

☐ 4) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

☐ 5) ภาคตะวันออก

☐ 6) ภาคตะวันตก

☐ 7) ภาคใต้

ตอนที่ 2 การเปิดรับข่าวสารและการใช้บริการ

6. คุณเคยมาใช้บริการในรูปแบบ Online ของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ จำนวนกี่ครั้ง

☐ 1) ครั้งแรก	☐ 2) 2 ครั้ง
☐ 3) 3 ครั้ง	☐ 4) 4 ครั้ง
☐ 5) 5 ครั้ง	☐ 6) มากกว่า 5 ครั้ง

7. คุณเคยเข้าร่วมกิจกรรมในรูปแบบ Online กิจกรรมใดของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ 1) เยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์ในรูปแบบ Online
- ☐ 2) ตลาดเศรษฐกิจพอเพียงในรูปแบบ Online
- ☐ 3) โครงการอบรมในรูปแบบ Online
- ☐ 4) รับชมรายการเกษตร ON LINE By พิพิธภัณฑ์เกษตร ทุกวันอังคาร เวลา 18.00 น.
- ☐ 5) รับชมรายการ กิน อยู่ ดี ทุกวันพุธ เวลา 18.00 น.
- ☐ 6) รับชมรายการ วิชาของแผ่นดิน ทุกวันพฤหัสบดี เวลา 18.00 น.
- ☐ 7) รับชมรายการ เพลินบนจอ ทุกวันศุกร์ เวลา 18.00 น.
- ☐ 8) รับชมรายการ เรื่องเล่าชาวเกษตร ทุกวันเสาร์ เวลา 12.00 น.
- ☐ 9) รับชมรายการ เกษตรภูธร ทุกวันอาทิตย์ เวลา 18.00 น.

8. จากกิจกรรมที่คุณได้เข้าร่วมในข้อ 7 คุณทราบข่าวสารกิจกรรมในรูปแบบ Online ของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ จากสื่อใดต่อไปนี้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ 1) อาจารย์ / รุ่นพี่-รุ่นน้อง / เพื่อน / คนรู้จัก	☐ 2) กิจกรรมออกบูทตามสถานที่ต่าง ๆ
☐ 3) การมาเยี่ยมชมที่พิพิธภัณฑ์การเกษตรฯ	☐ 4) สื่อเว็บไซต์ www.wisdomking.or.th
☐ 5) เฟซบุ๊ก	☐ 6) อินสตาแกรม
☐ 7) ทวิตเตอร์	☐ 8) Line
☐ 9) tiktok	☐ 10) YouTube
☐ 11) อื่นๆ	

9. คุณได้รับข่าวสารของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ในประเด็นใดต่อไปนี้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ 1) กำหนดการกิจกรรมทั่ว ๆ ไป	☐ 2) ข้อมูลกำหนดการเยี่ยมชมแบบ Walk-in
☐ 3) ข้อมูลกิจกรรมการเยี่ยมชมแบบ Online	☐ 4) รายการออนไลน์
☐ 5) ข้อมูลกิจกรรมการจัดงานตลาดเศรษฐกิจพอเพียง	
☐ 6) อื่นๆ	

10. คุณมีความคิดเห็นต่อการประชาสัมพันธ์จากพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ อย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ 1) มีรายละเอียดที่ชัดเจนและเพียงพอ
- ☐ 2) ประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางที่หลากหลาย
- ☐ 3) การประชาสัมพันธ์ยังไม่ทั่วถึง
- ☐ 4) ประชาสัมพันธ์ล่วงหน้าก่อนการจัดกิจกรรม
- ☐ 5) อื่นๆ

ตอนที่ 3 ความพึงพอใจ

11. คุณประทับใจการเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์เสมือนจริง (Virtual Museum) ในแต่ละประเด็นต่อไปนี้ มากน้อยเพียงใด (ถ้าไม่เคยใช้บริการ ข้ามไปตอบข้อ 12)

ที่	โซนจัดแสดง	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1	การเข้าถึงสะดวกและรวดเร็ว					
2	ความเสมือนจริงของพิพิธภัณฑ์					
3	ความรู้ที่ได้รับ					

12. คุณประทับใจการจัดตลาดเศรษฐกิจพอเพียงในรูปแบบ Online ของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ในแต่ละประเด็นต่อไปนี้ มากน้อยเพียงใด (ถ้าไม่เคยใช้บริการ ข้ามไปตอบข้อ 13)

ที่	โซนจัดแสดง	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1	รับทราบกิจกรรม Live ล่วงหน้าก่อนเริ่มงาน					
2	การเข้าถึง Live สะดวกและรวดเร็ว					
3	การจัดกิจกรรมน่าสนใจ					
4	สามารถเลือกซื้อสินค้าได้หลากหลาย					
5	ความพร้อมของระบบในการจัดกิจกรรม Live					

13. คุณประทับใจการจัดโครงการอบรมในรูปแบบ Online ของพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ในแต่ละกิจกรรมต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด (ถ้าไม่เคยใช้บริการ ข้ามไปตอบข้อ 14)

ที่	โซนจัดแสดง	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1	การประชาสัมพันธ์เพื่อแจ้งกำหนดการอบรมล่วงหน้า					
2	รายละเอียดของกิจกรรมการอบรมชัดเจน					
3	องค์ความรู้ที่ได้รับ					
4	ความเหมาะสมของวิทยากร					
5	ช่วงระยะเวลาในการจัดอบรม					
6	การเข้าถึงระบบในการร่วมอบรม Online สะดวกและรวดเร็ว					
7	ความพร้อมของระบบในการจัดอบรม					

14. คุณประทับใจการฝึกปฏิบัติการทำเกษตรเศรษฐกิจพอเพียงในรูปแบบ Online ในกิจกรรมต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด

ที่	ข้อความ	ไม่ได้ ร่วม กิจกรรม	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1	สารพัดงอก (ไมโครกรีน)						
2	การขยายพันธุ์พืช						
3	การเพาะเห็ดฟางในตะกร้า						
4	การปลูกผักคอนโด						
5	การเพาะกล้าผัก						

15. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมในรูปแบบ Online

.....

.....

16. คุณเคยติดต่อ/ประสานงานเพื่อขอเข้าชมที่พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ในรูปแบบออนไลน์หรือไม่

☐ 1) เคย

☐ 2) ไม่เคย (ข้ามไปตอบข้อ 18)

17. คุณมีความพึงพอใจต่อขั้นตอนการให้บริการในส่วนของการจองหรือติดต่อเข้าชมที่พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ในประเด็นต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด

ที่	ข้อความ	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1	Link แสดงรายการละเอียดการจองเป็นขั้นตอนที่ชัดเจน					
2	รายละเอียดหลักสูตร/กิจกรรม เข้าใจง่าย					
3	ความรวดเร็วในการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ประสานงาน/ผู้รับเรื่อง					
4	การอธิบายรายละเอียดของหัวข้อกิจกรรมต่าง ๆ ของเจ้าหน้าที่ประสานงาน/ผู้รับเรื่อง					
5	การยืนยันรายละเอียดการเข้าชม					
6	ระยะเวลาในการยืนยันก่อนการเข้าชม					
7	การติดตามผลหลังจากจบการเยี่ยมชม					

18. คุณมีความพึงพอใจต่อเจ้าหน้าที่นำชมในรูปแบบ Online ในประเด็นต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด

ที่	ข้อความ	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1	การแนะนำพิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ					
2	ความรู้รอบรู้ในหัวข้อการบรรยาย					
3	การอธิบายรายละเอียดได้เหมาะสมกับเวลา					
4	ความกระตือรือร้นในการบรรยาย					
5	การบรรยายมีความน่าสนใจให้ติดตามตลอดการทำกิจกรรม					
6	ดูแลการจัดกิจกรรมให้ผู้เข้าร่วมได้เรียนรู้อย่างทั่วถึง					

ที่	ข้อความ	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
7	จัดกิจกรรมบรรลุตามเป้าหมายที่ หน่วยงานกำหนดไว้					
8	การสรุปสาระสำคัญของกิจกรรม					

19. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมด้านเจ้าหน้าที่นำชม

.....

.....

20. คุณมีความพึงพอใจต่อ**สิ่งอำนวยความสะดวก**ในการจัดกิจกรรมในรูปแบบ Online ของพิพิธภัณฑ์
การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ ในประเด็นต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด

ที่	ข้อความ	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1	ความพร้อมของระบบอินเทอร์เน็ตที่ใช้ใน การจัดกระบวนการเรียนรู้ในรูปแบบ Online					
2	สื่อ PowerPoint ประกอบการเรียนรู้					
3	Clip ประกอบการเรียนรู้					
4	ความรวดเร็วในการจัดส่งอุปกรณ์ ประกอบการเรียนรู้					
5	ความเหมาะสมของอุปกรณ์ประกอบการ จัดกระบวนการเรียนรู้					
6	การอำนวยความสะดวกของเจ้าหน้าที่ใน ระหว่างการจัดกิจกรรม					

21. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมด้านสิ่งอำนวยความสะดวก

.....

.....

22. คุณมีความพึงพอใจต่อการจัดรายการ เกษตร ON LINE By พิพิธภัณฑ์เกษตร ในประเด็นต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด (ไม่เคยรับชมข้ามไปตอบข้อ 23)

ที่	รายการ	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
1	พิธีกร					
2	รูปแบบรายการ					
3	เนื้อหา/องค์ความรู้ที่นำเสนอในรายการ					
4	ช่วงเวลาในการเผยแพร่ (ทุกวันอังคาร เวลา 18.00 น.)					
5	ระยะเวลาในการเผยแพร่ (15 นาที)					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมต่อรายการ เกษตร ON LINE By พิพิธภัณฑ์เกษตร

.....

.....

23. คุณมีความพึงพอใจต่อการจัดรายการ กิน อยู่ ดี ในประเด็นต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด (ไม่เคยรับชมข้ามไปตอบข้อ 24)

ที่	รายการ	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
1	พิธีกร					
2	รูปแบบรายการ					
3	เนื้อหา/องค์ความรู้ที่นำเสนอในรายการ					

ที่	รายการ	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
4	สามารถนำไปประยุกต์ในชีวิตประจำวันได้					
5	ช่วงเวลาในการเผยแพร่ (ทุกวันพุธ เวลา 18.00 น.)					
6	ระยะเวลาในการเผยแพร่ (10 นาที)					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมต่อรายการ **กิน อยู่ ดี**

.....

.....

24. คุณมีความพึงพอใจต่อการจัดรายการ **วิชาของแผ่นดิน** ในประเด็นต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด (ไม่เคยรับชมข้ามไปตอบข้อ 25)

ที่	รายการ	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
1	พิธีกร					
2	รูปแบบรายการ					
3	เนื้อหา/องค์ความรู้ที่น่าเสนอในรายการ					
4	สามารถนำไปประยุกต์ในชีวิตประจำวันได้					
5	ช่วงเวลาในการเผยแพร่ (ทุกวันพฤหัสบดี เวลา 13.00 น.)					
6	ระยะเวลาในการเผยแพร่ (1.30 ชั่วโมง)					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมต่อรายการ **วิชาของแผ่นดิน**

.....

.....

25. คุณมีความพึงพอใจต่อการจัดรายการ **เพลินบนจอ** ในประเด็นต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด (ไม่เคยรับชมข้ามไปตอบข้อ 26)

ที่	รายการ	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
1	พิธีกร					
2	รูปแบบรายการ					
3	รายการมีความสนุก น่าติดตาม					
4	เนื้อหา/องค์ความรู้ที่น่าสนใจในรายการ					
5	ช่วงเวลาในการเผยแพร่ (ทุกวันศุกร์ เวลา 18.00 น.)					
6	ระยะเวลาในการเผยแพร่ (10 นาที)					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมต่อรายการ **เพลินบนจอ**

.....

.....

26. คุณมีความพึงพอใจต่อการจัดรายการ **เกษตรภูธร** ในประเด็นต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด (ไม่เคยรับชมข้ามไปตอบข้อ 27)

ที่	รายการ	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
1	พิธีกร					
2	รูปแบบรายการ					
3	เนื้อหา/องค์ความรู้ที่น่าเสนอในรายการ					
4	ช่วงเวลาในการเผยแพร่ (ทุกวันอาทิตย์ เวลา 13.00 น.)					
5	ระยะเวลาในการเผยแพร่ (15 นาที)					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมต่อรายการ **เกษตรภูธร**

.....

.....

27. คุณมีความพึงพอใจต่อการจัดรายการ เรื่องเล่าชาวเกษตร ในประเด็นต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด (ไม่เคยรับชมข้ามไปตอบข้อ 28)

ที่	รายการ	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
1	พิธีกร					
2	รูปแบบรายการ					
3	การดำเนินรายการมีความสนุก น่าติดตาม					
4	ข่าวมีความน่าสนใจ ทันสมัย					
5	เนื้อหา/องค์ความรู้ที่น่าเสนอในรายการ					
6	ช่วงเวลาในการเผยแพร่ (ทุกวันเสาร์ เวลา 12.00 น.)					
7	ระยะเวลาในการเผยแพร่ (30 นาที)					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมต่อรายการ เรื่องเล่าชาวเกษตร

.....

.....

28. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

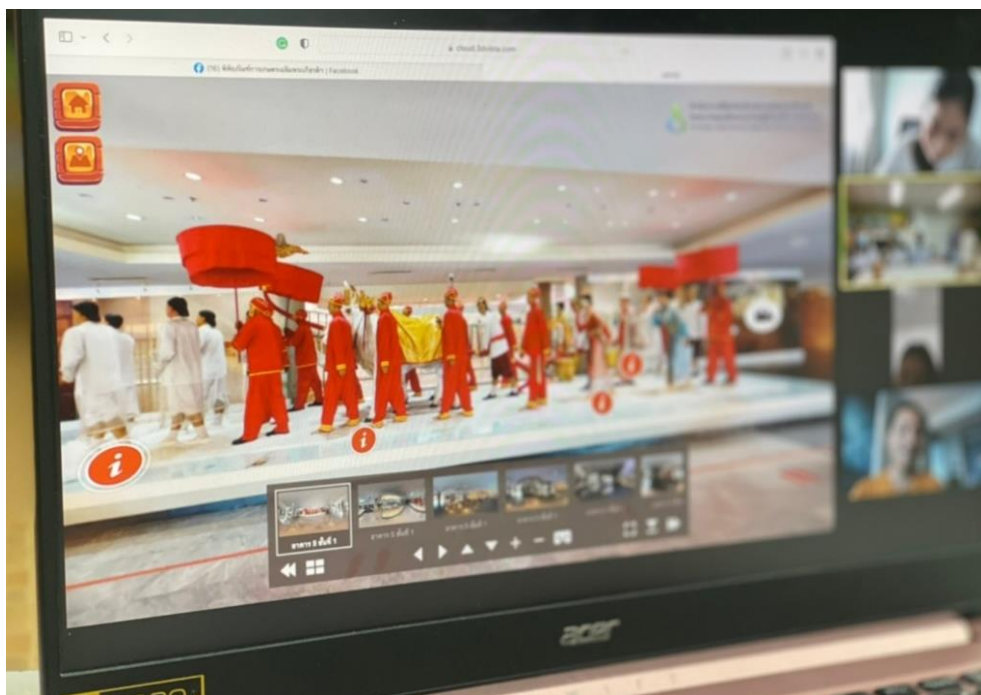
*****ขอขอบพระคุณสำหรับความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม*****

ภาคผนวก จ.

ภาพตัวอย่างการจัดกิจกรรมสนทนากลุ่ม

- กลุ่มเรียนออนไลน์

ประวัติผู้วิจัย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศิวินารถ หงษ์ประยูร

ตำแหน่ง / สังกัด

คณบดี คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
 อาจารย์ประจำหลักสูตรสื่อดิจิทัลและการสร้างสรรค์ คณะนิเทศศาสตร์

การศึกษา

- วารสารศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์
 คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
 (เกียรตินิยมอันดับ 1)
- นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการสื่อสารมวลชน
 คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการแพทย์บูรณาการ
 วิทยาลัยการแพทย์บูรณาการ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต (กำลังศึกษา)

ผลงานวิชาการ

- ผลงานวิชาการรับใช้สังคม เรื่อง “การพัฒนารายการโทรทัศน์ภาษามือเพื่อคนหูหนวกที่ทุกคนชมร่วมกันได้ (Thai Deaf TV)” (ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ โดยสภามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต จากผลงานนี้ เมื่อวันที่ 17 สิงหาคม 2558 และคณะกรรมการการอุดมศึกษา รับทราบการแต่งตั้งเมื่อวันที่ 15 มีนาคม 2560)
- บทความวิจัยเรื่อง “การพัฒนารายการข่าวทางสื่ออินเทอร์เน็ตทีวี (IPTV) สำหรับคนหูหนวก”
- บทความวิชาการ เรื่อง “โทรทัศน์ภาษามือเพื่อคนหูหนวก : โอกาสใหม่ทางการศึกษาตามอัธยาศัยของคนหูหนวกไทย” ในการประชุมวิชาการ การบริหารและการจัดการ ครั้งที่ 7 มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
- บทความวิจัยเรื่อง การใช้ประโยชน์ข้อมูลข่าวสาร รูปแบบ และลักษณะการรายงานข่าวสารเกี่ยวกับไวรัสโควิด-19 จากสำนักข่าวจีนหัวของเว็บไซต์ในประเทศไทย

ผลงานบริการวิชาการ

สำนักงานกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์

- ผลิตรายการโทรทัศน์ภาษามือสรุปข่าว งานพระราชพิธีพระบรมศพสำหรับผู้พิการทางการได้ยิน พ.ศ.2560

- คณะทำงานติดตามและประเมินผลโครงการหรือกิจกรรมตามสัญญาให้ทุนสนับสนุนจากกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ ประจำปี 2563 ประเมินการผลิตสื่อเพื่อกระตุ้นพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก ชุดที่ 2

สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงกิจการโทรทัศน์และโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.)

- โครงการจ้างผลิตรายการโทรทัศน์เพื่อส่งเสริมการเข้าถึงกิจการโทรทัศน์ของคนพิการ พ.ศ. 2558

- โครงการจัดทำต้นแบบบริการโทรทัศน์ที่จัดให้มีล่ามภาษามือเต็มจอ พ.ศ.2558
- โครงการส่งเสริมให้ผู้ประกอบกิจการกระจายเสียงและโทรทัศน์มีบริการเพื่อการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของคนพิการ การส่งเสริมสิทธิการสื่อสารสำหรับคนพิการ (ค่ายการสื่อสารคนหูหนวก) พ.ศ. 2558

- โครงการการจัดทำต้นแบบบริการโทรทัศน์ที่จัดให้มีล่ามภาษามือเต็มจอ พ.ศ.2559

- โครงการจัดทำต้นแบบรายการโทรทัศน์เพื่อส่งเสริมสิทธิการเข้าถึงกิจการโทรทัศน์ของคนพิการ พ.ศ.2559

- โครงการประเมินคุณภาพการบริการโทรทัศน์ที่จัดให้มีล่ามภาษามือเต็มจอ (Sign Language) ตามประกาศเรื่อง การส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิของคนพิการ ให้เข้าถึงหรือรับรู้และใช้ประโยชน์จากรายการของกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. 2560

- โครงการการจัดทำต้นแบบรายการโทรทัศน์ที่จัดให้มีบริการล่ามภาษามือคำบรรยายแทนเสียง และเสียงบรรยาย พ.ศ.2560

- โครงการศึกษาราคาตลาดของการจัดทำบริการล่ามภาษามือ พ.ศ. 2560

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)

- โครงการส่งเสริมการเข้าถึงสื่อของคนหูหนวก และพัฒนาศักยภาพผู้ผลิตรายการโทรทัศน์สำหรับคนหูหนวก (Thai Deaf TV) พ.ศ.2556-2557

- โครงการพัฒนาศักยภาพแกนนำคนหูหนวก และสื่อมวลชนเพื่อการเป็นผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ภาษามือสำหรับคนหูหนวก พ.ศ.2557-2558

- โครงการการพัฒนาศักยภาพการสื่อสารของคนหูหนวกโดยใช้สื่อโทรทัศน์ พ.ศ.2558-2560

- โครงการรณรงค์ส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ระยะที่ 3 พ.ศ.2558-2559
- โครงการพัฒนารูปแบบและกระบวนการในการดูแลและส่งเสริมสุขภาพอนามัยเจริญพันธุ์และสุขภาวะทางเพศสำหรับผู้หญิงพิการ พ.ศ.2560-2562
- โครงการพัฒนาเครือข่ายเพื่อการส่งเสริมสุขภาพ และสนับสนุนการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของคนหูหนวกในสถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19 พ.ศ.2563

กรมยุทธการทหารเรือ กองทัพเรือ

- ผลิตสื่อสำหรับการปฏิบัติการข่าวสาร พ.ศ.2560

กองทุนเพื่อเด็กแห่งสหประชาชาติ (UNICEF)

- โครงการรณรงค์ส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ระยะที่ 1 พ.ศ.2556
- โครงการรณรงค์ส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ระยะที่ 2 พ.ศ.2557-2558

องค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย (Thai PBS)

- โครงการพัฒนาผู้ผลิตสื่อแอนิเมชันเพื่อผลิตรายการโทรทัศน์สำหรับเด็กผลิตรายการเด็ก พ.ศ.2558-2560
- โครงการพัฒนาสื่อโทรทัศน์เพื่อคนหูหนวก รายการใจเท่ากัน พ.ศ.2560
- โครงการวิจัยการรับรู้ข้อมูลข่าวสารและความต้องการของคนหูหนวก ผ่านบริการเพื่อคนพิการ จากสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 พ.ศ.2563

กรมราชทัณฑ์

- สื่อวีดิทัศน์ เรื่อง “คืนคนดีสู่สังคม” โดย กรมราชทัณฑ์ พ.ศ.2560
- โครงการวิจัยศึกษาเพื่อพัฒนาสื่อสำหรับโปรแกรมการแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขัง พ.ศ.2563

สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (องค์การมหาชน)

- โครงการวิจัยประเมินผลการดำเนินงานการประชาสัมพันธ์และการสื่อสาร พ.ศ.2563

ประวัติผู้วิจัย

อาจารย์สิญาทิพย์ เพ็ญนภักตร์

ตำแหน่ง / สังกัด

อาจารย์ประจำภาควิชาการสื่อสารการแสดงดิจิทัล
คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

การศึกษา

- ครุศาสตรบัณฑิต สาขาสารัตถศึกษา เอกธุรกิจศึกษา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (เกียรตินิยมอันดับสอง)
- นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขานิเทศศาสตร์พัฒนาการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผลงานด้านวิชาการ (บางส่วน)

- บทความวิจัย เรื่อง การสร้างแบรนด์กิจกรรม (Event Brand) กรณีศึกษากิจกรรมงานวิ่ง BANGSAEN 21 เผยแพร่วารสารนิเทศศาสตร์ธุรกิจบัณฑิต พ.ศ. 2563
- งานวิจัยเรื่อง “การศึกษาการรับรู้ข้อมูลข่าวสารและความต้องการของผู้พิการทางการได้ยินผ่านบริการเพื่อคนพิการจากไทยพีบีเอส ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด - 19” โดย กสทช. พ.ศ. 2563
- งานวิจัยเรื่อง “การประเมินผลการดำเนินโครงการประชาสัมพันธ์และการสื่อสาร โดย สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (องค์การมหาชน)” พ.ศ. 2563
- งานวิจัยเรื่อง การศึกษาความต้องการ รูปแบบ ประเภท และเนื้อหารายการโทรทัศน์ เพื่อส่งเสริมให้คนพิการรู้จักสิทธิและใช้ประโยชน์จากกิจการโทรทัศน์ได้อย่างรู้เท่าทัน ภายใต้โครงการ จัดทำรายการโทรทัศน์เพื่อส่งเสริมให้คนพิการรู้จัก สิทธิและใช้ประโยชน์จากกิจการโทรทัศน์ได้อย่างรู้เท่าทัน พ.ศ. 2563
- การสำรวจความพึงพอใจในการบริการของสำนักงานพิพิธภัณฑสถานเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) พ.ศ. 2563
- โครงการศึกษาการประเมินผล และความคิดเห็นของผู้ชมที่มีต่อโครงการ DRAMA FOR ALL ของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส พ.ศ. 2564

ผลงานบริการวิชาการ

กองทุนเพื่อเด็กแห่งสหประชาชาติ (UNICEF)

- โครงการรณรงค์ส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ระยะที่ 2 พ.ศ.2557-2558

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)

- คณะทำงานโครงการพัฒนาศักยภาพแกนนำคนหูหนวกและสื่อมวลชน เพื่อการเป็นผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ภาษามือสำหรับคนหูหนวก โดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) พ.ศ. 2557
- คณะทำงานโครงการรณรงค์ขับเคลื่อนนโยบายนมแม่และเพิ่มอัตราการบริโภคผักผลไม้ให้ได้ตามเกณฑ์มาตรฐาน โดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) พ.ศ. 2558
- คณะทำงาน โครงการการพัฒนาศักยภาพการสื่อสารของคนหูหนวกโดยใช้สื่อโทรทัศน์ โดย สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) พ.ศ. 2558-2560
- คณะทำงานโครงการพัฒนารูปแบบและกระบวนการในการดูแลและส่งเสริมสุขภาพอนามัยเจริญพันธุ์และสุขภาวะทางเพศสำหรับผู้หญิงพิการ (สสส.) พ.ศ. 2561
- คณะทำงานโครงการพัฒนาเครือข่ายเพื่อการส่งเสริมสุขภาพ และสนับสนุนการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของคนหูหนวกในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ (COVID-19) โดย สสส. พ.ศ. 2563
- คณะทำงานโครงการโครงการสื่อสารสร้างความเข้าใจการขับเคลื่อนงานสร้างเสริมสุขภาพผ่านระบบบริการสุขภาพ พ.ศ. 2565

สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงกิจการโทรทัศน์และโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.)

- คณะทำงานโครงการจัดทำรายการโทรทัศน์เพื่อส่งเสริมให้คนพิการรู้จักสิทธิและใช้ประโยชน์จากกิจการโทรทัศน์ได้อย่างรู้เท่าทัน โดย กทปส. พ.ศ. 2563

ประวัติผู้วิจัย

ดร. พันธกานต์ ทานนท์

ตำแหน่ง / สังกัด

รองคณบดี

คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

การศึกษา

- นิเทศศาสตรบัณฑิต (วิทยุกระจายเสียงและโทรทัศน์) คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
- วารสารศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารสื่อสารมวลชน) คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (นิเทศศาสตร์) คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

ผลงานด้านวิชาการ (บางส่วน)

- พันธกานต์ ทานนท์. (2561). พัฒนาการของภาพผู้หญิงชนบทพลัดถิ่นในเพลงลูกทุ่ง. วารสารนิเทศศาสตร์ธุรกิจบัณฑิต, 12 (2), 151-174.
- พันธกานต์ ทานนท์.(2562). การสร้างแบรนด์บุคลิกของศิลปินลูกทุ่ง ป๊อปปี้ ปรัชญา ลักษณะ.วารสารสหวิทยาการสังคมศาสตร์และการสื่อสาร, 2 (3),145-169
- กอบกิจ ประดิษฐ์ผลพานิช, ศิวานรธ หงษ์ประยูร และ พันธกานต์ ทานนท์. (2563). การใช้ประโยชน์ข้อมูลข่าวสาร รูปแบบ และลักษณะการรายงานข่าวสารเกี่ยวกับไวรัสโควิด -19 จากสำนักข่าว ชินหัวของเว็บไซต์ในประเทศไทย. วารสารนิเทศศาสตร์ธุรกิจบัณฑิต, 14(1), 12-47.
- พันธกานต์ ทานนท์. (2563). กลยุทธ์การตลาดการเมืองไทยปี 2562 กรณีศึกษา : พรรคอนาคตใหม่.วารสารนิเทศศาสตร์และนวัตกรรม, 7(2), 96-116.
- เหมือนฝัน คงสมแสง, พันธกานต์ ทานนท์ และ พรสุรีย์ วิภาศรีนิมิต. (2564). กลยุทธ์การสื่อสารดิจิทัลอัลบั้มเพลงลูกทุ่งอีสาน : มนต์แคน แก่นคูณ. วารสารนิเทศศาสตร์ธุรกิจบัณฑิต,15(2), 33-73.
- พันธกานต์ ทานนท์, เหมือนฝัน คงสมแสง, และมาโนช ชุ่มเมืองปัก .(2565). การสื่อสาร “โนรา” ผ่านเพลงลูกทุ่งและมีวสิกวิดีโอของค่ายเพลงอินดี้. วารสารรัฐสมิแล มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 43(1),116-127.

ผลงานบริการวิชาการ

- คณะทำงานโครงการพัฒนาเครือข่ายเพื่อการส่งเสริมสุขภาพ และสนับสนุนการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของคนหูหนวกในสถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19
- คณะทำงานโครงการวิจัยศึกษาเพื่อพัฒนาสื่อสำหรับโปรแกรมการแก้ไขพันธุผู้ต้องขัง โดยคณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ร่วมกับ กรมราชทัณฑ์
- นักวิจัยโครงการวิจัยประเมินผลการดำเนินงานการประชาสัมพันธ์และการสื่อสาร โดยคณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ร่วมกับ สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ
- นักวิจัยโครงการจัดทำรายการโทรทัศน์เพื่อส่งเสริมให้คนพิการรู้จักสิทธิและประโยชน์จากกิจการโทรทัศน์ได้อย่างรู้เท่าทัน ได้รับทุนจากกองทุนวิจัยและพัฒนากิจการกระจายเสียงกิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคม เพื่อประโยชน์สาธารณะ (กทปส.)
- นักวิจัยโครงการวิจัยการรับรู้ข้อมูลข่าวสารและความต้องการของคนหูหนวกผ่านบริการเพื่อคนพิการ จากสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19
- คณะทำงาน โครงการเวทีรางวัลเชิดชูเกียรติสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์
- หัวหน้าโครงการจัดอบรมหลักสูตรผู้ประกอบการในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ รุ่นที่ 5 โดยหน่วยงานจัดอบรม คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ร่วมกับ สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.)
- ผู้ช่วยงานวิจัยการศึกษาราคาตลาดของบริการล่ามภาษามือในสถานีโทรทัศน์ โดยคณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.)
- โครงการศึกษาการประเมินผล และความคิดเห็นของผู้ชมที่มีต่อโครงการ DRAMA FOR ALL ของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส พ.ศ. 2564
- ผู้ลงเสียงบรรยายอิสระ งานโฆษณา สื่อประชาสัมพันธ์องค์กร การลงเสียงคำบรรยายแทนเสียง Audio Description (AD) ในรายการโทรทัศน์ และภาพยนตร์สำหรับคนพิการ

ประวัติผู้วิจัย

อาจารย์จินณธิศา สุระประเสริฐ

ตำแหน่ง / สังกัด

อาจารย์ประจำหลักสูตรการออกแบบเชิงสร้างสรรค์
คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

การศึกษา

- สถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาสถาปัตยกรรม
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (เกียรตินิยมอันดับสอง)
- สถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสถาปัตยกรรม
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผลงานด้านวิชาการ

- บทความวิจัย เรื่อง การศึกษาท่อนำแสงแนวตั้งรูปทรงสี่เหลี่ยมเพื่อการนำแสงธรรมชาติเข้าสู่ภายในอาคารประเภทที่พักอาศัยในกรุงเทพมหานคร เผยแพร่วารสารสุทธิปริทัศน์ พ.ศ. 2564
- นำเสนอผลงานวิชาการ เรื่อง การนำลักษณะและองค์ประกอบของเรือนไทยมาประยุกต์ใช้ในการออกแบบบ้าน ในงานประชุมวิชาการด้านความก้าวหน้าทางศิลปะ วัฒนธรรม และการออกแบบระดับชาติ ครั้งที่ 1 ประจำปี 2562

ผลงานสร้างสรรค์

- การนำเสนอผลงานสร้างสรรค์ “การนำลักษณะและองค์ประกอบของเรือนไทยมาประยุกต์ใช้ในการออกแบบบ้าน. เผยแพร่ในการประชุมวิชาการด้านความก้าวหน้า ทางศิลปะ วัฒนธรรม และการออกแบบ ระดับชาติ ครั้งที่ 1
- การนำเสนอผลงานสร้างสรรค์ “การออกแบบศูนย์บริการล้างรถอัตโนมัติในสถานีน้ำมัน”. เผยแพร่ในการประชุมวิชาการด้านความก้าวหน้า ทางศิลปะ วัฒนธรรม และการออกแบบ ระดับชาติ ครั้งที่ 2
- การนำเสนอผลงานสร้างสรรค์ “การพัฒนาผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่ วิสาหกิจชุมชนสานสู่แม่โขง จ.ปราจีนบุรี”. เผยแพร่ในการประชุมวิชาการด้านความก้าวหน้า ทางศิลปะ วัฒนธรรม และการออกแบบ ระดับชาติ ครั้งที่ 3

- การนำเสนอผลงานสร้างสรรค์ “โครงการปรับปรุงโรงเรียนสอนโยคะฟลาย”.
เผยแพร่ในการประชุมวิชาการด้านความก้าวหน้า ทางศิลปะ วัฒนธรรม และการออกแบบ ระดับชาติ
ครั้งที่ 4

ผลงานบริการวิชาการ

- โครงการพัฒนาบ้านพักอาศัยของชุมชนทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร
- โครงการพัฒนาพื้นที่ในการขายอาหารและสินค้าของกลุ่มสมาชิกในชุมชนเกาะเกร็ด
- โครงการออมสัณยุวพัฒนรักษ์ถิ่น เกาะเกร็ด จ.นนทบุรี
- โครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อเพิ่มศักยภาพสู่ตลาดสากล ปี 2563 วิสาหกิจชุมชน
สานสู่แม่ไก่ชน จ. ปราจีนบุรี